

شری سکھمنی صاحب

گوروارجن دیوجی

(۱۶۰۴-۱۵۶۳)

اے ڈی

ترجمہ:

(اُردو، ہندی وانگریزی)

ترجمہ کار

الحاج فاضل کاشمیری

فاضل میموریل، گلشن نگر بائی پاس، سرینگر 190019

جملہ حقوق بحق سید ریان فاضل محفوظ

شری سیکھمنی صاحب

نام

گوروارجن دیوجی

کلام

الحاج فاضل کاشمیری

ترجمہ کار

: 1987ء

پہلا چھاپ

: جولائی 2018ء

دوسرا چھاپ

: ایس ایس بجرال

نگران

: الحاج ذی شان فاضل

پبلشر

: الحیات پرنٹو گرافرس سرینگر

پرنٹر

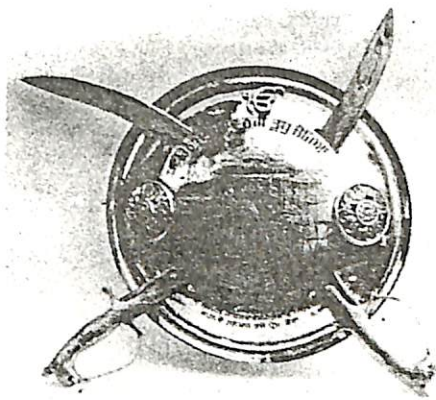
: 1500 روپے

قیمت

© فاضل میموریل، گلشن نگر بائی پاس، سرینگر 190019

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਨਜ਼ਮ ਤੇ ਉਰਦੂ
ਨਸਰ ਵਿੱਚ ਟੀਕਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਵਿਦਵਾਨ-ਕਵੀ

ਸ੍ਰੀ ਫ਼ਾਜ਼ਿਲ ਕਸ਼ਮੀਰੀ

ਸ੍ਰੀ ਫ਼ਾਜ਼ਿਲ ਕਸ਼ਮੀਰੀ (ਜਨਮ 1916) ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਵੀ ਹਨ ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੋ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਕਿਤਾਬਚੇ ਲਿਖ ਕੇ ਚੋਖਾ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਆਪ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿਖਿਆ ਮੰਤ੍ਰਾਲਯ ਤੋਂ ਇਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਇਕ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਦੀ ਕਲਾ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕੈਡਮੀ ਵੱਲੋਂ ਇਨਾਮ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਆਪ ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਅੱਜ ਕੱਲ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹਨ। ਆਪ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੀ ਆਸਥਾ ਰਖਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਧਰਮ-ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਨੁਭਵੀ ਵਿਦਵਾਨ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਫ਼ਾਜ਼ਿਲ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤੋਪਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੰਦ ਵਰਤਾਣ ਵਾਲੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਮਈ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੁਖੈਨ ਉਤਦੂ ਵਾਰਤਕ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਨਜ਼ਮ ਵਿੱਚ ਤਰਜਮਾ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਲੰਬੀ ਸਾਧਨਾ ਬਾਅਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪ ਨੇ ਇਹ ਟੀਕਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਛਪੇ ਇਸ ਬਾਣੀ ਦੇ ਟੀਕਿਆਂ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਬਾਣੀ ਦੀ ਲੈਅ-ਤਾਲ ਨਾਲ ਇਕ-ਸੁਰ ਹੋਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਕਾਵਿ-ਰੂਪਾਂਤਰਣ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਸਾ-ਯੋਗ ਉਦਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫ਼ਾਜ਼ਿਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਇਸ ਟੀਕੇ ਦੀ ਬੜੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੱਥੀਂ ਕਿਤਾਬਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਸਲੋਕ ਵਾਲੇ ਪੰਨੇ ਤੇ ਮੁੱਢਲੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੁਆਲੇ ਬਹੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤ ਵੇਲਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਟੀਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛਪਵਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਟੀਕਾ ਆਪ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸੁੰਦਰ ਨਮੂਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਟੀਕੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਫ਼ਾਜ਼ਿਲ ਜੀ ਨੇ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੯ ਦੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਨਜ਼ਮ ਵਿੱਚ ਬੜੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਟੀਕੇ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਅਜੋਕੇ ਅਸ਼ਾਂਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਮਈ ਬਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਸੁਖ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਸਹਿਜ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਮਈ ਬਾਣੀ ਦਾ ਛਾਂਦਾ ਹਰ ਪ੍ਰਾਣੀ-ਮਾਤਰ ਤੱਕ ਪ੍ਰਚਾਣਾ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ-ਜਗਤ ਦੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਫ਼ਾਜ਼ਿਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਕਤ ਟੀਕੇ ਕਰ ਕੇ ਸਾਡਾ ਭਾਰ ਵੰਡਾਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਉਦਮ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਸਹਿਤ ਕੀਤੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤਿ ਕਿਤਗਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਮਾਣਾ ਜਿਹਾ ਜਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰਸਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

Brass Shield

For his BOOK "Shri SUKHMANI Sahib" and its renderings into Kashmiri Verse and simple Urdu Prose Shri Fazil Kashmiri has been honoured with the Award of Brass Shield and cash regards by GURMAT CHARITABLE Trust Amritsar at the Senate Hall of GURU NANAK University, Amritsar, on December 30, 1986.

For the books Entitled "Shri Jap Ji Sahib" "Sloke Mahla Nawwan" and their translations Siropas containing Swords etc. were presented to him since 1972 by the Panthic Managements of :—

1. Gurdwara Sis Ganj Sahib Delhi.
2. Gurdwara East Patel Nagar Delhi.

and Robes of honour, garlands, books and cash regards were presented to him by the Prabandhak Committees of :—

1. Gurdwara Bangla Sahib Delhi.
2. Gurdwara Rikabganj Delhi.
3. Gurdwara Dashmesh Nagar Moga Punjab.
4. Gurdwara Shahid Bunga Srinagar, Kashmir.

All the above mentioned books have been accounted for by the Gianis, Pandits, Molvees and the scholars of Christiaian Mission, and the dignitaries of high standing.

Giani Kartar Singh Komal

Editor "Karam Veer" Srinagar Kashmir.
Teacher-in-Gurbani of Fazil Kashmiri.

As ordained by the Immortal Lord I brought about the Panth Khalsa.

SRI SUKHMANI SAHIB

1. SRI SUKHMANI SAHIB is the fountain-head of GOD's name
2. GOD helps those who are helpless.
3. GOD is always with you; always remember Him.
4. No religious book, whatsoever, can be equated to the name of God.
He who forgets God, is forgotten for ever.
6. O' God save me from evils.
7. God is beyond 'human beings' conception.
8. Only the recitor of His Name becomes one with Him.
9. He who recites His Name himself becomes the saviour.
10. Millions recite His Name whose virtues are limitless.
11. God is all pervading in water, land & ether.
He is the master of all.
12. Humility begets tranquility while self-esteem leads to self destruction
13. He who speaks ill of his Benefactor, is subjected to the pains of rebirth.
14. He who shuns off evils saves himself from pains & agony.
15. By reciting the name of GOD, all evils vanish.
16. God is formless, Only those understand Him on whom His blessings are showered.
17. God is above the limits of time and space.
18. He who has the gift of divinity, recites His Name and saves himself from evils.
19. The recitation of His Name will alone be your companion.
20. O' God please own me and save me from going from door to door.
21. God is the source of all virtues. Recite His Name alone.
22. God alone is omnipresent and none else.
23. Realisation of God enlightens the soul.
24. The recitor of His Name realises Him.

Brief History

The Sikh religion was founded by Guru Nanak, who was born in 1469 AD. in the village Talwandi, now called 'Nankana Sahib' near Lahore (Pakistan).

Right from his childhood his keen mind would not accept all the groundless rituals, superstitions and dogmas which passed for religion in those days.

Guru Nanak and the nine Gurus who succeeded him, set a wonderful example of living spiritually, while yet taking an active and secular part in the world.

The Tenth and the last Guru, Guru Gobind Singh (1666-1708AD) initiated the Sikh Baptism ceremony in 1699 AD; and thus gave a distinctive identity to the Sikhs. The first Five Baptised Sikhs were named *Panj Pyare* (Five Beloved Ones), who in turn baptised the Guru on his request – an event hitherto unknown in the history of

Shortly before passing away the Guru ordained that *Guru Granth Sahib*, the Sikh Holy Scripture would be the ultimate spiritual authority for the Sikhs and the temporal authority would vest in the *Khalsa Panth* – The Sikh Commonwealth. *Guru Granth Sahib*, the Sikh Holy Scripture was compiled and edited by the Fifth Guru, Guru Arjan in 1604 AD. This is the only scripture in the world which has been compiled by the founders of a faith during their own life time.

Guru Arjan also built the world famous Gurdwara – *Darbar Sahib*, at Amritsar which is the nucleus of Sikhism.

During the eighteenth century the Sikhs were subjected to various suppressions and persecutions by the authorities of the time motivated by communal fanaticism. They had to make supreme sacrifices to protect and preserve their faith and separate entity.

The Mughal Empire was on the verge of disintegration. The Afghans had started invading the country under Ahmed Shah Abdali. The Sikhs availed of this opportunity to establish their own kingdom which they ultimately achieved under Maharaja Ranjit Singh (1780-1839 AD). The Sikh Empire lasted for half a century and was annexed by the English in 1849 AD.

During the freedom struggle of India a large number of Sikhs kissed the hangman's noose, faced all the brutalities and braved the bullets and suffered long term imprisonments in order to liberate the country.

Although the Sikhs constitute only 1.7 percent of India's population, yet they have made a name for themselves in almost all walks of life such as armed forces, agriculture, sports, industry, education, medicine and engineering etc., through sheer dint of hard work and with a missionary dedication. Their adventurist and enterprising nature has taken them to almost all countries of the world.

May Sri Satguru Baba Nanak Dev Ji
Bless the writer !

Fazil Kashmiri ,

The word 'Sikh' means a 'disciple', A Sikh is a person who believes in One God and teachings of the Ten Gurus, enshrined in the Guru Granth Sahib, the Sikh Holy Book.

سکھ صاحب
شری

ترجمہ کار
الحاج فاضل کاشمیری

सुखमनी साहिब

१

सलोक ॥

१ छ सतिगुरु प्रसादि ॥

आदि⁸³ गुरदे⁸⁴ नमह⁸⁵ ॥

सुगादि⁸⁷ गुरदे नमह ॥

सतिगुरदे नमह ॥

सु⁸⁸ गुरदेदे⁸⁹ नमह ॥१॥

There is but One God. By True Guru's
grace He is obtained.

I bow⁸⁵ unto⁸⁴ the Primordial⁸³ Guru.

I bow⁸⁵ unto the Guru of the
primal⁸⁷ age⁸⁶.

I make obeisance unto the True Guru.

I pay homage unto the venerable⁸⁹
Divine⁸⁸ Guru.

१ ओं सतिगुरु प्रसादि ॥

ब्रह्मण्ड के मालक का स्मरण

युगों आदिकों के हरि को नमस्कार है ।

सच्चे गुरु को नमस्कार है ।

सब से बड़े गुरुदेव को नमस्कार है ।

استاذ اول کو رو کو نمسکار چاروں زمانوں کے مرشد حقیقی کو نمسکار
ست سرب پریماتا کو نمسکار کیان سربو ایشور کو نمسکار

१. नमस्कार ।

।

^{੧੧}ਅਸਟਪਦੀ^{੧੨} ॥

ਸਿਮਰਉ^੩ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ
ਸੁਖ^੪ ਪਾਵਉ ॥ ਕਲਿ^੫
ਕਲੇਸ^੬ ਤਨ^੭ ਮਾਹਿ^੮
ਮਿਟਾਵਉ^੯ ॥

ਸਿਮਰਉ ਜਾਸੁ¹⁰⁰ ਬਿਸੁੰਭਰ³
ਏਕੈ⁴ ॥

ਨਾਮੁ ਜਪਤਾ ਅਗਨਤਾ
ਅਨੇਕੈ ॥

ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ
'ਸੁਧਾਖੁਰ' ॥ ਕੀਨੇ^{੧੦}

ਰਾਮ ਨਾਮ¹² ਇਕ¹³
ਆਖੁਰ¹⁴ ॥

ਕਿਨਕਾ¹⁶ ਏਕ ਜਿਸੁ ਜੀਅ¹⁶
ਬਸਾਵੈ¹⁷ ॥ ਤਾਕੀ¹⁸ ਮਹਿਮਾ¹⁹

ਗਨੀ^{੨੦} ਨ ਆਵੈ ॥

ਕਾਂਖੀ^{੧੧} ਏਕੈ^{੧੨} ਦਰਸ^{੧੩}

ਤੁਹਾਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਉਨ ਸੰਗਿ
ਮੋਹਿ ਉਧਾਰੇ” ॥੧॥

‘Ashtpadi’

Remember²³, remember God. By remembering thou shalt attain peace²⁴ and efface²⁵ from within²⁶ thy body²⁷ strife²⁸ and anguish²⁹.

Remember the praise¹⁰⁰ of the
Filler³ of the world² alone⁴.

Numberless⁶ persons utter⁵ Lord's
various⁷ Names.

The Veds, Purans and Simirtis of pure⁸ words⁹ are the creation¹⁰ of the on-¹³ word¹⁴ of Lord's Name¹².

**His¹⁹ praises¹⁹ cannot be recounted²⁰,
who treasures up¹⁷ even a particle¹⁸
of God's Name in his heart¹⁶.**

O Lord, save²³ Nanak, with those,
who are desirous²¹ of Thine sight²²
alone²⁴.

۱۔ سَمْرُؤُ سَمْرُؤُ سَمْرُؤُ سَمْرُؤُ — کُلْ کَلِیسَ تَنْ مَآءِہٖ مَطَاوَعُ ۱

۲۔ سَمْرُؤُجَاسُ بِسْمِہِ اَیْکَ۔ نامُ حَیْتِ اَلْکَتِ اُنِیْکَ

۳۔ بید پرانِ سنمرتِ سدھاگر۔ کہنے رام نام اک آکھر

۴۔ کنکا ایک جس جیو بسائے۔ تاکہ مہا گنی نہ آئے

۵۔ کانکھی ایکے درس تہسارو

نانا کہ ان سنگِ موہِ اُدھارو ۔

- ۱۔ اے اللہ! میں تمہارے نام کا سمرن کروں تاکہ کسکھ پاؤں اور تمام قسم کے دکھوں سے نجات حاصل کروں۔ ۴
- ۲۔ میں صرف وحدہ لا شریکے کا نام چپوں۔ وہی ایک پالنے والا ہے۔ اسی کا نام سب چرند و پرند اور حیوانات جیتے رہتے ہیں۔
- ۳۔ ویدوں، پرانوں اور سمرتیوں نے اسی حقیقی رب کے نام کو سب سے پاک اور پوتر قرار دیا ہے۔
- ۴۔ جس جاندار کے دل میں اُس پر بھ کے نام کی ایک جھلک بھی جائے اُس کی غفلت بیان کرنے سے زبان قاصر ہے۔
- ۵۔ ناک فرماتے ہیں کہ اے پرکھو! مجھے طلبکاروں میں شامل کر!
 سُبْحِ اسْمِ رَبِّكَ الْاَعْلٰی (القرآن)
- ترجمہ:- اپنے پروردگار کے نام کا سمرن کرو۔ سمرن = ورد جیسا $\left(\frac{1}{4}\right)$

अपने स्वं स्मृ प्रभु के नाम का जप करो

- 1- स्मर की याद कीए जा बंदे, याद कीए सुख पाएगा।
याद कीए जा तन मन के, सभ भवड़े रोग मिटाएगा।
 - 2- रब वाहिद१ को याद कीए जा, सभ का जो रखवाला है।
जपते हैं अनगिनतर उसे अनगिनती२ नामों वाला है।
 - 3- वेदों, पुरानों, सिमृतीओं को, पढ़ कर खूब बिचारा है।
सभ का अत इकहरफ३ मिला, जो नाम खुदा का पिआरा है
 - 4- पल भर भी जो अपने मन में, प्यारे रब का नाम बसाए।
असा रुतबा४ पाएगा बुह, जिस की शान कहो न जाए।
 - 5- जो तेरे दीदार के आशक, शौक है जिन को दरशन का।
दाता उन की सगत में, 'नानक' का बेड़ा पार लगा ॥१॥
- God I remembe and remembe time and
again for bliss by quitting all my inner

strife and pain, (Justice Taja Singh)

१. इक ईशवर। २. बेअंत। ३. इक अलफ, ओम। ४. पदवी।

सुखमनी सुख अमृत पृथ नाम ॥
 भगत जना के मन धिसाम ॥ रहाउ ॥

سُكْهَمَنِی سَكْه اَمْرَت پَرِ بَھ نامُ
 بَھگَت جَنّا كے مَن بِسَامُ
 (رہاؤ)
 (رہاؤ)

In this Sukhmari, is the joy²⁶
 raining nectarean²⁶ Name of the
 Lord.

There is peace²⁶ within the mind
 of Lord's slaves²⁷. Pause.

"سُکھمینی کی بانی میں پر بھ (رب) کے اوصاف کا عکاسی ہے۔ اسکے
 تذکرہ سے من کو سکون و شانتی حاصل ہوتی ہے کیونکہ پر بھ ہی تمام سکون
 کا سرچشمہ ہے۔ یہ بھگتوں کے رگ و ریشہ میں مزیت کر گئی ہے۔
 اس لئے ان کے دل کو تسکین حاصل ہے۔"

सुखमनी

सुखमनी सुख अंम्रित प्रभ नामु ॥
भगत जना कै मनि बिसराम ॥ रहाउ ॥

प्रभ का नाम ही सुखों की मणि अमृत है ।
जिसका निवास भक्तों के मन में है ।
प्रभु के स्मरण से दुःख और संताप नहीं होता

श्रुतिविप्रतिपत्ता ते यदा स्थास्यति निश्चला ।

समाधावचला बुद्धिस्तदा योगमवाप्स्यसि ॥५३॥

When your mind, confused by hearing
conflicting statements, will remain steady
and firm in meditation (on God),
you will then attain union with God. 53

شری گیتا جی

The Nectar of the Lord the Harbinger of minds'
peace is Enshrined, yea in the minds of the
Devotees.

Come near to God
and he will come
near to you.

(James 4:8)

فَاذْكُرُونِي اَذْكُرْكُمْ (تم يراهم ن کرو میں تمہیں سہا جاؤنگا۔)

तुम मेरा स्मरण करो मैं तुम में विलीन हो जा ॐ ग

ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ²⁹ ਗਰਭਿ ³⁰ ਨ ਬਸੈ ³¹ ॥	By Lord's meditation ²⁹ , man enters ³¹ not the womb ³⁰
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਦੁਖੁ ³² ਜਮੁ ³³ ਨਸੈ ³⁴ ॥	By Lord's meditation, the torture ³² of death ³³ flees ³⁴ .
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਕਾਲੁ ³⁵ ਪਰਹਰੈ ³⁶ ॥	By Lord's meditation, death ³⁵ is removed ³⁶ .
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਦੁਸਮਨੁ ³⁷ ਟਰੈ ³⁸ ॥	By Lord's meditation, the enemy ³⁷ keeps away ³⁸ .
ਪ੍ਰਭ ਸਿਮਰਤ ਕਛੁ ਬਿਘਨੁ ³⁹ ਨ ਲਾਗੈ ⁴⁰ ॥	By remembering the Lord no obstacle ³⁹ is met ⁴⁰ .
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਅਨਦਿਨੁ ⁴¹ ਜਾਗੈ ⁴² ॥	By Lord's meditation, man remains watchful ⁴² night & day ⁴¹ .
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਭਉ ⁴³ ਨ ਬਿਆਪੈ ⁴⁴ ॥	By Lord's meditation, fear ⁴³ overtakes ⁴⁴ not.
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਦੁਖੁ ⁴⁵ ਨ ਸੰਤਾਪੈ ⁴⁶ ॥	By Lord's meditation, sorrow ⁴⁵ troubles ⁴⁶ not.
ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਸਿਮਰਨੁ ਸਾਧ ਕੈ ⁴⁷ ਮੰਗਿ ॥	Lord's meditation is attained in the Saints' society ⁴⁷ .
ਸਰਬ ⁴⁸ ਨਿਧਾਨ ⁴⁹ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਰੰਗਿ ⁵⁰ ॥੨॥	All ⁴⁸ the wealths ⁴⁹ , O Nanak, are in God's love ⁵⁰ .

- ੧ - ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਗ੍ਰਿਹ ਨ ਬਸੈ — ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਦੁਖੁ ਜਮੁ ਨਸੈ ॥੨॥
 - ੨ - ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਕਾਲੁ ਪਰਹਰੈ — ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਦੁਖੁ ਜਮੁ ਨਸੈ ॥੨॥
 - ੩ - ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਭਉ ਨ ਬਿਆਪੈ — ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਦੁਖੁ ਜਮੁ ਨਸੈ ॥੨॥
 - ੪ - ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਦੁਖੁ ਜਮੁ ਨਸੈ — ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਦੁਖੁ ਜਮੁ ਨਸੈ ॥੨॥
- ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਸਿਮਰਨੁ ਸਾਧ ਕੈ
ਮੰਗਿ ॥
- ਸਰਬ ਨਿਧਾਨ ਨਾਨਕ
ਹਰਿ ਰੰਗਿ ॥੨॥

- ۱۔ پیرکھ کا نام سہرنے سے انسان مرنے کے بعد پھر شکم مادر کی اذیتوں کے چکر میں نہیں پڑتا ہے اور وہ خوفِ ممات کے دائرہ سے نکل جاتا ہے۔
- ۲۔ پیرکھ کا نام سہرنے سے موت کا ڈر دور ہو جاتا ہے اور دشمن (بیانک) کے اپنے بُرے خیالات اور مکروہ جذبات کو بھی اپنے پاس آنے نہیں دیتا ہے۔
- ۳۔ پیرکھ کا نام لینے سے زندگی کے معمول کے کام میں کوئی فرق نہیں آتا ہے۔ انسان ہر وقت نفسانی خواہشات کے غرر سے باخبر رہتا ہے۔ اور اُن سے دُور رہتا ہے۔
- ۴۔ پیرکھ کا نام چھینے سے انسان بڑھ رہا ہو جاتا ہے اور اسے کوئی دُکھ پریشان نہیں کر سکتا ہے۔
- ۵۔ پیرکھ کا نام سہرنا اُولِیاءِ اللہ کرام کی سنگت میں ملتا ہے۔ ایسے وظیفہ خواں کے لئے یہ دنیا راحتوں کا خزانہ ہے۔

یادِ حق ہے صحبتِ عابد کا پھل - یادِ حق ہے خدمتِ زاہد کا پھل (بسم)

(1/2)

- 1- رب کی یاد کیے جا بندے، फिर न जनम का चकरा खाए ।
 رب की याद कीए जा बंदे, मोत का सारा दुख मिट जाए ।
Remembering God cuts off the chains of birth (Peace)
- 2- رب की याद कीए जा बंदे, मरने की हो उलझन दूर ।
 رب की याद कीए जा बंदे, रद बलाएँ, दुश्मन दूर ।
The spelling of His Name drives off the enemy. (Teja Singh)
- 3- رب की याद कीए जा बंदे, गाइब हर दुगवारी २ हो ।
 رب की याद कीए जा बंदे, रात और दिन बेदारी ३ हो ।
- 4- رب की याद कीए जा बंदे, खोफ न तुझ पर छाएगा ।
 رب की याद कीए जा बंदे, दुख सारा मिट जाएगा ।
 ਪ੍ਰਭੁ ਦੀ ਸਿਮਰਨਿ ਕਰਨ ਨਾਲੁ ਤੇ ਦੁਖਾਉ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ ਤੇ ਦੁਖੁ ਹਿਮਾਇਲੁ
 ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ (ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ)
- 5- رب की याद जबी हो 'नानक', जब साधों का संग ४ मिले ।
 सचा हो जब प्रेम खुदा से, फिर दोलत हर रंग मिले ॥ २

१. भ्रावागवन । २. मुशकल । ३. जागरती । ४. संगत, साथ ।

ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਰਿਧਿ⁵¹
ਸਿਧਿ⁵² ਨਉ ਨਿਧਿ⁵³ ॥

In Lord's meditation are wealth⁵¹,
mythical powers⁵² and nine
treasures⁵³.

ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਗਿਆਨੁ⁵⁴
ਧਿਆਨੁ⁵⁵ ਤਤੁ⁵⁶ ਬੁਧਿ⁵⁷ ॥

By Lord's meditation, man obtains
Divine knowledge⁵⁴, contemplation⁵⁵
and essence⁵⁶ of wisdom⁵⁷.

ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਜਪ⁵⁸
ਤਪ⁵⁹ ਪੂਜਾ⁶⁰ ॥

By Lord's meditation, man obtains
devotion⁵⁸, penance⁵⁹ and worship⁶⁰.

ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਬਿਨਸੈ⁶¹
ਦੂਜਾ⁶² ॥

By remembering the Lord, duality⁶²
is removed⁶¹.

ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਤੀਰਥ⁶³
ਇਸਨਾਨੀ⁶⁴ ॥

By remembering the Lord, the merit
of bathing⁶⁴ at places of pilgrimage⁶³
is obtained.

ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਦਰਗਹ⁶⁵
ਮਾਨੀ⁶⁶ ॥

By remembering the Lord, the mortal
receives honour⁶⁶ in His court⁶⁵.

ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਹੋਇ⁶⁷
ਸੁਭਲਾ⁶⁸ ॥

By remembering the Lord, the mortal
accepts His will⁶⁷ to be sweet⁶⁸.

ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ⁶⁹ ਸੁਫਲ⁷⁰
ਫਲਾ⁷¹ ॥

By remembering⁶⁹ the Lord, man
flowers⁷⁰ and fruitions⁷¹ well.

ਸੋ⁷² ਸਿਮਰਹਿ ਜਿਨ⁷³
ਆਪਿ ਸਿਮਰਾਏ ॥

They⁷² alone remember Him, whom
He Himself⁷³ causes to remember.

ਨਾਨਕ ਤਾਕੈ⁷⁴ ਲਾਗਉ⁷⁵
ਪਾਏ⁷⁶ ॥੩॥

Nanak, touches⁷⁵ the feet⁷⁴ of those⁷⁶
persons.

੧ - ਪਰਿਭੇ ਕੇ ਸਿਮਰਨਿ ਰਿਦ੍ਹ ਬਿਨਸੈ ਨਉਂਦੁ — ਪਰਿਭੇ ਕੇ ਸਿਮਰਨਿ ਗਿਆਨਿ ਦਿਖਾਇਤੁ ਬਿਦੁ ॥੧॥

੨ - ਪਰਿਭੇ ਕੇ ਸਿਮਰਨਿ ਚਪ ਚਪ ਪ੍ਰਭਾ — ਪਰਿਭੇ ਕੇ ਸਿਮਰਨਿ ਬਿਨਸੈ ਦੂਜਾ ॥੨॥

੩ - ਪਰਿਭੇ ਕੇ ਸਿਮਰਨਿ ਤੀਰਥ ਅਨਾਨ — ਪਰਿਭੇ ਕੇ ਸਿਮਰਨਿ ਦਰਗੇ ਮਾਨੀ ॥੩॥

੪ - ਪਰਿਭੇ ਕੇ ਸਿਮਰਨਿ ਹੋਇ ਸੁਭਲਾ — ਪਰਿਭੇ ਕੇ ਸਿਮਰਨਿ ਸੁਫਲ ਫਲਾ ॥੪॥

੫ - ਸੇ ਸਿਮਰੇ ਜਨ ਅਪ ਸਿਮਰਾਏ

ਨਾਨਕ ਤਾਕੇ ਲਾਗੁ ਪਾਏ

- ۱- رب کا نام ورد کرنے سے قوتِ کمالات آتی ہے جس سے معرفتِ الہی حاصل ہوتی ہے۔ اسی بناء پر ایک انسان تمام خوبیوں سے لیس ہو جاتا ہے۔
- ۲- رب کا نام جپنا ہی گویا تپ اور پوجا ہے۔ اس سے دل سے دوش کا احساس مٹ جاتا ہے۔
- ۳- رب کا نام سمرنے سے انسان کو پاک ہونے کے لئے تیرتھ گاہوں میں نہانے کی ضرورت نہیں پڑتی ہے۔ کیونکہ وہ تیرتھ اسنا کا ہم پلہ ہو جاتا ہے اور مقبولِ خدا بھی۔
- ۴- رب کا نام سمرنے والا راضی بہ رضا رہتا ہے۔ اس سے اُس کو نیک صلیب ملتا ہے۔
- ۵- رب جسے چاہے اپنا نام جپواتا ہے۔ نانک ! ایسے ہی نیک بختوں کے پاؤں پڑنا چاہئے۔

نوٹ:- رب کا نام بار بار دہرنا جپنا ورد کرنا سمرنا پے در پے یا بحق کرنا اور اوراد و اذکار کرنا ہم معنی الفاظ ہیں۔

($\frac{1}{3}$)

- 1- رب کی یاد کیے جا بندے، مال کمال ۹ خزانے پاے ।
رب کی یاد کیے جا بندے، دانی ۱۲ گیمان اور دھیمان بھی آئے۔
- 2- رب کی یاد کیے جا بندے، جپ تپ پوجا پاٹ ہے یہہ ।
رب کی یاد کیے جا بندے، خاس دھڑ ۳ کی کاٹ ہے یہہ ।
- 3- رب کی یاد کیے جا بندے، تیرتھ کا دشنام ہے یہہ ।
رب کی یاد کیے جا بندے، رب کے घर में मान ۴ ہے یہہ ।
- 4- رب کی یاد کیے جا بندے، شاکر ۵ تू हो जाएगा ।
رب کی یاد کیے جا بندے، جینے کا फल पाएगा ।
- 5- رب کی یاد करेंगे वुह, तो फीक ६ जो رب से पाते हैं ।
'नानक' رب के प्यारों के हम, कदमों से लग जाते हैं ॥ ३॥

They alone think of Him who are induced to do so by him.

I wish to attach myself to the feet of them.

(Tara Singh)

۹. سیوھی । ۲. بوھی । ۳. دہیت باوہ । ۴. دجیت ।
۵. سنتوہی । ۶. سماریا ।

ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਸਿਮਰਨੁ ⁷⁵ ਸਭ ਤੇ ਉਚਾ ⁷⁶ ॥	Lord's meditation ⁷⁵ is the most exalted ⁷⁶ of all.
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਉਧਰੇ ⁷⁷ ਮੁਚਾ ⁷⁸ ॥	Through Master's meditation many ⁷⁸ have been saved ⁷⁷ .
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬੁਝੇ ⁷⁹ ॥	Through Lord's meditation, thirst ⁷⁹ is quenched ⁷⁹ .
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਸਭੁ ⁸⁰ ਕਿਛੁ ⁸¹ ਸੁਝੈ ॥	Through Lord's meditation, man comes to know ⁸¹ everything ⁸⁰ .
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਨਾਹੀ ਜਮ ⁸² ਤ੍ਰਾਸਾ ⁸³ ॥	By remembering the Lord, the fear ⁸³ of Death ⁸² is removed.
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਪੂਰਨ ⁸⁴ ਆਸਾ ⁸⁵ ॥	By remembering the Lord, the desire ⁸⁵ is fulfilled ⁸⁴ .
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਮਨ ਕੀ ਮਲੁ ⁸⁶ ਜਾਇ ⁸⁷ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ⁸⁸ ਨਾਮੁ ਰਿਦਾ ⁸⁹ ਮਾਹਿ ⁹¹ ਸਮਾਇ ⁹⁰ ॥	By remembering the Lord, mind's filth ⁸⁶ is removed ⁸⁷ and the ambrosial ⁸⁸ Name is absorbed ⁹⁰ in ⁹¹ the heart ⁸⁹ .
ਪ੍ਰਭੁ ⁹² ਜੀ ਬਸਹਿ ⁹³ ਸਾਧ ਕੀ ਰਸਨਾ ⁹⁴ ॥	The honourable Lord ⁹² abides ⁹³ on the tongue ⁹⁴ of His Saint.
ਨਾਨਕ ਜਨ ⁹⁵ ਕਾ ਦਾਸਨਿ ⁹⁶ ਦਸਨਾ ⁹⁷ ॥੪॥	Nanak is said ⁹⁷ to be the slave ⁹⁶ of Lord's slaves ⁹⁵ .

- ੧ - ਪ੍ਰੇਰੇ ਕਾ ਸਿਮਰਨੁ ਸੇਧੇ ਤੇ ਭੋਜਾ - ਪ੍ਰੇਰੇ ਕੇ ਸਿਮਰਨ ਆਧੇ ਭੋਜਾ
- ੨ - ਪ੍ਰੇਰੇ ਕੇ ਸਿਮਰਨੁ ਤੇਰੇ ਸਨਾਯੋ - ਪ੍ਰੇਰੇ ਕੇ ਸਿਮਰਨੁ ਸੇਧੇ ਕੇ ਸੁਝੇ
- ੩ - ਪ੍ਰੇਰੇ ਕੇ ਸਿਮਰਨੁ ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ - ਪ੍ਰੇਰੇ ਕੇ ਸਿਮਰਨੁ ਪੂਰਨੁ ਆਸਾ
- ੪ - ਪ੍ਰੇਰੇ ਕੇ ਸਿਮਰਨੁ ਮਨ ਕੀ ਰਸਨਾ - ਅਮਰਤ ਨਾਮੁ ਰਸਨਾ ਸਮਾਏ
- ੫ - ਪ੍ਰੇਰੇ ਕੇ ਸਿਮਰਨੁ ਜੀ ਬਸਹਿ ਸਾਧ ਕੀ ਰਸਨਾ
- ਨਾਨਕ ਜਨ ਕਾ ਦਾਸਨੁ ਦਸਨਾ

- ۱۔ رب کا سمرن کرنا سب کاموں سے برتر اور افضل ہے۔ اس سے بیشمار سمرنے والوں کا بیڑا پاد ہو گیا ہے۔
- ۲۔ رب کا نام سمرنے سے انسان کو نہ تو ہوس رہتی ہے اور نہ طمع۔ وہ اسی کی بدولت باریک سے باریک مسائل سمجھنے لگتا ہے۔
- ۳۔ رب کے نام کا سمرن کرنے والا اہل کے خوف سے بے نیاز ہو جاتا ہے۔ اس کے دل کی سب اسی دیں پوری ہو جاتی ہیں۔
- ۴۔ رب کا نام سمرنے سے من کی کدورت دور ہو جاتی ہے۔ نام کا انحرث سمرنے والے کے دل میں جذب ہو جاتا ہے۔
- ۵۔ نام سادگوں کی زبان پر ہوتا ہے۔ ناکت ایس سادگوں کے غلاموں کا غلام ہوں۔

۱/۴

- ۱۔ رب کی یاد کیے جا بندے، کار ہے ऊंचा कार येहो ।
- ۲۔ رب کی یاد کیے جا بندے، कर दे बेड़ा पार येहो ।
*Meditation on the Lord is the highest of deeds.
Meditation on the Lord, yea, myrads are saved (G. Singh)*
- ۲۔ رب کی یاد کیے جا بندے، दूर हो मन की पिआस सभी ।
رب کی یاد کیے جا بندے، सूझे दूर और पास सभी ।
- ۳۔ رب کی یاد کیے جا بندے، मौत का डर मिट जाएगा ।
رب کی یاد کیے جا بندے، खूब मुरादे पाएगा ।
- ۴۔ رب کی یاد کیے جا بندے، मेल हो मन का दूर तमाम ।
رب का नाम है अमृत, जिस से सोना हो भरपूर तमाम ।
- ۵۔ जिन संतों की पाक जबांर पर, नाम खुदा का रहिता है ।
पदना ३ चाकर ४ उनकेदरका, 'नानक' खुद को कहिता है । ४॥

*Upon the lips of Saints, His name doth lie,
Such people's slave or slaves fain would be I. (M.L. Peuce)*

۱. मनइछत मंगा। २. पवित्र रसना। ३. साधारन। ४. सदादार।

ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ⁹⁸ ਧਨਵੰਤੇ ⁹⁹ ॥	They ⁹⁸ , who remember the Master are wealthy ⁹⁹ .
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ਪਤਿਵੰਤੇ ¹⁰⁰ ॥	They, who remember the Master are honourable ¹⁰⁰ .
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ਜਨ ³ ਪਰਵਾਨ ¹ ॥	Acceptable ¹ are the ² persons ³ , who meditate on the Master.
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ਪੁਰਖ ⁴ ਪ੍ਰਧਾਨ ⁶ ॥	The most distinguished ⁶ are the men ⁵ , who meditate on the Master.
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ਬੇ ਮੁਹਤਾਜੇ ⁷ ॥	They, who meditate on the Lord, are without want ⁷ .
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ਸਰਬ ⁸ ਕੇ ਰਾਜੇ ⁹ ॥	They, who meditate on the Lord, are the monarchs ⁹ of all ⁸ .
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ¹⁰ ਸੁਖਵਾਸੀ ¹² ॥	They, who meditate on the Lord, dwell ¹² in peace ¹⁰ .
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸਦਾ ¹³ ਅਬਿਨਾਸੀ ¹⁴ ॥	They, who meditate on the Lord, become immortal ¹⁴ for ever ¹³ .
ਸਿਮਰਨ ਤੇ ¹⁵ ਲਾਗੇ ¹⁶ ਜਿਨ ਆਪਿ ¹⁷ ਦਇਆਲਾ ¹⁸ ॥	They ¹⁵ alone take to ¹⁶ Lord's meditation, unto whom He Himself ¹⁷
ਨਾਨਕ ਜਨ ¹⁹ ਕੀ ਮੰਗੈ ²⁰ ਰਵਾਲਾ ²¹ ॥੫॥	Nanak prays ²⁰ for the dust ²¹ of the feet of God's servants ¹⁹ is merciful ¹⁸ .

- ੧ - ਪ੍ਰਿਥ ਕੌੲ ਸਮ੍ਰੋ ਸੇ ਧਨੁੰਤੇ — ਪ੍ਰਿਥ ਕੌੲ ਸਮ੍ਰੋ ਸੇ ਪਤਿਵੰਤੇ ॥
- ੨ - ਪ੍ਰਿਥ ਕੌੲ ਸਮ੍ਰੋ ਸੇ ਜਨ ਪਰਵਾਨ — ਪ੍ਰਿਥ ਕੌੲ ਸਮ੍ਰੋ ਸੇ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ॥
- ੩ - ਪ੍ਰਿਥ ਕੌੲ ਸਮ੍ਰੋ ਸੇ ਬੇ ਮੁਹਤਾਜੇ — ਪ੍ਰਿਥ ਕੌੲ ਸਮ੍ਰੋ ਸੇ ਸਰਬ ਕੇ ਰਾਜੇ ॥
- ੪ - ਪ੍ਰਿਥ ਕੌੲ ਸਮ੍ਰੋ ਸੇ ਸੁਖਵਾਸੀ — ਪ੍ਰਿਥ ਕੌੲ ਸਮ੍ਰੋ ਸੇ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥

ਸਮ੍ਰਨ ਤੇ ਲਾਗੇ ਜਨ ਸਪੰ ਦੁਆਲਾ
ਨਾਨਕ ਜਨ ਕੀ ਮੰਗੈ ਰਵਾਲਾ
-੫-

- ۱۔ جو لوگ رب کو یاد کرتے ہیں، وہ عزت و سُبُو پاتے ہیں۔ وہی لوگ حقیقی دولت سے سالا مال ہو جاتے ہیں۔
- ۲۔ جو لوگ رب کو یاد کرتے ہیں، وہ کسی غیر کے محتاج نہیں رہتے ہیں دُنیا کے لوگ اُن کے فرمانوں پر چلتے ہیں۔
- ۳۔ جو لوگ رب کا نام سہماتے ہیں، وہ خُدا کی بارگاہ میں منظور اور مقبول ہو جاتے ہیں۔
- ۴۔ رب کا نام ورد کرنے والے لوگ دُنیا میں سُکھی رہتے ہیں۔ اُن کا نام رہتی دُنیا تک زبندہ اور پائندہ رہتا ہے۔
- ۵۔ رب کا نام سہمن کرنے والے وہی لوگ ہیں جن پر خُدا کی مہر ہے۔ ناک فرماتے ہیں کہ ایسے لوگوں کے پاؤں کی مٹی پر قربان ہونا چاہئے۔
وَاذْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ ترجمہ :- اور پرچھو کا نام سہمن کو (القرآن)

(1/5)

अतः अपने प्रभु का नाम स्मृण करो

- 1- रब की याद करें जो बंदे, माल खजाने वाले हैं।
रब की याद करें जो बंदे, इजत शानों वाले हैं।

नमस्तुभ्यं भूतं तिमिरं जल उजयतर्हति जल उज्जितं तिमिरं जल
(ये हे मेरा मागिष मित्र)

- 2 - रब की याद करें जो बंदे, दुनीयाँ में प्रवान हैं वुह।
रब की याद करें जो बंदे, पत वाले प्रधान हैं वुह।
- 3 - रब की याद करें जो बंदे, वुह फिर कब मुहताज रहें।
रब की याद करें जो बंदे, सभ पर उन के राज रहें।
- 4 - रब की याद करें जो बंदे, सुख में दाइम रहिते हैं।
रब की याद करें जो बंदे, दाइम काइम रहिते हैं।
- 5 - वुह करते हैं याद खुदा की, जिन पर उस को रहमत है।
खाक उन के कदमों की मांगे, 'नानक' को ये हनिमत है ॥५॥

१. मुयाज। २. हमेशा। ३. क्रिया। ४. चरत धूड़ी। ५. उत्तम पदारथ

ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ਪਰ ਉਪਕਾਰੀ ²² ॥	They, who contemplate over the Master, are philanthropical ²² .
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਤਿਨ ਸਦਾ ²¹ ਬਲਿਹਾਰੀ ²⁴ ॥	I am ever ²³ a sacrifice ²⁴ unto those, who contemplate over the Master.
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ²⁵ ਮੁਖ ²⁶ ਸੁਹਾਵੇ ²⁷ ॥	Beauteous ²⁷ are the faces ²⁶ of those ²⁵ , who contemplate over the Master.
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਤਿਨ ਸੁਖਿ ਬਿਹਾਵੇ ²⁸ ॥	They who contemplate over the Master, pass ²⁹ their life in peace.
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਤਿਨ ਆਤਮ ³⁰ ਜੀਤਾ ³⁰ ॥	They who contemplate over the Master conquer ³⁰ their mind ³⁰ .
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਤਿਨ ਨਿਰਮਲ ³¹ ਰੀਤਾ ³² ॥	They, who contemplate over the Master, have the pious ³¹ way of life ³² .
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਤਿਨ ਅਨਦ ³³ ਘਨੇਰੇ ³⁴ ॥	They who contemplate over the Master, have manifold ³⁴ joys ³³ .
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਬਸਹਿ ³⁵ ਹਰਿ ਨੇਰੇ ³⁶ ॥	They, who contemplate over the Master, abide ³⁶ near ³⁶ God.
ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਅਨਦਿਨ ³⁷ ਜਾਗਿ ³⁸ ॥	By the favour of Saints remain thou watchful ³⁸ night ³⁷ and day.
ਨਾਨਕ ਸਿਮਰਨ ਪੂਰੇ ³⁹ ਭਾਗਿ ⁴⁰ ॥੬॥	Nanak, Lord's meditation is obtained by perfect ³⁹ good luck ⁴⁰ .

- ੧ - ਪ੍ਰਿਥ ਕੋ ਸਮਰੋ ਸੇ ਪ੍ਰਿਥਕਾਰੀ — ਪ੍ਰਿਥ ਕੋ ਸਮਰੋ ਤਨ ਸਦਿ ਪ੍ਰਿਥਕਾਰੀ ੧
- ੨ - ਪ੍ਰਿਥ ਕੋ ਸਮਰੋ ਸੇ ਮੁਕੁ ਸਹਾਏ — ਪ੍ਰਿਥ ਕੋ ਸਮਰੋ ਤਨ ਸੁਕੁ ਸਹਾਏ
- ੩ - ਪ੍ਰਿਥ ਕੋ ਸਮਰੋ ਤਨ ਅਸੁ ਜੀਤਾ — ਪ੍ਰਿਥ ਕੋ ਸਮਰੋ ਤਨ ਨਿਰਮਲ ਰੀਤਾ
- ੪ - ਪ੍ਰਿਥ ਕੋ ਸਮਰੋ ਤਨ ਅਨੰਦ ਗ੍ਰਿਥ — ਪ੍ਰਿਥ ਕੋ ਸਮਰੋ ਤਨ ਹਰਿ ਨੇਰੇ
- ੫ - ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਅਨੰਦ ਜਾਗਿ
ਨਾਨਕ ਸਮਰਨ ਪੂਰੇ ਭਾਗਿ

- ۱- رب کا سہمن کرنے والے ہمیشہ دوسروں کا بھلا چاہتے ہیں۔ وہ دوسروں کی خیر خواہی کو سہمن کا ایک حصہ سمجھتے ہیں۔ ایسے لوگوں پر قربان ہونا چاہئے۔
- ۲- رب کا سہمن کرنے والوں کے پہرے ٹوڑانی ہو جاتے ہیں۔ اُن کی ساری ٹکڑ ٹکڑ اور راحت میں بے بسی ہوتی ہے۔
- ۳- جو لوگ رب کا سہمن کرتے ہیں وہ اپنے نفس پر قابو پاتے ہیں۔ رب کے پاک نام سے اُن کے من میں اور ہر کام میں پاکیزگی آتی ہے۔
- ۴- جو لوگ رب کا سہمن کرتے ہیں، انہیں غیر معمولی خوشیاں حاصل ہوتی ہیں اور انہیں قرب الہی نصیب ہوتا ہے۔
- ۵- نانک فرماتے ہیں کہ سہمن کرنے کی نعمت نیک نیتی سے ہی ملتی ہے۔ اور سہمن کرنے والوں کو پیر کامل کی برکت سے ہی دائمی خوشی نصیب ہوتی ہے۔

(1/6)

- 1- رب کی یاد करें जो बंदे, काम उन का गमखवारी१ है।
 رب की याद करें जो बंदे, जान उन के बलिहारी है।
- 2- رب की याद करें जो बंदे, रुख२ उन का पुरनूर३ रहे।
 رب की याद करें जो बंदे, चैन से मन भरपूर रहे।
- 3- رب की याद करें जो बंदे मन पर उन की जीत रहे।
 رب की याद करें जो बंदे, पाक४ उन की हर रीत५ रहे।
- 4- رب की याद करें जो बंदे, सुख पाएँ, आनंद पाएँ।
 رب की याद करें जो बंदे, वुह रब से नजदीकी पाएँ।
- 5- संतों की किरपा से उन में, रात और दिन बेदारी६ है।
 खुशकिसमत हैं 'नानक' जिन को, याद खुदा की प्यारी है ॥६॥

*Gods constant fellowship is their precious treasure
 Their happiness on earth is past all measure*

(Peace & Teja Singh)

संतों की किरपा से उन में, रात और दिन बेदारी६ है।
 खुशकिसमत हैं 'नानक' जिन को, याद खुदा की प्यारी है ॥६॥

१. सभ नाल हमदरदो रखणा । २. मूह । ३. उजल ।
 ४. पवित्र । ५. मरयादा । ६. जागरती ।

ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਕਾਰਜ ⁴¹ ਪੂਰੇ ⁴² ॥	Through Lord's meditation, the tasks ⁴¹ are accomplished ⁴² .
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਕਬਹੂ ਨ ਝੁਰੇ ⁴³ ॥	Through Lord's meditation, the mortal never grieves ⁴³ .
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਹਰਿ ਗੁਨ ⁴⁴ ਬਾਨੀ ⁴⁵ ॥	Through Lord's meditation, man utters ⁴⁵ God's praises ⁴⁴ .
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਸਹਜਿ ⁴⁶ ਸਮਾਨੀ ⁴⁷ ॥	Through Lord's meditation, man is absorbed ⁴⁷ in God ⁴⁶ .
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਨਿਹਚਲ ⁴⁸ ਆਸਨੁ ⁴⁹ ॥	Through Lord's meditation, he finds an immovable ⁴⁸ seat ⁴⁹ .
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਕਮਲ ⁵⁰ ਬਿਗਾਸਨੁ ⁵¹ ॥	Through Lord's meditation, man's heart lotus ⁵⁰ blooms ⁵¹ .
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਅਨਹਦ ⁵² ਝੁਨਕਾਰ ⁵³ ॥	Through Lord's meditation, celestial strain ⁵² resounds ⁵³ .
ਸੁਖੁ ਪ੍ਰਭ ਸਿਮਰਨ ਕਾ ਅੰਤੁ ⁵⁴ ਨ ਪਾਰ ⁵⁵ ॥	There is no end ⁵⁴ or limit ⁵⁵ to the peace, which ensues by remembering the Lord.
ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ⁵⁶ ਜਨ ⁵⁷ ਜਿਨ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਮਇਆ ⁵⁸ ॥	Those ⁵⁶ persons ⁵⁷ , on whom is Lord's grace ⁵⁸ , ponder over Him.
ਨਾਨਕ ਤਿਨ ⁵⁹ ਜਨ ਸਰਨੀ ⁶⁰ ਪਇਆ ⁶¹ ॥੭॥	Nanak has sought ⁶¹ the asylum ⁶⁰ of such ⁵⁹ persons.

- 1- ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਕਾਰਜ ਪੂਰੇ — ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਕਬਹੂ ਨ ਝੁਰੇ
- 2- ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਹਰਿ ਗੁਨ ਬਾਨੀ — ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਨੀ
- 3- ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਨਿਹਚਲ ਆਸਨੁ — ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਕਮਲ ਬਿਗਾਸਨੁ
- 4- ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਅਨਹਦ ਝੁਨਕਾਰ — ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰ
- 5- ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ਜਨ ਜਿਨ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਮਇਆ — ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਜਨ ਸਰਨੀ ਪਇਆ

- ۱- بیدھ کا سمرن کرنے سے ہی انسان کے سب کام انجام پاتے ہیں۔ اس سے اُس کے دل سے پریشانی دُور ہو جاتی ہے۔
- ۲- رب کا سمرن کرنے والے کا ہر لفظ خدا کی عظمت کا آئینہ ہوتا ہے۔ اُس کے من کو قرار ہوتا ہے جس سے وہ شانت سُبحا و اور حلیم ہو جاتا ہے۔
- ۳- رب کا سمرن انسان کے من میں سکون پیدا کرتا ہے جس سے وہ ایک فطری خوشی محسوس کرتا ہے اور ایک جگہ پر قائم رہنے لگتا ہے۔
- ۴- رب کا سمرن کرنے والے کے باطن سے (لاشعور سے) ایک رسیلا اور میٹھا انگیت بجتا رہتا ہے۔ اس سے حاصل شدہ کیف و سرور کبھی ختم نہیں ہوتا ہے۔ یہ انخد ہوتا ہے۔
- ۵- رب کا سمرن ایسے ہی عظیم لوگ کرتے ہیں جن کو رب خود نواز رہا ہے۔ ناک فرماتے ہیں کہ ایسے ہی اقبال مندوں کی تعظیم کرنا واجب ہے۔

- 1- رب کی یاد کیے جا بندے، پورے ہوں سب کام تیرے ।
رب کی یاد کیے جا بندے، چیتا سے آرام ملے ।
- 2- رب کی یاد کیے جا بندے، دااتا کے گون گاے تू ।
رب کی یاد کیے جا بندے، رب میں सहिज समाए तू ।
- 3- رب की याद कीए जा बंदे, पका आसन पाएगा ।
رب की याद कीए जा बंदे, दिल का कंवल खिल जाएगा ।
- 4- رب की याद कीए जा बंदे, गैब ३ से तू भकार सुने ।
رب की याद काए जा बंदे, तुझ को सुख बेअंत मिले ।
- 5- رب को याद करें वूह बंदे, जिन पर رب की रहमत है ।
'नानक' मांगे उनका साया ४, उनका साया निग्रमत है ॥७॥

*Remembering God brings man success,
No worries can e'er oppress. (Taj Singh)*

१ सुत सिध । २. टिकाणा, सथान । ३. अद्रिशट । ४. शरन ।

ਹਰਿ ਸਿਮਰਨੁ ਕਰਿ ਭਗਤ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ⁶² ॥	By remembering God the Saints become distinguished ⁶² .
ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਲਗਿ ਬੇਦ ਉਪਾਏ ⁶³ ॥	By remembering God, the Veds are composed ⁶³ .
ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਭਏ ਸਿਧ ⁶⁴ ਜਤੀ ⁶⁵ ਦਾਤੇ ⁶⁶ ॥	By remembering God, men become adepts ⁶⁴ , celibates ⁶⁵ and donors ⁶⁶ .
ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਨੀਚ ⁶⁷ ਚਹੁ ⁶⁸ ਕੁੰਟ ⁶⁹ ਜਾਤੇ ⁷⁰ ॥	By remembering God, the low-born ⁶⁷ are renowned ⁷⁰ in four ⁶⁸ directions ⁶⁹ .
ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਧਾਰੀ ⁷¹ ਸਭ ਧਰਨਾ ⁷² ॥	By remembering God, the entire ⁷¹ earth ⁷² is installed ⁷¹ .
ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਹਰਿ ਕਾਰਨ ⁷⁴ ਕਰਨਾ ॥	Remember, remember God, who is the cause of causes ⁷⁴ .
ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਕੀਓ ⁷⁵ ਸਗਲ ⁷⁶ ਅਕਾਰ ⁷⁷ ॥	For His meditation, God did make ⁷⁵ the whole ⁷⁶ creation ⁷⁷ .
ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਮਹਿ ⁸⁰ ਆਪਿ ⁸¹ ਨਿਰੰਕਾਰ ⁸² ॥	The Formless Lord ⁷⁹ Himself ⁸⁰ , is in ⁸⁰ the place, where God is remembered.
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ⁸¹ ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਬੁਝਾਇਆ ⁸² ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ⁸³ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨੁ ਤਿਨਿ ਪਾਇਆ ⁸⁴ ॥੮॥੧॥	Nanak, the Guru-ward ⁸³ , whom by His grace ⁸¹ He imparts understanding ⁸² , obtains ⁸⁴ the boon of God's meditation. Nanak.

- ੧- ਹਰਿ ਸਿਮਰਨੁ ਕਰਿ ਭਗਤ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ॥
- ੨- ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਲਗਿ ਬੇਦ ਉਪਾਏ ॥
- ੩- ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਭਏ ਸਿਧ ਜਤੀ ਦਾਤੇ ॥
- ੪- ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਨੀਚ ਚਹੁ ਕੁੰਟ ਜਾਤੇ ॥
- ੫- ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਧਾਰੀ ਸਭ ਧਰਨਾ ॥
- ੬- ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਹਰਿ ਕਾਰਨ ਕਰਨਾ ॥
- ੭- ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਕੀਓ ਸਗਲ ਅਕਾਰ ॥
- ੮- ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਮਹਿ ਆਪਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥
- ੯- ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਬੁਝਾਇਆ ॥
- ੧੦- ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨੁ ਤਿਨਿ ਪਾਇਆ ॥੮॥੧॥

- ۱۔ رب کا سہمن کرنے سے بھگت لوگ دنیا میں مشہور ہوئے۔ اُسی سے والبتہ ہو کر ریشیوں نے ویدوں اور دھرم پُستکوں کو رچا ہے۔
- ۲۔ رب کا نام سہمن کرنے والے لوگ عابد ہو گئے۔ وہ اپنے جیولانی جذبات پر غالب ہو گئے، اور داتا لوگوں میں شمار ہو گئے۔ یہاں تک نیچ لوگ بھی عالم میں مشہور ہو گئے۔
- ۳۔ رب کے سہمن نے ساری دھرتی کو آسرا دیا ہے۔ اس لئے اے بھگت! تو خالق کائنات کو ہمیشہ یاد کر۔
- ۴۔ رب نے سہمن کرنے کے لئے سارے جگ کو بنایا ہے۔ جہاں جہاں اُسکے نام کو سہمن جاتا ہے وہاں وہ نرنکار (بے جسم ذات) خود موجود ہے۔
- ۵۔ رب جس شخص کو سہمن کرنے کی نعمت بخش کر اپنی یاد کی سمجھ عطا کی اے ناک! اُس شخص نے گورو کے وسیلہ سے سہمن کرنے کی دولت پائی۔

نام کا نام اپنے پرہمن سے۔

($\frac{1}{8}$)

وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ (القرآن)
(اور اپنے رب کا نام لیتا رہ۔ نام جپو)

- ۱۔ رب کو یاد کیے سے کُل، سنتوں کا نور ۹ جھڑک رہا۔
رب کی یاد کیے سے جاہیر، سب کے وہاں کا نور ۳ جھڑک رہا۔
- ۲۔ رب کی یاد کیے سے بندے، داتا، سیخ، جاتی کھیلے۔
رب کی یاد کیے سے ہر سو ۴، نیچ و اچھ میں گھر رہتے ۲ پارے۔
- ۳۔ رب کو یاد کیے سے دھرتی، کادھم دھم رھتی ہے۔
یاد کر اس کو جس کو دنیوی، سب کا کارن کھیتی ہے۔
- ۴۔ نام خود کا لےنے سے یہ، ساری مصلحتوں کا ۶ ہے۔
یاد میں رب کی ہا جیر ناجیر، آپ خود کی بات ۷ ہے۔
- ۵۔ جین پر لٹف کا خود کا 'نامک'، جین پر لٹف کی رھیمت ہے۔
گورو سے پائے نام خود کا، نام خود کا نیت ہے ۱۷ ۱۱

بہر یاد حق ہے بھگتوں کا ظہور
بہر ذکر حق ہے ویدوں کا ظہور
(پستل دہلی)

۱. پرکاش۔ ۲. پرگٹ۔ ۳. پرکاش۔ ۴. ہر پاسے۔ ۵.

੨

ਸਲੋਕ ॥
 ਦੀਨ⁸⁵ ਦਰਦ⁸⁸ ਦੁਖ⁸⁹ ਭੰਜਨਾ⁹⁰
 ਘਟਿ ਘਟਿ ਨਾਥ⁹² ਅਨਾਥ ॥
 ਸਰਣਿ⁸⁶ ਤੁਮਾਰੀ ਆਇਓ
 ; ਨਾਨਕ ਕੇ ਪ੍ਰਭ ਸਾਥ⁸⁷ ॥੧॥

سلوک

دین درد و کھ بھنجناں گھٹ گھٹ ناثم اناثم⁸⁵
 سرن تماری آئیہ او نانک کے پریم سآتم⁸⁷

Slok.

O Thou Destroyer⁹⁰ of pain⁸⁸ and
 grief⁸⁹ of the poor⁹³, Lord⁹² of every
 heart⁹¹ and Thyself without a
 Master⁹³. I have come under thy
 protection⁸⁶, O Lord be with⁸⁷

सलोख

ਦੀਨ^੧ ਦਰਦ^੨ ਦੁਖ^੩ ਭੰਜਨਾ^੪ ਘਟਿ^੫ ਘਟਿ
ਨਾਥ^੬ ਅਨਾਥ^੭ ॥ ਸਰਣਿ^੮ ਤੁਮਾਰੀ ਆਇਓ ਨਾਨਕ

ਏ ਜ਼ਬੋਰੋਂ ਕੇ ਡੱਕੇ ਦਰਦ ਮਿਲਾਨੇ ਵਾਲੇ ਪਰਛੋ! ਤੂੰ
ਹਰ ਦਲ ਅਤੇ ਹਰ ਸ਼ੈਂਸ਼ੇਂ ਮਿਲਾਇਆ ਹੈਂ - ਤੂੰ ਹੀ ਏ ਸੇਹਾਰ
ਕਾ ਸੇਹਾਰਾ ਅਤੇ ਚਿੰਮੀਓਂ ਕਾ ਵਾਲੀ ਹੈਂ - ਨਾਨਕ ਤੇਹਾਰੀ ਪਿਆ
ਚਾਹੈਂ ਹੈਂ - ਤੂੰ ਹੀ ਮਿਰਾ ਡੱਸਾਰਾ ਅਤੇ ਸਾਥੀ ਹੈਂ -

੧. ਆਜਿਭੜ ੧ ਸਸਕੀਨ੨ ਕਾ,
ਸਮ ਦੁਖ ਦਰਦ ਸਿਟਾਏ।
੨. ਤੂੰ ਹਰ ਦਿਲ ਮੇਂ ਖੁਦ ਕਸੇ,
ਸਮ ਮੇਂ ਆਪ ਸਮਾਏ।
੩. ਸਮ ਨਾਥੀਓਂ ਕਾ ਨਾਥ੩ ਤੂੰ,
ਤੇਰਾ ਕੋਈ ਨ ਨਾਥ।
੪. ਯਾ ਰਬ ਤੇਰਾ ਆਸਰਾ,
ਏ 'ਨਾਨਕ' ਕਾ ਸਾਥ ॥ ੧ ॥

੧. ਬੇਸਹਾਰਾ । ੨. ਦਿਨ ਦੁਖੀ । ੩. ਮਾਲਕ ।

ਅਸਟਪਦੀ ॥

ਜਹ³⁴ ਮਾਤ³⁵ ਪਿਤਾ³⁶
ਸੁਤ³⁷ ਮੀਤ³⁸ ਨ ਭਾਈ³⁹ ॥
ਮਨ¹⁰⁰ ਉਹਾ² ਨਾਮੁ ਤੇਰੈ
ਸੰਗਿ¹ ਸਹਾਈ⁴ ॥

ਜਹ⁵ ਮਹਾ⁶ ਭਇਆਨ⁷
ਦੂਤ⁸ ਜਮ⁹ ਦਲੈ¹⁰ ॥ ਤਹ¹²
ਕੋਵਲ¹³ ਨਾਮੁ ਸੰਗਿ¹⁴ ਤੇਰੈ
ਚਲੈ¹⁵ ॥

ਜਹ ਮੁਸਕਲ¹⁶ ਹੋਵੈ ਅਤਿ¹⁷
ਭਾਰੀ¹⁸ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮੁ
ਖਿਨ¹⁹ ਮਾਹਿ²⁰ ਉਧਾਰੀ²¹ ॥
ਅਨਿਕ²² ਪੁਨਹ ਚਰਨ²³
ਕਰਤ²⁴ ਨਹੀ ਤੇਰੈ²⁵ ॥

ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਕੋਟਿ²⁶ ਪਾਪ²⁷
ਪਰਹਰੈ²⁸ ॥

ਗੁਰਮੁਖਿ²⁹ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ³⁰
ਮਨ³¹ ਮੇਰੇ ॥

ਨਾਨਕ ਪਾਵਹੁ ਸੂਖ³³
ਘਨੇਰੇ³³ ॥੧॥

Ashtpadi.

Where³⁴ there are no mother³⁵,
father³⁶, son³⁷, friend³⁸ and
brother³⁹, there², O my soul¹⁰⁰, God's
Name shall be with³ thee as thy
helper⁴.

Where⁵ the very⁶ terrible⁷ myrmidon⁸
of Death⁹, shall crush¹⁰ thee, there¹²
the Name alone¹³ shall go¹⁵ with¹⁴
thee.

Where there will be very¹⁷ great¹⁸
obstacle¹⁶, God's Name shall eman-
cipate²¹ thee in²⁰ a moment¹⁹, there.
The mortal is not saved²⁵ by perform-
ing²⁴ many²² expiation acts²³.

The Name of God washes off²⁸
millions²⁶ of sins²⁷.

O my sou³¹, through the Guru²⁹,
utter³⁰ the Name of God.

O Nanak, thus shalt thou have
many³³ comforts³².

ੴ

੧ - جہمات پتاست میت نہ بجائی - من اویاں نام تیرے سنگ سہائی

੨ - جہمہاں بھیاں دوت جہم وئے - تہہ کیوں نام سنگ تیرے چلے

੩ - جہم مسکل ہوئے ات بھاری - ہر کو نام کھن ماہ اڈھاری

੪ - انک پینہ پیرن کمرت نہیں تھے - ہر کو نام کوٹ پاپ پیر ہرے

੫ - گور مکھ نام جپہ من میرے

نانک پاوہ سوکھ گھنیرے

- 1 -

- ۱- جہاں ماں باپ بیٹا، دوست اور بھائی ساتھی نہیں بنتے ہیں۔ اے میرے من! وہاں پر سب کا نام تمہاری مدد کرنے والا ہے۔ ۴
 - ۲- جہاں بڑے شہید اور ڈراؤنے اموات کا انبوہ گھیرے، وہاں تیرے ساتھ پر بھوکا نام جاتا ہے۔
 - ۳- جہاں تمہیں ایک بڑی مشکل کا سامنا ہوگا۔ وہاں صرف اُس کا نام آنکھ کی جھپک میں بچا لیتا ہے۔
 - ۴- جہاں کفارہ گناہ کے سلسلہ میں دھرمی رسومات کا رگڑ نہیں ہوتے ہیں۔ وہاں صرف رب کا نام ہی کروڑوں گناہ دور کرتا ہے۔
 - ۵- اے میرے من! گورو کی پناہ میں آ کر رب کا نام جپ۔ اے نانک! رب کے نام کا سمن کرنے سے کچھ میسر ہوتا ہے۔
- حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ وَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ (سب سے زیادہ کافی ہے، وہی مددگار ہے۔)

- ۱- جب ماں باپ ن بेटا भाई, संगी यार न नाती१ हो।
काम का उस दिन साथी हो तो, नाम खुदा का साथी हो।
 - 2- मौत का जब खूंखार फ़शिता२, तेरे तन को दलता है।
साथ तेरे फिर चलता है, तो 'नाम' खुदा का चलता है।
- جس جگہ جم دوست ہیں ہیبت گناں جس جگہ جات ہیں آفت رساں
مثل دانہ پیس دیتے ہیں جہاں۔ یادِ خالق ہی معاون ہے وہاں (بیتل)
- 3- भारी कोई मुशकिल आ कर, जब तुझ को हिरान करे।
पल में नाम खुदा का तेरी, हर मुशकिल आसान३ करे।
 - 4- लाख करे तू मूरती पूजा, कौन तुझे मनअूर करे।
पल में नाम खुदा का तेरे, पाप करोड़ों दूर करे।
 - 5- घै दिल मुर के मूँह से सुन कर, नाम खुदा का लेता जा।
नाम खुदा कालेकर 'नानक', राहत४ दिल को देता जा॥१॥

*My soul, recite His Name as the Gurus tell
Thy bliss shall multiply; all be well. (Peace)*

۹. ریشہ تہدار۔ ۱۰. بیابانکِ جہم۔ ۱۱. سواخی۔ ۱۲. شانتی۔

ਸਗਲ ਸਿਸਟਿ ³⁴ ਕੇ ਰਾਜਾ ਦੁਖੀਆ ³⁵ ॥	The King of the whole world ³⁴ is unhappy ³⁵ .
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ³⁶ ਹੋਇ ³⁷ ਸੁਖੀਆ ³⁸ ॥	But he, who repeats ³⁶ God's Name becomes ³⁷ happy ³⁸ .
ਲਾਖ ਕਰੋਰੀ ³⁹ ਬੰਧੁਨ ⁴⁰ ਪਰੈ ⁴¹ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਨਿਸਤਰੈ ⁴² ॥	Though man be entangled ⁴¹ in lacs, and millions ³⁹ of bonds ⁴⁰ , by uttering God's Name he is freed ⁴² .
ਅਨਿਕ ⁴³ ਮਾਇਆ ⁴⁴ ਰੋਗ ⁴⁵ ਤਿਖ ⁴⁶ ਨ ਬੁਝਾਵੈ ⁴⁷ ॥	The manifold ⁴³ p'ersu'es ⁴⁵ of riches ⁴⁴ allay ⁴⁷ not man's thirst ⁴⁶ .
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ⁴⁸ ਆਖਾਵੈ ⁴⁹ ॥	By meditation ⁴⁸ on God's Name, he is satiated ⁴⁹ .
ਜਿਹ ⁵⁰ ਮਾਰਗਿ ⁵¹ ਇਹੁ ਜਾਤ ਇਕੋਲਾ ⁵² ॥ ਤਹ ⁵³ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸੰਗਿ ਹੋਤ ਸੁਹੇਲਾ ⁵⁴ ॥	On the way ⁵¹ , on which ⁵⁰ this man goes all alone ⁵² , there ⁵³ the Name of God is with him as a comforter ⁵⁴ .
ਐਸਾ ⁵⁵ ਨਾਮੁ ਮਨ ⁵⁶ ਸਦਾ ⁵⁷ ਧਿਆਈਐ ⁵⁸ ॥	Ever ⁵⁶ meditate ⁵⁷ on such ⁵⁵ a Name, O my soul ⁵⁸ .
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ⁵⁹ ਪਰਮ ⁶⁰ ਗਤਿ ⁶¹ ਪਾਈਐ ॥੨॥	Nanak, through the Guru ⁵⁹ , the Supreme ⁶⁰ dignity ⁶¹ is obtained.

- ੧- ਸਗਲ ਸਿਸਟਿ ਕੋ ਰਾਜਾ ਦੁਖੀਆ — ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪਤ ਹੋਇ ਸੁਖੀਆ
- ੨- ਲਾਖ ਕਰੋਰੀ ਬੰਧੁਨ ਪਰੈ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਨਿਸਤਰੈ ॥
- ੩- ਅਨਿਕ ਮਾਇਆ ਰੋਗ ਤਿਖ ਨ ਬੁਝਾਵੈ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਆਖਾਵੈ ॥
- ੪- ਜਿਹ ਮਾਰਗਿ ਇਹੁ ਜਾਤ ਇਕੋਲਾ ॥ ਤਹ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸੰਗਿ ਹੋਤ ਸੁਹੇਲਾ ॥
- ੫- ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਮਨ ਸਦਾ ਧਿਆਈਐ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਰਮ ਗਤਿ ਪਾਈਐ ॥੨॥

- ۱- انسان تمام دنیا کا راجہ بن کے بھی سچی نہیں رہتا ہے۔ لیکن رب کا نام جپتے ہی اُس کے سارے دکھ دور ہو جاتے ہیں۔
- ۲- انسان لاکھوں اور کروڑوں روپے کمانے کے باوجود روپے پیسے کی ہوس میں کمی نہیں پاتا ہے۔ مگر رب کا نام لینے سے اس میں سیر ہو جاتا ہے۔
- ۳- مایا کی بیشمار لذتیں انسان کی ہوس کو کمی نہیں کر سکتی ہے۔ لیکن رب کا نام جپنے سے وہ خاطر جمع حاصل کرتا ہے۔
- ۴- جس رستے سے انسان اکیلا جاتا ہے، اس میں کوئی بھی اس کے ساتھ نہیں ہوتا ہے۔ بس رب کا نام اس کا ہمراہ ہو کر سکھ سنبھاتا ہے۔ بعد ازین اعمال کی سقدی لے ناک! گورو کی وساطت سے ہمیں اونچا مقام حاصل ہوگا۔ تو اُس عظمت والے رب کا نام جب!

- 1- दुनीआं भर का राजा भी, दुख पाता है, दुख सहिता है।
नाम खुदा का लेने वाला, सुख के अन्दर रहिता है।
- 2- लाखों और करोड़ों बंधन, जकड़े और फसाएंगे।
नाम खुदा का लेने से बंध, सब के सब खुल जाएंगे।
- 3- इस माइया के रंगा रंगी, अशर बुझाएँ पिआस कहाँ।
नाम खुदा का लेने से रहित है पिआस, तरास कहाँ।
- ※ 4- जिस रसते पर आखर को तू, आप इकेला जाता है।
नाम खुदा का साथ चले, जो मन तेरा बहिलाता है।
- 5- नाम खुदा का ऐसा है, तू उस पर धिमान जमाए जा।
सुन कर बात गुरु की 'नानक', आला-मंजिल पाए जा ॥२॥

△

۴- رنج کب ہٹتا ہے طاعت کے بغیر (بہتمل دہلوی)

※- مال تالپ گور بعد ازین اعمال (سعدی شیرازی)

△- "जेमन! अगे। (भेगल) तम मट मिमिटे, ते तानरु!
गवटी गीजे (नाम जपिआ) छिछा चरना मिलट जे।"

۱. رنج-بهرنج، لُभावणे । ۲. सुख दे सामान । ३. दुख, डर । ४. उची अवस्था ।

ਛੁਟਤ⁶¹ ਨਾਹੀ ਕਾਟ⁶² ਲਖ
ਬਾਹੀ⁶³ ॥ ਨਾਮੁ ਜਪਤ⁶⁴
ਤਹ⁶⁵ ਪਾਰਿ ਪਰਾਹੀ⁶⁶ ॥

Where man cannot be saved⁶¹ by lacs
and millions⁶² of helping arms⁶³,
there⁶⁴, by remembering⁶⁵ the Name,
he is saved⁶⁶ immediately.

ਅਨਿਕ⁶⁷ ਬਿਘਨ⁶⁸ ਜਹ
ਆਇ⁶⁹ ਸੰਘਾਰੈ⁷⁰ ॥ ਹਰਿ
ਕਾ ਨਾਮੁ ਤਤਕਾਲ⁷¹
ਉਧਾਰੈ⁷² ॥

Where many⁶⁷ misfortunes⁶⁸ befall⁶⁹
and ruin⁷⁰ the man, there the Name
of God. res⁷¹ues⁷² him instantly.

ਅਨਿਕ⁷³ ਜੋਨਿ⁷⁴ ਜਨਮੈ⁷⁵
ਮਰਜਾਮ⁷⁶ ॥ ਨਾਮੁ ਜਪਤ⁷⁷
ਪਾਵੈ ਬਿਸਾਮ⁷⁸ ॥
ਹਉ⁷⁹ ਮੈਲਾ⁸⁰ ਮਲੁ⁸¹
ਕਬਹੁ ਨ ਧੋਵੈ⁸² ॥

Man dies⁷³ and is born⁷⁴ in many⁷⁵
existences⁷⁶, but he obtains rest⁷⁷ by
uttering⁷⁸ God's name.

The mortal is defiled⁸⁰ by self-conceit⁷⁹.
The filth⁸¹ which is never washed⁸²
away.

ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਕੋਟਿ⁸³
ਪਾਪ⁸⁴ ਖੋਵੈ⁸⁵ ॥

But the Name of God, purges⁸⁵ him
of myriads⁸³ of sins⁸⁴.

ਐਸਾ⁸⁶ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ⁸⁷ ਮਨ⁸⁸
ਰੇਗਿ⁸⁹ ॥

Such⁸⁶ Name, O my soul⁸⁷, repeat⁸⁷
thou with love⁸⁹.

ਨਾਨਕ ਪਾਈਐ ਸਾਧ ਕੈ⁹⁰
ਸੰਗਿ ॥੩॥

Nanak, it is obtained in the saints⁹⁰
society.

- ੧ - ਚੁਘੋਟ ਨਾਹੀ ਕੋਟ ਲਖ ਬਾਹੀ — ਨਾਮੁ ਜਪੈ ਤੇਰੇ ਪਾਪ ਪਰਾਹੀ
- ੨ - ਅੰਕ ਬਿਗਨੁ ਜੇਹੈ ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਜਪੈ — ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਤਤਕਾਲ ਅਧਾਰੈ
- ੩ - ਅੰਕ ਬਹੁ ਜਨਮੈ ਮਰਜਾਮ — ਨਾਮੁ ਜਪੈ ਪਾਪੈ ਬਿਸਾਮ
- ੪ - ਮੈਲਾ ਮਲੁ ਕਬਹੁ ਨ ਧੋਵੈ — ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਪੈ ਪਾਪੈ ਕਥੋਵੈ
- ੫ - ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਜਪੈ ਮਨ ਰੇਗਿ
- ਨਾਨਕ ਪਾਈਐ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ

- ۱- لاکھوں اور کروڑوں بھائی بند والا انسان اپنے آپ کو دکھوں سے دور نہیں رکھ سکتے۔ ہاں! اگر وہ رب کے نام کا سہارا لے کر اُسے چپے تو اسکا بیڑا پار ہو گا۔
- ۲- جہاں بیشمار مشکلات انسان کو دبا لیتی ہیں۔ وہاں صرف رب کا نام ہی اسے بچا لیتا ہے۔
- ۳- ایک جاندار بے شمار جنموں سے گزرتا ہے۔ مرتا ہے اور پھر جنم لیتا ہے۔ وہ آواگون کے چکر میں پھنستا رہتا ہے۔ اگر وہ رب کا نام چپے تو اسے سُکتی ملے گی۔
- ۴- انسان خود بینی کی آلودگیوں سے پاک نہیں رہتا ہے۔ یہ جنموں تک اس کو کھانگی رہتی ہیں۔ ہاں! اگر وہ رب کے نام کا سہمن کرے تو آلودگیاں دور ہو جائیں گی۔
- ۵- اے من! تو رب کے اوصاف بھرے نام کو دھیان اور پیار سے چپ۔ اے نانک! رب کا نام سادھ سَنگت میں مِلتا ہے۔

($\frac{2}{3}$)

- ۱ - लाखों बाजू१ होने पर भी, कब तेरा छुटकारा है।
नाम लोए जा, नाम लोए जा, इस से पार उतारा है।
- 2 - सौ सौ मुश्किल भारो भी, गरर तेरो राह में आएंगी।
याद खुदा की कौरन तेरा, बेड़ा पार लगाएंगी।

*Where myrads of crosses assemble to destroy thee
There the Name saves thee in an instant. (Gopal Singh)*

- 3- सौ सौ जूनें भोगे बंदा, जाता है, फिर आता है।
जपता है जब नाम खुदा का, चैन सकू३ फिर पाता है।
- 4- मंल खुदी४ का दूर हो किउं कर मलमल कर तन३ धोने से।
पाप करोठों दूर हो तेरे, याद खुदा की६ होने से।
- 5- भैंसा नाम जपे जा भैं दिल, रब से प्रेम लगाए जा।
संतों की सगत में 'नानक', नाम खुदा का पाए जा ॥३॥

१. बाधा। २. जेकर। ३. सुख शांती। ४. ग्रहंकार।
५. सरीर। ६. प्रमासमा दी याद।

	2-4
ਜਿਹ ਮਾਰਗ ⁹¹ ਕੇ ⁹² ਗਨੇ ਜਾਹਿ ਨ ਕੋਸਾ ⁹³ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਉਹਾ ⁹⁴ ਸੰਗਿ ⁹⁵ ਤੋਸਾ ⁹⁶ ॥	On the road ⁹¹ whose miles ⁹² cannot be counted ⁹³ , God's Name shall there ⁹⁴ be the viaticum ⁹⁵ with ⁹⁶ thee.
ਜਿਹ ⁹⁷ ਪੈਡੈ ਮਹਾ ⁹⁸ ਅੰਧ ⁹⁹ ਗੁਬਾਰਾ ¹⁰⁰ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਸੰਗਿ ¹⁰¹ ਉਜੀਆਰਾ ¹⁰² ॥	The journey ⁹⁷ , where there is arch ⁹⁸ pitch ¹⁰⁰ darkness ⁹⁹ , there, the light ¹⁰¹ of God's Name shall be with ¹⁰² thee.
ਜਹਾ ਪੰਥਿ ¹⁰³ ਭੇਰਾ ਕੋ ਨ ਸਿਵਾਨੂ ¹⁰⁴ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਤਹ ¹⁰⁵ ਨਾਲਿ ¹⁰⁶ ਪਛਾਨੂ ¹⁰⁷ ॥ ਜਹ ਮਹਾ ¹⁰⁸ ਭਇਆਨ ¹⁰⁹ ਤਪਤਿ ¹¹⁰ ਬਹੁ ¹¹¹ ਘਾਮ ¹¹² ॥ ਤਹ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਤੁਮ ਜਹਾ ਤ੍ਰਿਖਾ ¹¹³ ਮਨ ¹¹⁴ ਤੁਝ ਆਕਰਖੈ ¹¹⁵ ॥ ਤਹ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ¹¹⁶ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ¹¹⁷ ਬਰਖੈ ¹¹⁸ ॥੪॥	On the path ¹⁰³ , where there is no acquaintance ¹⁰⁴ of thine, there ¹⁰⁵ God's Name shall be thy recogniser ¹⁰⁶ with ¹⁰⁷ thee. Where there is very ¹⁰⁸ terrible ¹⁰⁹ heat ¹¹⁰ and great ¹¹¹ sunshine ¹¹² , there the Name of God shall be a shade ¹¹³ over thee. Where, O man ¹¹⁴ , thirst ¹¹⁵ sucks out ¹¹⁶ thy breath, there, Nanak, God's ¹¹⁷ Name's Nectar ¹¹⁸ shall rain ¹¹⁹ on thee.
ਭਗਤ ਜਨਾ ¹²⁰ ਕੀ ਬਰਤਨਿ ¹²¹ ਨਾਮੁ ॥	With the devotees ¹²⁰ God's Name is an article ¹²¹ of every day use.
ਸੰਤ ਜਨਾ ¹²² ਕੇ ਮਨਿ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁ ¹²³ ॥	It gives peace ¹²² to the hearts of holy persons ¹²³ .
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਦਾਸ ¹²⁴ ਕੀ ਓਟ ¹²⁵ ॥	God's Name is support ¹²⁴ of His slave ¹²⁵ .

- ੧ - چہ مالک کے گئے جاہ کوسا — ہر کا نام اُنا سنگِ توسا
 - ۲ - چہ پیٹے مہا اندھ غبارا — ہر کا نام سنگِ اُجیادرا
 - ۳ - جہاں پنچھ تیرا کو نہ سجھاؤ — ہر کا نام تہ نال پچھاؤ
 - ۴ - چہ مہا بھئیان تپت بہہ گھما — تہ ہر کے نام کی تم اوپر چھام
 - ۵ - جہا تر کھا من تجھ آکر کھے
 - تہ نانک ہر ہر امر تہ کھے
- ۴ -

۱۔ جس زندگی کے راستے میں مہیب کو س گئے نہیں جاتے ہیں۔ اُس کے طویل سفر میں رب کا نام ہی زرا درہ ہے۔

۲۔ جس زندگی کے سفر میں تار یکا اندھی اور گرد و غبار ہے۔ اُس میں رب کا نام ہی روشنی ہے۔
تیسرا نگہ لکھتے ہیں

۳۔ جس سفر میں تیرا کوئی حقیقی واقف نہیں، اُس میں رب کا نام ہی ایک آشنا ہے۔
صاحبِ نگاہ کا ترجمہ ملاحظہ ہو:-

۴۔ جس زندگی کے سفر میں بدلیوں کی بھیناک گرمی اور تیش ہے۔ اُس میں رب کا نام تیرے سر پر سایہ ہے۔

۵۔ اے میرے سن! جس راستے میں تجھے پیاس کی شدت آتی ہے۔ اُس میں رب کا نام ہی تمہارے اوپر امرت چھڑکتا ہے۔

($\frac{2}{4}$)

رستہ، دُور کا رستہ، جس پر، کوس نہیں اور مील نہیں !

رہ کا نام ہو تو سہ ۱، اس میں، جاتی ساتھ رکھ خیل نہیں !

2- رستہ، دُور کا رستہ، جس پر، غُند، گُبار، اُغیرا ہے !

ہاتھ میں ہو گار نام کی مٹا اُتل ۲، روشن رستہ تیرا ہے !

*Although the path is wrapt in darkness deep
yet there His Name a Constant light doth keep (Teja Singh)*

رستہ، دُور کا رستہ، جس پر، کوئی نا تیر کو جانےگا !

جانےگا تو نام خُدا کا، جانےگا پہچانےگا !

सिंह गमते हि च उग्रं रक्षं भगिन्म तू जै ॥ (महिष मिथ्ये नी)
उधे ५३ जी उठे ताल मा सी ॥

4- رستہ، دُور کا رستہ، جس پر، تیر تپش دُکھ دیتی ہے !

خاؤ خُدا کے نام کی تیر کو، سا ۳ میں اپنے لیتی ہے !

روح تنہا جائے جس راہ پر۔ اور مصیبت آئے گی جس راہ پر
یاد حق مشکل کشا ہوگی وہاں (بسم)

5- رستہ، دُور کا رستہ، جس پر 'نانک' پیاسا سیتا ہے !

اُک خُدا کے نام کی بدلی، وہ ۴ اُمنیت بارسا ہے ! ۸

ਭਗਤ ਜਨਾ²² ਕੀ ਬਰਤਨਿ²³
ਨਾਮੁ ॥

ਸੰਤ ਜਨਾ²⁴ ਕੈ ਮਨਿ
ਬਿਸ਼੍ਵਾਸੁ²⁵ ॥

ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਦਾਸ²⁶ ਕੀ
ਓਟ²⁷ ॥

ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ਉਧਰੇ²⁸
ਜਨ²⁹ ਕੋਟਿ³⁰ ॥

ਹਰਿ ਜਸੁ³¹ ਕਰਤ³² ਸੰਤ
ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ ॥

ਹਰਿ ਹਰਿ³³ ਅਉਖਧੁ³⁴
ਸਾਧ ਕਮਾਤਿ³⁵ ॥

ਹਰਿ ਜਨ³⁷ ਕੈ ਹਰਿ ਨਾਮੁ
ਨਿਧਾਨੁ³⁶ ॥

ਪਾਰਬ੍ਰਹਮਿ³⁸ ਜਨ ਕੀਨੋ
ਦਾਨ³⁹ ॥

ਮਨ⁴⁰ ਤਨ⁴¹ ਰੰਗਿ⁴² ਰਤੋ⁴³
ਰੰਗ⁴⁴ ਏਕੈ⁴⁵ ॥

ਨਾਨਕ ਜਨ⁴⁶ ਕੈ⁴⁷ ਬਿਰਤਿ⁴⁸
ਬਿਬੈਕੈ⁴⁹ ॥੫॥

With the devotees²² God's Name is
an article²³ of every day use.

It gives peace²⁵ to the hearts of holy
persons²⁴.

God's Name is support²⁷ of His
slave²⁶.

By God's Name, millions³⁰ of men²⁹
have been saved²⁸.

The Saints utter³² God's praise³¹
day and night.

The Saints use³⁵ God's Name as their
medicine³⁴.

Of God's servant³⁷, God's Name is
the treasure³⁶.

The Supreme Lord³⁸ gave it as gift³⁹
to him.

The Saint's mind⁴⁰ and body⁴¹ are
imbued⁴³ with the bliss⁴² of one
Lord's⁴⁵ love⁴⁴.

Nanak, Divine knowledge⁴⁹ is the
livelihood⁴⁸ of⁴⁷ God's slave⁴⁶.

੧ - بھگت جِنَاکِی بَرْتَنِ نَامُ — سَنَتِ جِنَاکِی مَن بَسَامُ ۲/۵

੨ - ہر کا نام داس کی اوٹ — ہر کے نام اُدھر جے گٹ

੩ - ہر جس کُرتِ سَنَتِ مَن رات — ہر پَر اُکھدُ سادھ کَمَات

ੴ - ہر جَن کے ہر نامِ نَدِھان — پارِ بَرِہمِ جَن کی او دَان

ੵ - مَن تَن رَنگِ رتے رَنگِ ایکے

نَانکِ جِنَاکِی بَرْتَنِ بَبِیکے - ۵

- ۱- رب کا نام بھگتوں کے استعمال کی چیز ہے۔ نام سنتوں اور سادھوؤں کے دل میں گھر کر لیتا ہے۔ یہ وہ نعمت ہے جو ہر ساز سپہ گایا نہیں جاتا (مختصر پہلوی)
- ۲- رب کا نام بھگتوں کا آسرا ہے۔ رب کے نام سے کروڑوں بندے برائیوں سے بچ جاتے ہیں۔ ہے پٹے عارف سہارا نام حق۔ بحر غم کا ہے کنار نام حق
- ۳- بھگت لوگ دن رات رب کی حمد کرتے ہیں۔ اُس کے نام سے وہ تمام بیماریوں کا علاج کرتے ہیں اور مَن کا غرور دور کرتے ہیں۔
- ۴- بھگت لوگ رب کے نام کو ایک خزانہ مانتے ہیں۔ انہیں یہ گُن اپنے رب ہی نے بخشا ہے۔ مابداں نام حق لکھینہ سے بخشش یزدان زحق انجینہ سے
- ۵- بھگت لوگ تَن مَن سے رب کے پیار میں رنگے رہتے ہیں۔ اے نانک! اُن کے اندر اچھے اور بُرے کی تمیز کرنے کا شعور ہے۔

(2/5)

- 1- भगत बही हैं नाम खुदा का, जपने से है काम जिनें ।
संत बही हैं नाम खुदा का, देता है आराम जिनें ।
- 2- रब के जितने दास हैं उन को, रब का नाम सहारा है ।
नाम ने लाखों बंदों को, दुनोआं से पार उतारा है ।
- 3- रात हो, दिन हो संत हमेशा, दाता के गुन गाते हैं ।
नाम का दाख़ दे कर साधू, सारे रोग गंवाते हैं ।
- 4- रब वालों को नाम ही रब का, दोलत है, गंजीना २ है ।
पाक खुदा ने उन को बख़्शा, अपना खास ख़जीना २ है ।
- 5- जिस के तन मन बहदत ३ के, इक रंग में रंगे जावे हैं ।
बृहस्पतानी-इलम ४ की 'नानक', हक ५ से निममत पाते हैं ॥ ५ ॥

نام خدا شادی ده سامع است - نام خدا سیرکناں طامع است
(ماخوذ از کتاب "دیوان نانک شاہ" مطبوعہ قومی کتب خانہ فرانس)

۲. खजाना । ३. इक प्रमातमा । ४. आतम गिआन । ५. प्रभू ।

ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਨ ⁵⁰ ਕਉ ਮੁਕਤਿ ⁵¹ ਜੁਗਤਿ ⁵² ॥	God's Name is the way ⁵³ of salvation ⁵¹ to His slave ⁵⁰ .
ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ਜਨ ਕਉ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ⁵³ ਭੁਗਤਿ ⁵⁴ ॥	God's servant is satisfied ⁵³ with the food ⁵⁴ of His Name.
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਨ ਕਾ ਰੂਪ ⁵⁵ ਰੰਗੁ ⁵⁶ ॥	God's Name is his serf's beauty ⁵⁵ and delight ⁵⁶ .
ਹਰਿਨਾਮੁ ਜਪਤ ⁵⁷ ਕਬ ਪਰੈ ⁵⁸ ਨ ਭੇਗੁ ⁵⁹ ॥	By uttering ⁵⁷ God's Name, obstacle ⁵⁹ never befalls ⁵⁸ the man.
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਨ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ⁶⁰ ॥	God's Name is his serf's glory ⁶⁰ .
ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ਜਨ ਸੋਭਾ ⁶¹ ਪਾਈ ॥	Through God's Name his servant obtains honour ⁶¹ .

ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਨ ਕਉ ਭੋਗੁ ⁶² ਜੋਗੁ ⁶³ ॥	God's Name is the enjoyment ⁶² of yog method ⁶³ for his serf.
ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ⁶⁴ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ਬਿਓਗੁ ⁶⁵ ॥	By uttering ⁶⁴ God's Name, there is no separation ⁶⁵ from Him.
ਜਨੁ ਰਾਤਾ ⁶⁶ ਹਰਿਨਾਮ ਕੀ ਸੇਵਾ ⁶⁷ ॥	God's slave is imbued ⁶⁶ with His Name's service ⁶⁷ .
ਨਾਨਕ ਪੂਜੈ ⁶⁸ ਹਰਿ ਹਰਿ ⁶⁹ ਦੇਵਾ ⁷⁰ ॥੬॥	Nanak worships ⁶⁸ the Bright ⁷⁰ Lord ⁶⁹ God.

- ੴ
 ੧- ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਨ ਕਉ ਮੁਕਤਿ ਭੋਗੁ — ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮੁ ਜਨ ਕਉ ਮੁਕਤਿ ਭੋਗੁ
 ੨- ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਨ ਕਾ ਰੂਪ ਰੰਗੁ — ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਕਬ ਪਰੈ ਨ ਭੇਗੁ
 ੩- ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਨ ਕੀ ਵਡਿਆਈ — ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮੁ ਜਨ ਕੀ ਸੇਵਾ
 ੪- ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਨ ਕੀ ਸੋਭਾ ਪਾਈ — ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮੁ ਜਨ ਕੀ ਸੋਭਾ ਪਾਈ
 ੫- ਜਨੁ ਰਾਤਾ ਹਰਿਨਾਮ ਕੀ ਸੇਵਾ
 ੬- ਨਾਨਕ ਪੂਜੈ ਹਰਿ ਹਰਿ ਦੇਵਾ ॥੬॥

- ۱۔ بھگت کے لئے صرف سرب کا نام اُملکتی پانے کا ایک وسیلہ ہے۔ کیونکہ سرب کا نام ہی اُن کے لئے سیری الذات، سکون اور اطمینان کا باعث ہے۔
- ۲۔ سرب کا نام بھگت کے چہرے کا رنگ روپ ہے۔ نام سمرنے سے کبھی بھی ان کے رنگ میں بھنگ نہیں پڑتی ہے۔
- ۳۔ سرب کا نام ہی بھگت کی عظمت اور عزت کا باعث ہے، کیونکہ سرب کے نام سے ہی بھگتوں نے بنگ میں شہرت پائی ہے۔
- ۴۔ سرب کے نام کا سمرن کرنے سے بھگت کو گرمیوں کے بھوک اور جوگیوں کے مزے ملتے ہیں۔ سرب کا نام چُسنے سے اُسے کوئی دکھ یا درد غالب نہیں آتا ہے۔
- ۵۔ سرب کا بھگت اپنے سرب کے نام کے سمرن میں ہمیشہ مست رہتا ہے۔ اُسے ناناگ وہ بھگت سدا اپنے سرب کا پرستار ہوتا ہے۔ اُسے اور کوئی لگن نہیں ہوتی ہے۔

(2/6)

- ۱۔ نام خُدا کا بندوں کو، مُکاتی کی راہ دیکھاتا ہے۔
- نام خُدا کا لےنے سے ہی، سب-سکھ ۹ میل جاتا ہے۔
- ۲۔ رتبہ والوں کا نام سے بہت رت، رُپ نہیں اور رُنگ نہیں۔
- نام خُدا کا جپنے سے فیر، رُنگ میں ہوتی بنگ نہیں۔
- ۳۔ نام خُدا کا جپنے سے ساخوں کی شان بڑائی ہے۔
- نام خُدا کا جپنے سے، سنتوں نے شویا پائی ہے۔
- ۴۔ نام خُدا کا بھوگ بھی ہے اور نام خُدا کا یوگ بھی ہے۔
- نام خُدا کا جپنے سے سب، جاتا رُگ بیوگ ۸ بھی ہے۔
- ۵۔ رُنگے ہیں جو نام میں رتبہ کے، نام کی سوا کرتے ہیں۔
- رتبہ کے بندے ایک خُدا کی، 'نامک' پُجا کرتے ہیں ॥۶॥

۶۔- ہریر کا نام بھوت کے لیے یوگ اور بھوگ ہے
ہریر کا سسران کرنے سے کوئی بیخوہ نہیں رہتا۔

۸۔ بیخوہ

۹. ستوہ، شانتی۔ ۱۰. چنا۔ ۱۱. سُریشا ویچ ویچن

ਹਰਿ ਹਰਿ⁷¹ ਜਨ ਕੈ ਮਾਲੁ⁷²
ਖਜੀਨਾ⁷³ ॥

ਹਰਿ ਧਨੁ⁷⁴ ਜਨ ਕਉ
ਆਪਿ⁷⁵ ਪੁਭਿ ਦੀਨਾ⁷⁶ ॥
ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਨ ਕੈ ਓਟ⁷⁷
ਸਤਾਣੀ⁷⁸ ॥

ਹਰਿ ਪ੍ਰਤਾਪਿ⁷⁹ ਜਨ ਅਵਰ
ਨ ਜਾਣੀ⁸⁰ ॥

ਓਤਿ⁸¹ ਪੋਤਿ⁸² ਜਨ ਹਰਿ
ਰਸਿ⁸³ ਰਾਤੇ⁸⁴ ॥

ਸੁਨ ਸਮਾਧਿ⁸⁵ ਨਾਮ ਰਸ⁸⁶
ਮਾਤੇ⁸⁷ ॥

ਆਠ⁸⁸ ਪਹਰ ਜਨੁ ਹਰਿ⁸⁹
ਹਰਿ ਜਪੈ⁹⁰ ॥

ਹਰਿ ਕਾ ਭਗਤੁ⁹¹ ਪ੍ਰਗਟ⁹²
ਨਹੀ ਛਪੈ⁹³ ॥

ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਤਿ⁹⁴ ਮੁਕਤਿ⁹⁵
ਬਹੁ⁹⁶ ਕਰੈ⁹⁷ ॥

ਨਾਨਕ ਜਨੁ ਸਿੰਗਿ⁹⁸ ਕੇਤੇ⁹⁹
ਤਰੈ¹⁰⁰ ॥੨॥

God's Name⁷¹ is the treasure⁷² of
wealth⁷³ to His slave.

The wealth⁷⁴ of God's Name, the
Lord Himself⁷⁵ has given⁷⁶ to His serf.
God's Name is the powerful⁷⁸
protection⁷⁷ of His servant.

God's servant knows⁷⁹ naught but
God's glory⁸⁰.

Like warp⁸¹ and woof⁸², God's slave
is imbued⁸³ with God's love⁸⁴.

In profound meditation⁸⁵, he is
intoxicated⁸⁶ with Name's essence⁸⁷.

During the eight watches⁸⁸ of the
day, the man of God repeats⁸⁹
God's name⁹⁰.

The saint⁹¹ of God is distinguished⁹²,
and remains not obscure⁹³.

God's devotional⁹⁴ service confers⁹⁵
salvation⁹⁶ on many⁹⁷.

Nanak, with⁹⁸ God's slave⁹⁹ several⁹⁸
are saved¹⁰⁰.

੨/੮

੧. ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਨ ਕੇ ਮਾਲੁ ਖਜੀਨਾ

੨. ਹਰਿ ਧਨੁ ਜਨ ਕਉ ਆਪਿ ਪੁਭਿ ਦੀਨਾ

੩. ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਨ ਕੈ ਓਟ ਸਤਾਣੀ

੪. ਹਰਿ ਪ੍ਰਤਾਪਿ ਜਨ ਅਵਰ ਨ ਜਾਣੀ

੫. ਓਤਿ ਪੋਤਿ ਜਨ ਹਰਿ ਰਸਿ ਰਾਤੇ

੬. ਸੁਨ ਸਮਾਧਿ ਨਾਮ ਰਸ ਮਾਤੇ

੭. ਆਠ ਪਹਰ ਜਨੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪੈ

੮. ਹਰਿ ਕਾ ਭਗਤੁ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀ ਛਪੈ

੯. ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਤਿ ਮੁਕਤਿ ਬਹੁ ਕਰੈ

੧੦. ਨਾਨਕ ਜਨੁ ਸਿੰਗਿ ਕੇਤੇ ਤਰੈ ॥੨॥

ਪਾਰਜਾਤੁ² ਇਹੁ ਹਰਿ ਕੋ
ਨਾਮ ॥

ਕਾਮ ਧੇਨ³ ਹਰਿ ਹਰਿ
ਗੁਣ⁴ ਗਾਮ⁵ ॥

ਸਭ ਤੇ ਉਤਮ⁶ ਹਰਿ ਕੀ
ਕਥਾ⁷ ॥

ਨਾਮੁ ਸੁਨਤ⁸ ਦਰਦ⁹
ਦੁਖ¹⁰ ਲਥਾ¹² ॥

ਨਾਮ ਕੀ ਮਹਿਮਾ¹³ ਸੰਤ
ਰਿਦ¹⁴ ਵਸੈ¹⁵ ॥

ਸੰਤ ਪ੍ਰਤਾਪਿ ਦੁਰਤੁ¹⁶ ਸਭੁ
ਨਸੈ¹⁷ ॥

ਸੰਤ ਕਾ ਸੰਗੁ¹⁸ ਵਡਭਾਗੀ¹⁹
ਪਾਈਐ²⁰ ॥

ਸੰਤ ਕੀ ਸੇਵਾ²¹ ਨਾਮੁ
ਧਿਆਈਐ²² ॥

ਨਾਮ ਤੁਲਿ²³ ਕਛੁ ਅਵਰੁ
ਨ ਹੋਇ ॥

ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ²⁴ ਨਾਮੁ
ਪਾਵੈ ਜਨੁ²⁵ ਕੋਇ²⁶ ॥੮॥

॥੨॥

This Name of God is the elysian² tree.

The singing⁵ of Lord God's praise¹ is the milch-cow³ of Gods.

God's discourse⁷ is the best of all⁶.

By hearing⁸ the Name, pain⁹ and sorrow¹⁰ are removed¹².

The praise¹³ of the Name, abides¹⁵ within the mind¹⁴ of the saint.

By saint's influence, all the sin¹⁶ flees¹⁷.

The society¹⁸ of saints is obtained¹ through the greatest¹⁹ good luck²⁰.

By saints' service²¹, the Name is meditated²² upon.

There is nothing equal²³ to God's Name.

Nanak, some rare²⁴ person²⁵, receives the Name, through the Guru²⁶.

੧- ਪਾਰਜਾਤੁ ਇਹੁ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮੁ — ਕਾਮ ਧੇਨ ਹਰਿ ਹਰਿ

੨- ਗੁਣ ਗਾਮ — ਸਭ ਤੇ ਉਤਮ ਹਰਿ ਕੀ ਕਥਾ

੩- ਨਾਮੁ ਸੁਨਤ ਦਰਦ ਦੁਖ ਲਥਾ — ਨਾਮ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਸੰਤ ਰਿਦ ਵਸੈ

੪- ਸੰਤ ਪ੍ਰਤਾਪਿ ਦੁਰਤੁ ਸਭੁ ਨਸੈ — ਸੰਤ ਕਾ ਸੰਗੁ ਵਡਭਾਗੀ ਪਾਈਐ

੫- ਸੰਤ ਕੀ ਸੇਵਾ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ — ਨਾਮ ਤੁਲਿ ਕਛੁ ਅਵਰੁ ਨ ਹੋਇ

ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਪਾਵੈ ਜਨੁ ਕੋਇ ॥੮॥

-੮-

۱۔ سرب کا نام ہی میوہ دینے والا درخت اور اُمرت جیسا دودھ دینے والا گائے ہے۔

۲۔ اپنے سرب کی صفت بیان کرنا سب سے افضل ذکر ہے، کیونکہ اُس کا نام سُنتے ہی سارے دکھ درد کا فور ہو جاتے ہیں۔

۳۔ سرب کے نام کی عظمت سننے والوں کے مَن میں بستی ہے۔ اور اُن کے جلال سے پاپ دور ہو جاتے ہیں۔

۴۔ سننے والوں کی صحبت تو خوش قسمتی سے ہی ملتی ہے، اور اُن کی سیوا میں رہ کر ہی سرب کے نام کا سمرن ہو سکتا ہے۔

۵۔ سرب کے پیار سے نام کے برابر اور کوئی چیز نہیں۔ اے نالک!

خاص ہی کوئی شخص نام کی دولت کو حاصل کرتا ہے۔

($\frac{2}{8}$)

۱. पेड़-बहिष्कृतो१ पाइया है, गर नाम खुदा का पाइया है।

२. कामधेन२ की निभमत है, गर नाम खुदा का गाइया है।

Name is like the tree of life in paradise

Or the cow celestial that all food supplies (T.Singh)

- 1- पेड़-बहिष्कृतो१ पाइया है, गर नाम खुदा का पाइया है।
कामधेन२ की निभमत है, गर नाम खुदा का गाइया है।
- 2- करते जाओ बात खुदा की, इस से अच्छी बात कहाँ।
नाम खुदा का सुनने से, दुख दरद कहाँ, आफात३ कहाँ।
- 3- नाम की इजत नाम की शीकत, संत के मन में बसती है।
जलवा हो जब संतों का, फिर पापों की किमा हसती है।
- 4- संगत जिस को संतों की, खुद किसमत वह इनसान रहे।
सेवा जब हो संतों की, सब नाम में हरदम धिमान रहे।
- 5- तोल४ खुदा के नाम की जग में, कौन सी निभमत मिलती है।
किसीकिसी को गुरु से 'नानक', नाम की दौलत मिलती है॥८॥२॥

१, पायजात जाँ कलपतरु (बिछ)। २. कामधेन गऊ।

३. दुख, तकलीफ़। ४. बराबर।

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ

ਅਸਟਪਦੀ ੩

ॐ

ਸਲੋਕੁ ॥

ਬਹੁ²⁷ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ
ਪੇਖੇ³⁰ ਸਰਬ ਢਢੋਲਿ ॥
ਪੂਜਸਿ³¹ ਨਾਹੀ ਹਰਿ ਹਰੇ³²
ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਅਮੋਲ³³ ॥੧॥

سلوک

بہشت شستر بہ سمرتی پیکیھے²⁸ سرب ڈھڈول²⁹
پوجس ناماہی ہر ہرے³² نانک نام امول³³

Slok.

Many²⁷ Shasstras and many Simirtis,
have I seen²⁸ and searched³⁰ them all²⁹.

Nanak, they equal³¹ not Lord God's³²
invaluable³³ Name.

ਅਸਟਪਦੀ ॥
ਜਾਪ³⁴ ਤਾਪ³⁵ ਗਿਆਨ³⁶ Recitation of religious books³⁴,
ਸਭਿ ਧਿਆਨ³⁷ ॥ — penance³⁵, religious discussions and
all meditation³⁷.

ਖਟ³⁸ ਸਾਸਤ੍ਰ³⁹ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ⁴⁰ The exposition⁴¹ of six³⁸ schools of
ਵਿਆਨ⁴¹ ॥ philosophy³⁹ and Hindu ceremonial
books⁴⁰.

ਜਗ ਅਭਿਆਸ⁴² ਕਰਮ⁴³ The practice⁴² of yog and the
ਧ੍ਰਮ⁴⁴ ਕਿਰਿਆ⁴⁵ ॥ performarce⁴⁵ of religious⁴⁴ rituals⁴³.

ਸਗਲ ਤਿਆਗ⁴⁷ ਬਨ⁴⁸ The abandonment⁴⁷ of every thing
ਮਧੋ⁴⁹ ਫਿਰਿਆ⁵⁰ ॥ and wandering⁵⁰ in⁴⁹ forest⁴⁸.

ਅਨਿਕ⁵¹ ਪ੍ਰਕਾਰ⁵² ਕੀਏ⁵³ The performance⁵³ of many efforts⁵⁴
ਬਹੁ ਜਤਨਾ⁵⁴ ॥ of various⁵¹ types⁵².

ਪੁਨ⁵⁵ ਦਾਨ⁵⁶ ਹੋਮੇ⁵⁷ ਬਹੁ Alms⁵⁵ giving⁵⁶, oblation to fire⁵⁷
ਰਤਨਾ⁵⁸ ॥ and bestowal of many jewels⁵⁸.

ਸਰੀਰੁ⁵⁹ ਕਟਾਇ⁶⁰ ਹੋਮੇ⁶¹ Cutting⁶⁰ off the body⁵⁹ into small
ਕਰਿ⁶² ਰਾਤੀ⁶³ ॥ pieces⁶² and making⁶³ them a burnt
offering⁶¹.

ਵਰਤ⁶⁴ ਨੇਮ⁶⁵ ਕਰੈ⁶⁶ ਬਹੁ The performance⁶⁶
ਭਾਤੀ⁶⁷ ॥ vows⁶⁵ of many y

ਨਹੀ ਤੁਲਿ⁶⁸ ਰਾਮਨਾਮ⁶⁹ All these are not equal⁶⁸ to the
ਬੀਚਾਰ⁷⁰ ॥ contemplation⁷⁰ of Lord's⁶⁹ Name.

ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ⁷¹ ਨਾਮੁ Nanak, even though the Name be
ਜਪੀਐ⁷² ਇਕ ਬਾਰ⁷³ ॥੧॥ repeated⁷² only once⁷³, under Guru's⁷¹
instruction.

ੴ - جاپ تاپ گيان سجدہ دھيان - کھٹ ساستر سمرت و کھيان ۴

੨ - جوگ ابھياس کرم دھرم کرپا - سنگل تياگ بن مدے پھريا

੩ - انک پرکار کيسے بہہ جتن - پتن دان ہومے بہہ رتن

ੴ - سرپر کٹائے ہومے کرپا - ورت نیم کرے بہہ بھاتي

ੵ - نہیں تکل رام نام بیچار

- 1 - ناک گور سکھ نام جی اک بار

- ۱۔ کوئی شخص خواہ وید متنوں کا پاٹھ کرے، خواہ اپنے شریر کو دھونی سے تبا کر ڈکھ پہنچائے۔ عرفان کا طرح طرح کی باتیں کرے۔ دیویوں کے ہیمان دھرے اور چھ شاستروں کا ابدیش کرے۔
 - ۲۔ خواہ کوئی جوگ لے سادھن کرے اور اپنے جسم کو بھگتی کے لئے طرح طرح کی تکلیفیں پہنچائے۔ غلہ گھر گریستی چھوڑے جبنگوں میں مارا مارا پھرے۔
 - ۳۔ چاہے وہ طرح طرح کے جتن کرے اور بہت سارا لکھی ہوں میں جلانے۔
 - ۴۔ چاہے وہ اپنے جسم کے ٹکڑے کرا کے ہوں گند میں جلانے رکھ کرے۔
- یا فاتے پر فاقہ کرے۔ ۴

۵۔ مگر یہ ریافتیں اسم اعظم کا ورد کرنے کی برابری نہیں کر سکتی ہیں۔ چاہے اے ناک۔ ایہ ورد کیوں نہ ایک ہی بار سادھ سنگت میں کیا جائے۔

3
1

- 1- जप भीकर ले, तप भी करले, गिमान और धिमान कमाए जा।
सिमृतीउं छे शासत्रों की, बानी खोल सुनाए जा।
- 2- योग करम और किरिया कर ले, धरम भी पूरा तेरा हो।
तिमाग बे सभ कुछ दुनोर्मा का, जंगल में तेरा फेरा हो।
- 3- रंगा रंगी ढंग कोए जा, करता जा दिन रात जतन।
काम भी कर पुन दान हवन के, देता जा खेरात १ रतन।
- 4- काट के अपने तन के टुकड़े, दान हवन भी करता जा।
बरस कोए जा, नेम कोए जा, भरने सारे भरता जा।
- 5- तोल २ खुदा के नाम न होगा, फिर भी तेरा कार कभी।
गुरके मूँहसे सुनकर 'नानक', जप ले नाम ३ हक बारक भी॥१॥

ایم نام کا سمرن گورو کی اجازت اگر صرف ایک بار کیا جائے تو اُس کی برابری کوئی ریاضت مثلاً تپتیا، صبر، انوری مقدس کتابوں کا مطالعہ کرنا وغیرہ نہیں کر سکتی۔ دوسری جگہ گوریانی میں ہے۔

کرم کا نڈ بہہ کرے اچار۔ بن ناوے دھرگ دھرگ اہنکار

All those do not compare with the mind to Name applied,
Even though 'tis done once, through words of a True Guide.

۱. دان۔ ۲. بربار۔ ۳. واہیگور دا نام شمرن۔

ਨਉ ਖੰਡ ⁷⁴ ਪ੍ਰਥਮੀ ⁷⁵ ਫਿਰੈ	One may roam about the nine
ਚਿਰੁ ⁷⁶ ਜੀਵੈ ॥	regions ⁷⁴ of the earth ⁷⁵ , and live
ਮਹਾ ⁷⁷ ਉਦਾਸੁ ⁷⁸ ਤਪੋਸਿਰੁ ⁷⁹	a long life ⁷⁶ .
ਥੀਵੈ ⁸⁰ ॥ ਅਗਨਿ ⁸¹ ਮਾਹਿ	He may become ⁸⁰ a great ⁷⁷
ਹੋਮਤ ⁸² ਪਰਾਨ ⁸³ ॥	anchoret ⁷⁸ and a p. itent ⁷⁹ and may
ਕਨਿਕ ⁸⁴ ਅਸੁ ⁸⁵ ਹੈਵਰ ⁸⁷	burn ⁸² himself ⁸³ in fire ⁸¹ .
ਭੂਮਿ ⁸⁸ ਦਾਨ ⁸⁹ ॥	He may make gifts ⁸⁹ of gold ⁸⁴ ,
	horses ⁸⁵ , known as excel'en ⁸⁷ steed's ⁸⁸
	and lands ⁸⁶ .
ਨਿਉਲੀ ਕਰਮ ⁹⁰ ਕਰੈ ⁹²	He may practise ⁹² inner washing ⁹⁰
ਬਹੁ ⁹³ ਆਸਨ ⁹¹ ॥	and many ⁹³ meditative ⁹¹ postures.
ਜੈਨ ਮਾਰਗ ⁹⁴ ਸੰਜਮ ⁹⁶	He may adopt Jain mortifying ⁹⁵
ਅਤਿ ⁹⁶ ਸਾਧਨ ⁹⁷ ॥	methods ⁹⁴ and great ⁹⁶ spiritual
ਨਿਮਖ ⁹⁸ ਨਿਮਖ ਕਰਿ	efforts ⁹⁷
ਸਰੀਰੁ ⁹⁹ ਕਟਾਵੈ ¹⁰⁰ ॥	He may have his body ⁹⁹ cut ¹⁰⁰ into
ਤਉ ਭੀ ਹਉਮੈ ¹ ਮੈਲੁ ² ਨ	small ⁹⁸ pieces.
ਜਾਵੈ ⁵ ॥	Even ² then the filth of pride ³ departs ⁵
ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਸਮਸਰਿ ⁶	not.
ਕਛੁ ਨਾਹਿ ॥	There is nothing equal ⁶ to God's
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ⁷ ਨਾਮੁ	Name.
ਜਪਤ ⁸ ਗਤਿ ⁹ ਪਾਹਿ ॥੨॥	Nanak, by uttering ⁸ the Name,
	through the Guru ⁷ , the man obtains
	salvation ⁹ .

- ੧ - تُو کھنڈ پر تھی پھرے پھرے — مہا اداُس تپیسر تھیوے
 - ੨ - اگنہ ماہ ہومت پران — کنک اسو ہیور بھوم دان
 - ੩ - نیو لی کریم کرے بہت آسن — جین مارگ سنجم ات سادھن
 - ੴ - نمکھ نمکھ کر سریر کٹاوے — تو بھی ہوئے میل نہ جاوے
 - ۵ - ہر کے نام سمسر کچھ نہانہ
- نانک گور مکھ نام جپت پاہ

- ۱- انسان ساری دُنیا میں پھرے، ایک لمبی عمر پائے، تباہی کی بنے اور تپتیا کرے۔
- ۲- اپنے آپ کو ہون کی آگ میں بھٹائے۔ سونا، گھوڑے اور ماتھی خیرات کرے۔ اور بھومی دان کرے۔
- ۳- اپنے شکم کو صاف کرنے کے لئے بہت سے آسن کرے۔ جینیوں کے طور و طرز پر چلے۔ مختلف طریقوں سے اپنے جسم کو تکلیفیں پہنچائے۔
- ۴- اپنے جسم کی بوٹیاں کٹوائے۔ تو بھی اہنکار کامیل اُس کے جسم سے دور نہیں ہوگا۔
- ۵- مذکورہ صدرِ حیمانی اذیتیں رب کے نام کا سہرن کرنے کی برابری نہیں کر سکتی ہیں۔ اے ناک، جو شخص گورو کی نصیحت اور رہبری میں نام چنے وہ خلاصی پائے گا۔

2/2

- 1- फिर ले नौ अकलीमों१ में, उमर भी लंबी पाए जा।
 - 2- जीते जी तू आग में जल जा, जान अपनी कुरबान भी कर।
 - 3- नेवली करम४ भी हासिल कर ले, आसन लाख बदलता जा।
 - 4- तन के टुकड़े टुकड़े कर के, जोड़ पे जोड़ कटाए जा।
 - 5- इस के तुल६ की चीज नहीं कुछ, नाम खुदा का प्यारा है।
- गुरु से सुन कर नाम लीए जा, 'नानक' तब छुटकारा है॥२॥

Translation of Teja Singh
and peace:-

The Name Sung as the Gurus enjoin
fulfils one's highest aim.

१. नौ ख ड प्रियवी, सारी दुनीआ। २. तिमागी

ਮਨ^{9*} ਕਾਮਨਾ¹⁰ ਤੀਰਥ¹²
ਦੇਹ¹³ ਛੁਟੈ¹⁴ ॥ ਗਰਬੁ¹⁵
ਗੁਮਾਨੁ¹⁶ ਨ ਮਨ¹⁷ ਤੇ
ਹੁਟੈ¹⁸ ॥
ਸੋਚ¹⁹ ਕਰੈ ਦਿਨਸੁ ਅਹੁ
ਰਾਤਿ²⁰ ॥ ਮਨ ਕੀ ਮੈਲੁ²¹
ਨ ਤਨ²² ਤੇ²³ ਜਾਤਿ²⁴ ॥

By leaving¹⁴ the body¹³ at a place of
pilgrimage¹², man's^{9*} mind's¹⁷
desire,¹⁰ ego¹⁵ and self-conceit¹⁶,
are not removed¹⁸.

Though 'man may practise
purification¹⁹ day and night²⁰, but
filth²¹ of the heart departs²⁴ not
from²² his body²³.

ਇਸੁ ਦੇਹੀ²⁵ ਕਉ ਬਹੁ²⁶
ਸਾਧਨਾ²⁷ ਕਰੈ ॥ ਮਨ²⁸
ਤੋ ਕਬਹੂ ਨ ਬਿਖਿਆ²⁹
ਟਰੈ³⁰ ॥

Though man may subject his body²⁵
to much²⁶ mortification²⁷, yet evil
passions²⁸ never abandon²⁹ his soul³⁰.

ਜਲਿ³¹ ਧੋਵੈ³² ਬਹੁ ਦੇਹ
ਅਨੀਤਿ³³ ॥ ਸੁਧ³⁴ ਕਹਾ³⁵
ਹੋਇ ਕਾਚੀ³⁶ ਭੀਤਿ³⁷ ॥

Even though man may wash³² this
transitory³³ body with much water³¹,
how³⁵ can the frail³⁶ wall³⁷ be
cleansed³⁴ ?

ਮਨ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ
ਮਹਿਮਾ³⁸ ਉਚ³⁹ ॥
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਉਧਰੈ⁴⁰
ਪਤਿਤ⁴¹ ਬਹੁ ਮੂਚ⁴² ॥੩॥

O my soul, lofty³⁹ is the praise³⁸ of
God's Name.

Nanak, the very great⁴² sinners⁴¹,
have been saved⁴⁰ by the Name.

ੴ

ਮਨ ਕਾਮਨਾ ਤੀਰਥ ਦੇਹ ਛੁਟੈ
ਸੋਚ ਕਰੈ ਦਿਨ ਰਾਤਿ
ਮਨ ਕੀ ਮੈਲੁ ਨ ਤਨ ਤੇ ਜਾਤਿ
ਇਸੁ ਦੇਹੀ ਕਉ ਬਹੁ ਸਾਧਨਾ ਕਰੈ
ਮਨ ਤੋ ਕਬਹੂ ਨ ਬਿਖਿਆ ਟਰੈ
ਜਲਿ ਧੋਵੈ ਬਹੁ ਦੇਹ ਅਨੀਤਿ
ਮਨ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਉਚ
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਉਧਰੈ ਪਤਿਤ ਬਹੁ ਮੂਚ

- ۱- کئی لوگ خیال کرتے ہیں کہ تیرتھ گاہ پر جا کر اپنی جان قربان کرنے سے
سُکھتی ملتی ہے۔ ایسا سوچنے اور کرنے سے بھی اُنھکار کی جوائے سے کم نہیں ہوتی ہے۔
- ۲- کئی انسانوں کا خیال ہوتا ہے کہ تیرتھ گاہوں پر جا کر دن رات اُشنان
کرنے سے مَن کی عُفُونت دُور ہوتی ہے۔ ایسا کرنا بے فائدہ ہے۔
- ۳- ایسے بھی انسان ہیں جو اپنے شریر کی صفائی کے لئے طرح طرح کے سادھن
کرتے ہیں۔ پھر بھی ان کے مَن سے بُری خواہشات کا زہر دُور نہیں ہوتا ہے۔
- ۴- کئی انسان اپنے فانی جسم کو بار بار پانی سے دھوتے ہیں۔ تو بھی ان
کے جسم کی دیوار پاک و صاف نہیں ہوتی ہے۔
- ۵- اے میرے مَن! رُب کے نام کی عظمت بہت بڑی ہے۔ اے نانک !
اُس کی برکت سے بیشمار خطا کار یا معاف ہو جاتی ہیں۔

3
3

- 1- तीरथ में भी जान जो निकले, मन की चाहिश दूर न हो।
तेरे मान गुमान न छूटें, मन से दूर गहरा न हो।
- 2- करके तू दिन रात सफाई, नेकी लाख कमाए जा।
लाख जतन कर तन से तेरे, मन का मैल न जाए जा।
- 3- अपने तन को कशट दीए जा, लाखों साधन करता जा।
गंधे जजबेर दूर न होंगे, मन के भरने भरता जा।
- 4- फ़ानी तनको मल कर धोले, पाक मगर येह खाक न हो।
धोने से दीवार येह कची, उजली साफ और पाक न हो।
- 5- ऊँचा नाम खुदा का श्री दिल, जिस की महिमा गाते हैं।
नाम खुदा का ले कर 'नानक', पापी मकती पाते हैं ॥३॥

بابا نانک صاحب ایک جگہ فرماتے ہیں۔ مَن شدہ ہو گا عرف ہری سمرن سے اور حضرت خواجہ معین الدین چشتیؒ
فرماتے ہیں:- ربو دجان و دلم را جمال نام خدا۔ نواحت نشہ لبان را زلال نام خدا

Great is the glory of the Lord's Name

It hath saved many a sinners. (Teja Singh)

۱، اُھکارا۔ ۲، اباوناواں۔ ۳، نااوان۔ ۴، اااا، . کاا۔

ਬਹੁਤ ⁴⁷ ਸਿਆਣਪ ⁴⁸ ਜਮ ⁴⁹ ਕਾ ਭਉ ⁵⁰ ਬਿਆਪੈ ⁵¹ ॥	Through excessive ⁴⁷ cleverness ⁴⁸ , death's ⁴⁹ fear ⁵⁰ clings ⁵¹ to the man.
ਅਨਿਕ ⁵² ਜਤਨ ⁵³ ਕਰਿ ⁵⁴ ਤਿਸਨ ⁵⁵ ਨਾ ਧਾਪੈ ⁵⁶ ॥	By resorting ⁵² to various ⁵³ efforts ⁵⁴ , desire ⁵⁵ is not satiated ⁵⁶ .
ਭੇਖ ⁵⁷ ਅਨੇਕ ਅਗਨਿ ⁵⁸ ਨਹੀ ਬੁਝੈ ⁵⁹ ॥	By adopting various religious ⁵⁷ garbs, the fire ⁵⁸ is not quenched ⁵⁹ .
ਕੋਟਿ ⁶⁰ ਉਪਾਵ ⁶¹ ਦਰਗਹ ⁶² ਨਹੀ ਸਿਝੈ ⁶³ ॥	By millions ⁶⁰ of efforts ⁶¹ , the mortal becomes not acceptable ⁶² in Lord's Court ⁶³ .
ਛੂਟਸਿ ⁶⁴ ਨਾਹੀ ਉਭ ⁶⁵ ਪਇਆਲਿ ⁶⁶ ॥ ਮੋਹਿ ⁶⁷ ਬਿਆਪਹਿ ⁶⁸ ਮਾਇਆ ⁶⁹ ਜਾਲਿ ⁷⁰ ॥	He, who is entangled ⁶⁴ in the net ⁶⁵ of mammon ⁶⁶ and worldly ⁶⁷ love, is not released ⁶⁸ by repairing to the sky ⁶⁹ or the nether region ⁷⁰ .
ਅਵਰ ⁷¹ ਕਰਤੂਤਿ ⁷² ਸਗਲੀ ਜਮ ⁷³ ਡਾਨੈ ⁷⁴ ॥	Death ⁷¹ penalises ⁷² all other ⁷³ works ⁷⁴ of man.
ਗੋਵਿੰਦ ⁷⁵ ਭਜਨ ⁷⁶ ਬਿਨੁ ⁷⁷ ਤਿਲੁ ⁷⁸ ਨਹੀ ਮਾਨੈ ⁷⁹ ॥	Save ⁷⁵ the meditation ⁷⁶ of the World ⁷⁷ Lord ⁷⁸ , the death heeds ⁷⁹ not anything even in the least ⁸⁰ .
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ⁸¹ ਦੁਖੁ ⁸² ਜਾਇ ⁸³ ॥	By repeating ⁸¹ God's Name, sorrow ⁸² is dispelled ⁸³ .

- ۱۔ بہتُ سیانپِ جم کا بھو بیلا ہے — اُنک جتن کر ترسن نہ دھرا ہے ۛ
- ۲۔ بھیکہ اُنیک اگن نہیں بھوجھے — کوٹ اپاؤ درگہ نہیں سبھے
- ۳۔ چھوٹسِ ناہی اوبھ پیہ یال — موہ پیہہ مایا جال
- ۴۔ اور کر تو تِ سنگلی جم ڈانے — گووند بھجن بن تل نہیں مانے
- ۵۔ ہر کا نامُ جپتِ دُکھ جیاء
- نانت بولے سبجِ سبھاہ

- ۱۔ بہت زیادہ چترائی سے انسان کو موت کا خوف دباتا ہے۔ کیونکہ چترائی کے جتن کرنے سے مایا کی پیاس بجھ نہیں سکتی ہے۔
- ۲۔ طرح طرح کے بھیس بدلنے سے بھی ہوس کی آگ بجھتی نہیں ہے اور کروڑوں طریقے اختیار کرنے سے رب کا بارگاہ میں سرخروئی نہیں ملتی ہے۔
- ۳۔ انسان بہت جتن کر کے کیوں نہ آسمان پر پہنچے جائے، ریا کمال میں چھپ جائے مگر اس کا سن مایا اور لالچ کے جال میں پھنسا رہتا ہے۔
- ۴۔ رب کے نام کے سوا تمام ترک توٹ کرنے والے سزا پاتے ہیں۔ اس کے سوا اُس کے سینے کسی اور ترک توٹ کا رتی بھر بھی پروان نہیں چڑھتا ہے۔
- ۵۔ رب کا سندر نام جپنے سے دُکھ دُور ہو جاتا ہے۔ اے ناناک! رب کا نام جپنا بہت آسان لگتا ہے۔

(3/4)

۱. ۹. جیتنا سنا ۹ بندا ہوگا، اتنا موت ڈراؤنگی ॥
۲. کرتا جاے लाख जतन कब कोशिश विभास बुझाएगी ।

"Cleverer the man
The more of death he is afraid"

- 2- मन की भाग न ठंडी होगी, भेस अनेक बदलता जा ।
दरगह में मकबूल न होगा, लाखों चालें चलता जा ।
- 3- जंत ३ हो या दोख ४ हो, फिर कब मिलता छुटकारा है ।
बाल बिछा कर भाइ भा ने, जब मोह का छापा मारा है ।
- 4 मीत तेरी करतूत से तुझ को, कल मुजरिम ५ गरवानेगी ६ ।
मीत अगर कुछ मांगेगी वो, नाम खुदा का मांगेगी ।
- 5- नाम खुदा का लेने से, सुख आता है, दुख जाता है ।
'नानक' किस भासानी से, येह नाम जबा ७ पर आता है ॥४॥

१. चतुर । २. प्रबान, मनजूर । ३, सवरग । ४, नरक ।
५. अप्राधी । ६. बणाएगी । ७. जोम, रसना ।

ਚਾਰਿ ਪਦਾਰਥ⁸³ ਜੇ ਕੋ
ਮਾਗੈ⁸³ ॥ ਸਾਧ ਜਨਾ⁸⁴
ਕੀ ਸੇਵਾ⁸⁵ ਲਾਗੈ⁸⁶ ॥
ਜੇ ਕੋ ਅਪੁਨਾ ਦੂਖ⁸⁷
ਮਿਟਾਵੈ⁸⁸ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ⁸⁹
ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ⁹⁰ ਸਦਾ⁹¹ ਗਾਵੈ⁹² ॥

He, who prays⁸³ for four cardinal
boons⁸³, should apply⁸⁶ himself to
the service⁸⁵ of the holymen⁸⁴.

If one wishes to efface⁸⁸ one's
agonies⁸⁷, he should ever⁹¹ sing⁹²
in his mind⁹⁰ the Name of Lord⁸⁹
God.

ਜੇ ਕੋ ਅਪੁਨੀ ਸੋਭਾ⁹³ ਲੋਚੈ⁹⁴ ॥
ਸਾਧ ਸੰਗਿ⁹⁵ ਇਹ ਹਉਮੈ⁹⁶
ਛੋਰੈ⁹⁷ ॥

If man desires⁹⁴ honour⁹³ for
himself, he should renounce⁹⁷ this
self-conceit⁹⁶ by associating⁹⁵ with
the saints.

ਜੇ ਕੋ ਜਨਮ⁹⁸ ਮਰਣ⁹⁹ ਤੇ
ਡਰੈ ॥ ਸਾਧ ਜਨਾ¹⁰⁰ ਕੀ
ਸਰਨੀ¹⁰⁰ ਪਰੈ ॥

If some one fears coming⁹⁸ and
going⁹⁹, he ought to seek² the
protection¹⁰⁰ of the holy persons³.

ਜਿਸੁ ਜਨ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਦਰਸ⁴
ਪਿਆਸਾ⁵ ॥ ਨਾਨਕ ਤਾਕੈ
ਬਲਿ⁶ ਜਾਸਾ ॥੫॥

The person who has thirst⁵ for Lord's
sight⁴; Nanak is a sacrifice and
devoted⁶ unto him.

੧ - چار پدارتھ جے کو ملنگے۔ سادھ جنناں کی سیوا لاگے ॥ ۳ ॥

੨ - جے کو اپنا دُکھ مٹاؤ۔ ہر نہر نام بردے سد گافے

੩ - جے کو اپنی سو بھیا لوئے۔ سادھ سنگ اہ نغمے چھوئے

ੴ - جے کو جَنم مَرَن تے ڈرے۔ سادھ جنناں کی سرنی پڑے

ੵ - جس جن کو پر بھہ درس پیاسا

ناتک تاکے بل بل جاسا

- ۳ -

- ۱- اگر کوئی شخص چار نعمتوں (یعنی نیک چلن، دھن، دُنیوی خوشی اور نجات) کا طلبگار ہو۔ اُس کو چاہئے کہ نیک آدمیوں کی سیوا کرے۔
- ۲- جو انسان اپنے دکھ کو مٹانا چاہے، وہ اپنے من میں رب کا نام ہمیشہ چپے۔
- ۳- جو انسان اپنی شہرت و عزت کا طلبگار ہو۔ اُسے لازم ہے کہ وہ سادہ کی سُنّت میں رہ کے ہنکار چھوڑ دے۔
- ۴- جو انسان جہنم جہنم کے چکر سے ڈرتا ہو۔ وہ سادہ کی پیناہ میں رہے۔
- ۵- اے ناک! جس انسان کو رب کے دیدار کی تمنا ہو۔ میں اُس پر قرض نہ ہوں۔

۴ * *Who so would go in for the gifts Four :-
(Faith, Wealth, Enjoyment and Salvation)
Must bow his head at Saint's door. (Teja Singh)*

(3/5)

- 1- چار موراہے ۱ असली हैं वुह, चारों हों मतसूबर जिसे ।
उस बंदे पर बाजिब ३ है, साधों की सेवा खूब करे ।
- 2- जिस के मन में चाहिष हो, सभ अपने रोग मिटाने की ।
चाहीए उस को फिकर हमेशा, नाम खुदा का गाने की ।
- 3- दुनीया में बा-डबत ४ रहिणा, जो बंदा मनसूर करे ।
साधों की संगत में रहि कर, मान खुदी ५ का दूर करे ।
- 4- चिता जीने मरने को, गरद मन को रोज सतावी है ।
साधों के साथ ७ मों आ कर, सभ चिता मिट जाती है ।
- 5- रब के दरशन के मतवाले, पिमासे जो दीदार ८ के हैं ।
'नानक' ऐसे बंदों पर, कुरबान हूं मैं, कुरबान हूं मैं ॥१॥

"Purchase the right thing from the right place".

ਸਗਲ ਪੁਰਖ ਮਹਿ¹² ਪੁਰਖੁ⁷
ਪ੍ਰਾਨੁ⁸ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ
ਜਾਕਾ ਮਿਟੈ⁹ ਅਭਿਮਾਨੁ¹⁰ ॥
ਆਪਸ ਕਉ ਜੋ ਜਾਣੈ¹³
ਨੀਚਾ¹⁴ ॥ ਸੋਊ ਗਨੀਐ¹⁵
ਸਭ ਤੇ ਉਚਾ¹⁶ ॥

ਜਾਕਾ ਮਨੁ¹⁷ ਹੋਇ ਸਗਲ
ਕੀ ਗੀਨਾ¹⁸ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ
ਨਾਮੁ¹⁹ ਤਿਨਿ ਘਟਿ ਘਟਿ²⁰
ਚੀਨਾ²¹ ॥

ਮਨ ਅਪੁਨੇ ਤੇ ਬੁਰਾ²²
ਮਿਟਾਨਾ ॥ ਪੈਖੈ²³ ਸਗਲ
ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਾਜਨਾ²⁴ ॥

ਸੂਖ²⁵ ਦੂਖ²⁶ ਜਨ²⁷ ਸਮ²⁸
ਦਿਸਟੇਤਾ²⁹ ॥ ਨਾਨਕ ਪਾਪ³⁰
ਪੁੰਨ³¹ ਨਹੀ ਲੇਖਾ³² ॥੬॥

Amongst¹² all the men, he is the
supreme⁸ man⁷, whose egotism¹⁰
goes⁹ in the society of saints.

He, who deems¹³ himself low¹⁴
is counted¹⁵ the highest¹⁶ of all.

He¹⁹, whose mind¹⁷ becomes the
dust¹⁸ of all, beholds²¹ Lord God's
Name in every heart²⁰.

He, who effaces malice²² from his
heart, beholds²³ the whole world as
his friend²⁴.

The man²⁷, who looks²⁹ upon weal²⁵
and woe²⁶ alike²⁸, is not affected³² by
evil³⁰ and good³¹, O Nanak.

- ੧ - ਸਗਲ ਪੁਰਖ ਮਹਿ ਪੁਰਖੁ ਪ੍ਰਾਨੁ — ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਜਾਕਾ ਮਿਟੈ ਅਭਿਮਾਨੁ
- ੨ - ਆਪਸ ਕਉ ਜੋ ਜਾਣੈ ਨੀਚਾ ॥ ਸੋਊ ਗਨੀਐ ਸਭ ਤੇ ਉਚਾ ॥
- ੩ - ਜਾਕਾ ਮਨੁ ਹੋਇ ਸਗਲ ਕੀ ਗੀਨਾ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਤਿਨਿ ਘਟਿ ਘਟਿ ਚੀਨਾ ॥
- ੪ - ਮਨ ਅਪੁਨੇ ਤੇ ਬੁਰਾ ਮਿਟਾਨਾ ॥ ਪੈਖੈ ਸਗਲ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਾਜਨਾ ॥
- ੫ - ਸੂਖ ਦੂਖ ਜਨ ਸਮ ਦਿਸਟੇਤਾ ॥ ਨਾਨਕ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਨਹੀ ਲੇਖਾ ॥੬॥

- ۱۔ افضل ترین انسان وہ ہے جس کا غرورِ مرشد کی سنکٹ میں رہ کر دور ہو جائے۔
 ۲۔ اشرفُ المخلوق وہ انسان ہے۔ عارفوں کا درس جس کی جان ہے (بسم)،
 جو انسان اپنے آپ کو کمتر خیال کرے اسے سب سے افضل خیال کرنا چاہئے۔
- ۳۔ جو انسان اپنے آپ کو کمتر جانتا ہے۔ اُسے سب سے اُوچا گنا چاہئے۔ ہر فرد میں ذاتِ الہی جلوہ گر ہے۔
- ۴۔ جو انسان اپنے دل سے بُرائی مٹاتا ہے۔ وہ تمام مخلوقات کو اپنا دوست سمجھتا ہے۔
- ۵۔ اے ناک! جب انسان سُکھ اور دکھ کو ایک نظر سے دیکھتا ہے۔ تپن اور پاپ سے اثر پذیر ہوتا ہے۔ تو نیکی کرنا اُس کا شیوہ بن جاتا ہے۔

(3/6)

- ۱۔ سب لوگوں میں پت والا ۱، प्रधान ۲، बुही कहिलाता है।
 जो साधों की संगत पा कर, मान गुमान ३ मिटाता है।
 ۲۔ اشرفُ المخلوق وہ انسان ہے۔ عارفوں کا درس جس کی جان ہے (بسم)،
 2- जो बंदा हर एक से खुद को, नीचा गिनने वाला है।
 उस को सब से ऊंचा समझे, आली ४ है, वह वाला ५ है।
 جو پرش اپنے آپ کو کمتر سمجھے، اُسے ہی سب سے برتر جانا چاہئے۔ (الوقت ایمن آبادی)

- 3- . जो बंदा खुद अपने मन को, सब की खाक बनाता है।
 नाम खुदा का अपने मन के, अन्दर रोशन पाता है।
- 4- जो बंदा खुद अपने मन से, कर ले दूर बुराई को।
 सब दुनोआं को साजन ६ माने, समझे बार खुदाई को।

Purify yourself and the world will be pure. (Ram Tera)

- 5- सुख से जो खुरसंद ७ न हो, और गम स जे गमनाक ८ न हो।
 पाप और पंन की माला

ਨਿਰਧਨ ³³ ਕਉ ³⁴ ਧਨ ³⁵ ਤੇਰੇ ਨਾਉ ॥	For ³⁴ the poor ³³ , thy name is the wealth ³⁵ .
ਨਿਥਾਵੇ ਕਉ ਨਾਉ ਤੇਰਾ ਥਾਉ ³⁶ ॥	For the shelterless Thy Name is the shelter ³⁶ .
ਨਿਮਾਨੇ ³⁷ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੇ ਮਾਨ ³⁸ ॥	Of the dishonoured ³⁷ , Thou O Lord art the honour ³⁸ .
ਸਗਲ ਘਟਾ ³⁹ ਕਉ ਦੇਵਹੁ ਦਾਨੁ ⁴⁰ ॥	To all the mortals ³⁹ Thou givest gifts ⁴⁰ .
ਕਰਨ ⁴¹ ਕਰਾਵਨਹਾਰ ⁴² ਸੁਆਮੀ ॥	The Lord is the Doer ⁴¹ and Prompter ⁴² of actions.
ਸਗਲ ⁴³ ਘਟਾ ⁴⁴ ਕੇ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ⁴⁵ ॥	He is the searcher ⁴³ of all ⁴³ the hearts ⁴⁴ .
ਅਪਨੀ ਗਤਿ ⁴⁶ ਮਿਤਿ ⁴⁷ ਜਾਨਹੁ ਆਪੇ ⁴⁸ ॥	Thine condition ⁴⁶ and estimation ⁴⁷ Thou Thyself ⁴⁸ knowest.
ਆਪਨ ਸੰਗਿ ਆਪਿ ਪ੍ਰਭ ਰਾਤੇ ⁴⁹ ॥	Thou Thyself art imbued ⁴⁹ with Thyself, O Lord.
ਤੁਮਰੀ ਉਸਤਤਿ ⁵⁰ ਤੁਮ ਤੇ ਹੋਇ ⁵¹ ॥	Thy praise ⁵⁰ can only be celebrated ⁵¹ by Thee.
ਨਾਨਕ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਨਸਿ ⁵² ਕੋਇ ॥੨॥	None else, O Nanak, knows ⁵² Thy praise.

- ۱۔ نردھن کو دھن تیروناؤں۔ نہتھے کو ناؤ تیرا تھاؤں ۳/۴
- ۲۔ نہمانے کو پرہجہ تیرو مان۔ سگل گھٹا کو دیوہ دان
- ۳۔ کرزن کراؤ نہہار سوامی۔ سگل گھٹا کے انترجامی
- ۴۔ اپنی گت بہت جانہ آپے۔ اپن سنگ آپ پرہجہ راتے
- ۵۔ تُمہری اُسْتَتِ تُم تے ہوئے
- نَانِک اَوُر نہ جَانَس کوئے

۱۔ اے میرے رب! تیرا نام ایک مفلس کے لئے دھن اور دولت ہے، تو ہی
 بے سہارا ہے۔ ایک سوئے غم عشق دے کر۔ دینے والے نے سب کچھ دیا ہے (اللہ)
 ۲۔ اے رب! تیرے نام کا سیرن بے وقار انسان کو باوقار بنا دیتا ہے دھن
 دولت مقام اور عزت تیری ہی بخشش سے نصیب ہوتی ہیں۔
 ۳۔ اے مالک! تو ہر بشر کے دل کی حالت کو جانتا ہے۔ تو خود ہی سب کچھ کرتا ہے۔
 اور خود ہی سب کچھ کرتا ہے۔

۴۔ اے رب! تو اپنی حالت اور اپنی عظمت کو خود جانتا ہے۔ تو اپنے آپ میں
 خود مگن ہے۔

اے پرکھو! تمہاری عظمت تم ہی سے بیان ہو سکتی ہے۔
 کوئی دوسرا اس کا اندازہ نہیں کر سکتا ہے۔

3/7

- ۱۔ جہ ۱ سے جو بے جہ ۲ ہے اس کا، مال سنا نام تیرا ।
 घर से जो बेघर है उस का, ठौर ठिकाना नाम तेरा ।
- ۲۔ जिस का कोई मान नहीं, उस बेमाझ ۳ का मान है तू ।
 सभ दुनियां सेती है तुझ से, सभ को देता दान है तू ।
- ۳۔ हर कारज का कारन है तू, सभ का आप सनामी ४ है ।
 सभ के दिल के हाल से बाकिफ ५, तू ही अंतरजामी है ।
- ۴۔ अपने हाल और अपनी हद को, मालक जाने खूब तू ही ।
 अपना है मरगूब ६ तू ही, और अपना है महिबूब ७ तू ही ।
- ۵۔ तेरी हमद ८ तुझी से होगी, बंदे का हमकान ९ नहीं ।
 'नानक' और न जाने कोई औरों को पहिचान नहीं ॥ ७ ॥

६. मनपसंद । ७. प्यारा । ८. उसत । ९. समरथा ।

اے زخیال مابروں در تو خیال کے رُس
 با صفت تو آدمی لاف کمال کے رُس (امیر خسرو)

۱. घन । २. घनहीण । ३. निमाणे । ४. मालक । ५. जाणकार ।

ਸਰਬ⁵³ ਧਰਮ⁵⁴ ਮਹਿ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ⁵⁵ ਧਰਮੁ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮੁ
 ਜਪਿ⁵⁷ ਨਿਰਮਲ⁵⁶ ਕਰਮੁ⁵⁷ ॥ ਸਗਲ ਕ੍ਰਿਆ⁵⁹ ਮਹਿ ਉਤਮ⁶⁰
 ਕਿਰਿਆ ॥ ਸਾਧਸੰਗਿ 'ਦੁਰਮਤਿ'⁶² ਮਲ⁶³ ਹਿਰਿਆ⁶⁴ ॥
 ਸਗਲ ਉਦਮ⁶⁵ ਮਹਿ ਉਦਮੁ ਭਲਾ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ
 ਜਪਹੁ ਜੀਆ⁶⁶ ਸਦਾ⁶⁷ ॥ ਸਗਲ ਬਾਨੀ⁶⁸ ਮਹਿ
 ਅੰਮ੍ਰਿਤ⁶⁹ ਬਾਨੀ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਜਸੁ⁷⁰ ਸੁਨਿ ਰਸਨ⁷¹
 ਬਖਾਨੀ⁷² ॥ ਸਗਲ ਥਾਨ ਤੇ ਓਹੁ ਉਤਮ⁷³ ਥਾਨੁ⁷⁴ ॥ ਨਾਨਕ
 ਜਿਹ ਘਟਿ⁷⁵ ਵਸੈ⁷⁶ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ॥੮॥੩॥

Of all⁵³ the religions⁵⁴, the best⁵⁵ religion is to repeat⁵⁷ God's Name and to do pious⁵⁶ deeds⁵⁸.
 Of all the religious⁵⁹ rites, the best⁶⁰ rite is to remove⁶⁴ the filth⁶³ of evil⁶¹ intellect⁶² by association with the saints.
 Of all the efforts⁶⁵, the best effort is to, ever⁶⁷, heartily⁶⁶ utter the Name of God.
 Of all the speeches⁶⁸, the ambrosial⁶⁹ speech is to hear God's praise⁷⁰ and to repeat⁷² it with the tongue⁷¹.
 Of all the places, that heart⁷³ is the best⁷³ place⁷⁴, wherein dwells⁷⁶ the Name of God, O Nanak.

- ੧- سَرَب دَهْرَم مِه سْرِشِٹ دَهْرَم — ہر کو نام جپِ زمرل کرَم
- ੨- سَکَل کرِیا مِه اَوْتَم کرِیا — سادھ سَنگِ دُرمتِ مُلِ ہرِیا
- ੩- سَکَل اَدَم ماہِ اَدَم بھلا — ہر کا نام جپہ جی سدا
- ੴ- سَکَل بانی مِه اَنمرتِ بانی — ہر کو جس سُن رَسَن بکھانی
- ۵- سَکَل تھان تے اوہ اَوْتَم تھان
- ۸- نانک جہ گھٹِ وے ہر نام

۱۔ اے میرے سن! تو سرب کا نام جپ اور خود کو نیک اعمال سے پوتر بنا۔ ان اصولوں کو اپنا دھرم مان۔ یہ دھرم سب دھرموں سے افضل ہے۔

۲۔ اے میرے سن! تو سادھ سنگت میں رہ کر اپنی ذہنی برائیوں کو کُڑت بھرت، اشتہام اور نخوت کو ترک کر۔ یہ کام تمام دھارمک رسموں میں سب سے افضل ہے۔

۳۔ اے میرے سن! تو ہمیشہ سرب کا نام جپ! یہ تمام کوششوں اور محنتوں سے زیادہ نیک قدم ہے۔

۴۔ سرب کا نام کان سے سن اور زبان سے بول! یہ حیات آفرین ربانی بانی اور کلام الہی حسین اور سندر ہے۔

۵۔ اے نانک! جس کے سن میں سرب کا نام بستا ہے۔ وہ سارے تیر تھوں اور استھانوں سے زیادہ پاک اور پوتر ہے

($\frac{3}{8}$)

- 1- نام खुदा का जपते रहिना, घरम है आली१ घरमों में ।
नाम खुदा का जपते रहिना, करम है आली१ करमों में ।
- 2- काम येही है सभ से आली१, खूब भ्रमल में लाता जा ।
साधो की संगत में रहि कर, मन की मैल हटाता जा ।
- 3- उदम है येह अच्छा उदम, नाम खुदा का जपता जा ।
नाम खुदा का जप ले हरदम, नाम खुदा का जपता जा ।
- 4- हर बानी से अमृत बानी, मालक के गुन गाता है ।
गुरु से हमदर्द खुदा की सुन कर, नाम ज़बां पर लाता है ।
- 5- दुनीआं के असथानों में, जो शान ३ बुही असथान ४ रहे ।
जिस में जा कर 'नानक' दिल में, हरदम रब का धिमान रहे ॥
८ ॥३॥

"Of all the places which one is the holiest place ?
It is where dwells the Name supreme with all its grace."

१. उत्तम, श्रेष्ठ । २. जस । ३. शान वाला । ४. टिकाणा ।

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ

ਅਸਟਪਦੀ ੪

੪

ਸਲੋਕੁ ॥

ਨਿਰਗੁਨੀਆਰ ਇਆਨਿਆ⁷⁸
ਸੈ ਪ੍ਰਭੁ ਸਦਾ ਸਮਾਲਿ ॥⁷⁷
ਜਿਨਿ ਕੀਆ ਤਿਸੁ ਚੀਤਿ ਰਖੁ⁸⁰
ਨਾਨਕ ਨਿਬਹੀ ਨਾਲਿ ॥੧॥

سلوک

نَرِ گُنِیَا رِ اِنِیَا سُو پَرِ جِمِ سَدَ سَمَالِ
جِنِ کِی اَتِسُ چِیتِ رَکھِ نَانِکِ نَبِیْ نَالِ

Slok.

O meritless⁷⁸ and ignorant⁷⁷ mortal
That⁷⁹ Lord do thou, ever⁸⁰, meditate⁸¹
upon.
Place⁸³ Him in thy heart⁸² who made
thee. O Nanak, Lord alone shall
bear⁸⁴ thee company.

प्रसटपदी

4

सलोकु

ले बے وصف انسان ! اپنے مالک کو یاد کر
ले نانک ! جس نے تجھے پیدا کیا ہے، اُس کو
ہمیشہ یاد رکھ - وہی تیرے ساتھ ہے اور
ہمیشہ تیرا ساتھ رہے گا۔

हे गुणहीन अज्ञान इनसान !
सदा उस प्रभु को याद रख ।
जिसने रचना की है, उसे मन में रख,
हे नानक ! वह साथ जाता है ।

Oh ignorant and worthless man, always to Him apply thy
mind, Forget Him not who gave thee life, All times from Him
help thou shalt find."

ਅਸਟਪਦੀ ॥

ਰਮਦੀਆ⁸⁵ ਕੇ ਗੁਨ⁸⁶

ਚੇਤਿ⁸⁷ ਪਰਾਨੀ⁸⁸ ॥

ਕਵਨ⁸⁹ ਮੁਲ⁹⁰ ਤੇ⁹¹ ਕਵਨ

ਦਿਸਟਾਨੀ⁹² ॥

ਜਿਨਿ ਤੂੰ ਸਾਜਿ⁹³ ਸਵਾਰਿ⁹⁴

ਸੀਗਾਰਿਆ⁹⁵ ॥ ਗਰਭ⁹⁶

ਅਗਨਿ⁹⁷ ਮਹਿ⁹⁸ ਜਿਨਹਿ⁹⁹

ਉਬਾਰਿਆ¹⁰⁰ ॥

ਬਾਰ ਬਿਵਸਥਾ² ਤੁਝਹਿ

ਪਿਆਰੈ ਦੂਧ⁴ ॥

ਭਰਿ ਜੋਬਨ ਭੋਜਨ⁶ ਸੁਖ⁷

ਸੂਧ⁸ ॥ ਬਿਰਧਿ⁹ ਭਇਆ

ਉਪਰਿ¹⁰ ਸਾਕ¹² ਸੈਨ¹³ ॥

ਮੁਖਿ¹⁴ ਅਪਿਆਉ¹⁵ ਬੈਠ¹⁶

ਕਉ ਦੈਨ¹⁷ ॥

O mortal⁸⁸, think⁸⁷ of the excellences⁸⁶
of the All-pervading Lord⁸⁵.

What⁸⁹ the origin⁹⁰ is and⁹¹ what
thou lookest⁹² like.

Who made⁹³, adorned⁹⁴ and

bedecked⁹⁵ thee, who⁹⁹ preserved¹⁰⁰
thee in⁹⁸ the fire⁹⁷ of the womb⁹⁶.

Who in thy childhood² gave the
milk⁴ to drink³.

Who in thy prime⁵ of life gave thee
food⁶, comfort⁷ and understanding⁸,
and who, when thou grew old⁹,
settled relations¹² and friends¹³. on¹⁰
thee, to put¹⁷ food¹⁵, into thy
mouth¹⁴, when thou wast seated¹⁶.

ਇਹੁ ਨਿਰਗੁਨ¹⁷ ਗੁਨ¹⁸

ਕਛੁ¹⁹ ਨ ਬੂਝੈ²⁰ ॥

This meritless¹⁷ man appreciated²⁰
not in the least¹⁹, the goodness¹⁸ done
to him.

ਬਖਸਿ²¹ ਲੇਹੁ ਤਉ²³

ਨਾਨਕ ਸੀਝੈ²² ॥੧॥

O Lord, if thou pardon²¹ him, then²³
alone, O Nanak, he can be

emancipated.

੧- ਰਮਿਆ ਕੇ ਗੁਨ ਚਿਤ ਪਰਾਨੀ — ਕੁਨ ਮੂਲ ਤੇ ਕੁਨ ਦਿਸਟਾਨੀ

੨- ਜਿਨ ਤੂੰ ਸਾਜਿ ਸੁਆਰਿ ਸੀਗਾਰਿਆ — ਗਰਭ ਅਗਨਿ ਮਹਿ ਜਿਨਹਿ ਉਬਾਰਿਆ

੩- ਬਾਰਿਕੁ ਸਤਾ ਭਯੋ ਪੈਰਿ ਦੂਧ — ਬਹਿਰਿ ਜੋਬਨ ਭੋਜਨ ਸੁਖ ਸੂਧ

੪- ਪਰਿਧਿ ਭਯੋ ਪੈਰਿ ਸਾਕ ਸੈਨ — ਮੁਖਿ ਅਪਿਆਉ ਬੈਠਿ ਕਉ ਦੈਨ

੫- ਇਹੁ ਨਿਰਗੁਨ ਗੁਨ ਕਛੁ ਨ ਬੂਝੈ

ਬਖਸਿ ਲੇਹੁ ਤਉ ਨਾਨਕ ਸੀਝੈ

- ۱۔ اے انسان! تو اس پیارے آرام کے اوصاف بیان کر جس نے تمہیں ناچیز مواد سے اتنا سندر بنایا ہے کہ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ۝
- ۲۔ جس رب نے تجھے بناسنور کے خوبصورت بنایا ہے جس نے تجھے ماں کے پیٹ کی آگ میں بھی بجایا ہے۔ اُس کی یاد سے کبھی غافل نہ رہ۔
- ۳۔ جس نے تجھے بچپن میں دودھ پلویا ہے۔ جوانی میں طرح طرح کے کھانے میسر کئے اور آرام کا احساس بخشا۔ اس کو یاد کر۔
- ۴۔ تو جب بڑھا ہو جاتا ہے تمہارا پر کچھ تمہارے آرام کے لئے تیرے اقرباء اور دوست تیار کرتا ہے جو ذریعہ کھانوں سے تمہیں خوش رکھتے ہیں۔ رب کو یاد کر۔
- ۵۔ لیکن اے ناک! کہہ دے کہ اے رب! یہ انسان تیرے احسان کو بھول جاتا ہے۔ اُس پر رحم کر کہ اِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ (بیشک انسان ناشکر گزار ہے)

۴ ترجمہ :- بیشک ہم نے انسان کو حُسنِ تقویم سے پیدا کیا ہے۔ (القرآن) ۱۔

۱۔ کانویں بندے سوچ جڑا، توفیوکر تُو اُپنے خالک کو! دیکھ تُو کیمیا بن بٹھا ہوں، پور پہلے کیمیا ہی اُپسج تیرے!

هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَّذْكُورًا ۚ إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيهِ ۖ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ۚ

انسان پر ایک زمانہ ایسا بھی گذر جائے گا کہ کوئی قابل ذکر چیز نہ تھا۔ ہم نے اسے مخلوقِ نطفہ سے پیدا کیا۔ تاکہ وہ مختلف بن کر سیکھے والا اور دیکھنے والا انسان ہو جائے (القرآن)

کس نے تُو کو پالا पोसा, رُخ اُپنُپ سجا دیا ہے! پेट में मां की गरमी में, तन तेरा आप बवा दیا ہے! کس نے تُو کو بالکپن में, مीठा मीठा दूध दो دیا! जो بن भरकर भोजन बखशा, चैन दू दो दیا बाहोस ४ کو دیا!

बालकपन हि छि उठे छपु पिआल टा ३, उठ-तुआनी हि छि उठन ३ मझां छि सुस टेटा ३ ॥

रिशताशर बनाए जो, पीरो ५ में देखें भालेंगे। घर में बैठे तेरे मूँह में, लुकमा ६ ला कर डालेंगे। ओ निरगन ७ ग्रहिसास नहीं कुछ, तू को उन ग्रहिसानों का। 'नानक' आप वुह बखशे तो हो, बड़ा पार इनसानों का ॥१॥

اِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ (القرآن) ترجمہ :- بیشک انسان اپنے رب کا ناشکر گزار ہے۔

है मानव! तू कुछ नहीं था, परन्तु प्रभु ने तुझे पानी की इक बूँद से उत्पन्न किया और दृष्टा और श्रोता बनाया।

निरगन ७ ग्रहिसास नहीं कुछ, तू को उन ग्रहिसानों का।

ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ²⁴ ਧਰ²⁵
 ਊਪਰਿ ਸੁਖਿ ਬਸਹਿ²⁶ ॥
 ਸੁਤ²⁷ ਭ੍ਰਾਤ²⁸ ਮੀਤ²⁹
 ਬਨਿਤਾ³⁰ ਸੰਗਿ ਹਸਹਿ³¹ ॥
 ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪੀਵਹਿ
 ਸੀਤਲ³² ਜਲਾ³³ ॥
 ਸੁਖਦਾਈ³⁴ ਪਵਨੁ³⁵
 ਪਾਵਕੁ³⁶ ਅਮੁਲਾ³⁷ ॥
 ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਭੋਗਹਿ³⁸ ਸਭਿ
 ਰਸਾ³⁹ ॥ ਸਗਲ ਸਮਗੀ⁴⁰
 ਸੰਗਿ ਸਾਥਿ⁴¹ ਬਸਾ⁴² ॥
 ਦੀਨੇ⁴³ ਹਸਤ⁴⁴ ਪਾਵ⁴⁵
 ਕਰਨ⁴⁶ ਨੇਤ੍ਰ⁴⁷ ਰਸਨਾ⁴⁸ ॥
 ਤਿਸਹਿ ਤਿਆਗਿ⁴⁹ ਅਵਰ⁵⁰
 ਸੰਗਿ ਰਚਨਾ⁵¹ ॥
 ਐਸੇ⁵² ਦੋਖ⁵³ ਮੂੜ⁵⁴ ਅਧਿ⁵⁵
 ਬਿਆਪੇ⁵⁶ ॥
 ਨਾਨਕ ਕਾਇ ਲੇਹੁ⁵⁷ ਪ੍ਰਭ
 ਆਪੇ⁵⁸ ॥੨॥

By whose grace²⁴, thou residest²⁵ in
 comfort on the earth²⁶ and laughest³⁰
 with thine sons²⁷, brothers²⁸, friend³¹
 and wife²⁹.

By whose favour thou drinkest cool³²
 water³³ and havest soothing³⁴ wind³⁵
 and priceless³⁷ fire³⁶.

By whose favour, thou enjoyest³⁸ all
 pleasures³⁹ and livest⁴² with⁴¹ all the
 necessaries⁴⁰.

Who gave⁴³ thee hands⁴⁴, feet⁴⁵,
 ears⁴⁶, eyes⁴⁷ and tongue⁴⁸.

Thou forsaketh⁴⁹ Him and attachest⁵¹
 thyself to others⁵⁰.

Such⁵² sins⁵³ are clung⁵⁶ to the
 blind⁵⁵ foolishman⁵⁴.

Nanak, Thou Thyself⁵⁸ save⁵⁷ him. O
 Lord.

۱۔ چہ پر ساد دھرو اور پر سکھ بے سہ۔ ست بھرات بیت بنیتا سنگ بے سہ
 ۲۔ چہ پر ساد پیوہ بیتل جلا۔ سکھائی پون پاوک املا
 ۳۔ چہ پر ساد بھو گہیہ بھ سنا۔ سنگل سنگل سنا ساتھ بنا
 ۴۔ دینے ہست پاو کرن نیتر سنا۔ تہہ تیاگ اور سنگ لچنا
 ۵۔ ایسے دوکھ موڑھ اندھ بیاپے
 نانک کا ڈھ لیہہ پر بھ آپے
 - ۲ -

- ۱۔ اے انسان! تُو جس رب کی مہربانی سے زمین پر آرام سے اپنے بیٹے بھائی، دوست اور بیوی کے ساتھ خوش ہو ہو کر اپنی زندگی بسر کرتا ہے اُسے یاد رکھ۔
- ۲۔ جس رب کی بخشش سے تو تمام نعمتوں یعنی ٹھنڈا پانی اور سکھ دینے والی ہوا اور آگ کا لطف اُٹھاتے ہو۔ اُسے یاد کر۔
- ۳۔ جس رب کی بخشش سے گونا گوں عنایت بھری لذتوں سے زندگی کا حظ اُٹھاتے ہو، اُسے ہر وقت یاد کر۔
- ۴۔ جب رب نے تجھے ہاتھ، پاؤں، کان، آنکھیں اور زبان سے نوازا ہے اُسے چھوڑ کر تو غیروں کی طرف کیوں اپنی توجہ مبذول کرتا ہے۔
- ۵۔ اے نادان اندھے انسان! تو غیبیوں کے جال میں پھنسا ہے۔ اے ناگاہک! اُن ناشکروں کے حق میں دعا کر کہ پر بھو انہیں عیبوں سے بچائے۔

(4/2)

- 1- जिस दाता की रहिमत १ से, घरती पर सुख से रहिता है ।
यार बरादर २ बीबी ३ बच्चे, उन में हसता बसता है ।
- 2- जिस दाता को रहिमत से तू, ठंडे पानी पीता है ।
तापे आग अनमोल यहां, मनमसत हवा में जीता है ।
- 3- जिस दाता की रहिमत से, सुख अश्रम मिले, आराम मिले ।
जिसकी रहिमत से, हरहाजत ४, सुबह मिले, और शाम मिले ।
- 4- हाथ दीए हैं पाउ दीए हैं, आंखे कान जबान भी दी ।
छोड़ के उस को किउं भाई है, तुझको उलफत ५ गैरों की ।
- 5- मूरख और अंधा हो खुद को, इन अंबों ६ में डालेगा ।
'नानक' रहिमत वाला मालक, उस को आ निकालेगा ॥२॥

*"In vices dark the blind
and stupid man is caught
Throug thee, pray Nanak,
may his safety be wrought."*

१. क्रिया । २. भाई । ३. इसत्री । ४. जरूरत ।
५. प्यार, मुहबत । ६. गुनाहों ।

ਆਦਿ⁵⁹ ਅੰਤਿ⁶⁰ ਜੋ He, who is Protector⁶¹ of all from
 ਰਾਖਨਹਾਰੁ⁶¹ ॥ ਤਿਸ⁶² ਸਿਉ beginning⁵⁹ to end⁶⁰;— Him⁶² the
 ਪ੍ਰੀਤਿ⁶³ ਨ ਕਰੈ ਗਵਾਰੁ⁶⁴ ॥ ignorant⁶⁴ man loves⁶³ not.
 ਜਾਕੀ ਸੇਵਾ⁶⁵ ਨਵ ਨਿਧਿ⁶⁵ From whose service⁶⁶, he obtains the
 ਪਾਵੈ ॥ ਤਾ⁶⁷ ਸਿਉ ਮੂੜਾ⁶⁸ nine treasures⁶⁵; With Him⁶⁷, the
 ਮਨੁ⁶⁹ ਨਹੀ ਲਾਵੈ⁷⁰ ॥ fool⁶⁹ attaches⁷⁰ not his mind⁶⁹.
 ਜੋ ਠਾਕੁਰੁ ਸਦ ਸਦਾ⁷¹ The Lord who is, ever and ever⁷¹,
 ਹਜ਼ੂਰੋ⁷² ॥ ਤਾਕਉ⁷³ ਅੰਧਾ⁷⁴ just present⁷²; Him⁷³ the blind⁷⁴
 ਜਾਨਤ ਦੂਰੋ⁷⁵ ॥ thinks to be far away⁷⁵.
 ਜਾਕੀ ਟਹਲ⁷⁶ ਪਾਵੈ The ignorant⁸² fool⁸¹ forgets⁸⁰ Him⁷⁹,
 ਦਰਗਦ⁷⁷ ਮਾਨੁ⁷⁸ ॥ ਤਿਸਹਿ⁷⁹ by whose service⁷⁶ he is to attain
 ਬਿਸਾਰੈ⁸⁰ ਮੁਗਧੁ⁸¹ ਅਜਾਨੁ⁸² ॥ honour⁷⁸ in Lord's Court⁷⁷.
 ਸਦਾ ਸਦਾ ਇਹੁ Ever and ever, this man errs⁸³.
 ਭੁਲਨਹਾਰੁ⁸⁴ ॥
 ਨਾਨਕ ਰਾਖਨਹਾਰੁ⁸⁴ Nanak, the Infinite⁸⁵ Lord is the
 ਅਪਾਰੁ⁸⁵ ॥੩॥ only Preserver⁸⁴.

۱۔ آوِ اَنّت جو رَاکھنہارُ — تِس سِہ پیریت نہ کرے گوارُ
 ۲۔ جاکی سیوا نو ندھ پافے — تاسے موڑھا من نہی لافے
 ۳۔ جو ٹھاکرُ سد احصوئے — تا کوئے اندھا جانت دوسے
 ۴۔ جاکی ٹہل پافے درگہ مانُ — تِسہ پَسارے مُگدھ اُجانُ
 ۵۔ سَد اِہ بھولنہارُ
 نانک رَاکھنہارُ اپارُ
 ۳۔

- ۱۔ اے نادان انسان! تو اپنے پر بھوکے ساتھ پیار نہیں کرتا ہے! وہ
 تمہارے وقتِ پیدائش سے لیکر تمہارے وقتِ نزع تک تمہاری حفاظت کرتا ہے۔
- ۲۔ مگر کب بندے! تمہیں اپنے رب کی کل نہیں پڑتی ہے، مگر اُسی نے تمہیں
 نعمتوں کے نو خزانے بخشش کے طور پر عطا کئے ہیں۔
- ۳۔ نادان انسان اپنے رب کو دور خیال کرتا ہے۔ مگر وہ ہر وقت اُس
 بالکل قریب ہے۔
- ۴۔ مگر کھ اور انجان لوگ اُس رب کو بھلا دیتے ہیں۔ جس کی خدمت گزاری
 سے انہیں بارگاہِ الہی میں عزت اور آبرو ملتی ہے۔
- ۵۔ انسان عمر بھر اپنے رب کے احسانات بھولتا رہتا ہے۔ اے ناک! وہ
 رکشہ کرنے والا رب جس کے احسانات بیشمار ہیں۔ اس کی کوتاہیوں کو
 درگزر کرتا رہتا ہے۔

4/3

۳. ईश्वर हर समय बां मोजू है। ४. उस प्रभु नंदर

- 1- वाली १ है वह प्रवल भी, वह आखिर में भी वाली १ है।
 जिस को उस से प्रीत नहीं, वह सोच समझ से खाली है।
- 2- जिस सेवा करने से, हम नौ गंजीने २ पाते हैं।
 मूरख और नादान, नहीं मन उस के साथ लगाते हैं।
- 3- मालिक हाबिर नाजिर है वह, हरदम पास हजूरी है ३।
 अंधा दूर जो समझे उस को, हक से उस की दूरी है ४।
- 4- जिस को सेवा करने से, दरगह में रब की मान मिले।
 मूरख उस को भूलेंगे, कब जानेंगे अनजान उसे।
- 5- भूल में है इनसान हमेशा, गफलत करने वाला है।
 'नानक' वह बेशत खदा ही, हर इक का रखवाला है ॥ ३॥
१. राखणहार मालक । २. नौ निधा, नौ खजाने ।

निकट है ।
 से अपनी शहरग से भी निकट है ।
 प्रभु मनुष्य
 निरसमशः प्रभु मनुष्य
 समझना वाला सब : निरसमशः प्रभु मनुष्य

ਰਤਨੁ ⁹⁷ ਤਿਆਗਿ ⁹⁸ ਕਉਡੀ ⁹⁹ ਸੰਗਿ ਰਚੈ ¹⁰⁰ ॥	Abandoning ⁹⁷ a jewel ⁹⁸ , man is engrossed ⁹⁹ with a shell ¹⁰⁰ .
ਸਾਚੁ ਛੋਡਿ ਝੂਠ ਸੰਗਿ ਮਚੈ ¹⁰¹ ॥	He renounces truth and is pleased ¹⁰¹ with falsehood.
ਜੋ ਛਡਨਾ ਸੁ ¹⁰² ਅਸਥਿਰੁ ¹⁰³ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ¹⁰⁴ ॥	What he is to leave, he deems ¹⁰² that ¹⁰³ everlasting ¹⁰⁴ .
ਜੋ ਹੋਵਨੁ ਸੋ ਦੂਰਿ ¹⁰⁵ ਪਰਾਨੈ ¹⁰⁶ ॥	What is to be, he recognises ¹⁰⁵ that to be distant ¹⁰⁶ .
ਛੋਡਿ ਜਾਇ ਤਿਸ ਕਾ ¹⁰⁷ ਸੁਖੁ ¹⁰⁸ ਕਰੈ ॥	What he has to part with, he toils ¹⁰⁷ after that ¹⁰⁸ .
ਸੰਗਿ ¹⁰⁹ ਸਹਾਈ ¹¹⁰ ਤਿਸੁ ¹¹¹ ਪਰਹਰੈ ¹¹² ॥	He spurns ¹⁰⁹ the ¹¹⁰ Succourer ¹¹¹ who is ever with ¹¹² him.
ਚੰਦਨੁ ਲੇਪੁ ਉਤਾਰੈ ¹¹³ ਧੋਇ ¹¹⁴ ॥	He washes ¹¹³ away and removes ¹¹⁴ the sandal ¹¹⁵ -paste ¹¹⁶ .
ਗਰਧਬੰ ਪ੍ਰੀਤਿ ¹¹⁷ ਭਸਮੰ ¹¹⁸ ਸੰਗਿ ਹੋਇ ॥	The donkey ¹¹⁷ professes love ¹¹⁸ for ashes ¹¹⁹ alone.
ਅੰਧੁ ਕੂਪੁ ¹²⁰ ਮਹਿ ¹²¹ ਪਤਿਤ ¹²² ਬਿਕਰਾਲ ¹²³ ॥	The man has fallen ¹²⁰ into ¹²¹ the terribly ¹²² blind ¹²³ well ¹²⁴ .
ਨਾਨਕ ਕਾਇ ¹²⁵ ਲੇਹੁ ਪ੍ਰਭ ਦਇਆਲ ¹²⁶ ॥੪॥	Nanak, O Merciful ¹²⁵ Master, do Thou extricate ¹²⁶ him.

ੴ

- ੧- لَتَن تَبَاك كُو دُكِي سَنگ چے - سَاچ چھوڑ جھوٹ سَنگ چے
- ੨- جو جھڑنا سو استہر کرمانے - جو ہووَن سو دُوبہ پڑانے
- ੩- چھوڑ جائے تِس کا سَنگ کرے - سَنگ سہائی تِس پر ہرے
- ੴ- چنَدَن لیپ اُتارے دھوئے - گر دُھب پریت بھسَم سَنگ ہوئے
- ۵- اُنڈھ کوپ مہریت بکرا ل
- نانک کا ڈھ لیہو بر بھ دُئیال

انسان رب کی یاد کے انمول میرے اور جواہرات چھوڑ کر مایا کی کوڑیوں سے خوش ہوتا ہے۔ اس طرح وہ ابدی حقیقت کو چھوڑ کر ناپائیدار مایا پر دھیان دیتا ہے۔ وہ بے ثبات مایا کو پائیدار سمجھتا ہے، اور موت کو جو ایک دن ضرور آئے گی، دور خیال کرتا ہے۔

$$\frac{A}{4}$$

- 1- फँक के लालों हीरों को कोड़ी पर जान गवाता है।
हक१ से भागे, सब को तिग्राने, खुश खुश भूठ कमाता है।
2. छोड़ के जिस को जाना है, बहु दाइमर उस को कहिता है।
उस को भूले जाता है, जो आखिर हो कर रहिता है।
- 3- कशट उठाए उस की खातिर छोड़ के जिस को जाना है।
उस संगी को दूर हटाए, जो आखिर काम आना है।
4. चंदन लेप को मल मल कर धो धो कर दूर हटाता है।
खरमसतो३ में मिटो और, कीचड़ से प्रीत लगाता है।
5. 'नानक' एक तारीक कूँए में, उस ने खुद को डाला है।
बाहर तू ही निकाले उस को, तू रख रहमत माला है ॥४॥

**In Maya's blind well, cast the mortals squirm and cry,
Be pleased to lift them up, O Gracious Lord, Most High.**

१. हकीकत, असलीमत । २. सदीको । ३. जोते दी मीज, मसती । ४. मना खह । मणिमान मधरे विच ।

ਕਰਤੂਤਿ¹⁷ ਪਸੂ¹⁹ ਕੀ
ਮਾਨਸ¹⁹ ਜਾਤਿ¹⁹ ॥

ਲੋਕ ਪਚਾਰਾ²¹ ਕਰੈ ਦਿਨੁ
ਰਾਤਿ ॥

ਬਾਹਰਿ²² ਭੋਖ²³ ਅੰਤਰਿ²⁴
ਮਲੁ²⁵ ਮਾਇਆ²⁶ ॥

ਛਪਸਿ ਨਾਹਿ ਕਛੁ²⁸ ਕਰੈ
ਛਪਾਇਆ²⁹ ॥

ਬਾਹਰਿ³⁰ ਗਿਆਨ³¹
ਧਿਆਨ³² ਇਸਨਾਨ³³ ॥

ਅੰਤਰਿ³⁴ ਬਿਆਪੈ³⁵ ਲੋਭੁ³⁶
ਸੁਆਨੁ³⁷ ॥

ਅੰਤਰਿ³⁸ ਅਗਨਿ³⁹
ਬਾਹਰਿ⁴⁰ ਤਨੁ⁴¹ ਸੁਆਹੁ⁴² ॥
ਗਲਿ⁴³ ਪਾਥਰ⁴⁴ ਕੈਸੇ⁴⁵
ਤਰੈ⁴⁶ ਅਥਾਹੁ⁴⁷ ॥

ਜਾਕੈ ਅੰਤਰਿ ਬਸੈ⁴⁸ ਪ੍ਰਭੁ
ਆਪਿ⁴⁹ ॥ ਨਾਨਕ ਤੇ⁵⁰
ਜਨ⁵¹ ਸਹਜਿ⁵² ਸਮਾਤਿ⁵³ ॥

॥ ੫ ॥

He belongs to the human¹⁹ species²⁰,
but his acts¹⁷ are those of beasts¹⁸.

He humbugs²¹ people day and night.

Outwardly²² he goes about wearing
religious garbs²³, but in his hear²⁴
is the filth²⁵ of worldliness²⁶.

However²⁸ much he may conceal²⁹,
he cannot conceal his real self
He makes a show³⁰ of Divine
knowledge³¹, contemplation³² and
ablution³³.

But to his mind³⁴ is clung³⁵ the
dog³⁷ of greed³⁶.

He has fire³⁹ within³⁸ and ashes⁴²
without⁴⁰ his body⁴¹.

With the stone⁴⁴ around his neck⁴³,
how⁴⁵ can he cross⁴⁶ the
unfathomable⁴⁷ ocean?

He, within whose heart the Lord
Himself⁴⁹ abides⁴⁸; Nanak, that⁵⁰
man⁵¹ merges⁵³ with the Master⁵².

۱۔ کمر تو تپسو کی مانتس جات۔ لوک پچارا کرے دن رات
۲۔ باہر بھی کھ انتر مل مائیٹا۔ چھپس نہ کچھ کرے جھپائیٹا
۳۔ باہر گیان دھیان استنان۔ انتر بیاپے لوبھ سنان
۴۔ انتر اگن باہر تن سناہ۔ گل پاتھر کیسے ترے اٹھاہ
۵۔ جا کے انتر بسے پر بھہ آپ
ناتک تے جن سہج سمات۔ ۵۔

- ۱۔ آدمی کی ذات انسانی ہے۔ لیکن وہ حیوانی کردار اپناتا ہے۔ اس کے ساتھ وہ دن رات اپنے آپ کو ہندب اور شائستہ ہونے کا دکھاوا کرتا ہے۔
- ۲۔ باہر سے اس کا لباس دھرمی ہے۔ پر اندر سے من زنگ خوردہ ہے۔ یہ سب اصلیت کو چھپانے کے جتن ہیں۔ لیکن آخر میں قلعی کھل کر رہتی ہے۔
- ۳۔ وہ ظاہری طور اُشنان اور گیان کی باتیں کرتا ہے۔ لیکن اندر سے میا کی ہوس کا کُت لالچ میں بھنسا ہوتا ہے۔
- ۴۔ من میں ہوس کی آگ بھڑکتی ہے لیکن باہر سے جسم پر رکھ مٹی ہے۔ وہ اپنے گلے میں پتھر باندھ کر اکتھا سمندر کیسے پار کر سکے۔
- ۵۔ جس انسان کے من میں رُب بستا ہے۔ اسے نانات! وہی انسان واصل بہ تسکین ہوتا ہے۔

(4/5)

سবাڭ भरے इनसानों के, करतूत मगर हैवानों के।
छलता है दिन रात जहाँ को काम करे सैतानों के।
”ہست آدم زاد کردارش زدام۔ می دہد بر مردماں شہرت بلام“

- ۱۔ سবাڭ भरے इनसानों के, करतूत मगर हैवानों के।
छलता है दिन रात जहाँ को काम करे सैतानों के।
- ۲۔ भेस बनाए उजला उजला, मन में मैली माइया है।
छिपते हैं करतूत कहाँ, गो उस ने लाख छिपाइया हैं।
- ۳۔ गिमान कमाए, धिमान लगाए, तीरथ का इशाना करे।
लोभ का कुता मन में बंठा, भौंके घोर हलकान करे।
- ४۔ हिरसर के शोमले विल में भड़के, घंग बिभूत रमाई है।
गहिरा सागर पार हो कब, सरदन में सिल सटकाई हैं।
- ५۔ जिस के मन में रव ने भा कर, डेरा भाप जमाइया है।
चैनू है उस बंदे के मन में, 'नानक' सहजि समाइया है॥१॥

भवसथा, उची भवसथा।

१. पशूआ। २. लोभ, हवस। ३. पथर। ४. सहजि

ਸੁਨਿ⁵⁴ ਅੰਧਾ⁵⁵ ਕੈਸੇ⁵⁶
 ਮਾਰਗੁ⁵⁷ ਪਾਵੈ⁵⁸ ॥
 ਕਰੁ⁵⁹ ਗਹਿ⁶⁰ ਲੇਹੁ ਓੜਿ
 ਨਿਬਹਾਵੈ⁶¹ ॥
 ਕਹਾ⁶² ਬੁਝਾਰਤਿ⁶³ ਬੂਝੈ⁶⁴
 ਡੋਰਾ⁶⁵ ॥
 ਨਿਸਿ⁶⁶ ਕਹੀਐ⁶⁷ ਤਉ⁶⁸
 ਸਮਝੈ ਡੋਰਾ⁶⁹ ॥
 ਕਹਾ⁷⁰ ਬਿਸਨਪਦ⁷¹ ਗਾਵੈ
 ਗੁੰਗ⁷² ॥
 ਜਤਨ⁷³ ਕਰੈ ਤਉ⁷⁴ ਭੀ
 ਸੁਰ⁷⁵ ਭੰਗ⁷⁶ ॥
 ਕਹ ਪਿੰਗੁਲ⁷⁷ ਪਰਬਤ⁷⁸
 ਪਰ⁷⁹ ਭਵਨ⁸⁰ ॥
 ਨਹੀ ਹੋਤ ਉਹਾ⁸¹ ਉਸੁ
 ਗਵਨ⁸² ॥
 ਕਰਤਾਰ⁸³ ਕਰੁਣਾਮੈ⁸⁴
 ਦੀਨੁ⁸⁵ ਬੇਨਤੀ⁸⁶ ਕਰੈ ॥
 ਨਾਨਕ ਤੁਮਰੀ ਕਿਰਪਾ⁸⁷
 ਤਰੈ⁸⁸ ॥੬॥

By hearing⁵⁴ alone, how⁵⁶ can the
 blind⁵⁵ man find⁵⁸ the road⁵⁷?

Take⁶⁰ his hand⁵⁹ and he shall
 reach the destination⁶¹.

How⁶² can a deaf man⁶⁵ understand⁶⁴
 the riddle⁶³?

When we say⁶⁷ night⁶⁶, then⁶⁸, he
 understands day⁶⁹.

How⁷⁰ can a dumb man⁷² sing
 Lord's⁷¹ staves?

Though he may make an effort⁷³,
 even then⁷⁴, his voice⁷⁵ breaks⁷⁶.

How can a cripple⁷⁷ roam⁸⁰ on⁷⁹ a
 mountain⁷⁸?

His going⁸² there⁸¹ is not possible.

O Creator⁸³, embodiment of
 compassion⁸⁴, humble⁸⁵ Nanak makes
 a supplication⁸⁶, that he can be
 saved⁸⁸ through Thine favour⁸⁷ alone.

੧. ਸੁਨਿ ਅੰਧਾ ਕੈਸੇ ਮਾਰਗ ਪਾਵੈ — ਕਰ ਕਹੈ ਲਿਖੈ ਓੜਿ ਨਿਬਹਾਵੈ
੨. ਕਹਾ ਬੁਝਾਰਤਿ ਬੂਝੈ ਡੋਰਾ — ਨਿਸਿ ਕਹੀਐ ਤਉ ਸਮਝੈ ਡੋਰਾ
੩. ਕਹਾ ਪਿੰਗੁਲ ਪਰਬਤ ਪਰ ਭਵਨ — ਕਹ ਪਿੰਗੁਲ ਪਰਬਤ ਪਰ ਭਵਨ
੪. ਨਹੀ ਹੋਤ ਉਹਾ ਉਸੁ ਗਵਨ — ਨਹੀ ਹੋਤ ਉਹਾ ਉਸੁ ਗਵਨ
੫. ਕਰਤਾਰ ਕਰੁਣਾਮੈ ਦੀਨੁ ਬੇਨਤੀ ਕਰੈ — ਕਰਤਾਰ ਕਰੁਣਾਮੈ ਦੀਨੁ ਬੇਨਤੀ ਕਰੈ
੬. ਨਾਨਕ ਤੁਮਰੀ ਕਿਰਪਾ ਤਰੈ — ਨਾਨਕ ਤੁਮਰੀ ਕਿਰਪਾ ਤਰੈ

- ۱- ایک اندھا صرف سُنی سنائی باتوں سے کس طرح صحیح راستے پر قدم رکھ سکتا ہے۔ اے رب تو ہی اُس کی دستگیری کر۔ اور منزل پر پہنچا۔
- ۲- ایک بہرا انسان پہیلی نہیں سمجھ سکتا ہے۔ اگر اسے رات کہیں گے وہ شاید اندازہ کرے کہ آپ لفظ "دن" کہہ رہے ہیں۔
- ۳- ایک گونگا انسان الیشوری گیت کیسے گاسکتا ہے۔ اگر وہ ایسا کرنے کی کوشش کرے، تو بھی اس کا سر ٹوٹ جائے گا۔
- ۴- ایک لولا آدمی کس طرح پہاڑ پر چل پھر سکتا ہے۔ یہاں تک کہ وہ پہاڑ تک پہنچ بھی نہیں سکتا ہے۔
- ۵- اے نانک! ان حالات میں رب سے اُرداس کر کہ اے کرتار! توہنی اپنے کرم سے ہمارا بیڑا پار لگا۔

(4/6)

- ۱- भंघा हो तो किउं कर बुह, सुन सुन कर रसता पाएगा ।
हाथ पकड़ कर ले जा उस को, तब मनजिल १ को आएगा ।
- 2- बहिरा हो तो कानों से, किस तीर पहेवी २ बूकेगा ।
रात की उस से बात कहो, तो दिन ही उस को सूकेगा ।
- 3- गूगा हो तो कब बुह मूह से, राग तराने गाएगा ।
कोशिश भी बुह लाख करे, बेसुर का शोर मचाएगा ।
*On hymns his tongue a dumb man cannot rely
Even though he strains, his voice is but a cry.*
- 4- खूजे ३ में तोफीक ४ नहीं, परबत पर सेर मनाने की ।
हिमत उस में माए कहा से, टीलों पर चढ़ जाने की ।
پا بریدہ کے تو اس رفتہ بہ کہ - نے تو اس رفتہ بیائیش مک کردہ (نہال سنگھ عقیف)
- 5- रहिमत वालेमालक! येह भाजिज ५, इक मरज ६, सुनाता है ।
'नानक' पर हो रहिमत ७ तेरी, पाव तबी येह जाता है ॥ ६॥

عرض مسکین در حضور عظمتت - موجب وارستگی ہم رحمتت
(گیانی نہال سنگھ عقیف دہلوی)

۱. टिकाणा । २. बुझारत । ३. लगड़ा, पिगला । ४. समरथा ।

- ۱۔ ایک بُور کہ انسان اپنے سنگی ساتھی رُب کو یاد نہیں کرتا ہے۔ بلکہ وہ مخالفت دشمنی، خواہش نفسانی، غصہ، جھوٹ، بد کرداری، لالچ، دغا اور فریب کے ساتھ پیار کرتا ہے۔ وہ انہیں کے چکر میں کئی جنموں سے گزرتا ہے۔
- ۲۔ انسان ریت کے گھر میں بستا ہے۔ وہ اس میں مایا کے شوق سے رنگ رلیاں مٹاتا ہے۔ مگر یہ ریت کا مکان آخر گر جاتا ہے۔
- ۳۔ انسان اپنے آپ کو اُتر سمجھتا ہے۔ یہ نادان موت کا خیال نہیں کرتا ہے جو اسے ضرور آئے گی۔
- ۴۔ دشمنی جھگڑا، خواہش، شرارت، جہالت اور جھوٹ... سب بُرے افعال ہیں۔ اُن کے ساتھ لالچ اور دغا بازی کے کئی دُور گزرتے ہیں۔
- ۵۔ اے ناکت! رُب سے اُداس کر کہ اے مایا! تو ہی اپنے کرم سے انسان کو بچیا !

- 1- याद नहीं अफसोस उसे, वृह साथी जो | इमदाद१ करे।
उस से प्रीत लगाता है, जो दुश्मन हो बेदाद२ करे।
جو ترا ہم درد ہے غم خواہے۔ بے خبر! اسے ہی تو نینا رہے
اور اپنے برسرِ پیکار سے۔ پیش آتے ہمیشہ پیار سے (بےسل)
- 2- रेत से जो तामीर३ हूँ, उस घर में उसकी बसती है।
माइया में आनंद करे, रस रंग की उस को मसती है।
- 3- फानी४ को येह बाकी५ समझे फानी की पहिचान नहीं।
मसत है मन की मीजी में, कुछ भीत का उसको छिपान नहीं।
- 4- बंर, अदावत, शहिवत६ गुसा, इस दुनोआ से प्यार भी है।
भारी लोभ और झूठ दगा, इन चीजों से बिउहार भी है।
- 5- इस सूरत से पापों ही में, उस ने भोले लाख जनम।
'नानक' की है अरज बचा ले, या रब करके मिहरकरम७॥७॥

१. सहइता । २. अतिआचार । ३. बणिआ । ४. नाशवान ।

ਤੂ ਠਾਕੁਰੁ ਤੁਮ ਪਹਿ ²⁹ ॥	Thou art the Lord, I make this supplication ³⁰ unto ²⁹ Thee.
ਜੀਉ ³¹ ਪਿੰਡੁ ³² ਸਭੁ ਤੇਰੀ ਰਾਸਿ ³³ ॥	My soul ³¹ and body ³² are all Thine capital ³³ .
ਤੁਮ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਹਮ ਬਾਰਿਕ ³⁴ ਤੇਰੇ ॥	Thou art mother and father and we are Thine children ³⁴ .
ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ³⁵ ਮਹਿ ³⁶ ਸੁਖ ਘਨੇਰੇ ³⁷ ॥	In ³⁵ Thine grace ³⁵ lie many ³⁷ comforts.
ਕੋਇ ਨ ਜਾਨੈ ਤੁਮਰਾ ਅੰਤੁ ³⁸ ॥	No one knows Thy limit ³⁸ .
ਉਚੇ ⁴⁰ ਤੇ ਉਚਾ ਭਗਵੰਤ ³⁹ ॥	Thou. O wealthy ³⁹ Lord, art the highest of the high ⁴⁰ .
ਸਗਲ ਸਮਗੀ ⁴¹ ਤੁਮਰੇ ਸੂਤਿ ⁴² ਧਾਰੀ ⁴³ ॥	The entire creation ⁴¹ is string ⁴² on Thy thread ⁴³ .
ਤੁਮ ⁴⁴ ਤੋ ⁴⁵ ਹੋਇ ⁴⁶ ਸੁ ⁴⁷ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ⁴⁸ ॥	What has sprung ⁴⁶ from ⁴⁵ Thee ⁴⁴ , that is in Thy command ⁴⁸ .
ਤੁਮਰੀ ਗਤਿ ⁴⁹ ਮਿਤਿ ⁵⁰ ਤੁਮ ਹੀ ਜਾਨੀ ॥	Thine condition ⁴⁹ and extent ⁵⁰ , Thou alone knowest.
ਨਾਨਕ ਦਾਸ ⁵¹ ਸਦਾ ਕੁਰਬਾਨੀ ⁵² ॥੮॥੪॥	Nanak, a slave ⁵¹ of Thine is ever a sacrifice ⁵² unto Thee.

- ੧ - تُو مَٹا کَر تُم پَہِ اَر دَاس — جی، پُہنڈ سبھ تیری راس
 - ੨ - تُم مات پتا ہم بازک تیرے — تُم ہری کرپا مہ سُوکھ گھنیرے
 - ੩ - کوئی نہ جانے تُمرا انت — اوچے تے اوچا بھگوانت
 - ੴ - سَکَل سَمگِری تُم رے سُو تَر دھائی — تُم تے ہوئے اُگیا کاري
 - ੵ - تُم رِی گت مِت تُم ہی جانی
 - نَانَک دَاس سَ اَقربانی
- ۸-

- ۱۔ اے پرہنجو! تم ہی مالکِ کل ہو۔ ہم ہمارے حضور میں عرض کرتے ہیں کہ ہمارا جسم اور ہمارا سن آپ ہی کی بخشش ہے۔
- ۲۔ اے پرہنجو! تم ہی ہمارے ماں باپ ہو۔ ہم تمہارے بچے ہیں۔
- ۲۔ تمہارے کمر سے ہمیں بے حد سکھ ملتا ہے۔
- ۳۔ اے پرہنجو! کوئی انسان تیرا انت نہیں پاسکتا ہے، کیونکہ تو سب سے اونچا بھگوان ہے۔
- ۴۔ اے پرہنجو! موجودات کی تمام قسمیں تمہارے ہی دھاگے میں پروئی ہوئی ہیں۔ تمام مخلوقات تمہارے حکم کی تابع ہیں۔
- ۵۔ اے پرہنجو! تم کیا ہو، کیسے ہو اور کس قدر عظیم ہو۔ یہ سب کیفیت تم ہی خود جانتے ہو۔ انسان کی محدود ہے۔ وہ اس کا اندازہ کیسے کر سکتے۔ ناک تم پر قربان ہے۔

(4/8)

- ۱۔ تू मालिक तू खालिक मेरा, तुरू पर मैं घरदास१ कवं ।
तन मन सब कुछ तरी माइया, पेश२ मैंसारी रास३ कवं ।
 - 2- तू मां बाप हमारा हैं, हम बचे बाले तेरे हैं ।
हासिल तेरी रहमत से, सुख धेन हमें बहुतेरे हैं ।
 - 3- तेरा अंत न कोई जाने, दुतबा४ तेरा निभारा है ।
ऊंचा हैं तू हर ऊंचे से, तू भगवान हमारा है ।
 - 4- तार में अपने आप परोई, तू ने जग की माला है ।
हुकम जो तुरू से मिलता है, बुह हो कर रहिने वाला है ।
 - 5- अपनी हव और अपनी हालत, तुरू पर रोशन सारी है ।
'नानक' तेरा दास है या रब, तुरू पर ये हबलिहारी५ है ॥५॥
- شیرای گیتاجی کا فرمان ہے :-

- 4 मत्तः परतरं ना॥ यत्किंचिदस्त धनं यथा मधिसर्वा मदं प्रीतं सूने
मणिगणा इव ॥
- 5 ممتد پرترم تانیت کیچند سستی و صغیہ - مہی سرو بدم پر و تم سوتو رہے منی گنا یوں)
ترجمہ: کائنات کی کوئی چیز مجھ سے برتر نہیں میرے تار میں موجود آپ کو بڑے ہوئے ہیں

۹. بننتی ۲. ہاجر ۳. بن دیست ۴. درجا ۵. کوربان ۱.

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ

ਅਸਟਪਦੀ ੫

੫

ਸਲੋਕੁ ॥

ਏਨਹਾਰੁ ਪ੍ਰਭ ਛੋਡਿ ਕੈ ⁵⁴

ਲਾਗਹਿ ਆਨੁ ਸੁਆਇ ॥ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷

ਨਾਨਕ ਕਹੂ ਨ ਸੀਝਈ

ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਪਤਿ ਜਾਇ ॥ ੧ ॥ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹

ਸਲੋਕੁ

ਵਿਨਹਾਰੁ ਪ੍ਰਭ ਛੋਡਿ ਕੈ ਲਾਗੈ ਆਨੁ ਸੁਆਇ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷
ਨਾਨਕ ਕਹੂ ਨ ਸੀਝਈ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਪਤਿ ਜਾਇ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹

Slok.

He, who abandons⁵⁴ God, the
Giver⁵⁵ and attaches⁵⁶ himself to
other⁵⁸ pleasures⁵⁷, shall no where⁵⁸
succeed⁵⁹ and without the Name,
O Nanak shall lose⁶¹ his honour⁶⁰.

असटपदी

5

सलुक

सब नेमतेस नख्ते वाले रूब को चूड़ कर आन ओर लडूत
 में लूक जते हैं- लीकन अने नानूक! असे लूक दुन्या में कामी
 नहें हुते हैं- कलूक रूब के नाम से ऒफल हु करूँ की एत जाली,
 ओर ओ बे एत हु जते हैं-

لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ ۚ إِنَّكُمْ أَعْيُنُكُمْ لَأَرَأَيْتُمْ كَرِهَ

तुम अपने प्रभ के साथ कोई दूसरा शरीक न जान।

जीव देन वाले मालिक को त्याग कर

घोर स्वादों में रचते हैं।

उनको कहीं भी सुख नहीं

उनकी नाम बिना इज्जत जातो है।

*Forsaking God, the gracious God
 Man cleaves to other things,
 And fails and loses all esteem,
 Which Master's worship brings. (S. Raja 5.)*

ਅਸ਼ਟਪਦੀ ॥

ਦਸ ਬਸਤੂ⁶² ਲੇ⁶³ ਪਾਛੈ⁶⁴
ਪਾਵੈ⁶⁴ ॥ਏਕ ਬਸਤੁ ਕਾਰਨਿ⁶⁵
ਬਿਖੋਟਿ⁶⁷ ਗਵਾਵੈ⁶⁸ ॥ਏਕ ਭੀ ਨ ਦੇਇ ਦਸ ਭੀ
ਹਿਰਿ⁶⁹ ਲੇਇ ॥ ਤਉ⁷⁰ਮੂੜਾ⁷¹ ਕਹੁ⁷² ਕਹਾ⁷³
ਕਰੇਇ⁷⁴ ॥ਜਿਸੁ ਠਾਕੁਰ ਸਿਉ ਨਾਹੀ
ਚਾਰਾ⁷⁵ ॥ ਤਾਕਉ⁷⁶ ਕੀਜੈ
ਸਦ ਨਮਸਕਾਰਾ⁷⁷ ॥ਜਾਕੈ ਮਨਿ⁷⁸ ਲਾਗਾ⁷⁹ ਪ੍ਰਭੁ
ਮੀਠਾ⁸⁰ ॥ ਸਰਬ ਸੁਖ⁸¹ਤਾਹੂੰ⁸² ਮਨਿ⁸³ ਵੂਠਾ⁸⁴ ॥
ਜਿਸੁ ਜਨ⁸⁵ ਅਪਨਾ ਹੁਕਮ⁸⁶ਮਨਾਇਆ⁸⁷ ॥ ਸਰਬ ਥੋਕ⁸⁸
ਨਾਨਕ ਤਿਨਿ⁸⁹ ਪਾਇਆ ॥

॥ ੧ ॥

The mortal obtains⁶⁵ ten things⁶²
and puts⁶⁴ them behind⁶³.For the sake⁶⁶ of one thing, he
forfeits⁶⁸ his confidence⁶⁷.If the Lord give not even one thing,
and take away⁶⁹ the ten, then⁷⁰,
say⁷² what⁷³ can this fool⁷¹ do⁷⁴ ?The Lord with whom force⁷⁵ is
of no avail;—Unto Him⁷⁶ ever
make an obeisance⁷⁷.All the comforts⁸¹ abide⁸⁴ within
the heart⁸³ of him⁸², to whose mind⁷⁸
the Master is⁷⁹ sweet⁸⁰.The person⁸⁵, whom God has
caused to obey⁸⁷ His order⁸⁶. O
Nanak, he⁸⁹ obtains all the things⁸⁸.

੧ ਦਸ ਬਸਤੂ ਲੇ ਪਾਛੈ ਪਾਵੈ — ਏਕ ਬਸਤੁ ਕਾਰਨਿ ਬਿਖੋਟਿ ਗਵਾਵੈ ॥

੨ ਇਕ ਬਸਤੁ ਨ ਦੇਇ ਦਸ ਭੀ ਹਿਰਿ ਲੇਇ — ਏਕ ਭੀ ਨ ਦੇਇ ਦਸ ਭੀ ਹਿਰਿ ਲੇਇ ॥

੩ ਜਿਸੁ ਜਨ ਅਪਨਾ ਹੁਕਮ ਮਨਾਇਆ — ਜਿਸੁ ਜਨ ਅਪਨਾ ਹੁਕਮ ਮਨਾਇਆ ॥

੪ ਜਾਕੈ ਮਨਿ ਲਾਗਾ ਪ੍ਰਭੁ ਮੀਠਾ — ਜਾਕੈ ਮਨਿ ਲਾਗਾ ਪ੍ਰਭੁ ਮੀਠਾ ॥

੫ ਜਿਸੁ ਜਨ ਅਪਨਾ ਹੁਕਮ ਮਨਾਇਆ — ਜਿਸੁ ਜਨ ਅਪਨਾ ਹੁਕਮ ਮਨਾਇਆ ॥

੬ ਸਰਬ ਥੋਕ ਨਾਨਕ ਤਿਨਿ ਪਾਇਆ — ਸਰਬ ਥੋਕ ਨਾਨਕ ਤਿਨਿ ਪਾਇਆ ॥

- ۱- انسان عام طور دس نعمتیں پا کر انہیں نظر انداز کرتا ہے۔ لیکن وہ جب ایک نعمت سے محروم ہو جاتا ہے۔ وہ اس کی خاطر رب کا دشاؤ اس کو دیتا ہے۔
- ۲- اگر رب ایک نعمت بھی نہ دے اور دہی ہوئی دس نعمتیں بھی چھین لے۔ تو بتا کہ یہ غافل انسان کیا کر سکتا ہے۔
- ۳- جس رب کے آگے زور نہیں چل سکتا ہے۔ اُس کے پاس ہمیشہ سر تسلیم خم کر کے رہنا چاہئے۔
- ۴- جس انسان کے من میں رب کا پیار محسوس ہونے لگتا ہے۔ جانو کہ تمام سکھ اُس کے من میں آجسے ہیں۔
- ۵- اے ناکت! جس انسان سے رب اپنا حکم تعمیل کرتا ہے۔ جانو کہ اے ساری نعمتیں حاصل ہو گئیں۔

(3)

- 1- वस वस चीजें रख से ले कर, उन के ढेर लगाता है।
एकसे जब इनकार हुआ, फिर किउं ईमान गंवाता है।
 - 2- वस चीजें भी छीनें तुम से, एक से भी इनकारी हो।
मूरख बोल करे किआ तू, जोर नहीं तू जारी हो।
"जे थरु हिउ तीन ठीठ छेडे, उ, छम छिउंआं जेहिआं, उं
खेउ छेडे, उं छमे, हिउ थरुख री रर मरउ जे ?"
 - 3- जिस मालिक पर जोर नहीं तसलीम ४ उसे, तसलीम ४ उसे।
बुह मरजी का मालिक है, ताजीम ५ उसे, ताजीम ५ उसे।
 - 4- मोठा जिस को नाम खुवा का, मन उस का मसरर ६ रहे।
मम उस का मसरर ६ रहे, बुह खुशीओं से भरपूर रहे।
जो हमेशा मोचाद पार है - अंस को तकीफ किआ अरार है (بسم)
 - 5- उस मालिक ने जिस बंदे से, हुकम अपना मनवाइया है।
'नानक' उसको घाटा किआ है, जो मांगा सो पाइया है ॥१॥
- And whom He makes obey His test, with all the gifts he shall be blest.
- تو باید به پروردگار غلبه ناپذیر خود سجدہ کنی (ماخوذ از گنج اسایش مطبوعہ ایران)
१. निमचा, शरधा । २. खोह सवे । ३. लाचार ।

ਅਗਨਤ ⁹¹ ਸਾਹੁ ⁹² ਅਪਨੀ	The Banker ⁹² gives ⁹³ His countless ⁹¹
ਦੇ ⁹³ ਰਾਸਿ ⁹⁴ ॥	captial ⁹⁴ to the mortal.
ਖਾਤ ⁹⁵ ਪੀਤ ⁹⁶ ਬਰਤ ⁹⁷	He eats ⁹⁵ , drinks ⁹⁶ and expends ⁹⁷ it
ਅਨਦ ⁹⁸ ਉਲਾਸਿ ⁹⁹ ॥	with joy ⁹⁸ and pleasure ⁹⁹ .
ਅਪੁਨੀ ਅਮਾਨ ¹⁰⁰ ਕਛੁ ²	If the Banker ⁴ , afterwards ³ , takes ⁶
ਬਹੁਰਿ ⁷ ਸਾਹੁ ¹ ਲੇਇ ⁵ ॥	back some ² of his entrusted
ਅਗਿਆਨੀ ⁶ ਮਨਿ ਰੋਸੁ ⁷	capital ¹⁰⁰ , the ignorant ¹⁰⁰ man becomes
ਕਰੋਇ ॥	angry ⁷ in his mind.
ਅਪਨੀ ਪਰਤੀਤਿ ⁸ ਆਪ ⁹	By his own ⁸ act, he forfeits ¹⁰ his
ਹੀ ਖੋਵੈ ¹⁰ ॥	credit ⁸ .
ਬਹੁਰਿ ¹² ਉਸ ਕਾ ਬਿਸ਼ਾਸੁ ¹³	The Lord, again ¹² , trusts ¹³ him not.
ਨ ਹੋਵੈ ॥	
ਜਿਸ ਕੀ ਬਸਤੁ ¹⁴ ਤਿਸੁ	He should place the thing ¹⁴
ਆਗੈ ਰਾਖੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ	before Him, to whom it belongs,
ਆਗਿਆ ਮਾਨੈ ¹⁵ ਮਾਥੈ ¹⁶ ॥	and should most willingly ¹⁶ obey ¹⁵
	his Lord's order.
ਉਸ ਤੇ ਚਉਗੁਨ ¹⁷ ਕਰੈ	There-at, the Lord will make him
ਨਿਹਾਲੁ ¹⁸ ॥	four fold ¹⁷ happy ¹⁸ .
ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬੁ ਸਦਾ ¹⁹	Nanak, the Lord is ever ¹⁹ merciful ²⁰ .
ਦਇਆਲੁ ²⁰ ॥੨॥	

- ੧ - اَلْكَنتُ سَاهُ اِپْنِي حَے لِرَاسِ — کھات پیت برتے اندالاس
- ੨ - اِپْنِي اَمَانِ کچھُ بَہُ سَاهُ لَے — اَگِیَانِی مَنِ رُوں کرے
- ੩ - اِپْنِي پَرِیتِ اِپْ بَہُ کھو وے — بَہُ اُس کا بِلِسو اُس نہ ہو وے
- ੪ - جِس کی بَسْتُ تِس اَگے راکھے — پَرِجھ کی سَگِیَا نائے مَاتھے
- ੫ - اُس تے چَہُ گُن کرے نہالُ
- نَانکَ صَاحِبِ سَدَا دِیَا لُ

- ۱۔ وہ شاہوں کا شاہ رب اپنی انگنت بخششوں کی پونجی آدمی کو دیتا ہے جس کی وجہ سے وہ کھانا پیتا اور خوشیاں مناتا ہے۔
- ۲۔ وہ شاہ کبھی کوئی ایک امانت واپس نہیں لیتا ہے۔ اس پر ایک نادان انسان اپنے من میں غصہ کرتا ہے۔
- ۳۔ مگر غصہ کرنے سے یہ ناشکر گزار انسان اپنا ہی دشوار کھو بیٹھتا ہے۔ ظاہر ہے کہ پھر اس کا اعتبار نہیں رہتا ہے۔
- ۴۔ جس مالک (رب) کی عطا کی ہوئی چیز ہو، اسے خوشی سے خود اس کے آگے رکھنا چاہئے، اور اس کا حکم بہ سرو چشم مان لینا چاہئے۔
- ۵۔ اس جذبہ اطاعت سے رب اپنے بندہ کو چار گنا زیادہ نہال کر دیتا ہے۔ اے ناک! وہ مالک ہمیشہ مہر کرنے والا رحیم ہے۔

(5/2)

- 1۔ شاہ سے بندا مال اور دیلت، بے گینتی کے پااتا ہے۔
خاتا ہے کھ پیتا ہے، کھ برتے ۹۔ ایش مناتا ہے۔
- 2۔ شاہ امانت اپنی سے، کھ واپس جب لے جاتا ہے۔
من جاہل ۲۔ فیر رٹ ۳ کے اس سے، گسے میں کھ آتا ہے۔
”چوں بگرو برج سایہ پس ازاں۔ جاہل مطلق بگرو پیر فعاں“ (عقیف)
- 3۔ اپنی کرتوتوں سے مूरख، اپنی ساख ۴ گناتا ہے۔
شاہ کو सम उठ जाए भरोसा, भेद भरम खुल जाता है।
- 4۔ जिस मालिक की दीलत है, रख उस मालिक के भागे तू।
मान कहा सर आखों पर ५, किंउं हुकम से उसके भागे तू।
- 5۔ राजी हो कर मालिक तुरू को, चार गुना ६ खुशहाल करे।
रहिमत वाला साहिब हरदम, 'नानक' माला माल करे ॥ २।

१. बरतदा है। २. मूरख, अगिआनी। ३. रुस के, गुसे हो के।
४. इतबार, भरोसा। ५. सिर मथे पर। ६. चौगुणा।

ਅਨਿਕ²¹ ਭਾਤਿ²² ਮਾਇਆ²³ Know²⁷ that, the various²¹ forms²²
ਕੇ ਹੇਤ²⁴ ॥ ਸਰਪਰ²⁵ of worldly²³ attachments²⁴ are
ਹੋਵਤ²⁶ ਜਾਨੁ²⁷ ਅਨੇਤ²⁸ ॥ temporary²⁵ and that they shall,
assurely²⁵, pass away²⁶.

ਬਿਰਖ²⁹ ਕੀ ਛਾਇਆ³⁰ If man falls in love³¹ with the
ਸਿਉ ਰੰਗੁ³¹ ਲਾਵੈ ॥ ਓਹ shade³⁰ of the trec²⁹, when that
ਬਿਨਸੈ³² ਉਹੁ ਮਨਿ vanishes³², he mourns³³ in his mind.
ਪਛਤਾਵੈ³³ ॥

ਜੋ³⁷ ਦੀਸੈ³⁴ ਸੋ³⁵ ਚਾਲਨ- Whatever³⁷ comes to view³⁴, that³⁵ is
ਹਾਰੁ³⁶ ॥ ਲਪਟਿ³⁸ ਰਹਿਓ transitory³⁶ yet man, the blindest
ਤਹ³⁹ ਅੰਧ ਅੰਧਾਰੁ⁴⁰ ॥ of the blind⁴⁰ as he is, is clinging³⁸ to
that³⁹.

ਬਟਾਉ⁴¹ ਸਿਉ ਜੋ ਲਾਵੈ He, who gives his love⁴² to a
ਨੇਹ⁴³ ॥ ਤਾਕਉ ਹਾਥਿ⁴⁴ passing traveller⁴¹, shall have
ਨ ਆਵੈ ਕੇਹ ॥ nothing to hand⁴³ thereby.

ਮਨ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ O my soul, peace-bestowing⁴⁵ is the
ਪ੍ਰੀਤਿ⁴⁶ ਸੁਖਦਾਈ⁴⁵ ॥ love⁴⁶ of God's Name.

ਕਰਿ⁴⁷ ਕਿਰਪਾ⁴⁸ ਨਾਨਕ Nanak, God attaches⁴⁹ to Himself⁴⁹
ਆਪਿ⁴⁹ ਲਏ ਲਾਈ⁵⁰ ॥੩॥ those, unto whom He shows⁴⁸ mercy⁴⁷.

انک بھانت مایا کے ہیت سر پر ہوت جان ایت
بر کھ کی چھائیاں سیوں رنگ لاؤ اوہ بنے اہم من بھتاؤ
جو دینے سو چا نہاں لپٹ رہیو تہ اندھ اندھا
بٹاؤ بس جو لاؤ نہ ہرے تا کو ماتھ نہ آفے کہہ
من ہر کے نام کی پریت سکھائی
کر کرپا نانک آپ لئے لائی

- ۱۔ مایا کے پیار کی بیشمار قسمیں ہیں۔ مایا کی دلکش صورتیں انسان کے من کو سواہ لیتی ہیں۔ لیکن آخر کار یہ تمام حسین روپ فانی سمجھنے چاہیں۔
- ۲۔ انسان درخت کی چھانوں سے پیار کر بیٹھتا اور اسے رہنے والا سمجھتا ہے۔ مگر چھانوں سایہ ہے۔ ڈھلتا رہتا ہے۔ اس پر وہ انسان پچھتا رہتا ہے۔
- ۳۔ یہ سواہ جگت جو ہماری آنکھوں کے سامنے ہے فنا ہونے والا ہے۔ مگر نادان اور اندھوں کا اندھا انسان ہی اس کے ساتھ چپٹ جاتا ہے۔
- ۴۔ انسان کسی راہگیر سے پیار کرتا ہے مگر اسے جان لینا چاہیے کہ راہگیر چلا جاتا ہے۔ اور اس کے ساتھ پیار کرنے سے کچھ بھی ہاتھ نہیں لگتا ہے۔
- ۵۔ اے میرے من! مرنے کے نام کا پیار ہی سکھ دینے والا ہے۔ اے ناک! یہ پیار اُس انسان کے نصیب میں آتا ہے جس پر رب کی مہربانی ہو۔

(5/3)

भाइभा१ रंगा रंगी निभारी, जी तेरा परचाती है।
पकी बात समझ ले बदे, याती है येह जाती है।

- 1- The various kinds of worldly joy
Must pass away sooner or latter: this you must know.
- 2- पेइ२ का साइभा३ भाइभा है, तू उस से प्रीत लगाता है।
जब बूह साइभा३ जाता है, तो पीछे किरं पछताता है।
- 3- जो कुछ देख रहा है तू येह सभ कुछ जाने वाला है।
मन का घंघा सिपटे उनसे बूह उन का मतवाला४ है।
- 4- राही५ से जो प्रीत लगाए बूह भाखर को रोता है।
खाक न उस के हाथ लगे दिल देता है सो खोता६ है।
- 5- प्रीत करे जो नाम से रब के मन मेरे सुख पाता है।
'नानक' अपनी किरपा से बूह अपने साथ मिलाता है ॥३॥७०

१. दुनियावी पदारथ । २. ब्रिछ दरखत । ३. छा । ४. परेमी
होइभा है, मोहत हो गिया । ५. मुसाफर । ६. गुमादा है । ७१

ਮਿਥਿਆ⁵⁰ ਤਨੁ⁵¹ ਧਨੁ⁵²
ਕੁਟੰਬੁ⁵³ ਸਬਾਇਆ⁵⁴ ॥
ਮਿਥਿਆ ਹਉਮੈ⁵⁵ ਮਮਤਾ⁵⁶
ਮਾਇਆ⁵⁷ ॥

Perishable⁵⁰ are the body⁵¹, wealth⁵²
and all⁵³ the relations⁵⁴.

Perishable are egotism⁵⁵, egoism⁵⁶
and worldly valuables⁵⁷.

ਮਿਥਿਆ ਰਾਜੁ⁵⁸ ਜੋਬਨੁ⁵⁹
ਧਨੁ⁶⁰ ਮਾਲੁ⁶¹ ॥

Perishable are dominion⁵⁸, youth⁵⁹,
riches⁶⁰, and property⁶¹.

ਮਿਥਿਆ ਕਾਮੁ⁶² ਕ੍ਰੋਧੁ⁶³
ਬਿਕਰਾਲੁ⁶⁴ ॥

Perishable are lust⁶² and dreadful
wrath⁶⁴.

ਮਿਥਿਆ ਰਥੁ⁶⁵ ਹਸਤੀ⁶⁶
ਅਸੁ⁶⁷ ਬਸਤ੍ਰੁ⁶⁸ ॥

Perishable are chariots⁶⁵, elephants⁶⁶,
horses⁶⁷ and raiments⁶⁸.

ਮਿਥਿਆ⁷⁴ ਰੰਗੁ⁶⁹ ਸੰਗਿ⁷⁰
ਮਾਇਆ⁷¹ ਪੇਖਿ⁷² ਹਸਤਾ⁷³ ॥

False⁷⁴ is the love⁶⁹ of accumulation⁷⁰
of wealth⁷¹, beholding⁷² which man
laughs⁷³.

ਮਿਥਿਆ ਧੋਹੁ⁷⁵ ਮੋਹੁ⁷⁶
ਅਭਿਮਾਨੁ⁷⁷ ॥

False is the deceit⁷⁵, worldly love⁷⁶,
and ego⁷⁷.

ਮਿਥਿਆ ਆਪਸ⁷⁸ ਊਪਰਿ⁷⁹
ਕਰਤ ਗੁਮਾਨੁ⁸⁰ ॥

False is to take pride⁸⁰ on⁷⁹ one's
ownself⁷⁸.

ਅਸਥਿਰੁ⁸¹ ਭਗਤਿ⁸² ਸਾਧ⁸³
ਕੀ ਸਰਨੁ⁸⁴ ॥

Imperishable⁸¹ is the devotional
service⁸² of God and saintly⁸³ Guru's
protection⁸⁴.

ਨਾਨਕ ਜਪਿ ਜਪਿ⁸⁵ ਜੀਵੈ⁸⁶
ਹਰਿ ਕੇ ਚਰਨੁ⁸⁷ ॥੪॥

Nanak lives⁸⁶ by continually
meditating⁸⁵ on God's feet⁸⁷.

ੴ - ੧ - مِتھیا تَن دُھن کُٹبُ سبایا — مِتھیا ہوئے مُتّا مایا

- ੨ - مِتھیا لُج جوین دُھن مال — مِتھیا کام کرودھ بکراں

- ੩ - مِتھیا رتھ ہستی اَسو بستر — مِتھیا رنگ رنگ مایا بیکھڑا

- ੪ - مِتھیا دھروہ موہ اِبھمان — مِتھیا آپس اُپر کرّت گمان

- ੵ - اَسْتھر بھگتِ سادھ کی سَرَن

ਨਾਨਕ جپ جپ جوئے ہر کے چَرَن

- ੶ -

۱۔ انسان کا خرمیہ، دھن اور سارا پر لوار ناپائیدار ہیں۔ مایا کی ملکیت اور اپکار بھی اسی قسم کی بے ثبات چیزیں ہیں۔ ۴

۲۔ حکومت، جوانی اور مال و متاع سب فانی ہیں۔ ان کی وجہ سے ہوس اور بھیا ناک غصہ بھی بے معنی ہیں۔
False are the possessions of beauty, riches, goods,
False are the lust and Anger wild."

۳۔ رستم - ناجی - گھوڑے اور سندر کپڑے ہمیشہ رہنے والے نہیں ہیں۔ ان سے انسان خوش ہوتا ہے اور مسکراتا ہے۔ مگر یہ مسکراہٹ بھی دیر پا نہیں۔

۴۔ دُفار پیار اور غرور جو بس میں پیدا ہوتے ہیں۔ سب جھوٹے نشے ہیں۔ اپنی ذات کے ناز کرنا بھی سرسُرائی بنیاد ہے۔
False are Guile, Attachment, Ego,
yea, false is the pride of self."

۵۔ سُرپ کی وہ بھگتی ہی سدا قائم رہنے والی ہے جو گوشت کی صحبت میں کی جائے۔ اے نانا، یہ بھگت کے پیروں میں نامِ حُب کے حقیقی زندگی بسر کرتا ہے۔

(5/4)

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ (الْقُرْآن)
जपले माला सर्वमहान प्रभु के नाम की ।

۱. नाशवान । ۲. सहकारी । ۳. घुमड । ۴. कामवासाना ।

- 1- तन और धन और बच्चे वाले, फानी हैं सभ फानी हैं ।
- २- माइया खुदोर तकबर ३ वाले, फानी हैं सभ फानी हैं ।
- 2- जोवन राज जवानी दोसत, फानी हैं सभ फानी हैं ।
- काम करोध और मुसा सहिवत ४, फानी हैं सभ फानी हैं ।
- 3- रथ पुशार्के घोड़े हाथी, फानी हैं सभ फानी हैं ।
- जर ५ का प्रेम और हसते साथी, फानी हैं सभ फानी हैं ।
- 4- मोह फरेब तकबर निखवत ६ फानी हैं सभ फानी हैं ।
- तेरे मान मुमान और शोकत, फानी हैं सभ फानी हैं ।
- 5- साधों के साए में भवती, काइम ७ है पाबिदह ८ है ।
- मालिक के बरनों में 'नानक', नाम को जप कर जिदा है ॥ ४॥

"False is the love of the body, wealth, family all १
False are Ego, Maya, Attachment.
False are the possessions of beauty, riches and goods."

३. धन । ४. हउमे । ५. सदीदी । ६. सदा रहण नाला ।

**Vain are the hands⁹² which steal⁹¹
the wealth⁹³ of others.**

**Fruitful¹⁸ is the body¹⁹, O Nanak,
which takes²⁰ the Name of Lord
God.**

-A-

- ۱- انسان کے کان بیکار ہیں اگر وہ پرانے کی غیبت سُنے ہیں۔ بیکار ہیں وہ ماتھ جو دُسرے کا مال چراتے ہیں۔
- ۲- اکارت ہیں وہ آنکھیں جو پرانی عورت کو تکتی ہیں۔ جھوٹی ہے وہ زبان جو چسکوں میں لگی رہتی ہے۔
- ۳- بے فائدہ ہیں وہ پاؤں جو کسی دُسرے کو نقصان پہنچانے کے لئے دوڑ دھوپ کرتے ہیں۔ جھوٹا ہے وہ جو دُسروں کے دھن پر لپچا ہے۔
- ۴- نکما ہے وہ جسم جس سے دُسرے کا بھلا نہیں ہوتا ہے۔ فضول ہے وہ ناک جو پالوں کو سونگھتی ہے۔
- ۵- انسانی جسم کے سب اعضاء بے فائدہ ہیں اگر وہ بُرے بھلے کی تمیز نہ کریں۔ مگر اے ناک! وہ شریرِ مبارک ہے جس کا انگ انگ پر کھو کے نام میں محو ہے۔

(5/5)

- 1- کان سُننے جو گہر کی گہر ۱، فانی ہے وہ فانی ہے۔
- 2- آواز جو گہر کی گہر ۲، فانی ہے وہ فانی ہے۔
- 3- آواز جو گہر کی گہر ۳، فانی ہے وہ فانی ہے۔
- 4- آواز جو گہر کی گہر ۴، فانی ہے وہ فانی ہے۔
- 5- آواز جو گہر کی گہر ۵، فانی ہے وہ فانی ہے۔
- 6- آواز جو گہر کی گہر ۶، فانی ہے وہ فانی ہے۔
- 7- آواز جو گہر کی گہر ۷، فانی ہے وہ فانی ہے۔
- 8- آواز جو گہر کی گہر ۸، فانی ہے وہ فانی ہے۔
- 9- آواز جو گہر کی گہر ۹، فانی ہے وہ فانی ہے۔
- 10- آواز جو گہر کی گہر ۱۰، فانی ہے وہ فانی ہے۔

کافیاں ۱۰۔ سحر ۱۰۔

۱۰۔ سحر ۱۰۔

غیر فانی ہست باطل ہم تمام
زندگی مٹھتی فقط درِ وردِ نام
(عقیقہ)

ਬਿਰਥੀ ²¹ ਸਾਕਤ ²³ ਕੀ ਆਰਜਾ ²³ ॥	Unfruitful ²¹ is the life ²³ of the mammon worshipper ²² .
ਸਾਚ ਬਿਨਾ ਕਹ ਹੋਵਤ ਸੂਚਾ ²⁴ ॥	Without truth how can he be pure ²⁴ ?
ਬਿਰਥਾ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਤਨੁ ²⁵ ਅੰਧ ²⁶ ॥	Unfruitful is the ignorant ²⁶ man's body ²⁵ without the Name.
ਮੁਖਿ ²⁷ ਆਵਤ ਤਾਕੈ ²⁷ ਦੁਰਗੰਧ ²⁹ ॥	From his ²⁷ mouth ³⁰ , foul ²⁸ smell ²⁹ issues forth.
ਬਿਨੁ ਸਿਮਰਨ ³¹ ਦਿਨੁ ਰੈਨਿ ਬਿਥਾ ³² ਬਿਹਾਇ ³³ ॥ ਮੇਘ ³⁴ ਬਿਨਾ ਜਿਉ ³⁷ ਖੇਤੀ ³⁵ • ਜਾਇ ³⁸ ॥	Without Lord's meditation ³¹ day and night pass away ³³ in vain ³² , as ³⁷ the crop ³⁵ is ruined ³⁶ without rain ³⁴
ਗੰਧਿੰਦ ³⁹ ਭਜਨ ਬਿਨੁ ⁴⁰ ਬਿਥੈ ⁴¹ ਸਭ ਕਾਮ ॥ ਜਿਉ ਕਿਰਪਨ ⁴² ਕੇ ਨਿਰਾਰਥ ⁴¹ ਦਾਮ ⁴² ॥	Sans ⁴³ World ⁴³ Lord's ³⁹ meditation all the works are vain ⁴⁴ as the money ⁴² of the miserly person ⁴⁰ is useless ⁴¹ .
ਧੰਨਿ ⁴⁵ ਧੰਨਿ ਤੇ ⁴⁶ ਜਨ ⁴⁷ ਜਿਹ ਘਟਿ ⁴⁸ ਬਸਿਓ ⁴⁹ ਹਰਿ ਨਾਉ ॥	Blest ⁴⁵ ; blest are those ⁴⁶ persons ⁴⁷ , within whose heart ⁴⁸ God's Name abides ⁴⁹ .
ਨਾਨਕ ਤਾਕੈ ⁵⁰ ਬਲਿ ਬਲਿ ⁵¹ ਜਾਉ ॥੬॥	Nanak is a sacrifice and devoted ⁵¹ unto ⁵⁰ them.

- ੧ - برقی سالت کی سرجا — ساج بنا کہہ ہووت سوچا
- ੨ - برنھا نام بناتن اذھ — مکھ آوت تا کے درگندھ
- ੩ - بن سمرن دن رین برتھا بہا — میگھ بنا جئے کھیتی جء
- ੪ - گوہند بھجن بن برتھے سبھ کام — جئے کرپن کے نیراتھ دام
- ۵ - دھن دھن تے جن جہہ گھٹ لبسہ اور نام
- ۶ - نانت تا کے بل بل جساؤ

- ۱- رَبِّ سے مُنہ پھرے انسان کی ساری عمر اکارت ہے۔ کیونکہ وہ اس سچی ذلت کے نام سے اپنے آپ کو پاک نہیں کرتا ہے۔
- ۲- نام بچے بنا، انسانی شریہ میٹھی کا ایک تاریک تودہ ہے جو بالکل بے کار ہے۔ ایسے شریہ والے انسان کے مُنہ سے بُرائی کی بدبو آتی ہے۔
- ۳- جس طرح بادل اور بارش کے بغیر ایک کھیتی بُرباد ہو جاتی ہے۔ اسی طرح رَب کا نام بچے بغیر انسان کا سارا وقت ناس ہو جاتا ہے۔
- ۴- رَب کا بھجن کئے بغیر سب کا ہیوودہ ہیں۔ جیسے ایک کنجوس کا دھن اُس کے اپنے کسی فائدہ کا نہیں ہوتا ہے۔
- ۵- مُبارک ہیں وہ انسان جن کے مُن میں رَب کا نام بستا ہے۔ اے ناک! میں اُن خُدا پرست انسانوں پر فدا ہوں۔

(5/6)

- ۱- جاؤں अकारथ १ रब से मुनकिर २, काफर ३ कुफर ४ कमाँगे । सच से जब तक काम न लेंगे, पाक ५ कहाँ हो जाँगे ।
- २- जाँई अकारथ १ नाम से जो, खाली हैं दिल के अंधे हैं । उन के मूँह से आए अफूनत ६, बंदे गंदे मंदे हैं ।
- ३- जाए अकारथ १ जीना, जिस में नाम कहीं दिन रात न हो । सूख के जल जाएगी खेती, जब उस पर बरसात न हो ।
- ४- भाड़ ७ में जाँई काम जहाँ के, जिन में रब का नाम नहीं । भाड़ में जाए सूम की दौलत, जिस से कुछ आराम नहीं ।
- ५- मन में जिनके नाम खुदा का, उनकी किसमत निशारी है । 'नानक' दिल कुरबान है उन पर, जान मेरी बलिहारी है ॥६॥

"نام حق دارد بدل کس مرجا۔ برہماں کس جان من باشد فدا"

१. निसफल, बअरथ । २. नासतक । ३. अघरमी । ४. अघरमा । ५. पवितर, घरमी । ६. दूरगंध । ७. भठ विच पैण ।

ਰਹਤ ⁵² ਅਵਰ ⁵³ ਕਛੁ ⁵⁴	Man professes ⁵² one thing ⁵³ and
ਅਵਰ ਕਮਾਵਤ ⁵⁵ ॥	practises ⁵⁵ quite another ⁵⁴ .
ਮਨਿ ⁵⁶ ਨਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ⁵⁷ ਮੁਖਹੁ ⁵⁸	In his heart ⁵⁶ there is no love ⁵⁷ , but
ਗੰਢ ਲਾਵਤ ⁵⁹ ॥	with his mouth ⁵⁸ he talks tall ⁵⁹ .
ਜਾਨਨਹਾਰ ⁶⁰ ਪ੍ਰਭੂ	The wise ⁶¹ Lord, who is the Inner-
ਪਰਬੀਨ ⁶¹ ॥ ਬਾਹਰਿ ਭੋਖ ⁶²	Knower ⁶² , is not pleased ⁶³ with the
ਨ ਕਾਹੁ ⁶⁴ ਭੀਨ ⁶⁵ ॥	outward garment ⁶³ of any ⁶⁴ .
ਅਵਰ ⁶⁶ ਉਪਦੇਸੈ ⁶⁷ ਆਪਿ	He who practises ⁶⁸ not what he
ਨ ਕਰੈ ⁶⁹ ॥ ਆਵਤ ⁷⁰ ਜਾਵਤ	preaches ⁶⁹ to others ⁷⁰ , shall come
ਜਨਮੈ ਮਰੈ ⁷¹ ॥	and go ⁷¹ and be subject to birth and
	death ⁷² .
ਜਿਸ ਕੈ ਅੰਤਰਿ ਬਸੈ	He, in whose heart abides the
ਨਿਰੋਕਾਰੁ ⁷³ ॥ ਤਿਸ ਕੀ	Formless Lord ⁷³ , with his instruction ⁷⁴
ਸੀਖ ⁷⁵ ਤਰੈ ⁷⁶ ਸੰਸਾਰੁ ॥	the world is saved ⁷⁵ .
ਜੋ ਤੁਮ ਭਾਨੇ ⁷⁷ ਤਿਨ ਪ੍ਰਭੂ	Only they, who are pleasing ⁷⁶ to
ਜਾਤਾ ⁷⁸ ॥	Thee, O Lord, can know ⁷⁷ Thee.
ਨਾਨਕ ਉਨ ⁷⁹ ਜਨ ⁸⁰	Nanak is prostrate ⁷⁸ at the feet ⁷⁹ of
ਚਰਨ ⁸¹ ਪਰਾਤਾ ⁸² ॥੨॥	those ⁸⁰ persons ⁸¹ .

- ੧ - لَهْت اَوَر کچھ اَوَر کماوت — منہ نہی پریت مکھ گنڈ لاوت ۵/۷
- ੨ - جانہنہار پرچھو پرہین — باہر بھیک نہ کاہو بھین
- ੳ - اَوَر اُپدیسے آپ نہ کرے — آوت جات جتنے مرے
- ۴ - جس کے اُنتر بے نرکار — بس کی سیکھ ترے سنسار
- ۵ - جو تم بھانے تن پر بھ جاتا
- ۷ - ناکت اُن جن چرن پرتا

- ۱۔ ایسے بگیا انسان ہیں جن کے کزوت اور وضع قطع میں تضاد ہوتا ہے۔ وہ باطن سے شیطان خصلت ہیں مگر باہر سے فرشتہ نما دکھائی دیتے ہیں۔
- ۲۔ رب ہمارے دل کی گہرائیوں سے واقف ہے۔ وہ علام الغیوب ہے۔ وہ ہمارے ظاہری نمود سے واقف ہے اور اس پر غیبتیں بھی نہیں۔
- ۳۔ جو شخص دوسروں کو نصیحت کرتا ہے مگر اس پر عمل نہیں کرتا ہے وہ جہنم مرن کے چکر میں پڑتا ہے۔
- ۴۔ جس انسان کے من میں نر زکار بستا ہے اس کے عرفان سے سارے سنسار کا بیڑا پار ہو جاتا ہے۔
- ۵۔ اے پر بھو! جو بھگت تمہیں پیارے لگتے ہیں۔ انہوں نے تجھے پہچان لیا ہے۔ اے ناک! میں ایسے بھگت صفت انسان کے پاؤں پڑتا ہوں

5
7

- 1۔ فرج ہو اسکا غور، مگر وہ کام سبم ایل ڈے کرتا جاے ।
دیل مے اسکے پرم، نہیں گو، ایل فکرت کے دم भरता जाए ।
آنکھوں پستہ دید مش ہمہ مغز۔ پوست بر پوست بود، پوچھ پیاز
یار سا بان روے در خلوق۔ پست بر قبلہ می کند نماز (سجود)
میں جس کو معرفت کا پستہ سمجھا۔ وہ اصل میں چھلکے دار پیار نکلا۔ (دکھائے کی نماز پڑھنے والے کا لیج لوگوں کی طرف ہوتا ہے، مگر پیچھے کی طرف۔)
- 2۔ جانن ہار خدایا کے مانے، جو واکیف ہے غیبوں کا ।
میس ن اس کا کام آئے گا، بند خولے گا غیبوں کا ।
- 3۔ غور کو جو ایل دے کرے، خود کام ن ویسے کرتا ہے ।
ماتا ہے وہ جاتا ہے، وہ جاتا ہے، وہ مارتا ہے ।
- 4۔ جس کے من مے بسنے والا، آپ وہ نیرنگار ہوا ।
اس کے پاک ۳ ایل دے شوں سے، دنیام کا بڑا پار ہوا ।
- 5۔ بندے جو مکبول ۴ تے رہے، داتا توف کو جانے نہ ۔
پاؤں پے ان کے سوس بھکا کر، 'نانک' ان کو مانے گے ॥۱۱ۥ

طل ربانی ہے جس انسان پر
شیفہ ہے ناک اسکی شان پر
(بسم دلوی)

۱. پرم، پیمار । ۲. کورماں دا । ۳. ویتار । ۴. پوان ।

ਕਰਉ ਬੇਨਤੀ⁷⁸ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ⁷⁹
ਸਭੁ ਜਾਨੈ ॥

ਅਪਨਾ ਕੀਆ⁸⁰ ਆਪਹਿ
ਮਾਨੈ⁸¹ ॥

ਆਪਹਿ ਆਪ ਆਪਿ⁸²
ਕਰਤ ਨਿਬੇਰਾ⁸³ ॥

ਕਿਸੈ ਦੂਰਿ^{੮੬} ਜਨਾਵਤ^{੮੫}
ਕਿਸੈ ਬੁਝਾਵਤ^{੮੦} ਨੇਰਾ^{੮੭} ॥

ਉਪਾਵ^{੪੮} ਸਿਆਨਪ^{੪੯}
ਸਗਲ^{੫੦} ਤੇ ਰਹਤ^{੫੧} ॥

ਸਭੁ ਕਛੁ^{੯੨} ਜਾਨੈ ਆਤਮ^{੯੩}
ਕੀ ਰਹਤ^{੯੪} ॥

ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ^{੯੫} ਤਿਸੁ^{੯੬} ਲਏ
ਲੜਿ^{੯੭} ਲਾਇ^{੯੮} ॥

ਥਾਨ⁹⁹ ਥਨੰਤਰਿ¹⁰⁰ ਰਹਿਆ
ਸਮਾਇ² ॥

ਸੇ^੩ ਸੇਵਕੁ^੪ ਜਿਸੁ ਕਿਰਪਾ^੫
ਕਰੀ^੬ ॥

ਨਿਮਖ ਨਿਮਖ' ਜਪਿ^ਓ
ਨਾਨਕ ਹਰੀ ॥੮॥੫॥

Make supplication⁷⁸ before the Supreme Being⁷⁹, who knows all things.

His creatures⁵⁰, He Himself honours⁵¹.

He Himself and by Himself⁸²
decides⁸³.

To one He shows⁸⁶ Himself afar⁸⁴
and to another He shows⁸⁶
Himself near⁸⁷.

He is beyond⁹¹ all⁹⁰ effort⁸⁸ and
cleverness⁸⁹.

He fully⁹² knows the way⁹⁴ of the
human soul⁹³.

He attaches⁹⁸ to his skirt⁹⁷ him⁹⁶
whom he likes⁹⁵.

The Lord is contained² in all the places⁹⁹ and inter-spaces¹⁰⁰.

He³. to whom God shows⁶ favour⁵
is His slave⁴.

Every moment⁷. O Nanak meditate⁸
upon the Lord.

۱۔ کرو بستی پارہم سبھ جانے۔ اپنا کیا پہرہ مانے ۵/۸

۲۔ اچھے آپس پہ کُرت نبیرا — کسے دُور جاتا کسے بُجھاؤت نیرا

۳۔ اپنا وسیانپ سگل تے نہت — سبھ کچھ مجانے آتم کی نہت

۴۔ جس بھاؤے تِسُّ لَی لُڑ لَاحِر — تھان تھنتر رہیا سَمائے

۵ سوئیوک جس کپریا کری

نَمکِ نَمکِ جِپِ نَانکِ ہری

- ۱۔ میں جو کچھ اُرداس کر تا ہوں پر بھجواؤ اُس سے بخوبی واقف ہے۔ وہ خود ہی اپنی مخلوق کی التماس سن کر اسے شرف قبولیت بخش کر عزت دیتا ہے۔
- ۲۔ پر بھجواؤ اعمال کے مطابق شعور بخشتا ہے۔ کسی کو دانش عطا کرتا ہے کہ رب اُسے اپنی شہ رگ سے بھی محسوس ہوتا ہے۔ اور کسی کو دروہ لگتا ہے۔
- ۳۔ پر بھجواؤ تدبیروں اور حیلہ ساز یوں سے بالاتر ہے۔ وہ انسان کے دل کی کیفیتوں سے باخبر ہے۔
- ۴۔ جس انسان سے پر بھجو خوش ہوتا ہے۔ اُسے اپنی پناہ میں لیتا ہے۔ وہ خود وہ جہات میں موجود ہے، وہی انسان کو اپنا سیوک بناتا ہے۔ وہی انسان اُس کا سیوک بنتا ہے جیسے وہ اپنا نور ڈالتا ہے۔
- نامت کا فرمان ہے۔ اُس مہر کرنے والے کا نام لحظہ بہ لحظہ یاد کرو۔

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ

ਅਸਟਪਦੀ ੬

ॐ

ਸਲੋਕੁ ॥

ਕਾਮ⁹ ਕ੍ਰੋਧ¹⁰ ਅਰੁ¹² ਲੋਭ¹³ ਮੋਹ¹⁴ ॥

ਬਿਨਸਿ ਜਾਇ ਅਹੰਮੇਵ¹⁶ ॥

ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭੁ ਸਰਣਾਗਤੀ¹⁷

ਕਰਿ ਪ੍ਰਸਾਦੁ ਗੁਰਦੇਵ¹⁹ ॥੧॥

سلوک

ਕਾਮ⁹ ਕ੍ਰੋਧ¹⁰ ਅਰੁ¹² ਲੋਭ¹³ ਮੋਹ¹⁴ ਜਾਇ ਅਹੰਮੇਵ¹⁶ ॥
ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭੁ ਸਰਣਾਗਤੀ¹⁷ ਕਰਿ ਪ੍ਰਸਾਦੁ ਗੁਰਦੇਵ¹⁹ ॥੧॥

Slok.

May my lust⁹, wrath¹⁰, avarice¹³,
worldly love¹⁴ and¹² egotism¹⁶
depart¹⁵.

Nanak has sought Thy protection¹⁷,
O Lord. My Divine Guru¹⁹ show
mercy¹⁸ unto me.

असटपदा

6

سلوک

اے نانک اپنے پرہیز سے مانگ - اے گوردیو، اے پرہیزو! میں
 تمہاری پناہ میں آیا ہوں - مجھ پر مہر کر تاکہ مجھ سے میری قلبی کیفیت
 یعنی شہوانی خواہشات، غصہ، لالچ، لگاؤ اور غرور دُور ہوں -
 ایرانی عالموں نے اس کا ترجمہ فارسی زبان میں اس طرح کی ہے
 نانک گوید اے پروردگار کریم من در پناہ تو سدا امیرا
 ایں پنج مظہر نفس اسارہ (شہوت، خشم، آزہ، عشق، مادی
 وغرور) نجات دہ -

! काम, क्रोध और लोभ, मोह,
 अहंकार आदि सब नाश हो जायें ।
 नानक प्रभ की शरण आया है ।
 हे गुरुदेव ! अपनी कृपा करो ।

Oh Lord,

Purge me from passion, self-Conceit,
 Anger, attachment false and greed.

(Peace and Teja Singh)

१. अहंकार । २. किरपा ।

ਅਸਟਪਦੀ ॥
 ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਛਤੀਹ
 ਅੰਮ੍ਰਿਤ²⁰ ਖਾਹਿ ॥ ਤਿਸੁ²¹
 ਠਾਕੁਰ ਕਉ ਰਖੁ²² ਮਨ
 ਮਾਹਿ²³ ॥
 ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਗੰਧਤ²⁴
 ਤਨਿ²⁵ ਲਾਵਹਿ²⁶ ॥ ਤਿਸ
 ਕਉ ਸਿਮਰਤ²⁷ ਪਰਮ²⁸
 ਗਤਿ²⁹ ਪਾਵਹਿ ॥
 ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬਸਹਿ³²
 ਸੁਖ³⁰ ਮੰਦਰਿ³¹ ॥ ਤਿਸਹਿ
 ਧਿਆਇ³³ ਸਦਾ³⁴ ਮਨ
 ਅੰਦਰਿ ॥
 ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਗਿਰ³⁵ ਸੰਗਿ³⁶
 ਸੁਖ ਬਸਨਾ³⁷ ॥ ਆਠ
 ਪਹਰ ਸਿਮਰਹੁ³⁸ ਤਿਸੁ
 ਰਸਨਾ³⁹ ॥
 ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਰੰਗ⁴⁰ ਰਸ⁴¹
 ਭੋਗ⁴² ॥ ਨਾਨਕ ਸਦਾ⁴³
 ਧਿਆਈਐ⁴⁴ ਧਿਆਵਨ
 ਜੋਗ⁴⁵ ॥੧॥

Bear²² that²¹ Lord in²³ thy mind,
 by whose grace thou eatest the
 thirty six delicacies²⁰.

Thou shalt obtain the supreme²⁸
 dignity²⁹ by rememtering²⁷ Him, by
 whose favour, thou appliest²⁶
 perfume²⁴ to thy body²⁵.

Ever³¹ meditate³³ within thy mind
 on Him, by whose kindness thou
 dwellest³² comfortably³⁰ in thy
 palace³¹.

By whose kindness, thou abidest³⁷
 in comfort with³⁶ the family³⁵,
 repeat³⁸ thou His Name with thy
 tongue³⁹ for the eight watches.

Nanak, constantly⁴⁵ meditate⁴³ on
 Him, who is worthy⁴⁴ of meditation
 and by whose favour thou enjoyest⁴²
 love⁴⁰ and pleasures⁴¹.

- ۶/۱ - ۱- جہ پر ساد چھتیم انمريت کھاہ — تسٹھا کر کو رکھ من ماہ
 - ۲- جہ پر ساد سگندھت تن لاوہ — تس کو مسمرت پرمت گت پاوہ
 - ۳- جہ پر ساد تس سکھ مندر — تس دھیاء سدا من اندر
 - ۴- جہ پر ساد گریہ سنگ سکھ بسنا — آٹھ پھر سمرہ تس رشنا
 - ۵- جہ پر ساد رنگ رس بھوگ
 نانک سدا دھیائیئے دھیاون جوگ

- ۱۔ اے انسان! جس رب کی مہر سے تو اُمرت جیسے قسم قسم کے لذیز کھانے کھاتا ہے۔ اُس کو ہمیشہ اپنے مَن میں یاد رکھ۔
- ۲۔ جس کی مہر سے تو اپنے جسم پر عطر ملتا ہے۔ اُس کو یاد کر، اس سے تو اونچا رتبہ حاصل کرے گا۔
- ۳۔ جس کی مہر سے تو آرام دہ محفلوں میں رہتا ہے۔ اُس کو ہمیشہ اپنے مَن میں سمیٹتا جا۔
- ۴۔ جس پر بکھر کی مہر سے تو گھر گرسستی میں چین سے زندگی گزارتا ہے۔ اُس کی یاد اپنی زبان سے آٹھ پھر کرتا جا۔
- ۵۔ اے ناک! جس دینے والے رب کی مہر سے تمہیں لذیز نعمتیں کھانے کو ملتی ہیں، اُس کی شایان شان بندگی کر۔

6
—
1

۱. जिस दाता की रहिमत १ से, छतीस २ तू प्रमृति खाता है।
उस मालक को याद कोए जा, भूल उसे किउं जाता है।
२. जिस दाता की रहिमत से, तू अतर फुलेल लगाता है।
नाम उसी का जपने से, मुकती का रसता पाता है।
"Who for thy body fragrant balms bestows
Remember Him and blossom like the rose."
३. जिस दाता की रहिमत से, जा रहिता है सुख मंदर तू।
उस का धिआन कोए जा मन में, नाम बसाए अन्दर तू।
४. जिस दाता की रहिमत से, तू कुनबे ३ में आराम करें।
लाजिम ४ है फिर आठ पहिर, तू याद उसीका नाम करें।

"By whose grace thou abidest in thy pleasure-haunt
utter Him thou with thy tongue night and day."

५. जिस दाता की रहिमत से, तन मन का, तुझको अशेष ५ मिले।
'नातक' है बुधधिआनके काबिल ६, हरदम कर से याद उसे १।

आराम । ३. योग ।

ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਾਟ ਪਟੈਬਰ⁴⁶ ਹਢਾਵਹਿ⁴⁷ ॥ Why⁴⁸ shouldest thou enamoured⁴⁹
ਤਿਸਹਿ ਤਿਆਗਿ ਕਤ⁴⁸ ਅਵਰ⁴⁹ ਲੁਭਾਵਹਿ⁵⁰ ॥ of others⁴⁹ and forsake Him, by
ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਖਿ⁵¹ ਸੇਜ⁵² ਸੋਈਜੈ⁵³ ॥ By whose favour thou sleepest⁵³ on
ਮਨ⁵⁴ ਆਠ ਪਹਰ ਤਾਕਾ⁵⁵ ਜਸੁ⁵⁵ ਗਾਵੀਜੈ⁵⁶ ॥ O my soul⁵⁴, throughout the eight
ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੁਝੁ ਸਭੁ ਕੋਊ ਮਾਨੈ⁵⁸ ॥ ਮੁਖਿ⁵⁹ ਤਾਕੈ ਜਸੁ⁶⁰ ਰਸਨ⁶¹ ਬਖਾਨੈ⁶² ॥ With thy mouth⁵⁹ and tongue⁶¹
ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰੇ ਰਹਤਾ⁶³ ਧਰਮੁ⁶⁴ ॥ ਮਨ ਸਦਾ⁶⁵ ਧਿਆਇ⁶⁶ ਕੇਵਲ⁶⁶ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ⁶⁷ ॥ My soul, continually⁶⁸ meditate⁶⁵ on
ਪਭ ਜੀ⁶⁹ ਜਪਤਾ⁷⁰ ਦਰਗਹ⁷¹ ਮਾਨੁ⁷² ਪਾਵਹਿ ॥ By contemplating over⁷⁰ the
ਨਾਨਕ ਪਤਿ⁷³ ਸੇਤੀ⁷⁴ ਘਰਿ⁷⁵ ਜਾਵਹਿ ॥੨॥ Like this, O Nanak, thou shalt go
to thy home⁷⁵ with⁷⁴ honour⁷³.

ੴ
੧- ਚਮੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਾਟ ਪਟੈਬਰ ਤੇਰੇ ਪਾਟ ਪਟੈਬਰ ॥ — ਤੇਰੇ ਪਾਟ ਪਟੈਬਰ ॥
੨- ਚਮੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਖਿ ਸੇਜ ਸੋਈਜੈ ॥ — ਮਨ ਆਠ ਪਹਰ ਤਾਕਾ ਜਸੁ ਗਾਵੀਜੈ ॥
੩- ਚਮੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੁਝੁ ਸਭੁ ਕੋਊ ਮਾਨੈ ॥ — ਮੁਖਿ ਤਾਕੈ ਜਸੁ ਰਸਨ ਬਖਾਨੈ ॥
੪- ਚਮੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰੇ ਰਹਤਾ ਧਰਮੁ ॥ — ਮਨ ਸਦਾ ਧਿਆਇ ਕੇਵਲ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ॥
੫- ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਜਪਤਾ ਦਰਗਹ ਮਾਨੁ ਪਾਵਹਿ ॥
ਨਾਨਕ ਪਤਿ ਸੇਤੀ ਘਰਿ ਜਾਵਹਿ ॥

- ۱- اے میرے من! جس رب کی مہر سے تو عہدہ ریشمی کپڑے پہنتا ہے۔
اُس کو بھول کر تو کہیں اور کیوں دل لگاتا ہے۔
- ۲- اے من! جس رب کی مہر سے تو آرام دہ بسترے پر چین سے سوتا ہے۔
اُس کا نام اسٹھ پہنچتا جا۔
- ۳- جس رب کی مہر سے تجھے ہر ایک انسان عزت کرتا ہے۔ اے من! تو
اپنی زبان سے ہمیشہ اس کی حمد کر۔
- ۴- جس رب کی مہر سے تیرا دھرم قائم رہتا ہے۔ اے من! تو سدا اُس پارہیم
(پریشور) کے نام کا سہمن کر۔
- ۵- اے ناک! پر ساتما کا بھجن کرنے سے ہی اُس کی بارگاہ میں عزت پاؤ گے۔
اور بہت احترام کے ساتھ گھر جاؤ گے۔

(6/2)

- जिस दाता की रहिमत से, तू रेखम पहिना करता है।
छोड़के उसकी उलफत को, किउं गैरों का दम भरता है।
"जिस के लطف दाहिनी से सरभर-रश्मि दिया ते भोति है कदा...।" *satins p*
- 2- जिस दाता की रहिमत से तू सोएँ सुख को सेजों पर।
गाए जा नुन गाए जा, अं दिल! तू उस के आठ पहिर।
 - 3- जिस दाता की रहिमत से, तू प ऐं इजत शान सदा।
मूँह से और जुवां से अपनी, करते उसकी हमद र सना ३।
از طغیلس شهرت تو در جہاں - بایدت باشد صفاتس در دماں (غنیفہ بلوی)
 - 4- जिस दाता को रहिमत स, तू घरम पे अपने काइम हो।
खालस घिमान उस पाकखुदा का ४, चाही एमन में दाइम ५ हो।

By whose grace thou keepes thy faith
Dwell on Him O my mind, yea, He, thy
only God."

- 5- नाम प्रभू का अपने से, दरगाह में इजत पाएगा।
'नानक' फिर बाइजत ६ हो कर, तू अपने घर आएगा ॥२॥

ਜਿਹੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਆਰੋਗ⁷⁶
ਕੰਚਨ⁷⁷ ਦੇਹੀ⁷⁸ ॥ ਲਿਵ⁷⁹
ਲਾਵਹੁ⁸⁰ ਤਿਸੁ⁸¹ ਰਾਮ⁸²
ਸਨੇਹੀ⁸³ ॥

ਜਿਹੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰਾ ਓਲਾ⁸⁴
ਰਹਤ⁸⁵ ॥ ਮਨ⁸⁶ ਸੁਖ
ਪਾਵਹਿ ਹਰਿ ਹਰਿ⁸⁷ ਜਸੁ⁸⁸
ਕਹਤ⁸⁹ ॥

ਜਿਹੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰੇ ਸਗਲ
ਛਿਦ੍ਰ⁹⁰ ਢਾਕੇ⁹¹ ॥ ਮਨ
ਸਰਨੀ⁹² ਪਹੁ⁹³ ਠਾਕੁਰ⁹⁴
ਪ੍ਰਭ ਤਾਕੇ⁹⁵ ॥

ਜਿਹੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੁਝ ਕੋ ਨ
ਪਹੁਚੈ⁹⁶ ॥ ਮਨ⁹⁷ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ⁹⁸
ਸਿਮਰਹੁ⁹⁹ ਪ੍ਰਭ ਉਚੈ¹⁰⁰ ॥
ਜਿਹੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਾਈ
ਦੁਲਭ² ਦੇਹ³ ॥

ਨਾਨਕ ਤਾਕੀ⁴ ਭਗਤਿ⁵
ਕਰੇਹ⁶ ॥੩॥

Fix⁸⁰ thy attention⁷⁹ on that⁸¹
loving⁸³ Lord⁸², by whose grace
thou hast healthy⁷⁸ golden⁷⁷ body⁷⁶.

O man⁸⁴, thou shalt obtain peace
by uttering⁸⁹ the praise⁸⁸ of Lord⁸⁷
God, by whose favour thy honour⁸⁶
is preserved⁸⁵.

By whose grace all thy sins⁹⁰ are
screened⁹¹, O man, seek⁹³ the
protection⁹² of that⁹⁴ Lord Master⁹⁴.

By whose kindness none can equal⁹⁶
thee, O my soul⁹⁷. At every breath⁹⁸
remember⁹⁹ the most high¹⁰⁰ Lord.
By whose goodness thou hast
attained the scarcely procurable²
human body³.

O Nanak, perform⁶ the devotional
service⁵ of that⁴ Lord.

੧ - ਚੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਆਰੋਗ ਕੰਚਨ ਦੇਹੀ - ॥ ਲਿਵ ਲਾਵਹੁ ਤਿਸੁ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ ॥੩॥

੨ - ਚੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰਾ ਓਲਾ ਰਹਤ ॥ ਮਨ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਸੁ ਕਹਤ ॥

੩ - ਚੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰੇ ਸਗਲ ਛਿਦ੍ਰ ਢਾਕੇ ॥ ਮਨ ਸਰਨੀ ਪਹੁ ਠਾਕੁਰ ਪ੍ਰਭ ਤਾਕੇ ॥

੪ - ਚੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੁਝ ਕੋ ਨ ਪਹੁਚੈ ॥ ਮਨ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਸਿਮਰਹੁ ਪ੍ਰਭ ਉਚੈ ॥

੫ - ਜਿਹੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਾਈ ਦੁਲਭ ਦੇਹ ॥

ਨਾਨਕ ਤਾਕੀ ਭਗਤਿ ਕਰੇਹ ॥੩॥

- ۱- جس پر بچہ کی مہر سے تراصحت مند جسم سونے کی طرح دمکتا ہے۔
تو اُس شفقت کرنے والے پر بچہ کو لگاؤ۔
- ۲- جس پر بچہ کی مہر سے تیرے عیبوں کی پردہ پوشی ہوتی ہے۔ اے
میرے من! اُس ستار پر بچو کے گن گانے سے ہی تجھے سکھ حاصل ہوگا۔
- ۳- جس ستار پر بچہ کی مہر سے تیرے عیب ڈھکے رہتے ہیں۔ اے من!
اُس پردہ پوش سٹار کو اپناہ میں آجا۔
- ۴- جس رب کی مہر سے کوئی دوسرا تیری ہمسری نہیں کر سکتا ہے۔ اے من!
اُس اونچے مرتبہ والے پر بچہ کو ہر سانس کے ساتھ سبک۔
- ۵- اے ناکت! جس رب کی مہر سے تمہیں یہ نایاب بدن ملا ہے۔
ایسے محسن پر بچو کی بھگتی کر۔ کیونکہ ایسا جسم انمول ہے۔

6
3

- 1- जिस दाता की रहिमत से, बेरोग सुनहिरी काइमा पाए।
लाजिम है उस प्यारे रब पर, प्रेमसे अपना धिमान जमाए।
*Whose grace gave thee a body sound as gold,
Keep on His hallowed Name thy grateful hold.*
- 2- जिस दाता की रहिमत से, पत१ तेरी काइम रहितो है।
उसको हमद सना करने से, राहत२ दाइम३ रहितो है।
- 3- जिस दाता की रहिमत से, हर श्रैब तेरा मसतूर४ रहे।
भा जा उसके साए५ में, किउं रब भाली से दूर रहे।
- 4- जिस दाता की रहिमत से, तू खलक में हसती भाली६ है।
अ मेरे मन याद से उस को, सांस तेरा किउं खाली है।
- 5- जिस दाता की रहिमत से, येह तन तुकको नायाब७ मिला।
उस की भूगती कर से 'नानक', उस को भगती करता जा।३

"By whose Grace thou obtained precious body
Nanak, Call Him (The God of gods)"

१. इजव। २. आराम, शांतो। ३. हमेशा। ४. सुकिमा।
५. शरण। ६. सब जीवां विचों उत्तम। ७. अमोलक।

ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਆਭੂਖਨ⁷
ਪਹਿਰੀਜੈ⁸ ॥ ਮਨ ਤਿਸੁ
ਸਿਮਰਤ¹⁰ ਕਿਉ ਆਲਸੁ⁹
ਕੀਜੈ ॥

ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਅਸੁ¹²
ਹਸਤਿ¹³ ਅਸਵਾਰੀ¹⁴ ॥ ਮਨ
ਤਿਸੁ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਕਬਹੂ ਨ
ਬਿਸਾਰੀ¹⁵ ॥

ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬਾਗ¹⁶
ਮਿਲਖ¹⁷ ਧਨਾ¹⁸ ॥ ਰਾਖੁ
ਪਰੋਇ¹⁹ ਪ੍ਰਭੁ ਅਪੁਨੇ ਮਨਾ²⁰ ॥
ਜਿਨਿ ਤੇਰੀ ਮਨ ਬਨਤ²¹
ਬਨਾਈ²² ॥ ਉਠਤ²³ ਬੈਠਤ²⁴
ਸਦ²⁵ ਤਿਸਹਿ ਧਿਆਈ²⁶ ॥
ਤਿਸਹਿ²⁷ ਧਿਆਈ²⁸ ਜੋ
ਏਕ ਅਲਖੈ²⁹ ॥

ਈਹਾ³⁰ ਉਹਾ³¹ ਨਾਨਕ
ਤੇਰੀ ਰਖੈ³² ॥੪॥

My soul. why art thou sluggish⁹
in remembering¹⁰ Him, by whose
favour thou wearest⁸ ornaments⁷.

O man, never forget¹⁵ that Lord,
by whose grace thou hast horses¹²
and elephants¹³ to ride¹⁴.

By whose favour, thou hast gardens¹⁶,
property¹⁷ and wealth¹⁸, string¹⁹ and
keep that Lord in thy hear²⁰.

Standing²³ and sitting²⁴, O man,
ever²⁵ remember²⁶ Him, who has
made²² the make²⁷ of thy frame work.
Remember²³ Him²⁷, who is the One
Invisible Lord²⁹.

He shall preserve³² thee both here³⁰
and hereafter³¹.

- 1- چہ پر ساد آجھو کھن پہرے رہیجے — من تِس سمرت کئے اُس کیجے ۴
- 2- چہ پر ساد آسوہست آسواری — من تِس کو کبوتہ بتاری
- 3- چہ پر ساد باغ ملکھ دھنا — راکھ پروء پرہچ اپنے منا
- 4- جن تیری من بنت بنائی — اوٹھت بیٹھت سد تہہ دھیا
- 5- تہہ دھیا جو ایک الکھ
- ایہا او ما نانک تیری رکھے
- ۴-

- ۱۔ جس پر بھگ کی مہر سے تو قیمتی زیورات سے اپنے جسم کو آراستہ کرتا ہے۔ اے من! اُس کا سہمرا کوٹے میں تو کیوں سُستی کرتا ہے۔
- ۲۔ جس پر بھگ کی مہر سے تو گھوڑے اور مانتھی کی سواری کرتا ہے۔ اے من! اُس پر بھگو کو کبھی فراموش نہ کر۔
- ۳۔ جس پر بھگ کی مہر سے تجھے باغِ زمیں اور دھنِ نصیب ہوئے ہیں۔ اُس پر بھگو کے نام کو اپنے من میں بندو کے رکھ۔
- ۴۔ اے من! جس پر بھگو نے تجھے ایسی تشکیل دی ہے تو اٹھتے بیٹھتے عرضیکہ ہر حال میں اُس کا نام سہمرا۔
- ۵۔ اے نانک! اُس پر بھگو کو سہمرا جو جہاں لاکھ تھیک ہے اور لاکھ ہے وہی دُنیا اور آخرت میں تیری لاج رکھنے والا ہے

6
4

जिस दाता की रहिमत से, तू गहिने पहिने फिरता हैं ।
मैं मन मेरे याद कर उस को, किउं मसती में बिरता हैं ।

- 1- His Kindness gives you jewels to wear;
Why hesitate to cherish Him in your heart ?
- 2- जिस दाता की रहिमत से, चढ़ने को घोड़े हाथी पाए ।
मैं मन मेरे लाजिम १ है, उस रबारी २ को भूल न जाए ।
- 3- जिस दाता की रहिमत से, तू दोलत बाग बगोने पाए ।
मैं दिल उस का नाम प्रो कर सुंदर मन का हार बनाए ।
4. जो दाता मैं मन मेरे, येह तेरा ठांचह ३ आबाद करे ।
लाजिम हैं जब ऊठें बैठें, हरदम उस को याद करे ।
- 5- एक अलख ४ की याद कीए जा, जो बाला से बाला ५ है ।
भव भी बूह रखवाला 'नानक', पागे भी रखवाला हैं ॥४॥

"Remember Him - the only one and limit free
Who here and there thy honour's shield will be"

१. जरूरी । २. ईश्वर सिरजनहार । ३. सरीर ।

४. प्रमातृ । ५. उर्वेतो उवा ।

ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰਹਿ ਪੁੰਨ³⁶ ਬਹੁ³⁴ ਦਾਨ³⁵ ॥ ਮਨ ਆਠ ਪਹਰ ਕਰਿ ਤਿਸ ਕਾ ਧਿਆਨ³⁶ ॥
 ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੂੰ ਆਚਾਰ³⁷ ਬਿਉਹਾਰੀ³⁸ ॥ ਤਿਸੁ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ³⁹ ਚਿਤਾਰੀ⁴⁰ ॥
 ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰਾ ਸੁੰਦਰ⁴¹ ਰੂਪ⁴² ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸਿਮਰਹੁ⁴³ ਸਦਾ⁴³ ਅਨੂਪ⁴⁴ ॥
 ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰੀ ਨੀਕੀ⁴⁶ ਜਾਤਿ⁴⁷ ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸਿਮਰਿ ਸਦਾ ਦਿਨ ਰਾਤਿ⁴⁸ ॥
 ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰੀ ਪਤਿ⁴⁹ ਰਹੈ⁵⁰ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ⁵¹ ਨਾਨਕ ਜਸੁ⁵¹ ਕਹੈ⁵² ॥੫॥

By whose grace thou givest alms³³ and bestoweth³⁵ much³⁴, O man during the eight watches of the day, meditate³⁶ upon Him.
 By whose grace, thou performest religious rites³⁷ and worldly duties³⁸, remember⁴⁰ that Lord, with every breath³⁹ of thine.
 Contemplate over⁴⁵ that, ever⁴³ Incomparable Lord⁴⁴, by whose favour thou hast the beautiful⁴¹ form⁴².
 By whose kindness, thou possessest high⁴⁶ caste⁴⁷, ever think of that Lord day and night⁴⁸.
 By whose grace thy honour⁴⁹ is preserved⁵⁰, utter⁵² His praise⁵¹, Nanak, through Gūru's kindness⁵⁰.

- ੧ - چہہ پرسادِ کرہ یٰن بہہ دان — مَن آٹھ پہر کر تِس کا دھیان
 - ੨ - چہہ پرسادِ کرہ آچارِ یوہاری — تِس پر بھ کو ساسِ ساسِ چّای
 - ੩ - چہہ پرسادِ تیرا سندرُروپ — سو پر بھ سمرہ سدا اُوپ
 - ੴ - چہہ پرسادِ تیری نیکی جات — سو پر بھ سمرہ سدا دِن رات
 - ੵ - چہہ پرسادِ تیری پت رہے
 - گوہرِ پرسادِ نانک جس کہے
- ۵ -

- ۱- جس پر بھکی مہر سے تو پُٲن اور دان کرتا ہے۔ اے من ! تو سہٹھ
پہر اُس پر اپنی ٹر کو مڑ رکھ۔
- ۲- جس پر بھکی مہر سے تو نیک اعمال اور اچھے کام کرتا ہے۔ اُس
کو اپنی ہر ایک سانس میں یاد کر۔
- ۳- جس پر بھکی مہر سے تجھے اتنی سُندر شکل و صورت ملی ہے۔
اُس تصویرِ حُسنِ کامل پر پر بھوکے نام کا ہمراہ کر۔
- ۴- جس پر بھکی مہر سے تمہیں اشرفُ المخلوق بن یا گیا ہے۔ اُس
کو دِن رات یاد کر۔
- ۵- جس پر بھکی مہر سے سنسار میں تیری عزّت بنی ہے، اُس کا نام
سمر اور گورو کی برکت لے کر اس کی صفت و ثنا کر۔

(6/5)

- 1- जिस दाता की रहिमत से, तू कसरत १ से पुन दान करे ।
आठ पहिर लाजिम है ये दिल, उस दाता का धिमान करे ।
- 2- जिस दाता की रहिमत से, तू अच्छे करम कमाता है ।
कर ले याद उस रब को हरदम, भूल उसे किउं जाता है ।
- 3- जिस दाता की रहिमत से, येह सुंदर रूप जवानी है ।
उस दाता को याद कीए जा, मालिक बुह लासानीर है ।
- 4- जिस दाता की रहिमत से, तू हासिल ऊंची जात करे ।
लाजिम है फिर उस दाता की, याद सदा दिन रात करे ।
- 5- जिस दाता की रहिमत से, दुनीआं में इजत पाए तू ।
'नानक' गुरु की रहिमत से, उस दाता के गुन गाए तू ॥५॥

جس دی مہرِ نال تیری عزّت (جگت وچ) بنی ہوئی ہے، اُس کا نام
سمر۔ گورو دی بخشش تے برکت لے کے (وڈ بھالی منگھ) اُس دی صفت
صلاح کر دا ہے۔ (پروفیسر صاحب سنگھ)

۱. बहुत जिम्मादा । २. बेजोड़ ।

ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਨਹਿ
 'ਕਰਨ' ਨਾਦ' ॥
 ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪੇਖਹਿ⁵³
 ਬਿਸਮਾਦੇ⁵⁴ ॥
 ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬੋਲਹਿ⁵⁵
 ਅੰਮ੍ਰਿਤ' ਰਸਨਾ⁵⁶ ॥
 ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਖਿ' ਸਹਜੇ⁵⁷
 ਬਸਨਾ⁵⁸ ॥
 ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਹਸਤ' ਕਰ⁵⁹
 ਚਲਹਿ⁶⁰ ॥
 ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੰਪੂਰਨ⁶¹
 ਫਲਹਿ⁶² ॥
 ਜਿਸ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਰਮ⁶³
 ਗਤਿ⁶⁴ ਪਾਵਹਿ ॥
 ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਖਿ ਸਹਜਿ⁶⁵
 ਸਮਾਵਹਿ⁶⁶ ॥
 ਐਸਾ⁶⁷ ਪ੍ਰਭੁ ਤਿਆਗਿ⁶⁸
 ਅੰਵਰ⁶⁹ ਕਤ' ਲਾਗਹੁ⁷⁰ ॥
 ਗੁਰੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਨਕ ਮਨਿ⁷¹
 ਜਾਗਹੁ⁷² ॥੬॥

By whose grace thou hearest melody⁵⁴
 with thine ears⁵³.
 By whose grace thou beholdest⁵⁵
 wonders⁵⁶.
 By whose grace thou utterest⁵⁷
 nectarean⁵⁸ words with the tongue⁵⁹.
 By whose grace thou abidest⁶⁰ in
 ease⁶¹ and comfort⁶².
 By whose grace thine hands⁶³ move⁶⁴
 and do the work⁶⁵.
 By whose grace thou completely⁶⁶
 flourisheth⁶⁷.
 By whose favour thou shalt obtain
 the supreme⁶⁸ rank⁶⁹.
 By whose favour thou shalt merge⁷⁰
 in the celestial bliss⁷¹.
 Forsaking⁷² such⁷³ Lord, why⁷⁴
 shouldst thou attach⁷⁵ thyself to
 another⁷⁶.
 By Guru's grace, awaken⁷⁷ thy mind⁷⁸
 to thy God, O Nanak.

- ੫ - ੧. ਚੇਹੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਣੈ ਕਰਨ ਨਾਦ - ਚੇਹੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪੇਖੈ ਬਿਸਮਾਦ
੨. ਚੇਹੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬੋਲੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸਨਾ - ਚੇਹੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਖੈ ਬਸਨਾ
੩. ਚੇਹੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਹਸਤ ਕਰ ਚਲੈ - ਚੇਹੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੰਪੂਰਨ ਫਲੈ
੪. ਚੇਹੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਰਮ ਗਤ ਪਾਵੈ - ਚੇਹੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਮਾਵੈ
੫. ਐਸਾ ਪ੍ਰਭੁ ਤਿਆਗਿ ਅੰਵਰ ਕਤ ਲਾਗੈ
- ਗੁਰੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਨਕ ਮਨ ਜਾਗੈ

۱۔ جس پر بھکے مہر سے تو اپنے کانوں سے آواز سُنتا ہے اور اپنی آنکھوں سے
دِلکشِ نظر سے دیکھتا ہے۔

۲۔ جس پر بھکے برکت سے تو اپنی زبان سے میٹھی باتیں کر سکتا ہے، اور جس کی
مہر سے تو آرام اور چین سے زندگی بسر کرتا ہے۔

۳۔ جس پر بھکے مہر سے تیرے ماتھے وغیرہ یعنی جسم کے سب اعضاء کام کرتے ہیں۔
جس کے کم سے تو اپنے کاروبار میں کامیاب ہے۔ اُسے یاد کر۔

۴۔ جس پر بھکے مہر سے تجھے اُونچی رتبہ ملتا ہے، اور تو بے فکری میں مست ہے۔ اُسے
یاد کر۔

۵۔ ایسے پر بھوکے بھوکے تو کس طرف کو رجوع کرتا ہے۔ اے نانک! گورو کی برکت
سے اپنے سن میں ہوشیاری سے اُس کو یاد کر۔ آشا ہو جذبہٴ اخلاص سے

6/9

- 1- जिस दाता की रहिमत से, सुनता है नगमे१ प्यारे तू।
जिस दाता की रहिमत से, दिलकश२ देखें नजारे३ तू।
- 2- जिस दाता की रहिमत से, तू भ्रमृत जैसी बात करे।
जिस दाता की रहिमत से, सुख सहजि यहाँ दिन रात करे।
- 3- जिस दाता की रहिमत से, हर काम में तेरा हाथ चले।
जिस दाता की रहिमत से, तू जग में फूले घोर फले।
- 4- जिस दाता की रहिमत से, तू भाली-मुकती४ पाता है।
जिस दाता की रहिमत से, तू सुख आनंद मनाता है।
"His grace lifts thee to the highest goal
With smooth absorption in His Soul."
- 5- छोट के भेसे दाता को, किउं गैर५ को दूँ बोल जरा।
'नानक' गुर की बखशिश से, तू मन की आँखें खोल जरा॥६।

لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ (پر بھوکے ساتھ کوئی اور معبود مت تجیز کر)
प्रभ के तुलिया किसी अन्य को मत जान।

9. मनोहर गोप, प्रेम-तराने। १०. मनमोहणे। ११. द्विष्ट।

१२. उची भवसथा। १३. प्रभू तो बिना किसे होर नू।

ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਭ ਕੀ
ਗਤਿ⁹⁸ ਹੋਇ ॥ ਨਾਨਕ
ਜਾਪੁ⁹⁹ ਜਪੈ ਜਪੁ¹⁰⁰ ਸੋਇ² ॥
॥੨॥

Nanak continually utters¹⁰⁰ the
Name⁹⁹ of Him² by whose kindness
all are saved⁹⁸.

- 106

- ۱۔ جس پر بھگ کی مہر سے توجگت میں مشہور و معروف ہے، اُس کی طرف کبھی غفلت نہ برکت۔ از طفیلش شہرت تو درجہاں۔ نے فراموش شد آں مہر یاں (عصیت)
- ۲۔ جس پر بھگ کی مہر سے تجھے عظمت اور بلندی ملی ہے۔ اے نادان تو اُس پر کُجھو کے نام کا سمرن کر۔
- ۳۔ جس پر بھگ کی مہر سے تیرے رب کام سرانجام پائے ہیں۔ اے من! تو اس کو ہمیشہ حاضر و ناظر جان۔ جس داتا کی رحمت سے،
- ۴۔ جس پر بھگ کی مہر سے تو سچائی (ذلتِ حق) سے واصل ہو جائے۔ اے میرے من! تو اس پر کُجھو کے ساتھ اپنے آپ کو وابستہ کر۔
- ۵۔ جس پر بھگ کی مہر سے ہر ایک بندے کی اُس تک رسائی ہوتی ہے، اُسے جاپ۔ اے نانا! جسے یہ مقام حاصل ہوتا ہے، وہ اُس ذات کا جاپ ہی جیپتا ہے۔

(6/7)

- 1- जिस दाता की रहिमत से, संसार में इजत पाए तू।
उस दाता को याद कीए जा, उस को भूल न जाए तू।
- 2- जिस दाता की रहिमत से, येह सान और शोकत मिलती है।
ओ मन मूरख याद कर उसको याद से इजत मिलती है।

"By whose grace thou attain Glory
Oh my ignorant mind, ever call thou on Him."

- 3- जिस दाता की रहिमत से हर खाहिश १ तेरी पूरी हो।
हाजर नाजर जान उसे हर लहिजा पाक २ हखूरी हो।
- 4- जिस हाता की रहिमत से तू सच को बोलत पाएँगा।
ओ मन मेरे रच जा उस में प्रेम से निग्रमत ३ पाएँगा।
- 5- जिस दाता की रहिमत से दुनीमा का पार उतारा है।
जपता है नाम उस का 'नानक' नाम उसीका प्यारा है। ७॥

● १. इच्छा । २. पवित्र । ३. उत्तम पदारथ ।

ਆਪਿ ਜਪਾਏ ਜਪੈ ਸੋ
ਨਾਉ ॥

ਆਪਿ ਗਾਵਾਏ ਸੁ ਹਰਿਗੁਨ
ਗਾਉ ॥

He⁵, whom God Himself³ causes to repeat⁴, repeats HisName.

He alone sings⁷ God's praise⁶ whom He Himself causes to sing.

ਪ੍ਰਭੁ ਕਿਰਪਾ⁸ ਤੇ ਹੋਇ
ਪ੍ਰਗਾਸ⁹ ॥

ਪ੍ਰਭ ਦਇਆ ਤੇ ਕਮਲ¹⁰
ਬਿਗਾਸ¹² ॥

ਪ੍ਰਭ ਸੁ¹³ ਪ੍ਰਸੰਨ¹⁴ ਬਸੈ¹⁵
ਮਨਿ ਸੋਇ¹⁶ ॥

ਪ੍ਰਭ ਦਇਆ ਤੇ ਮਤਿ¹⁷
ਉਤਮ¹⁸ ਹੋਇ ॥

By Lord's grace⁸, the light⁹ dawns.

Through Lord's kindness, the heart lotus¹⁰ blooms¹².

When the Lord is mightily¹³ pleased¹⁴, He¹⁶ dwells¹⁵ within man's mind.

By Lord's favour man's intellect¹⁷ becomes sublime¹⁸.

ਸਰਬ¹⁹ ਨਿਧਾਨ²⁰ ਪ੍ਰਭ
ਤੇਰੀ ਮਇਆ²¹ ॥

ਆਪਹੁ²³ ਕਛੂ²² ਨ ਕਿਨਹੂ²⁴
ਲਇਆ²⁵ ॥

ਜਿਤੁ ਜਿਤੁ ਲਾਵਹੁ²⁶ ਤਿਤੁ
ਲਗਹਿ²⁷ ਹਰਿ ਨਾਥ²⁸ ॥

All¹⁹ the treasures²⁰ are in Thine mercy²¹, O Lord.

By Himself²² no one²⁴ attains²³ anything²⁵.

The creatures apply²⁷ themselves to the duties. Thou hast appointed²⁶ them. O Lord God²⁸

ਨਾਨਕ ਇਨ ਕੈ ਕਛੂ ਨ
ਹਾਥ²⁹ ॥੮॥੬॥

In their hand²⁹ O Nanak, lies but nothing.

੧ - ਆਪਿ ਜਪਾਏ ਜਪੈ ਸੋ ਨਾਉ — ਆਪਿ ਗਾਵਾਏ ਗਾਉ ॥੮॥੬॥

੨ - ਪ੍ਰਭੁ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਹੋਇ ਪ੍ਰਗਾਸ — ਪ੍ਰਭੁ ਦਇਆ ਤੇ ਕਮਲ ਬਿਗਾਸ ॥

੩ - ਪ੍ਰਭੁ ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਬਸੈ ਮਨਿ ਸੋਇ — ਪ੍ਰਭੁ ਮਹਿਮਾ ਬਸੈ ਮਨਿ ਸੋਇ ॥

੪ - ਸਰਬ ਨਿਧਾਨ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੀ ਮਇਆ — ਆਪਹੁ ਕਛੂ ਨ ਕਿਨਹੂ ਲਇਆ ॥

੫ - ਜਿਤੁ ਜਿਤੁ ਲਾਵਹੁ ਤਿਤੁ ਲਗਹਿ ਹਰਿ ਨਾਥ ॥

ਨਾਨਕ ਇਨ ਕੈ ਕਛੂ ਨ ਹਾਥ ॥੮॥੬॥

۱۔ وہی انسان پر بھوکا نام چیتا ہے جس سے رب اپنا نام بچوائے۔ وہی اُس کے گن گاتا ہے۔ جسے وہ گن گانے کی توفیق دیتا ہے۔

۲۔ پر بھوکا مہر سے من میں گیان کا نور آتا ہے۔ اور اسی کی مہر سے دل کا کنوئل شگفتہ ہو جاتا ہے۔ بخشتا ہے جس کو توفیق وصال۔ ہے وہی بیگانہ رنج و ملال (دوست)

۳۔ پر بھوکا اُس انسان کے من میں بستہ ہے جس کے اعمالِ حسنہ سے وہ خوش ہوتا ہے۔ اُس کی مہر ہی سے انسان عقل و دانش سے آراستہ ہو جاتا ہے۔

۴۔ اے پر بھوکا تیری مہر کی نظر میں سارے خزانے ملتے ہیں۔ اپنی جتن سے انسان کو کچھ نہیں ملتا ہے۔

۵۔ اے پر بھوکا اے میرے مالک! تو ہمیں جوہر لگاتا ہے، ادھر ہی کو ہماری زندگی لگ جاتی ہے۔ اے ناکت! ہمارے بس میں کچھ بھی نہیں ہے۔

(6/8)

وَلِكَبْرِهِ مُلْكٌ لِّبَازٍ (اور اُس کے عجب گن گاؤ)

प्रभु के गुण निरन्तर गायन कर ।

- 1- नाम खुदा का जपता है, तीफोक १ जो उस से पाता है । जिस पर रहमत होती है, वह दाता के गुन गाता है ।
- 2- रब की रहमत जिस पर होगी, नूर २ उसे मिल जाएगा । रब की रहमत जिस पर होगी, साफ कमल ३ खिल जाएगा ।
- 3- रब की रहमत हो तो मन में, बसता है हरि ४ आन वही । रब की रहमत जिस पर होगी, आकिल ५ है इनसान वही ।
- 4- माल खजाने बख्शिश तेरी, तू ही सभ का दाता है । दाता आप न बख्शे जब तक, कौन जहां कुछ पाता है ।

اَلَسَّعَىٰ مُبْتَلًیٰ وَاِلَّا تَمَامٌ مِّنَ اللّٰهِ ۝

ترجمہ: صرف کو شیش کرنا ہمارے بس میں ہے، اسے پورا کرنا واپس گورو کے اختیار میں ہے۔

- 5- مالک جو جو حکم کرے، وہ کرنا کام ہمارا ہے । 'نانات' کے कुछ हाथ नहीं, बल जोर उसी का सारा है ॥ ८६ ॥

१. समरथा । २. प्रकाश । ३. हिरवा कमल ।

६। हाथ इसका सम्पन्न प्रभु के हाथ में है और इसका सम्पन्न प्रभु के हाथ में है और इसका सम्पन्न प्रभु के हाथ में है

४. प्रमात्मा । ५. प्रकलपद ।

੨

सलोकु ॥

अगम³⁰ अगाधि पारब्रह्म³² सोइ³¹ ॥

जो³⁴ जो कहै³⁵ सु³⁶ मुकता होइ ॥

सुनि मीता³⁸ नानकु बिनवंता ॥

साध जना⁴⁰ की अचरज⁴¹ कथा⁴² ॥१॥

اگم اگادھ پار برہم سوئے جو جو کہے نو مکت ہوئے
 سن بیتا ناک برہنٹ سادھ جنہاں کی اچر ج کتھا

Slok.

That³² Supreme Lord³² is Un-
 approachable³⁰ and Unfathomable³¹.
 Whosoever³⁴ utters³⁵ His Name, he³⁶
 is emancipated³⁷.

Nanak supplicates³⁹, hear O my
 friend³⁸, the wondrous⁴¹ story⁴² of
 the saintly persons⁴⁰.

असटपदी

سلوک

لا محمد و دہرہ کھ کا تصور انسان کے ادراک سے دور ہے۔
وہ زبان و مکان اور علت سے پاک ہے۔ وہ اُتھاہ ہے۔
اور ختم مرن کے چکر سے بالاتر ہے۔ جو انسان اس کے نام
کو سہرتا ہے۔ وہ ہر ایسوں کے جال سے خلاصی پاتا ہے۔ اے
میرے دوست! نانا کہتا ہے کہ ایسے ہی سہرن کرنے والے
سادھ کا تذکرہ حیران کرنے والا ہے۔

रब की भाली जात है,
जिस की याहर न आए।

जो जो उस का नाम ले,
नाम से मुक्ती पाए।

**'नानक' को येह भरज है,
सुन ले मेरे भीत ।**

बात निराली साध की,
कर साधों से प्रीत ॥१॥

"Listen O friend, the sages of such people's traits,
As Guru Nanak narrates, the top wonder gain."

● १. उचो जात । २. अंत । ३. बेनती, प्रारथना ।

ਮਾਣਿਗਿ॥ ਘਰੁ ਨੇੜੇ॥ ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ਸੁਖ ਦੁਖ ਜਾ ਰੇਸਾ ਤਿਸ ਐਸ ਰੰਗ ਨਹੀਂ

ਅਸਟਪਦੀ ॥	
ਸਾਧ ਕੈ ⁴³ ਸੰਗਿ ਮੁਖ ⁴⁴	In the saints' congregation ⁴³ the
ਉਜਲ ⁴⁵ ਹੋਤ ॥	face ⁴⁴ becomes bright ⁴⁵ .
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਮਲੁ ⁴⁶ ਸਗਲੀ ⁴⁷	In the saints' congregation all ⁴⁷
ਖੋਤ ⁴⁸ ॥	the filth ⁴⁶ is removed ⁴⁸ .
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਿਟੈ ⁴⁹	In the saints' congregation the
ਅਭਿਮਾਨੁ ⁵⁰ ॥	pride ⁵⁰ is effaced ⁴⁹ .
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰਗਟੈ ⁵¹ ਸੁ	In the saints' congregation Divine
ਗਿਆਨੁ ⁵² ॥	knowledge ⁵² is revealed ⁵¹ .
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਬੁਝੈ ⁵³ ਪ੍ਰਭੁ	In the saints' congregation the Lord
ਨੇਰਾ ⁵⁴ ॥	is known ⁵³ to be near ⁵⁴ .
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਸਭੁ ਹੋਤ	In the saints' congregation all the
ਨਿਬੇਰਾ ⁵⁵ ॥	strifes are settled ⁵⁵ .
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪਾਏ ਨਾਮ	In the saints' congregation the Name
ਰਤਨੁ ⁵⁶ ॥	jewel ⁵⁶ is obtained.
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਏਕ ⁵⁷ ਉਪਰਿ	In the saints' congregation man
ਜਤਨੁ ⁵⁸ ॥	strives ⁵⁸ for one Lord ⁵⁷ alone.
ਸਾਧ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ⁵⁹ ਬਰਨੈ ⁶⁰	Which ⁶¹ mortal ⁶² can narrate ⁶⁰ the
ਕਉਨੁ ⁶¹ ਪ੍ਰਾਨੀ ⁶² ॥	saints' praise ⁵⁹ ?
ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਕੀ ਸੋਭਾ ⁶³	Nanak, the glory ⁶³ of the saint is
ਪ੍ਰਭ ਮਾਹਿ ⁶⁴ ਸਮਾਨੀ ⁶⁵ ॥੧॥	merged ⁶³ in ⁶⁴ that of the Lord.

- ੧- ਸਾਦਹ ਕੇ ਸੰਗ ਮੁਕਹ ਔਖਲ ਹੋਤ — ਸਾਦਹ ਸੰਗ ਮਲੁ ਸੰਗੀ ਕਹੋਤ ॥
- ੨- ਸਾਦਹ ਕੇ ਸੰਗ ਮੈ ਅਭਿਮਾਨੁ — ਸਾਦਹ ਕੇ ਸੰਗ ਪ੍ਰਗਟੈ ਸੇ ਗਿਆਨ
- ੩- ਸਾਦਹ ਕੇ ਸੰਗ ਜਿਹੈ ਪ੍ਰਭੁ ਨਿਰਾ — ਸਾਦਹ ਕੇ ਸੰਗ ਬਿਹੋਤ ਨਿਰਾ
- ੪- ਸਾਦਹ ਕੇ ਸੰਗ ਪਾਏ ਨਾਮ ਰਤਨ — ਸਾਦਹ ਕੇ ਸੰਗ ਇਕ ਔਪਰਿ ਜਤਨ
- ੫- ਸਾਦਹ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਬਰਨੈ ਕਉਨ ਪ੍ਰਾਨੀ
- ਨਾਨਕ ਸਾਦਹ ਕੀ ਸੋਭਾ ਪ੍ਰਭੁ ਮਾਹਿ ਸਮਾਨੀ

- ۱- سادھ کی صحبت میں من کی رنگ اٹھ جاتی ہے، اور تپہ نورانی ہو جاتا ہے۔
- ۲- سادھ کی صحبت سے اہنکار دور ہو جاتا ہے۔ اور انسان صحیح العقل بن جاتا ہے۔
- ۳- سادھ کی صحبت میں رب انگ سنگ دکھائی دینے لگتا ہے۔ اس حالت میں بُرائیوں کا خاتمہ ہو جاتا ہے، اور دُئی کا احساس مٹ جاتا ہے۔
- ۴- سادھ کی صحبت میں نام اللہ کا حیات بخش جوہر حاصل ہوتا ہے۔ انسان پر بھ سے ملنے کا جتن کرتا ہے۔
- ۵- سادھ کی عظمت کسی سے بیان نہیں ہو سکتی ہے۔ اس کی عظمت پر بھ کی سی ہے۔

(7-)

۹. प्रकाशवान, उन्नत । २. हृकार । ३. नङ्गा । ४. नाशवान

- 1- साध की संगत कर ले बंदे, चेहरा हो पुर नूर१ तेरा ।⁽¹¹²⁾
साध की संगत कर ले बंदे, मेल हों मन का दूर तेरा ।
- 2- साध की संगत कर ले बंदे, जाएगा सभ मान गहर२ ।
साध की संगत कर ले बंदे, गिआन का हो सभ नूर जहर ।
- 3- साध की संगत कर ले बंदे, कुरब३ खुदा का पाएगा ।
साध की संगत कर ले बंदे, सभ धंधा मिट जाएगा ।
- 4- साध की संगत कर ले बंदे, नाम खुदा का हीरा पाए ।
साध की संगत कर ले बंदे, एक खुदा पर जान लड़ाए ।
- 5- किस फ़ानी४ को कुवत५ है; जो साधों की तारीफ़६ करे ।
'नानक' रब को हमद७ करे, जो साधों की तौसीफ़८ करे ॥१॥

عظمت درویشان عظمت خدات

"O, who can tell the praise of a saint; yea, the praise of the saint is merged in the praise of the Lord."

५. ताकत । ६. उसतवी । ७. बहिमार्ध । ८. गुणमाइन ।

ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਅਗੋਚਰੁ ⁶⁶ ਮਿਲੈ ॥	In the society of saints the Incomprehensible ⁶⁶ Lord is met.
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਦਾ ⁶⁷ ਪਰਫੁਲੈ ॥ .	In the society of saints ⁶⁷ the mortal ever ⁶⁷ flowers ⁶⁸ .
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਆਵਹਿ ਬਸਿ ⁶⁹ ਪੰਚਾ ⁷⁰ ॥	In the society of saints the five ⁷⁰ enemies are restrained ⁶⁹ .
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਅਮ੍ਰਿਤ ⁷¹ ਰਸੁ ⁷² ਭੁੰਚਾ ⁷³ ॥	In the society of saints man enjoys ⁷³ the Nectarean ⁷¹ Name essence ⁷² .
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਹੋਇ ਸਭ ਕੀ ਰੇਨ ⁷⁴ ॥	In the society of saints one becomes the dust ⁷⁴ of all.
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਨੋਹਰ ⁷⁵ ਬੈਨ ⁷⁶ ॥	In the society of saints the speech ⁷⁶ becomes fascinating ⁷⁵ .
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨ ਕਤਹੂੰ ਧਾਵੈ ⁷⁷ ॥	In the society of saints the mind goes ⁷⁸ not anywhere ⁷⁷ .
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਅਸਥਿਤਿ ⁷⁹ ਮਨੁ ਪਾਵੈ ॥	In the society of saints the mind attains stability ⁷⁹ .
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਾਇਆ ⁸⁰ ਤੇ ਭਿੰਨ ⁸¹ ॥	In the society of saints it gets rid of ⁸¹ the worldly valuables ⁸⁰ .
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਸੁ ⁸² ਪ੍ਰਸੰਨ ⁸³ ॥੨॥	In the society of saints O Nanak, the Lord is mightily ⁸² pleased ⁸³ .

- ੧ - ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਅਗੋਚਰ ਮਿਲੈ — ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਦਾ ਪਰਫੁਲੈ ੪
- ੨ - ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਦਾ ਪਰਫੁਲੈ — ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਅਮ੍ਰਿਤ ਰਸ ਭੁੰਚੈ
- ੩ - ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਨੋਹਰ ਬੈਨ — ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਅਸਥਿਤਿ ਮਨੁ ਪਾਵੈ
- ੪ - ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨ ਕਤਹੂੰ ਧਾਵੈ — ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਾਇਆ ਤੇ ਭਿੰਨ
- ੫ - ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ੨

- ۱۔ سادھ کی ہمنشینی میں انسان کو اس رُب کی ذات کا عرفان حاصل ہوتا ہے۔ جو عالم تصور سے بالاتر ہے۔ اس میں اُس کا سَن شگفتہ رہتا ہے۔
- ۲۔ سادھ کی ہمنشینی میں رہنے سے پانچ قلبی بُرائیاں قابو میں رہتی ہیں کیونکہ انسان نام رُوپ انمیت کا رُس چکھتا ہے۔
- ۳۔ سادھ کی ہمنشینی ہے انسان لوگوں کے پیروں کی خاک بن جاتا ہے۔ وہ ہر ایک سے خوش کلامی اور خندہ پیشانی سے پیش آتا ہے۔
- ۴۔ سادھ کی ہمنشینی سے انسان صحیح راستے سے ادھر ادھر نہیں بھٹکتا ہے۔ اے پر بھوکے چرنوں میں قرار آتا ہے۔
- ۵۔ اُسے ناک۔ سادھ کی ہمنشینی میں رہ کر انسان کا دل مایا کے اثرات سے دُور رہتا ہے۔ اکال پُر کم اُس کی ایسی روش سے جو ہوتا ہے۔
نوٹ: ۱۔ غصہ ۲۔ لالچ ۳۔ لگاؤ ۴۔ غرور ۵۔ شہوت۔

(7/2)

- 1- साध की संगत कर ले बंदे, अनदेखा १ रख पाएगा।
साध की संगत कर ले बंदे, फूस के फलता जाएगा।
- 2- साध की संगत कर ले बंदे, पांचों जजबों २ पर हो बस।
साध की संगत कर ले बंदे, नाम का पाए भ्रमृत रस।

معرفت حاصل کن اے جانِ پیر۔ تار ہی از ہر بلا و ہر خطر (عظمت)

- 3- साध की संगत कर ले बंदे, बन कर सभ की खाक ३ रहे।
साध की संगत कर ले बंदे, बातें सुंदर पाक ४ कहे।
 - 4- साध की संगत कर ले बंदे, मन फिर किंच आवारा ५ हो।
साध की संगत कर ले बंदे, काइम मन का पाश हो।
 - 5- साध की संगत कर ले बंदे, माइया मन से दूर रहे।
साध की संगत कर ले 'नानक', ख तुझ से मसर ६ रहे।
- १. अदिख । २. पंज इंद्रीयां जां पंज दोश—काम करोध आदि । ३. धूड़ी । ४. पवित्र । ५. भटकण वाला । ६. प्रसन्न ।

ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਦੁਸਮਨ ⁸⁴ ਸਭ ਮੀਤ ⁸⁵ ॥	By associating with the saints all the enemies ⁸⁴ become friends ⁸⁵ .
ਸਾਧੁ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਹਾ ⁸⁶ ਪੁਨੀਤ ⁸⁷ ॥	By associating with the saints man becomes very ⁸⁶ pure ⁸⁷ .
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਕਿਸ ਸਿਉ ਨਹੀ ਬੈਰੁ ⁸⁸ ॥	By associating with the saints he bears enmity ⁸⁸ to none.
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨ ਬੀਗਾ ⁸⁹ ਪੈਰੁ ⁹⁰ ॥	By associating with the saints man's feet ⁹⁰ walk not away ⁸⁹ .
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨਾਹੀ ਕੋ ਮੰਦਾ ⁹¹ ॥	By associating with the saints no one seems evil ⁹¹ .
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਜਾਨੇ ਪਰਮਾ- ਨੰਦਾ ⁹² ॥	By associating with the saints man knows the supreme joy ⁹² .
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨਾਹੀ ਹਉ ⁹³ ਤਾਪੁ ⁹⁴ ॥	By associating with the Saints man loses the fever ⁹⁴ of ego ⁹³ .
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਤਜੈ ⁹⁵ ਸਭੁ ⁹⁶ ਆਪੁ ⁹⁷ ॥	By associating with the saints man sheds ⁹⁶ all ⁹⁶ self-conceit ⁹⁷ .
ਆਪੇ ⁹⁸ ਜਾਨੈ ਸਾਧ ਬਡਾਈ ⁹⁹ ॥	The Lord Himself ⁹⁹ knows the greatness ⁹⁸ of the man of faith.
ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਪ੍ਰਭੁ ਬਨਿ ਆਈ ¹⁰⁰ ॥੩॥	Nanak, the man of faith is akin ¹⁰⁰ to the Lord.

- ੧ - ਸਾਧੁ ਸੰਗਿ ਦੁਸਮਨ ਸੰਭਵਿਤ — ਸਾਧੁ ਹੋ ਕੇ ਸੰਗਿ ਮਹਾਪੁਨੀਤ
- ੨ - ਸਾਧੁ ਸੰਗਿ ਕਸ ਬੈਰੁ ਨਹੀ ਪੈਰੁ — ਸਾਧੁ ਹੋ ਕੇ ਸੰਗਿ ਨਹੀ ਬੀਗਾ ਪੈਰੁ
- ੩ - ਸਾਧੁ ਹੋ ਕੇ ਸੰਗਿ ਨਾਹੀ ਮੰਦਾ — ਸਾਧੁ ਹੋ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜਾਨੈ ਪਰਮਾਨੰਦਾ
- ੪ - ਸਾਧੁ ਹੋ ਕੇ ਸੰਗਿ ਨਾਹੀ ਤਾਪੁ — ਸਾਧੁ ਹੋ ਕੇ ਸੰਗਿ ਤਜੈ ਸਭੁ ਆਪੁ
- ੫ - ਆਪੇ ਜਾਨੈ ਸਾਧੁ ਬਡਾਈ
- ਨਾਨਕ ਸਾਧੁ ਪ੍ਰਭੁ ਬਨਿ ਆਈ

- ۱۔ سادھ کی ہمنشینی میں رہنے سے تمام دشمن بھی دوست بن جاتے ہیں
کیونکہ اس سے
- ۲۔ انسان کا اپنا سن صاف ہو جاتا ہے۔ وہ غلط قدم نہیں اٹھاتا ہے۔
- ۳۔ سادھ کی ہمنشینی میں کوئی انسان برے یا دشمن دکھائی نہیں دیتا ہے۔
کیونکہ اس کی سنگت میں من شدھ ہو جاتا ہے اور عرف پر ماتما کو جانے لگتا ہے۔
- ۴۔ سادھ کی ہمنشینی میں غرور اور نخوت کی حرارت دور ہو جاتی ہے۔ اور
سنگت کرنے والے کو اپنی ذات کا بھی خیال نہیں رہتا ہے۔
- ۵۔ سادھ کی عظمت صرف پرکھو کو معلوم ہے۔ کیونکہ اے نایک! سادھ
اور پرکھو میں موافقت ہے۔

(7/3)

- ۱۔ ساध की संगत कर ले बंदे, दुश्मन भी हो याद तमाम ।
साध की संगत कर ले बंदे, आला हों कदवार १ तमाम ।
2. साध की संगत कर ले बंदे, पास न आए बैर कभी ।
साध की संगत कर ले बंदे, जाएँ न टेढ़े पैर कभी ।
- 3- साध की संगत कर ले बंदे, बदर न किसी को पाएगा ।
साध की संगत कर ले बंदे, अबदी-चैन ३ मनाएगा ।
4. साध की संगत कर ले बंदे, तप न खुदी की ४ भाएगी ।
साध की संगत कर ले बंदे, खुदराई ५ सभ जाएगी ।
- 5- आप खुदा ही जाने जो, संतों की शान बढ़ाई है ।
'नानक' साधों और खुदा, इन दोनों की बन आई ६ है । ३।

عظمتِ صالح بدان خود خدا۔ از خدا یک جہتی با اصفیاء

(عقیف دہلوی)

1. १. २. ३. ४. ५. ६. ७. ८. ९. १०. ११. १२. १३. १४. १५. १६. १७. १८. १९. २०. २१. २२. २३. २४. २५. २६. २७. २८. २९. ३०. ३१. ३२. ३३. ३४. ३५. ३६. ३७. ३८. ३९. ४०. ४१. ४२. ४३. ४४. ४५. ४६. ४७. ४८. ४९. ५०. ५१. ५२. ५३. ५४. ५५. ५६. ५७. ५८. ५९. ६०. ६१. ६२. ६३. ६४. ६५. ६६. ६७. ६८. ६९. ७०. ७१. ७२. ७३. ७४. ७५. ७६. ७७. ७८. ७९. ८०. ८१. ८२. ८३. ८४. ८५. ८६. ८७. ८८. ८९. ९०. ९१. ९२. ९३. ९४. ९५. ९६. ९७. ९८. ९९. १००.

ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨ ਕਬਹੂ
ਧਾਵੈ ॥

ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ
ਪਾਵੈ ॥

ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਬਸਤੁ
ਅਗੋਚਰੁ ਲਹੈ ॥

ਸਾਧੁ ਕੈ ਸੰਗਿ ਅਜਰੁ
ਸਹੈ ॥

ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਬਸੈ¹⁰ ਥਾਨਿ¹²
ਉਚੈ¹³ ॥

ਸਾਧੁ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਹਲਿ¹⁴
ਪਹੁਚੈ¹⁵ ॥

ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਦ੍ਰਿੜੈ¹⁶
ਸਭਿ¹⁷ ਧਰਮੁ¹⁸ ॥

ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਕੇਵਲ¹⁹
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ²⁰ ॥

ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪਾਏ ਨਾਮ
ਨਿਧਾਨ²¹ ॥

ਨਾਨਕ ਸਾਧੁ ਕੈ ਕੁਰਬਾਨ²²
॥੪॥

In the company of the pious person,
the mind never wanders².

In the company of the pious persons,
it ever³, attains peace⁴.

In the company of the pious persons,
man receives⁷ the Incomprehensible⁶
Name commodity⁵.

In the company of the pious persons,
man endures⁸ the unendurable⁹.

In the company of the pious persons,
the mortal abides¹⁰ in the lofty¹³
place¹².

In the company of the pious persons,
the mortal reaches¹⁵ the Lord's
Mansion¹⁴.

In the company of the pious persons,
mortal's faith¹⁸ is completely¹⁷
established¹⁶.

In the company of the pious persons,
one meditates on the Supreme Lord²⁰
alone¹⁹.

In the company of saints, man
obtains the Name treasure²¹.

Nanak, is a sacrifice²² unto the
pious persons.

ੴ ਸਾਦਹ ਕੇ ਸੰਗਿ ਨ ਕਹੈ ਦੁਖਾਏ ਸਾਦਹ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸਦਾ ਸੁਖ ਪਾਏ ੴ

੨ ਸਾਦਹ ਸੰਗਿ ਬਿਸਤ ਆਪਿਰ ਲਏ ਸਾਦਹ ਕੇ ਸੰਗਿ ਅਜਰੁ ਸਹੈ

੩ ਸਾਦਹ ਕੇ ਸੰਗਿ ਬਿਸੇ ਧਰਮੁ ਆਏ ਸਾਦਹ ਕੇ ਸੰਗਿ ਮਹਲ ਪਹੁਚੈ

੪ ਸਾਦਹ ਕੇ ਸੰਗਿ ਦ੍ਰਿੜੈ ਸਭ ਧਰਮੁ ਸਾਦਹ ਕੇ ਸੰਗਿ ਕਿਓਲ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ

੫ ਸਾਦਹ ਕੇ ਸੰਗਿ ਪਾਏ ਨਾਮ ਨਿਧਾਨ

ਨਾਨਕ ਸਾਦਹ ਕੇ ਕੁਰਬਾਨ

- ۱۔ سادھ کی ہمنشینی میں رہ کر انسان کا من کبھی اضطراب اور بے چینی محسوس نہیں کرتا ہے۔ کیونکہ اس کی سنگت میں انسان ہمیشہ فیضیاب ہوتا ہے۔
- ۲۔ سادھ کی ہمنشینی میں وہ ذات جو انسان کے تصور سے بالاتر ہے، مل جاتی ہے۔ اس سے وہ سب کو مالا مال کرتا ہے۔
- ۳۔ سادھ کی ہمنشینی میں رہ کر رُوحانیت کے اونچے ٹھکانے پر انسان لگ جاتا ہے اور اکال پرکھ کے چرنوں کے ساتھ جڑ جاتا ہے۔
- ۴۔ سادھ کی ہمنشینی میں رہ کر انسان سارے دھرموں کو سمجھ کر جانچ لیتا ہے اور اُس کو ذات باری کا ظہور چاروں طرف نظر آتا ہے۔
- ۵۔ سادھ کی ہمنشینی میں انسان کو پرکھ کے نام کا خزانہ مل جاتا ہے۔ اے نانت! کہہ دے کہ میں ایسے مہان سادھ پر قربان ہو جاؤں۔

(7/4)

- ۱۔ ساध की संगत कर ले बंदे, मन की भटकन जाएगी।
साध की संगत कर ले बंदे, हरदम राहत१ आएगी।
2. साध की संगत कर ले बंदे, बातन२ का सभ भेद खुले।
साध की संगत कर ले बंदे, मनसहिनी३ आसान सहे।
صحبت صالح ترا صالح کند (مولانا رومی)
3. साध की संगत कर ले बंदे, आला मनजिल४ पाएगा।
साध की संगत कर ले बंदे, रब के घर में जाएगा।
4. साध की संगत कर ले बंदे, पुखता५ फिर ईमान६ रहे।
साध की संगत कर ले बंदे, खालस रब में धिमान रहे।

(سودا) ہر رنگ میں شرار ہے تیرے ظہور کا

5. साध की संगत कर ले बंदे, नाम की पाई दीलत जर७।
'नानक' में कुरबान गिया, इन साधों पर, इन संतों पर।४।

● १. शांती। २. गुप्त। ३. असहि। ४. उची अवस्था।

१. पक, दिव। २. घरम। ३. धन।

ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਭ ਕੁਲ²³
ਉਧਾਰੈ²⁴ ॥

By association with saints one's family²³ is all saved²⁴.

ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਸਾਜਨ²⁵ ਮੀਤ²⁶
ਕੁਟੰਬ²⁷ ਨਿਸਤਾਰੈ²⁸ ॥

By association with the saints one's friends²⁵, intimates²⁶ and relations²⁷ are redeemed²⁸.

ਸਾਧੁ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸੋ²⁹ ਧਨੁ³⁰
ਪਾਵੈ ॥ ਜਿਸੁ ਧਨ ਤੇ ਸਭੁ
ਕੋ ਵਰਸਾਵੈ³⁰ ॥

By associating with the saints, that²⁹ wealth³⁰ is obtained from which wealth, everyone gains advantage³⁰.

ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਧਰਮ ਰਾਇ³¹
ਕਰੇ ਸੇਵਾ³² ॥

The Righteous Judge³² performs service³³ for him, who associates with the saints.

ਸਾਧ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸੰਭਾ³⁴
ਸੁਰ³⁵ ਦੇਵਾ³⁶ ॥

The angles³⁵ and gods³⁶ sing the praise³⁴ of him, who associates with the saints.

ਸਾਧੁ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪਾਪ³⁷
ਪਲਾਇਨ³⁸ ॥

By association with the saints, the sins³⁷ flee³⁸ away.

ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ³⁹ ਗੁਨ⁴⁰
ਗਾਇਨ⁴¹ ॥

By association with the saints, the mortal sings⁴¹ the praise⁴⁰ of the ambrosial³⁹ Name.

ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸੂਖ⁴² ਥਾਨ⁴³
ਗੰਮਿ⁴⁴ ॥

By association with the saints, man comes to have access⁴⁴ to all⁴² the places⁴³.

ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ
ਸਫਲ⁴⁵ ਜਨਮ⁴⁶ ॥੫॥

Nanak, by association with saints, man's birth⁴⁶ becomes profitable⁴⁵.

ੴ ਸਾਦਹ ਕੇ ਸੰਗ ਸਭ ਕੁਲ ਆਵੈ — ਸਾਦਹ ਸਾਜਨ ਮਿਤ ਕੁਟੰਬਾਰ ॥

੨. ਸਾਦਹੁ ਕੇ ਸੰਗ ਸੁਧਨ ਪਾਏ — ਜਿਸ ਧਨ ਤੇ ਸਭ ਕੋ ਵਰਸਾਵੈ

੩. ਸਾਦਹ ਸੰਗ ਧਰਮ ਰਾਇ ਕਰੇ ਸੇਵਾ — ਸਾਦਹ ਕੇ ਸੰਗ ਸੁਭਾ ਸੁਰਦੀਆ

੪. ਸਾਦਹੁ ਕੇ ਸੰਗ ਪਾਪ ਪਲਾਏ — ਸਾਦਹ ਸੰਗ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗੁਨ ਗਾਇਨ

ਸਾਦਹ ਕੇ ਸੰਗ ਸਰਬ ਤ੍ਵਹਾਨ ਕੰਮ

ਨਾਨਕ ਸਾਦਹ ਕੇ ਸੰਗ ਸੁਧਨ ਪਾਏ

-੬-

- ۱۔ سادھ کی ہم نشینی میں انسان اپنے خاندان کو بُرائیوں سے بچا سکتا ہے۔
وہ اپنے آشنائوں، دوستوں اور اپنے اہل و عیال کا بڑا پار لگا سکتا ہے۔
- ۲۔ سادھ کی ہم نشینی میں انسان کو ایسا انمول دھن مل جاتا ہے۔
جس سے وہ سب لوگوں کو مالا مال کر سکتا ہے۔
- ۳۔ سادھ کی ہم نشینی اتنی عظیم شے ہے کہ اس میں رہ کے دھرم راج بھی
سیوا بجا لاتا ہے۔ اور دیوتے بھی اس کی تعریف کرتے ہیں۔
- ۴۔ سادھ کی ہم نشینی میں گناہ دھل جاتے ہیں، کیونکہ اس میں پر جھو کے
حیات بخش گن گائے جاتے ہیں۔
- ۵۔ سادھ کی ہم نشینی میں انسان رُوحانی مقام تک رسائی حاصل کرتا
ہے۔ اے ناک! اُس سے رُوحانی دُنیا کے مقاصد پورے ہو جاتے ہیں۔

(7/5)

- 1۔ साध की संगत करने से, कुल कुनबे का हो बड़ा पार।
साध को संगत करने से, बच जाए कबीला साजन मार।
2. साध की संगत करने से, तू औसी दौलत पाएगा।
जिस दौलत से औरों पर भी, तू रहमत बरसाएगा।
3. साध की संगत करने से, खुद सेवा घरमीराज करे।
साध की संगत करने से, इंदर भी तुझ को सोभा दे।
4. साध की संगत करने से, सभ पाप तेरे झड़ जाते हैं।
साध की संगत करने से, हम अमृत से गुन गाते हैं।
- 5.. साध की संगत करने से, हर मनज़ल को जालेता है।
साध की संगत करने से, 'नानक' जीना फल देता है३ ॥५॥

*Household, kin, friends — the whole community,
Are saved through the grace of Sadh's company.*

- १. सारे परवार २. घरमराज । ३. जीवन सफल हो जांदा है।

ਸਾਧ ਕੇ ਸੰਗਿ ਨਹੀ ਕਛੁ ⁴⁸ ਘਾਲ ⁴⁷ ॥	In the society of saints one faces not any ⁴⁸ misery ⁴⁷ .
ਦਰਸਨੁ ⁴⁹ ਭੇਟਤ ⁵⁰ ਹੋਤ ਨਿਹਾਲ ⁵¹ ॥	By beholding ⁴⁹ and meeting ⁵⁰ the saints, the mortal becomes happy ⁵¹ .
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਕਲੁਖਤ ⁵² ਹਰੈ ⁵³ ॥	By associating with saints, blemishes ⁵² are removed ⁵³ .
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨਰਕ ⁵⁴ ਪਰਹਰੈ ⁵⁵ ॥	By associating with saints, the hell ⁵⁴ is avoided ⁵⁵ .
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਈਹਾ ⁵⁶ ਉਹਾ ⁵⁷ ਸੁਹੇਲਾ ⁵⁸ ॥	By associating with saints, the mortal remains happy ⁵⁸ in this ⁵⁶ world and the yonder ⁵⁷ one.
ਸਾਧ ਸਗਿ ਬਿਛੁਰਤ ⁵⁹ ਹਰਿ ਮੇਲਾ ⁶⁰ ॥	By associating with saints, they who are separated ⁵⁹ from God, meet ⁶⁰ Him.
ਜੇ ਦਿਛੈ ⁶¹ ਸੋਈ ⁶² ਫਲੁ ⁶³ ਪਾਵੈ ⁶⁴ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨ ਬਿਰਥਾ ⁶⁴ ਜਾਵੈ ⁶⁵ ॥	By associating with saints, man departs ⁶⁵ not empty-handed ⁶⁴ but obtains ⁶⁶ the ⁶² fruit ⁶³ he desires ⁶¹ .
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ⁶⁶ ਸਾਧ ਰਿਦ ⁶⁷ ਬਸੈ ⁶⁸ ॥	The Supreme Lord ⁶⁶ abides ⁶⁸ in the mind ⁶⁷ of a saint.
ਨਾਨਕ ਉਪਰੈ ⁷⁰ ਸਾਧ ਸੁਨਿ ਰਜੈ ⁷¹ ॥੬॥	Nanak is saved ⁷⁰ by hearing God's Name from the saint's tongue ⁷¹ .

੧. - ਸਾਧ ਦੇ ਸੰਗ ਨਹੀਂ ਕੁਝ ਗ਼ਲ — ਦਰਸ਼ਨ ਭਿੱਟ ਹੋਤ ਨਿਹਾਲ
੨. - ਸਾਧ ਦੇ ਸੰਗ ਕਲੋਕ੍ਹਤ ਹੋਏ — ਸਾਧ ਦੇ ਸੰਗ ਨਰਕ ਪਰਹਰੈ
੩. - ਸਾਧ ਦੇ ਸੰਗ ਇਹਾ ਓਹਾ ਸੁਹੇਲਾ — ਸਾਧ ਦੇ ਸੰਗ ਬਿਛੁਰਤ ਹਰਿ ਮੇਲਾ
੪. - ਜੇ ਚਾਹੇ ਸੋਈ ਫਲ ਪਾਵੈ — ਸਾਧ ਦੇ ਸੰਗ ਨਾ ਬਿਰਥਾ ਜਾਵੈ
੫. - ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਸਾਧ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ
੬. - ਨਾਨਕ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਧ ਦੇ ਸੁਣ ਕੇ ਰਾਜ ਕਰੇ ॥੬॥

- ۱۔ سادھ کی ہمنشینی میں گھورتیسیا وغیرہ کی ضرورت نہیں پڑتی ہے کیونکہ سادھ کے دُشمن کرنے سے ہی انسان روحانی طور پر ہمال ہو جاتا ہے۔
- ۲۔ سادھ کی ہمنشینی میں انسان اپنے گناہوں کا ناس کرتا ہے۔ اس سے وہ نرک (جہنم) سے بچ جاتا ہے۔
- ۳۔ سادھ کی ہمنشینی میں انسان دنیا و عاقبت میں سکھی رہتا ہے۔ یہاں تک کہ پرکھ سے کچھڑا ہوا انسان بھی اُس سے مل کر جڑ جاتا ہے۔
- ۴۔ سادھ کی ہمنشینی میں رہ کے انسان خوش قسمتی سے محروم نہیں رہتا ہے۔ وہ جو اسید کرتا ہے وہی برکتی ہے۔
- ۵۔ سادھ کے مَن میں اکال پرکھ بستا ہے۔ اُس کی نصیحت سنکر انسان بُرائیوں سے بچ جاتا ہے۔

(7/6)

- ۱۔ ساध की संगत करने से, सब कष्ट मुसीबत दूर रहे।
साध के दरशन होने से, इनसान सदा मसहूर रहे।
- 2- साध की संगत करने से, सब दाग और धब धोए जाएँ२।
साध की संगत करने से हम दोख़ ३ से छुटकारा पाएँ।

*In the society of the saints thou sheddest thy sins
In the society of the saints thou shakest of hell.*

3. साध की संगत करने से, सुख दोनों जग ४ में पाते हैं।
साध की संगत करने से, जो बिछुड़े हैं मिल जाते हैं।
4. साध की संगत करने से, जो चाहेगा फल पाएगा।
साध की संगत करने से, इनसान न खाली जाएगा।
5. साध के मन मंदिर के अन्दर, आली रब का नाम रहे।
साध की मोठी बात से 'नानक', नेक तेरा अंजाम ५ रहे।

عارفوں کے دل میں رہتی ہے وہ ذات
ناتک اُن کی رائے دہتی ہے نجات

۱. پرसन، خوش۔ ۲. سبم آوِیوَن ناس ہو جاوے ہن۔

ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸੁਨਉ ਹਰਿ ਨਾਉ ॥	In the guild of the saints hear God's Name.
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ⁷² ਗਾਉ ⁷³ ॥	In the guild of saints, sing ⁷³ God's praises ⁷² .
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨ ਮਨ ⁷⁴ ਤੇ ਬਿਸਰੈ ⁷⁵ ॥	In the guild of saints, man forgets ⁷⁵ not the Lord from his mind ⁷⁴ .
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਸਰਪਰ ⁷⁶ ਨਿਸਤਰੈ ⁷⁷ ॥	In the guild of saints he is assuredly ⁷⁶ saved ⁷⁷ .
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਲਗੈ ਪ੍ਰਭੁ ਮੀਠਾ ⁷⁸ ॥	In the guild of saints, the Lord becomes sweet ⁷⁸ unto the man.
ਸਾਧੁ ਕੈ ਸੰਗਿ ਘਟਿ ਘਟਿ ⁷⁹ ਡੀਠਾ ⁸⁰ ॥	In the guild of saints, God is seen ⁸⁰ in every heart ⁷⁹ .
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਭਏ ⁸¹ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ⁸² ॥	In saints' congregation, man becomes ⁸¹ obedient ⁸² to the Lord.
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਗਤਿ ⁸³ ਭਈ ਹਮਾਰੀ ॥	In the saints congregation I have obtained salvation ⁸³ .
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਿਟੇ ⁸⁴ ਸਭਿ ਰੋਗ ⁸⁵ ॥	In the saints congregation all the maladies ⁸⁵ are healed ⁸⁴ .
ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਭੇਟੇ ⁸⁶ ਸੰਜੋਗ ⁸⁷ ॥੭॥	Nanak, by good destiny ⁸⁷ the saints are met ⁸⁶ .

- ੧ - ਸਾਦਕੇ ਸੰਗ ਸੁਨੈ ਹਰਿ ਨਾਮੁ — ਸਾਦਕੇ ਸੰਗ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਕਾ
- ੨ - ਸਾਦਕੇ ਸੰਗ ਨੇ ਮਨ ਤੇ ਪੈਸੇ — ਸਾਦਕੇ ਸੰਗ ਸਰਪਰ ਨਿਤਰੈ
- ੩ - ਸਾਦਕੇ ਸੰਗ ਲਗੇ ਪ੍ਰਭੁ ਮਿਠਾ — ਸਾਦਕੇ ਸੰਗ ਲਗੇ ਪ੍ਰਭੁ ਮਿਠਾ
- ੪ - ਸਾਦਕੇ ਸੰਗ ਬਝੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ — ਸਾਦਕੇ ਸੰਗ ਭਈ ਹਮਾਰੀ
- ੫ - ਸਾਦਕੇ ਸੰਗ ਮਿਟੇ ਸਭ ਰੋਗ
- ੬ - ਨਾਨਕ ਸਾਦਕੇ ਬਝੇ ਸੰਜੋਗ

- ۱۔ اے پرہیزجو! مجھے سادھ سنگت میں رہ کے تمہارا نام سننے اور گانے کی توفیق دے۔
- ۲۔ سادھ کی سنگت میں رہ کے پرہیزمین سے نہیں بھونتا ہے۔ حالانکہ بھول جانا انسان کی فطرت میں ہے۔ اس میں رہ کے انسان بُرائیوں سے فرور بچ نکلتا ہے۔
- ۳۔ سادھ سنگت میں رہ کر پرہیزجو کا نام لینا میٹھا لگتا ہے۔ وہ ہر ایک شیر میں نظر آتا ہے۔
- ۴۔ سادھ سنگت میں انسان پرہیزجو کا حکم ماننے والوں میں شمار ہوتا ہے، اور اس کی عظمت (اوسٹھا) سدھ جاتی ہے۔
- ۵۔ سادھ کی سنگت میں اخلاقی، ذہنی اور جسمانی بُرائیاں مٹ جاتی ہیں۔ استنا نگہ، بادھ خوش قسمتی سے ہی ملت ہے۔

(7/7)

- 1۔ साध की संगत करने से, सब नाम सदा सुन पाओगे।
साध की संगत करने से, उस दाता के गुन गाओगे।
- 2۔ साध की संगत करने से, हम नाम खुदा का भूल न जाएँ।
साध की संगत करने से, इनसान यकीनन मुकती पाएँ।
- 3۔ साध की संगत करने से, ही मोठा सब का नाम सदा।
साध की संगत करने से, हर दिल में देखें नूर खुदा२।
- 4۔ साध की संगत करने से, हम सब फरमाबरदार३ हुए।
साध की संगत करने से सब बड़े अपने पार हुए।
- 5۔ साध की संगत करने से, जो रोग भी हों मिट जाएँगे।
'नानक', अच्छे भाषों वाले, साध की संगत पाएँगे।७।

मंड नमं ची मज्जइदिच्च (द्विअर आदिअ) मोरे आ भित नंछे ज्ञ,
उ न'नर देउ उ'गा न'ल मय नन भिलछे ज्ञ (नगिअ सिंथ)

१. निशचे नाल । २. प्रभू दा प्रकाश । ३. आनिआकारी ।

ਸਾਧ⁹⁹ ਕੀ ਮਹਿਮਾ⁸⁸ ਬੇਦ
ਨ ਜਾਨਹਿ ॥

ਜੇਤਾ⁹⁰ ਸੁਨਹਿ ਤੇਤਾ⁹¹
ਬਖਿਆਨਹਿ⁹² ॥

ਸਾਧ ਕੀ ਉਪਮਾ⁹³ ਤਿਹੁ⁹⁴
ਗੁਣ⁹⁵ ਤੇ ਦੁਰਿ⁹⁶ ॥

ਸਾਧ ਕੀ ਉਪਮਾ⁹⁷ ਰਹੀ
ਭਰਪੂਰਿ⁹⁸ ॥

ਸਾਧ ਕੀ ਸੋਭਾ⁹⁹ ਕਾ ਨਹੀ
ਅੰਤ¹⁰⁰ ॥

ਸਾਧ ਕੀ ਸੋਭਾ ਸਦਾ²
ਬੇਅੰਤ³ ॥

ਸਾਧ ਕੀ ਸੋਭਾ ਉਚ ਤੇ
ਉਚੀ⁴ ॥

ਸਾਧ ਕੀ ਸੋਭਾ ਮੁਚ⁵ ਤੇ
ਮੁਚੀ ॥

ਸਾਧ ਕੀ ਸੋਭਾ ਸਾਧ
ਬਨਿ ਆਈ⁶ ॥

ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਪ੍ਰਭ ਭੇਦ⁷
ਨ ਭਾਈ⁸ ॥੮॥੭॥

The Vedas know not the praise⁸⁸ of
the holy men⁸⁹.

They describe⁹² them as much⁹¹, as⁹⁰
they have heard regarding them.

The greatness⁹³ of the saints is
beyond⁹⁶ the three⁹⁴ qualities⁹⁵.

All-pervading⁹⁸ is the glory⁹⁷ of the
saints.

There is no limit¹⁰⁰ to the glory⁹⁹ of
the saint.

Ever² infinite³ is the renown of the
saint.

The glory of a saint is the highest
of the high⁴.

The honour of saint is the greatest
of the great⁵.

The celebrity of saint behoves⁶ the
saint alone.

O Nanak, between His saint and
the Lord there is no difference⁷, my
brother⁸.

۱۔ سادھ کی مہما وید نہ جانتے — جیتاؤ نہ تیتاؤ بکھیا نہ
۲۔ سادھ کی اُپما تہہ گن تے دُور — سادھ کی اُپما رہی بھر پور
۳۔ سادھ کی سوبھا ناہی اُنت — سادھ کی سوبھا سدا بے اُنت
۴۔ سادھ کی سوبھا اُچ تے اُچ — سادھ کی سوبھا اُچ تے اُچ
۵۔ سادھ کی سوبھا سادھ بن آئی
ناتک سادھ پر کج بھید نہ بھائی

- ۱۔ سادھ کی عظمت وید بھی نہیں جانتے ہیں۔ کیونکہ وہ جتنا سُنتے ہیں اتنا ہی بیان کر سکتے ہیں۔ سادھ کی عظمت بیان نہیں ہو سکتی ہے۔
- ۲۔ سادھ کی ذات، صفات، علوی، صفات جذباتی اور صفات سفلی سے ملے ہوئے ہیں۔ اُس کی ذات پر بھوکے ساتھ ہی ہو سکتی ہے۔
- ۳۔ سادھ کی عظمت کا اندازہ نہیں لگایا جاسکتا ہے۔ وہ سدا لا محدود ہے۔
- ۴۔ سادھ کی عظمت بہت اونچی ہے اور اس کا رتبہ مہان سے مہان اور اعلیٰ سے اعلیٰ ہے۔
- ۵۔ سادھ کی عظمت صرف سادھ ہی کو زریعہ دیتی ہے۔ کیونکہ، اے ناکت! سادھ اور پر بھو میں فرق نہیں۔

7
8

- ۱۔ شَان हे ऊंची साधों की, जो वेद कहाँ बतलाते हैं।
सुन पाते हैं जितना जितना, उतने ही गुण गाते हैं।
2. शान है ऊंची साधों की, जो तीन गुनों से बूर रहे।
3. शान है ऊंची साधों को, जग जिस से कुल भरपूर रहे।
3. उची तौ उची। ४. बिभिनता, बढ़ता।
3. शान है ऊंची साधों की, जिस शान का अंत अंजाम नहीं।
शान है ऊंची साधों को, जो होती खतम तमाम नहीं।
4. शान है ऊंची साधों की, जो हर बाला से बाला है।
शान है ऊंची साधों की, जो हर बाला से बाला है।
5. शान है ऊंची साधों की, जो साधों को रास आई है।
'नानक' रब ओर साधों में, कहिता है कौन जुवाई है ॥७॥

"The Sadhu's praise alone to sadh applies ,

Between Sadu's and God no difference lies."

१. तिन गुण, सती गुण, रजो गुण, तमो गुण । २. पारावार ।

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ

ਅਸਟਪਦੀ ੮

੮

ਸਲੋਕੁ ॥

ਮਨਿ⁹ ਸਾਚਾ¹⁰ ਮੁਖਿ¹⁴ ਸਾਚਾ¹² ਸੋਇ ॥

ਅਵਰੁ¹³ ਨੁ ਪੈਖੈ¹⁵ ਏਕਸੁ¹⁶ ਬਿਨੁ¹⁷ ਕੋਇ ॥

ਨਾਨਕ ਇਹੁ¹⁷ ਲਛਣ

ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ ਹੋਇ¹⁸ ॥ ੧ ॥

سلوک

مَنْ سَآچَا مُكْھِ سَآچَا سَوِي¹²
اُوْر نہ پَيَاکھِے اِيکْسُ بِنُ کَوِي¹³
نَانک اِه لَچھَن بُرہم گِيَانِي ہَوِي¹⁸

Slok.

He, within whose mind⁹ is the True Name¹⁰, who with his mouth¹⁴ utters the¹² True Name and who beholds¹⁵ no other¹³ but the unique Lord¹⁶;—Nanak, these are the qualities¹⁷ of the man who knows¹⁸ God.

असटपदा

سلوک

جس انسان کے من میں وہ ذاتِ باری تعالیٰ (جو دائم و قائم ہے) اور وہ اُس کا نام چیتا ہو اور اس وحدہ لا شریک کے سوا کسی اور کو نگاہ میں نہ لاتا ہو۔

۱۔ چنانکہ وہ انسان ان صفوں کی وجہ سے بہم گئی (و اصل حق) ہو جاتا ہے۔

جس کا دل ہے خانہ عیادِ رحم
اور زبیاں ہے خوگرِ ذکرِ کریم
دیکھتا ہے جو اسے ہر حال میں
جو نہیں آتا خودی کے جال میں
(بسمِ دلہوی)

वह एक बिना किसी और को नहीं देखता ।

हे चानक ! यह लक्षण ब्रह्म ज्ञानी के होते हैं ।

پس کا دل ہے خانہ یاد رحیم۔ ابد زیاں ہے خوگر ذکر کریم
دکھتا ہے جو اسے رحل میں۔ جو نہیں آتا خودی کے جال میں
در حقیقت شیخ عارف کا کل ہے وہ۔ سر نہ تر لوقیر کے قابل ہے وہ

ਅਪ੍ਰੀ ਮਧਾਣੀ ॥ ੧੬ ਸਤਿਗੁਰ ਖਸਾਦਿ ॥ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਰਾਏ ਧਨ ਕਲਾ ਦਿਓ ਗੁਰਿ ॥

● ५. बेगाना । २. सिफती । ३. पूरन मनुष्य ।

ਅਸਟਪਦੀ ॥

Ashtpadi.

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਦਾ
ਨਿਰਲੇਪ¹⁹ ॥ ਜੈਸੇ²⁰ ਜਲ²¹
ਮਹਿ²² ਕਮਲ²³ ਅਲੇਪੁ²⁴ ॥

The knower of God, ever, remains
unattached¹⁹ like²⁰ the lotus²¹ which
abides detached²² in²³ water²⁴.

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਦਾ
ਨਿਰਦੋਖ²⁵ ॥ ਜੈਸੇ ਸੂਰੁ²⁶
ਸਰਬ²⁷ ਕਉ ਸੇਖ²⁸ ॥

The knower of God is ever stainless²⁵
and like the Sun²⁶ warms and dries²⁷
all²⁸.

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੇ
ਦਿਸਟਿ ਸਮਾਨਿ²⁹ ॥ ਜੈਸੇ
ਰਾਜ³⁰ ਰੇਕ³¹ ਕਉ ਲਾਗੈ³²
ਤੁਲਿ³³ ਪਵਾਨ³⁴ ॥

The knower of God looks on all
with equal eyes²⁹ like the wind³⁰ that
blows³¹ alike³² on the King³⁰ and
the poor³⁴.

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੇ ਧੀਰਜੁ³⁵
ਏਕ³⁶ ॥ ਜਿਉ ਬਸੁਧਾ³⁷
ਕਉ ਖੋਚੇ³⁸ ਕਉ ਚੇਦਨ³⁹
ਲੇਪ⁴⁰ ॥

The knower of God has even³⁶
patience³⁵, like the earth³⁷, which one
man digs³⁸ and another smears⁴⁰ with
sandal³⁹.

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਦਿਹੈ
ਗੁਨਾਉ⁴¹ ॥

This is the attribute⁴¹ of the knower
of God.

ਨਾਨਕ ਜਿਉ⁴² ਪਾਵਕ⁴³
ਕਾ ਸਹਜ ਸੁਭਾਉ⁴⁴ ॥੧॥

Nanak, his inherent nature⁴¹ is all-
purifying like⁴² the fire⁴³.

- ੧- برہم گِیانی سدا نہ لپ — جیسے جل نہ کمل الپ
 - ੨- برہم گِیانی سدا نہ دوکھ — جیسے سورا نہ سرب کو سوکھ
 - ੩- برہم گِیانی کے درست سمن — جیسے راج رنگ کو لاکے تل پوان
 - ੪- برہم گِیانی کے دھیرے ایک — جیسے بسدھا کو کھود کو چن لپ
 - ੵ- برہم گِیانی کا یہے گناء
- ਨਾਨਕ ਜਿਉ ਪਾਵਕ ਕਾ ਸਹਜ ਸੁਭਾਉ

۱۔ ایک واصل حق سادھ (برہم گیانی) ہمیشہ دُنیا میں رہنے کے باوجود دُنیاوی لگاؤ سے لاتعلقی ہوتا ہے۔ عین اسی طرح جیسے کہ ایک کنول کی پتھر میں ہوتے ہوئے بے داغ ہوتا ہے۔

۲۔ ایک واصل حق سادھ گناہوں سے مبرا ہوتا ہے۔ عین اسی طرح جس طرح سورج صوبوں کو خشک کرنے کے باوجود خود گسلا نہیں ہوتا ہے۔

۳۔ ایک واصل حق سادھ سب کو ایک نظر سے دیکھتا ہے۔ عین اسی طرح جیسے ہوا سب کو ایک جیسی لگتی ہے (جطیع یا میر کو لگتی ہے اسی طرح غریب کو) برہم گیانی کی حالت بُرائی یا تعریف سُنا کر ایک جیسی رہتی ہے جطیع

۴۔ دھرتی کی۔ اسے کوئی کھودتا ہے اور کوئی چندن کا لپیٹ کرتا ہے۔

۵۔ ایک واصل حق سادھ میں ایک خاص وصف یکسانیت کا ہے جیسے

آگ کا۔ یہ ہر چیز کا رنگ جلا دیتی ہے۔ جو سادھ کی سنگت میں آیا۔ پاک ہو گیا۔

8
1

जिस के मन में गिमान खुदा का, दुनीया से नापाक न हो ।

जैसे फूल कंदल का जल में, खुशक रहे, नामनाक न हो ।

”برہم گیانی دور ہے ہر بات سے۔ رنج سے راحت سے محسوسات سے

۱۔ جس طرح پانی میں رہتا ہے مکمل۔ ہے جہاں میں یوں وہ معروف عمل

2۔ जिस के मन में गिमान खुदा का, वह दाश्मर बेदाग रहे।

जैसे सूरज सूख सुखा कर, हर शो पाक और साफ करे ।

3۔ जिस के मन में गिमान खुदा का, सब को देखे एक नज़र ।

यकसां ४ जैसे माए हवा, राजाओं और कंगालों पर ।

4۔ जिस के मन में गिमान खुदा का, सबर से हरदम काम वह ले।

जैसे धरती को इक खोदे, इक चंदन का लेप करे ।

5۔ जिस के मन में गिमान खुदा का, गुन वाला गुनवान है वह।

मातिश ५ जैसी फ़ितरत ६ उसकी, 'नानक' पाक इनसान है वह।

● १. गिला । २. सदीवा । ३. निरबिकाद, निरदाशा ।

{ सर, जीत । ४. इको जिही । ५. भग । ६. सुभाउ ।

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਨਿਰਮਲ ⁴⁵ ਤੇ ਨਿਰਮਲਾ ॥ ਜੈਸੇ ਮੈਲੁ ⁴⁶ ਨ ਲਾਗੈ ⁴⁷ ਜਲਾ ⁴⁸ ॥	God-awakened man is the purest of the pure ⁴⁵ , as filth ⁴⁶ attaches ⁴⁷ not to water ⁴⁸ .
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਮਨਿ ⁴⁹ ਹੋਇ ਪ੍ਰਗਾਸ ⁵⁰ ॥ ਜੈਸੇ ਧਰ ⁵¹ ਉਪਰਿ ⁵² ਆਕਾਸੁ ⁵³ ॥	The mind ⁴⁹ of the God-awakened man is enlightened ⁵⁰ like the firmament ⁵³ above ⁵² the earth ⁵¹ .
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਮਿਤ੍ਰ ⁵⁴ ਸਤ ⁵⁵ ਸਮਾਨਿ ⁵⁶ ॥	To the God-awakened man, a friend ⁵⁴ and a foe ⁵⁵ are the same ⁵⁶ .
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਨਾਹੀ ਅਭਿਮਾਨ ⁵⁷ ॥	The God-awakened man has no pride ⁵⁷ .
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਉਚ ⁵⁸ ਤੇ ਉਚਾ ॥	The God-awakened man is the highest of the high ⁵⁸ .
ਮਨਿ ਅਪਨੈ ਹੈ ਸਭ ਤੇ ਨੀਚਾ ⁵⁹ ॥	Within his mind, he is the most humble ⁵⁹ of all.
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ⁶⁰ ਸੇ ਜਨ ⁶¹ ਭਏ ⁶² ॥ ਨਾਨਕ ਜਿਨ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪਿ ⁶³ ਕਰੇਇ ⁶⁴ ॥੨॥	Nanak, only those ⁶⁰ persons ⁶¹ , become ⁶² God-divines, whom the Lord Himself ⁶³ makes ⁶⁴ so.

1. - برہم گیبانی بر مزل تے بر مزل — جیسے میل نہ لاگے جلا ۛ
 2. - برہم گیبانی کے من ہو پر گاس — جیسے دھر اوپر آکاس
 3. - برہم گیبانی کے بر ستر ستران — برہم گیبانی کے ناہی اجمان
 4. - برہم گیبانی اوچ تے اوچا — من اپنے ہے سبھ تے نیچا
 5. - برہم گیبانی سے جن بھئے
- نانک جن پر سبھ آپ کرے ۛ

- ۱۔ جس طرح پانی کو میل نہیں لگتی ہے، اسی طرح ایک عارف باللہ دنیاوی آلائشوں سے آلودہ نہیں ہوتا ہے۔ وہ بُرائی کی میل سے ہمیشہ بچا رہتا ہے۔
- ۲۔ عارف باللہ کے من پر عرفان اس طرح احاطہ کئے ہوئے ہوتا ہے، جو طرح آسمان زمین کو۔ اُس کے من کی ایک لہر بھی سیج (Eternal Truth) کی گرفت سے باہر نہیں ہوتی۔
- ۳۔ ایک عارف باللہ کو دوست دشمن ایک جیسے لگتے ہیں۔ اس کا من بغض حسد اور غرور جیسی غلامتوں سے پاک ہوتا ہے۔ اُس کا من صاف اور شُدھ ہوتا ہے۔
- ۴۔ ایک عارف باللہ کی رُوحانی قدریں بلند ترین ہوتی ہیں، مگر وہ اپنے من میں تجو کو بکشت خیال کرتا ہے۔ وہ حد درجہ کا مُتکسِر و المِزاج ہوتا ہے۔
- ۵۔ اے ناک! وہی لوگ عارف بنتے ہیں جن کو پر مائتا ایسا بنا دیتا ہے۔

(8/2)

- ۱۔ जिसके मन में गिमान खुदा का, दिल का पाक धौक साफ है वह ।
मैल लगे कब पानी को जब निसरे तो सफाफ है वह ।
- 2۔ जिस के मन में गिमान खुदा का, उस में नूर समाइया है।
देखो जैसे घरती पर, आकाश बराबर छाइया है ।
- 3۔ जिसके मनमें गिमानखुदा का, दुसमन दोसत बराबर हैं ।
जिसके मनमें गिमान खुदा का, उस से दूर खुदो की मैठ ।
- 4۔ जिस के मन में गिमान खुदा का, वह भाला से भाला है ।
सभ से खुद को नीचा समझे, गो बाला से बाला है ।
- 5۔ रब का गिमान उसी को है, रब जिस को गिमानीयाव बनाए ।
'नानक' गिमान उसीको होगा, मासक जिसको माप सिखाए २॥

ایں سعادت بزورِ بازونیت - تانہ بخشہ خدائے بخشندہ

- ۱. गिला । २. सबीवा । ३. निरबिकार, निरबीष ।
४. इको जिही । ५. भब । ६. सुभाउ ।

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਗਲ ਕੀ ਰੀਨਾ ⁶⁵ ॥	The God-divine is the dust ⁶⁵ of all.
ਆਤਮ ਰਸੁ ⁶⁶ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਚੀਨਾ ⁶⁷ ॥	The God-divine realises ⁶⁷ the spiritual bliss ⁶⁶ .
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਸਭ ਉਪਰਿ ਮਦਿਆ ⁶⁸ ॥	The God—divine shows kindness ⁶⁸ to all.
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਤੇ ਕਛੁ ਬੁਰਾ ⁶⁹ ਨ ਭਇਆ ⁷⁰ ॥	From the God-divine nothing evil ⁶⁹ emanates ⁷⁰ .
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਦਾ ⁷¹ ਸਮਦਰਸੀ ⁷² ॥	The God-divine is, ever ⁷¹ , impartial ⁷² .
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ⁷³ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ⁷⁴ ਬਰਸੀ ⁷⁵ ॥	Ambrosia ⁷⁴ rains ⁷³ from the glance ⁷³ of him who knows God.
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਬੰਧਨ ⁷⁶ ਤੇ ਮੁਕਤਾ ⁷⁷ ॥	The knower of God is free ⁷⁷ from entanglements ⁷⁶ .
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਨਿਰਮਲ ⁷⁸ ਜੁਗਤਾ ⁷⁹ ॥	Pure ⁷⁸ is the way of life ⁷⁹ of the knower of God.
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਭੋਜਨੁ ⁸⁰ ਗਿਆਨ ⁸¹ ॥	Divine knowledge ⁸¹ is the food ⁸⁰ of the man who knows God.
ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਤਾ ਬ੍ਰਹਮ ਧਿਆਨੁ ⁸² ॥੩॥	Nanak, the Lord's Knower is absorbed in Lord's meditation ⁸² .

- 1- برسم گيانی سگل کی رینا — آتم رَس برسم گيانی چينا ۛ
- 2- برسم گيانی کی سنجہ اوپر مینا — برسم گيانی تے کچھ بُر نہ بھینا
- 3- برسم گيانی سدا سمدسی — برسم گيانی دُرست اُمرت برسی
- 4- برسم گيانی بندھن تے مُکّتا — برسم گيانی کی نرمل جُکّتا
- 5- برسم گيانی کا بھوجن گيان ؛
- نانک برسم گيانی کا برسم دھيان

- ۱- عارف اپنے آپ کو سارے بندوں کے پیروں کی خاک خیال کرتا ہے۔
اُس نے بہت کم آہند (روحانی فرحت و لذت) محسوس کیا ہے۔
- ۲- ایک عارف ہر ایک کے ساتھ خندہ پیشانی کے ساتھ ہم کلام ہوتا ہے۔
اور وہ ہر کربے کام سے پاک ہوتا ہے۔
- ۳- ہر ایک قماش کے انسان پر عارف کی نظر ایک جیسی ہوتی ہے۔ اُسکی
نگاہ سے ہر قسم کے انسان پر انمیت کی ورشا ہوتی ہے۔
- ۴- عارف مایا کے بندھنوں سے آزاد ہوتا ہے۔ اس کی طرز زندگی بُریوں
سے مُبرّا ہوتی ہے۔
- ۵- دھیمان اور گیان عارف کی خوراک ہے۔ اس کے من کی رُو حانی زندگی
ہی اُس کا سر ہے۔ دلا گر تواضع کنی اختیار
شود خلق دنیا تراد و ستار (سعدی)

(8/3)

- ۱- जिस के मन में गिमान खुदा का, खुद को सभ की शक बनाए ।
जिस के मन में गिमान खुदा का, वह कहानी २ बजत ३ पाए ।
- २- जिसके मनमें गिमानखुदा का, सभपर शफकत ४ करताजाए ।
जिसकेमनमें गिमानखुदा का, शर ५ उसके नजदोक न भाए ।
- ३- जिसके मनमें गिमानखुदा का, एक नजर सभ उसको भाएँ ।
जिसके मनमें गिमान खुदा का, नैन उसके अमृत बरसाएँ ।
- ४- जिस के मनमें गिमान खुदा का, हर बंधन से मुक्ती पाए ।
जिसके मन में गिमान खुदा का, वह नेकी के रसते जाए ।
- ५- जिसकेमनमें गिमानखुदा का, उसका भोजनरबका गिमान ।
जिसके मनमें गिमान खुदा का, 'नानक' उसकारबमेंघिमान । ३।

حقیقت ہے اس میں نہ کر شک ذرا
کہ نیکیوں سے ہوتی ہے نیکی سدا

نوٹ:- ۱

- ۱. چرن-بھڑ ۱ ۲. آتاک ۱ ۳. آتاند ۱
۴. مہربانی ۱ ۵. بدی ۱

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਏਕ
 ਉਪਰਿ ਆਸ⁸⁴ ॥
 ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਨਹੀ
 ਬਿਨਾਸ⁸⁵ ॥
 ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ
 ਗਤੀਬੀ⁸⁶ ਸਮਾਹਾ⁸⁷ ॥
 ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਪਰ-
 ਉਪਕਾਰ⁸⁸ ਉਮਾਹਾ⁸⁹ ॥
 ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਨਾਹੀ
 ਧੰਧਾ⁹⁰ ॥
 ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਲੇ⁹¹
 ਧਾਵਤੁ⁹² ਬੰਧਾ⁹³ ॥
 ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਹੋਇ⁹⁴
 ਸੁ⁹⁵ ਭਲਾ⁹⁶ ॥
 ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੁਫਲ⁹⁷
 ਫਲਾ ॥
 ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੰਗਿ⁹⁸
 ਸਗਲ ਉਧਾਰੁ⁹⁹ ॥
 ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ
 ਜਪੈ¹⁰⁰ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰੁ ॥੪॥

Lord's-divine has his hope⁸⁴ on the
One Master⁸⁵.

Lord's-divine suffers no doom⁸⁶.

Lord's realiser is steeped⁸⁷ in
humility⁸⁸.

Lord's realiser takes delight⁸⁹ in
doing good to others⁹⁰.

Lord's realiser has no worldly
entanglements⁹¹.

Lord's realiser takes⁹² captive⁹³ his
wandering⁹⁴ mind.

Very⁹⁵ sublime⁹⁶ are the acts⁹⁷ of the
man, who realises the Lord.

The Lord's realiser fruitions⁹⁸ well.

In the company⁹⁹ of the Lord's
realiser, all are saved¹⁰⁰.

Nanak, the whole world praises¹⁰⁰
the man, who knows his Lord.

- 1- برہم گیبانی ایک اُوپر آس۔ برہم گیبانی کا نہی بناس
- 2- برہم گیبانی کے غریبی سنا کا۔ برہم گیبانی پر اپکار اُما کا
- 3- برہم گیبانی کے ناہی دھندا۔ برہم گیبانی اے دھاوت بندھا
- 4- برہم گیبانی کے ہوء سہ بھلا۔ برہم گیبانی سچھل پھلا
- 5- برہم گیبانی سنگ سنگ اُدھار
- ناتک برہم گیبانی جیے سنگ سنسار

- ۱- عارف کو صرف ایک حقیقی القیوم کی اس کا سہارا ہوتا ہے۔ اُس کی اونچی روحانی عظمت کبھی ناس نہیں ہوتی ہے۔
- ۲- عارف کے من میں حق کی دولت سمائی ہوئی رہتی ہے۔ اسے دوسروں کو بھلا کرنے کا چاو لگا رہتا ہے۔
- ۳- عارف کے من میں مایا کا جھال نہیں ہوتا ہے کیونکہ وہ جھٹکتے من پر قابو کر کے اُسے ضبط میں رکھ لیتا ہے۔
- ۴- جو کچھ خدا کی طرف سے ہوتا ہے۔ عارف اس میں اپنے اور پرائے کے لئے خیر سمجھتا ہے۔ وہ راضی بہ رضا رہ کر اپنی زندگی نہال کرتا ہے۔
- ۵- عارف کی صحبت میں رہ کر مصاحب کا بیڑا پار ہوتا ہے۔ اس کی بدولت سارے جگت کے لوگ پرکھ کا نام جیتے ہیں۔

(8/4)

- 1- जिसके मनमें गिमानखुदा का, मोतभी उसके पास न आए। जिसके मनमें गिमानखुदा का, वह मसकोन तबीमत पाए।
- 2- जिसके मनमें गिमानखुदा का, रहिमो-करमरपरमडाभाए। जिसके मनमें गिमान खुदा का, सभ धंधों से यकसू हो।
- 3- जिसके मन में गिमान खुदा का, उस को मन पर काबू हो। जिसके मनमें गिमान, खुदा का, उस से हों सभ काम भले।
- 4- जिसके मन में गिमान खुदा का जग में फूले और फले। जिसके मन में गिमान खुदा का, उस की संगत करदे पार।
- 5- जिसके मनमें गिमान खुदा का, 'नानक' गुनगाए संसार ॥४॥

*All those who are drawn into his fellowship are saved.
He is beau-ideal of the world for contemplation.
(Teja Singh)*

● १. निमृता वाला सुभाव । २. परउपकार । ३. बेफिकर ।

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਏਕੈ ¹ ਰੰਗ ¹ ॥	Lord's Divine loves ¹ the Lord alone ²
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਬਸੇ ⁴ ਪ੍ਰਭੁ ਸੰਗ ⁵ ॥	The Lord abides ⁴ with ⁵ the one who knows God.
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਨਾਮੁ ਆਧਾਰੁ ⁶ ॥	God's Name is the mainstay ⁶ of the God's divine.
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਨਾਮੁ ਪਰਵਾਰੁ ⁷ ॥	God's Name is the family and retinue, of the one who understands the Lord.
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਦਾ ⁸ ਸਦ ਜਾਗਤ ⁹ ॥	For ever and aye ⁸ , the Lord's divine is wakeful ⁹
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ¹⁰ ਅਹੰਬੁਧਿ ¹² ਤਿਆਗਤ ¹³ ॥	The Lord's divine discards ¹² his haughty ¹¹ intellect ¹² .
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਮਨਿ ¹⁴ ਪਰਮਾਨੰਦ ¹⁶ ॥	Within the mind ¹⁴ of the Lord's divine, is the supreme ¹⁵ bliss ¹⁶
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਘਰਿ ¹⁷ ਸਦਾ ¹⁸ ਅਨੰਦ ¹⁹ ॥	There is eternal ¹⁸ happiness ¹⁹ in the home ¹⁷ of the Lord's divine.
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੁਖ ਸਹਜ ²⁰ ਨਿਵਾਸ ²¹ ॥	The man who knows God abides ²¹ in celestial peace ²⁰ .
ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਨਹੀ ਬਿਨਾਸ ²² ॥੫॥	Nanak, the knower of God meets not death ²² .

੧. - برہم گِیانی کے ایکے رنگ — برہم گِیانی کے بسے پرہر رنگ
੨. - برہم گِیانی کے نام اَدھار — برہم گِیانی کے نام پر وار
੩. - برہم گِیانی سدا سدا جگت — برہم گِیانی اہنگ تہ تہ تیاگت
- ੴ. - برہم گِیانی کے من پرمانند — برہم گِیانی کے گھر سدا انند
5. - نانک برہم گِیانی کا نہیں بناس

- ۱۔ برہم گئیانی کے من میں خدا سمو یا ہوا ہوتا ہے۔ وہ اس حالت میں پُر کیف رہتا ہے۔
- ۲۔ برہم گئیانی کے من میں صرف ایک پُر جھو کا آسرا قائم رہتا ہے۔ اسی لئے پُر جھو کا نام اُس کا پُر لیوا رہا ہے۔
- ۳۔ برہم گئیانی بُرائیوں کے حملہ سے ہر وقت باخبر رہتا ہے۔ اس لئے وہ غور کرنے والی جس (بُدھی) کو ترک کرتا ہے۔
- ۴۔ برہم گئیانی کے من میں اعلیٰ سکھ کا مالک (رب) بستا ہے۔ اسی لئے اُس کے دل کو تسکین ہوتی ہے۔
- ۵۔ برہم گئیانی سکھ اور شانتی میں مست رہتا ہے۔ اے نانا!
- برہم گئیانی کی آتمک عظمت کبھی فنا نہیں ہوتی ہے۔

जिस के मन में मिश्रान खुदा का उलफत में यकरगर रहे।
जिस के मन में मिश्रान खुदा का, रब भी उस के संग रहे।

- 2- जिस के मन में गिम्मान खुदा का, नाम उस का आघार रहे ।
जिस के मन में गिम्मान खुदा का, नाम उस का प्रवार रहे ।
- 3- जिस के मन में गिम्मान खुदा का, रहिता है बेदार ३ सदा ।
जिस के मन में गिम्मान खुदा का, दूर उस से पंदार ४ सदा ।
- 4- जिस के मनमें गिम्मान खुदा का, मन उसका खुरसंद ५ रहे ।
जिस के मन में गिम्मान खुदा का, घर उस के आनंद रहे ।
- 5- जिसके मनमें गिम्मानखुदा का, चैन और सुख में बसताजाए ।
जिसके मनमें गिम्मान खुदा का 'नानक' वह कब मिटनेपाए ।

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ
ਬੋਤਾ²³ ॥

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਏਕ²⁴
ਸੰਗਿ ਹੋਤਾ²⁵ ॥

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੇ ਹੋਇ
ਅਚਿੰਤ²⁶ ॥

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ
ਨਿਰਮਲ²⁷ ਮੰਤ²⁸ ॥

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਜਿਸ ਕਰੈ²⁹
ਪ੍ਰਭੁ ਆਪਿ³⁰ ॥

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਬਡ³¹
ਪਰਤਾਪ³² ॥

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਦਰਸੁ³³
ਬਡਭਾਗੀ³⁵ ਪਾਈਐ ॥

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਉ ਬਲਿ
ਬਲਿ³⁶ ਜਾਈਐ ॥

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਉ
ਖੋਜਹਿ³⁷ ਮਹੇਸੁਰ³⁸ ॥

ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ
ਆਪਿ⁴⁰ ਪਰਮੇਸੁਰ⁴¹ ॥੬॥

The man, who knows²³ the Lord is called a Brahm-gyani.

The man, who knows the Lord loves²⁵ the or God²⁴ alone.

The man, who knows the Lord is free from cares²⁶.

Pure²⁷ is the doctrine²⁸ of him, who knows God.

He is a Brahm-gyani, whom the Lord Himself³⁰ makes²⁹.

Great³¹ is the glory³² of the man who knows God.

The sight³³ of the man, who knows God, is obtained through the greatest³⁴ good fortune³⁵.

Be thou devoted and dedicated³⁶ unto the man, who knows God.

The great³⁸ god³⁷, Shiva searches³⁷ for the man, who knows God.

Nanak the Brahm-gyani, is Himself⁴⁰ the Exalted Lord⁴¹.

1- برہم گِیانی برہم کا بیتا برہم گِیانی ایک سنگِ ہیٹا ۴

2- برہم گِیانی کے ہمو اچنت برہم گِیانی کا نرمِل منت

3- برہم گِیانی جس کَرے پرچہ آپ برہم گِیانی کا یڈ پر تاپ

4- برہم گِیانی کا درسِ بڈھالِ پائیئے برہم گِیانی کئے بلِ بلِ جائیئے

5- برہم گِیانی کئے کھو جہِ مہسُر

نانک برہم گِیانی آپ پر مہسُر

-4-

- ۱۔ برہم گئیانی خداے واحد کا محرم بن جاتا ہے۔ اور اُس ایک پر جھو کے ساتھ ہی پیار کرتا ہے۔
- ۲۔ برہم گئیانی کے من میں اندیشہ نہیں ہوتا ہے۔ اُس کی نصیحت سے سب لوگ پاک اور صاف ہو جاتے ہیں۔
- ۳۔ برہم گئیانی کا بڑا پر تپ ہوتا ہے۔ وہی شخص برہم گئیانی بن سکتا ہے جس کو رب برہم گئیانی بننے کی توفیق دے۔
- ۴۔ برہم گئیانی کے دیدار بڑی خوش قسمتی سے حاصل ہوتے ہیں۔ اس پر ہمیشہ قربان ہونا چاہئے۔
- ۵۔ بڑے بڑے دوتے (شو وغیرہ) برہم گئیانی کی تلاش میں پھرتے ہیں۔ نانک دیو حجا فرماتے ہیں کہ اکال پرکھ بذاتِ خود ایک برہم گئیانی کا روپ ہے۔

(8/6)

- ۱۔ जिसके मनमें गिआन खुदा का, ब्रह्म गिआनी कहिलाता है।
जिस के मन में गिआन खुदा का एक से प्रेम लगाता है।

بے نیاز فکر ہے اس کا دماغ
مل گیا اس کو حقیقت کا سراغ

2. जिस के मन में गिआन खुदा का, चिता उस से दूर रहे।
जिसके मनमें गिआन खुदा का, पाक १ उसका दसतूर रहे।
3. जिसके मन में गिआन खुदा का, जिस को देता वाली ३ है।
जिस के मन में गिआन खुदा का, उस की शान निराली है।

اکال پرکھ بذاتِ خود برہم گئیانی کا روپ ہے۔

4. जिस के मनमें गिआन खुदा का, किसमत ही से पाएँ हम।
जिसके मन में गिआन खुदा का, बल बल उसके जाएँ हम।

برہم گئیانی باشند ز دیدار ش نصیب - من شوم قرباں بدایں مرد ارب
ہم فرشتہ راتلاش اس کسے - اس کسے غرق وجود حق کسے

5. जिसके मनमें गिआन खुदा का, दुँहे उस को महेशवर ४ आप।
जिसके मनमें गिआन खुदा का, 'नानक' ब्रह्म परमेशवर आप॥६॥

● ۱. ساکھ، پविتر۔ ۲. کارِ بھار۔ ۳. پرمااتما۔ ۴. شیب جی۔

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਕੀਮਤਿ ⁴² ਨਾਹਿ ॥	The man who knows God is priceless ⁴² .
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਸਗਲ ⁴³ ਮਨ ਮਾਹਿ ⁴⁴ ॥	All that ⁴³ abides within ⁴⁴ the mind of the man who knows God.
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਕਉਨ ਜਾਨੈ ਭੇਦ ⁴⁵ ॥	Who can know the secret ⁴⁵ of the man, who knows God?
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਉ ਸਦਾ ⁴⁶ ਆਦੇਸੁ ⁴⁷ ॥	Ever ⁴⁶ make obeisance ⁴⁷ unto the God-divine.
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਕਥਿਆ ⁴⁸ ਨ ਜਾਇ ⁴⁹ ਅਧਾਖਰੁ ⁵⁰ ॥	Even half ⁴⁹ a letter ⁵⁰ of the praise of the God-divine cannot be narrated ⁴⁸ .
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਰਬ ⁵¹ ਕਾ ਠਾਕਰੁ ⁵² ॥	The God-divine is the Lord ⁵² of all ⁵¹ .
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਮਿਤਿ ⁵³ ਕਉਨੁ ਬਖਾਨੈ ⁵⁴ ॥	Who can describe ⁵⁴ the limits ⁵³ of the man, who knows God?
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਗਤਿ ⁵⁵ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਜਾਨੈ ॥	Only the Brahm-gyani knows the state ⁵⁵ of the Brahm-gyani.
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਅੰਤੁ ⁵⁶ ਨ ਪਾਰੁ ⁵⁷ ॥	The man who knows God is without ends ⁵⁶ and limits ⁵⁷ .
ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਉ ਸਦਾ ⁵⁸ ਨਮਸਕਾਰੁ ⁵⁹ ॥੭॥	Nanak ever ⁵⁸ prostrates ⁵⁹ himself to the man, who knows the Lord.

1. - برہم گیبانی کی قیمت ناہ — برہم گیبانی کے سکل من ماہ ۛ ۛ
2. - برہم گیبانی کا کون جانے بھید — برہم گیبانی کو سدا دیس ۛ
3. - برہم گیبانی کا کتھیا نہ چاڑھا کھر — برہم گیبانی سب کا ٹھا کر ۛ
4. - برہم گیبانی کی مت کون نکھلے — برہم گیبانی کی گت برہم گیبانی جانے
5. - برہم گیبانی کا انت نہ پار
- نانک برہم گیبانی کو سدا نمسکار

- ۷ -

- ۱۔ برہم گئیانی کی ہستی انموا ہے، وہ اوصاف حمیدہ کا مجسمہ ہے۔
- ۲۔ برہم گئیانی کی عظیم زندگی کے بعد اسے کوئی واقف نہیں ہوتا ہے۔ وہ ہمیشہ تعظیم و تائیم کے قابل ہے۔
- ۳۔ برہم گئیانی کے اوصاف اگر یکھنے بیٹھیں تو ایک حرف بھی لکھ نہیں سکتے ہیں، کیونکہ وہ انسانوں کا معبود ہے۔
- ۴۔ برہم گئیانی کی اونچی زندگی کا اندازہ کوئی نہیں کر سکتا ہے۔ اس کا اندازہ صرف برہم گئیانی ہی کر سکتا ہے۔
- ۵۔ برہم گئیانی کے اوصاف سمندر کا ساحل نہیں، بلکہ وہ خود عین سمندر ہے۔ اے ناک! اے سدائے ناسکار ہے۔

(8/7)

- 1- जिस के मन में गिआन खुदा का, बंदा है अनमोल वृही ।
जिसके मन में गिआन खुदा का, रोशन उस पर हाल सभी ।
ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ, ਸਾਧੇ ਹੀ ਕੁਝ ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ ਅੰਦਰ ਹਨ ॥
(ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ)

- 2- जिस के मन में गिआन खुदा का, जाने उस का भेद खुदा ।
जिस के मन में गिआन खुदा का, उस को है आदेश सदा ।
- 3- गिआनी की तारीफ में हम से, आधा हरक न लिखा जाए ।
जिसके मन में गिआन खुदा का, सभ का वह ठाकुर कहिलाए ।

نیم حرفے زو نہ باشد ہم بیان
حق شناسے مالک عالم جہان (عقیف)

- 4- जिस के मन में गिआन खुदा का, कौन उसे पहिचानेगा ।
जिस के मन में गिआन खुदा का, गिआनी उस को जानेगा ।

ولی را ولی می شناسد

- 5- जिस के मन में गिआन खुदा का, अंत न उस का है अंजाम ।
जिसके मन में गिआन खुदा का, 'नानक' उसको नित परनाम ॥ ७॥

● ۱. نامشکار । ۲. مالک، موصوفی ۔ ۳. نامشکار ।

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਭ
ਸ੍ਰਿਸਟਿ⁶⁰ ਕਾ ਕਰਤਾ⁶¹ ॥
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਦ⁶²
ਜੀਵੈ ਨਹੀ ਮਰਤਾ⁶³ ॥
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਮੁਕਤਿ⁶⁴
ਜੁਗਤਿ⁶⁵ ਜੀਅ⁶⁶ ਕਾ
ਦਾਤਾ⁶⁷ ॥

The knower of God, is the creator⁶¹
of the whole world⁶⁰.

The knower of God lives for ever⁶²
and dies⁶³ not.

The knower of God, is the (Shower)
or (Giver⁶⁷ of the way⁶⁵ to salvation⁶⁴
to the mortal⁶⁶.

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਪੂਰਨ⁶⁸
ਪੁਰਖ⁶⁹ ਬਿਧਾਤਾ⁷⁰ ॥
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਅਨਾਥ ਕਾ
ਨਾਥ⁷¹ ॥
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਸਭ⁷²
ਉਪਰਿ⁷³ ਹਾਥ⁷⁴ ॥
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਸਗਲ⁷⁵
ਅਕਾਰੁ⁷⁶ ॥

The knower of God, is the perfect⁶⁸
Lord⁶⁹ Creator⁷⁰.

The knower of God, is the patron⁷¹
of the patronless.

The saving hand⁷⁴ of the knower of God
extends over⁷³ the entire⁷² humanity.

The knower of God, owns the
entire⁷⁵ universe⁷⁶.

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਆਪਿ⁷⁷
ਨਿਰੰਕਾਰੁ⁷⁸ ॥

The knower of God, is himself⁷⁷
the Formless Lord⁷⁸.

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਸੋਭਾ⁷⁹
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਬਨੀ⁸⁰ ॥

The glory⁷⁹ of the Brahm-gyani
behoves⁸⁰ the Brahm-gyani alone.

ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ
ਸਰਬ⁸¹ ਕਾ ਧਨੀ⁸² ॥੮॥੮॥

Nanak, the mortal who knows
God, is the Lord⁸² of all⁸¹.

੧- برہم گیبانی سبھ سرست کا کرتا — برہم گیبانی سد جوئے نہی مرتا ۶

੨- برہم گیبانی مکت جگت جی کا داتا — برہم گیبانی پورن پرکھ بدھاتا

੩- برہم گیبانی انا تھ کا ناتھ — برہم گیبانی کا سبھ اُپر ماتھ

۴- برہم گیبانی کا سگل اکار — برہم گیبانی آپ نر زکار

۵- برہم گیبانی کی سو بھا برہم گیبانی بنی

نانک برہم گیبانی سر ب کا دھنی

-۸-

- ۱- برہم گپنی سارے سنسار کا خالق ہے۔ وہ فنا نہیں ہوتا ہے۔
وہ ابدی حیات کا سرچشمہ ہے۔
- ۲- برہم گپنی سنسار کے لوگوں کو راہِ نجات دکھانے والا ہے۔ وہ مکمل زندگی کی صحیح طور پر نشاندہی کرتا ہے۔ وہ بذاتِ خود ایک انسان کامل ہے۔
- ۳- برہم گپنی بے مالکوں کا مالک ہے۔ وہی سب کی مدد کرنے والا ہے۔
- ۴- یہ عالم موجودات برہم گپنی کا اپنا عالم ہے۔ وہ ظاہر میں آپ ہی نرنکار ہے۔
- ۵- برہم گپنی کی صفت صرف برہم گپنی ہی کر سکتا ہے۔ نامنگ!
وہی مخلوقات کا مالک ہے۔

(8/8)

- ۱- जिस के मन में गिमान खुदा का, जग का करता धरता है।
जिस के मन में गिमान खुदा का जिदा है, कब मरता है।
"गिमाना नी मोरे जगउ च घटा छुट दलौ जै, मर जौ नी छुट जौ।"
- 2- जिस के मन में गिमान खुदा का, सुख मुक्ती का दाता है।
जिस के मन में गिमान खुदा का, पूरा काम बनाता है।
- 3- जिसके मनमें गिमान खुदा का, बे-नाथों का नाथ है वह।
जिसके मनमें गिमान खुदा का, रखता सम पर हाथ है वह।
- 4- जिसके मनमें गिमान खुदा का, खुद सारा संसार है वह।
जिसके मन में गिमान खुदा का, आप ही निरंकार है वह।
"سخن شناس منظر ہر دو جہاں - کبریا خود مستتر باشد دران"
- 5- जिसके मनमें गिमान खुदा का, ज्ञान बसकी हरफानो है।
नानक जो गिमानो है रब का, हाथ उस के सुलतानी है।

نامنگ لکھ: مرد خدا شناس مالک ہم چیز و بختند ہم چیز است (ماخوذ از گنجِ آسایش)
ایران

● ۱. بے آسارا | ۲. سوامی | ۳. گیمان مہی | ۴. بادشاہی |

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ

ਅਸਟਪਦੀ ੯

੯

ਸਲੋਕੁ ॥

ਉਰਿਧਾਰੈ ਜੋ ਅੰਤਰਿ ਨਾਮੁ ॥

ਸਰਬ ਮੈ ਪੇਖੈ ਭਗਵਾਨੁ ॥

ਨਿਮਖ ਨਿਮਖ ਠਾਕੁਰ ਨਮਸਕਾਰੈ ॥

ਨਾਨਕ ਓਹੁ ਅਪਰਸੁ ਸਗਲਾ ਨਿਸਤਾਰੈ

ਸਲੋਕੁ

ਅੰਤਰਿ ਨਾਮੁ ਸਰਬ ਮੈ ਪੇਖੈ ਭਗਵਾਨੁ ॥
ਨਿਮਖ ਨਿਮਖ ਠਾਕੁਰ ਨਮਸਕਾਰੈ ॥
ਨਾਨਕ ਓਹੁ ਅਪਰਸੁ ਸਗਲਾ ਨਿਸਤਾਰੈ ॥

Slok.

He, who places⁸⁴ the Name in⁸⁵ his heart⁸⁶, who sees⁸⁷ the Lord⁸⁸ amongst all⁸⁹ and who at every moment⁹⁰ bows⁹¹ to the Lord;—
Nanak, such⁹² a saint who touches not⁹³ anybody, emancipates⁹⁴ all.

9

جو انسان اپنے سن میں ہمیشہ ایک پرجھوکا نام
 قائم رکھتا ہے اور اسے تمام مخلوقات میں موجود دکھتا
 ہے۔ لفظ بہ لحظ اُس کو نمسکار کرتا ہے۔ اے نانک!
 وہ انسان حقیقی معنوں میں سچا اور حد درجہ پاکیزہ
 انسان ہے۔ وہ سب جانداروں کا بڑا پیار لگاتا ہے۔

अपरस३ उस को जानोए,
'नानक' जग तेराए ॥१॥

१. प्रेकाश । २. सिर । ३. पवित्र ।

ਅਸਟਪਦੀ ॥

Ashtpadi.

ਮਿਥਿਆ⁹⁴ ਨਾਹੀ ਰਸਨਾ⁹⁵
ਪਰਸ⁹⁶ ॥ ਮਨ ਮਹਿ⁹⁷
ਪ੍ਰੀਤਿ⁹⁸ ਨਿਰੰਜਨ⁹⁹ ਦਰਸ¹⁰⁰ ॥

He, whose tongue⁹⁵ touches⁹⁶ not
falsehood⁹⁴, within⁹⁷ whose mind is
the love⁹⁸ for the sight¹⁰⁰ of the
Pure One⁹⁹.

ਪਰਤ੍ਰਿਅ¹ ਰੂਪ² ਨ ਪੇਖੈ³
ਨੇਤ੍ਰ⁴ ॥

Whose eyes⁴ see⁵ not the beauty⁴ of
others² wives³.

ਸਾਧੋ¹⁰ ਕੀ ਟਹਲ⁷ ਸੰਤ
ਸੋਗਿ⁸ ਹੇਤ⁹ ॥ ਕਰਨ¹⁴ ਨ
ਸੁਨੈ ਕਾਹੂ¹² ਕੀ ਨਿੰਦਾ¹³ ॥
ਸਭ ਤੇ ਜਾਨੈ¹⁵ ਆਪਸ¹⁶
ਕਉ ਮੰਦਾ¹⁷ ॥ ਗੁਰ
ਪ੍ਰਸਾਦਿ¹⁸ ਬਿਖਿਆ¹⁹
ਪਰਹਰੈ²⁰ ॥ ਮਨ²¹ ਕੀ
ਬਾਸਨਾ²² ਮਨ²³ ਤੇ²⁴ ਟਰੈ²⁵ ॥
ਇੰਦ੍ਰੀ²⁶ ਜਿਤ²⁷ ਪੰਚ²⁸
ਦੋਖ²⁹ ਤੇ ਰਹਤ³⁰ ॥
ਨਾਨਕ ਕੋਟਿ³¹ ਮਧੇ³² ਕੋ³³
ਐਸਾ³⁴ ਅਪਰਸ ॥੧॥

Who serves⁷ the holy¹⁰ and bears
love⁹ to⁸ the saints, who with his
ears¹⁴, hears not slander¹³ of
anyone¹², who deems¹⁵ himself¹⁶
the worst¹⁷ of all, who by Guru's
grace¹⁸ renounces²⁰ wickedness¹⁹,
who banishes²⁵ his heart's²¹ desires²²
from²⁴ his soul²³ and who conquers²⁷
his lust²⁶ and is free³⁰ from the five²⁸
deadly sins²⁹.

Nanak, amongst³² millions³¹, there
is scarcely any³³ such³⁴ 'Aparas'.

- ੧- ਮਿਥਿਆ ਨਾਹੀ ਰਸਨਾ ਪਰਸ — ਮਨ ਮਹਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਰੰਜਨ ਦਰਸ
- ੨- ਪਰਤ੍ਰਿਅ ਰੂਪ ਨ ਪੇਖੈ ਨੇਤ੍ਰ — ਸਾਧੋ ਕੀ ਟਹਲ ਸੰਤ ਸੋਗਿ ਹੇਤ
- ੩- ਕਰਨ ਨ ਸੁਨੈ ਕਾਹੂ ਕੀ ਨਿੰਦਾ — ਸਭ ਤੇ ਜਾਨੈ ਆਪਸ ਕਉ ਮੰਦਾ
- ੪- ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬਿਖਿਆ ਪਰਹਰੈ — ਮਨ ਕੀ ਬਾਸਨਾ ਮਨ ਤੇ ਟਰੈ

੫- ਇੰਦ੍ਰੀ ਜਿਤ ਪੰਚ ਦੋਖ ਤੇ ਰਹਤ

ਨਾਨਕ ਕੋਟਿ ਮਧੇ ਕੋ ਐਸਾ ਅਪਰਸ

- ۱۔ انسان کو چھوٹی باتیں نہیں کرنی چاہئے۔ اُسے ایشور کے دیدار کی تمنا کرنی چاہئے۔
- ۲۔ انسان کو کسی عورت کے حسن و جمال کو دیکھ کر لہجنا نہیں چاہئے، بلکہ اُس کو سادھوؤں کی سنگت میں رہ کر اُن کی سیوا کرنی چاہئے۔
- ۳۔ انسان کو اپنے کانوں سے کسی کی غیبت نہیں سُننی چاہئے، بلکہ اپنے آپ کو سب سے ادنیٰ اور کمزور تصور کرنا چاہئے۔
- ۴۔ گندو کی مہر سے انسان برائیوں سے بچ سکتا ہے اور اپنی نفسانی خواہشات پر قابو پاسکتا ہے۔
- ۵۔ جس آدمی نے نفسانی خواہشات کے چشموں پر قابو پایا ہو اور ان کے اثرات کو قبول نہ کیا ہو۔ گورو جی فرماتے ہیں: اے ناکت! ایسا شخص کروڑوں میں ایک آدھ ہی ہوگا۔

- ۱۔ ५४ विम वृष (پر تیرہ روپ) = پرانی عورت کا حسن - २-३ ते३ येथे
- (نہ کیجئے نیتر) = آنکھ سے نہ دیکھو۔ ۴-۵ हिं३ मि३ (اندری جت) = اعضا، جسم کے ناجائز اثرات پر قابو پانا۔ ۵۔ पंच३ दे३ (پنج دوکھ) = کام، کرود، لوبھ، مومہ، انکار۔

91-

۶. नीचां, तुछ। ७. काम वाशना ८. पंच दोष: काम

- ۱۔ بھوٹ نہ آئے جس کے لب ۱ پر، سچ کا جس کو جاکر رہے۔
 मन में इशक खुदा का हो, दीदार ३ का हरदम शोक रहे।
 - ۲۔ نامہر م ۴ کا رپ نہ دیکھو، اپنی آواز بچاؤ بھ۔
 सेवा कर ले साधों की, संतों से प्रेम लगाए बूह।
 - ۳۔ کانوں کو مہبت ۵ سے روکو، آغروں کے بھ آئب ڈیپاؤ۔
 खुद को सभ से नीचा समझे, अदना ६ खुद को कहिता जाए।
 - ۴۔ گور کی دس پر رھیمت ہو، سب بوی آغا دُور دھاپ بھ۔
 दूर करे नफसानी क्वाहिष्ठा ७, मन को साफ बचाए बूह।
 - ۵۔ بچ کر پانچوں آئبوں سے، جو نفس ۹ کو آیتہ نکھ ہے بھ۔
 'नानक' लाखों इनसानों से, ऐसा 'अपरस' १० एक है बूह। ۱१।
- پرانی عورت کا حسن - ५४ विम वृष पर त्रिअ २५ १-५४ विम वृष
 نہ کیجئے نیتر: २-३ ते३ येथे - नपेखैनेत्र - آنکھ سے نہ دیکھو
 اندری جت: ३-४ हिं३ मि३ - इंद्री मित
 پنج دوکھ: ४-५ पंच३ दे३ - काम, क्रोद, लोभ, मोह, अहंकार
 ۹. बुल २. सुआद ३. दरशन ४. पराई इसत्री ५. निदिआ

खोम, मोह, अहंकार ९. काम १०. पवित्र।

ਬੈਸਨੋ ਸੋ ਜਿਸੁ ਉਪਰਿ ਸੁ³⁵
ਪ੍ਰਸੰਨ³⁶ ॥

ਬਿਸਨ ਕੀ ਮਾਇਆ³⁷ ਤੇ
ਹੋਇ ਭਿੰਨ³⁸ ॥ ਕਰਮ³⁹
ਕਰਤ ਹੋਵੈ ਨਿਹਕਰਮ⁴⁰ ॥
ਤਿਸੁ⁴¹ ਬੈਸਨੋ⁴¹ ਕਾ
ਨਿਰਮਲ⁴² ਧਰਮ⁴³ ॥

ਕਾਹੂ ਫਲ⁴⁵ ਕੀ ਇਛਾ⁴⁶
ਨਹੀ ਬਾਛੈ⁴⁷ ॥

ਕੇਵਲ⁴⁸ ਭਗਤਿ⁴⁹ ਕੀਰਤਨ⁵⁰
ਸੰਗਿ ਰਾਚੈ⁵¹ ॥

ਮਨ⁵² ਤਨ⁵³ ਅੰਤਰਿ⁵⁴
ਸਿਮਰਨ⁵⁵ ਗੋਪਾਲ⁵⁶ ॥

ਸਭ ਉਪਰਿ ਹੋਵਤ
ਕਿਰਪਾਲ⁵⁹ ॥

ਆਪਿ⁶² ਦਿਤੈ⁶³ ਅਵਰਹ⁶⁴
ਨਾਮੁ ਜਪਾਵੈ⁶⁵ ॥

ਨਾਨਕ ਓਹੁ⁶⁸ ਬੈਸਨੋ
ਪਰਮ⁶⁹ ਗਤਿ⁷⁰ ਪਾਵੈ ॥੨॥

He is the vegetarian with whom He³⁵,
the Lord is pleased³⁶.

Who abides apart³⁸ from God's
mammon³⁷ and who in performing
good acts³⁹ looks not for reward⁴⁰.
Pure⁴² is the faith⁴³ of that⁴¹
worshipper of Vishnu⁴¹.

He entertains⁴⁷ no desire⁴⁶ of reward⁴⁵
for anything.

He is solely⁴⁹ devoted⁵¹ to Lord's medita-
tion⁴⁹ and celebrating His praises⁵⁰.

Within⁵⁴ his mind⁵² and body⁵³ is the
contemplation⁵⁵ of the World⁵⁶.
Cherisher⁵⁷.

He is kind⁵⁹ to all the creatures.

He Himself⁶² ho'd's fast⁶³ to Lord's
Name and causes others⁶⁴ to repeat⁶⁵
it.

Nanak such⁶⁸ a Vaishnav obtains the
supreme⁶⁹ salvation⁷⁰.

1. - بیسنو سوجس اوپر سپرسن — بسن کی مایا تے ہوئے بھن ۹/۴

2. - کرم کرت ہوئے نہہ کرم — تس بیسنو کا نرمل دھرم

3. - کا ہو پھل کی اچھا نہی باچھے — کیول بھگت کیرتن سنگ پڑھے

4. - سن تن انتر سمرن گوپال — سبھ اوپر ہووت کرپال

آپ درڑے اوڑہ نام جپا فے

ناتک اوہ بیسنو پررم گت فے ۲-

- ۱۔ جو انسان پر بھوکے بایا کی دلاویزی سے بے نیاز ہے۔ اور جس پر اپنے حسنِ اعمال کی وجہ سے رب خوش ہے۔ وہی حقیقت میں سچا و شنو ہے۔
- ۲۔ اُس و شنو کا دھرم پاک ہے جو دھرم کے کام کرتا ہے۔ لیکن ان کاموں کے صلہ سے بے نیاز ہے۔
- ۳۔ جو انسان صرف پر بھوکے کی بھگتی کے کیرتن میں محو ہے اور اس کے معاوضہ کی فکر نہیں کرتا ہے۔ وہی و شنو ہے۔
- ۴۔ جس کے سن اور تین میں پر بھوکا سمرن بس رہا ہے اور جو سب مخلوق پر رحم کرتا ہے۔ وہی و شنو ہے۔
- ۵۔ جو شخص خود رب کا نام لے کر ارادہ سے اپنے سن میں جپتائے اور دوسروں سے چھوڑتا ہے۔ ناک فرماتے ہیں کہ وہ و شنو ہے۔ وہی مُکھتی حاصل کرتا ہے۔

(9/2)

- 1- 'वैशनो' उस को जानो जिस से, आप खुदा मसरूर रहे।
वैशनो उस को जानो हरदम, जो माइया से दूर रहे।
- 2- लाग से बच कर करम कमाएँ करम हमेशां पाक रहे।
वैशनो बूह भ्रंसा है जिस का, धरम हमेशां पाक रहे।
- 3- करम कमाएँ फल को तिआगेँ, फल का सोक भिटाएँ बूह।
रब की खालस भगती कर के, दाता के गुन गाएँ बूह।
- 4- याद करे तन मन से रब को, जिस ने सब को पाला है।
सभ पर रहिमत करने वाला, बखशिश करने वाला है।
- 5- आप भी उस का नाम जपे, भौरोँ को नाम जपाएँ बूह।
'वैशनो' उस को समझो 'नानक', राला रूतबा ३ पाएँ बूहा २।

He understand the true significance of the Name and makes others realize it. Such a Vaishnav has reached the highest attainment of life. (Teja Singh M.A.)

१. प्रसन । २. निशव.म करम करे । ३. उत्तम पदवी ।

ਭਗਉਤੀ⁶⁶ ਭਗਵੰਤ⁶⁷
ਭਗਤਿ⁶⁸ ਕਾ ਰੰਗੁ⁶⁹ ॥

He is the Lord's worshipper⁶⁶ who
enshrines affection⁶⁸ for Lord's⁶⁷
devotional service⁶⁹.

ਸਗਲ⁷⁰ ਤਿਆਗੈ⁷¹ ਦੁਸਟ⁷²
ਕਾ ਸੰਗੁ⁷³ ॥ ਮਨ ਤੇ
ਬਿਨਸੈ⁷⁴ ਸਗਲਾ ਭਰਮੁ⁷⁵ ॥
ਕਰਿ⁷⁶ ਪੂਜੈ⁷⁷ ਸਗਲ⁷⁸
ਪਾਰਬਹਮੁ⁷⁹ ॥

He forsakes⁷⁰ the company⁷² of all⁷³
wicked men⁷¹ and from his mind
all superstition is removed.

ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਪਾਪਾ⁸⁰ ਮਲੁ⁸¹
ਖੋਵੈ⁸² ॥

He realises⁷⁶ the Supreme Lord⁷⁹ to be
amongst all⁷⁸ and adores⁷⁷ Him alone.
In the saint's congregation, he
washes off⁸² the filth⁸¹ of sins⁸⁰.

ਤਿਸੁ⁸³ ਭਗਉਤੀ ਕੀ ਮਤਿ⁸⁴
ਉਤਮ⁸⁵ ਹੋਵੈ⁸⁶ ॥

Supreme⁸⁵ becomes⁸⁶ the wisdom⁸⁴
of such⁸³ a Bhagauti.

ਭਗਵੰਤ⁸⁷ ਕੀ ਟਹਲ⁸⁸
ਕਰੈ⁸⁹ ਨਿਤ ਨੀਤਿ⁹⁰ ॥

For ever and aye⁸⁹, he performs⁸⁸
the service⁸⁹ of his Lord⁸⁷.

ਮਨੁ⁹¹ ਤਨੁ⁹² ਅਰਪੈ⁹³
ਬਿਸਨ⁹⁴ ਪਰੀਤਿ⁹⁵ ॥

His soul⁹¹ and body⁹², he dedicates⁹³
to His Lord's⁹⁴ love⁹⁵.

ਹਰਿ ਕੇ ਚਰਨ⁹⁶ ਹਿਰਦੈ⁹⁷
ਬਸਾਵੈ⁹⁸ ॥

God's feet⁹⁶, he places⁹⁸ within his
mind⁹⁷.

ਨਾਨਕ ਐਸਾ ਭਗਉਤੀ
ਭਗਵੰਤ⁹⁹ ਕਉ ਪਾਵੈ¹⁰⁰ ॥

Nanak such a Bhagauti attains¹⁰⁰
to the Prosperous Lord⁹⁹.

॥ ੩ ॥

੧ - ਭਗਉਤੀ ਭਗਉਤ ਜਗਤ ਕਾਰੰਗ ਸਗਲ ਤਿਆਗੈ ਦੁਸਟ ਕਾ ਸੰਗ ॥
੨ - ਮਨ ਤੇ ਬਿਨਸੈ ਸਗਲਾ ਭਰਮੁ ਕਰ ਪੂਜੈ ਸਗਲ ਪਾਰਬਹਮੁ ॥
੩ - ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਪਾਪਾ ਮਲੁ ਖੋਵੈ ਤਿਸੁ ਭਗਉਤੀ ਕੀ ਮਤਿ ਉਤਮ ਹੋਵੈ ॥
੪ - ਭਗਉਤ ਕੀ ਟਹਲ ਕਰੈ ਨਿਤ ਨੀਤਿ ਮਨੁ ਤਨੁ ਅਰਪੈ ਬਿਸਨ ਪਰੀਤਿ ॥

੫ - ਨਾਨਕ ਐਸਾ ਭਗਉਤੀ ਭਗਉਤ ਪਾਵੈ

- ۱۔ بھگوان کا اصل عابد وہ ہے جس کے من میں بھگتی کا پیار ہے اور جس نے بُروں کی صحبت سے کنارہ کشی کی ہے۔
- ۲۔ ایک سچا بھگت وہ ہے جس کے من سے ہر طرح کا وہم مٹ جائے۔ اور وہ ایک رب کو ہر سمت موجود جان کر کھو جائے۔
- ۳۔ سچا بھگت وہ ہے جس کی دانش بچتہ ہوتی ہے اور جو سادہ سنگت میں گناہوں کی میل دھو ڈالتا ہے۔
- ۴۔ سچا بھگت وہ ہے جو بھگوان کا سمن کرتا ہے اور اپنے پرہیزگار میں اپنے من کو فدا کرتا ہے۔
- ۵۔ سچا بھگت وہ ہے جو پرہیزگار کا نام ہمیشہ اپنے دل میں بساتا ہے۔ نانک! ایسا ہی بھگت بھگوان تک رسائی حاصل کرتا ہے۔

(9/3)

- ۱- जिस का नाम 'भगोती' है, भगवान की भगती करता है। जिस का नाम भगोती है, हर बद-सुहबत१ से डरता है।
- 2- मन में भरम न राखे कोई, वहिम गुमान मिटाता है। अपने रब को सभ में देखे, उस को सीस झुकाता है।
- 3- जो संतों की संगत से, सभ मेल कपट का धोता है। उस का नाम भगोती है, ब्रुह अकल में घाला२ होता है।
- 4- हरदम अपनी भगती से, भगवान की सेवा करता है। तन मन से ब्रुह अपने रब की, उलफत३ का दम भरता है।
- 5- अपने मन के मंदर में जो, हरि४ के चरन बसाता है। 'नानक' खास 'भगोती' है ब्रुह, भगवान को अपने पाता है।३

الَاٰتِ اَوَّلِیَّاءِ اللّٰهِ لَا خَوْفٌ عَلَیْهِمْ وَاَلْهُمَّ جَنِّ نَفْسًا
(القرات)
بیوم گسائی خوف و خدشہ اور غم سے بالاتر ہوتا ہے۔

● ۱. بُروں کی संगت | ۲. उत्तम | ۳. प्रेम | ५. प्रमातमा |

ਸੋ ਪੰਡਿਤੁ ਜੋ ਮਨੁ ¹ ਪਰਬੋਧੈ ॥	He ² is a scholar ³ , who instructs ⁵ his mind ⁴ .
ਰਾਮ ਨਾਮੁ ⁶ ਆਤਮ' ਮਹਿ ⁷ ਸੋਧੈ ॥	He searches ⁸ for Lord's Name ⁶ in ⁸ his heart ⁷ .
ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਾਰੁ ¹⁰ ਰਸੁ ¹² ਪੀਵੈ ¹³ ॥	And drinks ¹³ the exquisite ¹⁰ Nectar ¹² of Master's Name.
ਉਸੁ ¹⁴ ਪੰਡਿਤ ਕੈ ਉਪਦੇਸਿ ¹⁵ ਜਗੁ ¹⁶ ਜੀਵੈ ¹⁷ ॥	The world ¹⁶ lives ¹⁷ by the instruction ¹⁵ of that ¹⁴ pandit.
ਹਰਿ ਕੀ ਕਥਾ ¹⁸ ਹਿਰਦੈ ¹⁹ ਬਸਾਵੈ ²⁰ ॥ ਸੋ ਪੰਡਿਤੁ ਫਿਰਿ ²¹ ਜੋਨਿ ²² ਨ ਆਵੈ ²³ ॥	The pandit, who implants ²⁰ God's gospel ¹⁸ in his heart ¹⁹ enters ²³ not in existences ²² , again ²¹ .
ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਬੁਝੈ ²⁴ ਮੂਲੁ ²⁵ ॥ ਸੂਖਮ ²⁶ ਮਹਿ ²⁷ ਜਾਨੈ ²⁸ ਅਸਬੂਲੁ ²⁹ ॥ ਚਹੁ ਵਰਨਾ ³⁰ ਕਉ ਦੇ ਉਪਦੇਸੁ ³¹ ॥	He understands ²⁴ the essence ²⁵ of the Vedas, Puranas and Simirtis, recognises ²⁸ the discernible ²⁹ in ²⁷ the undiscernible ²⁸ one and instructs ³¹ all the four castes ³⁰ .
ਨਾਨਕ ਉਸੁ ਪੰਡਿਤ ਕਉ ਸਦਾ ³² ਅਦੇਸੁ ³³ ॥੪॥	Nanak, I ever ³² make obeisance ³³ unto that pandit.

- 9/4
- 1- سوپنڈت جو من پرلودے۔ رام نام آتم مہرہ سودے
 - 2- رام نام سار رس پیوے۔ اُس پنڈت کے پدیس جگ جیوے
 - 3- ہر کی کھٹا ہر دے بسا فے۔ سوپنڈت پھر جون نہ آفے
 - 4- وید پیران سمرت بوجھے مول۔ سوکھم مہرہ جانے اسٹھول
 - 5- چھہ ورنہا کو دے پدیس
 - نانک اُس پنڈت کو سدا ایس
 - 4-

- ۱۔ اصلی پنڈت وہ ہے جو اپنے من کو روحانی تربیت دیتا ہے، وہ جانچتا ہے کہ پرکھو کا نام کس حد تک اُس کے من میں جاگزین ہوا ہے
- ۲۔ اس پنڈت کی نصیحت سے سارا سنسار روحانی زندگی حاصل کرتا ہے جو "پرکھو" نام کا میٹھا انمرت پیتا ہے۔ وہ ہمیشہ حقیقت کا قائل ہے۔
- ۳۔ جو پنڈت ایک اللہ کی حمد و ثناء اپنے من میں بساتا ہے۔ وہ جنم مرن کے چکر میں نہیں پڑتا ہے۔
- ۴۔ ایک سچا پنڈت پرانوں، سمرتیوں اور دھارمک گرنتھوں کی اصلی جڑ پرکھو ہی سمجھتا ہے۔ اسے ایمان ہے کہ عالم وجود اُسی کے آسے پر قائم ہے۔
- ۵۔ جو چاروں ذاتوں (برہمن، کشتری، ویشی اور شودر) کو پسند و نصیحت کرتا ہے۔ اے نانک! ایسے پنڈت کے آگے سر جھکانا چاہئے۔

(9/4)

पंडित' उसको समझो तुम, जो मन मे जोत १ जगाता है ।
प्यारे रब के नाम का अपने मन में खोज लगाता है ।

- 1- (अमली) पंडित छि जै ने आपटे मन हुं मिधिआ टेंच जै,
अउ पृष्ठे ताम हुं आपटे मन टिच बालच जै (सर्वार्थ मिथ)
2. नाम है रब का अमृत रस, वुह नाम का अमृत पीता है ।
उस पंडित क उपदेशों से, सारा आलम २ जीता है ।
3. वुह पंडित जो रब की बातें, मन में खब बसाता है ।
वुह पंडित फिर दुनोआं में, कब जून बदल कर आता है ।
4. असल हकीकत देखो पुरानों सिमृतीआं और वेदों में ।
जाहिर ३ के बातन ४ में देखे, हक को पाए भेदों में ।
5. चारों वरनों ५ को जो पंडित, एक तरह उपदेश करे ।
'नानक' अंसे पंडित को, आदेस ६ सदा आदेस करे ॥४॥

१ रबजी जोत ।

१. रबी जोत । २. दुनोआं, ससार । ३. प्रगट । ४. गुप्त ।
५. चार वरण—ब्राह्मण, क्षत्री, वैश्य ते शूद्र । ६. नमसकार ।

ਬੀਜ³⁴ ਮੰਤ੍ਰ³⁵ ਸਰਬ³⁶ ਕੋ
ਗਿਆਨ³⁷ ॥

ਚਹੁ ਵਰਨਾ⁴⁰ ਮਹਿ ਜਪੇ³⁸
ਕੋਉ³⁹ ਨਾਮ ॥

ਜੋ ਜੋ⁴¹ ਜਪੈ ਤਿਸ⁴² ਕੀ
ਗਤਿ⁴³ ਹੋਇ ॥

ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਪਾਵੈ⁴⁴ ਜਨੁ⁴⁵
ਕੋਇ⁴⁶ ॥

ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ⁴⁷ ਅੰਤਰਿ⁴⁸
ਉਰਧਾਰੈ⁴⁹ ॥ ਪਸੁ⁵¹

ਪ੍ਰੇਤ⁵² ਮੁਖਦ⁵³ ਪਾਬਰ⁵⁴
ਕਉ ਤਾਰੈ⁵⁵ ॥

ਸਰਬ⁵⁶ ਰੋਗ⁵⁷ ਕਾ ਅਉਖਦੁ⁵⁸
ਨਾਮੁ ॥

ਕਲਿਆਣ⁵⁹ ਰੂਪ⁶⁰ ਮੰਗਲ⁶¹
ਗੁਣ⁶² ਗਾਮ⁶³ ॥

ਕਾਹੁ⁶⁴ ਜੁਗਤਿ⁶⁵ ਕਿਤੇ⁶⁶
ਨ ਪਾਈਐ⁶⁷ ਧਰਮਿ⁶⁸ ॥

ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ⁶⁹ ਮਿਲੈ⁷⁰ ਜਿਸੁ
ਲਿਖਿਆ ਧੁਰਿ⁷¹ ਕਰਮਿ⁷²
॥੫॥

Of the seed³⁴ of God's Name³⁵,
everyone³⁶ has been imparted the
comprehension³⁷.

Let anyone³⁹ of the four castes⁴⁰
repeat³⁸ the Name.

Who-so-ever⁴¹ utters it, he⁴² gets
emancipated⁴³.

Some⁴⁶ rare person⁴⁵ attains⁴⁴ it by
association with the saints.

By His grace⁴⁷, the Lord places⁶⁰ His
Name in⁴⁸ the mind⁴⁹ where with
even the beasts⁵¹, goblins⁵² and the
stony⁵⁴ fools⁵³ swim across⁵⁵.

Lord's Name is the panacea⁵⁸ of
all⁵⁶ the ills⁵⁷.

Singing⁶³ of Lord's praise⁶² is the
embodiment⁶¹ of beatitude⁶⁰ and
salvation⁵⁹.

By no other⁶⁴ way⁶⁵ or another⁶⁶
religion⁶⁸ can God's Name be
gained⁶⁷.

Nanak he alone⁶⁹ obtains⁷⁰ it, in
whose destiny⁷¹ it is so writ since
the very beginning⁷².

۱ بیج منتر سرب کو گیان — چہ ورنہ نامہ جپے کو نام
۲ جو جو جپے تیں کی گت ہو — سادھ سنگ پائے جن کو
۳ گر کریا انتر اڑھائے — پس پریت مگھ پاتھر کو تائے
۴ سرب روگ کا اوکھ نام — کلیان روپ منگل گن گام
۵ کا ہو جگت کئے نہ پاپیئے دھرم
نانک تیں ملے جس لکھیا دھرم

- ۱- برہمن، کھشتری، ویش اور شودر۔۔ کوئی بھی انسان پر بھوکا نام بچے اور دیکھے کہ نام سب منتروں کی اصل ہے اور گیان دینے والا ہے۔
- ۲- جو انسان نام جپتا ہے، اس کی زندگی اونچے معیار کی ہوتی ہے۔ لیکن شاذ ہی کوئی بشر سادھ سنگت میں اسے حاصل کرتا ہے۔
- ۳- پر بھوکا اپنی مہر سے جب کسی کو نام سمرنے کی توفیق دیتا ہے، خواہ وہ جیوان ہوم نادان ہو یا کھوٹے دل والا ہو، تو وہ سب کا بیڑا پار لگاتا۔
- ۴- پر بھوکا نام تمام روگوں (بیماریوں کی دوا ہے۔ پر بھوکے گن گنا خوش قسمتی اور سکھ کی علامتیں ہیں۔ اس سے ملکتی ملتی ہے۔
- ۵- ایشور کا نام کسی دھارمک رسم کے ادا کرنے سے نہیں بہلتا ہے۔ ناک آ نام اسے حاصل ہوتا ہے جسے مقدر میں یہ دولت بارگاہِ الہی میں لکھی ہو۔

(9/5)

बीज का मंत्र १ नाम है रबका नाम सें सभ को गिआन मिले ।
चारों वरनों में जो जाहे, अपने रब का नाम जपे ।

1. " (बृजभन, धर्मी, हैम, मृदर) चरे जी नाडीभां विष्टे रेष्टं डो भर्तुस (धृष्टुच) नम
तथ (रेष्टेष्टले), तथ (वेगमभ भर्तु-च) भृष्टभर्तु, जै भेष्टभर्तु कभिभा न (राउ) जै ।"
- 2- जो जो नाम येह जपता है, वह मुकवी द्वारे आता है ।
कोई किसमत वाला ही साधों की संगत पाता है ।
- 3- रब की जिस पर किरपा होगी, मन में नाम बसाएगा ।
वहिशोर मूरख, भूत, कठोर इन सभ को पार लगाएगा ।
- 4- नाम खुदा का है इक दारुध रोग करे सभ दूर यही ।
अपने रब के गुन गाना, खुशहाली, लुतफ सहरद, यही ।
- 5- उस का और न रसता कोई, पाए न उस को धरमों में ।
नाम खुदा का मिल जाएगा, "नानक" हो जब करमों में ७।५।

१. मूल मंत्र । २. बेहूदा । ३. सखत । ४. दवाई । ५. अनंद ।
६. मसती । ७. पाना बिच ।

ਜਿਸ ਕੈ ਮਨਿ⁷³ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ⁷⁴ He, within whose mind⁷³ the Supreme
ਕਾ ਨਿਵਾਸੁ⁷⁵ ॥ ਤਿਸ ਕਾ Lord⁷⁴ has acquired dwelling⁷⁵ goes by
ਨਾਮੁ ਸਤਿ⁷⁶ ਰਾਮ⁷⁷ ਦਾਸੁ⁷⁸ ॥ the Name of a true⁷⁶ slave⁷⁸ of the
Lord⁷⁷.

ਆਤਮ⁷⁹ ਰਾਮੁ ਤਿਸੁ⁸⁰ He⁸⁰ comes to have the vision⁸¹ of
ਨਦਰੀ⁸¹ ਆਇਆ ॥ the All-pervading⁷⁹.
ਦਾਸੁ⁸² ਦਸੰਤਣ ਭਾਇ⁸³ With the sentiment⁸³ of Lord's slaves
ਤਿਨਿ⁸⁴ ਪਾਇਆ ॥ slave⁸², he⁸⁴ obtains Him.
ਸਦਾ⁸⁵ ਨਿਕਟਿ⁸⁶ ਨਿਕਟਿ The⁸³ serf⁸⁹ of God, who, ever⁸⁵,
ਹਰਿ ਜਾਨੁ⁸⁷ ॥ ਸੋ⁸⁸ ਦਾਸੁ⁸⁹ deems⁸⁷ Him to be the nearest of the
ਦਰਗਹ⁹⁰ ਪਰਵਾਨੁ⁹¹ ॥ near⁸⁶, becomes acceptable⁹¹ in His
court⁹⁰.

ਅਪੁਨੇ ਦਾਸ⁹² ਕਉ ਆਪਿ⁹³ To His servant⁹², the Master
ਕਿਰਪਾ⁹⁴ ਕਰੈ⁹⁵ ॥ Himself⁹² shows⁹¹ mercy⁹³.
ਤਿਸੁ⁹⁶ ਦਾਸ ਕਉ ਸਭ Then that⁹⁶ servant attains to all
ਸੋਝੀ⁹⁷ ਪਰੈ ॥ knowledge⁹⁷.
ਸਗਲ ਸੰਗਿ ਆਤਮ⁹⁸ Such¹⁰⁰ is the way⁹⁸ of Lord's⁹⁸
ਉਦਾਸੁ⁹⁹ ॥ ਐਸੀ¹⁰⁰ attendant⁹⁸, O Nanak, that moving
ਜੁਗਤਿ¹⁰¹ ਨਾਨਕ ਰਾਮ¹⁰² among all the men, he remains
ਦਾਸੁ¹⁰³ ॥ ੬॥ unattached⁹⁹ at heart⁹⁸.

- ੧ - جس کے من پر برہم کا نور ہے — تیس کا نام ستِ رملداس
- ੨ - آتم رام تیس ندری آئی — داس دستن بھاءِ تن پائی
- ੩ - سدا نیک نیک ہر جان — سو داس درگہ پر وان
- ੴ - اپنے داس کو آپ کرپاکئے — تیس داس کو سبھ سوچھی کئے
- ۵ - سگل سنگ آتم ادا اس
- ۶ - اسی جگت ناکت رملداس

۱۔ جس انسان کے من میں اکال پرکھ بستا ہے، اسے صحیح لفظوں میں "سرمد اس" کہتے ہیں، جس کے معنی "پرکھو کا سیوک" ہیں۔

۲۔ جس نے انتہائی جذبہ اطاعت سے رُوح جہاں رب کا نام لے لے کر اپنے من کو تسکین دینے کی جگہ بنایا ہے۔ اُس نے اپنے من میں خدا کو بسایا۔

۳۔ جو شخص ہمیشہ پرکھو کے قریب آتا ہے، وہ سیوک درگاہ الہی میں شرف قبولیت کو پہنچ جاتا ہے۔

۴۔ یہ پرکھو جب اپنے سیوک پر خود مہر کرتا ہے تو اس سیوک میں سارا گن آجاتا ہے۔

۵۔ جو شخص گھر گرہستی میں رہنے کے باوجود دھندوں میں غنسا ہوا نہیں ہے۔ ناک! وہی اپنے ظہیر عمل سے حقیقی طور پر رام کا بھگت بن جاتا ہے۔

سب سے رو کر اپنے من کو سب سے دُور ہٹاتا ہے۔ ناک! سمجھو رام کا سچا، اس وہی کہلاتا ہے (دل)

($\frac{9}{6}$)

- ۱۔ بساتا ہے رب जिस के मन में, हरदम رب के पास है वह।
पुछो मुझ से जो उस का, राम का सचा 'दास' है वह।
2. देखे रह जहां की हर सूर, सभ मे उस को पाता है।
रब के जितने दास हैं, उन का दास वही बन जाता है।
- 3- हासिल जिस को कुरब खूदा का, समझे हरदम पास है वह।
इजत हो दरगाह में उस की, राम का पामारा दास है वह।
- 4- जग का मालक दास पे अपने, जब रहमत फरमाएगा।
उस को सभ कुछ सूझेगा, सभ भेद उसका खुल जाएगा।
- 5- सभ में रहि कर अपने मन को, सभ से दूर हटाता है।
'नानक' समझो राम का सचा, 'दास' वही कहिलाता है॥६॥

۴۔ کبیر من زمر مل بھیاء جیوں گنگا کا نیر
پاچھے پاچھے ہری پھر ہی کہت کبیر کبیر

۹. دُنویاں | ۲. ہر جگا | ۳. نہڑتا | ۴. کیرپا | ۵. کرےگا |

ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਆਗਿਆ⁸ ਆਤਮ⁹
ਹਿਤਾਵੈ¹⁰ ॥ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ¹¹
ਸੋਊ¹² ਕਹਾਵੈ¹³ ॥
ਤੈਸਾ¹⁴ ਹਰਖੁ¹⁵ ਤੈਸਾ¹⁶
ਉਸੁ¹⁷ ਸੋਗੁ¹⁸ ॥
ਸਦਾ¹⁹ ਅਨੰਦੁ²⁰ ਤਹ²¹ ਨਹੀ
ਬਿਓਗੁ²² ॥

He⁸, who in his heart⁹ loves¹⁰ Lord's
ordinance¹¹, is said to be¹² the man
of present salvation¹³.

As¹⁴ a joy¹⁵, so¹⁶ is sorrow¹⁷ for
him¹⁸.

In that place¹⁹, there is everlasting²⁰
happiness²¹ and no separation²²
from God.

ਤੈਸਾ ਸੁਵਰਨੁ²³ ਤੈਸੀ ਉਸੁ
ਮਾਟੀ²⁴ ॥

As a gold²³, so is dust²⁴ for him.

ਤੈਸਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ²⁵ ਤੈਸੀ ਬਿਖੁ²⁶
ਖਾਟੀ²⁷ ॥

As is nectar²⁵, so is sour²⁶ poison²⁷
for him.

ਤੈਸਾ ਮਾਨੁ²⁸ ਤੈਸਾ
ਅਭਿਮਾਨੁ²⁹ ॥

To him as is honour²⁸, so is
dishonour²⁹.

ਤੈਸਾ ਰੰਕੁ³⁰ ਤੈਸਾ ਰਾਜਾਨੁ³¹ ॥

As is the pauper³⁰, so is the king³¹.

ਜੋ³² ਵਰਤਾਏ³³ ਸਾਈ³⁴
ਜਗਤਿ³⁵ ॥ ਨਾਨਕ ਓਹੁ³⁶
ਪੁਰਖੁ³⁷ ਕਹੀਐ³⁸ ਜੀਵਨ
ਮੁਕਤਿ³⁹ ॥੨॥

He, who deems that³² what³³ God
puts in vogue³⁴, as the secular
success³⁵; that³⁶ man³⁷, O Nanak, is
said³⁸ to be emancipated while
still alive³⁹.

੧. - پرہیز کی آگیا اتم ہتیاوے۔ - چوٹ مکت سو او کہا فے ۱/۲
- ੲ. - تیس ہرکھ تیس اُس سوگ۔ - سدا اند تہ نہی بیوگ
- ੳ. - تیس سورن تیس اُس مالی۔ - تیس انمرت تیس بلکھ کھاٹی
۴. - تیس مان تیس ابھان۔ - تیس رنگ تیس راجان
۵. - نانک اوہ پیرکھ کہی چوٹ مکت۔ - ۲۔

۱۔ جو انسان پر مجبوری رضا کو اپنے من میں تسلیم کرتا ہے۔ کہتا ہے۔
 "تیرا بھانا پیٹھا لاگے"۔ ایسا انسان جیون مُکت کہلاتا ہے۔

۲۔ جب انسان کو خوشی اور غم یکساں محسوس ہوتے ہیں۔ اس کو
 دائمی آسند نصیب ہوتا ہے۔ کیونکہ اُس حالت میں وہ پر جھوٹے ملا رہتا ہے۔

۳۔ اُس انسان کے لئے سونا اور مٹی برابر ہیں۔ نیز اُس کے سامنے اُمرت
 اور زیر بھی یکساں ہیں۔

۴۔ کسی کی جانب سے اُسے عزت کا برتاؤ ہو یا تکبر کا، اُس کے لئے دونوں
 برابر ہیں۔ ایک کنگال شخص اور ایک بادشاہ اُس کی نظر میں برابر ہیں۔

عزت و ذلت بدل کس نے جدا۔ ہم بُود یکساں بد و شاہ و گدا (عقیق)
 ۵۔ جو انسان پر ماتما کی رضا کو اپنی زندگی کا شیوہ خیال کرتا ہے وہ
 جیون مُکت ہے۔

(9/7)

۱۔ پیارے رب کا حکم جیسے، سہی جان اپنی سے پیارا ہے۔
 'جیون-مکت' وہی ہے، اس کا جیتے جی ٹھٹکارا ہے۔

۲۔ سبھ دھبھ اسکو یکساں ۹ ہئیں، جینھار ۲ سبھو یا سھونھیں۔
 رھیتا ہے اماند ہمہشا، اس کو سھو بھویم ۳ نہیں۔

۳۔ یکساں ۹ سبھو دونوں کو، بھھ سونا ہو یا مٹی ہو۔
 اُمریت جیسی مٹی سہ ہو، یا جھیرولو بھٹی ہو۔

*Dust and gold to him are all the same
 As is the Ashrit so is the bone. (Teja Singh)*

۴۔ بھت ہو یا جھلت ۴ ہو، بھھ جیسا سبھ کو جانیا۔
 راجا ہو کنگال ہو بھھ، دونوں کو یکساں ۹ مانیا۔

۸۔ بھجرتی | ۹۔ ٹھٹکارا مُکتی |

"عزت و ذلت بدل کس نے جدا۔ ہم بُود یکساں بد و شاہ و گدا"

۵۔ اُٹھا ہی بھھ اس کو سبھ، جو کھبھ رب سے اُٹا ہے۔
 جیون-مکت بھھ ہے 'نانک' سا بھھ رھائی ۱۱ پاٹا ہے ۱۱ ۹۱

اوبھضای خد رھاد ہد و ای ناکسہیں کس رانجات یافتہ میتراں دانست۔
 (ماخوذ از "نسخہ سایشن" ایرن)

۹۔ بھھو جھہ، بھرا بھ۔ ۲۔ کبھی بھو | ۳۔ بھٹی بھ۔

ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ³⁹ ਕੇ ਸਗਲੇ³⁹
ਠਾਉ⁴⁰ ॥

ਜਿਤੁ ਜਿਤੁ⁴¹ ਘਰਿ⁴² ਰਾਖੈ⁴³
ਤੈਸਾ⁴⁴ ਤਿਨ⁴⁵ ਨਾਉ ॥

ਆਪੇ⁴⁶ ਕਰਨ⁴⁷ ਕਰਾਵਨ⁴⁸
ਜੋਗੁ⁴⁹ ॥

ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ⁵⁰ ਸੋਈ⁵¹ ਫੁਨਿ⁵²
ਹੋਗੁ⁵³ ॥

ਪਸਰਿਓ⁵⁴ ਆਪਿ⁵⁵ ਹੋਇ⁵⁶
ਅਨਤ⁵⁷ ਤਰੰਗ⁵⁷ ॥

ਲਖੇ⁵⁸ ਨ ਜਾਹਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ⁶⁰
ਕੇ ਰੰਗ⁶¹ ॥

ਜੈਸੀ⁶² ਮਤਿ⁶³ ਦੇਇ⁶⁴
ਤੈਸਾ⁶⁵ ਪਰਗਾਸ⁶⁶ ॥

ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ⁶⁷ ਕਰਤਾ⁶⁸
ਅਬਿਨਾਸ⁶⁹ ॥

ਸਦਾ⁷⁰ ਸਦਾ ਸਦਾ
ਦਇਆਲ⁷¹ ॥

ਸਿਮਰਿ⁷² ਸਿਮਰਿ ਨਾਨਕ
ਭਏ ਨਿਹਾਲ⁷³ ॥੮॥੯॥

All³⁹ the places⁴⁰ belong to the
Supreme Lord³⁹.

In whatever⁴¹ houses⁴², the Lord,
places⁴³ the creatures, similar⁴⁴ is
the Name, they⁴⁵ acquire.

The Lord Himself⁴⁶ is able⁴⁶ to act⁴⁷
and cause others⁴⁸ to act.

Whatever pleases⁵⁰ the Master, that⁵¹
ultimately⁵², comes to pass⁵³.

God has extended⁵⁴ Himself⁵⁵ - by
being⁵⁶ in endless⁵⁷ waves⁵⁷.

The plays⁶¹ of the supreme one⁶⁰
cannot be known⁵⁸.

As⁶² is the understanding⁶³, God
gives⁶⁴, so⁶⁵ is the enlightenment⁶⁶.

The Exalted Lord⁶⁷, the Creator⁶⁸,
is Imperishable⁶⁹.

Ever⁷⁰, ever, ever He is merciful⁷¹,

By remembering⁷² and remembering
Him Nanak has been enraptured⁷³.

- ੧- ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਸਗਲੇ ਠਾਉਂ — ਜਿਹੜੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰਾਖੇ ਜਾਣਗੇ ਤਿਨ ਨਾਉਂ
- ੨- ਆਪੇ ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਜੋਗੁ — ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੇ ਸੋਈ ਫੁਨਿ ਹੋਗੁ
- ੩- ਪਸਰਿਓ ਆਪਿ ਹੋਇ ਅਨਤ ਤਰੰਗ — ਪਸਰਿਓ ਆਪਿ ਹੋਇ ਅਨਤ ਤਰੰਗ
- ੪- ਲਖੇ ਨ ਜਾਹਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਰੰਗ — ਜੈਸੀ ਮਤਿ ਦੇਇ ਤੈਸਾ ਪਰਗਾਸ
- ੫- ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਕਰਤਾ ਅਬਿਨਾਸ — ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਕਰਤਾ ਅਬਿਨਾਸ

ਦੁਹਾਲ

੫- ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਦਾ

ਸਿਮਰਿ ਨਾਨਕ ਭਏ ਨਿਹਾਲ

- ۱۔ تمام صورتیں ایک اللہ کی ذات کے عکس میں جس کو جس رنگ میں رنگتا ہے اس کو ایسا ہی نام پڑتا ہے کسی کو چرند۔ کسی کو پرند۔ ،
- ۲۔ پر پھو آپ ہی سب کچھ کرنے اور کرانے کی قدرت رکھتا ہے۔ وہ جو کچھ چاہتا ہے وہی ہو کر رہتا ہے۔
- ۳۔ کائنات میں زندگی لہریں بن کر ایک اکال پر کھ خود ہی پھیلا ہوا ہے۔ اس کے کھیل تماشے بیان سے باہر ہیں۔
- ۴۔ پر پھو جس انسان کو جس قسم کی عقل و دانش سے نوازتا ہے۔ اس کے دماغ میں ویسا ہی پرکاش ہوتا ہے۔ اس کی ذات لافانی ہے۔
- ۵۔ پر پھو ہمیشہ مہر کرتا ہے۔ اے ناک۔ پر پھو کا نام سمرنے سے انسان ہمیشہ پھول کی طرح شگفتہ رہتا ہے۔

9/8

شکریہ | ۲. کرشم | ۳. نواہش | ۴. مانیہ | ۵. مکاریہ

- ۱۔ ۱۔ ہاजर ناजर پاک खुदा، हर समत १ मुकाम २ उसी का है ।
जिस जिस आ ३ में रखे जिस को वैसा नाम उसी का है ।
- २۔ आप ही वे तीफीक ४ अमल ५ को, आप वही सभ करता है ।
जो चाहे सो होता है, जो होता है रब करता है ।
- ३۔ अपना जलवा ६ फैला कर, बेअंत दिखाई मौज तरंग ।
खेल न उसके समझे कोई बाह निराले ७ रब के रंग ।

*He steers the world in many a way
Our wit His works Cannot Survey "*

4. जैसी अकल किसी को बखशी, वैसा मन नूरानी ८ है ।
पाक खुदा वह खालक सभ का, बाकी ९ हैं, लाफानी १० है ।
 5. हरदम हरदम हरदम उस को, रहिमत, वाला पाउगे ।
नाम अपोहक- नाम ११ जपो, फिर 'नानक' भैसमना भोगे ॥ १२ ॥
- ਪ੍ਰਭੂ ਮਦਾ ਮਿਤਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਜੀਵ ਉਸਨੂੰ ,
ਯੇਨ ਨਰ ਮਦਾ ਮਿਤਰ ਰੇ ਫੈਲ ਵੰਗ ਖਿਤਿ ਰਹਿਣੇ ।
१. दिशा, पास । २. टिकाणा । ३. जगा, था । ४. ताकत

वाला । ९. सदीवी । १०. अदिनासी । ११. सतिनाम ।

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ

ਅਸਟਪਦੀ ੧੦

੧੦

ਸਲੋਕੁ ॥

ਉਸਤਤਿ⁷⁴ ਕਰਹਿ ਅਨੇਕ ਜਨ⁷⁶

ਅੰਤੁ⁷⁷ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ⁷⁸ ॥

ਨਾਨਕ ਰਚਨਾ ਪੁਤਿ ਰਚੀ⁷⁹

ਥਾ ਬਿਧਿ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ⁸⁰ ॥ ੧ ॥

سُلوک

اُسْتَتِ كَرِهَ اَنِيكَ جَن اَنْتَ نَ پَارَاوَار⁷⁴
نَانَك رَچِنَا پَرِجَہ رَچِي بَہُ بَدِصِ اَنِك پَرِ كَار⁸⁴

Slok.

Good many⁷⁶ men⁷⁶ praise⁷⁴ the
Lord, who has neither end⁷⁷ nor
limit⁷⁸.

The Master has created⁸⁰ His
creation⁷⁹ in many⁸¹ ways⁸² and of
various⁸³ kinds⁸⁴.

असटपदी

10

बیشمار بندے प्रभु के अوصاف بیان करते हैं
 لیکن اُس کے اوصاف بے انت اور بے حساب
 ہیں۔ اے نانک! یہ سارا عالم وجود اُس پر بھرنے
 کئی طریقوں اور انواع و اقسام سے تخلیق کیا ہے۔

हमद१ करें बेमंत उसी की,
 जिस का पार न वार२॥
 'नानक' रचना रख रखे,
 किआ बेमंत शुमार३ ॥१॥

"Millions Praise thee O Lord, but infinite is thy praise."

For sayeth Nanak Thou it is who Created universe
 of myraid kind."

ی گنجد و ستایش صد ہزار۔ کہے حساب سپرز کار کردگار
 خلقتے کہ آفریدہ اس خدا۔ از گجا آید از اس حد و شمار

● १. उसतती। २. उराय पार। ३. उसदी कोई गिणसी
 नहीं हो सकदी।

ਅਸਟਪਦੀ ॥

Ashtpadi.

ਕਈ ⁸⁵ ਕੋਟਿ ⁸⁶ ਹੋਏ ਪੂਜਾਰੀ ⁸⁷ ॥	Many ⁸⁵ millions ⁸⁶ are His worshippers ⁸⁷ .
ਕਈ ਕੋਟਿ ਆਚਾਰ ⁸⁸ ਬਿਉਹਾਰੀ ⁸⁹ ॥	Many millions are the performers of religious ⁸⁸ and worldly ⁸⁹ deeds.
ਕਈ ਕੋਟਿ ਭਏ ⁹⁰ ਤੀਰਥ ⁹¹ ਵਾਸੀ ⁹² ॥	Many millions have become ⁹⁰ dwellers ⁹² at places of pilgrimage ⁹¹ .
ਕਈ ਕੋਟਿ ਬਨ ⁹³ ਭ੍ਰਮਹਿ ⁹⁴ ਉਦਾਸੀ ⁹⁵ ॥	Many millions wander ⁹⁴ as anchorets ⁹³ in the forest ⁹⁵ .
ਕਈ ਕੋਟਿ ਬੇਦ ਕੇ ਸ੍ਰੋਤੇ ⁹⁶ ॥	Many millions are the listeners ⁹⁶ of Vedas.
ਕਈ ਕੋਟਿ ਤਪੀਸੁਰ ⁹⁷ ਹੋਤੇ ⁹⁸ ॥	Many millions become ⁹⁸ penitents ⁹⁷ .
ਕਈ ਕੋਟਿ ਆਤਮ ⁹⁹ ਧਿਆਨੁ ¹⁰⁰ ਧਾਰਹਿ ॥	Many millions enshrine ⁹⁹ Lord's meditation ¹⁰⁰ in their hearts ⁹⁹ .
ਕਈ ਕੋਟਿ ਕਬਿ ਕਾਬਿ ਬੀਚਾਰਹਿ ॥	Many million poets ³ deliberate over ³ the Lord through poetry ¹ .
ਕਈ ਕੋਟਿ ਨਵਤਨ ⁶ ਨਾਮ ਧਿਆਵਹਿ ॥	Many millions meditate ⁷ on His ever new ⁶ names.
ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ¹⁰ ਕਾ ਅੰਤੁ ⁹ ਨ ਪਾਵਹਿ ¹⁰ ॥੧॥	Even then, O Nanak, they find ¹⁰ not the Creator's ⁸ limit ⁹ .

- ੧ - ਕਈ ਕੋਟਿ ਹੋਏ ਪੂਜਾਰੀ — ਕਈ ਕੋਟਿ ਅਚਾਰ ਬਿਉਹਾਰੀ ॥
 - ੨ - ਕਈ ਕੋਟਿ ਬਏ ਤੀਰਥ ਵਾਸੀ — ਕਈ ਕੋਟਿ ਬਨ ਭ੍ਰਮਹਿ ਉਦਾਸੀ ॥
 - ੩ - ਕਈ ਕੋਟਿ ਭਏ ਤੀਰਥ ਵਾਸੀ — ਕਈ ਕੋਟਿ ਭਏ ਤੀਰਥ ਵਾਸੀ ॥
 - ੪ - ਕਈ ਕੋਟਿ ਬਨ ਭ੍ਰਮਹਿ ਉਦਾਸੀ — ਕਈ ਕੋਟਿ ਬਨ ਭ੍ਰਮਹਿ ਉਦਾਸੀ ॥
 - ੫ - ਕਈ ਕੋਟਿ ਬੇਦ ਕੇ ਸ੍ਰੋਤੇ — ਕਈ ਕੋਟਿ ਬੇਦ ਕੇ ਸ੍ਰੋਤੇ ॥
- ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਵਹਿ ॥੧॥

- ۱۔ پر بھوکے اس رچی ہوئی دُنیا میں کروڑوں پُجاری ہیں۔ اور کروڑوں دھارمک رسمیں انجام دینے والے ہیں۔
- ۲۔ کروڑوں بندے تیرتھوں اور استھانوں میں مُقیم ہیں۔ کروڑوں ایسے ہیں جو آبادی سے مُنہ موڑ کر جنگلوں میں مارے مارے پھرتے ہیں۔
- ۳۔ کروڑوں آدمی وید سُنتے ہیں اور کروڑوں تپسِیا کرتے والے ہیں۔ جو تپسیر کہلاتے ہیں۔
- ۴۔ کروڑوں انسان اپنے اندر اُتم دھیان میں مَن لگائے بیٹھے ہیں۔ اور کروڑوں انسان شاعروں کی تخلیقات پر وچار کرتے ہیں۔
- ۵۔ کروڑوں بندے پر بھوکا کوئی نہ کوئی نیا نام ہر روز سیرتے ہیں۔ پر اے نانک! اُس پر بھوکا کوئی انت نہیں ہے۔

- ۱۔ लाखों और करोड़ों हैं, जो रब के खास पुजारी हैं।
लाखों और करोड़ों ही, माचारी और बिउहारी हैं।
हैं करोड़ों عابد و خدمت گزار - हैं करोड़ों साजद و طاعت گزار
2. लाखों और करोड़ों हैं, जो तीरथ में जा रहिते हैं।
लाखों और करोड़ों तारिक १, कशट बनों में सहिते हैं।
3. लाखों और करोड़ों ही, वेदों के सुनने वाले हैं।
लाखों और करोड़ों ज़ाहिद २, जप तप के मतवाले हैं।
4. लाखों और करोड़ों अपने, मन में धिमान जमाते हैं।
लाखों और करोड़ों झाइर ३, शि रो ४ में गुन गाते हैं।
5. लाखों और करोड़ों उस के, नाम निराले ५ लेते जाएँ।
'नानक' उस खालिक मालक का, लेकिन कोई अंतनपाएँ॥ १॥

१. तਿਆਗी । २. तपसवी, संजमो । ३. कबी । ४. कविता विच । ५. कई प्रकार दे ।

ਕਈ ਕੋਟਿ ਭਏ ਅਭਿਮਾਨੀ ¹² ॥	Many myriads are self-conceited ¹² .
ਕਈ ਕੋਟਿ ਅੰਧ ¹³ ਅਗਿਆਨੀ ¹⁴ ॥	Many myriads are blindly ignorant ¹⁴ .
ਕਈ ਕੋਟਿ ਕਿਰਪਨ ¹⁵ ਕਠੋਰ ¹⁶ ॥	Many myriads are stone-hearted ¹⁶ misers ¹⁵ .
ਕਈ ਕੋਟਿ ਅਭਿਗ ¹⁷ ਆਤਮ ਨਿਕੋਰ ¹⁸ ॥	Many myriads are dry ¹⁷ and unsusceptible ¹⁸ at heart.
ਕਈ ਕੋਟਿ ¹⁹ ਪਰਦਰਬ ²⁰ ਕਉ ਹਿਰਹਿ ²¹ ॥	Many myriads steel ²¹ others ¹⁹ wealth ²⁰ .
ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਰ ²² ਦੂਖਨਾ ²³ ਕਰਹਿ ²⁴ ॥	Many myriads indulge ²⁴ in slandering ²³ others ²² .
ਕਈ ਕੋਟਿ ਮਾਇਆ ²⁵ ਸੁਮ ²⁶ ਮਾਹਿ ²⁷ ॥	Many myriads suffer pain ²⁶ in ²⁷ amassing wealth ²⁵ .
ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਰਦੇਸ ²⁸ ਭੁਮਾਹਿ ²⁹ ॥	Many myriads wander ²⁹ in foreign lands ²⁸ .
ਜਿਤੁ ਜਿਤੁ ³⁰ ਲਾਵਹੁ ³¹ ਤਿਤੁ ਤਿਤੁ ³² ਲਗਨਾ ॥	To whatever ³⁰ Thou attachest ³¹ the mortals, thereto ³² do they attach.
ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕੀ ਜਾਨੈ ਕਰਤਾ ³³ ਰਚਨਾ ³⁴ ॥੨॥	Nanak, the Creator ³³ alone knows Creator's creation ³⁴ .

- ੧- ਕਈ ਕੋਟਿ ਭਏ ਅਭਿਮਾਨੀ—ਕਈ ਕੋਟਿ ਅੰਧ ਗਿਆਨੀ ॥੨॥
- ੨- ਕਈ ਕੋਟਿ ਕਰਪਨ ਕਠੋਰ—ਕਈ ਕੋਟਿ ਅਭਿਗ ਨਿਕੋਰ ॥੩॥
- ੩- ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਰਦੇਸ ਭੁਮਾਹਿ—ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਰਦਰਬ ਕਉ ਹਿਰਹਿ ॥੪॥
- ੪- ਕਈ ਕੋਟਿ ਮਾਇਆ ਸੁਮ ਮਾਹਿ—ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਰਦੇਸ ਭੁਮਾਹਿ ॥੫॥
- ੫- ਜਿਤੁ ਜਿਤੁ ਲਾਵਹੁ ਤਿਤੁ ਤਿਤੁ ਲਗਨਾ ॥੬॥
- ੬- ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕੀ ਜਾਨੈ ਕਰਤਾ ਰਚਨਾ ॥੭॥

- ۱۔ پر پُھو کے عالم موجودت میں کروڑوں فرعون صفت اُہنکاری اور مغرور لوگ ہیں اور کروڑوں بندے شیطان نما مُورکھ اور جاہل ہیں۔
- ۲۔ کروں انسان سَنگدل ہیں اور کروڑوں فطرتاً کُنجوس۔ وہ اوروں کا دُکھ درد دیکھ کر بھی عبرت نہیں پکڑتے ہیں۔
- ۳۔ کروڑوں بندے دُوسروں کا دُھن چراتے ہیں۔ اور کروڑوں ہی دُوسروں کی غیبت کرتے ہیں۔
- ۴۔ کروڑوں دُھن کے حصول میں کافی مشقت کرتے ہیں اور دُوسرے دلشوں میں بھٹکتے پھرتے ہیں۔
- ۵۔ اے پر پُھو! تو اُنسا لوں کو جس طرف لگاتاہے۔ اُنہیں وہاں ہی لگتا پڑتا ہے۔

(10/2)

- ۱۔ लाखों और करोड़ों बंदे, सरकश १ और मगरर हुए । लाखों और करोड़ों मंधे, इलम से जो बेनूर ३ हुए ।
२. लाखों और करोड़ों हैं, जो पथर-दिल कंजूस भी हैं । लाखों और करोड़ों हैं, जो खुशर भी हैं, मनहूस ४ भी हैं ।
३. लाखों और करोड़ों हैं, जो गैर की चोरी करते हैं । लाखों और करोड़ों हैं, जो भूठो तुहमत ५ धरते हैं ।
४. लाखों और करोड़ों को, धुन ६ दोलत माल कमाने की । लाखों और करोड़ों को धुन ६ मुलकों पुलकों जाने की ।
५. जिस जिस जा ७ पर जिस को रखे, 'नानक' उस जा ७ रहिना है । अपनी रचना आप ही जाने, खालक ८ का किआ कहिना है ॥ २॥

"They are doing what thou wilt, O Lord !
Sanyeth Nanak, thou alone knowest the secret
of thy creation's heart."

- १. सिर कटण बाले । २. घुमडों । ३. जोती हीन ।

۱۔ اس دنیا میں کروڑوں سدھ (صاحب کمال جوگی) اور حتی (شہوانی خواہشات پر قابو رکھنے والے جوگی) ہوئے ہیں۔ ان کے برعکس کروڑوں راجے ہیں اور عیاش ہیں۔

۲۔ کروڑوں پرندے ہیں اور کروڑوں رنگینے والے سانپ نما ہیں اور بیشمار پتھر اور درخت ہیں۔

۳۔ کروڑوں قسم کی ہوا، قسم قسم کے پانی اور طرح طرح کی آگ۔۔۔ ہیں۔ اور کروڑوں دیس دھرتیاں۔۔۔ ہیں۔ جیسے زمین کے براعظم وغیرہ۔

۴۔ کروڑوں دیوتے اور راکھشس ہیں جو اندر دیو کے سر پر چھتر سالیہ کے ہوئے ہیں۔

۵۔ تمام موجودات کو پرکھونے اپنے حکم کے دھاگے میں پرو کے رکھائے۔

اے نانک! اُس پر بھ کو جو جو پسند آتا ہے، اُسے پار لگاتا ہے۔

(۱۰/۳)

- ۱۔ लाखों और करोड़ों बंदे, सिध जती और जोगी हैं।
लाखों और करोड़ों राजे, अश के बंदे भोगी है।
- २۔ लाखों और करोड़ों पंछी, लाख करोड़ों नाग बनाए।
लाखों और करोड़ों पथर, लाख करोड़ों पेड़ उगाए।
- ३۔ लाखों और करोड़ों किसमें, आग, हवा और पानी की।
लाखों और करोड़ों सूबे, खिते और इकली मे ४ भी।
- ४۔ लाखों और करोड़ों रोशन, तारे सूरज चन्द्र हैं।
लाखों और करोड़ों दानव देव और राजे इंदर हैं।
- ५۔ तार में अपने आप प्रोई, सब दुनियाँ की माला है।
'नानक' चाहे जिस जिस को, वुह पार लगाने वाला है ॥३॥

سب میں قانون الہی کے اسیر
ہے وہی نانک مقدم اور قدیر (بہن)

۱. सप । २. दरखत । ३. प्रदेश । ४. महादीप, लोक ।

ਕਈ ਕੋਟਿ ਰਾਜਸ⁶⁶
ਤਾਮਸ⁶⁷ ਸਾਤਕ⁶⁸ ॥

Many millions abide in the
dispositions of activity⁶⁶, darkness⁶⁷
and calmness⁶⁸.

ਕਈ ਕੋਟਿ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ
ਸਿਮਿਤਿ ਅਰੁ ਸਾਸਤ ॥
ਕਈ ਕੋਟਿ ਕੀਏ⁶⁹ ਰਤਨ⁷⁰
ਸਮੁਦ⁷¹ ॥

There are many millions of Vedas,
Puranas Simirtis and Shashtras.

ਕਈ ਕੋਟਿ ਨਾਨਾ⁷²
ਪ੍ਰਕਾਰ⁷³ ਜੰਤ⁷⁴ ॥
ਕਈ ਕੋਟਿ ਕੀਏ⁷⁵ ਚਿਰ
ਜੀਵੇ⁷⁶ ॥

Many millions of oceans⁷¹ with
pearls⁷⁰ have been made⁶⁹.

Many millions are the beings⁷⁴ of
various⁷² descriptions⁷³.

Many millions are made⁷⁵ long-lived⁷⁶.

ਕਈ ਕੋਟਿ ਗਿਰੀ⁷⁷ ਮੇਰ⁷⁸
ਸੁਵਰਨ⁷⁹ ਥੀਵੇ⁸⁰ ॥

By Lord's order, many millions of
hills⁷⁷ and mountains⁷⁸ have become⁸⁰
of gold⁷⁹.

ਕਈ ਕੋਟਿ ਜਖੁ⁸¹ ਕਿੰਨਰ⁸²
ਪਿਸਾਚ⁸³ ॥

Many millions are the high-ranking⁸¹
gods, celestial singer⁸² and satans⁸³.

ਕਈ ਕੋਟਿ ਭੂਤ⁸⁴ ਪ੍ਰੇਤ⁸⁵

Many millions are evil sprites⁸⁴,
ghosts⁸⁵, swines⁸⁶ and tigers⁸⁷.

ਸੂਕਰ⁸⁶ ਮਿਗਾਚ⁸⁷ ॥

ਸਭ⁸⁸ ਤੇ ਨੇਰੇ⁸⁹ ਸਭ ਹੂ ਤੇ
ਦੂਰਿ⁹⁰ ॥

The Lord is near⁸⁸ all⁸⁹, yet far from⁹⁰
all.

ਨਾਨਕ ਆਪਿ⁹¹ ਅਲਿਪਤੁ⁹²
ਰਹਿਆ⁹³ ਭਰਪੂਰਿ⁹⁴ ॥੪॥

Nanak, the Lord is filling⁹⁴ every
thing, yet He Himself⁹¹ remains⁹³
apart.

੧. ਕੈ ਕੋਟਿ ਰਾਜਸ ਤਾਮਸ ਨਾਨਕ — ਕੈ ਕੋਟਿ ਬਿਦ ਪੁਰਾਨ ਸਮਤ ਅਸਤ ॥
੨. ਕੈ ਕੋਟਿ ਕੀਏ ਰਤਨ ਸਮੁਦ — ਕੈ ਕੋਟਿ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੰਤ
੩. ਕੈ ਕੋਟਿ ਕੀਏ ਚਰਿਤ੍ਰ — ਕੈ ਕੋਟਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮਿਰ ਸੋਨ ਧਿਓ
੪. ਕੈ ਕੋਟਿ ਜੰਗਲ ਕੰਨਰ ਪ੍ਰੇਤ — ਕੈ ਕੋਟਿ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮੁਕੁ ਮੁਕੁ
੫. ਸਿੰਹ ਤੇ ਬਿਲੇ ਸਿੰਹ ਤੇ ਦੂਰ — ਨਾਨਕ ਆਪਿ ਅਲਿਪਤੁ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰ ॥੪॥

- ۱- کروڑوں جاندار مایا کے تین گنوں (یعنی شانتی، اہنکار اور لالچ) میں ہیں۔ کروڑوں بندے وید، پران، سہرقتی اور شاستر کے پڑھنے والے ہیں۔
- ۳- سمندروں میں کروڑوں رتن پیدا کئے گئے ہیں اور کئی قسم کے جاندار (جراثیم اور حشرات الارض...) بنائے گئے ہیں۔
- ۴- لمبی لمبی عمروں والے کروڑوں جاندار ہیں، اور کروڑوں سونے کے سمیر پت بن گئے ہیں۔
- ۶- کروڑوں ہی یکھ، کتر اور پسا ج دیوتاؤں کی قسمیں ہیں، کروڑوں ہی بھوت، پریت، سور اور شیر جیسے درندے ہیں۔
- ۵- پر بھوان تمام کے نزدیک بھی ہے اور دور بھی۔ اے نانک! وہ حاضر و ناظر ہے۔ اُس تک رسائی پانا ناممکن ہے۔ وہ انسان کے تصور سے بالاتر ہے نہیں ہے۔ وہ ہماری شہرگ سے قریب تر ہے۔ اِنِّیْ اَقْرَبُ الْیَدِ مِنْ حَبْلِ الْوَرْدِ اَلْقُلُوبِ

(۱۰/۴)

- ۱- लाखों करोड़ों रज गुन, तम गुन सत गुन के इनसान भी हैं।
लाख करोड़ों शासत्र और, सिमृती प्रां वेद पुरान भी हैं।
- 2- लाख करोड़ों सागर हैं जो होरे मोती वाले हैं।
लाख करोड़ों जानवर ऐसे, जिन के रुप निरासे हैं।
- 3- लाख करोड़ों हैं ऐसे, जो लंबी उमरें पाते हैं।
लाख करोड़ों टीले परबत, सोने के मिल जातें हैं।
- 4- लाख करोड़ों यक्षश और किनर, लाख पिशाच सरीर भी है।
लाख करोड़ों भूत प्रेत और शेर भी हैं, खिजोर भी हैं।
- 5- रब इन सभ के पास भी है, और रब इन सभ से दूर भी है।
'नानक' सभ से दूर भी है, और जग उस से भरपूर भी है। ४१

*These all He made, He's near yet far away,
Detached from all, yet in their hearts His sway.*

(Peace and Teja Singh)

● १. समुंदर २. सुर ।

ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਾਤਾਲ" ਕੇ
ਵਾਸੀ" ॥

ਕਈ ਕੋਟਿ ਨਰਕ"
ਸੁਰਗ^੩ ਨਿਵਾਸੀ" ॥

ਕੋਈ ਕੋਟਿ ਜਨਮਹਿ¹⁰⁰
ਜੀਵਹਿ² ਮਰਹਿ³ ॥

ਕਈ ਕੋਟਿ ਬਹੁ^੪ ਜੇਨੀ^੩
ਫਿਰਹਿ^੧ ॥

ਕਈ ਕੋਟਿ ਬੈਠਤ' ਹੀ
ਖਾਹਿ॥

ਕਈ ਕੋਟਿ 'ਮਾਲਹਿ' ਥਕਿ
ਪਾਹਿ^{੧੦} ॥

ਕਈ ਕੋਟਿ ਕੀਏ¹²
ਧਨਵੰਤ¹³ ॥

ਕਈ ਕੋਟਿ ਮਾਇਆ¹⁴
ਮਹਿ¹⁵ ਚਿੰਤ¹⁶ ॥

ਜਹ¹⁷ ਜਹ ਭਾਣਾ¹⁸ ਤਹ¹⁹
ਤਹ ਰਾਖੇ²⁰ ॥

ਨਾਨਕ ਸਭੁ ਕਿਛੁ²¹ ਪ੍ਰਭ
ਕੈ ਹਾਥੇ²² ॥੫॥

Millions upon millions are the dwellers⁹⁶ of the under world⁹⁶.

Millions upon millions are the
dwellers¹⁹ of hell²⁷ and heaven²⁸.

Millions over millions are born¹⁰⁰,
live², and die³.

Millions over millions go round⁶ in many⁴ existences⁵.

**Many millions eat^s whilst sitting⁷
idle.**

Many millions are wearied¹⁰ with labour⁹.

Many millions are created¹² wealthy¹³.

Many millions are engrossed in¹⁵ the anxiety¹⁶ of wealth¹⁴.

Where-so-ever¹⁷ the Lord wills¹⁸,
there¹⁹ He keeps²⁰ the mortals.

Nanak, everything²¹ is in the Lord's hands²².

۱۔ کئی کوٹ پائال کے واسی۔ کئی کوٹ نرک سرگ نواسی ۵/

۲۔ کئی کوٹ جمنہہ جیونہہ مریہ — کئی کوٹ بہہ جونی پھریہ

۳۔ کئی کوٹ بیچت ہی کھاہ — کئی کوٹ گھاہ تھک پاہ

۴ کئی کوٹ کیئے دھنونت — کئی کوٹ مایا مہ چنت

۵۔ جہ جہ بھانا تہ تہ را کھ

نانک سبھ کچھ پیر سبھ کے ہاتھ

- ۱- کروڑوں جاندار پاتالی میں رہتے ہیں اور کروڑوں ہی ترکوں اور سرگوں میں بستے ہیں۔ وہ دُکھی بھی ہیں اور سُکھی بھی۔
- ۲- کروڑوں جاندار کچھ دیر زندہ رہتے ہیں پھر وہ مَر جاتے ہیں اور کروڑوں کئی زندگیوں میں بھٹکتے پھرتے ہیں۔
- ۳- کروڑوں بیٹھے بٹھائے آرام سے کھاتے ہیں اور کروڑوں ایسے میں جو روٹی کھانے کی خاطر محنت و مشقت کرتے ہیں اور تھک کر چور ہو جاتے ہیں۔
- ۴- پرکھوں نے کروڑوں ایسے بنائے ہیں جو دو لکھتند ہیں اور کروڑوں ایسے میں جو روپے پیسے کی فکر میں سرگرداں پھرتے رہتے ہیں۔
- ۵- پرکھو جس جس کو جہاں جہاں رکھنا چاہتا ہے وہ وہیں اور اُسی حالت میں رہتا ہے۔ اے نانات! ہر بات پر کھوکے بس میں ہے۔

(10/5)

۱۵

- ۱- लाखों और करोड़ों हैं, पाताल में जिन की हसती है।
लाखों और करोड़ों की जनत१ या दोजख२ बसती है।
- 2- लाखों और करोड़ों आ कर, जीते हैं मर जाते हैं।
लाखों और करोड़ों ही, जूनों के चकर खाते है।
- 3- लाखों और करोड़ों हैं, जो घर में बैठे खाते हैं।
लाखों और करोड़ों जो, बिपता से रिजक३ कमाते है।
- 4- लाखों और करोड़ों हैं, जो जोर वाले इनसान बनें।
लाखों और करोड़ों को, येह चिता है धनवान४ बनें।
- 5- लाखों को जिस जा५ चाहे राखे, आप ही करता धरता है।
रब के हाथ है सभ कुछ 'नानक', जो चाहे सो करता है ॥५॥

کس وقت سے گرداں ہوں مجھے یاد نہیں

یا حال پریشاں ہوں مجھے یاد نہیں
(دلفت ایسن آبادی)

۱. سب راز | ۲. نرک | ۳. رोजو | ۴. धन, दोलत | ۵. जगत्

ਕਈ ਕੋਟਿ ਭਏ²³ ਬੈਰਾਗੀ²⁴॥

Many millions have become²³ the lovers of Lord²⁴.

ਰਾਮ²⁵ ਨਾਮ ਸੰਗਿ ਤਿਨਿ ਲਿਵ²⁶ ਲਾਗੀ²⁷ ॥

They come to bear²⁷ affection²⁶ for the Lord's²⁵ Name.

ਕਈ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਖੋਜੇ²⁸ ॥ ਆਤਮ²⁹ ਮਹਿ³⁰ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ³¹ ਲਹਿਤੇ³² ॥

Many millions search²⁸ for the Lord and find³² the supreme³¹ one within³⁰ their mind²⁹.

ਕਈ ਕੋਟਿ ਦਰਸਨ³³ ਪ੍ਰਭ ਪਿਆਸ³⁴ ॥

Many millions have thirst³⁴ for Lord's sight³³.

ਤਿਨ³⁵ ਕਉ ਮਿਲਿਓ ਪ੍ਰਭ ਅਬਿਨਾਸ³⁶ ॥

Them³⁵ meets the Imperishable³⁵ Lord.

ਕਈ ਕੋਟਿ ਮਾਗਹਿ³⁷ ਸਤ ਸੰਗ³⁸ ॥

Good many millions pray³⁷ for the saints' society³⁸.

ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ³⁹ ਤਿਨ⁴⁰ ਲਾਗ⁴¹ ਰੰਗ⁴² ॥

They⁴² are imbued³⁹ with the love⁴⁰ of the Transcendent Lord⁴¹.

ਜਿਨ ਕਉ ਹੋਏ ਆਪਿ⁴³ ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨ⁴⁴ ॥ ਨਾਨਕ ਤੇ⁴⁵ ਜਨ⁴⁶ ਸਦਾ⁴⁷ ਧਨਿ⁴⁸ ਧੰਨਿ ॥੬॥

Nanak, ever⁴⁵, blessed⁴⁶, are the⁴⁴ persons⁴⁷, with whom the Lord Himself⁴³ is well pleased⁴⁸.

- ੴ ੧ - ਕੰਧੀ ਕੋਟਿ ਬ੍ਰਹਮ ਬੈਰਾਗੀ - ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੰਗਿ ਤਨਿ ਲੋ ਲਾਗੀ
- ੨ - ਕੰਧੀ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਖੋਜੇ - ਅਸਮ ਮੇਰੇ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਲੇਨੇ
- ੩ - ਕੰਧੀ ਕੋਟਿ ਦਰਸਨ ਪ੍ਰਭ ਪਿਆਸ - ਤਨਿ ਕਉ ਮਿਲਿਓ ਪ੍ਰਭ ਅਬਿਨਾਸ
- ੪ - ਕੰਧੀ ਕੋਟਿ ਮਾਗੇ ਸਤ ਸੰਗ - ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਤਨਿ ਲਾਗ ਰੰਗ
- ੫ - ਜਨਿ ਕਉ ਹੋਏ ਆਪਿ ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨ
- ਨਾਨਕ ਤੇ ਜਨ ਸਦਾ ਧਨਿ ਧੰਨਿ

- ۱- اس دُنیا میں کروڑوں جاندار ویراگی (تارکُ الدُنیا) ہوتے ہیں۔
جن کی کل اکال پُرکھ سے لگی رہتی ہے۔
- ۲- کروڑوں بندے پُرکھو کی تلاش میں ہیں اور اپنے ہی من میں
اُسے کھوجتے ہیں۔
- ۳- کروڑوں جانداروں کو پُرکھو کے دیدار کی تپش ہوتی ہے۔ اُن
کو وہ لافانی پُرکھو ہلتا ہے۔
- ۴- کروڑوں انسان ست سنگ کے طلبگار ہیں۔ اُنہیں اکال
پُرکھ سے عشق ہوتا ہے۔ وہ اس کے پیار میں مگن ہیں۔
- ۵- اے ناک! وہ انسان ہمیشہ خوش قسمت ہے جس پر
پُرکھو خوش ہے۔

15
6

- 1- लाखों और करोड़ों तारिक १, दुनीआं से मूह मोड़ चले ।
रब के नाम से प्रीत लगाई, उस से रिश्ता जोड़ चले ।
- 2- लाखों और करोड़ों बंदे, रब का खोज लगाते हैं ।
अपने ही बुह मन के अन्दर, पाक २ खुदा को पाते हैं ।
- 3- लाखों और करोड़ों हैं, दीदार ३ की जिन को पिआस रहे ।
वासिल ४ हो लाफानी ५ रब से, रब खुद उन के पास रहे ।
- 4- लाखों और करोड़ों बंदे, चाहते है सतसंग मिले ।
उलफत ६ पाक खुदा से उनको, प्रेम उन्हें हर रंग मिले ।
- 5- जिन से आप खुदा हो राजी, रोशन भाग उनी के हैं ।
'नानक' बुह हैं क्रिसमत वाले, धन धन भाग उनी के हैं ॥६॥

५. अविनाशी ६. प्रेम ।

"They, on whom is the grace of the Lord
Blessed, Blessed, Blessed are they"

१. तिआगी । २. पवित्र । ३. दरखन । ४. लीन ।

ਕਈ ਕੋਟਿ ਖਾਣੀ⁴⁸ ਅਰੁ⁴⁹
ਖੰਡ⁵⁰ ॥

There are good many millions of the
sources of creation⁴⁹ and⁴⁸
continents⁵⁰.

ਕਈ ਕੋਟਿ ਅਕਾਸ¹
ਬ੍ਰਹਮੰਡ⁵¹ ॥
ਕਈ⁵² ਕੋਟਿ ਹੋਏ⁵³
ਅਵਤਾਰ⁵⁴ ॥

Many millions are the skies⁵¹ and
solar systems⁵².

There have been⁵³ various⁵⁵ myriads
of Incarnations⁵⁴.

ਕਈ ਜੁਗਤਿ⁵⁶ ਕੀਨੋ
ਬਿਸਥਾਰ⁵⁷ ॥

In various ways⁵⁶ the Lord has
spread⁵⁷ Himself.

ਕਈ ਬਾਰ⁵⁸ ਪਸਰਿਓ⁵⁹
ਪਾਸਾਰ⁶⁰ ॥

Many times⁵⁸ was the extension⁶⁰
extended⁵⁹.

ਸਦਾ⁶¹ ਸਦਾ ਇਕੁ⁶²
ਏਕੰਕਾਰ⁶³ ॥

Ever⁶¹ and ever the unique⁶² Lord
remains the same⁶³.

ਕਈ ਕੋਟਿ ਕੀਨੋ⁶⁴ ਬਹੁ⁶⁵
ਭਾਤਿ⁶⁶ ॥

Many millions of beings, the Lord
has made⁶⁴ of good many⁶⁵
descriptions⁶⁶.

ਪ੍ਰਭ ਤੇ⁶⁷ ਹੋਏ⁶⁸ ਪ੍ਰਭ ਮਾਹਿ⁶⁹
ਸਮਾਤਿ⁷⁰ ॥

From⁶⁷ the Lord, they emanated⁶⁸ and
in⁶⁹ the Lord shall they be absorbed⁷⁰.

ਤਾਕਾ ਅੰਤੁ⁷¹ ਨ ਜਾਨੈ⁷²
ਕੋਇ ॥

His limit⁷¹ no one knows⁷².

ਆਪੇ ਆਪਿ⁷³ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭੁ
ਸੋਇ⁷⁴ ॥੨॥

Nanak, that⁷¹ Lord is all by Himself⁷³

- ੧- ਕੀ ਕੋਟਿ ਕਹਾਨੀ ਅਰੁ ਕਹਿਣੁ — ਕੀ ਕੋਟਿ ਅਕਾਸ ਬ੍ਰਹਮੰਡ
- ੨- ਕੀ ਕੋਟਿ ਹੋਏ ਆਤਮਾ — ਕੀ ਭਗਤ ਕੀਨੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡ
- ੩- ਕੀ ਬਾਰ ਪਸਰਾਓ ਪਾਸਾਰ — ਸਦਾ ਇਕੰਕਾਰ
- ੪- ਕੀ ਕੋਟਿ ਕੀਨੋ ਬਹੁ ਭਾਤ — ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਭ ਮਾਹਿ
- ੫- ਤਾਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਨੈ ਕੋਇ — ਆਪੇ ਆਪਿ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ

- ۱۔ پر سبھو کے پیدا کردہ انگنت نظام شمسی ہیں۔ بیشمار آسمان ہیں۔ دھرتی اور اس کے براعظم ہیں۔ مخلوقات ہیں۔ کروڑوں شکم مادر سے کروڑوں پسینے سے کروڑوں اندھوں سے کروڑوں جڑوں سے نکلے ہیں۔
- ۲۔ کروڑوں کروڑوں جاندار معرض وجود میں آ رہے ہیں۔ الغرض سنسار کا پھیلاؤ۔
- ۳۔ پر سبھو نے آپ تک اس عالم موجودات کی رچنا کئی بار کی ہے۔ یہ سار جگت بن بن کے پھر اسی ایک اونکار میں سمو جائے گی۔ مگر وہ رب ہمیشہ قائم رہے گا۔
- ۴۔ پر سبھو نے کئی قسم کے کروڑوں جاندار پیدا کئے ہیں اور ظہور میں آ گئے ہیں۔ اور پھر اسی میں سمو گئے ہیں۔
- ۵۔ اُس پر سبھو کا انجام کوئی نہیں جانتا ہے۔ کیونکہ اسے نانتک اوہ اپنی ذات آپ ہے۔

(۱۰/۷)

- ۱۔ लाखों और करोड़ों खिने, सरचश्मे जांदारों के।
लाखों और करोड़ों हिसे, आकाशों संसारों के।
- २۔ लाखों और करोड़ों ही, अवतार जहां में आए हैं।
लाखों और करोड़ों आलमों, खालकर ने फेंताए हैं।
- ३۔ दुनियाँ सारी सिमटे फैले, रोज उजड़ती बसती है।
हसती एक ओ अंकार की है, जो काइम ३ दाइम ४ हसती है।
- ४۔ लाखों और करोड़ों चीजें, रंगा रंग बनाई हैं।
रब ही से सभ आई हैं, फिर रब में आन समाई हैं।
- ५۔ उसकी थाह न पाए कोई, उसका अंतु न जानेंगे।
आप से आप ५ हुआ सो रब है, 'नानक' उसको मानेंगे ॥७॥

५. सभ, सुते सिध।

ਉਸ ਧਰੁ ਭਾ ਅੰਤਰੇਈ ਬੰਦਾ ਨਹੀ ਜਾਣਦਾ; ਸਿਉਂ ਕਿ, ਤੇ ਨਾਨਕ !

ਉਹ ਧਰੁ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੀ ਆਪ ਤੇ . (ਸਤਿਗੁਰ ਸਿੰਘ)

१. दुनियाँ । २. सिरजणहार ३. थिर । ४. हमेशाँ ।

ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ⁷⁵ ਕੇ ਦਾਸ ⁷⁶ ॥ ਤਿਨ ⁷⁸ ਹੋਵਤ ਆਤਮ ⁷⁷ ਪਰਗਾਸ ⁷⁹ ॥	Millions upon millions are the slaves ⁷⁶ of the Transcendent Lord ⁷⁵ and their ⁷⁸ souls ⁷⁷ are enlightened ⁷⁹ .
ਕਈ ਕੋਟਿ ਤਤ ⁸⁰ ਕੈ ਬੇਤੇ ⁸¹ ॥ ਸਦਾ ਨਿਹਾਰਹਿ ⁸² ਏਕੋ ⁸³ ਨੇਤ੍ਰੇ ⁸⁴ ॥	Many millions are the knower ⁸¹ of the reality ⁸⁰ and with their eyes ⁸⁴ , they ever behold ⁸² the One Lord ⁸³ .
ਕਈ ਕੋਟਿ ਨਾਮ ਰਸ ⁸⁵ ਪੀਵਹਿ ⁸⁶ ॥	Many millions drink ⁸⁵ the Name nectar ⁸⁶ .
ਅਮਰ ⁸⁷ ਭਏ ⁸⁸ ਸਦ ਸਦ ⁸⁹ ਹੀ ਜੀਵਹਿ ॥	They become ⁸⁸ immortal ⁸⁷ and live for ever and aye ⁸⁹ .
ਕਈ ਕੋਟਿ ਨਾਮ ਗੁਨ ⁹⁰ ਗਾਵਹਿ ⁹¹ ॥	Millions over millions sing ⁹¹ the praise ⁹⁰ of the Name.
ਆਤਮ ⁹² ਰਸਿ ⁹³ ਸੁਖਿ ਸਹਜਿ ⁹⁴ ਸਮਾਵਹਿ ⁹⁵ ॥	They are absorbed ⁹³ in Divine ⁹² delight ⁹³ and eternal beatitude ⁹⁴ .
ਅਪੁਨੇ ਜਨ ⁹⁶ ਕਉ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ⁹⁷ ਸਮਾਰੇ ⁹⁸ ॥	His servants ⁹⁶ , He remembers ⁹⁸ with every breath ⁹⁷ .
ਨਾਨਕ ਓਇ ⁹⁹ ਪਰਮੇਸੁਰ ¹⁰⁰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ¹⁰¹ ॥੮॥੧੦॥	Nanak, they ⁹⁹ are the beloveds ¹⁰¹ of the Supreme Lord ¹⁰⁰ .

- ੧ - ਕਈ ਕੋਟ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਦਾਸ — ਤਿਨ ਹੋਵਤ ਅਤਮ ਪ੍ਰਾਕਾਸ
- ੨ - ਕਈ ਕੋਟ ਤਤ ਦੇ ਬੇਤੇ — ਸਦਾ ਨਿਹਾਰੇ ਇਕੋ ਨੇਤ੍ਰੇ
- ੩ - ਕਈ ਕੋਟ ਨਾਮ ਗੁਨ ਗਾਉਂਦੇ — ਅਮਰ ਭਏ ਸਦਾ ਸਦਾ ਹੀ ਜੀਵੇ
- ੪ - ਕਈ ਕੋਟ ਰਸ ਪੀਂਦੇ — ਅਪੁਨੇ ਜਨ ਦੇ ਸਾਸ ਸਾਸ ਹੀ ਜੀਵੇ
- ੫ - ਅਪੁਨੇ ਜਨ ਦੇ ਸਾਸ ਸਾਸ ਹੀ ਜੀਵੇ — ਨਾਨਕ ਓਇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਪਿਆਰੇ

- ۱۔ اس جگت رچنا میں کروڑوں جاندار پر مجھو کے سیوک (بھگت) ہیں۔ اُن کی آتما میں پر مجھو کا جلوہ موجزن ہے۔
- ۲۔ کروڑوں ہی ذی جان ایسے ہیں جو اکال پُرکھ کے محرم ہیں۔ وہ اُس کے کثرت جلوہ سے اُس کو دیکھتے ہیں۔ ہیں نصیب انوار روحانی اُنہیں کھیل میں اسرار پہنائی اُنہیں (بہمن)
- ۳۔ کروڑوں بند پر مجھو کے نام سے آئندہ لیتے ہیں۔ وہ جنم مرن سے خلا ہی پا کر جیتے ہیں۔
- ۴۔ کروڑوں انسان پر مجھ نام کے گن گاتے ہیں۔ وہ روحانی سکھ اور داعی عظمت میں ہمیشہ قائم رہتے ہیں۔ صد ہزاراں بین تو مصیبت و شہ راحۃ و کُلفِ مَرت دایم از خدا
- ۵۔ پر مجھو اپنے سیوکوں کو لحاظ بہ لحاظ یاد کرتا ہے۔ کیونکہ اے نانک! وہ اُس کے پیائے ہیں۔

۱۶/۸

10/8

- ۱۔ लाखों और करोड़ों हैं, जो रब के दास ज़रूर हुए।
रहें उन की रोशन, दिल उन के पुरनूर हुए।

اُس کے لاکھوں بندگان خاص ہیں۔ مستفی ہیں صاحبِ اخلاص میں

2. लाखों और करोड़ों बंदे, असल 'हकीकत' जानें वुह।
एक खुदा को देखें सभ में, एक खुदा को मानें वुह।
3. लाखों और करोड़ों हैं, जो नाम का अमृत पीते हैं।
लाफ़ानी हो जाते हैं और, दाइम जग में जीतें हैं।

اسمِ اعظم سب حیوان نوشِ شان
می زینند دایم حیاتِ جاودان

4. लाखों और करोड़ों हैं हक नाम के जो गुन गाते हैं।
रुहानी-आनंद मनानें, सहिज सहिज सुख पाते हैं।
5. हरदम अपने बंदों की, वुह आप हिफाजत करता है।
'नानक' रब के प्यारे हैं, रब उनसे उलफ़त करता है॥ १०॥

● १. प्रकाशमई । २. परम सच । ३. सतिनाम ।

४. आत्मक आनंद । ५. रखवाली । ६. प्रेम-प्यार ।

੧੧

ਸਲੋਕੁ ॥

ਕਰਣ⁴ ਕਾਰਣ⁵ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕੁ⁶ ਹੈ

ਦੂਸਰ⁷ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥

ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ⁸ ਬਲਿਹਾਰਣੈ⁹

ਜਲਿ¹⁰ ਬਲਿ¹¹ ਮਹੀਅਲਿ¹² ਸੋਇ ॥੧॥

سلوک

کرن کارن پر بھو ایک ہے دوسرنا ہی کو
 نانت تس بلہارنے جل تھل مہیال سوئے

The Lord alone

works⁴. There is no other⁵ than He.

Nanak is a sacrifice⁸ unto Him⁷. He⁶,

the Lord is contained is water⁹, land¹⁰,
 under-world¹² and the sky¹¹.

असटपदी

॥ १ ॥

اس سارے جگ میں ایک اکال پُرکھ ہی بنانے سنوارنے
کی بنیادی وجہ ہے، کوئی دوسرا نہیں۔ اے ناکت! میں اس
کے صدقے جاؤں جو پانی میں دھرتی کے تھل میں اور آকাশ
میں موجود ہے۔

करने कराने वाला एक प्रभु ही है,
दूसरा और कोई नहीं ।

हे नानक ! मैं उससे कुर्बान हूँ, जो
जल, थल, धरती और आकाश में भरपूर हैं

"The Cause of all causes is God alone, none
else. I am all for Him who is present in sea
and land, and fills all space between
heaven and earth."

१. करण करावनहार । २. जल थल आकाश विच परीपुषण ।

ਅਸਟਪਦੀ॥

Ashtpadi.

ਕਰਨ ¹⁵ ਕਰਾਵਨ ¹⁶ ਕਰਨੈ ¹⁷ ਜੋਗੁ ¹⁸ ॥	The Doer ¹⁵ and Prompter ¹⁶ of works is capable ¹⁸ to do ¹⁷ everything.
ਜੋ ¹⁹ ਤਿਸੁ ²⁰ ਭਾਵੈ ²¹ ਸੋਈ ²² ਹੋਗੁ ²³ ॥	Whatever ¹⁹ pleases ²¹ Him ²⁰ , that ²² comes to pass ²³ .
ਖਿਨ ²⁴ ਮਹਿ ²⁵ ਥਾਪਿ ²⁶ ਉਥਾਪਨ ²⁷ ਹਾਰਾ ॥	In ²⁵ an instant ²⁴ , He creates ²⁶ and destroys ²⁷ ,
ਅੰਤੁ ²⁸ ਨਹੀ ਕਿਛੁ ਪਾਰਾਵਾਰਾ ²⁹ ॥	He has no end ²⁸ or limits ²⁹ .
ਹੁਕਮੇ ³⁰ ਧਾਰਿ ³¹ ਅਧਰ ³² ਰਹਾਵੈ ³³ ॥	By His fiat ³⁰ He has installed ³¹ the earth and has kept ³² it without support ³³ .
ਹੁਕਮੇ ਉਪਜੈ ³⁴ ਹੁਕਮਿ ³⁵ ਸਮਾਵੈ ³⁶ ॥	What is created ³⁴ by His order, ultimately, merges ³⁶ in His order ³⁵ .
ਹੁਕਮੇ ³⁷ ਉਚ ³⁸ ਨੀਚ ³⁹ ਬਿਉਹਾਰ ⁴⁰ ॥	High ³⁸ and low ³⁹ occupations ⁴⁰ are according to His will ³⁷ .
ਹੁਕਮੇ ਅਨਿਕ ⁴¹ ਰੰਗ ⁴² ਪਰਕਾਰ ⁴³ ॥	By His order, the beings of various ⁴¹ colours ⁴² and types ⁴³ are fashioned.
ਕਰਿ ⁴⁴ ਕਰਿ ⁴⁵ ਦੇਖੈ ⁴⁶ ਅਪਨੀ ⁴⁷ ਵਡਿਆਈ ⁴⁸ ॥	Having created ⁴⁵ the creation ⁴⁶ He beholds ⁴⁷ His own ⁴⁸ greatness ⁴⁹ .
ਨਾਨਕ ਸਭ ⁴⁹ ਮਹਿ ⁵⁰ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ⁵¹ ॥੧॥	Nanak, the Lord is contained ⁵¹ in ⁵⁰ all ⁴⁹ things.

੧- ਕਰਨ ਕਰਾਉਨ ਕਰਨੇ ਜੋਗ — ਜੋਤਿਸ ਬਹਾਏ ਸ੍ਰੋਤੀ ਜੋਗ ॥

੨- ਕੇਨ ਮੇਰੇ ਥਾਪ ਅਥਾਪਨੇ ਹਾਰਾ — ਅੰਤ ਨਹੀ ਕੁਝ ਪਾਰਾਵਾਰਾ ॥

੩- ਹੁਕਮੇ ਦਵਾਰ ਅਦਰ ਰਾਏ — ਹੁਕਮੇ ਅੰਧੇ ਹੁਕਮ ਸਮਾਏ ॥

੪- ਹੁਕਮੇ ਅੰਧ ਚਿਤ ਪੈਰੇ ਹਾਰ — ਹੁਕਮੇ ਅੰਧ ਰੰਗ ਪਰਕਾਰ ॥

੫- ਕਰ ਕਰੇ ਦੇਖੇ ਅਪਨੀ ਵਡਿਆਈ ॥

ਨਾਨਕ ਸਬ ਮੇਰੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ॥੧॥

- ۱۔ پر بھو سب کچھ کرنے کی قدرت رکھتا ہے اور مخلوق سے کام کرانے کی شکتی رکھتا ہے۔ وہی ہوتا ہے جو منظورِ خدا ہوتا ہے۔
- ۲۔ آنکھ کی ایک جھپک میں پر بھو جگت کو پیدا کر سکتا ہے اور فنا کر سکتا ہے۔ اُس کی قدرت بے حد اور بیگراں ہے۔
- ۳۔ وہ دُنیا کو اپنے حکم سے پیدا کر کے بلا کسی سہارے قائم رکھتا ہے اور اُسی کے حکم سے اس میں سمانے کا میلان بھی رکھتی ہے۔
- ۴۔ اُسی کے حکم سے بلند و پست کے سب کار و بار جاری ہیں اور اس جگت کے کھیل تما سے اسی کے حکم سے ہو رہے ہیں۔
- ۵۔ پر بھو اپنی عظمت کے کام کر کے خود ہی اُن سے خطا اُٹھاتا ہے۔ اے ناکت! پر بھو سب میں سمایا ہوا ہے۔

يَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ بِقُدْرَتِهِ وَجَلْمُ مَا يَرِيدُ بِعِزَّتِهِ
 پر بھو اپنی قدرت سے جو چاہتا ہے کرتا ہے اور اپنی عزت سے جو حکم
 کرنا چاہتا ہے کرتا ہے۔

- ۱۔
- ۲۔ پل میں جوڑے، پل میں توڑے، لگاتو اس کو بارہ نہیں۔
 کدورت کا کُछ اُنت نہیں کُछ پار نہیں کُछ بار نہیں۔
- ۳۔ اس کا حکم سہارا سب کا، خد ن سہارا پااتا ہے۔
 حکم سے اُلامر پَدا ہو کر، فیر اس میں خَوا جاتا ہے۔
- ۴۔ حکم سے کُوب اُور نَوا سبھی ہیں، حکم سے سب بیا پار چلے۔
 حکم سے رَنا رَنا نَوا رے حکم سے سب سَنا ر چلے۔
- ۵۔ اُپ بنا اُپ ہی دَخوا، کیتنی اُنا بَدا ہے۔
 'نانک' سب میں اُپ سَما اُ، کیتا اُمر پُور خُدا ہے ॥ ۹ ॥

دیکھتا ہے آپ وہ اپنی ہر
 ہے وہ ناکت بحرِ پائید اکنار

۱. کارن کارا بنہار۔ ۲. انا پل انا کاش ویا پشی پور

ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ⁵² ਮਾਨੁਖ ਗਤਿ ⁵³ ਪਾਵੈ ॥	If it please ⁵² the Lord, man obtains salvation ⁵³ .
ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਤਾ ⁵⁴ ਪਾਥਰ ⁵⁵ ਤਰਾਵੈ ॥	If it please the Lord, then ⁵⁴ He makes the stone ⁵⁵ swim.
ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਬਿਨੁ ਸਾਸ ⁵⁶ ਤੇ ਰਾਖੈ ⁵⁷ ॥	If it please the Lord, He preserves ⁵⁷ the body without breath ⁵⁶ .
ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਤਾ ⁵⁸ ਹਰਿ ਗੁਣ ⁵⁹ ਭਾਖੈ ⁶⁰ ॥	If it please the Lord, man, then ⁵⁸ , utters ⁶⁰ the praises ⁵⁹ of God.
ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਤਾ ਪਤਿਤ ⁶¹ ਉਧਾਰੈ ⁶² ॥	If it please the Lord, He, then, saves ⁶² the sinners ⁶¹ .
ਆਪਿ ⁶³ ਕਰੈ ਆਪਨ ⁶⁴ ਬੀਚਾਰੈ ⁶⁵ ॥	The Lord Himself ⁶³ does and Himself ⁶⁴ deliberates ⁶⁵ .
ਦੁਹਾ ⁶⁶ ਸਿਰਿਆ ⁶⁷ ਕਾ ਆਪਿ ⁶⁸ ਸੁਆਮੀ ⁶⁹ ॥	He Himself ⁶⁸ is Lord ⁶⁹ of both ⁶⁶ the (worlds) or (ends) ⁶⁷ .
ਖੇਲੈ ⁷⁰ ਬਿਗਸੈ ⁷¹ ਅੰਤਰ- ਜਾਮੀ ⁷² ॥	The knower of hearts ⁷² sports ⁷⁰ and enjoys ⁷¹ .
ਜੋ ⁷³ ਭਾਵੈ ⁷⁴ ਸੋ ⁷⁵ ਕਾਰ ⁷⁶ ਕਰਾਵੈ ⁷⁷ ॥	He causes man to do ⁷⁷ the ⁷⁵ work ⁷⁶ , which ⁷³ He wills ⁷⁴ .
ਨਾਨਕ ਦਿਸਟੀ ⁷⁸ ਅਵਰੁ ਨ ਆਵੈ ॥੨॥	Nanak sees ⁷⁸ none other than Him.

- ॥੨॥
- ੧- ਪ੍ਰਿਥੁ ਬਿਭਾਵੈ ਮਾਨੁਕੁ ਗਤਿ ਪਾਵੈ — ਪ੍ਰਿਥੁ ਬਿਭਾਵੈ ਤਾ ਪਾਥਰੁ ਤਰਾਵੈ ॥
 - ੨- ਪ੍ਰਿਥੁ ਬਿਭਾਵੈ ਬਿਨੁ ਸਾਸ ਤੇ ਰਾਖੈ — ਪ੍ਰਿਥੁ ਬਿਭਾਵੈ ਤਾ ਪਾਥਰੁ ਤਰਾਵੈ ॥
 - ੩- ਪ੍ਰਿਥੁ ਬਿਭਾਵੈ ਬਿਨੁ ਸਾਸ ਤੇ ਰਾਖੈ — ਪ੍ਰਿਥੁ ਬਿਭਾਵੈ ਤਾ ਪਾਥਰੁ ਤਰਾਵੈ ॥
 - ੪- ਦੁਹਾ ਸਿਰਿਆ ਕਾ ਆਪਿ ਸੁਆਮੀ — ਖੇਲੈ ਬਿਗਸੈ ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ ॥
 - ੫- ਜੋ ਭਾਵੈ ਸੋ ਕਾਰ ਕਰਾਵੈ — ਨਾਨਕ ਦਿਸਟੀ ਅਵਰੁ ਨ ਆਵੈ ॥੨॥

- ۱- جو شخص پر بھوکو اچھا لگتا ہے وہ اُسے ابدی روحانی عظمت بخشتا ہے۔
اسے منظور ہو تو ایک پتھر اور ایک سنگدل کو بھی تیرا دیتا ہے۔
- ۲- اگر پر بھوکو چاہے تو سانس کے بغیر بھی کسی جاندار کو موت سے بچا سکتا ہے۔ اُس کی مہر ہو تو جاندار اُس کی صفت و ثناء کرتا ہے۔
- ۳- اگر حقیقی القیوم کی رضا ہو تو بد چلن انسان کو بھی بدیوں سے بچالے گا۔
وہ جو کچھ کرتا ہے، اپنی مرضی سے کرتا ہے۔
- ۴- پر بھوکو خود ہی دنیا اور عاقبت کا مالک ہے۔ وہ سبوں کے دلوں کی گہرائی سے واقف ہے۔ وہ خود ہی جگت رچنا کا کھیل دیکھ کر خوش ہوتا ہے۔
- ۵- اُس پر بھوکو جو کچھ پسند آتا ہے، انسان سے وہی کرتا ہے۔ اے ناک: اُس پر بھوکو کے سوا کوئی دوسرا نظر نہیں آتا ہے۔ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

(11/2)

- ۱- جب मनजूर खुदा को हो, तब बंदे मुक्ती पाते हैं।
जब मनजूर खुदा को हो, तब पथर तैरे जाते हैं।
- २- जब मनजूर खुदा को हो, तब मुरदे जीवन पाते हैं।
जब मनजूर खुदा को हो, तब दाता के गुन गाते हैं।
- ३- जब मनजूर खुदा को हो, तब पापो को भी पार करे।
जग को आप बनाए वुह, और खुद ही सोच बिचार करे।
- ४- दोनों आलम १ हाथ में उस के, वुह दोनों का सवामी २ है।
आप ही खेले आप ही खुश हो, आप ही अंतरजामी ३ है।
- ५- 'नानक' जो कुछ उसकी मरजी, बंदा वुह कुछ कार करे।
और नजर कौन आता है, सब कार वुही करताय करे ॥२॥

‘ने ठिम तूं संग लंगट’ जे ठिजी देखरट’ जे
जे नानक! (ठिम हरग) देखी जे नजी टिमट।”

● १. लोक ते प्रलोक । २. मालक । ३. हर एक के अन्दर
दी जाणन वाला ।

ਕਹੁ⁸¹ ਮਾਨੁਖ ਤੇ ਕਿਆ⁷⁹ ਹੋਇ ਆਵੈ⁸⁰ ॥ Say⁸¹, what⁷⁹ can be accomplished⁸⁰
 ਜੋ⁸⁴ ਤਿਸੁ⁸² ਭਾਵੈ⁸³ ਸੋਈ⁸⁵ ਕਰਾਵੈ ॥ What⁸⁴ pleases⁸³ Him⁸², he causes
 ਇਸ ਕੈ ਹਾਥਿ⁸⁶ ਹੋਇ ਤਾ If it lay in mortal's hand⁸⁶, then, he
 ਸਭੁ ਕਿਛੁ⁸⁷ ਲੇਇ ॥ would take everything⁸⁷.
 ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਕਰੇਇ⁸⁸ ॥ Whatever pleases Him, that He
 ਅਨਜਾਨਤ⁸⁹ ਬਿਖਿਆ⁹⁰ Through not knowing⁸⁹, man is
 ਮਹਿ⁹¹ ਰਚੈ⁹² ॥ engrossed⁹² in⁹¹ sin⁹⁰.
 ਜੇ ਜਾਨਤ ਆਪਨ⁹³ ਆਪ If he knows God, he would save⁹⁴
 ਬਚੈ⁹⁴ ॥ himself⁹³.
 ਭਰਮੇ⁹⁵ ਭੂਲਾ⁹⁶ Deluded⁹⁶ by doubt⁹⁵, his mind
 'ਦਹਦਿਸਿ⁹⁸ ਧਾਵੈ⁹⁹ ॥ wanders⁹⁹ in ten⁹⁷ directions⁹⁸.
 ਨਿਮਖ¹⁰⁰ ਮਾਹਿ⁹ ਚਾਰਿ² In⁵ a moment¹⁰⁰ it returns⁴ after
 ਕੁੰਟ ਫਿਰਿ³ ਆਵੈ⁴ ॥ going round³ the four corners².
 ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ⁶ ਜਿਸੁ ਅਪਨੀ He, whom the Lord mercifully⁶
 ਭਗਤਿ⁷ ਦੇਇ⁷ ॥ ਨਾਨਕ grants⁹ His meditation⁷; That⁹ man¹⁰,
 ਤੇ⁹ ਜਨ¹⁰ ਨਾਮਿ O Nanak is absorbed¹² in His Name.
 ਮਿਲੇਇ¹³ ॥੩॥

੧. کہہ مانا کہ تے کیا ہوئے آئے۔ جو تے بھائے سوئی کرے ॥
੨. اس کے ماتھے ہوئے تائبہ کچھ لے۔ جو تے بھائے سوئی کرے ॥
੩. انجانت، بکھیا، تہہ رچے۔ جے جانت اپن آپ بچے ॥
੪. بھرے بھولا دہر بس دھائے۔ نہ مکھ ماہ چار کُنٹ پھر آئے ॥
੫. کہہ کرپا جس اپنی بھگت دے ॥
- ਨانک تے جن نام ملے ॥
- ੩۔

- ۱- تم ہی کہو کہ انسان اپنے اختیار سے کونسا کام انجام دیتا ہے۔ جو کچھ پر مجھ کو بھاتا ہے، انسان کو اسی میں معروف رکھتا ہے۔
- ۲- اگر انسان کے بس میں ہو تو ہر ایک چیز کو اپنے قبضہ میں کرے گا۔ لیکن پر مجھ وہی کرتا ہے جو اسے خود کو پسند آتا ہے۔
- ۳- انسان اپنی کم فہمی کی وجہ سے بد کاریوں میں مبتلا ہو جاتا ہے۔ اگر اسے جانکاری ہو جائے تو اپنے آپ کو بد کاریوں سے بچا سکتا ہے۔
- ۴- سچے پر مجھ کو بھول کر انسان کائنات میں مایا کی خاطر دس اطراف میں بھٹکتا ہے اور آئینہ کی جھپک میں سائے عالم میں دوڑ کر آتا ہے۔
- ۵- پر مجھ اپنی مہر سے جس جس کو بھگتی بخشا ہے۔ ناک! وہ اُس کے نام پر قائم رہتا ہے۔ جس کا ناک خود وہ بنتا ہے حبیب

(۱۱/۳)

- ۱- بولو! کیا بंदے کے बस में, बंदे से किया होता है।
जैसा हो मनजूर खुदा को, वैसा वैसा होता है।
- 2- बस में अगर इनसान के हो, इक पल में सभ कुछ पाए वुह।
जो कुछ हो मनजूर खुदा को, बात अमल में आए वुह।
- 3- जो रब से अनजान रहे, बदीअों में रचता जाएगा।
जिस ने रब को जान लिया, पापों से बचता जाएगा।
- 4- मोह भरम में फंसता है, दुबिधा में चकर खाता है।
मन उसका चौगिरदर भटक कर, पल में वापस आता है।
- 5- जिस पर रब की किरपा है, वुह भगती ही के काम करे।
'नानक' ऐसा भगत खुदा का, महवर खुदा के नाम में हो ३,

جس کا ناک خود وہ بنتا ہے حبیب

جام عرفان اُس کو ہوتا ہے نصیب

۹. بُراई آں | ۲. چارے پاسے | ۳. مسات لَین |

ਖਿਨ¹³ ਮਹਿ¹⁶ ਨੀਚ¹⁴ ਕੀਟ¹⁵
ਕਉ ਰਾਜ¹⁷ ॥

ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ¹⁸ ਗਰੀਬ
ਨਿਵਾਜ¹⁹ ॥

ਜਾਕਾ ਦਿਸਟਿ²⁰ ਕਛੂ²¹ ਨ
ਆਵੈ ॥ ਤਿਸੁ²² ਤਤਕਾਲ²³
²⁴ਦਹਦਿਸ²⁵ ਪ੍ਰਗਟਾਵੈ²⁶ ॥

ਜਾਕਉ ਅਪੁਨੀ ਕਰੈ
ਬਖਸੀਸ²⁷ ॥ ਤਾਕਾ²⁸
ਲੇਖਾ²⁹ ਨ ਗਨੈ³⁰
³⁰ਜਗਦੀਸ³¹ ॥

ਜੀਉ³² ਪਿੰਡੁ³⁴ ਸਭ ਤਿਸ
ਕੀ ਰਾਸਿ³³ ॥

ਘਟਿ ਘਟਿ³⁵ ਪੂਰਨ³⁷
ਬ੍ਰਹਮ³⁸ ਪ੍ਰਗਾਸ³⁹ ॥

ਅਪਨੀ⁴⁰ ਬਣਤ⁴¹ ਆਪਿ⁴²
ਬਨਾਈ ॥

ਨਾਨਕ ਜੀਵੈ ਦੇਖਿ
ਬਡਾਈ⁴³ ॥੪॥

In¹⁶ an instant¹³ He can make a
grovelling¹⁴ worm¹⁵ a king¹⁷.

The Transcendent Lord¹⁸ is the
Patroniser of the humble¹⁹.

Him²², who is totally²¹ obscure²⁰,
the Lord can, at once²³, render
famous²⁶ in ten²⁴ directions²⁵.

The Lord³¹ of the world³⁰ takes³²
not the accounts²⁸ of him²⁹, on whom
He bestows His favours²⁷.

Soul³³ and body³⁴ are all His capital³⁵.

Every heart³⁶, the Perfect³⁷ Lord³⁸
illuminates³⁹.

His⁴⁰ own handi work⁴¹, He has
Himself⁴² made.

Nanak lives by beholding His
greatness⁴³.

॥
 ۱۔ کہن نہہ نہیچ کوڑ راج — پاد برہم غریب نواج
 ۲۔ جا کا دیر سٹ کچھوئے آئے — تس تنکال نہ دس پرگٹاؤے
 ۳۔ جا کو اپنی کئے بختیس — تا کا لیکھانہ گئے جگلیس
 ۴۔ جی پست بھتس کی لیس — گھٹ گھٹ پورن برہم پرگاس
 اپنی بنت آپ بنائی
 نانک جیوے دیکھ بڈائی
 -۴-

- ۱۔ پرکھو کرم کرنے پر آئے تو پل بھر میں ایک ناچیز انسان کو راج پاٹ کا مالک بنا دیتا ہے۔ کیونکہ پرکھو غریب نواز ہے۔
- ۲۔ جس انسان میں کوئی وصف نظر نہیں آتا ہے۔ پرکھو چاہے تو اسے آنا فانا سارے عالم میں مشہور و معروف کر دیتا ہے۔
- ۳۔ جس انسان کو پرکھو اپنی بخشش عطا کرتا ہے۔ وہ پھر اس کے اعمال کا حساب اور شمار نہیں لیتا ہے۔
- ۴۔ یہ جسم و جان پرکھو کی بخشش ہوئی پونجی ہے۔ اس محیط کل پرکھو کا جلوہ ہر ایک وجود میں موجزن ہے۔
- ۵۔ یہ جگت رچنا پرکھو نے خود ہی رچی ہے۔ اے ناک! وہ اپنی عظمت کو دیکھ کر خود ہی خوش ہوتا ہے۔

३. अमृतसिधता । ४. दुख । कलेश । ५. उत्पत्ती । ६. कारीगरी ।

- १- पल में आजिज १ कीड़े को, बृह राज जहां का देता है । आप गरीब निवाज २ खुदा, बंदों की सुध बुध लेता है ।
२. डूबा हो गुमनामी ३ में संसार ना जिस को जाने भी । पल में उस का नाम हो रौशन, सभ जग उस को माने भी ।
३. जिस पर उसकी बखशिष होगी, जिस पर उसकी रहिमत हो । लेखा उस से कोई न पूछे, कोई न उस को जहिमत ४ हो ।
- ४- तन मन दोलत उस की है, सभ शान जहूर ५ उसी का है । हर इक दिल में, हर इक मन में रौशन नूर उसी का है ।
५. अपनी सनअत ६ आप बनाए, कर दे खलक खुदाई को । जीता हूं मैं देख के 'नानक', उस को शान बड़ाई को ॥४॥

”اَمْ نَلِيْلٌ وَلَمْ يُولَدْ (الْقُرْآن)

وہ نہ تو کسی سے پیدا ہوا اور نہ اس سے کوئی پیدا ہوا (القرآن)

۹. نیماणा । ۲. دان رخیگرک، دان دھمال

१५- अजन्म होता है । किसे और न किसे पम अजन्म है ।

ਇਸ ਕਾ ਬਲੁ⁴⁴ ਨਾਹੀ
ਇਸੁ ਹਾਥ⁴⁵ ॥
ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ⁴⁶ ਸਰਬ⁴⁷
ਕੇ ਨਾਥ⁴⁸ ॥
ਆਗਿਆਕਾਰੀ⁴⁹ ਬਪੁਰਾ⁵⁰
ਜੀਉ⁵¹ ॥
ਜੋ⁵² ਤਿਸੁ⁵³ ਭਾਵੈ⁵⁴ ਸੋਈ⁵⁵
ਫੁਨਿ⁵⁶ ਥੀਉ⁵⁷ ॥
ਕਬਹੂ⁵⁸ ਉਚ⁵⁹ ਨੀਚ⁶⁰
ਮਹਿ⁶¹ ਬਸੈ⁶² ॥

ਕਬਹੂ ਸੋਗ⁶³ ਹਰਖ⁶⁴
ਰੇਗਿ⁶⁵ ਹਸੈ⁶⁶ ॥

ਕਬਹੂ ਨਿੰਦ⁶⁷ ਚਿੰਦ⁶⁸
ਬਿਉਹਾਰ⁶⁹ ॥
ਕਬਹੂ ਉਭ⁷⁰ ਅਕਾਸ⁷¹
ਪਇਆਲ⁷² ॥
ਕਬਹੂ ਬੇਤਾ⁷³ ਬ੍ਰਹਮ⁷⁴
ਬੀਚਾਰ⁷⁵ ॥

ਨਾਨਕ ਆਪਿ⁷⁶ ਮਿਲਾਵਣ
ਹਾਰ⁷⁷ ॥੫॥

This mortal's power⁴⁴ is not in his hands⁴⁵.

The cause of causes⁴⁶ is the Lord⁴⁷ of all⁴⁷.

The helpless⁵⁰ mortal⁵¹ is at Lord's⁴⁹ command.

What⁵³ pleases⁵³ Him⁵², that⁵⁴ does, ultimately⁵⁶ come to pass⁵⁷.

Sometimes⁵⁸ man abides⁶² in⁶¹ exaltation⁵⁹ and sometimes in debasement⁶⁰.

Sometimes he is grieved with sorrow⁶³ and sometimes laughs⁶⁵ with delight⁶⁴ and joy⁶⁶.

Sometimes slander⁶⁸ and worry⁶⁷ are his occupation⁶⁹.

Sometimes he is up⁷⁰ in heaven⁷⁰ and sometimes down in the under-world⁷¹.

Sometimes he is the knower⁷³ of Lord's⁷² knowledge⁷⁴.

Nanak, the Lord is the Uniter⁷⁶ of man with Himself⁷⁵.

॥ १ - اس کا بل نہاںی اس ہاتھ — کَرَن کَرَاوَن سَرَب کو نَا تھ ॥

२ - آگیا کاری بیپرا جی — جو تَس بھائے سوئی پھن پھی ۛ

۳ - کبھو اُچ بیچ مہرے سے — کبھو سوگ ہر کہ رنگ ہے

۴ - کبھو بند چند بڑھار — کبھو اوجھ اکاس پیال ۛ

۵ - کبھو پیتا برہم بیچار

نانت آپ ہلاؤ نہار

- ۵ -

- ۱- انسان کی طاقت اُس کے بس میں نہیں ہے۔ سب کا مالک پرکھو ہے۔
وہی سب کچھ کرنے والا ہے۔
- ۲- یہ پیچارہ جاندار پرکھو کے حکم کی تعمیل کرنے پر مجبور ہے۔ کیونکہ وہی ہوتا ہے جو پرکھو کو بھاتا ہے۔
- ۳- انسان کبھی اونچے اور کبھی پست تاثرات میں رہتا ہے۔ اُسے جب ماتم ہوتا ہے تو روتا ہے۔ اُسے جب خوشی ہوتی ہے تو ہنستا ہے۔
- ۴- انسان کبھی دوسروں کی غیبت کرتا ہے اور کبھی لوگوں کی تعریف کرتا ہے۔ اُس کا ذہن کبھی خوشی سے آسمان پر اڑتا ہے اور کبھی غم سے پاتال میں گر پڑتا ہے۔
- ۵- انسان کبھی اسرارِ الہی کے علم کی باتیں جاننے کا اظہار کرتا ہے۔ اے نانا! پرکھو خود ہی ایسے لوگوں کو اپنے ساتھ ملاتا ہے، کیونکہ وہ مِلَاوَن مارے۔

۱۱
5

- ۱- بंदे का मकदूर १ नहीं, किया ताकत उस के हाथ में है।
मालक सभ कुछ करता है, बल जोर सभो उस नाथ में है।
إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ - ترجمہ: خدا ہر چیز پر قدرت رکھنے والا ہے۔ (القرآن)
- ۲- ताकत उस के पास कहाँ, मखलूक २ बहुत बेचारी है।
जो कुछ हो मनजूर खुदा को, करती दुनीयां सारी है।
بُردہ بیدام ہے رُوحِ غریب
دستِ یزدانی میں ہے اس کا نصیب
- 3- बंदा ऊंचा चढ़ता है, यां फिर पसतो ३ में धंसता है।
गाहे ४ सोग मनाता है वह, गाहे ४ खुशी से हंसता है।
- 4- गाहे ४ निदा करता है, ओर देता है शाबाश कभी।
आता है पाताल कभी, ओर जाता है आकाश कभी।
- 5- गाह वह सोचे रब की बातें, इलम खुदाई ५ पाता है।
दाता जिस को चाहे 'नानक' अपने साथ मिलाता है ॥५॥

● १. कदर, ताकत। २. खिलक़त। ३. निवान, पतन।
४. कदो। ५. ब्रह्मगਿਆन।

॥ कबहु निरति ⁷⁷ करै बह ⁷⁹ ६ भाति ⁷⁸ ॥	Sometimes man dances ⁷⁷ in various ⁷⁹ ways ⁷⁸ .
कबहु सोइ रहै दिनु राति ॥	Sometimes, he remains asleep day and night.
कबहु महां ⁸⁰ कौ ⁸¹ बिकराल ⁸² ॥	Sometimes, he is terrible ⁸² in his mighty ⁸⁰ wrath ⁸¹ .
कबहु सरब ⁸³ की होत रवाल ⁸⁴ ॥	Sometimes, he is the dust ⁸⁴ of all ⁸³ men's feet.
कबहु होइ बह ⁸⁵ ६६ बडराजा ⁸⁷ ॥	Sometimes he sits ⁸⁵ as a great ⁸⁶ king ⁸⁷ .
कबहु भेखारी ⁸⁸ नीच ⁸⁹ का साजा ⁹⁰ ॥	Sometimes he wears the attire ⁹⁰ of a lowly ⁸⁹ beggar ⁸⁸ .
कबहु ६१ अपकीरति ⁹² महि ⁹³ आवै ॥	Sometimes he falls into ⁹³ evil ⁹¹ repute ⁹² .
कबहु भला भला ⁹⁴ कहावै ⁹⁵ ॥	Sometimes he is called ⁹⁵ extremely good ⁹⁴ .
जिउ ⁹⁶ पबु राखै तिव ⁹⁷ ही रहै ॥	As ⁹⁶ the Lord keeps him, so ⁹⁷ does he remain.
गुरु पूसादि ⁹⁸ नानक सचु कहै ॥६॥	By the grace ⁹⁸ of the Guru, Nanak tells the truth.

- ॥ १- कबहु निरति करै बह — कबहु सोइ रहै दिनु राति ॥
- २- कबहु महां कौ बिकराल — कबहु सरब की होत रवाल ॥
- ३- कबहु होइ बह ६६ बडराजा — कबहु भेखारी नीच का साजा ॥
- ४- कबहु अपकीरति महि आवै — कबहु भला भला कहावै ॥
- ५- जिउ पबु राखै तिव ही रहै — गुरु पूसादि नानक सचु कहै ॥६॥
- ६- कबहु भला भला कहावै ॥
- ७- कबहु अपकीरति महि आवै ॥
- ८- कबहु भला भला कहावै ॥
- ९- कबहु भला भला कहावै ॥
- १०- कबहु भला भला कहावै ॥
- ११- कबहु भला भला कहावै ॥
- १२- कबहु भला भला कहावै ॥
- १३- कबहु भला भला कहावै ॥
- १४- कबहु भला भला कहावै ॥
- १५- कबहु भला भला कहावै ॥
- १६- कबहु भला भला कहावै ॥
- १७- कबहु भला भला कहावै ॥
- १८- कबहु भला भला कहावै ॥
- १९- कबहु भला भला कहावै ॥
- २०- कबहु भला भला कहावै ॥
- २१- कबहु भला भला कहावै ॥
- २२- कबहु भला भला कहावै ॥
- २३- कबहु भला भला कहावै ॥
- २४- कबहु भला भला कहावै ॥
- २५- कबहु भला भला कहावै ॥
- २६- कबहु भला भला कहावै ॥
- २७- कबहु भला भला कहावै ॥
- २८- कबहु भला भला कहावै ॥
- २९- कबहु भला भला कहावै ॥
- ३०- कबहु भला भला कहावै ॥
- ३१- कबहु भला भला कहावै ॥
- ३२- कबहु भला भला कहावै ॥
- ३३- कबहु भला भला कहावै ॥
- ३४- कबहु भला भला कहावै ॥
- ३५- कबहु भला भला कहावै ॥
- ३६- कबहु भला भला कहावै ॥
- ३७- कबहु भला भला कहावै ॥
- ३८- कबहु भला भला कहावै ॥
- ३९- कबहु भला भला कहावै ॥
- ४०- कबहु भला भला कहावै ॥
- ४१- कबहु भला भला कहावै ॥
- ४२- कबहु भला भला कहावै ॥
- ४३- कबहु भला भला कहावै ॥
- ४४- कबहु भला भला कहावै ॥
- ४५- कबहु भला भला कहावै ॥
- ४६- कबहु भला भला कहावै ॥
- ४७- कबहु भला भला कहावै ॥
- ४८- कबहु भला भला कहावै ॥
- ४९- कबहु भला भला कहावै ॥
- ५०- कबहु भला भला कहावै ॥
- ५१- कबहु भला भला कहावै ॥
- ५२- कबहु भला भला कहावै ॥
- ५३- कबहु भला भला कहावै ॥
- ५४- कबहु भला भला कहावै ॥
- ५५- कबहु भला भला कहावै ॥
- ५६- कबहु भला भला कहावै ॥
- ५७- कबहु भला भला कहावै ॥
- ५८- कबहु भला भला कहावै ॥
- ५९- कबहु भला भला कहावै ॥
- ६०- कबहु भला भला कहावै ॥
- ६१- कबहु भला भला कहावै ॥
- ६२- कबहु भला भला कहावै ॥
- ६३- कबहु भला भला कहावै ॥
- ६४- कबहु भला भला कहावै ॥
- ६५- कबहु भला भला कहावै ॥
- ६६- कबहु भला भला कहावै ॥
- ६७- कबहु भला भला कहावै ॥
- ६८- कबहु भला भला कहावै ॥
- ६९- कबहु भला भला कहावै ॥
- ७०- कबहु भला भला कहावै ॥
- ७१- कबहु भला भला कहावै ॥
- ७२- कबहु भला भला कहावै ॥
- ७३- कबहु भला भला कहावै ॥
- ७४- कबहु भला भला कहावै ॥
- ७५- कबहु भला भला कहावै ॥
- ७६- कबहु भला भला कहावै ॥
- ७७- कबहु भला भला कहावै ॥
- ७८- कबहु भला भला कहावै ॥
- ७९- कबहु भला भला कहावै ॥
- ८०- कबहु भला भला कहावै ॥
- ८१- कबहु भला भला कहावै ॥
- ८२- कबहु भला भला कहावै ॥
- ८३- कबहु भला भला कहावै ॥
- ८४- कबहु भला भला कहावै ॥
- ८५- कबहु भला भला कहावै ॥
- ८६- कबहु भला भला कहावै ॥
- ८७- कबहु भला भला कहावै ॥
- ८८- कबहु भला भला कहावै ॥
- ८९- कबहु भला भला कहावै ॥
- ९०- कबहु भला भला कहावै ॥
- ९१- कबहु भला भला कहावै ॥
- ९२- कबहु भला भला कहावै ॥
- ९३- कबहु भला भला कहावै ॥
- ९४- कबहु भला भला कहावै ॥
- ९५- कबहु भला भला कहावै ॥
- ९६- कबहु भला भला कहावै ॥
- ९७- कबहु भला भला कहावै ॥
- ९८- कबहु भला भला कहावै ॥
- ९९- कबहु भला भला कहावै ॥
- १००- कबहु भला भला कहावै ॥

۱۔ انسان کبھی کبھی طرح طرح کے ناچ کرتا ہے۔ کبھی کبھی دن رات سوتا ہے۔ تساہل اور
تغافل کرتا ہے۔ (یہ اُس کے اپنے اختیار میں نہیں ہے)

۲۔ انسان کبھی کبھی غصے میں آکر خوفناک دکھائی دیتا ہے۔ کبھی کبھی سب کے پاؤں کی
خاک بن جاتا ہے (وہ ایسا خود نہیں کرتا ہے بلکہ کوئی اور (پر بھرا) اُسے ایسا کرنے کی طرف پائل کرتا ہے)

۳۔ وہ کبھی بڑا راجا بن بیٹھتا ہے اور کبھی نیچ بھکاری کی صورت بناتا ہے۔
مگر ایسا کرنے پر وہ خود بھی مجبور ہے۔

۴۔ کبھی وہ اپنی بدنامی کرتا ہے، اور کبھی نیک نامی کماتا ہے۔ یہ سب کرنے
پر کوئی دوسرا اُسے پائل کرتا ہے۔

۵۔ غرض کہ انسان اس طرح زندگی گزارتا ہے جس طرح پر بھو اسے فرمان دے۔ کوہر
کی مہر سے ناک۔ اس حقیقت اور سچائی کا اظہار کرتے ہیں۔

- 1- रंगा रंगी नाच बुह नाचे, खूब दिखाए गात कभी।
गाफल हो कर नींद का माता, सोता है दिन रात कभी।
- 2- गुसे में और तैश में आ कर, गाहे१ जोश दिखाता है।
गाहे सभ के कदमों की, अपने को खाकर बनाता है।
- 3- गाहे बुह राजों का राजा, दुनीआ में हो जाता है।
गाहे बदल कर भद गदार का, चियड़ों४ लिपटा आत है।

*'And now he becometh the king of Kings
And now weareth the coat of a beggar'*

- 4- गाहे मल्ले बदनामी उस को, नजरों से गिर जाए बुह।
गाहे हो उस की नेकी रोशन, नेक बड़ा कहिलाए बुह।

*'And now he is slandered
And now getheth praised'*

- 5- जैसा मालक राखे उस को, वैसा ही बुह रहिता है।
गुर की किरपा हो से 'नानक'; सची बातें कहिता है॥६॥

● 1. कदी । 2. चरन धूड़ । 3. भिखारी, मंगता । 4. लीरां नाल ।

॥१॥ कबहुँ होइ^{१०} पं डिउ^{१०}
 कहे बखानु^१ ॥
 कबहुँ मोनि^१ पारी^१ लावै
 धिआनु^१ ॥
 कबहुँ उट^१ तीरब^१
 इसनान^१ ॥
 कबहुँ सिध^१ साधिक^{१०}
 मुखि^{१३} गिआन^{१३} ॥

As^{१०} a scholar^{१०}, sometimes man
 delivers lectures^२.

As a mute ascetic^३, sometimes, he
 practises^४ contemplation^५.

Sometimes, he takes bath^६ at the
 banks^६ of holies^७.

Sometimes as an adept^९ and a
 striver^{१०}, he preaches divine sermons^{१३}
 with his mouth^{१३}.

कबहुँ कीट^{१४} हसति^{१५}
 पतंग^{१४} होइ^{१७} जीआ^{१८} ॥

Sometimes, man^{१०} becomes^{१७} an
 insect^{१४}, an elephant^{१५} or a moth^{१६}

॥१॥ अनिक^{१९} जनि^{२०} भरमै
 भरमीआ^{२१} ॥

and continually wanders^{२१} in many^{१९}
 existences^{२०}.

नाना^{२२} रूप^{२३} जियु^{२४}
 सागी^{२५} दिखावै^{२६} ॥
 जियु^{२८} पूब^{२७} भावै^{२७} तिवै^{२९}
 नचावै^{३०} ॥
 जे^{३१} तिसु^{३२} भावै^{३३} सोਈ^{३३}
 होइ ॥

Like^{२४} a guiser^{२५}, 'he is seen^{२६}
 assuming various^{२७} disguises^{२८}.

As^{२८} it pleases^{२७} the Lord, so^{२९} does
 He make the man dance^{३०}.

Whatever^{३१} pleases Him^{३२}, that^{३३}
 happens.

नानक दूजा अवत^{३४} न
 कोइ ॥७॥

Nanak, there is no other second^{३४}
 than He.

॥१॥ ۱۔ کہہوں ہو، پندرت کرے بھیان — کہہوں مون دکھاری لافے دھیان
 ۲۔ کہہوں تم تیر تمہ اسنان — کہہوں سٹھ سادھک مکھ گیان
 ۳۔ کہہوں کیٹ ہست تنک ہوئیا — انک جون بھڑے بھڑیا
 ۴۔ ناناں روپ جئے سوانگی دکھاوے — جیوں پر بھ بھلے توئے بچاؤے

۵۔ جو تیس بھاؤے سوئی ہوئے

نانک دوجا اور نہ کوئے

- ۷ -

- ۱۔ کل کائنات میں سمایا ہوا پرچھو گا ہے پنڈت بن کر نصیحت کرتا ہے اور گا ہے چُپ سادھ کر کے سادھی لگا بیٹھتا ہے۔
- ۲۔ کبھی تیرتھ گاہوں کے کنارے اُشمان کرتا ہے۔ کبھی سِدھ کے رُوپ میں اور کبھی سادھک کے رُوپ میں زبان سے گِیاں کی باتیں کرتا ہے۔
- ۳۔ وہ کبھی لڑے، کبھی ہاتھی اور کبھی پتنگے کے رُوپ میں نمودار ہوتا ہے اور صُدا سے مخوف قابلوں میں آکر بیشمار خُمنوں کے چکر کاٹتا ہے۔
- ۴۔ جس طرح کوئی بہر و پی طرح کے رُوپ اختیار کرتا ہے۔ عین اسی طرح پرچھو اپنی مرضی سے انسان سے قسم قسم کے ناج بچواتا ہے۔
- ۵۔ مہی ہوتا ہے جو اُس مالک کو پسند آتا ہے۔ اے نالک! ایسا کرنے والا کوئی دُوسرا نہیں ہے۔

- ۱۔ گاھے ۱ پڑھت بن بن کر، उपदेश कथाएँ कहिता है।
गाहे रख कर मौन-बरत २, वह धिमान में चुपचुप रहिता है।
- ۲۔ गाहे तीरथ जा जा कर, तन पाक ३ करे इसानान करे।
गाहे सिध और साधू बन कर, जाहिर सभ पर गिमान करे।
- ३۔ गाहे हाथी, गाहे कीड़ा, गाहे पतंगा बनता है।
जून अनेक बदल कर देखों, बंदा किमा किमा बनता है।
- ४ करता है वह रुप नए, बहुरूपी स्वांग दिखाता है।
जैसे उस की मरजी हो, रब वंसे नाच नचाता है।
- ५ जो कुछ हो मनजूर खुदा को, वह कुछ हो कर रहिता है।
उस दिन और नहीं है कोई, बात येह 'नानक' कहिता है॥७॥

ان شاء اللہ تعالیٰ (اگر پرچھو کی مرضی ہو)
 छी जूँ जे तेँ छी तेँ तेँ छी तेँ तेँ छी तेँ
 यदि प्रभु चाहें।

● ۱. कदी। २. चुप-बरत। ३. पवित्र।

॥८॥ ਕਬਹੂ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਇਹੁ³⁵
ਪਾਵੈ ॥

ਉਸੁ³⁶ ਅਸਥਾਨ³⁷ ਤੇ³⁸
ਬਹੁਰਿ³⁹ ਨ ਆਵੈ⁴⁰ ॥

ਅੰਤਰਿ⁴¹ ਹੋਇ⁴² ਗਿਆਨੁ⁴³
ਪਰਗਾਸੁ⁴⁴ ॥

ਉਸੁ⁴⁵ ਅਸਥਾਨ⁴⁶ ਕਾ
ਨਹੀ ਬਿਨਾਸੁ⁴⁷ ॥

ਮਨ⁴⁸ ਤਨ⁴⁹ ਨਾਮਿ ਰਤੇ⁵⁰
ਇਕ⁵¹ ਰੰਗਿ⁵² ॥

ਸਦਾ⁵³ ਬਸਹਿ⁵⁴ ਪਾਰ-
ਬ੍ਰਹਮ⁵⁵ ਕੈ ਸੰਗਿ⁵⁶ ॥

ਜਿਉ⁵⁷ ਜਲ ਮਹਿ ਜਲੁ⁵⁸
ਆਇ⁵⁹ ਖਟਾਨਾ⁶⁰ ॥

ਤਿਉ⁶¹ ਜੋਤੀ⁶² ਸੰਗਿ⁶³
ਜੋਤਿ⁶⁴ ਸਮਾਨਾ⁶⁵ ॥

ਮਿਟਿ ਗਏ⁶⁶ ਗਵਨ⁶⁷ ਪਾਏ
ਬਿਸਾਮ⁶⁸ ॥

ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਦ⁶⁹
ਕੁਰਬਾਨ⁷⁰ ॥੮॥੧੧॥

Sometimes this³⁵ man obtains saints'
society.

From³⁸ that³⁶ place³⁷ he returns⁴⁰
not again³⁹.

Within his mind⁴¹ dawns⁴² the light⁴⁴
of Divine knowledge⁴³.

That⁴⁵ mind abode⁴⁶ is imperishable⁴⁷

His soul⁴⁸ and body⁴⁹ are tinged⁵⁰
with the love⁵² of one⁵¹ Lord's Name.
He ever⁵³ abides⁵⁴ with⁵⁶ the
Supreme Lord⁵⁵.

As⁵⁷ water⁵⁸ comes⁵⁹ and gets
blended⁶⁰ with water, so⁶¹ does his
light⁶⁴ blend⁶⁵ with⁶³ the supreme
light⁶².

His coming and going⁶⁷ is ended⁶⁶
and he attains rest⁶⁸.

Nanak, is ever⁶⁹ devoted⁷⁰ unto the
Lord.

੧- کبہ سادھ سنگت اہ پاوے۔ اُس استحقاق تے بہر نہ آفے ॥

੨- اُنتر ہوئے گیان پرکاش۔ اُس استحقاق کا نہیں بناس

੩- من تن نام رتے اک رنگ۔ سدا بہرہ پار برہم کے سنگ

੪- چمہ جبل ماہ جبل آء کھانا۔ تہ جوئی سنگ جوئے سمانا

੫- مٹ گئے گوئن پائے برام

نਾਨک پیر بھ کے سدا قربان

- ੮ -

- ۱۔ جب انسان کو کبھی پرچھو کی مہر سے سادھ سنگت کی منزل تک رسائی ہوتی ہے، تو وہاں پہنچ کر وہ انسان مُڑ کر واپس نہیں آتا ہے۔
- ۲۔ سادھ سنگت کی منزل تک رسائی پا کر اُس کے مَن میں پرچھو کا جلوہ نمودار ہوتا ہے۔ اس جلوہ کا اثر اُس پر ہمیشہ چھا جاتا ہے۔ اور کبھی ناس نہیں ہوتا۔
- ۳۔ جس انسان کا مَن و مَن پرچھو کے نام اور پیار میں تحلیل ہو جاتا ہے۔ وہ پرچھو کے حضور میں بسنے لگتا ہے۔
- ۴۔ اُس منزل پر پہنچ کر وہ انسان واصلِ بالِ اللہ ہو جاتا ہے۔ عین اسی طرح جس طرح پانی کے ساتھ پانی مل کر ایک ہو جاتا ہے۔
- ۵۔ پھر انسان کے جسم مرن کے چکر ختم ہو جاتے ہیں۔ اس کا بلاپ پرچھو کے چرل کے ساتھ ہو جاتا ہے۔ اے ناک! میں ایسے بلاؤں مار پرچھو پر قربان ہوں۔

11
8

۲. दुर्बली । ३. जीती (जीव) । ४. महां जीवी (ब्रह्म) ।

- ۱۔ गाहे साधू की संगत में, वह असा लुतफ१ उठाता है । जिस असथान में जा बैठे कब लौट कर२ उस से आता है ।
 - २۔ गिआन का मन में नूर वह पाए, गिआनी हो नूरानी हो । जिस असथान पे जा बैठे, असथान भी वह लाफानी३ हो ।
 - ३۔ उस के तन मन रंगे जाएँ, नाम का असा रंग मिले । जात से रब की बासिल४ हो कर, रब का उस को संग मिले ।
- 'And his body and mind are imbued with Him
And liveth for ever with the transcendent Lord.'*
- ४۔ दूई५ कहां फिर रहितो है, जब पानी आए पानी में । दूई कहां फिर रहितो है, जब नूर६ मिले नूरानी७ में ।
دل ہر قطرہ ہے سازِ اَنَا لِحْجَا۔ ہم اُس کے میں ہمارا پُوچھنا کیا (غالب)
 - ۵۔ जून-जनमद के अकर टूटें, मिल जाए आराम सकूँ९ । 'नानक' अपने पाक खुदा पर, मैं हरदम कुरबान रहूँ॥८॥११॥
 - ۹۔ अनंद, सुमाद । २. मुड़ के । ३. अविनाशी । ४. लोन ।

८. आवागवन । ९. सुख-शांती ।

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ

ਅਸਟਪਦੀ ੧੨

੧੨

ਸਲੋਕੁ ॥

ਸੁਖੀ ਬਸੈ ਮਸਕੀਨੀਆ⁷⁰

ਆਪੁ⁷² ਨਿਵਾਰਿ⁷³ ਤਲੇ⁷³ ॥

ਬਡੇ⁷⁵ ਬਡੇ ਅਹੰਕਾਰੀਆ

ਨਾਨਕ ਗਰਬਿ ਗਲੇ⁷⁶ ॥ ੧ ॥

ਸੁੱਕھی ਬੈਸੈ ਮਸਕੀਨੀ ਆਪੁ ਨਿਵਾਰਿ ਤਲੇ
ਬਡੇ ਬਡੇ ਅਹੰਕਾਰੀ ਨਾਨਕ ਗਰਬਿ ਗਲੇ

Slok.

The humble man⁷¹ abides in peace.
By stilling⁷³ his ego⁷² he behaves
meekly⁷⁴.

The very haughty persons⁷⁵, O
Nanak, are consumed⁷⁷ by their
pride⁷⁶.

سلوک

ਧਨਵੰਤਾ¹⁰ ਹੋਇ ਕਰਿ
ਗਰਬਾਵੈ¹² ॥ ਤਿਨ¹³
ਸਮਾਨਿ¹⁴ ਕਛੁ ਸੰਗਿ¹⁵ ਨ
ਜਾਵੈ¹⁶ ॥

Not even equal¹⁴ to a straw¹³ shall
go¹⁶ with¹⁵ him, who being wealthy¹⁰
feels proud¹² of his riches.

ਬਹੁ ਲਸਕਰ¹⁷ ਮਾਨੁਖ¹⁸
ਉਪਰਿ ਕਰੇ ਆਸ¹⁹ ॥ ਪਲ²⁰
ਭੀਤਰਿ²¹ ਤਾਕਾ ਹੋਇ
ਬਿਨਾਸ²² ॥

He who sets his hope¹⁹ on his large
army¹⁷ and men¹⁸, shall see them
destroyed²² in²¹ a moment²⁰

ਸਭ ਤੇ ਆਪ ਜਾਨੈ
ਬਲਵੰਤੁ²³ ॥ ਖਿਨ²⁴ ਮਹਿ
ਹੋਇ ਜਾਇ ਭਸਮੰਤੁ²⁵ ॥

He who deems himself the strongest²³
of all, shall in a trice²⁴ become
ashes²⁵.

ਕਿਸੈ ਨ ਬਚੈ²⁷ ਆਪਿ
ਅਹੰਕਾਰੀ²⁶ ॥ ਧਰਮ²⁸
ਰਾਇ ਤਿਸੁ ਕਰੇ ਖੁਆਰੀ²⁹ ॥

The Righteous judge²⁸ will disgrace²⁹
him, who in his pride²⁶ thinks²⁷
naught of any one.

ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ³⁰ ਜਾਕਾ ਮਿਟੈ³¹

The person³³, whose self-conceit³²

ਅਭਿਮਾਨੁ³² ॥ ਸੋ ਜਨੁ³³
ਨਾਨਕ ਦਰਗਹ³⁴ ਪਰਵਾਨੁ³⁵
॥੨॥

is effaced³¹ by Guru's grace³⁰, shall
become acceptable³⁵ in God's court³⁴,
O Nanak.

۱۔ جس کے انتظارِ راج ابھیمان — سو نہر کپاتی ہوت سنان ۱۲

۲۔ جو نے میں جو بن و نت — سو ہوت بٹا کا جنت

۳۔ آپس کو کرم و نت کہاؤے — جنم مے بہرہ جو بھراؤے

۴۔ دھن بھوم کا جو کسے گمان — سو مود کہ اندھا اگیان

۵۔ کہ کر پیا جس کے ہر دے غریبی بساؤے

نانک ایہا مکت آگے سکھ پاؤے
۱۔

- ۱۔ جس انسان کے من میں اپنے راج پاٹ کا لھندہ ہے۔ وہ گت ہے۔ اور دوزخ میں پڑنے کا مستحق ہے۔
- ۲۔ جو انسان اپنے آپ کو بڑا خوبصورت خیال کرتا ہے۔ وہ گندگی کا ایک کیڑا ہے۔ کیونکہ وہ بُرائیوں کی گند میں پڑا ہوتا ہے۔
- ۳۔ جو انسان اپنے آپ کو اچھے اعمال کا پُستلا خیال کرتا ہے۔ وہ ہمیشہ جینا اور مرنے لگتا ہے۔
- ۴۔ جو انسان اپنے مال و دھن کی ملکیت پر ناز کرتا ہے۔ وہ احمق، اندھا اور جاہل ہے۔
- ۵۔ پرچھو جس انسان کو انکسار کی دولت دیتا ہے۔ اے ناک! وہ اپنی زندگی میں بُرائیوں سے بچتا ہے۔ اور عاقبت میں سکھ پاتا ہے۔

(12)

६. करम । ७. निभान, आसम निभान । ८. गरीबी, दीनता ।
- जिस को नाज १ हुकूमत पर, जो दोलत पर मगहर २ रहे ।
 दोजख में गिर जाएगा, वोह कुत्ते की सी मौत मरे ।
 जिस को नाज जवानी पर है, जोबन की खुदबीनी ३ है ।
 बंदा उसको गंदा समझो, वुह नापाक ४ यकीनी ५ है ।
 ते भठेध आपटे आप ते घडा मेगटा मपइटा, हुग हिसटा च जी बीडा गुंटा
 (निठिं रि मटा हिमे-दिखावं चे गंटे हिच पिआ रणिंटा) । (ये. मासि मिभ्य)
3. जिस को नाज ममल ६ पर है, वुह करमी खुद को कहिता है ।
 मरता है फिर जीता है, वुह जून बदलता रहिता है ।
 4. जिस को नाज जमीनों पर है, दोलत पर मगहर है वुह ।
 मूरख है वुह अंधा है इरफान ७ से बिलकुल दूर है वुह ।
 5. जिस के मन में मसकीनी ८, रहिमत से आप बसाता है ।
 'नानक' मुक्ती पाए यहां भी, आगे भी सुख पाता है ९ ।

حکمرانی راکس دارد غرور می فتد در قبر دوزخ او ضرور

१. हुंकार, माण । २. घुमड । ३. अरकार । ४. अपवित्र । ५. निसचे ।

ਅਸਟਪਦੀ ॥

ਜਿਸ ਕੈ ਅੰਤਰਿ⁷⁸ ਰਾਜ⁷⁹
ਅਭਿਮਾਨੁ⁸⁰ ॥ ਸੋ⁸¹ ਨਰਕ
ਪਾਤੀ⁸² ਹੋਵਤ⁸⁴ ਸੁਆਨੁ⁸³ ॥
ਜੋ ਜਾਨੈ⁸⁵ ਮੈ ਜੋਬਨ ਵੇਤੁ⁸⁶ ॥
ਸੋ ਹੋਵਤ ਬਿਸਟਾ⁸⁷ ਕਾ
ਜੇਤੁ⁸⁸ ॥

ਆਪਸ⁸⁹ ਕਉ ਕਰਮਵੇਤੁ⁹⁰
ਕਹਾਵੈ⁹¹ ॥ ਜਨਮਿ⁹² ਮਰੈ⁹³
ਬਹੁ ਜੋਨੈ⁹⁴ ਭ੍ਰਮਾਵੈ⁹⁵ ॥
ਧਨ⁹⁶ ਭੂਮਿ⁹⁷ ਕਾ ਜੋ ਕਰੈ
ਗੁਮਾਨੁ⁹⁸ ॥ ਸੋ ਮੂਰਖੁ⁹⁹ ਅੰਧਾ¹⁰⁰
ਅਗਿਆਨੁ¹⁰¹ ॥

ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ³ ਜਿਸ ਕੈ
ਹਿਰਦੈ⁴ ਗਰੀਬੀ⁵ ਬਸਾਵੈ⁶ ॥
ਨਾਨਕ ਈਹਾ⁷ ਮੁਕਤੁ⁸
ਆਗੈ⁹ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥੧॥

Ashtpadi.

He⁸¹, in whose mind⁷⁸ is the pride⁸⁰
of dominion⁷⁹, becomes⁸⁴ a hell-
dweller⁸² and a dog⁸³.

He, who haughtily deems⁸⁵ himself
youthful⁸⁶, becomes a worm⁸⁸ of
ordure⁸⁷.

He, who calls⁹¹ himself⁹⁰ man of
good actions⁹⁰, comes⁹², goes⁹³ and
wanders⁹⁵ in many existences⁹⁴.

He, who takes pride⁹⁶ on his
wealth⁹⁶ and land⁹⁷, is stupid⁹⁹,
blind¹⁰⁰ and ignorant¹⁰¹.

He, in whose heart⁴, the Lord
mercifully³ plants⁶ meekness⁵, O

Nanak, obtains salvation⁸ here⁷ and
peace hereafter⁹.

- ੧ - دھنوتنا ہو کر گر با فے — برن سیمان کچھ سنگ نہ بلوے ۱۲
੨ - بہہ لشکر مانگھ اوپر کسے آس — پل بھیستر تا کا ہوئے ناس
੩ - سبھ تے آپ جانے بلونت — کھن مہم ہوئے جاء بھسمنت
ੴ - کسے نہ بدے آپ اہنکاری — دھرم لے تے کرے غواری
ੵ - گور پر ساد جا کا میٹے اچھمان
سوخن نانک دگر کہ پروان
- ੨ -

- ۱- جو انسان دو لہتمند ہو کر تکبر کرتا ہے۔ آخر میں اُس کے ساتھ ایک تنکا بھی نہیں جائیگا۔ یہ کارگہر دنیا کا نیشیشہ گر ہے۔
- ۲- انسان ایک کثیر لاوشکر والا ہو یا بہت بھائی بند والا۔ اور بڑے اُمیدیں بھی رکھتا ہو۔ مگر ایک لمحہ میں اُس کا ناس ہو جاتا ہے۔
- ۳- انسان اپنے آپ کو سب سے زیادہ طاقتور خیال کرتا ہے۔ لیکن انجام پر پہل بھر میں سڑ کر رکھ ہو جاتا ہے۔
- ۴- جو انسان اتنا مغرور ہے کہ کسی کی پروا نہیں کرتا ہے۔ اخیر پر دھمک اُس کی قلعی کھول دیتا ہے۔ مغروران را نکیرین بی اسبرو کنند
- ۵- سنگورو کی مہر سے جس شخص کا غرور مٹ جاتا ہے۔ وہ اے ناک! پر جھوکی درگاہ میں پروان چڑھتا ہے۔ ع ہو گا وہ سرکار اقدس میں قبول۔

(12/2)

- ۱- **घन वाला इनसान जो, अपनी दोलत पर इतराएगा ।**
इस दुनियां से तिनका सा भी, उस के साथ न जाएगा ।
یہ کارگہر دنیا دکانِ شیشہ گر ہے۔
 - 2- **जो फौजों और लश्कर की, बहुतात पे हरदम आस करे ।**
उस के सर पर मोत जब आए, पल में उसका नास करे ।
 - 3- **जो खुद को बलवान समझ कर, सब को जोर दिखाता है ।**
उस पर मोत जब आए पल में, बूढ़ मिटी हो जाता है ।
"He who deems himself to be all-powerful,
knoweth he not that he becometh dust in a moment."
 - 4- **भीरों को जो हेश्तर समझ ले, बूढ़ बंदा पंदारी है ।**
घरमी राजा आएगा तो, उस के हिसे खबारी है ।
مغروران و خود پسندان را نکیرین بی اسبرو کنند
 - 5- **अपने गुर की रहमत से, जो मान गहर मिटाता है ।**
बूढ़ दरगाह में रब को जा कर, 'नानक' इजत पाता है । २।
- १. हंकार, माण । २. घुमड । ३. घरंकार । ४. अपवित्र । ५. अपमान, जिलत ।

ਕੋਟਿ³⁶ ਕਰਮ³⁷ ਕਰੈ ਹਉ³⁸
ਧਾਰੇ ॥ ਸੁਮੁ³⁹ ਪਾਵੈ ਸਗਲੇ
ਬਿਰਥਾਰੇ⁴⁰ ॥

If man does millions³⁶ of good
acts³⁷ and possesses pride³⁸, he
incurs only trouble³⁹. All his acts
are vain⁴⁰.

ਅਨਿਕ⁴¹ ਤਪਸਿਆ⁴² ਕਰੇ
ਅਹੰਕਾਰ ਨਰਕ⁴³ ਸੁਰਗ⁴⁴
ਫਿਰਿ⁴⁵ ਫਿਰਿ ਅਵਤਾਰ⁴⁵ ॥
ਅਨਿਕ ਜਤਨ⁴⁷ ਕਰਿ
ਆਤਮ⁴⁸ ਨਹੀ ਦਵੈ⁴⁹ ॥
ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਕਹੁ⁵⁰ ਕੈਸੇ⁵¹
ਗਵੈ⁵² ॥

He, who does various⁴¹ penances⁴²
in pride, is born⁴⁵ again⁴⁶ and again in
hell⁴³ and paradise⁴⁴.

ਆਪਸ⁵³ ਕਉ ਜੋ ਭਲਾ
ਕਹਾਵੈ⁵¹ ॥ ਤਿਸਹਿ⁵⁵
ਭਲਾਈ⁵⁶ ਨਿਕਟਿ⁵⁷ ਨ
ਆਵੈ ॥

Say⁶⁰, how⁵¹ can one, whose soul⁴⁸,
inspite of making many efforts⁴⁷,
is not softened⁴⁹, go⁵² to God's
court?

Goodness⁵⁶ does not draw near⁵⁷
him⁵³, who calls⁵⁴ himself⁵⁵ good.

12 ਸਰਬ⁵⁸ ਕੀ ਰੇਨ⁵⁹ ਜਾਕਾ
ਮਨੁ ਹੋਇ⁶³ ॥ ਕਹੁ⁶⁰ ਨਾਨਕ
ਤਾਕੀ ਨਿਰਮਲ⁶¹ ਸੋਇ⁶² ॥

Says⁶⁰ Nanak, pure⁶¹ is the celebrity⁶²
of him, whose mind is rendered⁶³
the dust⁵⁹ of all⁵⁸ mens' feet.

॥ ੩ ॥

੧. ਕੁਠ ਕਰਮ ਕਰੇ ਹੈਂ ਦੁਹਾਰੇ — ਸਰਮ ਪਾਓ ਸਕੇ ਬਰਤਾਰੇ ॥੩॥

੨. ਅੰਕ ਤਿੰਨਿਆ ਕਰੇ ਅੰਨਕਾਰ — ਨਰਕ ਸੁਰਗ ਪ੍ਰੇਰ ਪ੍ਰੇਰ ਆਤਮਾਰ

੩. ਅੰਕ ਜੁਟਨ ਕਰ ਅਸਮ ਨਹੀ ਦਰਓ — ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਕੈਸੇ ਗਵੋ

੪. ਆਪਸ ਕਹੁ ਜੋ ਭਲਾ ਕਹਾਓ — ਭਲਾਈ ਨਿਕਟਿ ਨ ਆਓ

੫. ਸਬ ਕੀ ਰੇਨ ਜਾਕਾ ਮਨੁ ਹੋਇ

ਕਹੈ ਨਾਨਕ ਤਾਕੀ ਨਿਰਮਲ ਸੋਇ ॥੩॥

- ۱۔ جو انسان کروڑوں دھڑی کام کرے اور ان پر اُسے اُنکار ہو جائے۔ اس کے وہ سارے کام بے سود اور بربکان ہیں۔
- ۲۔ اگر انسان اَنگِذت تپسیا اور سادھن کرے مگر ان پر تکبر کرے۔ وہ ہر بار نرک میں جیتا اور مرتا رہے گا۔
- ۳۔ انسان خود بیشمار جتن کرے اور خود سنگدل ہو۔ تم ہی بنا کہ وہ بارگاہِ الہی میں کیونکر عزت پائے گا؟
- ۴۔ جو انسان اپنے آپ کو نیک بناتا ہے، سچ مانو کہ نیکی اُس کے پاس نہیں پھٹکتی ہے۔
- ۵۔ جس انسان کا من خود کو مخلوقات کے چرنوں کی دھول خیال کرتا ہے۔ اے ناکت! اُس شخص کی عزت اور شہرت سچی شو بھا ہے۔

(12/3)

- ۱۔ جو خود بینی ۱ کرتا ہے، گو लाखों करम कमाता है।
- वुह जोखों २ में पड़ता है, सभ काम अकारथ ३ जाता है।
- २۔ जो करता है लाख तपसिआ, साथ मगर इतराता ४ है।
- जनत और दोज़ख में घूमे, जून बदलता जाता है।

در تکبر زہد پائے بشمار۔ گہر بہشت و گہر جہنم بار بار

3. लाख जतन भी करता हो, वुह दिल न अगर नरमाएगा।
- बोलो फिर दरगाह में रब की, किउं कर इजत पाएगा।
4. जो नेकी पर नाज करे, गो नेक बड़ा कहिलाता है।
- नेकी उस के पास न आए, जैसा हो रहि जाता है।
5. खुद को सभ के कदमों की, जो खाक ५ समझता रहिता है।
- असल बड़ाई ६ उस की है, येह 'नानक' सभ से कहिता है। ३।

'निमभर्तुष च' भन मउतं' चे उगतं' ची मुद्र' जेन' च' जै; अथ,
जे न'तर' उमभर्तुष ची मेजली मेज' अिलर ची जै ॥

करता है, पाकड़ा है। ५. सड़ा। ६. बहिष्कार।

१. अहकार। २. खतरा। ३. बिभरथ। ४. हकूम

ਜਬ ਲਗੁ ^{63*} ਜਾਨੈ ⁶⁴ ਮੁਝ ਤੇ ਕਛੁ ਹੋਇ ॥ ਤਬ ⁶⁵ ਇਸ ਕਉ ਸੁਖ ⁶⁶ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ⁶⁷ ॥	So long as ⁶³ he thinks ⁶⁴ , that he does something, till then ⁶⁵ he has absolutely ⁶⁷ no peace ⁶⁶ .
ਜਬ ਇਹ ⁶⁹ ਜਾਨੈ ਮੈ ਕਿਛੁ ਕਰਤਾ ⁶⁹ ॥ ਤਬ ਲਗੁ ਗਰਭ ⁷⁰ ਜੋਨਿ ⁷¹ ਮਹਿ ⁷² ਫਿਰਤਾ ⁷³ ।	As long as this ⁶⁹ man deems that he is the doer ⁶⁹ of something, until then he wanders ⁷³ in ⁷² the womb ⁷⁰ existences ⁷¹ .
ਜਬ ਧਾਰੈ ⁷⁶ ਕੋਉ ਬੈਰੀ ⁷⁴ ਮੀਤ੍ਰ ⁷⁵ ॥ ਤਬ ਲਗੁ ਨਿਹਚਲੁ ⁷⁷ ਨਾਹੀ ਚੀਤ੍ਰ ⁷⁸ ॥	As long as he deems ⁷⁶ one man an enemy ⁷⁴ and another a friend ⁷⁵ , so long his mind ⁷³ is not at rest ⁷⁷ .
ਜਬ ਲਗੁ ਮੋਹ ^{73*} ਮਗਨ ⁷⁹ ਸੰਗਿ ⁸⁰ ਮਾਇ ⁸¹ ॥ ਤਬ ਲਗੁ ਧਰਮ ਰਾਇ ⁸² ਦੇਇ ⁸³ ਸਜਾਇ ⁸⁴ ॥	So long as the man is intoxicated ⁷⁹ with ⁸⁰ the love ⁷⁵ of mammon ⁸¹ , till then the Lord ⁸² of law inflicts ⁸³ punishment ⁸⁴ on him.
ਪ੍ਰਭ ਕਿਰਪਾ ⁸⁵ ਤੋ ⁸⁶ ਬੇਧਨ ⁸⁷ ਤੂਟੈ ⁸⁸ ॥	By ⁸⁶ Lord's grace ⁸⁵ , mortal's shackles ⁸⁷ are shattered ⁸⁸ .
ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ⁸⁹ ਨਾਨਕ ਹਉ ⁹⁰ ਛੂਟੈ ⁹¹ ॥੪॥	By Guru's kindness ⁸⁹ , O Nanak egotism ⁹⁰ is effaced ⁹¹ .

- ੧ - جَب لَگُ جانے مُجھ تے کچھ ہوئے - تَب اس کو مُسکُ نہا ہی کوئے ۛ
- ੨ - جَب اِہ جانے میں کچھ کرتا - تَب لَگُ گرِ بھِ جو نہ پہ پہرتا
- ੩ - جَب دھائے کوئے بیری میت - تَب لَگُ نہ چلُ نہا ہی چیت
- ੴ - جَب لَگُ موہ مَکَن سَنگِ مِلّے - تَب لَگُ دُصِرم رِائے دے سُرّائے
- ۵ - پرِ بھِ کرِ پاتے بَن دھن کوٹے
- ۶ - گورِ پرِ سادِ ناکِ ہُو چھوٹے

- ۱۔ انسان جب تک یہ سمجھتا ہے کہ مجھ سے کچھ ہو سکتا ہے تب تک اُسے کوئی بھی سُکھ حاصل نہیں ہوتا ہے۔ وہ سُکھ کی نعمت سے محروم رہتا ہے۔
- ۲۔ جب تک وہ اس خیال میں رہتا ہے کہ وہ اپنی طاقت سے کچھ کر سکتا ہے تب تک وہ آواگون کے چکر میں گھومتا پھرتا ہے۔
- ۳۔ جب تک انسان کسی کو اپنا دوست اور کسی کو اپنا دشمن خیال کرتا ہے تب تک اُس کا من قرار نہیں پاتا ہے۔
- ۴۔ جب تک انسان مایا کے خیال میں غرق ہوتا ہے تب تک اُس کو دھرم راج سے سزا ملتی ہے۔
- ۵۔ پیر بھوکے مہر سے مایا کے بندھن لوٹ جاتے ہیں۔ اے ناک! انسان کی نخوت پیر بھوکے عنایت سے ختم ہو جاتی ہے۔

12
4

- ۱۔ जब तक बंदा समझे मन में, आप वुह सब कुछ करता है ।
तब तक दिल में चैन न आए, करता है और मरता ह ।
"As long as thinks he himself can do aught, So long waiting in peace must be his lot"
- ۲۔ जब तक बंदा समझे मन में, काम मुझी से चलता है ।
फेर के बीने मरने के बुह, जूनें १ रोज बदलता है ।
- ۳۔ जब तक बंदा समझे मन में बेरी है येह, बीर है वुह ।
उस के मन में चैन न आए, चंचल ह, दिलगीर है वुह ।
*"So long as he thinks one is his friend another foe.
His mind, yea, stays not in peace"*
- ۴۔ जब तक बंदा धन दौलत की, मसवी में गुरकाब रहे ।
उस पर घरमी राजा ४ का, फिर गुसा कहिर ५ अजाब रहे ।
بشراہں ہگام کرمست مال و ثروت است از ملکین در عذاب و محنت است
- ۵۔ رब की रहमत जब भी होगी, सारे बंधन टूटेंगे ।
'नानक' गुरु की क्रिपा ह्ये तो, मान ७ तकबर ८ छूटेंगे ॥४॥
- ۹۔ جونا آں । ۲۔ دُخاں । ۳۔ ڈوبیا رہیدا ہے । ۴۔ घरमराज ।

२. देवी कोप । ६. प्रकोप । ७. अस्मिमान ८. धुमंख ।

१२/५ स०स^{२२} खटे^{२३} लख क०उ
ॐठि ढावे^{२४} ॥

Earning^{२३} a thousand^{२२}, man runs^{२४}
after a lakh.

तृपति^{२६} न आवे^{२७}
माँआ^{२८} पाँडे पावे^{२९} ॥
अनिक^{३०} भोग^{३१} बिधिआ^{३२}
के करै^{३३} ॥ नह तृपतावे^{३४}
खपि खपि^{३५} मरै^{३६} ॥

Satisfaction^{२६} he attains not in his
pursuit^{२७} of wealth^{२८}.

Man indulges^{३०} in the enjoyment^{३१} of
many^{३२} civil passions^{३३}, but he is not
satiated^{३४}, and kills^{३५} himself by
hankering^{३६} after them.

बिना संतोख^{३७} नही क०उ
राजै^{३८} ॥

Without contentment^{३७}, no one is
sated^{३८}.

१२/५ सुपन^{३९} मनोरथ^{४०} बिबे^{४१}
सब काजै^{४२} ॥

Like the objects^{३९} of a dream^{४०}, all his
works^{४१} are vain^{४२}.

नाम रीग^{४३} सरब^{४४} सुख^{४५}
होइ ॥

Through the love^{४३} of God's Name,
all^{४४} the peace^{४५} is gained.

'बडभागी'^{४६} किसे^{४७} परापति
होइ ॥

By great^{४६} good fortune^{४७} only a
few^{४८} obtain the Name.

करन करान^{४९} आपे
आपि^{५०} ॥ सदा सदा^{५१}
नानक हरि जापि^{५२} ॥५॥

The Lord Himself^{४९} is the cause of
causes^{५०}. For ever and aye^{५१}, O Nanak,
repeat^{५२} God's Name.

१२/५
۱۔ سہس کھٹے لکھ کو اٹھ دھاؤ۔ تہیت نہ آفے مایہیا پاچھے پافے
۲۔ انک بھوگ پکھیا کے کرے۔ نہ تہیت آفے کھٹ کھپ مے
۳۔ بنا سنتو کہ نہیں کو او راجے۔ سپن منور تھ بر تھے سبھ کجے
۴۔ نام رنگ سرب سکھ ہوئے۔ بد بھالگی کسے پر اپیت ہوئے
۵۔ کرن کران آپے آپ
سادا نانک ہر جاپ

-۵-

- ۱- انسان ہزاروں روپے کمانے کے باوجود لاکھوں اور کمانے کی طرف دوڑتا ہے۔ وہ اسی دوڑ دھوپ میں لگا رہتا ہے۔ یہ جی نہیں بھرتا۔
- ۲- انسان مایا کی لذت (جو نہر کے برابر ہے) سے حظ اٹھاتا ہے۔ پر اُس کو تسلی نہیں ہوتی ہے۔ جس سے وہ دکھ کا شکار ہو جاتا ہے۔
- ۳- جب انسان کا دل صبر و سکون کی نعمت سے محروم ہو۔ وہ کبھی سیر نہیں ہوتا ہے۔ یمن کی تمام خواہشات خواب کی طرح بے ثبات ہیں۔
- ۴- پر بھوکے نام کے پیار میں ہی سارا سکھ ہے۔ یہ سکھ کسی کسی اقبال مند کو نصیب ہوتا ہے۔ راجتے را الفتِ یزداں رہے
گر بصد طالع شود حاصل گئے
- ۵- پر بھوکے کچھ خود کرتا ہے، اور اپنے بندوں سے کرتا ہے۔ اے ناکبہ اُس کے نام کو ہمیشہ سہتر جا۔

(12/5)

- ۱- जब इनसान हजार कमाए लाख के पीछे जाएगा ।
जितनी माइआ पाएमा, जी और उस का ललचाएगा ।
- 2- गो शहिवानो-सजत१ के, बुह भोग हजाराँ करता है ।
इतमोनान२ न हासल हो, बुह खपते खपते मरता है ।
- 3- सबर-करार३ न आए जब तक, राहत४ कैसे पाएगा ।
काम हों उस के सुपने जैसे, खाब५ में मन परचाएगा ।
- 4- नाम छुदा का लेने से, सुख चैन मिले, आराम मिले ।
धन धन भाग उसी के हैं, येह प्यारा जिस को नाम मिले ।
राحتِ اُفتِ یزداں رہے - گر بصد طالع شود حاصل گئے (گورج)
- 5- हर कारज का करने वाला, सभ का है करतार वूही ।
'नानक' रब का नाम जपे जा, आलो६ है सरकार वूही ॥५॥
ਜੇ ਪ੍ਰਤ ਅਪੁ ਜੀ ਸਤ ਦ੍ਰੁੜ ਰਹਨ ਟੇਤੇ ਜੀਵਾਂ ਘੋਸੇ ਰਹਿਣ ਟੇ
ਸਮਰਥ ਜੇ ! ਉਸ ਪ੍ਰਤੁ ਨੂੰ ਸਦਾ ਮਿਖਰ ॥
१. भोग विलास दी अनंद । २. तसली । ३. धीरज,

तोख ६. चैन, शांती । ५. सुपना । ६. उषा ।

ਕਰਨ²⁴ ਕਰਾਵਨ²⁵
 ਕਰਨੈਹਾਰੁ²⁶ ॥
 ਇਸ²⁷ ਕੈ ਹਾਥਿ²⁸ ਕਹਾ²⁹
 ਬੀਚਾਰੁ³⁰ ॥
 ਜੈਸੀ³¹ ਦਿਸਟਿ³² ਕਰੇ³³
 ਤੇਸਾ³⁴ ਹੋਇ³⁵ ॥
 ਆਪੇ ਆਪਿ³⁶ ਆਪਿ ਪ੍ਰਭੁ
 ਜੋਇ³⁷ ॥

The Doer²⁴ and Prompter²⁵ is the
 Creator²⁶ alone.

What²⁷ is that deliberation²⁸, which is
 in this²⁹ man's hand³⁰?

As³¹ is the glance³² God casts³³, so³⁴
 does man become³⁵.

That³⁷ Master is all by Himself³⁶.

ਜੋ ਕਿਛੁ³⁸ ਕੀਨੋ ਸੁ³⁹ ਅਪਨੈ
 ਰੇਗਿ⁴⁰ ॥
 ਸਭ ਤੇ ਦੂਰਿ⁴¹ ਸਭਹੁ ਕੈ
 ਸੰਗਿ⁴² ॥
 ਬੂਝੈ⁴³ ਦੇਖੈ⁴⁴ ਕਰੈ ਬਿਬੇਕ⁴⁵ ॥

Whatever³⁸ He has done that³⁹ is
 according to His pleasure⁴⁰.

He is far⁴¹ from all and yet with⁴²
 all.

He understands⁴³, beholds⁴⁴ and
 exercises discrimination⁴⁵.

ਆਪਹਿ⁴⁶ ਏਕ ਆਪਹਿ
 ਅਨੇਕ⁴⁷ ॥
 ਮਰੈ ਨ ਬਿਨਸੈ⁴⁸ ਆਵੈ ਨ
 ਜਾਇ ॥
 ਨਾਨਕ ਸਦਾ⁴⁹ ਹੀ ਰਹਿਆ
 ਸਮਾਇ⁵⁰ ॥੬॥

He Himself⁴⁶ is one and Himself
 many⁴⁷.

He neither dies nor perishes⁴⁸. He
 comes and goes not.

Nanak, He ever⁴⁹ remains diffused⁵⁰
 among all.

੧. - ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਕਰਨੈ ਹਾਰ — ਇਸ ਕੈ ਮਾਥੇ ਕਹਾ ਪਿਆਰ ॥੧॥

੨. - ਜਿਹੀ ਦਰਿਸਟ ਕਰੇ ਤਿਸਾ ਮੂੜ — ਆਪੇ ਆਪ ਪਰ ਭ੍ਰਮ ਸੂਰ

੩. - ਜੋ ਕੁਛ ਕੀਨੋ ਸੁ ਆਪਣੇ ਨੰਗ — ਸਿਧੇ ਤੇ ਦੂਰ ਬਿਬੇਕ ਕੇ ਸੰਗ

੪. - ਬੂਝੈ ਦਿਖੈ ਕਰੇ ਬਿਬੇਕ — ਆਪਣੇ ਇਕ ਆਪਣੇ ਅਨੇਕ

੫. - ਮਰੇ ਨ ਪੈਸੇ ਅਵੈ ਨ ਜਾਵੈ

ਨਾਨਕ ਸਦਾ ਹੀ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥੬॥

- ۱۔ پر مجھو خود سب کچھ کرنے اور اپنے بندوں سے کرانے کی قدرت رکھتا ہے۔ غور کیجئے کہ انسان کے بس کچھ نہیں ہے۔ وہ بے اختیار ہے۔
- ۲۔ پر مجھو انسان پر جیسی نظر کرتا ہے وہ ویسا ہی ہو جاتا ہے۔ پر مجھو آپ ہی آپ سب کچھ ہے۔
- ۳۔ پر مجھو نے جو کچھ کیا ہے۔ اپنی مرضی سے کیا ہے۔ وہ سب جانداروں کے قریب بھی ہے اور الگ بھی۔
- ۴۔ پر مجھو خود ہی ایک اور انیک ہے۔ وہ سب کچھ سمجھتا ہے، دیکھتا ہے اور پہچانتا ہے۔

۵۔ وہ نہ تو کبھی مرتا ہے اور نہ کبھی ناس ہو جاتا ہے۔ نہ مرتا ہے نہ پیدا ہوتا ہے۔ اے ناک! پر مجھو ہمیشہ اپنی ذات میں قائم رہتا ہے۔
 اوندہ بدینا آید ونہ بمیرد اے ناک! خداوند ہمیشہ در ہمہ جاہلت (گنج شمس)

(12/6)

۱۔ हर कारज का कारन है, करतार है वह, करतार है वह।
 बस में किमा है बंदे के नाचार है वह, नाचार है वह।

२- जिस पर बखसिश जितनी कर दे, वैसा वह हो जाता है।
 आप ही अपने आप है वह, खुद आप खुदा कहिलाता है।

ਪ੍ਰਤ੍ਰ ਜਿਹੇ ਜੀ ਨਜਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਬਣਦਾ ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ
 ਪ੍ਰਤ੍ਰ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ॥

3- जो कुछ नूर२ जहूर३ हुआ, वह बालिक कोमलनूर हुआ।
 सब से वह नजदीक हुआ, और सब से ही वह दूर हुआ।

"What'er He acts is His joy - feet

Though far, yet near us Him we meet."

4. देखे बूके दुनियाँ को, वह धिमान लगाए खलकत में।
 जात उसी की बहिदत४ में है, शान उसी की कसरत५ में।

5. पाक जनम से, पाक मरन से, आए और न जाए वह।
 'नानक' उस की जात है यकसा६, सब में आप समाए वह॥६॥

هُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ سُبْحَانَ اللَّهِ الْبَدِيعِ الْأَبَدِ

१. लाचार, बबस। २. प्रकाश। ३. प्रगट। ४. एकता।

५८०
 आरंभ
 जीवन
 प्रथम

ਆਪਿ ਉਪਦੇਸੈ⁵¹ ਸਮਝੈ⁵²
ਆਪਿ ॥

He Himself instructs⁵¹ and Himself
understands⁵².

ਆਪੇ ਰਚਿਆ⁵³ ਸਭ ਕੈ
ਸਾਥਿ⁵⁴ ॥

The Lord Himself is blended⁵³ with⁵⁴
all.

ਆਪਿ ਕੀਨੋ ਆਪਨ
ਬਿਸਥਾਰ⁵⁵ ॥

His expanse⁵⁵, He has Himself made.

ਸਭੁ ਕਛੁ ਉਸ ਕਾ ਓਹੁ
ਕਰਨੈਹਾਰ⁵⁶ ॥

Everything is His. He is the Creator⁵⁶.

ਉਸ ਤੇ ਭਿੰਨ⁵⁷ ਕਹਹੁ⁵⁸
ਕਿਛੁ⁵⁹ ਹੋਇ ॥

Say⁵⁸, can anything⁵⁹ be done
without⁵⁷ Him?

ਥਾਨ⁶⁰ ਥਨੰਤਰਿ⁶¹ ਏਕੈ⁶²
ਜੋਇ⁶³ ॥

In places⁶⁰ and interspaces⁶¹, the⁶³
one Lord⁶² is contained.

ਅਪੁਨੇ ਚਲਿਤ⁶⁴ ਆਪਿ
ਕਰਣੈਹਾਰ⁶⁵ ॥

Of His dramas⁶⁴, He Himself is the
Actor⁶⁵.

ਕਉਤਕ⁶⁶ ਕਰੈ⁶⁷ ਰੰਗ⁶⁸
ਆਪਾਰ⁶⁹ ॥

He exhibits⁶⁷ plays⁶⁶ and infinite⁶⁹
are His pleasures⁶⁸.

ਮਨ⁷⁰ ਮਹਿ⁷¹ ਆਪਿ⁷² ਮਨ
ਅਪੁਨੇ⁷⁴ ਮਾਹਿ ॥

He⁷² is in⁷¹ the soul⁷⁰ and the soul
is in His ownself⁷⁴.

ਨਾਨਕ ਕੀਮਤਿ⁷³ ਕਹਨੁ⁷⁵
ਨ ਜਾਇ ॥੨॥

Nanak, His worth⁷³ cannot be told⁷⁵.

੧. - آپ اُپدیسے سمجھے آپ - آپے رچیا سمجھ کے ساتھ ۱/۲

੨. - آپ کیونو آپن بتھار - سمجھ کچھ اُس کا اوہ کر نیہار

੩. - اُس تے بھن کتہہ کچھ ہموء - تھان تھنتر ایکے سوئے

ੴ. - اپنے چلت آپ کر نیہار - کوئے تک کرے رنگ آپار

۵. - من مہر آپ من اپنے ماہے

۶. - نانک قیمت کمن نہ جائے

- ۱۔ برہم جو سب جانداروں کے ساتھ خود ملا ہوا ہے۔ وہ خود سمجھتا ہے اور سمجھائے ہوئے کو خود ہی سمجھاتا ہے۔
- ۲۔ برہم جو نے اپنا پھیلاؤ خود ہی کیا ہے۔ دنیا کی ہر ایک چیز اُسی کی بنائی ہوئی ہے۔
- ۳۔ کہو! کہ اُس کے بغیر کیا کچھ ہو سکتا ہے۔ وہ ہر بہت موجود ہے۔ وہ محیطِ کل ہے۔
- ۴۔ برہم جو اپنے کھیل خود کھیلتا ہے۔ اور خود ہی طرح طرح کے کرتبوں کا مظاہرہ کرتا ہے۔
- ۵۔ وہ جانداروں کے سن میں بستہ ہے۔ اُس نے جانداروں کو اپنے لیے اندر بسا کے رکھا ہے۔ اے ناک! اُس کی قیمت کا اندازہ نہیں کیا جاسکتا ہے۔

(12/7)

- ۱۔ آپ ہی उस ने समझा है, और आप उस ने समझा दिया है।
सम के अंदरि आप रचा है, सम में आप समा दिया है।

*He alone instructs and alone understands
O, He alone pervadeth all in all.*

- 2- आप से आप बना कर उस ने, सारा जग फैला दिया है।
हर शीघ्र का करता है वह, संसार उसी की माँ दिया है।
- 2- बोलो आखिर बेर उस के भी, कोई किसी से बात हुई।
जिस जिस जा ३ पर हम ने देखा, एक उसी की बात हुई।
- 4 - करने वाला आप वही है, काम उसी के सारे हैं।
रंग सम उस के प्यारे हैं, और खेल सम उस के निपारे ४ है।
- 5- आप समाए मन के अंदर, मन भी उस में आप समाए।
'नानक' खुद अनमोल है वह, फिर कीमत उसकी कौन बताए।

قلب عالم میں ہے اُس کا ہی مکان۔ قلب عالم میں وہی اک ہے نہاں
ناک اس کی عظمت و حکمت کہاں۔ اور کہاں انسان کی عاجز زبان

आप ही मिल गये हैं ते आय गी छटा सिआँ, छि छटा छिटे ने गी (अम सि ५)
सत्तू, चीज २. दूसरा । ३. था । ४. असचरज । ५. बे-कीमत ।

ਸਤਿ⁷⁶ ਸਤਿ ਸਤਿ ਪ੍ਰਭੁ
ਸੁਆਮੀ⁷⁷ ॥

True⁷⁶, true, true is the Lord Master⁷⁷.

ਗੁਰ ਪਰਸਾਦਿ⁷⁸ ਕਿਨੈ⁷⁹
ਵਖਿਆਨੀ⁸⁰ ॥

By Guru's favour⁷⁸ some rare⁷⁹
person describes⁸⁰ Him.

ਸਚੁ ਸਚੁ ਸਚੁ ਸਭੁ⁸¹
ਕੀਨਾ⁸² ॥

True, true, true is He, who has
created⁸² all⁸¹.

ਕੋਟਿ⁸³ ਮਧੋ⁸⁴ ਕਿਨੈ ਬਿਰਲੈ⁸⁵
ਚੀਨਾ⁸⁶ ॥

Out⁸⁴ of millions⁸³, scarcely any one⁸⁵
knows⁸⁶ Him.

ਭਲਾ⁸⁷ ਭਲਾ ਭਲਾ ਤੇਰਾ
ਰੂਪ⁸⁸ ॥

Beautiful⁸⁷, beautiful, beautiful is
Thine form⁸⁸ O Lord.

ਅਤਿ⁸⁹ ਸੁੰਦਰ⁹⁰ ਅਪਾਰ⁹¹
ਅਨੂਪ⁹² ॥

Thou art exceedingly⁸⁹ beauteous⁹⁰,
limitless⁹¹ and Incomparable⁹².

ਨਿਰਮਲ^{93*} ਨਿਰਮਲ
ਨਿਰਮਲ ਤੇਰੀ ਬਾਣੀ⁹⁴ ॥

Pure^{93*}, pure, pure is Thy Gur-bani⁹⁴.

ਘਟਿ ਘਟਿ⁹¹ ਸੁਨੀ ਸੁਵਨ⁹²
ਬਖਾਣੀ⁹⁵ ॥ ਪਵਿਤ੍ਰ⁹³

Everyone⁹¹ who repeats⁹⁵ and hears it
with his ears⁹² becomes pure⁹³, pure,
pure, pure⁹⁴.

ਪਵਿਤ੍ਰ⁹³ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪੁਨੀਤ⁹¹ ॥
ਨਾਮੁ ਜਪੈ⁹⁵ ਨਾਨਕ ਮਨਿ⁹⁶

With hearty⁹⁶ love⁹⁷ Nanak, repeats⁹⁵
the Name.

ਪ੍ਰੀਤਿ⁹⁷ ॥੮॥੧੨॥

੧- ਸਤ ਸਤ ਸਤ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਆਮੀ — ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕੰਨੈ ਵੇਖਿਆਨੀ ॥੮॥

੨- ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ — ਕੋਟਿ ਮਧੋ ਕਿਨੈ ਬਿਰਲੈ ਚੀਨਾ

੩- ਭਲਾ ਭਲਾ ਭਲਾ ਤੇਰਾ ਰੂਪ — ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਅਪਾਰ ਅਨੂਪ

੪- ਨਿਰਮਲ ਨਿਰਮਲ ਨਿਰਮਲ ਤੇਰੀ ਬਾਣੀ — ਨਾਮੁ ਜਪੈ ਨਾਨਕ ਮਨਿ ਪ੍ਰੀਤਿ

੫- ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ

ਨਾਮੁ ਜਪੈ ਨਾਨਕ ਮਨਿ ਪ੍ਰੀਤਿ

-੮-

۱۔ مالک پر تجھ کو کی ذات ہر زمانے میں قائم رہنے والی حقیقت ہے۔ ان باتوں کا اظہار شاذ ہی کسی انسان نے کیا ہے۔ اور وہ بھی گورو کی بخشش، کرم اور مہر سے کیا ہے۔

۲۔ پر تجھ کو جو کچھ بنایا ہے وہ سب اپنی نوعیت میں مُکمل ہے۔ اس حقیقت کو شاذ ہی کسی نے ذہن نشین کیا ہے۔

۳۔ اے مجسمہ جمل، بے انت اور بے مثال پر تجھ۔ تیرا روپ کس قدر پیارا اور دلنشین ہے!

۴۔ تیرا کلام میٹھا، پاکیزہ اور شفاف ہے۔ یہ کانوں کے راستے ہر شریر میں اُترتا ہے اور سُنا کر دیتا ہے۔ یہ کلام زبان سے پڑھا جاتا ہے۔ پر تجھ ہر شریر میں خود بولتا بھی ہے اور سُنا بھی ہے۔

۵۔ اے ناک! جو انسان اپنے سن میں پر تجھ کا نام غلوں اور پیار سے چپتا ہے، وہ مرا پاؤں پاؤں کی نمونہ ہے۔ پاک پاک دیاک پاکیزہ ترین۔ صادقاً دریاؤں آس رہا ہیں (عقیقہ لعلی)

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ

ਅਸਟਪਦੀ ੧੩

੧੩

ਸਲੋਕੁ ॥

ਸੰਤ ਸਰਨਿ ਜੋ ਜਨੁ⁹⁸ ਪਰੈ⁹⁹

ਸੋ ਜਨੁ ਉਧਰਨਹਾਰ ॥

ਸੰਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ⁴ ਨਾਨਕਾ

ਬਹੁਰਿ ਬਹੁਰਿ ਅਵਤਾਰ ॥੧॥

सुक

सन्त सरन जो जन परै
सो जन उधरनहार
सन्त की निन्दा नानका
बहु री बहु री अवतार

Slok.

The⁹⁹ person¹⁰⁰ who seeks² the
shelter⁹⁸ of the saints; that person is
saved³.

By slandering⁴ the saints, O Nanak,
the mortal is born⁶ again⁵ and again.

13

سلوک

جو انسان سُننوں کی پناہ میں آتا ہے، وہ مایا کے بندھنوں سے بچ جاتا ہے۔ لیکن، اے نانا! سُننوں کی غیبت اور عیب جیہی کرنے والا پھر پھر کے جینے اور مرنے کے چکر میں پڑتا ہے۔

सो जन मुक्ती पाए ।

फिर जूनो२ में जाए ॥१॥

Dr. Gopal Singh expresses :-

He who seek the Refuge of the saints is saved
And he, who slanders the Saints, goeth the round
again over again.

ہر کہ اسید در پیناہ عارفان - مخلصی یابد ز بخیال جہان
غیبت عارف کسے گمی کند - در تناسخ میرود گردش کنان

● १. शरन । २. जूनीमा ।

ਅਸਟਪਦੀ ॥

Ashtpadi.

ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ⁷ ਆਰਜਾ⁸
ਘਟੈ⁹ ॥By accusing⁷ the saints man's life⁸
is shortened⁹.ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਜਮ¹⁰ ਤੇ
ਨਹੀ ਛੁਟੈ¹¹ ॥By accusing the saints, man escapes¹²
not from the Deaths couriers¹⁰.ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਸੁਖ¹³ ਸਭੁ
ਜਾਇ¹⁴ ॥By accusing the saints all the
happiness¹³ vanishes¹⁴.ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਨਰਕ¹⁵
ਮਹਿ¹⁶ ਪਾਇ¹⁷ ॥By accusing the saints, the mortal
falls¹⁷ into¹⁸ hell¹⁵.ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਮਤਿ¹⁸ ਹੋਇ
ਮਲੀਨ¹⁹ ॥By accusing the saints,
understanding¹⁸ becomes impure¹⁹.ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਸੋਭਾ²⁰ ਤੇ
ਹੀਨ²¹ ॥By accusing the saints, man loses²¹
his celebrity²⁰.ਸੰਤ ਕੇ ਹਤੈ²² ਕਉ ਰਖੈ²³
ਨ ਕੋਇ ॥None can save²⁴ him who is
accused²² of the saint.ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਥਾਨ²⁴
ਭੁਸਟੁ²⁵ ਹੋਇ ॥By accusing the saints the place²⁴ is
defiled²⁵.ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਲ²⁶ ਕ੍ਰਿਪਾ²⁷
ਜੇ²⁸ ਕਰੈ²⁹ ॥ ਨਾਨਕ ਸੰਤ
ਸੰਗਿ³⁰ ਨਿੰਦਕੁ³¹ ਭੀ
ਤਰੈ³² ॥੧॥Nanak, even a slanderer³¹ is saved³² in
the company of the saints³⁰, if²⁸ the
compassionate²⁶ saints show²⁹ him
mercy²⁷.

੧ - ਸੰਤ ਕੇ ਦੁਕਹਿ ਆਗਏ — ਸੰਤ ਕੇ ਦੁਕਹਿ ਜਮ ਨੇ ਨਹੀ ਛੁਟੈ ॥੧॥

੨ - ਸੰਤ ਕੇ ਦੁਕਹਿ ਸਾਕਹ ਸੋਭਾ — ਸੰਤ ਕੇ ਦੁਕਹਿ ਨਰਕ ਮਹਿ ਪਾਇ ॥

੩ - ਸੰਤ ਕੇ ਦੁਕਹਿ ਮਤਿ ਹੋਇ ਮਲੀਨ — ਸੰਤ ਕੇ ਦੁਕਹਿ ਸੋਭਾ ਤੇ ਹੀਨ ॥

੪ - ਸੰਤ ਹੋ ਕਉ ਰਖੈ ਨ ਕੋਇ — ਸੰਤ ਕੇ ਦੁਕਹਿ ਥਾਨ ਭੁਸਟੁ ਹੋਇ ॥

੫ - ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜੇ ਕਰੈ

ਨਾਨਕ ਸੰਤ ਸੰਗਿ ਨਿੰਦਕੁ ਭੀ ਤਰੈ ॥੧॥

- १- सन्त की बद्गुनी करने से انسان की عُمر लूँ ही लूँ ग़ज़ जाती है,
किونکہ اس سے وہ ملک الموت سے بچ نہیں سکتا ہے۔
- २- سन्त की बद्गुनी करने से ही सुकھوں का स्थानास हो जाता है-
اس سے انسان نرک (دوزخ) دکھ اور اذیت کا شکار ہو جاتا ہے۔
- ३- سन्त की बद्गुनी करने से انسان की عقل प्लید हो जाती है اور
وہ جلّت میں عزّت اور شہرت سے محروم ہو جاتا ہے۔
- ४- سन्त के भिटे भूँ मान की मद को नुँ नुँ क़ता है क़ो
बद्गुनी करने वाले का دل मिला होता है۔
- ५- لیکن اگر سन्त اُس پر مہر کرے تو اے ناک! سन्त کی
سنگت میں بدگو دیندک بھی خلاصی پا سکتا ہے۔

13
T

- १- संत की निंदा करने से, घट जाए उमर खसारा१ हो ।
संत की निंदा करने से, कब मरने से छुटकारा हो ।
- २- संत की निंदा करने से, सुख मन का जाता रहिता है ।
संत की निंदा करने से, दोखजर की बिपता सहिता है ।
*"By slandering one looseth peace
By slandering one is thrown into hell."*
- ३- संन की निंदा करने से, खुद अकल पे परदा पड़ता जाए ।
संत की निंदा करने से, सभ इजत् भागे, ज़िजत३ ग्राए ।
मंडंती निंदिआ रवत ताल (मनुष्य की मंड मेली जे जंती जे ३
मनुष्य मेउ ३ मुख टा वरि जंती जे ॥
- ४- संत की जिस पर लाहनत४ होगी, उस को कौन बचाएगा ।
संत की निंदा करने से, घर बार नजिस५ हो जाएगा ।
- ५- संत हैं रहिमत वाले 'नानक', रहिम बूह जब फुरमाऐंमे ।
निंदा करने वाले भी फिर साथ उन के बच जाएंगे ॥१॥

● १. घाटा । २. नरक । ३. बेइजती । ४. फिटकार । ५. अपवित्र ।

ਸੰਤ ਕੇ ਦੂਖਨ ³³ ਤੇ ਮੁਖ ³³ ਭਵੈ ³⁴ ॥	By slandering ³³ the saints, man becomes wry ³⁴ -faced ³³ .
ਸੰਤਨ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਕਾਗ ³⁵ ਜਿਉ ³⁷ ਲਵੈ ³⁸ ॥	By slandering the saints, he crows ³⁵ like ³⁷ a raven ³⁶ .
ਸੰਤਨ ਕੈ ਦੂਖਨ ਸਰਪ ³⁹ ਜੋਨਿ ⁴⁰ ਪਾਇ ⁴¹ ॥	By slandering the saints, man gets ⁴¹ a snake's ³⁹ birth ⁴¹ .
ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਤ੍ਰਿਗਦ ⁴² ਜੋਨਿ ⁴³ ਕਿਰਮਾਇ ⁴⁴ ॥	By slandering the saints, he is born in worm ⁴⁴ like creeping ⁴² existences ⁴³ .
ਸੰਤਨ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ⁴⁵ ਮਹਿ ⁴⁶ ਜਲੈ ⁴⁷ ॥	By slandering the saints, he burns ⁴⁷ in ⁴⁶ the fire of desire ⁴⁵ .
ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਸਭੁ ⁴⁸ ਕੋ ਛਲੈ ⁴⁹ ॥	By slandering the saints, the mortal deceives ⁴⁹ everyone ⁴⁸ .
ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਤੇਜੁ ⁵⁰ ਸਭੁ ⁵² ਜਾਇ ⁵¹ ॥	By slandering the saints man's entire ⁵² influence ⁵⁰ departs ⁵¹ .
ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਨੀਉ ⁵³ ਨੀਚਾਇ ॥	By slandering the saints, man becomes the meanest of the mean ⁵³ .
ਸੰਤ ਦੋਖੀ ⁵⁴ ਕਾ ਥਾਉ ⁵⁵ ਕੋ ਨਾਹਿ ॥	For the slanderer ⁵⁴ of the saint there is no place ⁵⁵ of rest.
ਨਾਨਕ ਸੰਤ ਭਾਵੈ ⁵⁶ ਤਾ ⁵⁷ ਓਇ ਭੀ ਗਤਿ ⁵⁸ ਪਾਹਿ ⁵⁹ ॥	Nanak, if it please ⁵⁶ the saint, then ⁵⁷ , he too obtains ⁵⁹ salvation ⁵⁸ .

॥ ੨ ॥

- ۱۳/۲
۱. سُنّت کے دُوکھن تے سکھ بھوے — سُنّتَن کے دُوکھن کاک جیون لوے
 ۲. سُنّتَن کے دُوکھن سِرپ جوں پائے — سُنّت کے دُوکھن تِرگد جوں کرملے
 ۳. سُنّتَن کے دُوکھن تِرسانہہ جِلے — سُنّت کے دُوکھن سبھ کو چھلے
 ۴. سُنّت کے دُوکھن تیج سبھ جائے — سُنّت کے دُوکھن نیچ نیچلے
 ۵. سُنّت دوکھی کا تھاء کو نانہہ
- نانک سُنّت بھاوے تا اوہ بھی گت پائے

- ۱- سنت کی غیبت کرنے سے غیبت کرنے والے (نزدک) انسان کا چہرہ بڑھا ہو جاتا ہے۔ وہ کوئے کی طرح کانٹیں کاٹیں (ہڈ کوئی) کہتا پھرتا ہے۔
- ۲- سنت کی غیبت کرنے سے انسان سانپ اور سانت جیسے حشرات الارض جانداروں کی قسم کے جنم مرن کے چکر میں بھٹکتا پھرتا ہے۔
- ۳- سنت کی غیبت کرنے والا طمع کی آگ میں جلتا رہتا ہے۔ وہ ہر ایک کو اپنی بہتان تراشی سے دھوکا دیتا پھرتا ہے۔
- ۴- سنت کی غیبت کرنے سے انسان کی شان و شوکت خاک میں ملتی ہے۔ اور وہ ذلیل اور رسوا ہوتا ہے۔
- ۵- سنت کی غیبت کرنے سے کوئی آسرا نہیں رہتا ہے۔ ناک فرماتے ہیں "ماں! اگر سنت چاہے تو نزدیک بھی نجات کے دائرہ میں آکر مکتی حاصل کر سکتا ہے۔"

13
2

سنت دی نندا کرن والیاں داکوئی، سر نہیں رہند، دہاں سے ناکت اجو
سنتاں نوں بھاڑے تاں آہ نزدیک بھی چنکی کوں تھاتے اپڑ جاندے ہن (صبا سنگھ)

- ۱- سنت کی نیذا کرنے سے، مूँह टेडा मेडा होता है।
करता है जो संत की निदा, काओं काओं रोता है।
- ۲- करता है जो संत की निदा, सांप की जूनी पाएगा।
करता है जो संत को निदा, कीडा सा बष जाएगा।
- ३- करता है जो संत की निदा, पिआस के दुख से जसता है।
करता है जो संत को निदा, सभ लोगों को छसता है।
- 4- करता है जो संत की निदा, शान गंवा कर रसवार हो।
करता है जो संत की निदा, नीचों से भी नीचा हो।

From him all light and grandeur fade
"In degradation deep he is laid."

- 5- करता है जो संत की निदा, किउंकर ठीर-ठिकाना ३ पाए।
संत अगर चाहें तो नानक, वुह भी मुकती-दुआरे आए ॥२॥

● १. ठगदा है। २. बदनाम। ३. ठीक था, ठिकाना।

ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ⁶⁰ ਮਹਾ ⁶¹ ਅਤਤਾਈ ⁶² ॥	The slanderer ⁶⁰ of the saint is the great ⁶¹ over-reacher ⁶² .
ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਖਿਨੁ ⁶³ ਟਿਕਨੁ ⁶⁴ ਨ ਪਾਈ ॥	The slanderer of the saint has not a moment's ⁶³ rest ⁶⁴ ,
ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਮਹਾ ਹਤਿਆਰਾ ⁶⁵ ॥	The slanderer of the saint is a great butcher ⁶⁵ .
ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਪਰਮੇਸੁਰਿ ⁶⁶ ਮਾਰਾ ⁶⁷ ॥	The slanderer of the saint is accursed ⁶⁷ of the Lord ⁶⁶ ,
ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਰਾਜ ⁶⁸ ਤੇ ਹੀਨੁ ⁶⁹ ॥	The slanderer of the saint loses ⁶⁹ his dominion ⁶⁸ .
ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਦੁਖੀਅ ⁷⁰ ਅਰੁ ⁷¹ ਦੀਨੁ ⁷² ॥	The slanderer of the saint becomes afflicted ⁷⁰ and ⁷¹ poor ⁷² ?
ਸੰਤ ਕੇ ਨਿੰਦਕੁ ਕਉ ਸਰਬ ⁷³ ਰੋਗ ⁷⁴ ॥	The slanderer of the saint contracts all ⁷³ the ailments ⁷⁴ .
ਸੰਤ ਕੇ ਨਿੰਦਕ ਕਉ ਸਦਾ ⁷⁵ ਬਿਜੋਗ ⁷⁶ ॥	The slanderer of the saint ever ⁷⁵ suffers separation ⁷⁶ .
ਸੰਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਦੋਖ ਮਹਿ ਦੋਖੁ ⁷⁷ ॥	The slander of the saint is the sin ⁷⁷ of all the sins.
ਨਾਨਕ ਸੰਤ ਭਾਵੈ ਤਾ ਉਸ ਕਾ ਭੀ ਹੋਇ ਮੋਖੁ ⁷⁸ ॥੩॥	Nanak, if it please the saint then, even he shall be emancipated ⁷⁸ .

- ۱۳۳
- ۱ - سُنْتُ کَا نِنْدُکُ مَہَا اَتَتَا یِ — سُنْتُ کَا نِنْدُکُ کِہُنُ کُنُ تَہ پَا یِ
 - ۲ - سُنْتُ کَا نِنْدُکُ مَہَا ہَتِیَا رَا — سُنْتُ کَا نِنْدُکُ پِیرِ مِی سِرِ مَارَا
 - ۳ - سُنْتُ کَا نِنْدُکُ رَا جِ کَہِ یِن — سُنْتُ کَا نِنْدُکُ دُکِہِ یَا اَرِ دِیْن
 - ۴ - سُنْتُ کَہِ نِنْدُکُ کُو سَرَبِ رَوِگ — سُنْتُ کَہِ نِنْدُکُ کُو سَدَا بَیو گ
 - ۵ - سُنْتُ کِی نِنْدَا رَوِکھ مَہِہِ دَوِ کھ
 - نَانِک سُنْتُ بَہَا فِے تَا اُس کَا بَہِی ہُو مَوِ کھ
- ۳۳ -

- ۱۔ سنت کی مذمت کرنے والا بے اعتدال اور ظالم ہوتا ہے۔ وہ حسد میں بڑھ جاتا ہے۔ اُس کی بد فطرت اسے ایک لمحہ بھی چین سے بیٹھنے نہیں دیتی ہے۔
- ۲۔ سنت کی مذمت کرنے والا بڑا سفاک بن جاتا ہے۔ اور سر دود ہوتا جاتا ہے۔
- ۳۔ سنت کی مذمت کرنے والا دنیاوی سکھوں سے محروم ہو جاتا ہے اسے دل کی خوشی نصیب نہیں ہوتی ہے۔ اور وہ ہمیشہ محتاج رہتا ہے۔
- ۴۔ سنت کی مذمت کرنے والا ہمیشہ جسمانی اور ذہنی کمزوریوں کا شکار ہو جاتا ہے۔ وہ ہمیشہ راحت اور آرام سے دور ہو جاتا ہے۔
- ۵۔ سنت کی مذمت کرنا ایک قبیح کام ہے۔ اے نانک! اگر سنت چاہے تو بد گوئی کرنے والا عذاب سے بچ جائے گا۔

(13/3)

- 1- करता है जो संत की निंदा, वुह पापी हो जाता है। करता है जो संत की निंदा, चैन न पल भर पाता है।
- 2- करता है जो संत की निंदा, खूनी और खूखार समझ। करता है जो संत की निंदा, उस पर सब की मार समझ।
- 3- करता है जो संत की निंदा, अपना राज गंवाएगा। करता है जो संत की निंदा, दुख और तंगी पाएगा।
- 4- करता है जो संत की निंदा, रोगी है, रंजूर है वुह। करता है जो संत की निंदा, दाइमर सब से दूर है वुह।
- 5- करता है जो संत की निंदा, पाप ही पाप कमाते हैं। 'नानक' चाहे संत अगर तौ, पापी मुकती पाते हैं ॥३॥

بدگوئی مردانِ خدا بزرگترین گناہاں است، نانک گوید۔
 اگر مردانِ خدا بخوابند بدگوئیاں را نیز نجات مہمند۔
 (ماخوذ از کتاب گنجِ آسائیش)

● ۱. दुखी। २. हमेशा, सदा।

ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਸਦਾ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ⁷⁹ ॥	The saint's slanderer is ever impure ⁷⁹ .
ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਕਿਸੈ ਕਾ ਨਹੀ ਮਿਤ੍ਰ ⁸⁰ ॥	The saint's slanderer is no man's friend ⁸⁰ .
ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕਉ ਡਾਨੁ ⁸¹ ਲਾਗੈ ⁸² ॥	The saint's slanderer is awarded ⁸² punishment ⁸¹ .
ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕਉ ਸਭ ਤਿਆਗੈ ⁸³ ॥	The saint's slanderer is abandoned ⁸³ by all.
ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਮਹਾ ⁸⁴ ਅਹੰਕਾਰੀ ⁸⁵ ॥	The saint's slanderer is exceedingly ⁸⁴ proud ⁸⁵ .
ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਸਦਾ ਬਿਕਾਰੀ ⁸⁶ ॥	The saint's slanderer is ever a sinner ⁸⁶ .
ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਜਨਮੈ ⁸⁷ ਮਰੈ ⁸⁸ ॥	The saint's slanderer continues coming ⁸⁷ and going ⁸⁸ .
ਸੰਤ ਕਾ ਦੂਖਨਾ ਸੁਖ ⁸⁹ ਤੇ ਟਰੈ ⁹⁰ ॥	The saint's slanderer gets devoid ⁸⁹ of peace ⁹⁰ .
ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕਉ ਨਾਹੀ ਠਾਉ ⁹¹ ॥	The saint's slanderer has no abiding place ⁹¹ .
ਨਾਨਕ ਸੰਤ ਭਾਵੈ ⁹² ਤਾ ⁹³ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ⁹⁴ ॥੪॥	Nanak, if it so please ⁹² the saint, then ⁹³ , he unites ⁹⁴ him with himself.

੧. ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਆਪਣੇ — ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਕੋ ਕਾਨੀ ਬਿੱਤ
 ੨. ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕੋ ਡਾਨੁ ਲਾਗੈ — ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕੋ ਸਭ ਡਾਨੁ
 ੩. ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਮਹਾ ਅਹੰਕਾਰੀ — ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਸਭ ਭਿਕਾਰੀ
 ੪. ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਜਨਮ ਮਰੈ — ਸੰਤ ਕੀ ਦੋਖੀ ਜਨਮ ਮਰੈ
 ੫. ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਨਾਹੀ ਠਾਉ
 ਨਾਨਕ ਸੰਤ ਭਾਵੈ ਤਾ ਲਏ ਮਿਲਾਇ

- ۱- سنت کی نکتہ چینی کرنے والا بسن کا پلید ہوتا ہے۔ وہ کسی کا سچا دوست نہیں بن سکتا ہے۔
- ۲- سنت کی نکتہ چینی کرنے والا آخر سزا پا تا ہے۔ اُس کا ساتھ کوئی نہیں دیتا ہے۔ سب لوگ اُسے چھوڑ کر منہ موڑ لیتے ہیں۔
- ۳- سنت کی نکتہ چینی کرنے والے کو غرور ہوتا ہے۔ وہ ہمیشہ بُرائی کی طرف مائل ہوتا ہے۔
- ۴- سنت کی نکتہ چینی کرنے والا جنم مرن کے چکر میں پڑا رہتا ہے۔ وہ اپنے دل کا قرار کھو بیٹھتا ہے۔
- ۵- سنت کی نکتہ چینی کرنے والے کا کوئی ٹھکانا نہیں ہے۔ یاں! اے ناک! اگر سنت کی مرضی ہو تو اسے اپنے ساتھ ملاتا ہے۔

13
4

- ۱- करता है जो संत की निंदा, नेक नहीं बदकार१ है बुह ।
करता है जो संत की निंदा बोलो, किस का यार है बुह ।
2. करता है जो संत की निंदा, उस पर हंठ लगाएँगे ।
करता है जो संत की निंदा, छोड़ सभ उस को जाएँगे ।
3. करता है जो संत की निंदा उस में है पिनदार२ सदा ।
करता है जो संत की निंदा, रहिता है बदकार१ सदा ।
4. करता है जो संत की निंदा, बुह जी जी कर मरता है ।
करता है जो संत को निंदा, कब सुख हासिल करता है ।
मंडटा निंदा नमदा भवदा गदिंदा जे, उमंडटी निंदिआ
देरागन मुखा उं दानिआ ज़ांदा जे ॥
- 5- करता है जो संत की निंदा, कब बुह ठौर-ठिकाना३ पाए ।
संत जे चाहे 'नानक' उस को, फिर भी अपने साथ मिलाए ।

संत के दुश्मन को कोई स्थान नहीं ।
हे नानक! संत को अच्छा लगे तो ईश्वर मिला लेता है

ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਅਧ ਬੀਚ⁹⁶
 ਤੇ ਟੁਟੈ⁹⁶ ॥
 ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਕਿਤੈ ਕਾਜਿ⁹⁷
 ਨ ਪਹੁੰਚੈ⁹⁸ ॥
 ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ⁹⁹ ਕਉ
 ਉਦਿਆਨ¹⁰⁰ ਭੁਮਾਈਐ⁹⁹ ॥
 ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਉਝੜਿ³
 ਪਾਈਐ⁴ ॥
 ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਅੰਤਰ⁵ ਤੇ
 ਥੋਥਾ⁶ ॥ ਜਿਉ⁷ ਸਾਸ⁸
 ਬਿਨਾ ਮਿਰਤਕ¹⁰ ਕੀ
 ਲੋਥਾ¹² ॥
 ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕੀ ਜੜ¹³
 ਕਿਛੁ¹⁴ ਨਾਹਿ ॥
 ਆਪਨ¹⁵ ਬੀਜਿ ਆਪੇ ਹੀ
 ਖਾਹਿ¹⁶ ॥
 ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕਉ ਅਵਰੁ¹⁷
 ਨ ਰਾਖਨਹਾਰੁ¹⁸ ॥
 ਨਾਨਕ ਸੰਤ ਭਾਵੈ²¹ ਤਾ¹⁹
 ਲਏ ਉਥਾਰਿ²⁰ ॥੫॥

The saint's calumniator breaks⁹⁶
 down half-way⁹⁵.

The saint's calumniator can
 accomplish⁹⁸ no task⁹⁷.

The saint's evil-wisher⁹⁹ is made to
 wander² into the wilderness¹⁰⁰.

The saint's evil-wisher is thrown⁴ in
 a desolate place³.

The saint's evil-wisher is hollow⁷
 from⁶ within⁵, as⁸ the corpse¹² of a
 dead¹⁰ man is without breath⁹.

The saint's calumniator has no
 root¹³ whatever¹⁴.

He himself eats¹⁶ what he himself¹⁵
 did sow.

None else¹⁷ can be the protector¹⁸ of
 the calumniator of the saint.

Nanak, if it please²¹ the saint,
 then¹⁹, he saves²⁰ him.

- ੧੩/੫
- ੧ - ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਟੁਟੈ — ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਕੇ ਕਾਜ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੈ
 - ੨ - ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕੋ ਭੁਮਾਈਐ — ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਅੰਤਰ ਤੋ ਥੋਥਾ ਪਾਇਐ
 - ੩ - ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਉਝੜਿ ਪਾਈਐ — ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਅੰਤਰ ਤੋ ਉਝੜਿ ਪਾਈਐ
 - ੪ - ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕੋ ਅਵਰੁ ਨ ਰਾਖਨਹਾਰੁ — ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕੋ ਅਵਰੁ ਨ ਰਾਖਨਹਾਰੁ
 - ੫ - ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕੋ ਆਪਨ ਆਪੇ ਖਾਹਿ — ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕੋ ਆਪਨ ਆਪੇ ਖਾਹਿ
 - ੬ - ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕੋ ਨਾਨਕ ਭਾਵੈ ਲਏ ਉਥਾਰਿ — ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕੋ ਨਾਨਕ ਭਾਵੈ ਲਏ ਉਥਾਰਿ

۱۔ سنت کی بہتان تراشی کرنے والے کا کوئی کام انجام نہیں پاتا ہے۔ وہ راستے میں ہمارا ٹوٹتا ہے۔

۲۔ سنت کی بہتان تراشی کرنے والا گویا ویرانوں میں بھٹکتا پھرتا ہے۔ اس کی قیمت میں راہِ راست (صراطِ المستقیم) پر چلنا نہیں ہوتا ہے۔

۳۔ سنت کی بہتان تراشی کرنے والے کے دل میں کوئی وصف نہیں ہوتا ہے۔ گویا وہ سانس کے بغیر ایک زندہ لاش ہے۔ مفسر کی زباناں یہ دل تھی۔ لاشِ مردہ بے نفس چوں بے ہی (عقیت)،

۴۔ سنت کی بہتان تراشی کرنے والے کی نیک کمائی اور سہمراں کرنے والا کوئی پختہ وصف نہیں ہوتا ہے۔ وہ غیبت کر کے کھتا ہے اور اس کا ثمرہ بد کھاتا ہے۔

۵۔ سنت کی بہتان تراشی کرنے والے کو کوئی انسان اس بد عادت سے بچا نہیں سکتا ہے۔ لیکن اے ناک! اگر سنت چکے تو اس کو اس بُرائی سے نجات دلا سکتا ہے۔

*And no one can save the traducer of a Saint :
But if the Saint so willeth, he can save him too . (Gopal Singh)*

13
5

- 1۔ کرتا ہے جو سنت کی निदा, बीच अघर १ में टूटेगा ।
करता है जो संत की निदा, हर मकसद २ से छूटेगा ।
- 2۔ کرتा है जो संत की निदा, उजड़े बन में फिरता है ।
करता है जो संत की निदा, बीरानी ३ में घिरना है ।
- 3۔ کرتा है जो संत की निदा, वह अन्दर से खाली है ।
लाश हो जैसे मुरदे की, जो सास न लेने वाली है ।
- 4۔ उस की जड़ कब लगती है, जो संत की निदा करता है ।
बोता ४ है, सो खाता है, जो करता है, सो भरता है ।
- 5۔ करते हैं जो संत की निदा, उन को कौन बचाएँगे ।
संत हो गए ५ चाहें तो 'नानक' बेड़ा पार लगाएँगे ॥५॥

५. बोधदा है । ५. जेकर ।

मंडरे हममन के रेरी गंधने दाला नगरी
जे नानक मंडरे अहल लखे उ डेअ पार

१. अधविचाले । २. प्रयोजन, इच्छा, मतलब । ३. उजाड़ ।

ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਇਉਂ²²
ਬਿਲਲਾਇ²³ ॥ ਜਿਉਂ²⁴
ਜਲ²⁵ ਬਿਹਨ²⁶ ਮਛਲੀ²⁷
ਤੜਫੜਾਇ²⁸ ॥

The saint's slanderer bewails²², in
such a way²³, as²⁴ a fish²⁷, wriggles²⁸
in agony without²⁶ water²⁵,

ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਭੁਖਾ²⁹ ਨਹੀ
ਰਾਜੇ³⁰ ॥ ਜਿਉਂ ਪਾਵਕੁ³¹
ਈਧਨਿ³² ਨਹੀ ਧਾਪੈ³³ ॥
ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਛੁਟੈ³⁴
ਇਕੋਲਾ³⁵ ॥ ਜਿਉਂ⁴¹
ਬੁਆੜੁ³⁶ ਤਿਲੁ³⁷ ਖੇਤ³⁸
ਮਾਹਿ³⁹ ਦਹੇਲਾ⁴⁰ ॥

The saint's calumniator is ever
hungry²⁹ and is not satiated³⁰, as the
fire³¹ is not satisfied³³ with fuel³²,

The saint's calumniator is left³⁴
alone³⁵ like⁴¹ the miserable⁴⁰
spurious³⁶ sesame³⁷ stalk in³⁹ the
field³⁸

ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਧਰਮ⁴² ਤੇ
ਰਹਤ⁴³ ॥

The saint's calumniator is void⁴³ of
faith⁴².

ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਸਦ⁴⁴
ਮਿਥਿਆ⁴⁵ ਕਹਤ⁴⁶ ॥

The saint's calumniator ever⁴⁴
utters⁴⁶ falsehood⁴⁵.

ਕਿਰਤੁ⁴⁷ ਨਿੰਦਕ ਕਾ ਧੁਰਿ⁴⁸
ਹੀ ਪਇਆ⁴⁹ ॥

The fate⁴⁷ of the calumniator is so
ordained⁴⁹ from the beginning⁴⁸.

ਨਾਨਕ ਜੋ⁵⁰ ਤਿਸੁ⁵¹ ਭਾਵੈ
ਸੋਈ⁵² ਥਿਆ⁵³ ॥੬॥

Nanak, whatever⁵⁰ pleases Him⁵¹,
that⁵² takes place⁵³.

- ॥੩॥
 ੧. - ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਐਹੇ ਬਲਾਏ — ਜੇ ਮੇਲਿ ਭੈਨ ਚੜ੍ਹੈ ਟੁਪੈ ਟੁਪੈ
 ੨. - ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਭੋਕਣਾ ਨਹੀ ਭਯੈ — ਜੇ ਪਾਕੁ ਅੰਦਰਿ ਨਹੀ ਢਰਾਏ
 ੩. - ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਚੁਟੈ ਅਕੀਲਾ — ਜੇ ਭੁਠੈ ਟਲਿ ਕਹਿਤ ਨਾਹੁ ਮੇਲਿ
 ੪. - ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਢਰਮ ਤੇ ਭੈ — ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਸਦ ਮਿਥਿਆ ਕਹਿਤ
 ੫. - ਕਰਤ ਨੰਦਕ ਕਾ ਢਰਮੀ ਪੈਰੀ
 ੬. - ਨਾਨਕ ਜੋ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਥਿਆ

- ۱۔ سنت کی نیند کرنے والا اس طرح بلکتا ہے جس طرح پانی کے بغیر مچھلی تڑپتی ہے۔
- ۲۔ سنت کی نیند کرنے والا مایا کا ٹھوکا پیسا ہوتا ہے۔ وہ کبھی سیر نہیں ہو جاتا ہے۔ جس طرح ایک بڑی آگ ایندھن سے۔
- ۳۔ سنت کی نیند کرنے والا سب لوگوں کا بیٹا ہے۔ وہ اس بھرے سنار میں اپنے آپ کو اس طرح تنہا محسوس کرتا ہے جیسے تل کے کھیت میں ایک گلا سڑا پودا (پوڑا)۔
- ۴۔ سنت کی نیند کرنے والا بے دین ہوتا ہے کیونکہ وہ جو کچھ کہتا ہے ٹھوٹا ہوتا ہے۔
- ۵۔ اے ناک! پر ٹھوکو جو کچھ منظور ہوتا ہے۔ وہی ہوتا ہے۔

- 1- करता है जो संत की निंदा, बीबेगा चलाएगा।
बेपानी१ की मछली बन कर, तड़पेगा बल खाएगा।
2- करता है जो संत की निंदा, भूखा है, बूढ़ सेर न हो।
जैसे जलती आग को काफी, कुछ ईंधन३ का डेर न हो।

- 3- करता है जो संत की निंदा, जंगी और न चेला हो
तिन का झंकल खेत में खाली, जैसे एक झकला हो
- 4- करता है जो संत की निंदा, धरम से खाली रहिता है
करता है जो संत की निंदा, झूठ हमेशा कहिता है
- 5- करता है जो संत की निंदा, बुरा बुरा सब तरफ ज़ि-अजल ४ का।
जो चाहे हो जाए 'नानक', सब का हुकम न टलता है ॥६॥

این سزشت بدگوی مردان خدا است. ای ناناک! هر چه خداوند نخواهد همال خواهد شد

१. बिना पाणी । २. त्रिपत् । ३. बालण ।

ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ⁵³ ਬਿਗੜ ⁵³ ਰੂਪ ⁵⁶ ਹੋਇ ਜਾਇ ॥	The maligner ⁵⁴ of saints becomes ⁵⁵ deformed ⁵⁶ .
ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕਉ ਦਰਗਹ ⁵⁷ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ ⁵⁸ ॥	The maligner of saints receives punishment ⁵⁸ in God's court ⁵⁷ .
ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਸਦਾ ਸਹਕਾਈਐ ⁵⁹ ॥	The maligner of saints is ever on the verge of death ⁵⁹ .
ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਨ ਮਰੈ ਨ ਜੀਵਾਈਐ ⁶⁰ ॥	The maligner of saints hangs between life and death ⁶⁰ .
ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕੀ ਪਜੈ ⁶¹ ਨ ਆਸਾ ⁶² ॥	The hope ⁶² of the saints maligner is not fulfilled ⁶¹ .
ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਉਠਿ ਚਲੈ ⁶³ ਨਿਰਾਸਾ ⁶⁴ ॥	The maligner of saints departs ⁶³ disappointed ⁶⁴ .
ਸੰਤ ਕੈ ਦੋਖਿ ਨ ਤਿਸਟੈ ⁶⁵ ਕੋਇ ॥	By maligning saints none attains stability ⁶⁵ .
ਜੈਸਾ ⁶⁶ ਭਾਵੈ ⁶⁷ ਤੈਸਾ ⁶⁸ ਕੋਈ ⁶⁹ ਹੋਇ ⁷⁰ ॥	As ⁶⁶ is the Lord's will ⁶⁷ , so ⁶⁸ does man ⁶⁹ become ⁷⁰ .
ਪਇਆ ⁷¹ ਕਿਰਤੁ ਨ ਮੋਟੈ ⁷² ਕੋਇ ॥	No one can effact ⁷² the past actions ⁷¹
ਨਾਨਕ ਜਾਨੈ ਸਚਾ ⁷³ ਸੋਇ ⁷³ ॥੨॥	Nanak, He ⁷³ , the True Lord ⁷¹ knows everything.

- ੧ - ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਬਿਗੜ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਏ - ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕੋ ਦਰਗਹ ਮਿਲੇ ਸਜਾਏ
- ੨ - ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਸਦਾ ਸਹਕਾਈ ਐ - ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਨੇ ਮਰੇ ਨੇ ਜੀਵੇ
- ੩ - ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕੀ ਪਜੈ ਨੇ ਆਸਾ - ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਅੱਠ ਚਲੇ ਨਿਰਾਸਾ
- ੪ - ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਨੇ ਮੋਟੇ ਕੋਈ - ਜੈਸਾ ਭਾਵੇ ਤੈਸਾ ਕੋਈ ਹੋਵੇ
- ੫ - ਪੈਸਾ ਕਿਰਤ ਨੇ ਮੋਟੇ ਕੋਈ
- ਨਾਨਕ ਜਾਨੈ ਸਚਾ ਸੋਇ - ੨ -

۱- سنت کے عیب چین کی شکل و صورت مسح ہو جاتی ہے۔ اسے پرچھو کی بارگاہ میں سزا ملتی ہے۔

۲- سنت کا عیب چین ہمیشہ ہو سکتا ہے۔ وہ نہ تو زندوں میں شامل ہے۔

اور نہ مردوں میں۔ ایڑیوں کے بل سرکتا ہے بدم۔ اور ہو سکتا ہے بلکتا ہے بدم۔

۳- سنت کے عیب چین کی کوئی اُمید بر نہیں آتی ہے۔ وہ اس دُنیا سے نامراد اٹھ جاتا ہے۔

۴- سنت کا عیب چین بے قرار اور مضطرب رہتا ہے۔ ظاہر ہے کہ جیسی

نیت ہوتی ہے، ویسا ہی پھل ملتا ہے۔ جیسی کرنی ویسی بھرنی۔

۵- پچھلے اعمال کو کوئی بھی مٹ نہیں سکتا ہے۔ اے ناکت! اس راز کو صرف باری تعالیٰ ہی جانتا ہے۔

(13/7)

1- करता है जो संत की निंदा, बिगड़े उसका रूप सदा।

करता है जो संत की निंदा, सब के द्वारे पाए सजा।

2- करता है जो संत की निंदा, ऊपर के दम भरता है।

करता है जो संत की निंदा, जीता और न मरता है।

3- करता है जो संत की निंदा, आस मुराद न पाएगा।

करता है जो संत की निंदा, मायूसी में जाएगा।

4- करता है जो संत की निंदा, छुटकारा कब पाता है।

जैसा सब के मन को आए, वैसा ही हो जाता है।

संत का दोस्ती करण हो जाता है।

संत का दुश्मन दरगाह में सजा पाता है।

5- करमां का जो लिखा है, फिर उसको कौन मिटाएगा।

'नानक' बुढ़ सब सचा जाने, भेद न कोई पाएगा ॥७॥

The fruit of one's deeds who can ever disown

This truth is known to God — and God alone.

(M.L. Peace & Teja Singh)

● १. ना उमेदी। २. जिवें प्रभू नू चंगा लगदा है।

ਸਭ ਘਟ⁷⁴ ਤਿਸ ਕੋ⁷⁵ ਓਹੁ All the hearts⁷⁴ are His⁷⁵, He is the
ਕਰਨੈਹਾਰੁ⁷⁶ ॥ Creator⁷⁶.
ਸਦਾ ਸਦਾ ਤਿਸ ਕਉ Ever and ever, I bow⁷⁷ unto Him.
ਨਮਸਕਾਰੁ⁷⁷ ॥
ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਉਸਤਤਿ⁷⁸ ਕਰਹੁ Praise⁷⁸ thou the Lord day and
ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ ॥ night.
ਤਿਸਹਿ⁷⁹ ਧਿਆਵਹੁ⁸⁰ With every breath⁸¹ and morsel⁸² of
ਸਾਸਿ⁸¹ ਗਿਰਾਸਿ⁸² ॥ thine meditate⁸⁰ on Him⁷⁹.
ਸਭੁ⁸³ ਕਛੁ ਵਰਤੈ⁸⁵ ਤਿਸ Everything⁸³ which he chooses to
ਕਾ ਕੀਆ⁸⁴ ॥ do⁸⁴, comes to pass⁸⁵.
ਜੈਸਾ⁸⁶ ਕਰੈ⁸⁷ ਤੈਸਾ⁸⁸ ਕੋ As⁸⁶ God makes⁸⁷ the man, so⁸⁸
ਥੀਆ⁸⁹ ॥ does he become⁸⁹.
ਅਪਨਾ⁹⁰ ਖੇਲੁ⁹² ਆਪਿ⁹¹ He Himself⁹¹ is the Doer⁹³ of His⁹⁰
ਕਰਨੈਹਾਰੁ⁹³ ॥ play⁹².
ਦੂਸਰਾ⁹⁴ ਕਉਨੁ⁹⁵ ਕਹੈ⁹⁶ Who⁹⁵ else⁹⁴ can say⁹⁶ or deliberate⁹⁷
ਬੀਚਾਰੁ⁹⁷ ॥ upon it?

ਜਿਸ⁹⁸ ਨੋ ਕ੍ਰਿਪਾ⁹⁹ ਕਰੈ¹⁰⁰ God gives His Name, to those, unto
ਤਿਸੁ ਆਪਨ ਨਾਮੁ ਦੇਇ ॥ whom⁹⁸ He shows¹⁰⁰ His mercy⁹⁹.
ਵਡਭਾਗੀ² ਨਾਨਕ ਜਨ³ Those⁴ persons³, O Nanak, are very
ਸੇਇ⁴ ॥੮॥੧੩॥ fortunate².

۱۔ سبھ گھٹ تیس کے اوہ کرنے ہار۔۔ سدا تیس کو نمسکار
۲۔ پر بھ کی استت کرہ دن رات۔۔ تہہ دھیادہ ساس گراس
۳۔ سبھ کچھ ورتے تیس کا کیا؟۔ جیسا کرے تیس کو تھی آ
۴۔ اپنا کھیل آپ کر نہیں۔۔ دوسر کوئن کہے پچار
جس نو کرپا کرے تیس اپن نام دے
۵۔ بڑ بھالگی ناکت جن سوء۔۔ ۸۔

- ۱۔ پرکھو سب جانداروں کا خالق ہے، صرف اسی کی طرف متوجہ ہو جا اور اُسے تمسکار کر۔
- ۲۔ پرکھو کے وصفِ دینِ برت بیان کر یہاں تک کہ ہر سانس کی جنبش اور دل کی ہر دھڑکن میں اُس کا نام سمر۔
- ۳۔ اس سنسار میں جو کچھ ہو رہا ہے سب پرکھو کے منشاء سے ہو رہا ہے۔ وہ جیسا کسی کو بنا چاہے، وہ ویسا ہی بن جاتا ہے۔
- ۴۔ پرکھو اپنا کھیل خود ہی کھیلتا ہے۔ اُسے اس بارے میں کوئی مشورہ نہیں دے سکتا ہے۔ کیونکہ کوئی بھی اس کے کھیل کو نہیں سمجھتا۔
- ۵۔ پرکھو جس پر اپنی مہر کرتا ہے، اسے اپنی مہر کی بخشش عنایت کرتا ہے۔ اے نامک! وہ انسان خوش قسمت ہے جس کو نام کی برتاسائی ہے۔

13/8

- ۱۔ सभ के दिल का मालक है, करतार है वुह, करतार है वुह ।
उस को है परनाम १ हमेशा, किधा भाली सरकार है वुह ।
१. नमस्कार । २. उसती । ३. गरीबी, बुराई । ४. अक्षरज । ५. उत्तम वस्तु ।
२. हमदर करो दिन रात उसो की, महिमा गाओ आठ पहिर ।
याद करो हर सांस में उस को, नाम भी लो हर लुकमे पर ।
- شب و روز توصیف خدا کنید و دم به دم بیاد او باشید (گنج سالیس)
३. दुनिया में जो होता है, सभ काम उसो का होता है ।
जैसा जिस को करता है, वुह वैसा वैसा होता है ।
४. खुद ही खेले खेल वुह अपना, खेल भी उस का निभारा है ।
भैब निकाले काम में उस के, बंदा कीन बिचारा है ।
५. जिस पर उस को रहमत हो, वुह नाम की निभमत पाएगा ।
'नानक' उस के भाग बड़े हैं, जिस को वुह मिल जाएगा । ८, १३
- He on whom is His Grace, Him He Blesseth with His Name
And he, Namak is the Blessed of the Lord. (Gopal Singh)

੧੪

ਸਲੋਕੁ ॥

ਤਜਹੁ⁵ ਸਿਆਨਪ⁶ ਸੁਰਿਜਨਹੁ⁷
 ਸਿਮਰਹੁ⁸ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਾਇ⁹ ॥
 ਏਕ¹⁰ ਆਸ¹¹ ਹਰਿ ਮਨਿ ਰਖਹੁ¹²
 ਨਾਨਕ ਦੂਖ ਭਰਮੁ ਭਉ ਜਾਇ ॥੧॥

سلوک
 تجھو سیانپ⁶ سُرِجَنہ⁷
 سِمرِ ہرِ ہرِ رَاۓ⁹
 ایک آس ہرِ مَن رَکھو¹²
 نانک دُکھ بھرمُ بھُجائے¹⁵

Slok.

Abandon⁵ thy cleverness⁶, O good
 man⁷ and remember⁸ Lord God⁹, the
 king¹⁰.

Treasure¹⁴ in thy heart¹³ thy hope¹²
 in one God and thine distress¹⁵,
 doubt¹⁶ and dread¹⁷ shall depart¹⁸,
 O Nanak.

असटपदी ॥

14

سلوک

اے اچھے انسانو! اپنی چینٹری چھوڑ دو اور
اکال پُرکھ کے اسمِ اعظم کا سمرن کرو۔ اسی کی اُمید
اپنے من میں قائم رکھو۔ اے نازک! اس سے
دُکھ بھرم اور خوف دُور ہو جائیں گے۔

छोड़ के सभ चतुराईयाँ,
रब को याद मनाएँ।
नानक रब की भास रख,
डर, शक दुख मिट जाएँ ॥१॥

وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ؕ
جو شخص بھروسہ کر توکل کرے گا۔ پر بھروسہ اُس کے لئے کافی ہے (الفرقان،

Give up thy cleverness, O good man and dwell upon
the Lord's Name,
Nanak: have trust in God, that thy fear, pain and
(Dr. Gopal Singh) doubt depart.

जिस मनुष्य को प्रभु का अटल विश्वास है - प्रभु
उस के लिए पर्याप्त है।

ਅਸਟਪਦੀ ॥

Ashtpadi.

ਮਾਨੁਖ¹⁹ ਕੀ ਟੇਕ²⁰ ਬਿਥੀ²¹

Know²² that reliance²⁰ on man¹⁹ is
all in vain²¹.

ਸਭ ਜਾਨੁ²² ॥

ਦੇਵਨ²³ ਕਉ ਏਕੈ²⁴

The Illustrious Lord²³ alone²⁴ is the
Giver²⁵.

ਭਗਵਾਨੁ²⁵ ॥

ਜਿਸ ਕੈ ਦੀਐ²⁶ ਰਹੈ

By whose gifts²⁶ man remains satiated²⁷
and he feels³⁰ not thirst²⁹, again³⁰.

ਅਘਾਇ²⁷ ॥ ਬਹੁਰਿ²⁸ ਨ

ਤ੍ਰਿਸਨਾ²⁹ ਲਾਗੈ ਆਇ³⁰ ॥

ਮਾਰੈ³¹ ਰਾਖੈ³² ਏਕੈ³³

The one³³ Lord Himself³⁴ destroys³¹
and protects³².

ਆਪਿ³⁴

ਮਾਨੁਖ³⁵ ਕੰ ਕਿਛ ਨਾਹੀ

Nothing is in man's³⁵ hand³⁶.

ਹਾਥਿ³⁶ ॥

ਤਿਸ³⁷ ਕਾ ਹੁਕਮੁ³⁸ ਬੁਝਿ³⁹

Peace⁴⁰ ensues⁴¹ from understanding³⁹
His³⁷ order³⁸.

ਸੁਖੁ⁴⁰ ਹੋਇ⁴¹ ॥

ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮੁ ਰਖੁ⁴²

String⁴⁴ His Name and wear it on
thy neck.

ਕੰਠਿ⁴³ ਪਰੋਇ⁴⁴ ॥

ਸਿਮਰਿ⁴⁵ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ

Remember⁴⁵, remember, remember
that⁴⁶ Lord and O Nanak, no
obstacle⁴⁷ shall come in thy way.

ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ⁴⁶ ॥ ਨਾਨਕ

ਬਿਘਨੁ⁴⁷ ਨ ਲਾਗੈ ਕੋਇ ॥੧॥

੧. - ਮਾਨੁਕ੍ਹ ਕੀ ਟਿਕ ਬਰਤ੍ਹੀ ਸੇਧ ਜਾਨੁ - ਦਿਓਨ ਕ੍ਰੋਐ ਇਕੇ ਬੇਗੁਨਾ

੨. - ਜਿਸ ਕੇ ਦੀਐ ਹੈ ਅਘਾਇ - ਬਹੁਰਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਲਾਗੈ ਨਾਹੀ

੩. - ਮਾਨੇ ਰਾਖੈ ਇਕੋ ਏਕੈ - ਮਾਨੁਕ੍ਹ ਕੇ ਚੁਕੈ ਨਾਹੀ ਮਾਧੁ

੪. - ਤਿਸ ਕਾ ਹੁਕਮੁ ਬੁਝੈ ਹੋਇ - ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮੁ ਰਖੈ ਕੰਠਿ ਪਰੋਇ

੫. - ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਸੋਇ

ਨਾਨਕ - ਬਿਘਨੁ ਨ ਲਾਗੈ ਕੋਇ

-੧-

- ۱۔ اے من! کسی غیر کے آسیرے کی اُمید نہ رکھنا عبث ہے۔ صرف ایک اکال پر کچھ ہی سب مخلوقات کو دینے والا ہے۔
- ۲۔ پر بھجو کی بخشش سے انسان مطمئن ہو جاتا ہے۔ پھر طمع اس کے قریب نہیں بھٹکتی ہے۔
- ۳۔ پر بھجو انسان کو مارتا بھی ہے اور زندہ بھی رکھتا ہے۔ یہ اُسی کے اختیار میں ہے۔ انسان کے بس میں کچھ بھی نہیں ہے۔
- ۴۔ پر بھجو کا حکم جان کر ہی سکھ ملتا ہے۔ اے میرے من! تو اس کا نام ہے گلے کا نادر بنا اور اسے یاد کر مَنسَلک کر رشتہ دل میں اُسے۔ نام لے تو اس کا اٹھ بیٹھ
- ۵۔ اُس پر بھجو کا نام ہر وقت سمر۔ اے نانک! سمرن کی برکت سے زندگی کے سفر میں کوئی ٹرکاوٹ نہیں آئے گی۔

14
1

- ۱۔ بھوٹ ہے تکیا ۹ بندوں پر، کب دےتا ہے دینسان تُوکے ।
دےتا ہے بھگوان تُوکے، بس دےتا ہے بھگوان تُوکے ।
- ۲۔ دین اسی کی دین ہے، جس سے پوری ساری آس رہے ।
دین اسی کی دین ہے، جس سے کوئی نہ باقی پیماس رہے ।
- ۳۔ رکھے تو بھو آپ ہی رکھے، مارے تو بھو مارے آپ ।
بندے کے کُछ हाथ नहीं बूह काम करे खुद सारे आप ।

*'Tis He alone with power to save or kill
Lo, nothing hangs upon the human will."*

- ۴۔ اُس کا حکم سَمَکھ لےنے سے دُنیویاں مَن سُوخ ہوتا ہے ।
کِیُن نہیٰں فیر شاہ-رہ ۲ مَن اپنی، اُس کا نام پَروتا ہے
- ۵۔ یاد کر اُس کی، یاد کر اُس کی یاد جب اُس کی آہنی ।
'نانک' فیر کب راہ مے تُوک کو کوئی رُک سَتاہنی ॥۹॥

*"Meditation on Him and Him alone
That thou may'st be taken out of the harms way."*

● ۱. آسارا سہارا ٹک ۔ ۲. گل بیچ ۔

ਨਿਰਮਲ ਰਸਨਾ⁵⁸ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ⁵⁹
ਪੀਉ⁶⁰ ॥ ਸਦਾ ਸੁਹੇਲਾ⁶¹
ਕਰਿ ਲੇਹਿ ਜੀਉ⁶² ॥

By drinking⁶⁰ the Name Nectar⁵⁹
thy tongue⁵⁸ will become pure and
thou shalt render thy soul⁶² ever
comfortable⁶¹.

ਨੈਨਹੁ^{੬੩} ਪੇਖੁ^{੬੪} ਠਾਕੁਰ ਕਾ
ਰੰਗ^{੬੫} ॥

With thine eyes⁶³ see⁶⁴ the
wonderous play⁶⁵ of the Lord.

ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਬਿਨਸੈ⁶⁶ ਸਭ⁶⁷
ਸੰਗ⁶⁸ ॥

By associating with the Saints congregation, all⁶⁷ other associations⁶⁹ vanish⁶⁸.

ਚਰਨ^{੬੯} ਚਲਤੁ^{੭੦} ਮਾਰਗਿ^{੭੧}
^{੭੨}ਗੋਬਿੰਦ^{੭੩} ॥

With thy Feet⁶⁹ walk⁷⁰ the way⁷¹ of
the World⁷² Lord⁷³.

ਮਿਟਹਿ^{੭੫} ਪਾਪ^{੭੬} ਜਪੀਐ^{੭੭}
ਹਰਿ ਬਿੰਦ^{੭੮} ॥

By contemplating over⁷⁶ God, even for a moment⁷⁷, the sins⁷⁵ are washed off⁷⁸.

ਕਰ^{੭੩} ਹਰਿ ਕਰਮ^{੭੭}
ਸਵਨਿ^{੮੦} ਹਰਿ ਕਰਾ^{੮੧} ॥

Perform⁷⁸ God's service⁷⁹ and hear⁸⁰
God's discourse⁸¹.

ਹਰਿ ਦਰਗਹ^੨ ਨਾਨਕ
ਓਜਲ^੩ ਮਥਾ^੪ ॥੨॥

Like this, thy countenance⁸¹ shall be
bright⁸³ in God's court⁸². O Nanak,

۱. اُسْتُتِ مِنْ مَّہِدِ کَرَنَزِ زَکَّار — کَرِ مِنْ مِیرِ سَتِ، یُو پَار

۲۔ نَزَلَ لَنَا الْفُرْقَانُ — سَدَّ سِهْلًا كَرِ لِيْهِ جِيءُ

۳۔ نینہ پیکھ ٹا کر کارنگ۔ سادھ سنگ بنسے سبھ سنگ

۴۔ چَرَن چَلَّے مَارِگِ گوہنَد — مِٹھہ پاپ بچھئے ہر بند

۵۔ کہ ہر کرم سُرُونِ ہر کُتِف

ہر درگاہ نانک اوچل منتھا

- ۱۔ اے انسان تو اپنے سن میں اس عظیم پر بھوکے حمد و ثنا کر۔ پھر اپنا کھوکھرا کام انجام دے۔
- ۲۔ پر بھوکے نام کا سیٹھا اُسرت کس پی کر تو اپنی زبان کو پاک رکھ اقبال نے اسی مضمون کو لے کر کہا ہے۔ "پاک رکھ اپنی زبان تلمیذِ رحمانی ہے تو" تاکہ تمہاری زندگی سکھی ہے۔
- ۳۔ تو اپنی آنکھ سے اکال پر کھ کے جلک کے تماشے دیکھ۔ اس میں سادھ کی سنکت ہی تمہیں چیزوں کے نگاہ پیار سے دُور رکھے گی۔
- ۴۔ تو اپنے پیروں سے راہِ حق پر چل۔ اس میں پر بھوکے نام کو لمحہ بھر سمرنے سے تمہارے سارے باپ اور گناہ دھسل جائیں گے۔
- ۵۔ تو اپنے ناظروں سے اچھے کام کر اور اپنے کانوں سے پر بھوکے بات سن۔ اے ناک! پر بھوکے درگاہ میں انہی باتوں سے سرخروئی حاصل ہوگی

(14/2)

- मन मेरे कर हमद१ खुदा की, निर-अकार समझ।
मन मेरे कर याद उसी की, यो सचा बिउपार समझ। २
- 2- कर ले पाक जबां अपनी को, नाम का अमृत पीता जा।
जी में राहत२ पाता जा, सुख चैन से हरदम जोता जा।
पाक رکھ اپنی زبان تلمیذِ رحمانی ہے تو

3. मालक के नैरंग३ हैं सारे, जग की रंगत देख जरा।
भूलेगी हर संगत तुझ को, साधु की संगत देख जरा।
4. चलता जा तू राह में हक को, हरदम पाउं बढ़ाता जा।
नाम खुदा का लेता जा, और सारे पाप मिटाता जा।
5. कान कर उस का बात सुन उस को, मन तेरा मसहूर४ रहे।
'नानक' फिर दरगाह में रब की, तरा रूप५ पुरनूर६ रहे।

”دست و گوش تو بہ کلام و ذکر او۔ باشد و باشی بہ درگاہ سرخرو“

- १. उसतती । २. आराम । ३. माइया, तलिसम ।

ਬਡਭਾਗੀ⁸⁶ ਤੇ⁸⁷ ਜਨ⁸⁸
ਜਗ⁸⁹ ਮਾਹਿ⁹⁰ ॥ ਸਦਾ
ਸਦਾ⁹¹ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ⁹²
ਗਾਹਿ⁹³ ॥

ਰਾਮ⁹⁴ ਨਾਮ ਜੋ ਕਰਹਿ
ਬੀਚਾਰ⁹⁵ ॥ ਸੇ⁹⁶ ਧਨਵੰਤ⁹⁷
ਗਨੀ⁹⁸ ਸੰਸਾਰ ॥

ਮਨਿ⁹⁹ ਤਨਿ¹⁰⁰ ਮੁਖਿ²
ਬੋਲਹਿ³ ਹਰਿ ਮੁਖੀ⁴ ॥
ਸਦਾ ਸਦਾ⁵ ਜਾਨਹੁ⁶ ਤੇ⁷
ਸੁਖੀ⁷ ॥

ਏਕੋ ਏਕੁ⁹ ਏਕੁ¹⁰ ਪਛਾਨੈ¹² ॥
ਇਤ¹³ ਉਤ¹⁴ ਕੀ ਓਹੁ
ਸੋਝੀ¹⁵ ਜਾਨੈ¹⁶ ॥

ਨਾਮ ਸੰਗ ਜਿਸ ਕਾ ਮਨੁ
ਮਾਨਿਆ¹⁷ ॥ ਨਾਨਕ
ਤਿਨਹਿ¹⁸ ਨਿਰੰਜਨੁ¹⁹
ਜਾਨਿਆ²⁰ ॥੩॥

Very⁸⁵ fortunate⁸⁶ are those⁸⁷
persons⁸⁸ in⁸⁹ the world⁸⁹, who
ever and ever⁹¹ chant⁹³ God's glory⁹².

They⁹⁶ who meditate⁹⁵ on Lord's⁹⁴
Name, are accounted⁹⁸ wealthy⁹⁷ in
the world.

Who with their soul⁹⁹, body¹⁰⁰ and
mouth² repeat³ the Name of Supreme⁴
God;—know⁵ that they⁶ are ever and
ever⁷ happy.

He, who recognises¹² the one and⁹
one Unique¹⁰ Lord, obtains¹⁶ the
knowledge¹⁵ of this world¹³ and
the next one¹⁴.

He¹⁸ whose mind is won over¹⁷ to
the Name, shall, O Nanak, know²⁰
the Pure One¹⁹.

- ੧- بڈ بھاگی جن جگ مہا — سدا سدا ہر کے گن گاہ ۱۴/۳
- ੨- رام نام جو کرہ بیچار — سے دھنونت غنی سنار
- ੳ- من تن مکھ بولہ ہر مکھی — سدا سدا جانہ تے سکھی
- ۴- ایلو ایک ایک پچھانے — ات ات کی اوہ سوچھی جانے
- ۵- نام سنگ جس کا من مانیا
- نانک تہہ نرنجن جسا نیا

۱۔ جو انسان پر بھوکا ہم ہمیشہ گاتے ہیں، وہی جگت میں اقبالہند اور قسمت والے گردانے جاتے ہیں۔

۲۔ وہی لوگ جگت میں دھنی اور اچھے نصیب والے ہیں جو اکال پرکھ کے نام کا دھیان رکھتے ہیں۔ گوربانی کے مصداق۔ مایا و ڈیالی، سو و ڈاجن رام لولائی

۳۔ جو لوگ تن، من اور زبان سے پر بھوکا نام سمرتے ہیں، جانو، وہ ہمیشہ سکھی ہیں۔

۴۔ جو لوگ صرف ایک پر بھوکا کو پہچانتے ہیں، وہ زندگی کے سارے سفر سے واقف ہیں۔

۵۔ انسان کا من جب شک و شبہ کو چھوڑ کر پر بھوکا کے نام کے ساتھ موافقت تسلیم کرتا ہے، اے نانک! من پر بھوکا کو پہچان لیتا ہے۔

14
3

- ۱۔ दुनीआं में खुशकिसमत१ हैं और अच्छे भाग उनीं के हैं।
रब के जो गुन गाएँ हरदम, भीठे राग उनीं के हैं।
२. याद करे जो नाम खुदा का, मन में रखे धिमान बुहो।
दुनीआं में धनवान बुही है, दुनीआं में धनवान बुही।
३. तन मन से और मूंह से अपने, नाम जो रब का लेता है।
रहिता है खुशहाल हमेशा, नाम उसे सुख देता है।

ਜਿਹੜੇ ਭਲੇ ਭੈਰਮਨ ਤਨ ਤੇ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਉਚਾਰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨੂੰ ਸਦਾ ਸੁਖੀ ਮਿਲੇ।

4. एक खुदा को मानेगा, बस एक ही को पहिचानेगा।
इस दुनीआं२ की जानेगा, वुह उस दुनीआं३ की जानेगा।
5. नाम से मन लग जाए जिस का, जिस ने मन से माना है।
'नानक' उस ने सचे दिल से, पाक४ निरंजन५ जाना है॥३॥

They whose mind hath accepted the Company of the Name
They have known the Lord, the Immaculate God (G. Singh)
भागां वाले । २. लोक । ३. परलोक । ४. पवित्र । ५. ईशवर ।

ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ²¹ ਆਪਨ
ਆਪੁ²² ਸੁਝੈ²³ ॥ ਤਿਸ ਕੀ
ਜਾਨਹੁ²⁴ ਤਿਸਨਾ²⁵ ਬੁਝੈ²⁶ ॥
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਹਰਿ ਹਰਿ²⁷
ਜਸੁ²⁸ ਕਹਤ²⁹ ॥ ਸਰਬ³⁰
ਰੋਗ³¹ ਤੇ ਓਹੁ ਹਰਿ ਜਨੁ³²
ਰਹਤ³³ ॥
ਅਨ³⁴ ਦਿਨੁ ਕੀਰਤਨੁ³⁵
ਕੇਵਲ³⁶ ਬਖਾਨੁ³⁷ ॥
ਗ੍ਰਿਹਸਤ³⁸ ਮਹਿ³⁹ ਸੋਈ⁴⁰
ਨਿਰਬਾਨੁ⁴¹ ॥
ਏਕ⁴² ਉਪਰਿ ਜਿਸੁ ਜਨ⁴³
ਕੀ ਆਸਾ⁴⁴ ॥ ਤਿਸ⁴⁵ ਕੀ
ਕਟੀਐ ਜਮ⁴⁶ ਕੀ ਫਾਸਾ⁴⁷ ॥
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ⁴⁸ ਕੀ ਜਿਸੁ ਮਨਿ
ਭੂਖ⁴⁹ ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਸਹਿ⁵⁰
ਨ ਲਾਗਹਿ⁵¹ ਦੁਖ⁵² ॥੪॥

Know²⁴ that his desire²⁵ is quenched²⁶
who by Guru's favour²¹,
understands²³ his ownself²².

The man of God³², who in the guild
of saints utters²⁹ Lord God's²⁷
praises²⁸, gets exempt³³ from all³⁰ the
ailments³¹.

He⁴⁰, who, night³⁴ and day, chants³⁷
only³⁶ the praise³⁵ of the Lord,
remains detached⁴¹ in³⁹ his
household³⁸.

The man⁴², who pins his hope⁴⁴ on
God alone⁴⁶, for him⁴⁵, Death's⁴⁶
noose⁴⁷ is cut.

He⁵⁰, in whose mind is the hunger⁴⁹
of the Supreme Lord⁴⁸, suffers⁵¹ no
pain⁵², O Nanak.

- ੧ - ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਅਪਨ ਆਪੁ ਸੁਝੈ - ਤਿਸ ਕੀ ਜਾਨਹੁ ਤਿਸਨਾ ਬੁਝੈ ੧੫
- ੨ - ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਸੁ ਕਹਤ - ਸਰਬ ਰੋਗ ਤੇ ਓਹੁ ਹਰਿ ਜਨੁ ਰਹਤ ੨
- ੩ - ਅਨ ਦਿਨੁ ਕੀਰਤਨੁ ਕੇਵਲ ਬਖਾਨੁ - ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਮਹਿ ਸੋਈ ਨਿਰਬਾਨੁ ੩
- ੪ - ਏਕ ਉਪਰਿ ਜਿਸੁ ਜਨ ਕੀ ਆਸਾ - ਤਿਸ ਕੀ ਕਟੀਐ ਜਮ ਕੀ ਫਾਸਾ ੪
- ੫ - ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਜਿਸੁ ਮਨਿ ਭੂਖ - ਨਾਨਕ ਤਿਸਹਿ ਨ ਲਾਗਹਿ ਦੁਖ ੫

- ۱۔ گوروں کی مہر سے جس انسان کو اپنے آپ کی پہچان ہوتی ہے، جان لو کہ اسے طمع کی پیاس نہ سمجھ گئی۔ آگاہ بات یہ ہے کہ اگر لطفِ پیغمبر (گورو) خود را شناخت نہ ملے تو ہی اسے جان لے۔
- ۲۔ جو انسان پر کچھ کا پیار اس قدر سادہ سنگت میں اکال پر کچھ کی عظمت کی وصف لگاتا ہے۔ وہ سارے امراض (خاص کر طمع) سے بچ جاتا ہے۔
- ۳۔ جو بشر ہر روز پر کچھ کے نام کا کیرتن کرتا رہتا ہے۔ اس پر کچھ گمراہی میں رہنے کے باوجود مایا کی پیاس کا اثر نہیں ہوتا ہے۔
- ۴۔ جس بشر نے صرف اکال پر کچھ سے اپنی ساری اُمیدیں وابستہ کی ہیں، اُس کی موت کی پیمانی کی رسی خود بخود کٹ جاتی ہے۔
- ۵۔ جس بشر کے من میں پر کچھ سے ملنے کی تمنا ہے۔ اسے نانت ! اسے کوئی دکھ نہیں پہنچا سکتا ہے۔

(14/4)

- ۱۔ جس کو گورو کو رہیمت ۹ سے، خود خوج اپنا میل जाएगा।
उस को पिआस बुझेगी सारी, मन को सोरी २ पाएगा।
- ۲۔ साधू की संगत पा कर जो, रब नाम को जपता जाता है।
सभ रोगों से पाक रहे तन मन की सेहत पाता है।
- ३۔ जो बंदा उस एक खुदा की, हमद सना ३ दिन रात करे।
अपने ही घर बार में रहि हर, हासल आप नजात ४ करे।
- ४۔ वह बंदा जो एक खुदा पर, आस लगाए रहिता है।
मौत का फंदा कट जाएगा, वह कब ज़हिमत ५ सहिता है।
- ५। पाक खुदा की भूख जिसे है चैन वह रब से पाएगा।
दुख उसका मिट जाए 'नानक' दुख उसका मिट जाएगा। ४।

"Who hungers for the Lord Most High
Away from Him all pains shall fly."

- १. किरपा । २. त्रिपती । ३. उत्तती । ४. मुक्ती । ५. दुख कलेश

ਜਿਸ ਕਉ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਮਨਿ⁵³
ਚਿਤਿ⁵⁴ ਆਵੈ⁵⁵ ॥ ਸੋ⁵⁶
ਸੰਤੁ ਸੁਹੇਲਾ⁵⁷ ਨਹੀ
ਭੁਲਾਵੈ⁵⁸ ॥

ਜਿਸੁ ਪ੍ਰਭੁ ਅਪੁਨਾ ਕਿਰਪਾ⁵⁹
ਕਰੈ⁶⁰ ॥

ਸੋ⁶¹ ਸੇਵਕੁ⁶² ਕਹੁ⁶³ ਕਿਸ
ਤੇ ਡਰੈ⁶⁴ ॥

ਜੈਸਾ⁶⁵ ਸਾ ਤੈਸਾ⁶⁶
ਦਿਸਟਾਇਆ⁶⁷ ॥

ਅਪੁਨੇ ਕਾਰਜ⁶⁸ ਮਹਿ⁶⁹
ਆਪਿ ਸਮਾਇਆ⁷⁰ ॥

ਸੋਧਤ⁷¹ ਸੋਧਤ ਸੋਧਤ
ਸੀਝਿਆ⁷² ॥

ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ⁷³ ਤਤੁ⁷⁴ ਸਭੁ
ਬੁਝਿਆ⁷⁵ ॥

ਜਬ⁷⁶ ਦੇਖਉ ਤਬ⁷⁷ ਸਭੁ
ਕਿਛੁ⁷⁸ ਮੂਲੁ⁷⁹ ॥

ਨਾਨਕ ਸੋ⁸⁰ ਸੁਖਮੁ⁸¹ ਸੋਈ⁸²
ਅਸਥੁਲ⁸³ ॥੫॥

Who, within his mind⁵³ and heart⁵⁴
remembers⁵⁵ Lord God, he⁵⁶, the
saint, is comfortable⁵⁷ and wavers⁵⁸
not.

The⁶¹ servant⁶², unto whom his
Master shows⁶⁰ mercy⁵⁹;—

Say⁶³ of whom should he be
afraid⁶⁴ ?

As⁶⁵ the Lord is, so⁶⁶ does He
appear⁶⁷ unto him.

In⁶⁹ His creation⁶⁸, the Master
Himself is contained⁷⁰.

Searching⁷¹, searching and searching,
ultimately the mortal succeeds⁷².

By Guru's grace⁷³, he comes to
know⁷⁵ the whole reality⁷⁴.

When⁷⁶ I look, then⁷⁷, I see God at
the root⁷⁹ of all the things⁷⁸.

Nanak He⁸⁰ Himself is minute⁸¹ and
Himself⁸² great⁸³.

۱۔ جس کئے ہر پر بھ مسیحیت آئے — سو سنت سہیلانہی ڈلائے ۱۴/۵

۲۔ جس پر بھ اپنا کریا کرے — سو سیوک کہہ کس تے دئے

۳۔ جیسا تیسرا دسٹایا — اپنے کالج مہر آپ سمایا

۴۔ سو دھت سوئت سوئت سیجھیا — گور پر سادیت سبھ بوجھیا

۵۔ جب دیکھئے تب سبھ کچھ مول

ناتک سو سو کھم سوئی استھول
-۵-

- ۱- جس بشر کے من میں پھر ہمیشہ یاد رہتا ہے، وہ سنت ہے۔ وہ کبھی اپنا توازن کھو نہیں بیٹھتا ہے۔
- ۲- پر پھر جس بشر پر رہ کر رہتا ہے۔ کہو! کہ اُس کو کس غیر کا اندیشہ یا خوف خطر رہتا ہے۔
- ۳- ایک بشر کو اپنے من کی شدھی، صفائی اور پاکیزگی کی وجہ سے پھر ویسا ہی دکھائی دیتا ہے جیسا کہ وہ حقیقت میں ہے۔
- ۴- اگر بندہ خدا مسلسل طور پر سوچ و چار کر کے عالم مرکزیت میں پڑتا ہے، پھر گورو کی مہر سے اُسے اصلیت سمجھ آتی ہے۔
- ۵- اے نانک! تجھے پر بھی پڑھو کی مہر ہوئی ہے۔ اب میں جدھر دیکھتا، تجھے تجیز میں رب ہی رب نظر آتا ہے۔ عالم موجودات بھی وہی خود ہے

14
5

- 1- मन में याद करे जो रब को हक १ में विमान लगाए वुह ।
संत वुही खुशहाल रहे, मन दुबिधा में कब पाए वुह ।
"Within whose heart and mind the Lord doth dwell
Happy is he and with him all goes well."
- 2- जिस पर रब की किरपा हो, वुह रहमत उसकी पाएगा ।
वुह बंदा कब डरता है, और उस को कौन डराएगा ।
- 3- येन हकीकत २ के जैसा रब है, वैसा दरशन पाता है ।
अपनी ही मखलूक ३ के अन्दर खालिक ४ आप समाता है ।
1. पदव । 2. सत्ति । 3. परम सत्ति । 4. प्रकाश रूप ।
- 4- डूँडा डूँडा डूँडा जिस ने, पाई डूँड रसाई ६ है ।
उस ने मुर को रहमत से, सम असल हकीकत ५ पाई है ।
- 5- हर खे की जड़ मूल वुही है, उस का सारा जलवा ७ है ।
आहिर ८ उस का जलवा 'नानक बातिन ९ उसका जलवा है ॥ १॥

خالق خلق نہ خلق خالق پور رہیو سرب ٹھائی
نہ کو میرا دسمن رہیا نہ ہم کس کے بُرائی

۱. सति सरूप । २. परम सति । ३. अशरी ४. परमात्मा ।

९. छविमा होइया । ८. प्रत्यक्ष ।

ਨਹ ਕਿਛੁ ਜਨਮੈ ਨਹ ਕਿਛੁ ਮਰੈ ॥	Nothing is born and nothing dies.
ਆਪਨ ਚਲਿਤੁ ⁸⁴ ਆਪ ⁸⁶ ਹੀ ਕਰੈ ⁸⁵ ॥	His plays ⁸⁴ , He Himse'f ⁸⁶ enacts ⁸⁵ .
ਆਵਨੁ ^{86*} ਜਾਵਨੁ ⁸⁷ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ⁸⁸ ਅਨਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ⁸⁹ ॥	Coming ^{86*} and going ⁸⁷ , visible ⁸⁸ and invisible ⁸⁹ and the entire ⁹² world ⁹³ .
ਆਗਿਆਕਾਰੀ ⁹⁰ ਧਾਰੀ ⁹¹ ਸਭ ⁹² ਸਿਸਟਿ ⁹³ ॥	He has made ⁹³ obedient ⁹⁰ to Himself.
ਆਪੇ ਆਪਿ ⁹⁴ ਸਗਲ ⁹⁵ ਮਹਿ ⁹⁶ ਆਪਿ ॥	He is all by Himself ⁹⁴ . Himself He is contained amongst ⁹⁶ all ⁹⁵ .
ਅਨਿਕ ⁹⁷ ਜੁਗਤਿ ⁹⁸ ਰਚਿ ⁹⁹ ਥਾਪਿ ¹⁰⁰ ਉਥਾਪਿ ¹⁰¹ ॥	Employing ⁹⁹ various ⁹⁷ devices ⁹⁸ He makes ¹⁰⁰ and unmakes ¹⁰¹ .
ਅਬਿਨਾਸੀ ¹⁰² ਨਾਹੀ ਕਿਛੁ ਖੰਡ ¹⁰³ ॥	He is Imperishable ¹⁰² and nothing of Him is frangible ¹⁰³ .
ਧਾਰਣ ¹⁰⁴ ਧਾਰਿ ਰਹਿਓ ¹⁰⁵ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ¹⁰⁶ ॥	He is lending ¹⁰⁴ support ¹⁰⁵ to the Universe ¹⁰⁶ .
ਅਲਖ ¹⁰⁷ ਅਭੇਦ ¹⁰⁸ ਪੁਰਖ ¹⁰⁹ ਪਰਤਾਪ ¹¹⁰ ॥	Lord's ¹⁰⁷ glory ¹⁰⁸ is unapprehensible ¹⁰⁹ and Inscrutable ¹¹⁰ .
ਆਪਿ ਜਪਾਏ ਤ ¹¹¹ ਨਾਨਕ ਜਾਪ ¹¹² ॥੬॥	Nanak, if He causes man to remember Him, then ¹¹¹ does he remember ¹¹² Him.

- ੧ - نہ کچھ جَنمے نہ کچھ مَرے — آپن چلتُ آپ ہی کرے ॥
- ੨ - اُون جاونُ دِرِسٹُ اُن دِرِسٹُ — آگیا کارِی دھاری سیمہ سرسٹ
- ੩ - آپے آپِ سَکَل مہرِ آپ — اُنکِ جُگتِ رُچ تھّا اُتھاپ
- ੪ - اپنا سہی ناہی کچھ کھنڈ — دھارن دھارِ رُو او برہمنڈ
- ੫ - اَلکھ اَبھو پُرکھ پُر تاپ
- ੬ - آپ جپائے ت ناک جپا

۱۔ نہ کچھ پیدا ہوتا ہے اور نہ کچھ مرتا ہے۔ وہ پر مجھو یہ جنم مرن کے کھیل خود کھیلتا ہے۔

۲۔ پیدا ہونا اور مرنے کا نظریہ والی دنیا اور عالم عاقبت پر مجھو نے اپنے ماتحت رکھے ہیں۔ یہ قدرت کے سامنے کھیل وہی قائم رکھے ہوئے ہیں۔

۳۔ پر مجھو قائم بذات ہے۔ اور عالم موجودات میں آپ ہی آپ ہے۔ وہ کئی طریقوں سے موجودات کو بنا لیا ہے اور خود ہی اسے فنا بھی کرتا ہے۔

۴۔ پر مجھو کی ذات ابدی طور لافانی ہے۔ اس کا کچھ بھی فنا یا برباد نہیں ہوتا ہے۔ وہ نظام کائنات کو قائم رکھے ہوئے ہے۔

۵۔ بیان سے بالاتر پر مجھو کی شان کے بھید کا سراغ نہیں ملتا ہے۔ اے ناک! اگر وہ اپنا نام خود چپائے تو انسان اسے چپ کر سکتا ہے۔

14
6

۱۔ کون جہاں میں آتا ہے، مگر کون جہاں سے مرنے لگتا ہے !
خالک مالک آپ ہی اپنا، خال یہ سارا کرتا ہے !

ना रुझ नमरा जै, ना रुझ मरता जै, हि नम मरता ठं पुरु आप जी
अल रर सिग जै ॥

۲۔ ایک جاہل ایک باتیں ہے، ایک آتا ہے ایک جاتا ہے !
سب उसके फुरमान १ में हैं हर शौ को आप चलाता है !

۳۔ ہر شے میں وہ آپ بستا ہے، اس کے رنگ نیرالے ہیں !
आप बनाए आप बिगाड़े, उस के ढंग निराले हैं !

۴۔ باقی ۲ ہے وہ باقی ہے، لافانی ۳ ہے لافانی ہے !
उस से कल चलतो है जग की, वह दुनोआ का बानी ४ है !

۵۔ آली ۵ ہے وہ مٹا ۶ ہے، شان اسی کی والا ۷ ہے !
जिस को आप जपाने 'नानक', नाम की जपता माला है ॥ ६ ॥

۲. उत्तम । ६. गुप्त । ७. उची ।

۱. हुकम । २. सथाई ३. अभिनाशो ४. वनाउन वाला ।

५. उत्तम । ६. गुप्त । ७. उची ।

ਜਿਨ ਪ੍ਰਭੂ ਜਾਤਾ¹⁶ ਸੁ¹⁶
ਸੋਭਾਵੇਤ¹⁷ ॥

ਸਗਲ ਸੰਸਾਰੁ ਉਧਰੈ¹⁸
ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰਿ¹⁹ ॥

ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਸੇਵਕ ਸਗਲ
ਉਧਾਰਨ²⁰ ॥

ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਸੇਵਕ ਦੂਖ²¹
ਬਿਸਾਰਨ²² ॥

ਆਪੇ²³ ਮੇਲਿ ਲਏ²⁴
ਕਿਰਪਾਲ²⁵ ॥

ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ²⁶ ਜਪਿ²⁷
ਭਏ ਨਿਹਾਲ²⁸ ॥

ਉਨ ਕੀ²⁹ ਸੇਵਾ ਸੋਈ³⁰
ਲਾਗੈ³¹ ॥ ਜਿਸ ਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾ³²
ਕਰਹਿ ਬਡਭਾਗੈ³³ ॥

ਨਾਮੁ ਜਪਤ³⁴ ਪਾਵਹਿ
ਬਿਸਾਮੁ³⁵ ॥

ਨਾਨਕ ਤਿਨ³⁶ ਪੁਰਖ³⁷
ਕਉ ਉਤਮ³⁸ ਕਰਿ³⁹

ਮਾਨੁ⁴⁰ ॥੭॥

They¹⁶, who know¹⁶ the Lord are
glorious¹⁷.

The whole world is saved¹⁸ by
their instruction¹⁹.

Lord's slaves save²⁰ all.

By the association of the slaves of
the Lord calamity²¹ is forgotten²².

The Merciful²³ Master unites²⁴ them
with Himself²⁵.

By uttering²⁷ the Guru's hymns²⁶ they
become Jubilant²⁸.

Only²⁹ that fortunate man³⁰,
applies³¹ himself to their service³²,
to whom God shows mercy³³.

They who utter³⁴ the Name obtain
rest³⁵.

Nanak deem⁴⁰ those³⁹ persons³⁷ as³⁸
noble³⁸.

੧ - جن پر بھ جاتا ہے سو بھ اوت — سنگل سنسار اُدھرے تن میت

੨ - پر بھ کے سیوک سنگل اُدھارن — پر بھ کے سیوک دُوکھ بھارن

੩ - آپے میل نئے کر پال — گور کا سبب جپ بھئے نہال

੪ - اُن کی سیوا سوئی لا گے — جس نو کرپا کرہ بڈ بھاگے

੫ - نام جپت پاؤہ بھرام

نانک تن پر بھ کو اوتم کران

- ੮ -

- ۱- جن بندوں نے پیر پھو کو پہچان لیا، وہی عظمت والے ہیں۔ سارے انفسار اُن کے اُپدیشوں کے طعنیل بُرائیوں سے بچتا ہے۔
- ۲- پیر پھو کے سیوک، لوگوں کی رکھشا کرتے ہیں۔ اور اُن کے دُکھ درد دور کرتے ہیں۔
- ۳- وہ مہربان خدا اپنے بند کو خود اپنے ساتھ ملاتا ہے۔ پھر وہی بند گانِ خدا ست گورو کا شبد چپ کر نہال ہو جاتے ہیں۔
- ۴- وہی بند گانِ خدا اُن کے سیوکوں کی سیوا میں لگے ہیں۔ جن کو خدا کی مہر سے اقبالِ مہر نصیب ہوئی ہے
- ۵- وہ سیوک نام چپ کر دل کا سکوں حاصل کرتے ہیں۔ اسے نانات! اُن مابدوں کو عظمت والے لوگ سمجھ۔

(14/7)

- 1- जिस ने रबको जान लीया, शान उसकी निग्यारी निग्यारी है। हरफ कहे जब एक भी मूंह से, बनती दुनीयां सारी है।
- 2 रब के ऐसे बंदे ही, दुनीयां को पार लगाएंगे। रब के ऐसे बंदे ही, दुनीयां का रोग मिटाएंगे।
- 3- रहिमत वाला रब उन सब को, अपने साथ मिलाएगा। गुर से सुन कर नाम जपे, सो दुनीयां में सुख पाएगा।
- 4- ऐसे रब के बंदों की, इनसान बूह सेवा करता है। जिस पर रहिमत रब की है, और जिस का भाग निराला है।

خدمتِ شاں می کند کس ارجمند - رحمت حق بر پناں بخت بلند

- 5- नाम जपे जो नाम जपे, पाता है भमन भमान२ वही। 'नानक' सब से अच्छा है, रखता है ऊंची शान वही॥७॥

He findeth peace by meditation

On the NAME. Nanak know that such a one is the Highest of the high. (Dr. Gopal Singh)

● १. बखरी बखरी। २. सुख शांती।

ਜੋ ਕਿਛੁ ⁴¹ ਕਰੈ ਸੁ ⁴² ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਰੇਗਿ ⁴³ ॥	whatever ⁴¹ the saint does, he ⁴² does for Lord's love ⁴³
ਸਦਾ ਸਦਾ ⁴⁴ ਬਸੈ ⁴⁵ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ⁴⁶ ॥	For ever and aye ⁴⁴ , he abides ⁴⁵ with ⁴⁶ God.
ਸਹਜ ਸੁਭਾਇ ⁴⁷ ਹੋਵੈ ⁴⁸ ਸੋ ⁴⁹ ਹੋਇ ⁵⁰ ॥	He is pleased at the ⁴⁹ occurrence ⁵⁰ , of what 's naturally ⁴⁷ to occur ⁴⁸ .
ਕਰਣੈ ਹਾਰੁ ⁵¹ ਪਛਾਣੈ ⁵² ਸੋਇ ⁵¹ ॥	He ⁵³ recognises ⁵⁷ Him as the Creator ⁵¹
ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਕੀਆ ⁵⁴ ਜਨ ⁵⁵ ਮੀਠ ⁵⁶ ਲਗਾਨਾ ॥	Lord's doing ⁵⁴ is sweet ⁵⁸ unto His slave ⁵⁵ .
ਜੈਸਾ ⁵⁷ ਸਾ ਤੈਸਾ ⁵⁸ ਦਿਸਟਾਨਾ ⁵⁹ ॥	As ⁵⁷ the Lord is, so ⁵⁸ He appears ⁵⁹ unto him.
ਜਿਸ ਤੇ ਉਪਜੇ ⁶⁰ ਤਿਸੁ ਮਾਹਿ ⁶¹ ਸਮਾਏ ⁶² ॥	He is absorbed ⁶² in ⁶¹ Him from whom he had sprung ⁶⁰ .
ਓਇ ⁶³ ਸੁਖ ਨਿਧਾਨ ⁶⁴ ਉਨਹੂ ⁶⁵ ਬਨਿ ਆਏ ⁶⁶ ॥	He ⁶³ is the treasure of ⁶⁴ peace. This honour becomes ⁶⁶ him ⁶⁵ alone.
ਆਪਸ ⁶⁷ ਕਉ ਆਪਿ ⁶⁸ ਦੀਨੈ ⁶⁹ ਮਾਨੁ ⁷⁰ ॥	To His ⁶⁷ slave, God Himself ⁶⁸ has given ⁶⁹ honour ⁷⁰ .
ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਜਨੁ ⁷² ਏਕੈ ⁷¹ ਜਾਨੁ ⁷³ ॥੮॥੧੪॥	Nanak, know ⁷³ that the Lord and His slave ⁷² are one and the same ⁷¹ .

- ੧ - جو کچھ کرے سو پرہجہ کے رنگ — سدا سدا بسے ہر سنگ ۱۴
- ۲ - سہج سبھاء ہوئے سو ہوئے — کرنے مار پچھانے سوئے
- ۳ - پرہجہ کا کیسا جن میں ٹھہر لگانا — جیسا سا تیسا در بستانا
- ۴ - جس تے اچھے تیس ماہ سہائے — اوئے سکھ نہ دھان اُنہوں نے آئے
- ۵ - آپس کو آپ دینومان
- ۸ - نانک پرہجہ جن ایکو جان

- ۱- پر بھوکا سیوک ہمیشہ اُس کی حضوری میں رہتا ہے۔ وہ جو کچھ کرتا ہے
پر بھوکا رضا میں رہ کے کرتا ہے۔
- ۲- جو کچھ بھی وقوع میں آتا ہے، پر بھوکے سیوک وہ خوشی سے واقع ہونے
دیتے ہیں، کیونکہ وہ پر بھوکو ہی حقیقی کراون مار ہونے پر ایمان رکھتے ہیں۔
- ۳- پر بھوکے سیوک کو اُس کا ہوا میٹھا لگتا ہے، کیونکہ پر بھوکو ہر جگہ موجود
ہے۔ اور وہ انہیں ویسا ہی لگتا ہے جیسا کہ وہ ہے۔
- ۴- جس پر بھوکو سے وہ سیوک پیدا ہوتے ہیں وہ اُسی کی طرف راعب
ہوتے ہیں۔ وہ تسکین و سکون کا خزانہ ہوتے ہیں۔ ایسا رتبہ انہیں نہیں دیتا۔
- ۵- اے ناک! پر بھوکو اور اُس کے سیوک کو ایک روپ خیال کر۔ سیوک
کو مان بے کر پر بھوکو اپنے آپ کو مان دیتا ہے، کیونکہ سیوک کا مان پر بھوکا ہی
مان ہے۔

(14/8)

रंग में रब के रंगा है, जो करता है या कहिता है।
रंग में रब के रंगा है, वुह साय खुदा के रहिता है।

- 1- *Whatever (a Gurus' Devotee) doeth, he doeth
in the love of God,
And the Lord for ever Abideth with him.*
- होता है सो होने दे बेचैन न जी जिनहार करे।
समझे जो कुभ होता है, करतार करे, करतार करे।
- 2- पाक खुदा जो करता है, सतों को मोठा लगता है।
जैसा है वुह औन हकीकत, उन को वैसा लगता है।
- 3- जात से जिस को आए हैं, फिर उस में आप समाएँगे।
चैन उसी को हासल है, वुह सुख की दौलत पाएँगे।
- 4- शान बढ़ा कर अपनों को, खुद अपनी शान बढ़ाई है।
रबमें और रबवालों में, कब 'नानक' फरक जुदाई है। ११४
- 5- *"There is nothing accidental under the Sun,
It is all pre-planned by the Lord."*

● १. ब्राह्म ब्राह्म । २. परम सति सरूप । ३. अडरता, बखेवां ।

੧੫

ਸਲੋਕੁ ॥

ਸਰਬ⁷⁴ ਕਲਾ⁷⁵ ਭਰਪੂਰ⁷⁶ ਪ੍ਰਭ
ਬਿਰਥਾ⁷⁷ ਜਾਨਨਹਾਰ ॥
ਜਾ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ⁷⁹ ਉਧਰੀਐ⁸⁰
ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਬਲਿਹਾਰ ॥ ੧ ॥

سُلوک

سَرَبْ کَلّا بھَر پُور پُربھ
بِر بھِثّا جّانن ہار
جا کئے سِمرن اُدھریئے
نانک تِس بلیہار

Slok.

The Lord is replete⁷⁶ with all⁷⁴
powers⁷⁵ and is the knower⁷⁸ of our
troubles⁷⁷.

Nanak is a sacrifice⁸² unto Him⁸¹,
by whose meditation⁷⁹ man is saved⁸⁰.

15

سلوک

پھر بھو اپنی تمام قدرت کا ہلہ کے ساتھ مُکمل ہے۔
وہ مُشکلات کو جانتا ہے۔ اے ناک! جس پر بھو کے نام
کے سمرن سے لوگ بُرائیوں سے بچ سکتے ہیں، اُس پر
ہمیشہ قُرآن ہو جائیں۔

ذاتِ حق ہے حُسنِ کلِ حُسنِ تمام - واقعہ ہر ریزو اجمال و مرَام
جس کی بھگتی میں نہاں مکتی کا سار - نالک اُس پہ یوں تین تین مہرِ تار
(نرسنگھ دہلوی)

**प्रभुसबशक्तियोंमेंबसताहै,मनकीदशा जानताहै
जिसके स्मरण से बेड़ा पार हो जाता है,
नानक उसके कुर्बान जाता है।**

"God is the fount of every thing
He knows the ill that us befall,
In simran or salvation lies
To Him let's sacrifice our all"

ਅਸਟਪਦੀ ॥

ਟੂਟੀ⁸⁵ ਗਾਢਨਹਾਰ⁸⁴
ਗੁਪਾਲ⁸⁶ ॥

Ashtpadi.

The World⁸⁵-cherisher⁸⁶ is the
Mender⁸⁴ of the broken⁸³.

ਸਰਬ ਜੀਆ⁷⁸ ਆਪੇ
ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ⁸⁸ ॥

He Himself cherishes⁸⁸ all the
sentient beings⁸⁷.

ਸਗਲ ਕੀ ਚਿੰਤਾ⁸⁹ ਜਿਸੁ
ਮਨ ਮਾਹਿ⁹⁰ ॥ ਤਿਸ⁹² ਤੇ
ਬਿਰਥਾ⁹¹ ਕੋਈ ਨਾਹਿ ॥

None returns empty-handed⁹¹ from
Him⁹², within⁹⁰ whose mind is the
anxiety⁸⁹ of all.

ਰੇ ਮਨ⁹³ ਮੇਰੇ ਸਦਾ⁹⁴ ਹਰਿ
ਜਾਪਿ⁹⁵ ॥

O my soul⁹³, ever⁹⁴ meditate⁹⁵ thou
on the Lord.

ਅਬਿਨਾਸੀ⁹⁶ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪੇ
ਆਪਿ⁹⁷ ॥

The Imperishable⁹⁶ Lord is all-in-all⁹⁷.

ਆਪਨ⁹⁸ ਕੀਆ⁹⁹ ਕਛੁ ਨ
ਹੋਇ¹⁰⁰ ॥ ਜੇ ਸਉ⁹ ਪ੍ਰਾਨੀ¹
ਲੋਚੈ⁴ ਕੋਇ ॥

By mortal's⁹⁸ own⁹⁹ doing⁹⁹ nothing
can be done¹⁰⁰, even though² he
may desire⁴ it hundreds⁵ of times.

ਤਿਸੁ⁶ ਬਿਨੁ ਨਾਹੀ ਤੇਰੈ
ਕਿਛੁ ਕਾਮ⁷ ॥

Without Him⁶, nothing is of any
avail⁷ unto thee.

ਗਤਿ⁸ ਨਾਨਕ ਜਪਿ⁹ ਏਕ¹⁰
ਹਰਿ ਨਾਮ ॥੧॥

Salvation⁸ is attained by repeating⁹
the Name of God alone¹⁰, O Nanak.

- ੧ - ਟੂਟੀ ਗਾਢਨਹਾਰ ਗੁਪਾਲ — ਸਰਬ ਜੀ ਆਪੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ
 ੨ - ਸਗਲ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਜਿਸੁ ਮਨ ਮਾਹਿ — ਤਿਸ ਤੇ ਬਿਰਥਾ ਕੋਈ ਨਾਹਿ
 ੩ - ਰੇ ਮਨ ਮੇਰੇ ਸਦਾ ਹਰਿ ਜਾਪਿ
 ੪ - ਅਬਿਨਾਸੀ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪੇ ਆਪਿ
 ੫ - ਆਪਨ ਕੀਆ ਕਛੁ ਨ ਹੋਇ ॥ ਜੇ ਸਉ ਪ੍ਰਾਨੀ ਲੋਚੈ ਕੋਇ
 ੬ - ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਨਾਹੀ ਤੇਰੈ ਕਿਛੁ ਕਾਮ
 ੭ - ਗਤਿ ਨਾਨਕ ਜਪਿ ਏਕ ਹਰਿ ਨਾਮ ॥੧॥

- ۱۔ سارے جانداروں کو پالنے والا رب وہ خود ہی ہے۔ وہ اُن کی شکست و ریخت کو جوڑ کر پھر سے سالم بنا دے والا ہے۔ وہی بذاتِ خود خالق ہے۔
- ۲۔ جس پر بھوکو اپنے من میں ساری مخلوقات کو روزی پہنچانے کی فکر ہے۔ اُس کے دروائے سے کوئی جاندار ناامید نہیں جاتا ہے۔
- ۳۔ اے میرے من! تو پر بھوکو ہمیشہ جب۔ وہ لافانی بھی ہے اور قائم بذات بھی۔
- ۴۔ جو جاندار سوا برحقین کرے کہ اُس کی کوشش پروان چڑھے۔ تو بھی اُس کا کام چھکانے کو نہیں لگتا ہے۔
- ۵۔ اے نانک! تو صرف ایک پر بھوکا نام جب لے۔ تمہیں اس سے مُکنتی حاصل ہوگی۔ اُس پر بھوکے سوا کوئی دوسرا تیرے کام نہیں آئے گا۔

(15)

जोड़ेगा सभ टूटे बंधन, दुनोआं का करतार है वूह ।
 मेहर १ से उस की जिंदा हैं सभ, आप ही पालनहार है वूह ।
 उस के मन में सभ की चिंता, वूह करता रखवाली है ।
 पाते हैं सभ उस के दर से, खाली कौन सवाली २ है ।
 मन मेरे कर याद उसी को, तेरा रब लाफानी ३ है ।
 आप से आप हुआ वूह जाहिर, जात उसकी लासानी ४ है ।

प्रभु के ललित जोड़े नहीं है ।
 प्रकाशमान प्रभु स्थायी है ।

وَيَبْنِي وَجْهَ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ
 لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ

4. उस की मेहर ना जब तक होगी, आप कोए कुछ कार न हो ।
 सौ सी जोर लगाए बंदा, काम मगर इक बार न हो ।
5. उस के सिवा ओ बंदे तेरे, कुछ भी काम न आएगा ।
 एक खुदा का नाम लोए जा, 'नानक' सुकती पाएगा ॥१॥

“जे नानक! हिर भुतु द' नभ नय अं गउ जेहेगा,
 इस भुतु उं धिन' जे रेसी सीन उरे न्य ची नजी जे”

१. दइआ । २. मंगण वाला । ३. अबिनाशी । ४. अदुती ।

ਰੂਪਵੰਤੁ¹³ ਹੋਇ ਨਾਹੀ
ਮਰੈ¹² ॥
ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਜੋਤਿ¹⁴ ਸਗਲ¹⁵
ਘਟ¹⁶ ਸੋਰੈ¹⁷ ॥
ਧਨਵੰਤਾ¹⁸ ਹੋਇ¹⁹ ਕਿਆ²⁰
ਕੋ²¹ ਗਰਬੈ²² ॥ ਜਾ²³
ਸਭੁ²⁴ ਕਿਛੁ ਤਿਸ ਕਾ
ਦੀਆ²⁵ ਦਰਬੈ²⁶ ॥
ਅਤਿ²⁷ ਸੂਰਾ²⁸ ਜੇ ਕੋਊ
ਕਹਾਵੈ²⁹ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ³⁰ ਕਲਾ
ਬਿਨਾ ਕਹੈ³¹ ਧਾਵੈ³² ॥
ਜੇ ਕੋ ਹੋਇ ਬਹੈ³³ ਦਾਤਾਰੁ³⁴ ॥
ਤਿਸੁ³⁵ ਦੇਨਹਾਰੁ³⁶ ਜਾਨੈ³⁷
ਗਾਵਾਰੁ³⁸ ॥
ਜਿਸੁ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ³⁹ ਤੂਟੈ⁴⁰
ਹਉ⁴¹ ਰੋਗੁ⁴² ॥ ਨਾਨਕ
ਸੋ⁴³ ਜਨੁ⁴⁴ ਸਦਾ ਅਰੋਗੁ⁴⁵ ॥

If one is beautiful¹³, by himself he
fascinates¹² not others.

It is Lord's light¹⁴, which looks
beautiful¹⁷ among all¹⁵ the bodies¹⁶.

Becoming¹⁹ rich¹⁸, why²⁰ should any
one²¹ feel proud²², when²³ all²⁴ the
riches²⁶ are His gifts²⁵.

If one call²⁹ himself a great²⁷ hero²⁸,
what²¹ effort³² can he make without
obtaining power³⁰ from the Lord?

If some one sets himself³³ as a man
of charity³⁴, hilt³⁵, the Donor³⁶
deems³⁷ to be a fool³⁸.

Whose ailment⁴² of ego⁴¹ is cured⁴⁰
by Guru's favour³⁹, Nanak, that⁴³
man⁴⁴ is ever healthy⁴⁵.

॥ ੨ ॥

- ੧ - ਰੂਪ ਵੰਤ ਹੋਇ ਨਾਹੀ ਮਰੈ ਪਰਿਥੀ ਦੀ ਜੋਤ ਸਗਲ ਘਟ ਸੋਰੈ
- ੨ - ਦਿਖਾਵੈ ਹੋਇ ਕੀ ਕਲਾ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਜੋਤਿ ਸਗਲ ਘਟ ਸੋਰੈ
- ੩ - ਅੰਤ ਸੂਰਾ ਜੇ ਕਹੈ ਕਲਾ ਪਰਿਥੀ ਦੀ ਜੋਤ ਸਗਲ ਘਟ ਸੋਰੈ
- ੪ - ਜੇ ਕਹੈ ਕਲਾ ਪਰਿਥੀ ਦੀ ਜੋਤ ਸਗਲ ਘਟ ਸੋਰੈ
- ੫ - ਜਿਸ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੂਟੈ ਹਉ ਰੋਗੁ
- ੬ - ਨਾਨਕ ਸੋ ਜਨੁ ਸਦਾ ਅਰੋਗੁ

- ۱۔ ایک انسان کو اپنے حسن و جمال پر ناز نہیں کرنا چاہئے، کیونکہ تمام شریروں میں پرکھو کی جوت شو بھادے رہی ہے۔
- ۲۔ دھن والا انسان اپنے دھن پر کیوں غرور کرے جب کہ سارا دھن پرکھو کی بخشش سے ہی ملتا ہے۔ اہل دولت ہو کے کیوں کرتا ہے ناز۔ دینے والا ہے وہی بندہ نواز۔
- ۳۔ جو انسان اپنے آپ کو بڑا بہادر کہلاتا ہے۔ وہ ذرا سوچے کہ پرکھو کی دی ہوئی طاقت کے بناء وہ کیسے دوڑ بھاگ سکتا ہے۔
- ۴۔ جو کوئی بندہ دھنوں پر کرواتا بن بیٹھے، وہ احمق اپنے پرکھو کو پہچانے جو ساری مخلوقات کو دینے کی قدرت رکھتا ہے۔
- ۵۔ اے ناکہ آگور کی مہر سے جس شخص کے غرور کی بیماری دور ہو جاتی ہے وہ شخص پھر کبھی اس مرض کا شکار نہیں ہو جاتا ہے۔

(15/2)

- ۱۔ مان ۹ نہ کر مگر ۲ نہ ہو، گو رن سدا نا ۳ پا دیا ہے۔
رن خودا کا رن ہے یہ، جو سب کے من کو پا دیا ہے۔
- ۲۔ اس پر نا ۳ مگر نہ کر، مگر پاس تیرے کھ کھ دیا ہے۔
غن دولت سب مالک کی ہے، سارا مال پرا دیا ۴ ہے۔

’اہل دولت ہو کے کیوں کرتا ہے ناز۔ دینے والا ہے وہی بندہ نواز‘

- ۳۔ بے بھادہ بننا ہے، بے بھادہ مگر کھلاتا ہے۔
رن کا جوہر نہ ہو مگر تیرے، بول کھ کھ کھ جاتا ہے۔
- ۴۔ مگر تیرے خود کو سمجھتا ہے تیرے دااتا ہے، یا دانی ہے۔
سب دااتا سمجھتا، بھ مرن تیری نا دانی ۵ ہے۔
- ۵۔ اپنے گور کی رھمت سے، جو اپنا مان مٹا دیا۔
’نانک‘ سیت ۶ پا دیا، بھ سارے رن گوا دیا ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰ ۱۰۱ ۱۰۲ ۱۰۳ ۱۰۴ ۱۰۵ ۱۰۶ ۱۰۷ ۱۰۸ ۱۰۹ ۱۱۰ ۱۱۱ ۱۱۲ ۱۱۳ ۱۱۴ ۱۱۵ ۱۱۶ ۱۱۷ ۱۱۸ ۱۱۹ ۱۲۰ ۱۲۱ ۱۲۲ ۱۲۳ ۱۲۴ ۱۲۵ ۱۲۶ ۱۲۷ ۱۲۸ ۱۲۹ ۱۳۰ ۱۳۱ ۱۳۲ ۱۳۳ ۱۳۴ ۱۳۵ ۱۳۶ ۱۳۷ ۱۳۸ ۱۳۹ ۱۴۰ ۱۴۱ ۱۴۲ ۱۴۳ ۱۴۴ ۱۴۵ ۱۴۶ ۱۴۷ ۱۴۸ ۱۴۹ ۱۵۰ ۱۵۱ ۱۵۲ ۱۵۳ ۱۵۴ ۱۵۵ ۱۵۶ ۱۵۷ ۱۵۸ ۱۵۹ ۱۶۰ ۱۶۱ ۱۶۲ ۱۶۳ ۱۶۴ ۱۶۵ ۱۶۶ ۱۶۷ ۱۶۸ ۱۶۹ ۱۷۰ ۱۷۱ ۱۷۲ ۱۷۳ ۱۷۴ ۱۷۵ ۱۷۶ ۱۷۷ ۱۷۸ ۱۷۹ ۱۸۰ ۱۸۱ ۱۸۲ ۱۸۳ ۱۸۴ ۱۸۵ ۱۸۶ ۱۸۷ ۱۸۸ ۱۸۹ ۱۹۰ ۱۹۱ ۱۹۲ ۱۹۳ ۱۹۴ ۱۹۵ ۱۹۶ ۱۹۷ ۱۹۸ ۱۹۹ ۲۰۰ ۲۰۱ ۲۰۲ ۲۰۳ ۲۰۴ ۲۰۵ ۲۰۶ ۲۰۷ ۲۰۸ ۲۰۹ ۲۱۰ ۲۱۱ ۲۱۲ ۲۱۳ ۲۱۴ ۲۱۵ ۲۱۶ ۲۱۷ ۲۱۸ ۲۱۹ ۲۲۰ ۲۲۱ ۲۲۲ ۲۲۳ ۲۲۴ ۲۲۵ ۲۲۶ ۲۲۷ ۲۲۸ ۲۲۹ ۲۳۰ ۲۳۱ ۲۳۲ ۲۳۳ ۲۳۴ ۲۳۵ ۲۳۶ ۲۳۷ ۲۳۸ ۲۳۹ ۲۴۰ ۲۴۱ ۲۴۲ ۲۴۳ ۲۴۴ ۲۴۵ ۲۴۶ ۲۴۷ ۲۴۸ ۲۴۹ ۲۵۰ ۲۵۱ ۲۵۲ ۲۵۳ ۲۵۴ ۲۵۵ ۲۵۶ ۲۵۷ ۲۵۸ ۲۵۹ ۲۶۰ ۲۶۱ ۲۶۲ ۲۶۳ ۲۶۴ ۲۶۵ ۲۶۶ ۲۶۷ ۲۶۸ ۲۶۹ ۲۷۰ ۲۷۱ ۲۷۲ ۲۷۳ ۲۷۴ ۲۷۵ ۲۷۶ ۲۷۷ ۲۷۸ ۲۷۹ ۲۸۰ ۲۸۱ ۲۸۲ ۲۸۳ ۲۸۴ ۲۸۵ ۲۸۶ ۲۸۷ ۲۸۸ ۲۸۹ ۲۹۰ ۲۹۱ ۲۹۲ ۲۹۳ ۲۹۴ ۲۹۵ ۲۹۶ ۲۹۷ ۲۹۸ ۲۹۹ ۳۰۰ ۳۰۱ ۳۰۲ ۳۰۳ ۳۰۴ ۳۰۵ ۳۰۶ ۳۰۷ ۳۰۸ ۳۰۹ ۳۱۰ ۳۱۱ ۳۱۲ ۳۱۳ ۳۱۴ ۳۱۵ ۳۱۶ ۳۱۷ ۳۱۸ ۳۱۹ ۳۲۰ ۳۲۱ ۳۲۲ ۳۲۳ ۳۲۴ ۳۲۵ ۳۲۶ ۳۲۷ ۳۲۸ ۳۲۹ ۳۳۰ ۳۳۱ ۳۳۲ ۳۳۳ ۳۳۴ ۳۳۵ ۳۳۶ ۳۳۷ ۳۳۸ ۳۳۹ ۳۴۰ ۳۴۱ ۳۴۲ ۳۴۳ ۳۴۴ ۳۴۵ ۳۴۶ ۳۴۷ ۳۴۸ ۳۴۹ ۳۵۰ ۳۵۱ ۳۵۲ ۳۵۳ ۳۵۴ ۳۵۵ ۳۵۶ ۳۵۷ ۳۵۸ ۳۵۹ ۳۶۰ ۳۶۱ ۳۶۲ ۳۶۳ ۳۶۴ ۳۶۵ ۳۶۶ ۳۶۷ ۳۶۸ ۳۶۹ ۳۷۰ ۳۷۱ ۳۷۲ ۳۷۳ ۳۷۴ ۳۷۵ ۳۷۶ ۳۷۷ ۳۷۸ ۳۷۹ ۳۸۰ ۳۸۱ ۳۸۲ ۳۸۳ ۳۸۴ ۳۸۵ ۳۸۶ ۳۸۷ ۳۸۸ ۳۸۹ ۳۹۰ ۳۹۱ ۳۹۲ ۳۹۳ ۳۹۴ ۳۹۵ ۳۹۶ ۳۹۷ ۳۹۸ ۳۹۹ ۴۰۰ ۴۰۱ ۴۰۲ ۴۰۳ ۴۰۴ ۴۰۵ ۴۰۶ ۴۰۷ ۴۰۸ ۴۰۹ ۴۱۰ ۴۱۱ ۴۱۲ ۴۱۳ ۴۱۴ ۴۱۵ ۴۱۶ ۴۱۷ ۴۱۸ ۴۱۹ ۴۲۰ ۴۲۱ ۴۲۲ ۴۲۳ ۴۲۴ ۴۲۵ ۴۲۶ ۴۲۷ ۴۲۸ ۴۲۹ ۴۳۰ ۴۳۱ ۴۳۲ ۴۳۳ ۴۳۴ ۴۳۵ ۴۳۶ ۴۳۷ ۴۳۸ ۴۳۹ ۴۴۰ ۴۴۱ ۴۴۲ ۴۴۳ ۴۴۴ ۴۴۵ ۴۴۶ ۴۴۷ ۴۴۸ ۴۴۹ ۴۵۰ ۴۵۱ ۴۵۲ ۴۵۳ ۴۵۴ ۴۵۵ ۴۵۶ ۴۵۷ ۴۵۸ ۴۵۹ ۴۶۰ ۴۶۱ ۴۶۲ ۴۶۳ ۴۶۴ ۴۶۵ ۴۶۶ ۴۶۷ ۴۶۸ ۴۶۹ ۴۷۰ ۴۷۱ ۴۷۲ ۴۷۳ ۴۷۴ ۴۷۵ ۴۷۶ ۴۷۷ ۴۷۸ ۴۷۹ ۴۸۰ ۴۸۱ ۴۸۲ ۴۸۳ ۴۸۴ ۴۸۵ ۴۸۶ ۴۸۷ ۴۸۸ ۴۸۹ ۴۹۰ ۴۹۱ ۴۹۲ ۴۹۳ ۴۹۴ ۴۹۵ ۴۹۶ ۴۹۷ ۴۹۸ ۴۹۹ ۵۰۰ ۵۰۱ ۵۰۲ ۵۰۳ ۵۰۴ ۵۰۵ ۵۰۶ ۵۰۷ ۵۰۸ ۵۰۹ ۵۱۰ ۵۱۱ ۵۱۲ ۵۱۳ ۵۱۴ ۵۱۵ ۵۱۶ ۵۱۷ ۵۱۸ ۵۱۹ ۵۲۰ ۵۲۱ ۵۲۲ ۵۲۳ ۵۲۴ ۵۲۵ ۵۲۶ ۵۲۷ ۵۲۸ ۵۲۹ ۵۳۰ ۵۳۱ ۵۳۲ ۵۳۳ ۵۳۴ ۵۳۵ ۵۳۶ ۵۳۷ ۵۳۸ ۵۳۹ ۵۴۰ ۵۴۱ ۵۴۲ ۵۴۳ ۵۴۴ ۵۴۵ ۵۴۶ ۵۴۷ ۵۴۸ ۵۴۹ ۵۵۰ ۵۵۱ ۵۵۲ ۵۵۳ ۵۵۴ ۵۵۵ ۵۵۶ ۵۵۷ ۵۵۸ ۵۵۹ ۵۶۰ ۵۶۱ ۵۶۲ ۵۶۳ ۵۶۴ ۵۶۵ ۵۶۶ ۵۶۷ ۵۶۸ ۵۶۹ ۵۷۰ ۵۷۱ ۵۷۲ ۵۷۳ ۵۷۴ ۵۷۵ ۵۷۶ ۵۷۷ ۵۷۸ ۵۷۹ ۵۸۰ ۵۸۱ ۵۸۲ ۵۸۳ ۵۸۴ ۵۸۵ ۵۸۶ ۵۸۷ ۵۸۸ ۵۸۹ ۵۹۰ ۵۹۱ ۵۹۲ ۵۹۳ ۵۹۴ ۵۹۵ ۵۹۶ ۵۹۷ ۵۹۸ ۵۹۹ ۶۰۰ ۶۰۱ ۶۰۲ ۶۰۳ ۶۰۴ ۶۰۵ ۶۰۶ ۶۰۷ ۶۰۸ ۶۰۹ ۶۱۰ ۶۱۱ ۶۱۲ ۶۱۳ ۶۱۴ ۶۱۵ ۶۱۶ ۶۱۷ ۶۱۸ ۶۱۹ ۶۲۰ ۶۲۱ ۶۲۲ ۶۲۳ ۶۲۴ ۶۲۵ ۶۲۶ ۶۲۷ ۶۲۸ ۶۲۹ ۶۳۰ ۶۳۱ ۶۳۲ ۶۳۳ ۶۳۴ ۶۳۵ ۶۳۶ ۶۳۷ ۶۳۸ ۶۳۹ ۶۴۰ ۶۴۱ ۶۴۲ ۶۴۳ ۶۴۴ ۶۴۵ ۶۴۶ ۶۴۷ ۶۴۸ ۶۴۹ ۶۵۰ ۶۵۱ ۶۵۲ ۶۵۳ ۶۵۴ ۶۵۵ ۶۵۶ ۶۵۷ ۶۵۸ ۶۵۹ ۶۶۰ ۶۶۱ ۶۶۲ ۶۶۳ ۶۶۴ ۶۶۵ ۶۶۶ ۶۶۷ ۶۶۸ ۶۶۹ ۶۷۰ ۶۷۱ ۶۷۲ ۶۷۳ ۶۷۴ ۶۷۵ ۶۷۶ ۶۷۷ ۶۷۸ ۶۷۹ ۶۸۰ ۶۸۱ ۶۸۲ ۶۸۳ ۶۸۴ ۶۸۵ ۶۸۶ ۶۸۷ ۶۸۸ ۶۸۹ ۶۹۰ ۶۹۱ ۶۹۲ ۶۹۳ ۶۹۴ ۶۹۵ ۶۹۶ ۶۹۷ ۶۹۸ ۶۹۹ ۷۰۰ ۷۰۱ ۷۰۲ ۷۰۳ ۷۰۴ ۷۰۵ ۷۰۶ ۷۰۷ ۷۰۸ ۷۰۹ ۷۱۰ ۷۱۱ ۷۱۲ ۷۱۳ ۷۱۴ ۷۱۵ ۷۱۶ ۷۱۷ ۷۱۸ ۷۱۹ ۷۲۰ ۷۲۱ ۷۲۲ ۷۲۳ ۷۲۴ ۷۲۵ ۷۲۶ ۷۲۷ ۷۲۸ ۷۲۹ ۷۳۰ ۷۳۱ ۷۳۲ ۷۳۳ ۷۳۴ ۷۳۵ ۷۳۶ ۷۳۷ ۷۳۸ ۷۳۹ ۷۴۰ ۷۴۱ ۷۴۲ ۷۴۳ ۷۴۴ ۷۴۵ ۷۴۶ ۷۴۷ ۷۴۸ ۷۴۹ ۷۵۰ ۷۵۱ ۷۵۲ ۷۵۳ ۷۵۴ ۷۵۵ ۷۵۶ ۷۵۷ ۷۵۸ ۷۵۹ ۷۶۰ ۷۶۱ ۷۶۲ ۷۶۳ ۷۶۴ ۷۶۵ ۷۶۶ ۷۶۷ ۷۶۸ ۷۶۹ ۷۷۰ ۷۷۱ ۷۷۲ ۷۷۳ ۷۷۴ ۷۷۵ ۷۷۶ ۷۷۷ ۷۷۸ ۷۷۹ ۷۸۰ ۷۸۱ ۷۸۲ ۷۸۳ ۷۸۴ ۷۸۵ ۷۸۶ ۷۸۷ ۷۸۸ ۷۸۹ ۷۹۰ ۷۹۱ ۷۹۲ ۷۹۳ ۷۹۴ ۷۹۵ ۷۹۶ ۷۹۷ ۷۹۸ ۷۹۹ ۸۰۰ ۸۰۱ ۸۰۲ ۸۰۳ ۸۰۴ ۸۰۵ ۸۰۶ ۸۰۷ ۸۰۸ ۸۰۹ ۸۱۰ ۸۱۱ ۸۱۲ ۸۱۳ ۸۱۴ ۸۱۵ ۸۱۶ ۸۱۷ ۸۱۸ ۸۱۹ ۸۲۰ ۸۲۱ ۸۲۲ ۸۲۳ ۸۲۴ ۸۲۵ ۸۲۶ ۸۲۷ ۸۲۸ ۸۲۹ ۸۳۰ ۸۳۱ ۸۳۲ ۸۳۳ ۸۳۴ ۸۳۵ ۸۳۶ ۸۳۷ ۸۳۸ ۸۳۹ ۸۴۰ ۸۴۱ ۸۴۲ ۸۴۳ ۸۴۴ ۸۴۵ ۸۴۶ ۸۴۷ ۸۴۸ ۸۴۹ ۸۵۰ ۸۵۱ ۸۵۲ ۸۵۳ ۸۵۴ ۸۵۵ ۸۵۶ ۸۵۷ ۸۵۸ ۸۵۹ ۸۶۰ ۸۶۱ ۸۶۲ ۸۶۳ ۸۶۴ ۸۶۵ ۸۶۶ ۸۶۷ ۸۶۸ ۸۶۹ ۸۷۰ ۸۷۱ ۸۷۲ ۸۷۳ ۸۷۴ ۸۷۵ ۸۷۶ ۸۷۷ ۸۷۸ ۸۷۹ ۸۸۰ ۸۸۱ ۸۸۲ ۸۸۳ ۸۸۴ ۸۸۵ ۸۸۶ ۸۸۷ ۸۸۸ ۸۸۹ ۸۹۰ ۸۹۱ ۸۹۲ ۸۹۳ ۸۹۴ ۸۹۵ ۸۹۶ ۸۹۷ ۸۹۸ ۸۹۹ ۹۰۰ ۹۰۱ ۹۰۲ ۹۰۳ ۹۰۴ ۹۰۵ ۹۰۶ ۹۰۷ ۹۰۸ ۹۰۹ ۹۱۰ ۹۱۱ ۹۱۲ ۹۱۳ ۹۱۴ ۹۱۵ ۹۱۶ ۹۱۷ ۹۱۸ ۹۱۹ ۹۲۰ ۹۲۱ ۹۲۲ ۹۲۳ ۹۲۴ ۹۲۵ ۹۲۶ ۹۲۷ ۹۲۸ ۹۲۹ ۹۳۰ ۹۳۱ ۹۳۲ ۹۳۳ ۹۳۴ ۹۳۵ ۹۳۶ ۹۳۷ ۹۳۸ ۹۳۹ ۹۴۰ ۹۴۱ ۹۴۲ ۹۴۳ ۹۴۴ ۹۴۵ ۹۴۶ ۹۴۷ ۹۴۸ ۹۴۹ ۹۵۰ ۹۵۱ ۹۵۲ ۹۵۳ ۹۵۴ ۹۵۵ ۹۵۶ ۹۵۷ ۹۵۸ ۹۵۹ ۹۶۰ ۹۶۱ ۹۶۲ ۹۶۳ ۹۶۴ ۹۶۵ ۹۶۶ ۹۶۷ ۹۶۸ ۹۶۹ ۹۷۰ ۹۷۱ ۹۷۲ ۹۷۳ ۹۷۴ ۹۷۵ ۹۷۶ ۹۷۷ ۹۷۸ ۹۷۹ ۹۸۰ ۹۸۱ ۹۸۲ ۹۸۳ ۹۸۴ ۹۸۵ ۹۸۶ ۹۸۷ ۹۸۸ ۹۸۹ ۹۹۰ ۹۹۱ ۹۹۲ ۹۹۳ ۹۹۴ ۹۹۵ ۹۹۶ ۹۹۷ ۹۹۸ ۹۹۹ ۱۰۰۰ ۱۰۰۱ ۱۰۰۲ ۱۰۰۳ ۱۰۰۴ ۱۰۰۵ ۱۰۰۶ ۱۰۰۷ ۱۰۰۸ ۱۰۰۹ ۱۰۱۰ ۱۰۱۱ ۱۰۱۲ ۱۰۱۳ ۱۰۱۴ ۱۰۱۵ ۱۰۱۶ ۱۰۱۷ ۱۰۱۸ ۱۰۱۹ ۱۰۲۰ ۱۰۲۱ ۱۰۲۲ ۱۰۲۳ ۱۰۲۴ ۱۰۲۵ ۱۰۲۶ ۱۰۲۷ ۱۰۲۸ ۱۰۲۹ ۱۰۳۰ ۱۰۳۱ ۱۰۳۲ ۱۰۳۳ ۱۰۳۴ ۱۰۳۵ ۱۰۳۶ ۱۰۳۷ ۱۰۳۸ ۱۰۳۹ ۱۰۴۰ ۱۰۴۱ ۱۰۴۲ ۱۰۴۳ ۱۰۴۴ ۱۰۴۵ ۱۰۴۶ ۱۰۴۷ ۱۰۴۸ ۱۰۴۹ ۱۰۵۰ ۱۰۵۱ ۱۰۵۲ ۱۰۵۳ ۱۰۵۴ ۱۰۵۵ ۱۰۵۶ ۱۰۵۷ ۱۰۵۸ ۱۰۵۹ ۱۰۶۰ ۱۰۶۱ ۱۰۶۲ ۱۰۶۳ ۱۰۶۴ ۱۰۶۵ ۱۰۶۶ ۱۰۶۷ ۱۰۶۸ ۱۰۶۹ ۱۰۷۰ ۱۰۷۱ ۱۰۷۲ ۱۰۷۳ ۱۰۷۴ ۱۰۷۵ ۱۰۷۶ ۱۰۷۷ ۱۰۷۸ ۱۰۷۹ ۱۰۸۰ ۱۰۸۱ ۱۰۸۲ ۱۰۸۳ ۱۰۸۴ ۱۰۸۵ ۱۰۸۶ ۱۰۸۷ ۱۰۸۸ ۱۰۸۹ ۱۰۹۰ ۱۰۹۱ ۱۰۹۲ ۱۰۹۳ ۱۰۹۴ ۱۰۹۵ ۱۰۹۶ ۱۰۹۷ ۱۰۹۸ ۱۰۹۹ ۱۱۰۰ ۱۱۰۱ ۱۱۰۲ ۱۱۰۳ ۱۱۰۴ ۱۱۰۵ ۱۱۰۶ ۱۱۰۷ ۱۱۰۸ ۱۱۰۹ ۱۱۱۰ ۱۱۱۱ ۱۱۱۲ ۱۱۱۳ ۱۱۱۴ ۱۱۱۵ ۱۱۱۶ ۱۱۱۷ ۱۱۱۸ ۱۱۱۹ ۱۱۲۰ ۱۱۲۱ ۱۱۲۲ ۱۱۲۳ ۱۱۲۴ ۱۱۲۵ ۱۱۲۶ ۱۱۲۷ ۱۱۲۸ ۱۱۲۹ ۱۱۳۰ ۱۱۳۱ ۱۱۳۲ ۱۱۳۳ ۱۱۳۴ ۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۱۳۷ ۱۱۳۸ ۱۱۳۹ ۱۱۴۰ ۱۱۴۱ ۱۱۴۲ ۱۱۴۳ ۱۱۴۴ ۱۱۴۵ ۱۱۴۶ ۱۱۴۷ ۱۱۴۸ ۱۱۴۹ ۱۱۵۰ ۱۱۵۱ ۱۱۵۲ ۱۱۵۳ ۱۱۵۴ ۱۱۵۵ ۱۱۵۶ ۱۱۵۷ ۱۱۵۸ ۱۱۵۹ ۱۱۶۰ ۱۱۶۱ ۱۱۶۲ ۱۱۶۳ ۱۱۶۴ ۱۱۶۵ ۱۱۶۶ ۱۱۶۷ ۱۱۶۸ ۱۱۶۹ ۱۱۷۰ ۱۱۷۱ ۱۱۷۲ ۱۱۷۳ ۱۱۷۴ ۱۱۷۵ ۱۱۷۶ ۱۱۷۷ ۱۱۷۸ ۱۱۷۹ ۱۱۸۰ ۱۱۸۱ ۱۱۸۲ ۱۱۸۳ ۱۱۸۴ ۱۱۸۵ ۱۱۸۶ ۱۱۸۷ ۱۱۸۸ ۱۱۸۹ ۱۱۹۰ ۱۱۹۱ ۱۱۹۲ ۱۱۹۳ ۱۱۹۴ ۱۱۹۵ ۱۱۹۶ ۱۱۹۷ ۱۱۹۸ ۱۱۹۹ ۱۲۰۰ ۱۲۰۱ ۱۲۰۲ ۱۲۰۳ ۱۲۰۴ ۱۲۰۵ ۱۲۰۶ ۱۲۰۷ ۱۲۰۸ ۱۲۰۹ ۱۲۱۰ ۱۲۱۱ ۱۲۱۲ ۱۲۱۳ ۱۲۱۴ ۱۲۱۵ ۱۲۱۶ ۱۲۱۷ ۱۲۱۸ ۱۲۱۹ ۱۲۲۰ ۱۲۲۱ ۱۲۲۲ ۱۲۲۳ ۱۲۲۴ ۱۲۲۵ ۱۲۲۶ ۱۲۲۷ ۱۲۲۸ ۱۲۲۹ ۱۲۳۰ ۱۲۳۱ ۱۲۳۲ ۱۲۳۳ ۱۲۳۴ ۱۲۳۵ ۱۲۳۶ ۱۲۳۷ ۱۲۳۸ ۱۲۳۹ ۱۲۴۰ ۱۲۴۱ ۱۲۴۲ ۱۲۴۳ ۱۲۴۴ ۱۲۴۵ ۱۲۴۶ ۱۲۴۷ ۱۲۴۸ ۱۲۴۹ ۱۲۵۰ ۱۲۵۱ ۱۲۵۲ ۱۲۵۳ ۱۲۵۴ ۱۲۵۵ ۱۲۵۶ ۱۲۵۷ ۱۲۵۸ ۱۲۵۹ ۱۲۶۰ ۱۲۶۱ ۱۲۶۲ ۱۲۶۳ ۱۲۶۴ ۱۲۶۵ ۱۲۶۶ ۱۲۶۷ ۱۲۶۸ ۱۲۶۹ ۱۲۷۰ ۱۲۷۱ ۱۲۷۲ ۱۲۷۳ ۱۲۷۴ ۱۲۷۵ ۱۲۷۶ ۱۲۷۷ ۱۲۷۸ ۱۲۷۹ ۱۲۸۰ ۱۲۸۱ ۱۲۸۲ ۱۲۸۳ ۱۲۸۴ ۱۲۸۵ ۱۲۸۶ ۱۲۸۷ ۱۲۸۸ ۱۲۸۹ ۱۲۹۰ ۱۲۹۱ ۱۲۹۲ ۱۲۹۳ ۱۲۹۴ ۱۲۹۵ ۱۲۹۶ ۱۲۹۷ ۱۲۹۸ ۱۲۹۹ ۱۳۰۰ ۱۳۰۱ ۱۳۰۲ ۱۳۰۳ ۱۳۰۴ ۱۳۰۵ ۱۳۰۶ ۱۳۰۷ ۱۳۰۸ ۱۳۰۹ ۱۳۱۰ ۱۳۱۱ ۱۳۱۲ ۱۳۱۳ ۱۳۱۴ ۱۳۱۵ ۱۳۱۶ ۱۳۱۷ ۱۳۱۸ ۱۳۱۹ ۱۳۲۰ ۱۳۲۱ ۱۳۲۲ ۱۳۲۳ ۱۳۲۴ ۱۳۲۵ ۱۳۲۶ ۱۳۲۷ ۱۳۲۸ ۱۳۲۹ ۱۳۳۰ ۱۳۳۱ ۱۳۳۲ ۱۳۳۳ ۱۳۳۴ ۱۳۳۵ ۱۳۳۶ ۱۳۳۷ ۱۳۳۸ ۱۳۳۹ ۱۳۴۰ ۱۳۴۱ ۱۳۴۲ ۱۳۴۳ ۱۳۴۴ ۱۳۴۵ ۱۳۴۶ ۱۳۴۷ ۱۳۴۸ ۱۳۴۹ ۱۳۵۰ ۱۳۵۱ ۱۳۵۲ ۱۳۵۳ ۱۳۵۴ ۱۳۵۵ ۱۳۵۶ ۱۳۵۷ ۱۳۵۸ ۱۳۵۹ ۱۳۶۰ ۱۳۶۱ ۱۳۶۲ ۱۳۶۳ ۱۳۶۴ ۱۳۶۵ ۱۳۶۶ ۱۳۶۷ ۱۳۶۸ ۱۳۶۹ ۱۳۷۰ ۱۳۷۱ ۱۳۷۲ ۱۳۷۳ ۱۳۷۴ ۱۳۷۵ ۱۳۷۶ ۱۳۷۷ ۱۳۷۸ ۱۳۷۹ ۱۳۸۰ ۱۳۸۱ ۱۳۸۲ ۱۳۸۳ ۱۳۸۴ ۱۳۸۵ ۱۳۸۶ ۱۳۸۷ ۱۳۸۸ ۱۳۸۹ ۱۳۹۰ ۱۳۹۱ ۱۳۹۲ ۱۳۹۳ ۱۳۹۴ ۱۳۹۵ ۱۳۹۶ ۱۳۹۷ ۱۳۹۸ ۱۳۹۹ ۱۴۰۰ ۱۴۰۱ ۱۴۰۲ ۱۴۰۳ ۱۴۰۴ ۱۴۰۵ ۱۴۰۶ ۱۴۰۷ ۱۴۰۸ ۱۴۰۹ ۱۴۱۰ ۱۴۱۱ ۱۴۱۲ ۱۴۱۳ ۱۴۱۴ ۱۴۱۵ ۱۴۱۶ ۱۴۱۷ ۱۴۱۸ ۱۴۱۹ ۱۴۲۰ ۱۴۲۱ ۱۴۲۲ ۱۴۲۳ ۱۴۲۴ ۱۴۲۵ ۱۴۲۶ ۱۴۲۷ ۱۴۲۸ ۱۴۲۹ ۱۴۳۰ ۱۴۳۱ ۱۴۳۲ ۱۴۳۳ ۱۴۳۴ ۱۴۳۵ ۱۴۳۶ ۱۴۳۷ ۱۴۳۸ ۱۴۳۹ ۱۴۴۰ ۱۴۴۱ ۱۴۴۲ ۱۴۴۳ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵ ۱۴۴۶ ۱۴۴۷ ۱۴۴۸ ۱۴۴۹ ۱۴۵۰ ۱۴۵۱ ۱۴۵۲ ۱۴۵۳ ۱۴۵۴ ۱۴۵۵ ۱۴۵۶ ۱۴۵۷ ۱۴۵۸ ۱۴۵۹ ۱۴۶۰ ۱۴۶۱ ۱۴۶۲ ۱۴۶۳ ۱۴۶۴ ۱۴۶۵ ۱۴۶۶ ۱۴۶۷ ۱۴۶۸ ۱۴۶۹ ۱۴۷۰ ۱۴۷۱ ۱۴۷۲ ۱۴۷۳ ۱۴۷۴ ۱۴۷۵ ۱۴۷۶ ۱۴۷۷ ۱۴۷۸ ۱۴۷۹ ۱۴۸۰ ۱۴۸۱ ۱۴۸۲ ۱۴۸۳ ۱۴۸۴ ۱۴۸۵ ۱۴۸۶ ۱۴۸۷ ۱۴۸۸ ۱۴۸۹ ۱۴۹۰ ۱۴۹۱ ۱۴۹۲ ۱۴۹۳ ۱۴۹۴ ۱۴۹۵ ۱۴۹۶ ۱۴۹۷ ۱۴۹۸ ۱۴۹۹ ۱۵۰۰ ۱۵۰۱ ۱۵۰۲ ۱۵۰۳ ۱۵۰۴ ۱۵۰۵ ۱۵۰۶ ۱۵۰۷ ۱۵۰۸ ۱۵۰۹ ۱۵۱۰ ۱۵۱۱ ۱۵۱۲ ۱۵۱۳ ۱۵۱۴ ۱۵۱۵ ۱۵۱۶ ۱۵۱۷ ۱۵۱۸ ۱۵۱۹ ۱۵۲۰ ۱۵۲۱ ۱۵۲۲ ۱۵۲۳ ۱۵۲۴ ۱۵۲۵ ۱۵۲۶ ۱۵۲۷ ۱۵۲۸ ۱۵۲۹ ۱۵۳۰ ۱۵۳۱ ۱۵۳۲ ۱۵۳۳

ਜਿਉ⁴⁶ ਮੰਦਰ⁴⁷ ਕਉ
ਥਾਮੈ⁴⁸ ਥੰਮਨ⁴⁹ ॥ ਤਿਉ⁵⁰
ਗੁਰ ਕਾ⁵¹ ਸਬਦੁ ਮਨਹਿ⁵²
ਅਸਥੰਮਨ⁵³ ॥

ਜਿਉ ਪਾਖਾਣੁ⁵⁴ ਨਾਵ⁵⁵
ਚੜਿ⁵⁶ ਤਰੈ⁵⁷ ॥ ਪ੍ਰਾਣੀ⁵⁸
ਗੁਰਚਰਣ⁵⁹ ਲਗਤੁ⁶⁰
ਨਿਸਤਰੈ⁶¹ ॥

ਜਿਉ ਅੰਧਕਾਰ⁶² ਦੀਪਕ⁶³
ਪਰਗਾਸੁ⁶⁴ ॥ ਗੁਰ ਦਰਸਨੁ⁶⁵
ਦੇਖਿ ਮਨਿ⁶⁶ ਹੋਇ ਬਿਗਾਸੁ⁶⁷ ॥

ਜਿਉ ਮਹਾ⁶⁸ ਉਦਿਆਨ⁶⁹
ਮਹਿ⁷⁰ ਮਾਰਗੁ⁷¹ ਪਾਵੈ ॥
ਤਿਉ ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ ਮਿਲਿ⁷²
ਜੋਤਿ⁷³ ਪ੍ਰਗਟਾਵੈ⁷⁴ ॥

ਤਿਨ⁷⁵ ਸੰਤਨ ਕੀ ਬਾਛਉ⁷⁶

ਧੂਰਿ⁷⁷ ॥ ਨਾਨਕ ਕੀ ਹਰਿ
ਲੋਚਾ⁷⁸ ਪੂਰਿ⁷⁹ ॥੩॥

As⁴⁶ a pillar⁴⁹ supports⁴⁵ a palace⁴⁷,
similarly⁵⁰ the word of the Guru⁵⁴,
supports⁵² the soul⁵¹.

As a stone⁵⁴ floats⁵⁷ when put⁵⁶ into
a boat⁵⁵, so is the mortal⁵⁸ saved⁶¹
by clinging⁶⁰ to the Guru's feet⁵⁹.

As a lamp⁶³ gives light⁶⁴ in
darkness⁶², so does the soul⁶⁶ bloom⁶⁷
on beholding Guru's sight⁶⁵.

As the man finds his way⁷¹ in⁷⁰ a
great⁶⁸ wilderness⁶⁹, so is his light⁷³
burnished⁷⁴ by meeting⁷² the society
of saints.

Of the feet of those⁷⁵ saints, I desire⁷⁶
the dust⁷⁷. Fulfil⁷⁹ Nanak's desire⁷⁸,
O God,

- ۱۔ جسے مندر کہتے تھے اے تھمن — تیرے گور کا بند منہ استھمن
۲۔ جسے پا کھان ناو چڑھ تیرے — پرانی گور خیرن لگت نسترے
۳۔ جسے اندھکار دیک پرگاس — گور درسن دیکھ من ہو پرگاس
۴۔ جسے مہا اودیان مہی مارگ پافے — تیرے سادھو سنگ میل پر پرگاس
۵۔ تین سنتن کی باچھئے دھویر
نانک کی ہر لوچا پور
۳۔

- ۱۔ جس طرح گھر کی چھت کو ایک ستون سہارا دیتا ہے، اسی طرح گورو کا شبدر من کو سہارا دیتا ہے۔
- ۲۔ جس طرح ایک پتھر ایک کشتی پر چڑھ کر ندی کے پار ہو جاتا ہے، اسی طرح گورو کے چرنوں میں آگ کر انسان سنسار کے سمندر کے پار ہو جاتا ہے۔
- ۳۔ جس طرح ایک چراغ اندھیرا دور کرتا ہے، اسی طرح گورو کا دیدار (یعنی گورو کا شبدر) ایک تاریک من کو روشن اور منور کر دیتا ہے۔
- ۴۔ جس طرح ایک بڑے جنگل میں کسی کھوئے ہوئے انسان کو اچانک ایک پلگندھی مل جاتی ہے، اسی طرح سادھ کی سنگت میں پر بھکی جوت منزل کا پتہ دیتی ہے۔
- ۵۔ گورو جی فرماتے ہیں، اے ناک! میں اُن سنتوں کے پاؤں کی دھول بننے کا متمنی ہوں۔ اے پر بھو! تو ہی میری یہ تمنا پوری کر۔

۹. بھا | ۲. بھا | ۳. بھا | ۴. بھا | ۵. بھا | ۶. بھا | ۷. بھا | ۸. بھا | ۹. بھا | ۱۰. بھا | ۱۱. بھا | ۱۲. بھا | ۱۳. بھا | ۱۴. بھا | ۱۵. بھا | ۱۶. بھا | ۱۷. بھا | ۱۸. بھا | ۱۹. بھا | ۲۰. بھا | ۲۱. بھا | ۲۲. بھا | ۲۳. بھا | ۲۴. بھا | ۲۵. بھا | ۲۶. بھا | ۲۷. بھا | ۲۸. بھا | ۲۹. بھا | ۳۰. بھا | ۳۱. بھا | ۳۲. بھا | ۳۳. بھا | ۳۴. بھا | ۳۵. بھا | ۳۶. بھا | ۳۷. بھا | ۳۸. بھا | ۳۹. بھا | ۴۰. بھا | ۴۱. بھا | ۴۲. بھا | ۴۳. بھا | ۴۴. بھا | ۴۵. بھا | ۴۶. بھا | ۴۷. بھا | ۴۸. بھا | ۴۹. بھا | ۵۰. بھا | ۵۱. بھا | ۵۲. بھا | ۵۳. بھا | ۵۴. بھا | ۵۵. بھا | ۵۶. بھا | ۵۷. بھا | ۵۸. بھا | ۵۹. بھا | ۶۰. بھا | ۶۱. بھا | ۶۲. بھا | ۶۳. بھا | ۶۴. بھا | ۶۵. بھا | ۶۶. بھا | ۶۷. بھا | ۶۸. بھا | ۶۹. بھا | ۷۰. بھا | ۷۱. بھا | ۷۲. بھا | ۷۳. بھا | ۷۴. بھا | ۷۵. بھا | ۷۶. بھا | ۷۷. بھا | ۷۸. بھا | ۷۹. بھا | ۸۰. بھا | ۸۱. بھا | ۸۲. بھا | ۸۳. بھا | ۸۴. بھا | ۸۵. بھا | ۸۶. بھا | ۸۷. بھا | ۸۸. بھا | ۸۹. بھا | ۹۰. بھا | ۹۱. بھا | ۹۲. بھا | ۹۳. بھا | ۹۴. بھا | ۹۵. بھا | ۹۶. بھا | ۹۷. بھا | ۹۸. بھا | ۹۹. بھا | ۱۰۰. بھا

۱۔ جیسے ایک ستون ۹ छत भर का, سر पर बोझ उठाता है।
मन भी गुरु की बातों से, वैसे ही सहारा पाता है।

सफ़ खाने राखना तकिहें
जात मरि शिखरि दल भम चनों

2. नाउ ३ पे बड़ कर पथर भी, दरिमा से पार उतरते हैं।
गुरु के पाउं में फानी ४ भी, दुनोमा से पार उतरते हैं।
3. जैसे दीपक ५ जलने से, सब दूर भंघेरा होता है।
वैसे गुरु के दरशन से, मन रोशन तेग होता है।
4. जैसे बन के जंगल में, हक राही रसता पाता है।
साध की सगत में भी वैसे, गुरु ६ हमें मिल जाता है।
5. दाता जैसे संतों की कुछ, बखशिश मुझको धूल ७ करो।
'नानक' की इस भाषा को, मनजर करो, मकबल ८ करो ॥ ३॥

१. प्रवान | २. प्रवान | ३. प्रवान | ४. प्रवान | ५. प्रवान | ६. प्रवान | ७. प्रवान | ८. प्रवान | ९. प्रवान | १०. प्रवान | ११. प्रवान | १२. प्रवान | १३. प्रवान | १४. प्रवान | १५. प्रवान | १६. प्रवान | १७. प्रवान | १८. प्रवान | १९. प्रवान | २०. प्रवान | २१. प्रवान | २२. प्रवान | २३. प्रवान | २४. प्रवान | २५. प्रवान | २६. प्रवान | २७. प्रवान | २८. प्रवान | २९. प्रवान | ३०. प्रवान | ३१. प्रवान | ३२. प्रवान | ३३. प्रवान | ३४. प्रवान | ३५. प्रवान | ३६. प्रवान | ३७. प्रवान | ३८. प्रवान | ३९. प्रवान | ४०. प्रवान | ४१. प्रवान | ४२. प्रवान | ४३. प्रवान | ४४. प्रवान | ४५. प्रवान | ४६. प्रवान | ४७. प्रवान | ४८. प्रवान | ४९. प्रवान | ५०. प्रवान | ५१. प्रवान | ५२. प्रवान | ५३. प्रवान | ५४. प्रवान | ५५. प्रवान | ५६. प्रवान | ५७. प्रवान | ५८. प्रवान | ५९. प्रवान | ६०. प्रवान | ६१. प्रवान | ६२. प्रवान | ६३. प्रवान | ६४. प्रवान | ६५. प्रवान | ६६. प्रवान | ६७. प्रवान | ६८. प्रवान | ६९. प्रवान | ७०. प्रवान | ७१. प्रवान | ७२. प्रवान | ७३. प्रवान | ७४. प्रवान | ७५. प्रवान | ७६. प्रवान | ७७. प्रवान | ७८. प्रवान | ७९. प्रवान | ८०. प्रवान | ८१. प्रवान | ८२. प्रवान | ८३. प्रवान | ८४. प्रवान | ८५. प्रवान | ८६. प्रवान | ८७. प्रवान | ८८. प्रवान | ८९. प्रवान | ९०. प्रवान | ९१. प्रवान | ९२. प्रवान | ९३. प्रवान | ९४. प्रवान | ९५. प्रवान | ९६. प्रवान | ९७. प्रवान | ९८. प्रवान | ९९. प्रवान | १००. प्रवान

ਮਨ⁵⁰ ਮੂਰਖ⁵¹ ਕਾਹੇ⁵²
ਬਿਲਲਾਈਐ⁵³ ॥
ਪੁਰਬ⁵⁴ ਲਿਖੇ⁵⁵ ਕਾ
ਲਿਖਿਆ⁵⁶ ਪਾਈਐ⁵⁷ ॥

O foolish⁵¹ man⁵⁰, why⁵² bewailest⁵³
thou?
Thou shalt obtain⁵⁷ what is ordained⁵⁸
for thee in thy destiny⁵⁵ since the
very beginning⁵⁴.

ਦੁਖ⁵⁸ ਸੁਖ⁵⁹ ਪ੍ਰਭ
ਦੇਵਨਹਾਰੁ⁶⁰ ॥
ਅਵਰ⁶¹ ਤਿਆਗਿ⁶² ਤੂ
ਤਿਸਹਿ⁶³ ਚਿਤਾਰੁ⁶⁴ ॥
ਜੋ ਕਛੁ⁶⁵ ਕਰੈ ਸੋਈ⁶⁶ ਸੁਖੁ⁶⁷
ਮਾਨੁ⁶⁸ ॥

Lord 's the Dispenser⁶⁰ of woe⁵⁸ and
weal⁵⁹.

ਭੂਲਾ⁶⁹ ਕਾਹੇ⁷⁰ ਫਿਰਹਿ⁷¹
ਅਜਾਨ⁷² ॥

Abandon⁶² others⁶¹ and do thou
remember⁶⁴ Him⁶³ alone.

ਕਉਨ⁷³ ਬਸਤੁ⁷⁴ ਆਈ ਤੇਰੇ
ਸੰਗ⁷⁵ ॥ ਲਪਟਿ⁷⁶ ਰਹਿਓ⁷⁷

Whatever⁶⁵ He does, deem⁶⁶ that⁶⁸ as
good⁶⁷.

ਰਸਿ ਲੋਭੀ⁷⁸ ਪਤੰਗ⁷⁹ ॥

Why⁷⁰ wanderest⁷¹ thou astray⁶⁹, O
ignorant⁷² man?

ਰਾਮ⁸⁰ ਨਾਮ ਜਪਿ⁸¹ ਹਿਰਦੇ⁸²
ਮਾਹਿ⁸³ ॥

What⁷³ thing⁷⁴ came with⁷⁵ thee, O
greedy⁷⁶ moth⁷⁵, that thou art
clinging⁷⁷ to worldly pleasures⁷⁸?

ਨਾਨਕ ਪਤਿ⁸⁴ ਸੋਤੀ⁸⁵
ਘਰਿ⁸⁶ ਜਾਹਿ⁸⁷ ॥੪॥

In⁸¹ thy mind⁸², dwell⁸³ thou on
Lord's⁸⁰ Name.

Nanak, thus shalt thou go⁸⁴ to thy
home⁸⁶ with⁸⁷ honour⁸⁵.

- ۱۔ مَنْ مُؤَكِّه كَاهٍ بِلَايٍ عَ — مُرَبِّ لِكْهٍ كَا لِكْهِيَا پَايٍ عَ ۱۵
۲۔ دُو كْه سُو كْه پِر سِجْه دِلُونِهَارَ — اَوْد تِيَاگِ تُو تَسْتَه چِتَار
۳۔ جُو كُچْه كَرِے سُوئِي سَكْه مَانُ — بْهُولَا كَاهِ پَهْرَه اَنْجَان
۴۔ كُوْنُ بَسْتِ آئِي تِي رَحْنَك — لِيْطِ رَهْ اَو رَسِ لُو بْجِي پَتَنَك

۵۔ رَامِ نَامِ جِبِ ہر دے مَاہِ

نَانَكِ پَتِ سِيتِي گھرِ جَاہِ
-۴-

- ۱۔ اے نادانِ من! جب تجھے دکھ پہنچتا ہے، تو کیوں بلکتا ہے۔ آخر پچھلے کرموں کا پھل کھانا ہی پڑتا ہے۔
- ۲۔ دکھ اور سکھ اللہ کی طرف سے آتے ہیں۔ اس لئے تو غیروں کے آسرے سے منہ موڑ کر اُسی کو یاد کر۔
- ۳۔ اے نادانِ انسان! تو کیوں ادھر ادھر بھولا بھٹکا پھرتا ہے۔ تو اسی کو اچھا خیال کر جو پرکھو کر رہا ہے۔
- ۴۔ اے خواہش کے بندے! تو مایا کے ساتھ اس طرح چپٹ کر رہتا ہے۔ جیسے ایک پتنگا پھولوں کے رس کے ساتھ۔ جب تو پیدا ہوا، اُس وقت تیرے ساتھ کونسا دھن تھا۔
- ۵۔ اے ناک! تو اپنے سن میں پرکھو کا نام جب! اس سے تو عاقبت میں عزت کے ساتھ جائے گا۔

(15/4)

- ۱۔ مूर्خ کیتُں چِلااتا ہے، من مूर्خ کیتُں چِلااتا ہے !
جو کِسَمَت کا لِکھا ہے، مِل جاتا ہے، مِس جاتا ہے !
जेमुखमन विट्टे हिलचउ ? पिहले घीने टा दल जी अहं थैंटा जे
- ۲۔ دُخ भी उस से मिलता है, ते सुख भी उससे मिलता है।
अपने रब से धिमान लगा, किउं दिल नेरों को देता है।
خَيْرٌ وَشَرٌّ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى (ترجمہ: سکھ اور دکھ ساری دہسگورو کی دین ہیں)
- ۳۔ जो कुछ उस से मिलता है, सुख जान उस, सुख जान उस।
भूला भूला किमों फिरता है, छोड़ न भी नावामर उसे।
शुकरुं ब्रह्म कि अहं अहं - बے خبر گردی تو اے نادان چرا (اے اضعیف)
4. तू दुनोमी में भाइभा है, तू साथ अपने किभा साइभा है।
लिपटा है परवाना ३ बन कर, मन तेरा ललचाइभा है।
5. मन में जर ले नाम खुदा का, कैसा नाम सुहाना ४ है।
इजत खान बड़ा ले 'नानक', साखिर को घर जाना है ॥४॥

"Repeat within thy heart the Name divine
Back to thy home with honour thou shalt shine."

۹. بیگانیوں! ۱۔ ۲۔ مूर्خ! ۳۔ پتنگ! ۴۔ سُبَدَر، سَوَمَنِک!

ਜਿਸ²⁰ ਵਖਰ²¹ ਕਉ
 ਲੈਨਿ ਭੂ ਆਇਆ ॥
 ਰਾਮ²² ਨਾਮੁ ਸੇਤਨ ਘਰਿ²³
 ਪਾਇਆ²⁴ ॥
 ਤਜਿ ਅਭਿਮਾਨੁ²⁵ ਲੇਹੁ
 ਮਨ²⁶ ਮੋਲਿ²⁷ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮੁ
 ਹਿਰਦੇ²⁸ ਮਹਿ ਤੇਲਿ²⁹ ॥
 ਲਾਦਿ³⁰ ਖੋਪ³¹ ਸੇਤਹ
 ਸੰਗਿ³² ਚਾਲੁ³³ ॥
 ਅਵਰ³⁴ ਤਿਆਗਿ ਬਿਖਿਆ³⁵
 ਜੇਜਾਲ³⁶ ॥
 ਧੋਨਿ³⁷ ਧੋਨਿ ਕਹੈ ਸਭੁ³⁸
 ਕੋਇ ॥
 ਮੁਖ³⁹ ਊਜਲ⁴⁰ ਹਰਿ
 ਦਰਗਹ⁴¹ ਸੋਇ⁴² ॥
 ਇਹੁ ਵਾਪਾਰੁ⁴³ ਵਿਰਲਾ⁴⁴
 ਵਾਪਾਰੈ⁴⁵ ॥
 ਨਾਨਕ ਤਾਕੈ ਸਦ
 ਬਲਿਹਾਰੈ⁴⁶ ॥੫॥

In the house²³ of the saints, the
 Name of the Omnipresent²² Lord is
 found²⁴;—the²⁰ merchandise²¹ thou
 camest into the world to obtain²⁵.
 Renounce²⁵ self-conceit²⁶, weigh³⁰
 Lord's Name within thy mind²⁹
 and purchase²⁸ it with thy soul²⁷.
 Load³¹ thy merchandise³² and set
 out³¹ with³³ the saints.
 Abandon other³⁴ entanglements³⁵ of
 deadly sins³⁶.
 Blessed³⁸, blessed, will everyone³⁹
 call thee.
 Thy face⁴⁰ shall be bright⁴¹ in that⁴²
 God's Court⁴².
 Only a few⁴⁵ engage in⁴³ this trade⁴⁴.
 Nanak, is ever devoted⁴⁷ unto them.

۱۔ جس وکھر کئے لین تو آئیا۔ رام نام سنتن گھر پائیا ۱۵
 ۲۔ تیج اجمان لیہ من مول۔ رام نام ہر دے مہ تہ تول
 ۳۔ لاد کھیپ سنتہ سنگ چال۔ اور تیگ بکھیپ بھجیاں
 ۴۔ دھن دھن کہے سبھ کو۔ مکھ او بھل ہر در گہ سوع
 ۵۔ اہ واپار ورا واپارے
 نانک تا کے سد بلہارے ۵۔

- ۱۔ اے بھائی! تو جو اس سنسار میں رام نام کا سودا کرنے آیا ہے۔
وہ سودا سنسار کے گھر ملتا ہے۔
- ۲۔ اے بھائی! تو اپنا اہنکار چھوڑ کے پر بھوکے نام کا سودا کر لے۔ ساتھ
ہی پر بھوکے نام اپنے من میں جا بیچ لے، قول لے اور پر کھ لے۔
- ۳۔ اے بھائی! تو مایا کے سب جنجال چھوڑ۔ پھر رام نام کا سودا کر۔ اسے
اپنے ساتھ اٹھا کر سنسار کی سنگت میں بیٹھ۔
- ۴۔ اے بھائی! اگر تم رام نام چپنے میں لگ جاؤ گے تو سب لوگ تمہیں
شباباش اور آفرین کریں گے۔ پھر پر بھوکے بارگاہ میں تیرا پھرہ لڑائی ہوگا۔
- ۵۔ مگر یاد رہے کہ شاذ ہی کوئی انسان ایسا سودا کر کے طرف راجب ہوتا
ہے۔ اے نانک! ایسے ہیو پاری لوگوں کے صدقے جاؤں۔

(15/5)

- 1- जिनस१ खुदा के नाम की है, तू जिस को लेने माइया है।
संतों के घर मिलती है, येह संतों ही को माइया है।
- 2- ज्ञान और शोकत छोड़ के अपना, रख वे भागे मन का मोल।
जिनस खुदा के नाम को ले कर, उस को अपने मन में तोल।
- 3- लाव के अपना खेपर जरा तू, संतों के हमराह३ निकल।
पाप के जंजालों से तू, याबाद हो खातिर दवाह४ निकल।
- 4- धन धन अच्छे भागों का, सुहरा५ हो पास और दूर तेरा।
इजत हो दरगाह में रब की, चेहरा हो पुरनूर६ तेरा।
- 5- रब का जो बिउपार कमाए, कम७ घैसा बिउपारी है।
रब के ऐसे बिउपारी पर, 'नानक' भी बलिहारी८ है ॥५॥

मनमरखी नाव ५. मकहुरी प्रसिधता

"His Name's the wares you came for,
There at the stalls of saints they lie."

● १. सोदा (नाम रुपी सोदा) । २. सोदा । ३. साथ नाव ।

६. प्रकाशमई, उजल । ७. घट । ८. कुरवान ।

ਚਰਨ¹⁸ ਸਾਧ ਕੇ ਧੋਇ¹⁹
 ਧੋਇ ਪੀਉ⁵⁰ ॥
 ਅਰਪਿ⁵¹ ਸਾਧ ਕਉ ਅਪਨਾ
 ਜੀਉ⁵² ॥
 ਸਾਧ ਕੀ ਧੂਰਿ⁵³ ਕਰਹੁ
 ਇਸਨਾਨੁ⁵⁴ ॥
 ਸਾਧ ਉਪਰਿ⁵⁵ ਜਾਈਐ
 ਕੁਰਬਾਨੁ⁵⁶ ॥
 ਸਾਧ ਸੇਵਾ ਵਡਭਾਗੀ⁵⁷
 ਪਾਈਐ ॥
 ਸਾਧ ਸੇਗਿ⁵⁸ ਹਰਿ
 ਕੀਰਤਨੁ⁵⁹ ਗਾਈਐ⁶⁰ ॥
 ਅਨਿਕ⁶¹ ਬਿਘਨ⁶² ਤੇ⁶³
 ਸਾਧੂ ਰਾਖੈ⁶⁴ ॥
 ਹਰਿ ਗੁਨ⁶⁵ ਗਾਇ⁶⁶
 ਅੰਮ੍ਰਿਤ⁶⁷ ਰਸੁ⁶⁸ ਚਾਖੈ⁶⁹ ॥
 ਓਟ⁷⁰ ਗਹੀ⁷¹ ਸੰਤੋਹ ਦਰਿ⁷²
 ਆਇਆ ॥
 ਸਰਬ⁷³ ਸੁਖ ਨਾਨਕ ਤਿਹ⁷⁴
 ਪਾਇਆ ॥੬॥

Wash¹⁹, wash thou the saint's feet⁴⁹
 and drink⁵⁰ the wash.

Dedicate⁵¹ thy soul⁵² to the saint.

Take bath⁵⁴ in the dust⁵³ of saint's
 feet.

Become thou a sacrifice⁵⁶ unto⁵⁵ the
 saint.

Saint's service is obtained by the
 greatest good luck⁵⁷.

In the saints congregation⁵⁸ God's
 praises⁵⁹ are sung⁶⁰.

From⁶³ various⁶¹ dangers⁶², the
 saint preserves⁶⁴ the man.

He who chants⁶⁶ God's glories⁶⁵
 tastes⁶⁹ the sweetness⁶⁸ of ambrosia⁶⁷.

Who comes to the saint's door⁷²
 and seeks⁷¹ their protection⁷⁰;—

He⁷⁴ obtains all⁷³ the comforts, O
 Nanak

- ۱۵۶
- ۱۔ پیرن سادھ کے دھو، دھو پی او۔ اربٹ سادھ کئے اپنا جی او
 - ۲۔ سادھ کی دھو کرہ استان — سادھ اوپر جانیئے قربان
 - ۳۔ سادھ سیوا بڈ بھالی پائیئے — سادھ سنگ ہر کیرتن گائیئے
 - ۴۔ انک بگھن تے سادھو راکھے — ہر گن گاء انمرت رس چاکھے
 - ۵۔ اوٹ گئی سنتہ در آئی
 - ۶۔ سرب سوکھ نانک تہہ پائی

- ۱۔ اے بھائی! سادھوؤں کے پیروں دھو کر پی لے اور اپنا من بھی سادھوؤں کے بھینٹ چڑھائے، ہم گمراہ کیانی کے چرن دھو کر پی لے۔ اور بھگتوں پر بچھاؤں کے جی
- ۲۔ اے بھائی! تو سادھوؤں کے پیروں کی خاک میں اشنان کر اور ان پر قربان ہو جا۔
- ۳۔ سادھوؤں کی سیوا کرنے کا موقع تو تجھ سے ہی ملتا ہے۔ اُن کی سنگت میں ہی خدا کی حمد و ثناء کی جا سکتی ہے۔
- ۴۔ سادھو ہی انسان کو بیشمار رُوحانی اور دُنیاوی مشکلات سے بچا لیتا ہے۔ وہ پر بھوکے گن گائے کے نام کے آپ حیات (انمرت) کا مڑھ چکھواتا ہے۔
- ۵۔ جو انسان سادھ کا آسرا لے کر اُس کی پناہ میں آتا ہے۔ اے نانک ! وہی طرح طرح کے سکھ پاتا ہے۔

(15/6)

- साधों के चरनों को धो कर, उन का घोंवन पीते जाओ ।
 जीवन माइया साधों पर, कुरबान करो और जीते जाओ ।
 साधों के चरनों को मिटो, ले ले कर इशानान करो ।
- 1- दिल उन पर कुरबान करो, तुम जान उन पर कुरबान करो
 साध की सेवा करते हैं, जो भाग खुदा से पाते हैं ।
 - 2- साधों की संगत में रहि कर, हमदर्द खुदा की गाते हैं ।
 मंडची मेदा दूरे उगां ताल मिलती है, मंडची संगत दिव जी
 - 3- यदु च मिदति-मालाग रीती नमस्की है । (मरिच सिंध)
 - 4- सभ जोखों और खतरों से, यह साध बचा कर रखेंगे ।
 रब के जो गुन गाते हैं, बुह अमृत का रस चखेंगे ।
 - 5- जो संतों का साइया लेन, उन के द्वारे घाते हैं ।
 'नानक' अपने संतों से, सुख चैन बुह सारे पाते हैं ॥६॥

اے نانک! آنکس را سایش جاوداں نصیب شود کہ در پناہ مردان خدا
 جائے گرفتہ و بندہ است آنا پذیرفتہ شود (ماخوذ از گنج اسمائش مطبوعہ در ایران)

۱. خرنامیت ۲. وصتتو ۳. نکلوکی ۴. آسارا، آوٹ

ਮਿਰਤਕ ⁷⁵ ਕਉ ਜੀਵਾਲਨ ਹਾਰ ⁷⁶ ॥	God is the Re-Animator ⁷⁶ of the dead ⁷⁶ .
ਭੂਖੇ ⁷⁷ ਕਉ ਦੇਵਤ ਅਧਾਰ ⁷⁸ ॥	He gives food ⁷⁸ to the hungry ⁷⁷ .
ਸਰਬ ⁷⁹ ਨਿਧਾਨ ⁸⁰ ਜਾਕੀ ⁸¹ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ⁸² ਮਾਹਿ ⁸³ ॥	All ⁷⁹ the treasures ⁸⁰ are in ⁸³ His ⁸¹ gracious glance ⁸² .
ਪੁਰਬ ⁸⁴ ਲਿਖੇ ⁸⁵ ਕਾ ਲਹਣਾ ⁸⁶ ਪਾਹਿ ⁸⁷ ॥	Man obtains ⁸⁷ the cargo ⁸⁸ which is originally ⁸⁴ destined ⁸⁵ for him.
ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਤਿਸ ਕਾ ਓਹੁ ਕਰਨੇ ⁸⁸ ਜੋਗੁ ॥	All the things belong to Him. He is Omnipotent ⁸⁸ .
ਤਿਸੁ ⁹¹ ਬਿਨੁ ਦੂਸਰ ⁹² ਹੋਆ ⁹³ ਨ ਹੋਗੁ ⁹⁰ ॥	Neither there was ⁹³ , nor there shall ⁹⁰ be any ⁹² but Him ⁹¹ .
ਜਪਿ ⁹³ ਜਨ ⁹⁴ ਸਦਾ ਸਦਾ ਦਿਨੁ ਰੈਣੀ ॥	Ever and ever, O man ⁹⁴ , meditate ⁹³ on Him day and night.
ਸਭ ਤੇ ਉਚ ⁹⁵ ਨਿਰਮਲ ⁹⁶ ਇਹ ਕਰਣੀ ⁹⁷ ॥	The most exalted ⁹⁵ and the immaculate ⁹⁶ is this way of life ⁹⁷ .
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ⁹⁸ ਜਿਸ ਕਉ ਨਾਮੁ ਦੀਆ ⁹⁹ ॥ ਨਾਨਕ ਸੋ ⁹⁹ ਜਨੁ ¹⁰⁰ ਨਿਰਮਲੁ ⁹⁸ ਥੀਆ ⁹⁹ ॥	The ⁹⁹ man ¹⁰⁰ , unto whom, the Lord has mercifully ⁹⁸ granted ⁹⁹ His Name, becomes ⁹⁸ pure ⁹⁸ , O Nanak.

॥ ੭ ॥

- ੧- مَرْتَكُ كَيْفُ جِيَوَالْنَهَارُ — جُھو كھے دِلَوْت اَدھَارُ ۱۵/۲
- ੨- سَرْبِ نَدِيْعًا جَاكِي دِرِ سَتِي مَاهِ — پُرب لِكھے كَا لَهْنَا پَاہِ
- ੩- سَبْجھ كُچھ تِس كَا اوہ كُنے جَوگُ — تِس بِنِ دُوسَرِ ہُو آ نہ ہُوگُ
- ੴ- جَپِ جَن سَدَا دِنِ رَہِی — سَبْجھ تے اوجِ نِرِ مِلِ اہِ كَرِنی
- ۵- كَرِ كَرِ جِس كَيْفُ نَامُ دِیا
- نَانَك سَوِجَن نِرِ مِلِ تھِیا

- ۱۔ پر بھوکو مردہ انسان کو زندہ کرنے کی قدرت رکھتا ہے۔ وہی ایک بھوکے انسان کو خوراک کا آسرا بھی دیتا ہے۔
- ۲۔ پر بھوک کی نظر میں سب خزانے ہیں۔ لیکن انسان اپنے کئے ہوئے اعمال کے مطابق پھل پاتا ہے۔ ”مذخر یہی دنیا کی نظر۔ بندہ از غشوم خود باید بگرے“
- ۳۔ سب کچھ اس پر بھوکو کا ہے۔ وہ سب قدرت رکھتا ہے۔ اس کے سوا کوئی دوسرا نہیں۔ نہ تھا، نہ ہے اور نہ ہوگا۔
- ۴۔ اے انسان! تو پر بھوکو کو ہمیشہ دن رات یاد کر۔ تیرے سب کاموں سے یہ کام اعلیٰ اور مقدس ہے۔
- ۵۔ پر بھوکو اپنے کرم سے جس شخص کو اپنے نام کی برکت سے نوازتا ہے۔ وہ پاک اور پوتر ہو جاتا ہے۔

(15/7)

- ۱- जिस में जान न बाकी होगी, उस में जान बूढ़ डालेगा।
भूखों का माघार बूढ़ी है, कंगालों को पालेगा।
زندگی دیتا ہے مرنے کو غذا
اور صبح و شام بھوکے کو غذا
 - 2- उस की एक नजर में सारे, जग की बीलत माझा है।
किसमत में जो लिखा है, हर एक ने उस सं पाझा है।
 - 3- जो कुछ है सभ माल है उस का, बूढ़ हर से का बानी है।
वैसा गुजरा, और न होगा, यकता है, लासानी है।
The Doer, He holds all in fee, He is the one, none else can be.
 - 4- ओ बंदे दिन रात हमेशा, बिरद कोए जा नाम येही।
नाम लीए जा, नाम लीए जा, काम है ऊंचा काम येही।
 - 5- जिस को अपनी इहिमत से, खुद रब ने नाम सिखाइया है।
उसका जीवन पाक है 'नानक', नाम से दुतबाइया है।
ਮਿਤਰ ਰਹੇ ਸਿਮਰਨੇ ਨੇ ਨਾਮੁ ਬਖਸ਼ਿਓ ਤੈ ,
ਜੇ ਨਾਨਕ ! ਉਪਨਿਸ਼ ਪਹਿੰ ਤੇਰੇ ਨਾਂ ਦੇ ਤੈ .
१. आसरा । २. मूल, बनाउण वाला । ३. मनुनी ।

ਜਾ ਕੈ ਮਨਿ ਗੁਰ ਕੀ
ਪਰਤੀਤਿ⁵ ॥ ਤਿਸੁ ਜਨ
ਆਵੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਚੀਤਿ⁶ ॥
ਭਗਤੁ ਭਗਤੁ⁷ ਸੁਨੀਐ⁸
ਤਿਹੁ⁹ ਲੋਇ¹⁰ ॥ ਜਾ ਕੈ
ਹਿਰਦੈ¹¹ ਏਕੋ ਹੋਇ¹² ॥

He, whose heart has faith⁵ in the
Guru;—that man comes to meditate⁶
on the Lord God.

He, within whose mind¹² is the
Unique¹³ Lord, is renowned⁹ as a
saint and devotee⁷ in the three⁹
worlds¹⁰.

ਸਚੁ ਕਰਣੀ¹⁴ ਸਚੁ ਤਾਕੀ¹⁵
ਰਹਤ¹⁶ ॥

True is his doing¹⁴ and true his¹⁵
way of life¹⁶.

ਸਚੁ ਹਿਰਦੈ¹⁷ ਸਤਿ ਮੁਖਿ¹⁸
ਕਹਤ¹⁹ ॥

True is his mind¹⁷ and truth he
utters¹⁹ with his mouth¹⁸.

ਸਾਚੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ²⁰ ਸਾਚਾ
ਆਕਾਰੁ²¹ ॥

True is his vision²⁰ and true is his
form²¹.

ਸਚੁ ਵਰਤੈ²² ਸਾਚਾ
ਪਾਸਾਰੁ²³ ॥

He distributes²² truth and truth he
spreads²³.

ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ²⁴ ਜਿਨਿ ਸਚੁ
ਕਰਿ²⁵ ਜਾਤਾ²⁶ ॥ ਨਾਨਕ
ਸੋ ਜਨੁ ਸਚਿ²⁷ ਸਮਾਤਾ²⁸ ॥

He who recognises²⁶ the Supreme²⁴
Lord as²⁵ true;—Nanak, that man gets
absorbed²⁸ in the True Being²⁷.

੮॥੧੫॥

੧੫ - ੧. ਜਾਕੇ ਮਨ ਗੁਰ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ — ਤਿਸ ਜਨ ਆਵੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਚੀਤਿ

੨. ਭਗਤੁ ਭਗਤੁ ਸੁਨੀਐ — ਜਾਕੇ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਚੀਤਿ

੩. ਸਾਚੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ — ਸਾਚਾ ਆਕਾਰੁ

੪. ਸਾਚਾ ਪਾਸਾਰੁ — ਸਾਚੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ

੫. ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਜਿਨਿ ਸਚੁ ਕਰਿ

ਨਾਨਕ ਸੋ ਜਨੁ ਸਚਿ ਸਮਾਤਾ

- ੮ -

- ۱۔ جس انسان کا من سستگور کے ایمان سے مالا مال ہو جاتا ہے۔ اُس میں خود پر بھروسہ ہوتا ہے۔
- ۲۔ جس انسان کے من میں پر بھروسہ ہوتا ہے۔ وہ ہر انسان کی نظر میں بھگت تسلیم ہوتا ہے۔
- ۳۔ اُس بھگت کی زندگی کے اصول ہمہ گیر طور پر یکساں اور سچے بن جاتے ہیں۔ جس کے من میں پر بھروسہ قیام کرتا ہے۔ اُس بھگت کی زبان پر بھروسہ کا نام ہر دم آتا ہے۔
- ۴۔ اُس انسان کی نگاہ سچے پر بھروسہ کے رنگ میں رنگی ہوتی ہے۔ اس لئے یہ دنیا پر بھروسہ کا روپ نظر آتی ہے۔ کیونکہ پر بھروسہ ہی ہر جگہ موجود نظر آتا ہے۔
- ۵۔ جس انسان نے اکال پُرکھ کو ہمیشہ ابدی سچ کی ایک حقیقت سمجھا۔ لے ناک! وہ دائمی طور اُس سچ روپ پر مامتا میں سما جاتا ہے۔

(15/8)

- ۱۔ سچے دل سے مان کے جو، ایمان ۹ گھر پر لاتا ہے۔
 یاد خدا کی کرتا ہے، بڑھ رہا ہے غمناک جہان ہے۔
 اپنے مرشد پر ہے جس کو اعتبار
 ہے وہی عابد، وہی طاعت گزار
- ۲۔ جس کے من میں ایک بات، جو ایک میں غمناک لگاتا ہے۔
 جگ کے سونوں تاروں ۲ میں، فیر مگر بڑھی کھیلاتا ہے۔
- ۳۔ کام سب اس کے سچے ہوں، بڑھ سچ میں جیتا رہتا ہے۔
 سچ ہے اس کے دل کے اندر، سچ ہی مٹھ سے کھیتا ہے۔
- ۴۔ سچ ہے اس کی باتوں میں، بڑھ سچ کی دُنیوں پہنچا۔
 سچ ہی سب میں بڑھتا ہے، بڑھ سچ ہی سچ پہنچا۔
- ۵۔ جس نے اب کو سچ کے اندر، سچے دل سے پہنچا ہے۔
 'نانک' بڑھ انسان ہے سچا، سب میں آپ سہا ہے۔

● ۱. سیدک، یقین۔ ۲. تینوں لوگوں۔ ۳. وہ سچ کا ہی پرچار کرے گا۔

੧੬

॥ ਸਲੋਕ ॥

ਰੂਪੁ ਨ ਰੇਖੰ ਨ ਰੰਗੁ ਕਿਛੁ
ਤਿਹੁ ਗੁਣ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਭਿੰਨੰ ॥
ਤਿਸਹਿ ਬੁਝਾਏ ਨਾਨਕਾ
ਜਿਸੁ ਹੋਵੈ ਸੁਪ੍ਰਸੰਨੰ ॥ ੧ ॥

سلوک

ਰੂਪੁ ਨ ਰੇਖੰ ਨ ਰੰਗੁ ਕਿਛੁ
ਤਿਹੁ ਗੁਣ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਭਿੰਨੰ ॥
ਤਿਸਹਿ ਬੁਝਾਏ ਨਾਨਕਾ
ਜਿਸੁ ਹੋਵੈ ਸੁਪ੍ਰਸੰਨੰ ॥

The Lord has no form²⁹ or outline³⁰;
nor any colour³¹. He is exempt³²
from three³³ qualities³⁴

O Nanak, with whom He is well
pleased³⁵, He causes him to
understand³⁶ Him.

سرود اندر به گنا بجا سم سرو اندر به و در جتم
اسکتم سرو بهر جتو بر گتم گن بگو کتر جت

(شری گੋਬਿੰਦ ਜੀ ॥)

असटपदी

16

سلوک

پر بھوشن و صورت اور روپ رنگ سے منزہ اور پاک ہے۔ وہ مایا
کے تینوں گنوں سے بالاتر اور بے داغ ہے۔ اے ناکت! وہ اُس انسان کو اپنے
اَسرار سے آگاہ کرتا ہے جس پر وہ غُش ہوتا ہے۔

He has no form, no hue, no mark and
Gunas thres He is above,
Himself the Lord reveals to him on whom
He bestows His love."

प्रभु का न कोई रूप रेख न रंग है,
प्रभु तीन गुणों से अलग है।
स्वयं को उसे समझाता है,
जिस पर वह प्रसन्न होता है।

۴۔ گن تین قسم کے ہیں :- ۱۔ تمگن ۲۔ رچگن اور ۳۔ ستگن۔ یہ گن انسانی ضمیر کی
تین کیفیتیں ہیں۔ تمگن سے منسوب کیفیت کے آئینہ میں انسان ٹھوس روشنی کا قائل
ہے۔ رچگن اور ستگن کو پہلی اور سنہری اثرات سے وابستگی کے رجحانات ہیں۔

۹. 'तिन गुण-सतो गुण, रजो गुण, तमो गुण । २. प्रकाश ।

ਅਸਟਪਦੀ ॥

Ashtpadi.

੧੬ ਅਬਿਨਾਸੀ³⁷ ਪੁਭੁ ਮਨ
ਮਹਿ³⁸ ਰਾਖੁ³⁹ ॥ ਮਾਨੁਖ
ਕੀ ਤੂ ਪ੍ਰੀਤਿ⁴⁰ ਤਿਆਗੁ⁴¹ ॥
ਤਿਸ ਤੇ ਪਰੈ⁴² ਨਾਹੀ ਕਿਛੁ
ਕੋਇ ॥

Keep³⁸ thou the Imperishable Lord³⁷
in³⁸ thy mind and renounce⁴¹ thou
the love⁴⁰ of man.

Beyond⁴² Him there is nothing.

ਸਰਬ⁴³ ਨਿਰੰਤਰਿ⁴⁴ ਏਕੈ⁴⁵
ਸੋਇ⁴⁶ ॥

That⁴⁶ One⁴⁵ Lord is contained
amongst⁴⁴ all⁴³.

ਆਪੇ⁴⁷ ਬੀਨਾ⁴⁸ ਆਪੇ
ਦਾਨਾ⁴⁹ ॥

He Himself⁴⁷ is far-seeing⁴⁸ and
Himself all-knowing⁴⁹.

ਗਹਿਰ⁵⁰ ਗੰਭੀਰੁ⁵¹ ਗਹੀਰੁ⁵²
ਸੁਜਾਨਾ⁵³ ॥

He is Unfathomable⁵³, profound⁵¹,
deep⁵², and all-wise⁵³.

ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ⁵⁴ ਪਰਮੇਸੁਰ⁵⁵
ਗੋਬਿੰਦ⁵⁶ ॥

He is the Transcendent Lord⁵⁴, the
Supreme Being⁵⁵ and the Master of
Universe⁵⁶.

੧੭ ਕਿਪਾ⁵⁷ ਨਿਧਾਨ⁵⁸
ਦਇਆਲ⁵⁹ ਬਖਸੰਦ⁶⁰ ॥
ਸਾਧ ਤੇਰੇ ਕੀ ਚਰਨੀ⁶¹
ਪਾਉ⁶² ॥ ਨਾਨਕ ਕੈ ਮਨਿ⁶³
ਇਹੁ ਅਨਰਾਉ⁶⁴ ॥੧॥

God is the Treasure⁵⁸ of mercy⁵⁷,
compassionate⁵⁹ and the Pardoner⁶⁰.
In the mind⁶³ of Nanak is this
longing⁶⁴, that he may fall⁶² at the
feet⁶¹ of Thine saints, O Lord.

੧- اِنْبَاسِی پَرِ سَہ مَن نہی راکھُ — مَناکھ کی تو پیریتِ تیاگ
੨- تِس تے پیرے ناہی کچھ کوءِ — سَرَب نہ نتر ایکو سوءِ
੩- آپے بیٹا آپے دانا — گہر گھنچھ گہیر سجانا
੪- پانہریم پرمیسر گوہند — کپ پاندھان دے آل بکھند
੫- سادھ تیرے کی چرنی پاؤ
نَناک کے مَن اہ اَنراؤ
-۱-

- ۱۔ اے انسان! اپنے من میں حَیِّ الْقَیُّوْم (اکال پُرکھ) کا پیار رکھ۔ اس کے علاوہ جتنے بھی غیر ہیں۔ اُن سے مُنہ موڑ۔
- ۲۔ سب جانداروں کے اندر ایک اکال پُرکھ ہی سمایا ہوا ہے۔ اُس کے سوا کوئی نہیں ہے۔ وہی محیطِ کُل ہے۔
- ۳۔ ہے اُسی کا حسن سب میں جلوہ بار۔ ہے وہی بے پردہ سب میں پردہ دار۔ پیرِ جُہوم ہر چیز کو دیکھتا ہے۔ وہی ہر چیز کو سمجھتا ہے۔ وہ اتنا سنجیدہ اور سمجھدار ہے کہ اسے کوئی سمجھ نہیں سکتا ہے نہ اُس کے علم کا اندازہ لگا سکتا ہے۔
- ۴۔ اے لا محمد و د پر جُہو! اے سب کو پالنے والے پُر جُہو! اے سب کو دینے والے پُر جُہو! تو ہی مالکِ ارض و سماء ہے اور تو ہی تمام بخششوں کا مخزن ہے۔
- ۵۔ پُر جُہو! گور و جی کہتے ہیں کہ میرے من میں تمنا ہے کہ سادھوؤں کے چرنوں پر پڑوں۔

تھیوگ کر نام اوتھار کر
سب سمنند

16
1

- ۱۔ رات کی یاد بٹا لے من میں، رات تیرا لافانی ہے۔
سُلفتِ خدایہ انسانوں کی، سب پکار یہ تیرا کانی ہے۔
- وَ اذْکُرْ اِسْمَ رَبِّکَ وَ تَبْتَئِلْ اِلَیْهِ تَبْتَئِلْ اِلَیْهِ الْعُلَاقُ (ترجمہ: اور اپنے پُر جُہو سے نام کا سمن کر اور سب سے قطع کر کے اُس کی طرف متوجہ رہو۔ سورہ المزمل - ۸۶)
- ۲۔ اس سے بڑھ کر اور نہیں کُछ، اس سے خالی کوئی نہیں۔
ہر شے میں بے رُک بڑھی ہے، اس سے خالی کوئی نہیں۔
- ۳۔ سب کُछ اس پر روشن ہے، بڑھ بیٹا ہے، بڑھ دانا ہے۔
گھڑا اور اُپاھ بھی ہے، دانی شامندرِ سیمانا ہے۔
- ۴۔ پاک خدایہ پر مہشہر ہے، گو بیہر ہے، پالنے والے ہیں بڑھ۔
رہیمات ۱ کا بڑھیم ۱۷ ہے، رہیمات ۲ کا بڑھیم ۱۷ ہے، بڑھیم ۱۷ ہے بڑھ۔
- ۵۔ سب کو تیرے پکارے ہیں، سب پاؤں میں ان کے کدموں میں۔
'نانک' کی یہ بڑھ بڑھ ہے، لگ جائے ان کے کدموں میں ۱۹۱

۹. देखन वाला (सरब दिशटा) । २. बुद्ध-बिबेक मई ।

३. दइया । ४. भंडार, खजाना । ५. दइयावान । ६. खिमा वाल ।

ਮਨਸਾ⁶⁵ ਪੂਰਨ ਸਰਨਾ
ਜੋਗ⁶⁶ ॥
ਜੋ ਕਰਿ⁶⁷ ਪਾਇਆ⁶⁸
ਸੋਈ⁶⁹ ਹੋਗੁ⁷⁰ ॥
ਹਰਨ⁷¹ ਭਰਨ⁷² ਜਾਕਾ
ਨੇਤ੍ਰ⁷³ ਫੋਰੁ⁷⁴ ॥
ਤਿਸੇ⁷⁵ ਕਾ ਮੰਤ੍ਰ⁷⁶ ਨ ਜਾਨੈ
ਹੋਰੁ⁷⁷ ॥
ਅਨਦ⁷⁸ ਰੂਪੁ⁷⁹ ਮੰਗਲ⁸⁰
ਸਦ⁸¹ ਜਾਕੈ⁸² ॥

God is the fulfiller⁶⁵ of desire and
potent to give protection⁶⁶.

What the Lord has inscribed⁶⁸ with
His hand⁶⁷ that⁶⁹ does take place⁷⁰.

He fills⁷² and empties⁷¹ in the
twinkling⁷⁴ of an eye⁷³.

None else⁷⁷ knows His⁷⁵ resolve⁷⁶.

He is the embodiment⁷⁹ of
happiness⁷⁸ and in His⁸² Mansion is
the eternal⁸¹ beatitude⁸⁰.

ਸਰਬ⁸³ ਬੋਕ⁸⁴ ਸੁਨੀਅਹਿ⁸⁵
ਘਰਿ⁸⁶ ਤਾਕੈ⁸⁷ ॥
ਰਾਜ ਮਹਿ⁸⁸ ਰਾਜੁ⁸⁹ ਜੋਗ
ਮਹਿ ਜੋਗੀ ॥
ਤਪ ਮਹਿ ਤਪੀਸਰੁ⁹⁰
ਗ੍ਰਿਹਸਤ⁹¹ ਮਹਿ ਭੋਗੀ⁹² ॥

All⁸³ the articles⁸⁴, I have heard⁸⁵,
are in His⁸⁷ palace⁸⁶.

Amongst⁸⁸ kings He is the
Supreme King⁸⁹ and among yogis
the Supreme Yogi.
Among penitents He is the great
penitent⁹⁰ and among house-holders⁹¹
He is the Enjoyer⁹².

ਧਿਆਇ ਧਿਆਇ⁹³
ਭਗਤਹ⁹⁴ ਸੁਖੁ⁹⁵ ਪਾਇਆ⁹⁶ ॥
ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ⁹⁷ ਪੁਰਖ⁹⁸
ਕਾ ਕਿਨੈ ਅੰਤੁ⁹⁹ ਨ
ਪਾਇਆ¹⁰⁰ ॥੨॥

By constant meditation⁹³ the saints⁹⁴
obtain⁹⁵ peace⁹⁶.

Nanak, of that⁹⁷ Lord⁹⁸, no one has
found¹⁰⁰ the limits⁹⁹.

੧. ਮਨਾ ਪੂਰਨ ਸਰਨਾ ਜੋਗ — ਜੋ ਕਰਿ ਪਾਇਆ ਸੋਈ ਜੋਗ ॥੧॥

੨. ਭੋਗ ਬੋਧ ਜਾ ਕਾ ਨਿਰਪੈਰ — ਤਿਸ ਕਾ ਮੰਤ੍ਰ ਨੇ ਜਾਨੈ ॥੨॥

੩. ਅਨੰਦ ਰੂਪ ਮੰਗਲ ਜਾਕੈ — ਸਰਬ ਭੋਗ ਸੁਨੀਅਹਿ ॥੩॥

੪. ਰਾਜ ਮਹਿ ਰਾਜੁ ਜੋਗ — ਤਪ ਮਹਿ ਤਪੀਸਰੁ ॥੪॥

੫. ਧਿਆਇ ਧਿਆਇ ਭਗਤਹ — ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥੫॥

੬. ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਪੁਰਖ — ਕਾ ਕਿਨੈ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥੬॥

- ۱- پر بھو انسان کے من کی مراد میں پوری کرنے والا ہے اور انہیں سہارا دینے والا ہے۔ اس نے جو کچھ ہمارے مقصود میں دکھائے وہی ہو کر رہے گا۔
- ۲- پر بھو انسان کو ختمِ زدن میں بچا بھی سکتا ہے اور تباہ بھی کر سکتا ہے۔ اُس کے ربّانی راز کو کوئی نہیں جانتا ہے۔
- ۳- پر بھو کے یہاں ابدی سکھ اور لازوال خوشیاں ہیں۔ سنسار کی سب نعمتیں اُس کے پاس موجود ہیں۔
- ۴- پر بھو ہی راجوں کا راجہ ہے۔ جوگیوں میں جوگی ہے۔ تپ کرنے والوں میں تپ ہے اور گریہستوں میں گریہستی ہے۔
- ۵- سبکدلی لوگوں نے اُس پر بھو کا نام سہم سہم کر سکھ پایا ہے۔ اے ناک! کسی انسان نے اُس سحر سیکر اِکال پُرکھ کی تھانہ نہیں پائی۔

(16/2)

- ۱- سب کا منشا ۹ پورا کر کے، سب کو بچاتا ہے۔
جو اس نے لکھ رکھا ہے، وہ پورا ہوتا جاتا ہے۔
- ۲- آجے دُنویاں، آجے دُنویاں، اس کے ایک اشارے سے۔
واکِ فَر اور نہیں کوئی بھی، اس کے منترِ نیا سے۔
طرفۂ اِینے بسا زو اہدام - از خدِ داند نہ کس راز و مرام
- ۳- رُپ اِماند اسی کا ہے، کُछ اس کو رنج مالا ل ۸ نہیں۔
سُناتا ہُم مے غر مے اس کے، چیج کسی کا کال ۹ نہیں۔
- ۴- راجوں مے وہ راجا ہے، اور جوجی ہوں تو جوجی ہے۔
تپ والوں مے تپ والا ہے، ور والوں مے ووجی ہے۔
- ۵- بگت جو ہر دم دِیان لگاے، چن اسے مل جاتا ہے۔
ایسی آلا دس تو کا کُछ، 'نانک' اُت نہ پاتا ہے۔

● ۱. دُٹا۔ ۲. آجاکار۔ ۳. اِینوے مَنج۔ ۴. رَم-کِکشی
۵. آٹا، اِماش۔

ਜਾਂ ਕੀ ਲੀਲਾ ³ ਕੀ ਮਿਤਿ ⁴ ਨਾਹਿ ॥	To His ² plays ³ there is no limit ⁴ .
ਸਗਲ ਦੇਵ ⁵ ਹਾਰੇ ⁶ ਅਵਗਾਹਿ ⁷ ॥	All the demigods ⁵ are tired ⁶ of their search ⁷ .
ਪਿਤਾ ⁸ ਕਾ ਜਨਮ ⁹ ਕਿ ਜਾਨੈ ਪੂਤ੍ਰ ¹⁰ ॥	What does the son ¹⁰ know of his father's ⁸ birth ⁹ ?
ਸਗਲ ¹¹ ਪਰੋਈ ¹² ਅਪੁਨੈ ਸੂਤਿ ¹³ ॥	All ¹¹ the things, God has strung ¹² on His string ¹³ .
ਸੁਮਤਿ ¹⁴ ਗਿਆਨੁ ¹⁵ ਧਿਆਨੁ ¹⁶ ਜਿਨ ਦੇਇ ¹⁷ ॥	His slaves ²⁰ and servants ²¹ , whom the Lord grants ¹⁹ good ¹⁵ sense ¹⁶ , Divine knowledge ¹⁷ and meditation ¹⁸ ;
ਜਨ ²⁰ ਦਾਸ ²¹ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਹਿ ²² ਸੋਇ ²³ ॥	they ²³ remember ²² His Name.
ਤਿਹੁ ਗੁਣ ²⁴ ਮਹਿ ²⁵ ਜਾਕਉ ਭਰਮਾਏ ²⁶ ॥ ਜਨਮਿ ²⁷ ਮਰੈ ²⁸ ਫਿਰਿ ²⁹ ਆਵੈ ਜਾਏ ³⁰ ॥	He, whom the Lord leads astray ²⁶ in ²⁵ three qualities ²⁴ dies ²⁸ to be born ²⁷ again ²⁹ and continues coming and going ³⁰ .
ਉਚ ³¹ ਨੀਚ ³² ਤਿਸ ³³ ਕੇ ਅਸਥਾਨ ³⁴ ॥	High ³¹ and low ³² places ³⁴ are His ³³ .
ਜੈਸਾ ³⁵ ਜਨਾਵੈ ³⁶ ਤੈਸਾ ³⁷ ਨਾਨਕ ਜਾਨੈ ³⁸ ॥੩॥	As ³⁵ God causes Nanak to know ³⁶ Him so ³⁷ does he understand ³⁸ Him.

- ۱۔ جہا کی لیلہ کی متِ تہا۔ سَکَل دِلُو مارے اُوگاہ ۱۶
- ۲۔ پتا کا جنم کہ جانے پوپ۔ سَکَل پروئی اپنے سوت
- ۳۔ سمت گیان دھیان جن دے۔ جن داس نام دھیانہ سوع
- ۴۔ تہہ گن مہہ جا کو بھرائے۔ جنم مرے پھر آوے جائے
- ۵۔ اوج نیچ تس کے استھان
- ۶۔ جیسا جوائے تیسا نانک جان ۳۳

- ۱۔ جس پر بھگ کے جگ روپی کھیل کا کوئی اندازہ نہیں کر سکتا ہے۔ اسکی کھوج کرتے کرتے سب دیو اور دیوتا تھک کر رہ گئے ہیں۔
 - ۲۔ باپ کا جنم کس طرح بیٹا جان سکتا ہے۔ پر بھو موجودات کے دانے اپنی تنظیم کے دھاگے میں پرو کر رکھے ہے۔
 - ۳۔ جن سیوکوں کو پر بھو اچھی دانش اور اونچی سمجھ دیتا ہے۔ وہی اُس کا نام جیتے ہیں۔
 - ۴۔ پر بھو جن کو مایا اور مایا کے تین گنوں میں بھٹکا دیتا ہے۔ وہ جنم مرن کے چکر میں آتے جاتے رہتے ہیں۔
 - ۵۔ اونچے اور نیچے سب پر بھو کے مقام (استحان) ہیں۔ اے نانا کہ وہ جس کو جتنی عقل و دانش بخشا ہے۔ وہ ایسا ہی بن جاتا ہے۔
وَلَا يَحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِ اللَّهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ (القرآن)
- ترجمہ :- اُس کے علم و عرفان کے رازدروں میں سے انسان ایسا ہی جان سکتا ہے جتنا پر بھو۔

(16/3)

- ۱۔ उस ने सैसी लीला घारो, जिस का भंत न भाइमा है।
देवता सभ थक थक कर हारे, भेद कर उस का पाइमा है।
२. बच्चे को सालूम हो किउं कर, बाप कहाँ से भाइमा है।
तार में कुल संसार परो कर, रब ने हार बनाइमा है।
३. जिनको उसने होश दीमा है, गिमान और घिमान बुह पातेहै।
उस के सचे दास बुही है, उस में घिमान अगाते है।

Deep musing, wisdom and the inner light
who have are blest, they lone His Name recite.

4. सतगुन, रजगुन, तमगुन में२ बुह जिस का मन भरमाता है।
जीता है गाहि३ मरता है, गाहि माता है गाहि जाता है।
5. ऊचे हो या नीचे हों, सभ उस के है असयान सवा।
जैसा आप समझाए 'नानक', वैसा उस को जान सवा ॥३॥

ان اكرمکم عند الله اتقوا القرآن۔ ترجمہ :- اونچے اور نیچے سب پر مائما کے استحان میں۔
وہ جیسی جیسی برحق انسان کو دیتا ہے۔ وہ ویسا ہی بنتا ہے۔ وہی ہر تے میں کار فرما ہے۔

प्रभु का प्यारा वह है जो सत्यक कम करे।

ਨਾਨਾ ³⁹ ਰੂਪ ⁴⁰ ਨਾਨਾ ਜਾ ⁴¹ ਕੇ ਰੰਗ ⁴² ॥	Various ³⁹ the forms ⁴⁰ and various are His ⁴¹ colours ⁴² .
ਨਾਨਾ ਭੇਖ ⁴³ ਕਰਹਿ ⁴⁴ ਇਕ ਰੰਗ ⁴⁵ ॥	He assumes ⁴⁴ various guises ⁴³ and yet remains one and the same ⁴⁵ .
ਨਾਨਾ ⁴⁶ ਬਿਧਿ ⁴⁷ ਕੀਨੋ ਬਿਸਥਾਰੁ ⁴⁸ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ⁴⁹ ਅਬਿਨਾਸੀ ⁵⁰ ਟੇਕਕਾਰੁ ⁵¹ ॥	The Imperishable ⁵⁰ Unique ⁵¹ Lord ⁴⁹ has extended ⁴⁸ Himself in myriads ⁴⁶ of ways ⁴⁷ .
ਨਾਨਾ ਚਲਿਤ ⁵⁴ ਕਰੇ ⁵² ਖਿਨ ⁵³ ਮਾਹਿ ॥	In a moment ⁵³ He stages ⁵² myriads of plays ⁵⁴ .
ਪੂਰਿ ਰਹਿਓ ⁵⁵ ਪੂਰਨੁ ⁵⁶ ਸਭ ਠਾਇ ⁵⁷ ॥	The Perfect ⁵⁶ Lord is filling ⁵⁵ all the places ⁵⁷ .
ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ⁵⁸ ਕਰਿ ਬਨਤ ⁵⁹ ਬਨਾਈ ⁶⁰ ॥	In various ways ⁵⁸ , He has made ⁶⁰ the creation ⁵⁹ .
ਅਪਨੀ ਕੀਮਤਿ ⁶¹ ਆਪੇ ⁶² ਪਾਈ ⁶³ ॥	His worth ⁶¹ , He has Himself ⁶² appraised ⁶³ .
ਸਭ ਘਟ ⁶⁴ ਤਿਸ ⁶⁵ ਕੇ ਸਭ ਤਿਸ ਕੇ ਠਾਉ ⁶⁶ ॥	All the hearts ⁶⁴ are His ⁶⁵ and His are all the places ⁶⁶ .
ਜਪਿ ਜਪਿ ⁶⁷ ਜੀਵੈ ⁶⁸ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਨਾਉ ॥੪॥	Nanak lives ⁶⁸ by continually repeating ⁶⁷ God's Name.

- ੧ - ਨਾਨਾ ਰੂਪ ਨਾਨਾ ਜਾਕੇ ਨੰਗ — ਨਾਨਾ ਬਿਧਿਕੇ ਕਰੋ ਅਕ ਰੰਗ ੧੫
- ੨ - ਨਾਨਾ ਭੇਖ ਕੀਨੋ ਬਿਧਿਕਾਰ — ਪ੍ਰਭੁ ਅਬਿਨਾਸੀ ਇਕ ਰੰਗ
- ੩ - ਨਾਨਾ ਚਲਿਤ ਕਰੇ ਖਿਨ ਮਾਹ — ਪ੍ਰਭੁ ਪੂਰਨ ਸਭ ਠਾਉ
- ੪ - ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਬਨਤ ਬਨਾਈ — ਅਪਨੀ ਕੀਮਤ ਆਪੇ ਪਾਈ
- ੫ - ਸਭ ਘਟ ਤਿਸ ਕੇ ਸਭ ਤਿਸ ਕੇ ਠਾਉ — ਜਪਿ ਜਪਿ ਜੀਵੈ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਨਾਉ ੪

- ۱۔ اے پرچھو! تیرے رنگ روپ طرح طرح کے ہیں۔ تو اپنی ایک رنگی میں بے شمار صورتیں ابھارتا ہے۔
- ۲۔ اے پرچھو! تو لافانی ہے، تو ذاتِ واحد ہے، مگر تو نے مختلف طریقوں سے اپنا پھیلاؤ کیا ہے۔
- ۳۔ اے پرچھو! تو سمکھ کی ایک جھپک میں کئی طرح کے کھیل تماشے کرتا ہے۔ تو مکمل طور سب جگہوں میں سمایا ہوا ہے۔
- ۴۔ اے پرچھو! تو نے جگت کی رچنا کئی طریقوں سے رچی ہے۔ تو اپنی عظمت کی حقیقت خود جانتا ہے۔
- ۵۔ اے پرچھو! سارے شریر تیرے ہی ہیں۔ ساری جگہیں (استحان) تمہاری ہیں۔ اے نانات! تو اس رام کا نام بار بار چپ کر دیتا جا۔

(16/4)

- ۱۔ रूप नए और रंग नए, नैरंग १ नए और ढंग नए। आप रहे यकरंग २ मगर बहुरूप हैं रंगा रंग नए।
2. गुनागुनी ३ जलवों ४ से, फैलाता है संसार बुही। जात उस की लाफनी है, यकता है एक ओभंकार बुही।
3. चाल नई और ढाल नई पलपल में स्वांग ५ बूह करता जाए। कामिल जात उस की है, बूह सारे भरने भरता जाए।
4. रंगा रंगी खलक ६ बनाए, खूब दिखाए सनअत ७ बूह। आप अपनी कदर बूह जाने आप ही आपनी कीमत बूह।
5. हर मन में घर उस का है, हर घर में उस की बसती है। नाम को जप कर बीता है बस येह 'नानक' को बसती है ४।

پرچھو! شمار رنگوں میں دنیا کا کھیل کھیلتا ہے۔ وہ اپنی عظمت کا اندازہ خود کرتا ہے کہ وہ کیا کرتا ہے۔ کیسے کرتا ہے اور کیوں کرتا ہے۔۔۔ جو اسے پہچان گئے، اسی میں سما گئے۔

- ۱۔ माइआ । २. एक रंग, एक भेस । ३. रंग बरगे ।
४. त्रिश । ५. भेस । ६. दुनीआ । ७. कारागरी ।

16
 5
 ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ⁶⁹ ਸਗਲੇ
 ਜੰਤ⁷⁰ ॥
 ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਖੰਡ⁷¹
 ਬ੍ਰਹਮੰਡ⁷² ॥
 ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਸਿਮ੍ਰਿਤ ਬੇਦ
 ਪੁਰਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਸੁਨਨ⁷³
 ਗਿਆਨ⁷⁴ ਧਿਆਨ⁷⁵ ॥
 ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਆਗਾਸ⁷⁶
 ਪਾਤਾਲ⁷⁷ ॥
 ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਸਗਲ⁷⁸
 ਆਕਾਰ⁷⁹ ॥
 ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਪੁਰੀਆ⁸⁰ ਸਭ
 ਭਵਨ⁸¹ ॥
 ਨਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ⁸² ਉਧਰੇ⁸³
 ਸੁਨਿ⁸⁴ ਸ੍ਰਵਨ⁸⁵ ॥

By the Name are sustained⁶⁹ all the creatures⁷⁰.

By the Name are supported the regions⁷¹ of the earth and solar-systems⁷²

By God's Name are supported the Simirtis, the Veds and the Purans.

By the Name's support, the mortals hear⁷³ of Divine knowledge⁷⁴ and meditation⁷⁵.

Lord's Name is the prop of the skies⁷⁶ and under-worlds⁷⁷.

Lord's Name is the prop of all⁷⁸ the bodies⁷⁹.

By the name are supported all the worlds⁸⁰ and spheres⁸¹.

Men have been saved⁸³ by associating⁸² with the Name and hearing⁸⁴ it with their ears⁸⁵.

ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ⁸⁶ ਜਿਸੁ ਆਪਨੈ
 ਨਾਮਿ ਲਾਏ⁸⁷ ॥ ਨਾਨਕ
 ਚਉਥੇ ਪਦੇ⁸⁸ ਮਹਿ⁸⁹ ਜੋ⁹⁰
 ਜਨੁ⁹¹ ਗਤਿ⁹² ਪਾਏ ॥੫॥

The⁹⁰ servant⁹¹, whom the Master mercifully⁸⁶ attaches⁸⁷ to His Name, O Nanak, obtains salvation⁹² and gets into⁸⁹ the fourth state⁸⁸ of beatitude.

1. ਨਾਮ ਕੇ ਦਹਾਕੇ ਸੰਗੇ ਜੰਤ — ਨਾਮ ਕੇ ਦਹਾਕੇ ਕਹੰਦੁ ਬ੍ਰਹਮੰਡੁ ॥੫॥
2. ਨਾਮ ਕੇ ਦਹਾਕੇ ਸਿਮ੍ਰਿਤ ਪੁਰਾਨ — ਨਾਮ ਕੇ ਦਹਾਕੇ ਸੁਨਨ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ
3. ਨਾਮ ਕੇ ਦਹਾਕੇ ਆਗਾਸ ਪਾਤਾਲ — ਨਾਮ ਕੇ ਦਹਾਕੇ ਸੰਗਲ ਆਕਾਰ
4. ਨਾਮ ਕੇ ਦਹਾਕੇ ਪੁਰੀਆ ਸਭ ਭਵਨ — ਨਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਉਧਰੇ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਵਨ
5. ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਜਿਸੁ ਆਪਨੈ ਨਾਮਿ ਲਾਏ ॥੫॥

۱۔ اے پر بھو! تمام جاندار تیرا ہی آسرا لئے ہوئے ہیں۔ روئے زمین کے سب پر اعظم، بلکہ ساری کائنات تمہارے ہی سپہاے قائم ہے۔

۲۔ وید، پران اور سمرتیاں تمہارے ہی آدھار پر ہیں۔ انسان کا نوں عرفان کی باتیں سُنتا ہے اور پھر مرکزِ تربیت حاصل کرتا ہے۔ یہ سب پر بھو کے آسرے سے ہے۔

۳۔ سارے آকাশ، پاتال پر بھو کے آسرے پر انحصار رکھتے ہیں۔ سارے شریر اُسی کے آسرے پر قائم ہیں۔

۴۔ ساری موجودات جس میں تین بھون (دھرتی، پاتال اور آকাশ) اور چودہ جگت شامل ہیں اُسی ایک اکال پُرکھ نے قائم کئے ہیں۔ اس کا نام سُنے سے بُرائیوں سے نجات ملتی ہے۔

۵۔ پر بھو جس پر مہر کر کے اپنے نام کے ساتھ واصل کرتا ہے وہ بابا کے تین گُنوں سے بالاتر ہو کر چوتھے درجہ (یعنی مقام الوہیت میں پہنچ جاتا ہے۔ اور مُسکئی پاتا ہے۔

۱۔ نام کے বল पर काइम रहि कर खलकत १ बसती रहितो है ।

نام के बल पर खितों तबकों, संसारों की हसती है ।

2. नाम के बल पर हिंदू को, सिम्वीतीश्री वेद पुरान मिले ।

नामके बलपरनिग्रान मिले, औरनामके बलपर छिग्रान मिले।

3 नाम के बल पर काइम येह, माकाश भी है, पाताल भी है ।

नाम के बल पर हासल सारे, जग को इसतकलाल २ भी है ।

"All forms of life the Name alone sustains

As also skies and earth domains ."

4. नाम के बल पर काइम हो, नगरी में भावादी हो ।

नाम खुदा का सुन कर हासल, बंदे को भाजावी हो ।

5. जिस को अपनी रहिमत से, बुह नाम की उलफत देता है ।

'नानक' चौथे दरजे ३ में, बुह 'कामल' मुकती लेता है ॥१॥

ایسا انسان بابا کے تین ارکان یعنی دھرتی، پاتال اور آکاش سے بالاتر ہو کر چوتھے

درجہ (مقام الوہیت میں پہنچ کر مُسکئی حاصل کرتا ہے۔

● ۱، شریستی ۱۔ ۲، ٹھیکان ۱۔ ۳، سہیج अवस्था, उची अवस्था ।

ਰੂਪੁ ⁹³ ਸਤਿ ⁹⁴ ਜਾਕਾ ⁹⁵ ਸਤਿ ਅਸਥਾਨੁ ⁹⁶ ॥	True ⁹⁴ is His form ⁹³ and true His ⁹⁵ seat ⁹⁶ .
ਪੁਰਖੁ ⁹⁷ ਸਤਿ ਕੇਵਲ ⁹⁸ ਪਰਧਾਨੁ ⁹⁹ ॥	True is His personality ⁹⁷ and He alone ⁹⁸ is supreme ⁹⁹ .
ਕਰਤੂਤਿ ¹⁰⁰ ਸਤਿ ਸਤਿ ਜਾਕੀ ਬਾਣੀ ² ॥	His acts ¹⁰⁰ are true and true is His word ² .
ਸਤਿ ਪੁਰਖ ³ ਸਭ ਮਾਹਿ ਸਮਾਣੀ ⁴ ॥	The True Lord ³ is contained ⁴ amongst all.
ਸਤਿ ਕਰਮੁ ⁵ ਜਾਕੀ ਰਚਨਾ ⁶ ਸਤਿ ॥	His deeds ⁵ are true and true is His creation ⁶ .
ਮੂਲੁ ⁷ ਸਤਿ ਸਤਿ ਉਤਪਤਿ ⁸ ॥	True is His foundation ⁷ and true what springs ⁸ therefrom.
ਸਤਿ ਕਰਣੀ ⁹ ਨਿਰਮਲ ¹⁰ ਨਿਰਮਲੀ ॥	True is His life-routine ⁹ , the purest of the pure ¹⁰ .
ਜਿਸਹਿ ¹² ਬੁਝਾਏ ¹³ ਤਿਸਹਿ ¹⁴ ਸਭ ¹⁶ ਭਲੀ ¹⁵ ॥	Everything ¹⁶ turns out well ¹⁵ for him ¹⁴ , whom ¹² the Lord instructs ¹³ .
ਸਤਿ ਨਾਮੁ ¹⁷ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਸੁਖਦਾਈ ¹⁸ ॥	Peace-giver ¹⁸ is the True Name ¹⁷ of the Lord.
ਬਿਸ੍ਵਾਸੁ ¹⁹ ਸਤਿ ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਤੇ ²⁰ ਪਾਈ ²¹ ॥੬॥	True faith ¹⁹ , Nanak has obtained ²¹ from ²⁰ the Guru.

੧. - ਰੂਪ ਸਤਿ ਜਾਨ ਕਾ ਸਤਿ ਅਸਥਾਨ — ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਤਿ ਕਿਉਂ ਪ੍ਰਦੇਹਾਨ
੨. - ਕਰਤੂਤ ਸਤਿ ਸਤਿ ਜਾਨੀ ਬਾਨੀ — ਸਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਭ ਮਾਨਵ ਸਮਾਨੀ
੩. - ਸਤਿ ਕਰਮ ਜਾਨੀ ਰਚਨਾ ਸਤਿ — ਮੂਲ ਸਤਿ ਸਤਿ ਅਸਥਾਨ
੪. - ਸਤਿ ਕਰਣੀ ਨਿਰਮਲ — ਜਿਸਨੇ ਬੁਝਾਏ ਤਿਸਨੇ ਸਭ ਭਲੀ
੫. - ਸਤਿ ਨਾਮ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਸੁਖਦਾਈ
੬. - ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਸਤਿ ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਈ

- ۱۔ پرچھو کا رُوپ یکساں ہے۔ اُس کا مقام یکساں ہے۔ وہ تغیر سے مُبرا ہے۔ وہ سب کے سروں پر قائم ہے۔ وہی سب کا مالک ہے۔
- ۲۔ جس سدا اُٹل اُٹل پرکھ کی سچی بانی سب جانداروں میں ظام کرنے والی ہے۔ اُس کے کام بھی اُٹل ہیں۔
- ۳۔ پرچھو کی رچنا مکمل ہے۔ وہی سب کی بنیاد ہے۔ اُس کی خلقت مکمل ہے اور اُس کی بخشش سدا قائم ہے۔
- ۴۔ پرچھو کی رضا پاک تر ہے جس انسان کو یہ بھلی لگتی ہے اُسکو سکھ ملتے ہیں۔
- ۵۔ اُس سچے پرچھو کا سچا نام سکھ دینے والا ہے۔ اے ناکت تمام جانداروں کو یہ اٹل صدق صرف گورو کی حضوری میں حاصل ہوتا ہے۔

(16/6)

- 1- सचा उस का रूप भी है, और सचा ही असथान भी है। खालक सची उस की हसती, जो सभ में प्रधान ही है।
- 2- सचे उस के काम भी हैं, और सची उस को बात भी है। सची उस की जात भी है, पुरा जिस से मोबदातर भी है।
- 3- सचे फिमल३ सभ उस के हैं, और सचा खूब पसारा४ है। जड़ भी सच है, मूल भी सच है, सचा पेड़ भी सारा है।
- 4- खालस५ से भी बड़ कर खालस, सचे काम बनाए बूह। जिस को आप सुभाए बूह, हर औ कों नेक बनाए बूह।
- 5- सचा नाम खुदा का है, जो दुनीआं का सुखदाता है। येह सचा ईमान६ हमेशा, 'नानक' गुर से पाता है ॥६॥

ਪ੍ਰਬੂਟਾ ਸਦਾਖਿਬ ਰਹਿਣ ਫਾਲਾ ਨਾਮੁ ਸੁਖ ਦਾਤਾ, ਤੇ ਨਾਨਕ !
 ਜੀਟਿ ਨੂੰ ਦਿਹ ਅਟਲ ਸਿਦਕ ਸਤਿਗੁਰ ਤੋਂ ਬਿਲਦਾ ਤੇ (ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਿੰਘ)
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ حَقًّا

ترجمہ: کوئی نہیں سوائے پرچھو کے۔ وہ سچ ہے۔ اُس افعال سچ ہیں۔ انوس وہ ایک سچی حقیقت ہے۔
 ۱. پدو پورن ۱. ۲. سارا ديسदा जगत ३. कम ॥

४. फैलाव, ५. सुख, ६. यकीन, बरबात ।

१८। अस स अतीत कोइ नहीं है। सत्य ही प्रम

ਸਤਿ ਬਚਨ²² ਸਾਧੂ
ਉਪਦੇਸ²³ ॥

ਸਤਿ ਤੇ²⁴ ਜਨ²⁵ ਜਾਕੈ
ਰਿਦੈ²⁶ ਪ੍ਰਵੇਸ²⁷ ॥
ਸਤਿ²⁸ ਨਿਰਤਿ³⁴ ਬੁਝੈ²⁹
ਜੇ ਕੋਇ³⁰ ॥ ਨਾਮੁ ਜਪਤ³¹
ਤਾਕੀ³² ਗਤਿ³³ ਹੋਇ ॥

ਆਪਿ³⁵ ਸਤਿ ਕੀਆ³⁶
ਸਭੁ³⁷ ਸਤਿ ॥

ਆਪੇ ਜਾਨੈ ਅਪਨੀ ਮਿਤਿ³⁸
ਗਤਿ³⁹ ॥

ਜਿਸ ਕੀ ਸਿਸਟਿ⁴⁰ ਸੁ⁴¹
ਕਰਣੈਹਾਰੁ⁴² ॥

ਅਵਰ⁴³ ਨ ਬੁਝਿ⁴⁴ ਕਰਤ
ਬੀਚਾਰੁ⁴⁵ ॥

ਕਰਤੇ⁴⁶ ਕੀ ਮਿਤਿ⁴⁷ ਨ
ਜਾਨੈ ਕੀਆ⁴⁸ ॥

ਨਾਨਕ ਜੋ⁴⁹ ਤਿਸੁ⁵⁰ ਭਾਵੈ⁵¹
ਸੋ⁵² ਵਰਤੀਆ⁵³ ॥੮॥

True are the words²² and instruction²³
of the saint.

True are the²⁴ persons²⁵, into whose
minds²⁶ the Lord enters²⁷.

If any one³⁰ knows²⁹ and greatly
loves³⁴ the truth²⁸, then, he³² obtains
salvation³³ by meditating³¹ on the
Name.

The Lord Himself³⁵ is true and true
is everything³⁷, He has made³⁶

He Him-elf knows His own measure³⁸
and condition³⁹.

He⁴¹, to whom the world⁴³ belongs,
is the Creator⁴² thereof.

None else⁴³ understands⁴⁴ Him,
think⁴⁵ as he may.

The Creator's⁴⁶ extent⁴⁷, the created⁴⁸
cannot know.

Nanak, whatever⁴⁹ pleases⁵¹ Him⁵⁰,
that⁵² alone does prevail⁵³.

۱۔ سَتِ بچَن سادھو اُپدیش سَتِ تے جَن جاکے رنے پریش ۱/

۲۔ سَتِ نرت بھوجھے جے کوئے نام بچیت تا کی گت ہوئے

۳۔ آپ سَتِ کی آسبھ سَتِ آپے جانے اپنی مِت گت

۴۔ جس کی سرسٹ سوکئے مارُ اور نہ بوجھ گرت بھپارُ

۵۔ کرتے کی مِت نہ جانے کیا

نانک جو تِسُ بھافے سو ورتی آ

- ۱۔ گورو کا اُپدیش ایک اہل شہد ہے۔ جس کے دل میں یہ جاگزیں ہو جاتا ہے وہ آواگون (جنم مرگ) کے چکر سے آزاد ہو جاتا ہے۔ وہ شخص بھی سچائی کو پاتا ہے۔
- ۲۔ جب انسان کو لافانی پیر بھو کا پیار جُز دہن بن جاتا ہے وہ خام چپ کر اُونچا روحانی مقام حاصل کر لیتا ہے۔ نہ کہ مسی میں آکر بھومنے لگتا ہے۔
- ۳۔ پیر بھو ہمیشہ قائم رہنے والی ذات ہے۔ اُس کا پیار اُجا جگت ایک حقیقت ہے۔ پیر بھو اپنی عظمت کی حد سے خود ہی واقف ہے۔ وہ خود اس کا خالق ہے۔
- ۴۔ جس پیر بھو کا یہ جگت ہے وہ خود اس کا خالق ہے۔ کہی اور کو اس جگت کا رکھوالا خیال کرنا غبٹ ہے۔
- ۵۔ اُس کرنے والے کرتار (پیر بھو) کی کیفیت کا اندازہ اُس کی مخلوق کیسے کر سکتی ہے۔ اے ناک! وہ مختار کُل ہے۔ وہ وہی کرتا ہے جو اُسے بھاتا ہے۔

(16/7)

- ۱۔ کویل ۹ ہے سچا ساधों का, उपदेश वह सच फुरमाते हैं। सचे वह भी जिन के मन में, मंदर साध बनाते हैं।
- 2۔ खालस सच २ को जो समझे, येह भेद जिसे मिल जाता है। नाम खुदा का जपता है वह, और छुटकारा पाता है।
- 3۔ सची बात खुदा की है, सब सचा काम बनाइया है। अपनी हद और हालत को, खुद आप उसी ने पाइया है।
- 4۔ अपनी रचना आप रचे, करता है वह, करता है वह। राइ ३ न पूछें और किसी से, पूरा खुद मुखतार ४ है वह।
- 5۔ आप जो खुद मखलूक ५ हूया, खालक ६ के भेद न पाएगा। जो उस को मनजूर है 'नानक', वह पूरा हो जाएगा ॥७॥

مخلوق اپنے خالق کی کیفیت جاننے سے قاصر ہے۔
پتا کا جنم کر جانے پوت۔

● ۱. بچن । ۲. پرمن ساتی । ۳. سلاہ ۔ ۴. پورن
سوتنر ۔ ۵. پیدہ کیوتا ہوہما ۔ ۶. پیدہ کرن واسا ۔

ਬਿਸਮਨ⁵⁴ ਬਿਸਮ⁵⁵ ਭਏ
'ਬਿਸਮਾਦ'⁵⁶ ॥

ਜਿਨਿ⁵⁷ ਬੁਝਿਆ⁵⁸ ਤਿਸੁ⁵⁹
ਆਇਆ⁶⁰ ਸ੍ਵਾਦ⁶¹ ॥

ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਰੰਗਿ⁶² ਰਾਚਿ⁶³
ਜਨ⁶⁴ ਰਹੇ ॥

ਗੁਰ ਕੈ ਬਚਨਿ⁶⁵ ਪਦਾਰਥ⁶⁶
ਲਹੇ⁶⁷ ॥

ਓਇ ਦਾਤੇ⁶⁸ ਦੁਖ
ਕਾਟਨਹਾਰ⁶⁹ ॥

ਜਾਕੈ⁷⁰ ਸੰ-⁷⁰ ਤਰੈ⁷¹
ਸੰਸਾਰ⁷² ॥

ਜਨ⁷⁴ ਕਾ ਸੇਵਕੁ⁷⁵ ਸੋ⁷⁶
ਵਡਭਾਗੀ⁷⁶ ॥

ਜਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਏਕ⁷⁸
ਲਿਵਲਾਗੀ⁸⁰ ॥

ਗੁਨ⁸¹ ਗੋਬਿੰਦੁ⁸² ਕੀਰਤਨੁ⁸⁵
ਜਨੁ⁸³ ਗਾਵੈ⁸⁴ ॥

ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ⁸⁶ ਨਾਨਕ
ਫਲੁ⁸⁷ ਪਾਵੈ⁸⁸ ॥੮॥੧੬॥

I am amazed⁶⁶ by beholding Lord's
astounding⁵⁴ wonders⁵⁵.

He⁵⁹, who⁵⁷ understands⁵⁸ the Lord
tastes⁶⁰ of the joy⁶¹.

Lord's slaves⁶⁴ remain absorbed⁶³ in
His love⁶².

Through Guru's instruction⁶⁵, they
receive⁶⁷ the four cardinal boons⁶⁶.

They are generous⁶⁸ and dispeller of
pain⁶⁹.

In their⁷³ association⁷⁰ the world⁷² is
saved⁷¹.

The attendant⁷³ of Lord's serf⁷⁴; he⁷⁷
is very fortunate⁷⁶.

In the society of His serf, man
comes to profess⁸⁰ love⁷⁹ for one
Lord⁷⁸.

Lord's⁸² slave⁸³ sings⁸⁴ His
excellences⁸¹ and praises⁸⁵.

By Guru's favour⁸⁶, he obtains⁸⁸ the
reward⁸⁷. O Nanak.

۱۔ بِسْمَنَ بِسْمَ بھئے بِسْمَاد — جن بوجھیا تِس اِسیا سواد ۱۶

۲۔ پر بھ کے رنگِ راج جن ہے — گور کے یجن پدارتھ ہے

۳۔ اوئے داتے دکھ کا ٹہسار — جا کے سنگ تیرے سنسار

۴۔ جن کا سیوک سو دُجھاگی — جن کے سنگ ایک لو لاگی

گن گوہند کیرتن جن گافے

گور پر سادِ ناکت پھل پافے

۸۔

- ۱- دُنبوی لوگ پر بھوک کی قدرت کے کارناموں کو دیکھ کر حیران رہ جاتے ہیں۔
مگر جس جس انسان نے انہیں سمجھا ہے، اُسے تسکینِ قلب ہوئی، اور آئندہ آیا۔
- ۲- پر بھوک کے داس اس کے پیار میں مست رہتے ہیں اور سنگورو کے اُپریش کی برکت سے غلامِ غفلت حاصل کر لیتے ہیں۔
- ۳- پر بھوک کے سیوک خود غلام کی بخشش لوگوں میں بانٹ دیتے ہیں اور ان کے دکھ درد دور کرتے ہیں۔ ان کی صحبت میں سنسار سمندر کے پار ہو جاتے ہیں۔
- ۴- وہ شخص اقبال مند ہوتا ہے جو پر بھوک کا سیوک بنتا ہے اور اُس کی کل اکال پر کھ سے بڑھتی ہے۔
- ۵- پر بھوک کا سیوک اُس کے گُن گاتا ہے، کیرتن کرتا ہے اور حمد و ثناء بجالاتا ہے۔
اے نانت! سنگورو کی مہر سے وہ پر بھوک کے غلام سُرخ پی، اصلاحِ حیات کی پھل پاتا ہے۔

(16/8)

- ۱- ہیرت۹ کو بھی ہیرت۹ ہے، ہیرانی کو ہیرانی ہے!
جس نے اس کو جانا ہے، اس نے لکھتے ہوئے اس نے جانی ہے!
- ۲- رتب کا رنگ نیرالا ہے، اس رنگ میں جو رتب جاتے ہیں!
گور کی باتیں، سون سون کر، کھڑا ماکسد۳ پاتے ہیں!
- ۳- اسی سے دااتا لوگوں ہی سے، دُخ کا دُور بجا۴ ہوا!
ان کی سَگت پانے سے، دُنییاں کا بے پناہ پار ہوا!
- ۴- اچھے بھاگ انہوں کے ہیں، جو ان کی سَوا کرتے ہیں!
سَگت اس کی پا پا کر، رتب کاہد۵ کا دم بھر رہے ہیں!
- ۵- ہمد۶ خُدا کی کرتے ہیں، جو مالک کے مَون گاتے ہیں!
'نانک' گور کی رَہمت۷ سے، بھد۸ دُنییاں مَفل پاتے ہیں! ۱۷۱۹۶

کیونکہ ع۔ بیداری بخت از بخت بیداراں شود پیدا

● ۱. اسچرچ۔ ۲. مانند۔ ۳. اُتتم اُدیش۔ ۴. روت۔
۵. ایک پرم۔ ۶. اُستتتی۔ ۷. کیرپا۔ ۲۸۹

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ

ਅਸਟਪਦੀ ੧੭

੧੭

ਸਲੋਕੁ ॥

ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ॥

ਹੈ ਭਿ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭਿ ਸਚੁ ॥੧॥

سلوک

آدِ سچِ جُگادِ سچِ ہے بھی سچِ
ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੈ ਸਚِ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بَعْدَ كُلِّ شَيْءٍ

Slok.

17

True in the prime, true in the
beginning of ages, true He is even
now and true He shall, verily, be.
O Nanak.

ਭਿ "and" ਭੀ "have been used by Satguru

असटपदी

सलोक ॥

17

कुल कान्त وجود में आने से पहले भी प्रभु موجود تھا۔
 جس وقت یگوں کا آغاز ہوا وہ اُس وقت بھی موجود تھا۔
 وہ اس وقت بھی موجود ہے اور آنے والے زمانہ میں بھی موجود ہوگا
 یعنی قیوں زمانو (ماضی، حال اور مستقبل) میں ذات باری بیچ
 ہے۔ وہ جاودانی ذات حق القیوم ہے۔ سرو و ویاپک اور محیط کل

مَعْرُوفٌ بِلَا غَايَةٍ وَمَوْصُوفٌ بِلَا نِهَائَةٍ وَأَوَّلٌ
 قَدِيمٌ بِلَا اِبْتِدَاءٍ وَآخِرٌ كَرِيمٌ بِلَا اَنْتِهَاءٍ ۝
 پر بھولا محدود اور بے انت ہے۔ وہ روزِ ازل سے پہلے بھی قائم پڑتا تھا۔
 بس وہی آخری اور بے انتہا ہے۔

आरम्भ में सत्य था, यगों आदि में सत्य था ।
 अब भी सत्य है और आगे भी सत्य होगा ।
 प्रभु अनादी और अनन्त है ।

नाक گوید۔

خداوند از روزِ ازل تا ابد حقیق بوده و خواهد بود

ਅਸਟਪਦੀ ॥

ਚਰਨ⁸⁹ ਸਤਿ ਸਤਿ
ਪਰਸਨਹਾਰ⁹⁰ ॥ਪੂਜਾ⁹¹ ਸਤਿ ਸਤਿ
ਸੇਵਦਾਰ⁹² ॥ਦਰਸਨੁ⁹³ ਸਤਿ ਸਤਿ
ਪੇਖਨਹਾਰ⁹⁴ ॥ਨਾਮੁ ਸਤਿ ਸਤਿ
ਧਿਆਵਨਹਾਰ⁹⁵ ॥ਆਪਿ⁹⁶ ਸਤਿ ਸਤਿ ਸਭ⁹⁷
ਧਾਰੀ⁹⁸ ॥ਆਪੇ ਗੁਣ⁹⁹ ਆਪੇ
ਗੁਣਕਾਰੀ¹⁰⁰ ॥ਸਬਦੁ² ਸਤਿ ਸਤਿ ਪ੍ਰਭੁ⁴
ਬਕਤਾ³ ॥ਸੁਰਤਿ⁵ ਸਤਿ ਸਤਿ ਜਸੁ⁷
ਸੁਨਤਾ⁸ ॥ਬੁਝਨਹਾਰ⁹ ਕਉ ਸਤਿ¹⁰
ਸਭ ਹੋਇ ॥ਨਾਨਕ ਸਤਿ ਸਤਿ ਪ੍ਰਭੁ
ਸੋਇ¹² ॥੧॥

Ashtpadi.

True are the Lord's feet⁸⁹ and true
is he, who touches⁹⁰ them.True is His worship⁹¹ and true the
worshipper⁹².True is His sight⁹³ and true the
beholder⁹⁴ thereof.True is His Name and true is he
who meditates⁹⁵ on it.He Himself⁹⁶ is true and true is
everything⁹⁷ that He sustains⁹⁸.He Himself is goodness⁹⁹ and
Himself the Bestower of goodness¹⁰⁰.True is the Lord's⁴ word² and true
its utterer³.True are the ears⁵, that hear⁶ the
praise⁷ of the True one⁸.To him, who understands⁹ the
Lord, all is truth¹⁰.Nanak, true, true is He¹², the Lord.

ੴ ਚਰਨ ਸਤਿ ਸਤਿ ਪਰਸਨਹਾਰ — ਪ੍ਰਭਾ ਸਤਿ ਸਤਿ ਸੇਵਦਾਰ ੴ

੨. ਦਰਸਨੁ ਸਤਿ ਸਤਿ ਪੇਖਨਹਾਰ — ਨਾਮੁ ਸਤਿ ਸਤਿ ਧਿਆਨਹਾਰ

੩. ਆਪਿ ਸਤਿ ਸਤਿ ਸੇਵਕਾਰ — ਆਪੇ ਗੁਣ ਆਪੇ ਗੁਣਕਾਰੀ

੪. ਆਪਿ ਸਤਿ ਸਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਕਤਾ — ਸੁਰਤਿ ਸਤਿ ਸਤਿ ਜਸੁ ਸੁਨਤਾ

੫. ਬੁਝਨਹਾਰ ਕਉ ਸਤਿ ਸਤਿ ਸਭ ਹੋਇ

ਨਾਨਕ ਸਤਿ ਸਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ

- ۱۔ پیر بھوکے چرن (مظاہرات) سیج اور موجود ہیں۔ اُن کے چھونے والے (سیوک) سیج اور موجود ہیں۔ اُس کی پوجا سیج اور موجود ہے۔ اور اُس کے نام کی پرستش کرنے والے ہمیشہ کے لئے اُٹل ہو جاتے ہیں۔
- ۲۔ پیر بھوکا دیدار سیج ہے۔ اس کا دیدار کرنے والا مُکلت ہے۔ اُس پر بھوکا نام اُٹل ہے۔ اُس کا ہمیرن کرنے والا انسان بھی قائم ہوتا ہے۔
- ۳۔ پیر بھوکو ہمیشہ سیج ہے۔ اُس کی قائم کردہ موجودات سچّی ہے۔ وہ خود مجسمہ اوصاف ہے۔ وہ خود ہی اوصافِ حمیدہ پیدا کرنے والا ہے۔
- ۴۔ پیر بھوکا حمد و ثناء کے کلمات جاودانی ہیں۔ ان کلمات کو بیان کرنے والا جاودانی ہے۔ انہیں دھیان سے استغنیٰ کرنے اور سننے والا بھی جاودانی ہے۔
- ۵۔ پیر بھوکو طبعی طور پر سمجھنے والا سیج ہے۔ اور اس کا جگت بھی وجود رکھتا ہے۔ اے ناکت! پیر بھوکو بذاتِ خود ایک ابدی حقیقت ہے۔

(17)

- पाठं भी उस के सचे हैं, जो उन को बूमे सचा है।
 पूजा उस की सची है, जो उस को पूजे सचा है।
 1- दरशन उस का सचा है, और सचा है जो दरशन पाए।
 2- नाम भी उस का सचा है, और सचा है जो ध्यान लगाए।
 जात भी उस की सची, जिस ने सभ संसार संभाला है।
 3- माप ही नेकी, माप ही बुर बुर, नेको देने वाला है।
 सचा पाक कलाम१ है उस का, सचा है जो कहिता है।
 4- होश२ भी सचा, सचा बुर, जो उस की सुनता रहिता है।
 सोच समझ जो रखता है, उस बात को सभ सचा है।
 5- कहि 'बानक' रब३ सचा है, रब सचा है, रब सचा है ॥१॥

۱۰۔ پیر بھوکا یک سچّی ذات ہے۔ اُس کی پیدا کردہ کائنات بامعنی ہے۔ وہ ذاتِ باری تمام اوصاف کا روپ ہے۔ وہی خلقت کو اوصاف بخشتا ہے۔

● ۱. पवित्र बाणी । २. सुरत । ३. प्रभू ।

ਸਤਿ¹³ ਸਹੂਪੁ¹⁴ ਰਿਦੈ¹⁵
 ਜਿਨਿ ਮਾਨਿਆ¹⁶ ॥ ਕਰਨ
 ਕਰਾਵਨ¹⁷ ਤਿਨਿ ਮੂਲੁ¹⁸
 ਪਛਾਨਿਆ¹⁹ ॥
 ਜਾਕੈ ਰਿਦੈ²⁰ ਬਿਸਾਸੁ²¹
 ਪ੍ਰਭ ਆਇਆ²² ॥ ਤਤੁ²³
 ਗਿਆਨੁ²⁴ ਤਿਸੁ ਮਨਿ²⁵
 ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ²⁶ ॥
 ਭੈ²⁷ ਤੇ ਨਿਰਭਉ²⁸ ਹੋਇ
 ਬਸਾਨਾ²⁹ ॥ ਜਿਸ ਤੇ
 ਉਪਜਿਆ³⁰ ਤਿਸੁ ਮਾਹਿ³¹
 ਸਮਾਨਾ³² ॥
 ਬਸਤੁ ਮਾਹਿ ਲੇ ਬਸਤੁ³³
 ਗਡਾਈ³⁴ ॥ ਤਾਕਉ³⁵
 ਭਿੰਨ³⁶ ਨ ਕਹਨਾ³⁷
 ਜਾਈ ॥
 ਬੁਝੈ³⁸ ਬੂਝਨਹਾਰੁ³⁹
 ਬਿਬੇਕ⁴⁰ ॥
 ਨਾਰਾਇਨ⁴¹ ਮਿਲੇ ਨਾਨਕ
 ਏਕ⁴² ॥੨॥

He, who in his heart¹⁵, believes¹⁶ in
 God, the Embodiment¹⁴ of truth¹³,
 recognises¹⁹ the cause of causes¹⁷ as
 the root¹⁸ of all.

The essence²³ of Divine knowledge²⁴
 is revealed²⁸ unto the mind²⁵ of him,
 into whose heart²⁰ the faith²¹ in the
 Lord has entered²².

Shedding fear²⁷, he abides²⁸
 fearlessly²⁸ and is absorbed²⁹ in³¹
 Him from whom he sprang³⁰.

When a thing³³ blends³⁴ with another
 of its own kind, that³⁵ cannot be
 said³⁷ to be separate³⁶ from it.

Only an acute⁴⁰ discerners³⁹
 understands³⁸ it.

By meeting the Omnipresent Lord⁴¹,
 Nanak has become one⁴² with Him.

ੴ
 ੧ - ਸਤ ਸਰੂਪ ਰਿਦੈ ਜਨ ਮਨਿਆ — ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਤਿਨ ਮੂਲ ਪਛਾਨਿਆ
 ੨ - ਜਾਕੈ ਰਿਦੈ ਬਿਸਾਸੁ ਪ੍ਰਭ ਆਇਆ — ਤਤੁ ਗਿਆਨੁ ਤਿਸੁ ਮਨਿ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ
 ੩ - ਭੈ ਤੇ ਨਿਰਭਉ ਹੋਇ ਬਸਾਨਾ — ਜਿਸ ਤੇ ਉਪਜਿਆ ਤਿਸੁ ਮਾਹਿ ਸਮਾਨਾ
 ੪ - ਬਸਤੁ ਮਾਹਿ ਲੇ ਬਸਤੁ ਗਡਾਈ — ਤਾਕਉ ਭਿੰਨ ਨ ਕਹਨਾ ਜਾਈ
 ੫ - ਬੁਝੈ ਬੂਝਨਹਾਰੁ ਬਿਬੇਕ — ਨਾਰਾਇਨ ਮਿਲੇ ਨਾਨਕ ਏਕ
 ੬ - ॥੨॥

- ۱- جس انسان نے ایک اٹل پر بھوکے صورت اپنے من میں قائم کی وہ پہچان گیا کہ دنیا کا کرتا دھرتا اصل میں خود ایک پر بھوکے ہے۔
- ۲- جس انسان کے من میں پر بھوکا یقین بچتے ہو گیا، جانو کہ اُس کے من میں حقیقی گیان آگیا۔
- ۳- جس انسان نے اپنے دل میں پر بھوکا یقین بٹھا دیا، وہ ہر قسم کے خوف و خدشات سے بیباک ہو گیا، کیونکہ وہ جس بے خوف ذات سے پیدا ہوا، اُسی میں جذبہ ہوگا۔
- ۴- جس طرح ایک جنس دوسری جنس سے مکمل مل کے ہم جنس بن جاتی ہیں اور دونوں میں فرق نہیں رہتا ہے۔ اسی طرح انسان پر بھوکے ساتھ مل کر وہی ہو جاتا ہے۔
- ۵- اے نانک! جو انسان پر بھوکے سے مل جاتا ہے، عین پر بھوکے ہو جاتا ہے یعنی وہ انسان پر بھوکے ہو جاتا ہے۔ یہ حقیقت جانتے ہیں مرد نیک نانک اُس میں مل کے ہو جاتا ہے ایک

- 1- सब का रूप समझ कर जिस ने, दिल में रब को माना है। करता धरता दुनियाँ का, उस बालक को पहचाना है।
- 2- जिस के मन में रब पर अपने, तकीमाँ है, ईमान भी है। उस के मन में गिमान है रौशन, हासल सब इरफान भी है।
निमभहेधटेठिटे दित्त मये पुहुच। अवीत घत्र गिआँ उमटेभन
दित्त मये गिआँन परगत जेगिआँ जे येदेमठ मगिष मिथ्य
- 3- खोफ से बूढ़ बेखोफ रहे, कब खोफ को उस ने जाना है। जात से जिस की प्राइमा उस में, मखिरकार समाना है।
- 4- जिनस२ कोई हमजिनस३में अपने, जिस दम मान समाई है। हरफ हई४ का कौन कहे, दोनों को दूर जुदाई५ है।
- 5- बंदा जिस में सोच समझ है, साफ उस पर येह बात हई। नाराइण की बात में मिल कर, एक हो 'नानक' जात हई२।

समझने वाला ही यह विषय समझता है।
हे नानक! वह हरि से मिलकर एक होजाता है।

(जीव ब्रह्म पिच) । ४. दवेत-भाव । ५. विछोड़ा, बहारापण ।

१. टंक । २. वसतू (जात) । ३. सापण वरणी वसतू या जात

13/3	ਠਾਕੁਰ ਕਾ ਸੇਵਕੁ ⁴⁴ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ⁴⁵ ॥	Lord's slave ⁴⁴ is ever obedient ⁴⁵ to Him.
	ਠਾਕੁਰ ਕਾ ਸੇਵਕੁ ਸਦਾ ⁴⁶ ਪੂਜਾਰੀ ⁴⁷ ॥	Lord's slave is, ever ⁴⁶ , an adorer ⁴⁷ of His.
	ਠਾਕੁਰ ਕੇ ਸੇਵਕ ਕੈ ਮਨਿ ਪਰਤੀਤਿ ⁴⁸ ॥	Lord's slave has faith ⁴⁸ within his mind.
	ਠਾਕੁਰ ਕੇ ਸੇਵਕ ਕੀ ਨਿਰਮਲ ⁴⁹ ਚੀਤਿ ⁵⁰ ॥	Pure ⁴⁹ is the way of life ⁵⁰ of Lord's slave.
17/3	ਠਾਕੁਰ ਕਉ ਸੇਵਕੁ ਜਾਨੈ ⁵¹ ਸੰਗਿ ⁵² ॥	The slave knows ⁵¹ that his Lord is ever with ⁵² him.
	ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਸੇਵਕੁ ਨਾਮ ਕੇ ਰੇਗਿ ⁵³ ॥	Lord's servant abides in love ⁵³ with His Name.
	ਸੇਵਕ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਪਾਲਨਹਾਰਾ ⁵⁴ ॥	Of His servant, the Lord is the Cherisher ⁵⁴ .
	ਸੇਵਕ ਕੀ ਰਾਖੈ ⁵⁵ ਨਿਰੰਕਾਰਾ ⁵⁶ ॥	The Formless Lord ⁵⁵ preserves ⁵⁵ the honour of His slave.
	ਸੋ ⁵⁷ ਸੇਵਕੁ ਜਿਸੁ ਦਇਆ ⁵⁸ ਪ੍ਰਭ ਧਾਰੈ ⁵⁹ ॥	He ⁵⁷ is the servant, unto whom the Lord shows ⁵⁹ mercy ⁵⁸ .
	ਨਾਨਕ ਸੋ ⁶⁰ ਸੇਵਕੁ ਸਾਸਿ ⁶¹ ਸਾਸਿ ਸਮਾਰੈ ⁶² ॥੩॥	Nanak that ⁶⁰ slave remembers ⁶² the Lord at every breath ⁶¹ .

1. ਠਾਕੁਰ ਕਾ ਸਿਧੂ ਕਾ ਕਾਰੀ — ਠਾਕੁਰ ਕਾ ਸਿਧੂ ਸੁਪ੍ਰਭਾਰੀ ॥੩॥
2. ਠਾਕੁਰ ਕੇ ਸਿਧੂ ਕੇ ਸਨ ਪ੍ਰਤਿਤ — ਠਾਕੁਰ ਕੇ ਸਿਧੂ ਕੀ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ॥੩॥
3. ਠਾਕੁਰ ਕੇ ਸਿਧੂ ਜਾਨੈ ਨੰਗ — ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਸਿਧੂ ਨਾਮ ਕੇ ਰੰਗ ॥੩॥
4. ਸਿਧੂ ਕੇ ਸਿਧੂ ਪਾਲਨਹਾਰਾ — ਸਿਧੂ ਕੀ ਰਾਖੈ ਨਿਰੰਕਾਰਾ ॥੩॥
5. ਸਿਧੂ ਜਿਸੁ ਦਇਆ ਧਾਰੈ — ਨਾਨਕ ਸੋ ਸਿਧੂ ਸਾਸਿ ਸਮਾਰੈ ॥੩॥

- ۱۔ پیر بھوک کا سیوک پیر بھوک کے حکم پر چلتا ہے اور ہمیشہ اس کی پوجا کرتا ہے۔
- ۲۔ پیر بھوک کے سیوک کے من میں اس کی ذات کا یقین رہتا ہے، اسی لئے اس کی زندگی کا دستور پاکیزہ ہو جاتا ہے۔
- ۳۔ سیوک اپنے مالک پر بھوک کو ہر دم اپنے قریب سمجھتا ہے اور اس کے نام کے کیف میں مست رہتا ہے۔
- ۴۔ پیر بھوک اپنے سیوک کی پالنے پر مشغول رہتا ہے اور ہمیشہ اس کی لالچ رکھتا ہے۔
- ۵۔ سیوک وہی انسان بن سکتا ہے جس پر پیر بھوک خود اپنی مہر کرتا ہے۔ اے نانات! ایسا سیوک ہر دم سمرن کرتا رہتا ہے۔

(17/3)

- ۱۔ مالک کا جو सेवक है, हर हुकम 'बुह पूरा करता है' ।
 مالक का जो सेवक है, मालक की सेवा करता है ।
 وَلَا تَعْبُدُ إِلَّايَاهُ (ہم صرف پرہیز کو پوجتے ہیں)
- 2۔ مالک का जो सेवक है, ईमान से मन भरपूर करे ।
 मालक का जो सेवक है, बुह सभ मछ दसतूर करे ।
- 3۔ मालक का जो सेवक है, खुद मालक उस के संग में है ।
 मालक का जो सेवक है, बुह रंगा उस के रंग में है ।
 'They feel God by their side, and with NAME's glory they are dazed'.
- 4۔ मालक का जो सेवक है, रब उस को रोजीर देता है ।
 मालक का जो सेवक है, रब उस की पत३ रख लेता है ।
- 5۔ मालक का जो सेवक है, रब मिहर४ से जिसको शाव५ करे ।
 'नानक' ऐसा सेवक ही, मालक को हरबम याद करे ॥३॥

خدمت گزار خدا کیست؟ آنکس کہ خداوند مہر رحمت کند۔ ای ناک آنکہ فضیلت رحمت
 حق یافتہ باشد۔ خدا را یاد کن۔

۱. प्रसन्न भावस्थ । २. शिष्यक । ३. ४. दसत । किरपा । ५. प्रसन्न ।

ਅਪੁਨੇ ਜਨ ⁶³ ਕਾ ਪਰਦਾ ⁶⁴ ਢਾਕੇ ॥	Of His serf ⁶³ , the Lord screens ⁶⁴ the faults.
ਅਪਨੇ ਸੇਵਕ ਕੀ ਸਰਪਰ ⁶⁵ ਰਾਖੈ ॥	Of His serf, He assuredly ⁶⁵ preserves the honour.
ਅਪਨੇ ਦਾਸ ਕਉ ਦੇਇ ⁶⁶ ਵਡਾਈ ⁶⁷ ॥	On His attendant, the Lord bestows ⁶⁶ glory ⁶⁷ .
ਅਪਨੇ ਸੇਵਕ ਕਉ ਨਾਮੁ ਜਪਾਈ ⁶⁸ ॥	His attendant, He causes to remember ⁶⁸ His Name.
ਅਪਨੇ ਸੇਵਕ ਕੀ ਆਪਿ ⁷⁰ ਪਤਿ ⁶⁹ ਰਾਖੈ ॥	Of His serf, He Himself ⁷⁰ preserves the honour ⁶⁹ .
ਤਾਕੀ ⁷¹ ਗਤਿ ⁷² ਮਿਤਿ ⁷³ ਕੋਇ ਨ ਲਾਖੈ ⁷⁴ ॥	His ⁷¹ condition ⁷² and measure ⁷³ , no one knows ⁷⁴ .
ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਸੇਵਕ ਕਉ ਕੋ ਨ ਪਹੁਚੈ ⁷⁵ ॥	None is equal ⁷⁵ to Lord's servant.
ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਸੇਵਕ ਉਚ ⁷⁶ ਤੇ ਉਚੇ ॥	Lord's slaves are the highest of the high ⁷⁶ .
ਜੋ ਪ੍ਰਭਿ ਅਪਨੀ ਸੇਵਾ ⁷⁸ ਲਾਇਆ ⁷⁷ ॥	He, whom the Lord applies ⁷⁷ to His service ⁷⁸ ;—
ਨਾਨਕ ਸੋ ⁷⁹ ਸੇਵਕੁ ਦਹਦਿਸਿ ⁸¹ ਪ੍ਰਗ- ਟਾਇਆ ⁸² ॥੪॥	Nanak, that ⁷⁹ servant is renowned ⁸² in ten ⁸⁰ directions ⁸¹ .

- ੧- اپنے جن کا پردہ ڈھاکے۔ اپنے سیوک کی سرپر لکھے
- ੨- اپنے داس کو دے وڈائی۔ اپنے سیوک کو نام جیائی
- ੩- اپنے سیوک کی اسپ پت لکھے۔ تا کی گت برت کو نہ لکھے
- ੪- پرہ کے سیوک کو نہ پہنچے۔ پرہ کے سیوک کو نہ پہنچے

੫- جو پرہ اپنی سیوا لایا

ਨਾਨਕ ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਦਹਦਿਸਿ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ

-੨-

- ۱۔ پر بھو اپنے سیوک کی عزت ہمیشہ بچاتا ہے۔ اور اُس کی لاج رکھتا ہے۔
- ۲۔ پر بھو اپنے سیوک کی عزت قائم رکھتا ہے اور اسے اپنا نام چھوٹاتا ہے۔
- ۳۔ پر بھو اپنے بندے کو عزت بخشتا ہے۔ اُس کی حدِ عظمت اور حدِ فضیلت کا اندازہ کوئی نہیں کر سکتا ہے۔
- ۴۔ پر بھو کے سیوک کی برابر کوئی نہیں کر سکتا ہے۔ کیونکہ اس کا رتبہ بلند سے بلند تر ہوتا ہے۔
- ۵۔ اے ناک! ایسا سیوک جس کو پر بھو نے ایسی سیوا کی عظمت بخشی ہے، وہ دنیا میں مشہور و معروف ہو جاتا ہے۔

۱۷/۴

17
4

۱. अपने प्यारे बंदे का, वुह परदा ढाके, भैब* छुपाए।
इजत अपने सेवक की, वुह सर पर रख कर हाथ बचाए।
 २. शान बढ़ाई देने वाला, दास को इजत देता है।
अपना नाम जमाने की, सेवक को हिमत देता है।
 ३. मालक अपने सेवक को, खुद शान और इजत रखता है।
रुतबार उस का कौन बलाए, भैसी अजमत रखता है।
 ४. रब के प्यारे सेवक को, फिर कौन पहुंचने वाला है।
ऊंचे से वुह ऊंचा है, वुह बाला४ से भी बाला४ है।
देरी भर्तृघ पृष्ठे मेहर सी सरावरी मरी सर मरत।
पृष्ठे मेहर छिआउ छिने छिने जत।
 ५. जिस सेवक को पाक खुदा ने, अपनी खिदमत बखशी है।
'नानक' उस सेवक को उस ने, हर सू६ इजत बखशी है।४॥
Whom God takes on His Servants role,
His name resound from pole to pole.
- اپنے نوکر کا وہی ہے پاسباں۔ اُس کی عظمت ہے یقیناً بے کراں

۴. اُچھا۔ ۵. سِوا۔ ۶. ہر پاسے۔

17/5 ਨੀਕੀ⁸⁷ ਕੀਰੀ⁸⁸ ਮਹਿ⁸⁹ ਕਲ⁹⁰ If God infuse⁸⁷ might⁸⁸ in⁸⁹ the tiny⁹⁰
ਰਾਖੇ⁹¹ ॥ ਭਸਮ⁹² ਕਰੈ ant⁸⁴, it can reduce to ashes⁸⁸
ਲਸਕਰ⁹³ ਕੋਟਿ⁹⁰ ਲਾਖੈ ॥ armies⁸⁹ of lakhs and millions⁹⁰ of
men.

ਜਿਸ ਕਾ ਸਾਸੁ⁹¹ ਨ ਕਾਢਤ Holding⁹⁴ out His hand⁹⁵, the Lord
ਆਪਿ⁹² ॥ ਤਾਕਉ ਰਾਖਤ⁹³ preserves⁹³ him, whose (life) or
ਦੇ ਕਰਿ⁹⁴ ਹਾਥ⁹⁶ ॥ (breath)⁹¹ He Himself⁹² likes not to
end.

ਮਾਨਸ⁹⁶ ਜਤਨ⁹⁷ ਕਰਤ⁹⁸ The man⁹⁶ makes⁹⁸ efforts⁹⁷ of
ਬਹੁ⁹⁹ ਭਾਤਿ¹⁰⁰ ॥ ਤਿਸ² ਕੇ many⁹⁹ kinds¹⁰⁰. but his² doings³ go
ਕਰਤਬ¹ ਬਿਰਥੇ⁴ ਜਾਤਿ ॥ in vain¹.
ਮਾਰੈ ਨ ਰਾਖੈ⁵ ਅਵਰੁ ਨ None else can kill or preserve⁵ but
ਕੋਇ ॥ God.

ਸਰਬ⁶ ਜੀਆ⁷ ਕਾ ਰਾਖਾ⁸ Of all⁶ the sentient beings⁷ that⁹
ਸੋਇ¹ ॥ Lord is the Protector¹

ਕਾਹੇ¹⁰ ਸੋਚ¹² ਕਰਹਿ¹⁴ Why¹⁰ entertainest¹⁴ thou anxiety¹³,
ਰੇ¹³ ਪ੍ਰਾਣੀ¹⁵ ॥ O¹³ mortal¹⁵?

ਜਪਿ¹⁶ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਅਲਖ¹⁷ Nanak, meditate¹⁶ thou on the
ਵਿਡਾਣੀ¹⁸ ॥੫॥ invisible¹⁷ and wonderful¹⁸ Lord.

1. نیکی کیری مہر کل راکھے — بھسم کرے لسكر کوٹ لاکھے ۵

2. جس کا ساس نہ کاڈت آپ — تاکہ راکھت دے کر ہاتھ

3. مانس جتن کرت بہہ بجات — تیس کے کرتب برتتے جبات

4. مانے نہ راکھے اور نہ کوئے — سرب جی کا راکھا سوء

5. کاہے سوچ کرے پرانی

جپ تاک پرہہ اُلکھ وڈانی ۵۔

- ۱- جب پر بھو ایک ٹھنسی سی چوٹی میں طاقت بھر دیتا ہے، وہ لاکھوں اور کروڑوں لشکریوں کو خاکستر کر دینے کے قابل بن جاتی ہے۔
- ۲- جس انسان کو پر بھو مارنا نہیں چاہتا ہے، اُسے اپنے دستِ قدرت سے بچا لیتا ہے۔
- ۳- انسان طرح طرح کے جتن کرتا ہے، پر بھو اگر اُسے حمایت نہ کرے تو اُس کے سب کام بے کار ہو جاتے ہیں۔ جدوجہد، صدمہ، دُرد، بشر کی تباہی، شورشِ شو و صرفِ نظر
- ۴- پر بھو کے سوانہ کوئی مار سکتا ہے اور نہ رکھ سکتا ہے۔ پر بھو جیسا اور کوئی نہیں ہے۔ وہی تمام جانداروں کو بچانے والا ہے۔
- ۵- اے انسان! تو کیوں فکر کرتا ہے۔ اے نائنک! تو اُس پر بھو کو سب سے بڑی عظمت بیان کرنا ناممکن ہے

(17/5)

- ۱- एक नंती सी १ चिऊंटी २ को, जब जोर मता ३ रब पाक ४ करे। लशकर लाख करोड़ों का बृह पल के अन्दर खाक करे।
- 2- जिसकी जान न ले बृह मालक जिस को मार न ठाले आप। हाथ करम ५ का उस पर रख कर उसकी जान बचाले आप।
"Whose life the Lord God does not end
To him protection He does lend."
- 3- बंदा को शिख लाख करे बृह हिमत सो सो वार करे। करसब उस के जाई अकार ६ कार बृह सब बेकार करे।
- 4- मारे किस की ताकत है मोर रखे किस की हिमत है। सब की रक्षा करने वाली उस खालक की कुदरत है।
- 5- ओ फानी ७ ! किस सोच में है तू सोच ने तुझ को मारा है। 'नानक' जप ले नाम उसी का जो बिन-देखा ८ निगारा हो। ५।
بسمِ اے۔ کس لئے غمگین ہے، کیوں ہے ناراد۔ نائنک اس کا نام لے کر اس کو یاد

● ۱. छोटा जही। २. कोड़ी। ३. प्रदान, बखशवा है।

८. अद्विष्ट (नो विसण वाला)। ५. पवित्र प्रभु। ३. किरपा।

ਬਾਰੇਬਾਰ ਬਾਰ²⁰ ਪ੍ਰਭੁ
ਜਪੀਐ¹⁹ ॥

ਪੀ²¹ ਅੰਮ੍ਰਿਤ²² ਇਹੁ ਮਨੁ
ਤਨੁ ਧ੍ਰੁਪੀਐ²³ ॥

ਨਾਮ ਰਤਨੁ²⁴ ਜਿਨਿ
ਗੁਰਮੁਖਿ²⁵ ਪਾਇਆ ॥

ਤਿਸੁ²⁶ ਕਿਛੁ ਅਵਰੁ²⁷ ਨਾਹੀ
ਦ੍ਰਿਸਟਾਇਆ²⁸ ॥

ਨਾਮੁ ਧਨੁ²⁹ ਨਾਮੋ ਰੂਪੁ³⁰
ਰੰਗੁ³¹ ॥ ਨਾਮੋ ਸੁਖੁ³² ਹਰਿ
ਨਾਮ ਕਾ ਸੰਗੁ³³ ॥

ਨਾਮ ਰਸਿ³⁴ ਜੋ³⁵ ਜਨ³⁶
ਤ੍ਰਿਪਤਾਨੇ³⁷ ॥ ਮਨ³⁸ ਤਨ³⁹
ਨਾਮਹਿ⁴⁰ ਨਾਮਿ ਸਮਾਨੇ⁴¹ ॥

ਉਠਤ ਬੈਠਤ ਸੋਵਤ ਨਾਮ ॥
ਕਹੁ⁴² ਨਾਨਕ ਜਨ⁴³ ਕੈ
ਸਦ⁴⁴ ਕਾਮ⁴⁵ ॥੬॥

Again, again²⁰ and again utter¹⁹ thou
Lord's Name.

By drinking²¹ the Name Nectar²²,
this soul and body are sated²³.

He, who receives the Name jewel²⁴;
That²⁶ Guru-ward²⁵ beholds²⁸ no
other²⁷ than God.

The Name is his wealth²⁹ and the
Name his beauty³⁰ and delight³¹.
The Name is his comfort³² and God's
Name his comrade³³.

The³⁵ persons³⁶ who are satiated³⁷
with the Name Nectar³⁴, their
body³⁹ and soul³⁸ merge⁴¹ in the
Name alone⁴⁰.

To repeat the Name, whilst standing,
sitting and sleeping, says⁴² Nanak,
is ever⁴⁴, the avocation⁴⁵ of God's
slave⁴³.

- ੧ - بارنگِ بارِ پرہجہ جیئے — پی اُمرتِ اہ من تن دِر پیئے ۱۶
- ੨ - نام رتن جن گور مکھ پائیئا — تِس کچھ اور نہایِ در سبائیئا
- ੩ - نام دھن نامو روپ رنگ — نامو سکھ ہر نام کاسنگ
- ੴ - نام رَس جو جن تِر پتلنے — من تن ناہیہ نام سمانے
- ੵ - اُوٹھت بیٹھت سووت نام
- ੶ - کہہ نانک جن کے سد کام

- ۱۔ اے بھائی! تو دم بدم اپنے پر بھوکا نام سیر اور نام کا انمیرت پی کے اپنے تن اور من کو سیر کر۔
- ۲۔ جس بندہ خدا نے نام کا رتن (منکا) پالیا، اس کو پر بھوکے سوا کسی اور چیز کی طرف توجہ مبذول نہیں ہوتی ہے۔
- ۳۔ خدا پرست سیوک کے لئے پر بھوکا نام ہی ایک لازوال نعمت ہے۔
محبہ جن و جمال ہے ماورد ولت کا لازوال خزانہ ہے۔ نام اسکا ساتھی ہے۔
- ۴۔ جو شخص نام کے مزے سے لطف اندوز ہوتا ہے اس کے تن اور من میں پر بھوکا نام ہی سما یا ہوا رہتا ہے۔
- ۵۔ اے نانت! اٹھ بیٹھے اور سوتے وقت الغرض ہر حال میں پر بھوکا نام سیر ناہی سیوکوں کا شغل ہوتا ہے۔

(17/6)

- 1- हरदम नाम उसी का लो, हर बार उसी की याद करो ।
अमृत है यह पी पी कर, तन सीर१ करो, दिलशाद२ करो ।
- 2- गुरु के मूँह से सुन कर जिस ने, नाम का हीरा पाइया है ।
उसको फिर इस दुनियाँ में, कुछ और नजर कब आइया है ।
- 3- नाम ही उस की बोलत है हक नाम३ ही रूप और रंगभी है ।
नाम ही उस की राहत४ है, हक नाम ही उसके संग भी है ।
- 4- नाम के रस को प्रेम के लव५ से, जो खुशकिसमत पीता है ।
नाम बसे तन मन में उस के, नाम के बल पर जीता है ।

*Who with the drink of Name are satisfied
with Him in heart and soul that are allied.*

- 5- जब बुढ़ ऊठे, बैठे, सोए, नाम ही लेता रहिता है ।
काम यह रब के बंदे का है, सुन जो 'नानक' कहिता है ॥६॥

خفتن استادن نشستن در ہماں
خادمش مہرُوفِ خدمتِ دایاں

● ۱. ٹٹا । ۲. پرسن । ۳. سچا نام، سतिनाम ।

४. सुख-भांती । ५. बुल, होंठ

17/1 ਬੋਲਹੁ⁴⁶ ਜਸੁ⁴⁷ ਜਿਹਬਾ⁴⁸
ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ ॥

Utter⁴⁶ thou Lord's praise⁴⁷ with thy
tongue⁴⁸ day and night.

ਪ੍ਰਭਿ ਅਪਨੈ ਜਨ⁴⁹ ਕੀਨੀ⁵⁰
ਦਾਤਿ⁵¹ ॥

This is the gift⁵¹ that the Lord has
conferred⁵⁰ on His serf⁴⁹.

ਕਰਹਿ⁵² ਭਗਤਿ⁵³ ਆਤਮ⁵⁴
ਕੈ ਚਾਇ⁵⁵ ॥ ਪ੍ਰਭ ਅਪਨੇ
ਸਿਉ⁵⁶ ਰਹਿ ਸਮਾਇ⁵⁷ ॥

He performs⁵² devotional service⁵³
with heart-felt⁵⁴ yearning⁵⁵ and
remains absorbed⁵⁷ (in) or (with)⁵⁶
his Lord.

ਜੋ ਹੋਆ⁵⁸ ਹੋਵਤ⁵⁹ ਸੋ
ਜਾਨੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਅਪਨੇ ਕਾ
ਹੁਕਮੁ⁶⁰ ਪਾਛਾਨੈ⁶¹ ॥

He knows the past⁵⁸ and the
present⁵⁹ and recognises⁶¹ the
order⁶⁰ of his Lord.

ਤਿਸ ਕੀ ਮਹਿਮਾ⁶² ਕਉਨ⁶³
ਬਖਾਨਉ⁶⁴ ॥

Who⁶³ can narrate⁶⁴ His praise⁶²?

17/2 ਤਿਸ⁶⁵ ਕਾ ਗੁਨ⁶⁶ ਕਹਿ⁶⁷
ਏਕ ਨ ਜਾਨਉ⁶⁸ ॥

I know⁶⁷ not how to describe⁶⁸ even
one of His⁶⁵ excellences⁶⁶.

ਆਠ ਪਹਰ⁶⁹ ਪ੍ਰਭ ਬਸਹਿ⁷⁰
ਹਜ਼ੂਰੇ⁷¹ ॥ ਕਹੁ⁷² ਨਾਨਕ
ਸੋਈ⁷³ ਜਨ⁷⁴ ਪੂਰੇ⁷⁵ ॥੨॥

They who abide⁷⁰ in the presence⁷¹
of the Lord, the whole day
long⁶⁹, says⁷² Nanak they⁷³ are the
perfect⁷⁵ persons⁷⁴.

1- بولہ جس جہبا دن رات — پرہ اپنے جن کینی ذات ۱۷

2- کرہ بھگت اتم کے چاء — پرہ اپنے سر رہہ سماء

3- جو ہو آہووت سو جانے — پرہ اپنے کا حکم چھانے

4- تیس کی مہما کوئن بکھانے — تیس کا گن کہہ ایک جانے

5- آٹھ پھر پرہ بستہ حضورے

6- کہہ ناک سیئی جن پورے

- ۱۔ ایسے بھائی! اپنی زبان سے دن رات پرکھو کے گُن گا حمد و ثناء کرنے کی یہ
بخشش پرکھو نے اپنے سیوکوں کو ودیعت کی ہے۔
- ۲۔ بندگانِ خدا دلی غلوں کے ساتھ بھگتی کرتے ہیں اور اپنے پرکھو کے ساتھ
والستہ رہتے ہیں۔
- ۳۔ سیوک اپنے پرکھو کا حکم پہچان لیتا ہے اور اسے بجا لاتا ہے، وہ پرکھو
کی رضا کے آگے اپنا سر تسلیم خم کرتا ہے۔
- ۴۔ میں اُس پرکھو کی تعریف کس طرح کر سکوں اُس کی اوصاف کی تعریف
کرنا محال ہے۔
- ۵۔ اے نانک! وہ سیوک انسان کامل میں جو اسٹھ پیر پرکھو کی حضوری
میں بستے ہیں۔

17
7

- ۱۔ جو بंदے दिन रात जवाँ से, बाता के गुन पाते हैं।
निममत र खास खुदा ने दी है, काम में उस को खाते हैं।
2. शोक से भयती करते हैं, जो रब से प्रेम लगावे हैं।
रब मे आप समावे हैं, सुख भेन हमेशा पाते हैं।
.... Blended deep with Him they always feel.
3. गुजरा है सो जाने बूह, जो भाएगा सो जाने बूह।
हुकम खुदा का मानें बूह, उस मालक को पहिचानें बूह।
4. उस की किमा तारीफ कर, बूह तारोफों से बाला है।
एक सिफत मालूम नहीं, बूह लाखों सिफतों वाला है।
No one His gradeur can survey
His glory is beyond our lay.
5. जिस के मन में भाठ पहिर, उस रब की खास हजूरी हो।
'नानक' कासल बंदे हैं वह, बात उनी की पूरो हो ॥७॥

آنکہ باشند در حضورش ہر زمان
میشوند محسوب دایم ملان

गविष दा चहनों नुं गिमान रहिरा है। ५. उचा। ६. पूरल।

१. रसना नाल। २. चरम वसत। ३. लोन हुदे हत। ४. भूत-

ਮਨ⁷⁸ ਮੇਰੇ ਤਿਨ⁷⁷ ਕੀ
ਓਟ⁷⁸ ਲੇਹਿ⁷⁹ ॥
ਮਨੁ⁸⁰ ਤਨੁ⁸¹ ਅਪਨਾ
ਤਿਨ ਜਨ⁸² ਦੇਹਿ⁸³ ॥
ਜਿਨਿ⁸⁴ ਜਨਿ ਅਪਨਾ ਪ੍ਰਭੁ
ਪਛਾਤਾ⁸⁵ ॥ ਸੋ⁸⁶ ਜਨੁ
ਸਰਬ⁸⁷ ਬੋਕ⁸⁸ ਕਾ ਦਾਤਾ⁸⁹ ॥
ਤਿਸ ਕੀ ਸਰਨਿ⁹⁰ ਸਰਬ
ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ ॥
ਤਿਸ ਕੈ ਦਰਸਿ⁹¹ ਸਭ
ਪਾਪ⁹² ਮਿਟਾਵਹਿ⁹³ ॥
ਅਵਰ⁹⁴ ਸਿਆਨਪ⁹⁵
ਸਗਲੀ⁹⁶ ਛਾਡੁ⁹⁷ ॥
ਤਿਸੁ⁹⁸ ਜਨ⁹⁹ ਕੀ ਤੂ ਸੇਵਾ¹⁰⁰
ਲਾਗੁ¹⁰¹ ॥
ਆਵਨੁ ਜਾਨੁ ਨ ਹੋਵੀ
ਤੇਰਾ ॥
ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਜਨ ਕੇ
ਪੂਜਹੁ¹⁰² ਸਦਾ ਪੈਰਾ¹⁰³ ॥੮॥
ੴ ॥

O my soul⁷⁸, seek⁷⁹ thou their⁷⁷
protection⁷⁸.

Give⁸³ thy heart⁸⁰ and body⁸¹ unto
those persons⁸².

The⁸⁴ man, who recognises⁸⁵ his
Lord;—That⁸⁶ man is the giver⁸⁹ of
all⁸⁷ the things⁸⁸.

In his sanctuary⁹⁰, thou shalt find
all the comforts.

By his sight⁹¹ all the sins⁹² shall be
blotted out⁹³.

Renounce⁹⁶ thou all⁹⁷ other⁹⁴
cleverness⁹⁵.

Attach¹⁰⁰ thyself to the service⁹⁸ of
that⁹⁹ slave⁹⁹.

Thy coming and going shall come
to an end.

Nanak. ever¹⁰² worship¹⁰³ the feet¹⁰³ of
the Lord's slave.

੧. ਮਨ ਮੇਰੇ ਤਨ ਕੀ ਓਟ ਲੇਹੈ—ਮਨ ਤਨੁ ਆਪਨਾ ਤਨ ਜਨ ਦੇਹੈ
੨. ਜਨ ਜਨ ਆਪਨਾ ਪ੍ਰਭੁ ਛੋਡੈ—ਸੋ ਜਨੁ ਸਰਬ ਤਹੁਕ ਕਾ ਦਾਤਾ
੩. ਤਿਸ ਕੀ ਸਰਨ ਸਰਬ ਸੁਖ ਪਾਓ—ਤਿਸ ਕੇ ਦਰਸਿ ਸਭ ਪਾਪ ਮਿਟਾਓ
੪. ਆਵ ਜਾਨ ਨ ਹੋਵੀ ਤੇਰਾ—ਤਿਸੁ ਜਨ ਕੀ ਤੂ ਸੇਵਾ ਲਾਗੁ
੫. ਆਨ ਜਾਨੁ ਨ ਹੋਵੀ ਤੇਰਾ—ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਜਨ ਕੇ ਪੂਜਹੁ ਸਦਾ ਪੈਰਾ

- ۱- اے میرے من! جو سیوک پر بھوک کی حضوری میں ہر وقت رہتے ہیں۔
اُن کی پناہ میں آ۔ اور اپنا تن من اُن پر قربان کر۔
- ۲- جس انسان نے اپنے پر بھوک کو پہچان لیا ہے، وہ ساری نعمتیں
دینے کی قدرت رکھتا ہے۔
- ۳- ایک عارف باللہ سیوک کی پناہ میں آ کر تو (اے میرے من) ہر قسم
کا سکھ پائے گا۔ اُس کے درشن سے تمہارے سب پاپ دُور ہو جائیں گے۔
- ۴- اے میرے من! تو ہر ایک چترائی کو ترک کر دے اور اُس سیوک
کی سیوا میں اپنے آپ کو منسلک کر۔
- ۵- اے نانات! ہمیشہ اُس سنت کے پیر لپوچ۔ اس طرح اُس کے
سہارے سے تیرا آنا جانا اور جنم مرن کا چکر ختم ہو گا۔

17
8

- 1- اے من! میرے آٹھ لکھ کر، اے کامل ۲ بندوں کی۔
تو من کر کر قربان اُنوں پر، چھوڑ دے سوہت ۳ گندوں کی۔
- 2- جس نے رتبہ کو جانا ہے، اے شہانہ اس کی پہچانی ہے۔
دیل والا فیا ۴ وہی ہے، سب چیزوں کا دانہ ہے۔
- 3- اس کی سوہت ۳ پاؤں گا، تو، چن تو کے میل جائے گا۔
اس کے درشن پاؤں گا، اپنے پاپ مٹاؤں گا۔
- 4- چھوڑ دے اس چتورائی کو، ہاں، چھوڑ دے اس چتورائی کو۔
اے کامل بندوں کی، تو سوا کر شہادہ ۵ ہو۔
- 5- چھوٹے سب مرنا جانا، آئے اور نہ جائے گا۔
پاؤں ۶ اُنوں کے پوج سدا، فیر 'نانک' مکتی پاؤں گا۔ ۱۶۱۶

تو مرد کامل کی شرن لے اور اپنا تن من اُس کے پیر کر۔
پیرم ہو تو مایہ خویش را۔ تو اپنی حساب کم و بیش را
ہے میرے من! اُنکا آسارا لے۔

اپنا تن من اس بکت کو دے۔

۱. آسارا۔ ۲. پورے۔ ۳. سن، साथ، سنگت۔ ۴. سبھی،

ਅਸਟਪਦੀ ੧੮

੧੮

ਸਲੋਕੁ ॥

ਸਤਿਪੁਰਖੁ ਜਿਨਿ ਜਾਨਿਆ
ਸਤਿਗੁਰੁ ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਉ ॥
ਤਿਸ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਿਖੁ ਉਧਰੈ¹⁰
ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਉ ॥ ੧ ॥

سلوک

ست پرکھ جن جانیا
ست گور تیس کا ناء
تیس کے سنگ سکھ اچھے
نانک ہر گن گاء

18

Slok.

He who⁶ has realised⁹ the True Lord⁶,
is called the True Guru.

In his association⁸, his disciple⁷ - is
saved¹⁰ by singing¹³ God's praise¹²,
O Nanak.

असटपदी

سلوک

18

جس شخص نے سدا قائم اور حاضر و ناظر پر سچو کو پہچانا
اُس کا نام مادّی برحق ہے۔ سیوک اُس کی سنگت میں رہ کر
برائیوں سے بچ جاتا ہے۔ اے نانک! اگورو کی صحبت میں رہ کر
اکال پُرکھ کی صفت بیان کر۔

जिसने सत्य अकाल पुरुष जाना है,
उसका नाम ही सत्यगुरु है।
तिसके साथ सिक्ख का बड़ा पार हो जाता है,
हे नानक ! हरि के गुन गाओ ।

ذاتِ مطلق کا جسے عرفان ہے۔ مادّی برحق وہی انسان ہے
محو یادِ پیار ہے جو ذمیِ حیات
نانک! اُس طالب کو مطلق ہے نجات

ਅਸਟਪਦੀ ॥

Ashtpadi

ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕੀ ਕਰੈ
ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ¹⁴ ॥The True Guru cherishes¹⁴ his
disciple.ਸੇਵਕ ਕਉ ਗੁਰੁ ਸਦਾ
ਦਇਆਲ¹⁵ ॥Unto his attendant the Guru is ever
merciful¹⁵.ਸਿਖ ਕੀ ਗੁਰੁ¹⁶ ਦੁਰਮਤਿ¹⁷
ਮਲੁ¹⁸ ਹਿਰੈ¹⁹ ॥The Guru washes¹⁹ off the filth¹⁸ of
the evil¹⁶ intellect¹⁷ of his sikh.ਗੁਰਬਚਨੀ²⁰ ਹਰਿ ਨਾਮੁ
ਉਚਰੈ²¹ ॥Under Guru's instruction²⁰, the sikh
repeats²¹ the Name of God.ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕੇ ਬੰਧਨ²²
ਕਾਟੈ ॥The True Guru cuts off the fetters²²
of his sikh.ਗੁਰ ਕਾ ਸਿਖੁ ਬਿਕਾਰ²³
ਤ ਹਾਟੈ²⁴ ॥The Guru's sikh recoils²⁴ from evil
deeds²³.ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕਉ ਨਾਮ
ਧਨੁ²⁵ ਦੇਇ ॥To his sikh, the True Guru gives the
wealth²⁵ of God's Name.ਗੁਰ ਕਾ ਸਿਖੁ ਵਡਭਾਗੀ²⁶
ਹੈ²⁷ ॥Very fortunate²⁶ is²⁷ the sikh of the
Guru.ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕਾ ਹਲਤੁ²⁸
ਪਲਤੁ²⁹ ਸਵਾਰੈ³⁰ ॥Of his sikh, the True Guru, adjusts³⁰
this world²⁸ and the next one²⁹.ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਿਖ
ਕਉ ਜੀਅ³¹ ਨਾਲਿ
ਸਮਾਰੈ³² ॥੧॥Nanak, with the fulness of his heart³¹,
the True Guru, mends³² his sikh.

੧- ਸਤਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕੀ ਕਰੈ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ — ਸਿਖ ਕੀ ਗੁਰੁ ਸਦਾ ਦਇਆਲ

੨- ਸਿਖ ਕੀ ਗੁਰੁ ਦੁਰਮਤਿ ਮਲ ਹਿਰੈ — ਗੁਰੁ ਬਚਨੀ ਹਰਿ ਨਾਮ ਉਚਰੈ

੩- ਸਤਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕੇ ਬੰਧਨ ਕਾਟੈ — ਗੁਰੁ ਕਾ ਸਿਖੁ ਬਿਕਾਰ ਤ ਹਾਟੈ

੪- ਸਤਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕਾ ਹਲਤੁ ਪਲਤੁ ਸਵਾਰੈ — ਗੁਰੁ ਕਾ ਸਿਖੁ ਵਡਭਾਗੀ ਹੈ

੫- ਨਾਨਕ ਸਤਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕਉ ਜੀਅ ਨਾਲਿ ਸਮਾਰੈ

ਨਾਨਕ ਸਤਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕਉ ਜੀਅ ਨਾਲਿ ਸਮਾਰੈ

-੧-

- ۱۔ ستگورو اپنے معتقد (مريد) کی نگہبانی کرتا ہے اور ہمیشہ اس پر مہر کرتا ہے۔
- ۲۔ ستگورو اپنے سکھ (سیوک) کی غلط کاریوں کو دور کرتا ہے، اس لئے کہ وہ اُس کے فرمان کے مطابق پر بھوکا نام سہماتا ہے۔
- ۳۔ ستگورو اپنے سکھ کی بُرائی کی زنجیروں کو کاٹ کر دور کر دیتا ہے۔ اس لئے وہ بُرائیوں سے دُور ہٹ جاتا ہے۔
- ۴۔ ستگورو اپنے سکھ کو پر بھوکا نام رُوپی دولت بخشتا ہے جس سے اُس کا سکھ اقبال مند بن جاتا ہے۔
- ۵۔ ستگورو اپنے سکھ کی دنیا و عاقبت سنوار دیتا ہے۔ اے ناک! ستگورو اپنے سکھ کو کبھی بھی بھولتا نہیں ہے۔

18
1

۲. इंद्रियों दा सुख । ५. सबे नाम दी । ६. उत्तम भाग ।

1. सतिगुरु अपने सिखों को, खुद आप हिफाजत करता है ।
सतिगुरु अपने सेवक पर, हर भान इनाइत करता है ।
2. सतिगुरु अपने सिखों का कुल भेल कपट धो देता है ।
गुरु के मूंह से सुन कर, रब का नाम जवां से लेता है ।
3. सतिगुरु अपने सिखों के, सभ कंद और बंधन तोड़ेगा ।
सतिगुरु का जो चेला है, शहिवानी-लज्जत छोड़ेगा ।
*His followers the Guru tends,
To Sikh his help he always lends.*
4. सतिगुरु अपने सिखों को, हक-नाम की दोलत देता है ।
सतिगुरु का सिख अपने गुरु से, अच्छी किसमत लेता है ।
*Unto his sikh the Guru gives
The treasures of the Name divine.*
5. सतिगुरु दोनों जग में अपने, सिख को नेको कार करे ।
'नानक' सतिगुरु सिखों की, खुद अपनी जान नुमाय करे । ११

ستگورو اپنے سکھ والوک پر لوک سنوار دینا ہے
ستگورو اپنے سکھ نوں اپنی جند دے نال یاد رکھو ہے

۱. सचा गुरु । २. रखिआ । ३. बखशिश करदा है ।

७. लोक-परलोक । ८. आपण प्राणा बागू ।

੧੭ ਗੁਰ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ^{੩੩} ਸੇਵਕੁ ਜੋ
 ਰਹੈ ॥ ਗੁਰ ਕੀ ਆਗਿਆ^{੩੪}
 ਮਨ ਮਹਿ^{੩੫} ਸਰੈ^{੩੬} ॥
 ਆਪਸ ਕਉ ਕਰਿ ਕਛੁ^{੩੭}
 ਨ ਜਨਾਵੈ^{੩੮} ॥
 ਹਰਿ ਹਰਿ^{੩੯} ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ^{੪੦}
 ਸਦਾ^{੪੧} ਧਿਆਵੈ^{੪੨} ॥
 ਮਨੁ^{੪੩} ਬੇਚੈ^{੪੪} ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ
 ਪਾਸਿ ॥ ਤਿਸੁ^{੪੫} ਸੇਵਕ ਕੇ
 ਕਾਰਜ^{੪੬} ਰਾਸਿ^{੪੭} ॥
 ਸੇਵਾ^{੪੮} ਕਰਤ^{੪੯} ਹੋਇ
 ਨਿਹਕਾਮੀ^{੫੦} ॥ ਤਿਸ^{੫੧} ਕਉ
 ਹੋਤ ਪਰਾਪਤਿ^{੫੨} ਸਆਮੀ ॥
 ਅਪਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾ^{੫੩} ਜਿਸੁ
 ਆਪਿ^{੫੪} ਕਰੇਇ^{੫੫} ॥ ਨਾਨਕ
 ਸੋ^{੫੬} ਸੇਵਕੁ ਗੁਰ ਕੀ
 ਮਤਿ^{੫੭} ਲੇਇ^{੫੮} ॥੨॥

The servant who lives in Guru's
 house³³, should heartily³⁵ obey³⁶
 Guru's command³⁴.

He ought not to show himself³⁸ in
 any way³⁷.

In his mind⁴⁰, he should ever⁴¹
 meditate⁴² on Lord³⁹ God's Name.

Who sells⁴³ his soul⁴⁷ to the True
 Guru;—the affairs⁴⁵ of that⁴⁴ slave
 are set aright⁴⁶.

He⁵¹, who performs⁴⁹ Guru's service⁴⁸
 without desire for reward⁵⁰, attains⁵²
 to the Lord.

He, on whom the Guru himself⁵⁴
 showers⁵⁵ his grace⁵³; that⁵⁶ slave
 acts⁵⁸ upto the instruction⁵⁷ of the
 Guru.

+

- ੧੭
 ੧. ਗੁਰ ਕੇ ਗ੍ਰਹਿ ਸਿਧਕ ਜੋ ਰਹੈ — ਗੁਰ ਕੀ ਅਗਿਆਨ ਮਨ ਮਹਿ ਸਰੈ ॥
 ੨. ਆਪਸ ਕੋ ਕਰਿ ਕਛੁ ਨ ਜਨਾਵੈ — ਆਪਸ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਸਦਾ ਧਿਆਵੈ ॥
 ੩. ਮਨੁ ਬੇਚੈ ਸਤਿਗੁਰ ਕੇ ਪਾਸ — ਤਿਸੁ ਸੇਵਕ ਕੇ ਕਾਰਜ ਰਾਸਿ ॥
 ੪. ਸੇਵਾ ਕਰਤ ਹੋਇ ਨਿਹਕਾਮੀ — ਤਿਸ ਕਉ ਹੋਤ ਪਰਾਪਤਿ ਸਆਮੀ ॥
 ੫. ਅਪਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਕਰੇਇ — ਨਾਨਕ ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਗੁਰ ਕੀ ਮਤਿ ਲੇਇ ॥੨॥

- ۱۔ جو سیوک گورو کے در پر شکھشا حاصل کرنے کی خاطر حاضر رہتا ہے۔ اور گورو کے احکام کو من میں مانتا ہے۔
- ۲۔ جو سیوک بڑے بڑے کام کرنے کے باوجود اپنے آپ کو بڑا ظاہر نہیں کرتا ہے۔ اور پر بھوکے نام کو سدا دل میں سمیٹتا ہے۔
- ۳۔ جو سیوک سنگورو کے آگے اپنا من بیچتا ہے۔ اُس کے سارے کام پروان چڑھتے ہیں۔
- ۴۔ جو سیوک گورو کی سیوا کرتے ہوئے کسی بدلہ یا پھل کی خواہش نہیں کرتا ہے اُسے پر بھو بل جاتا ہے۔
- ۵۔ اے ناناک! وہ سیوک سنگورو کی شکھشا (تعلیم) حاصل کرتا ہے۔ جس پر اُس کی نظر کرم ہو۔

(18/2)

- 1- गुरु के जब असथान १ में जा कर, कोई सेवक रहिता है। लाजमर है सभ करता जाए, जो जो सतिगुरु कहिता है।
- 2- ताम की खातर काम न हो, मत अपना आप जताए बुह। हरदम रब का नाम जपे, और उस में धिमान जमाए बुह।
- 3- सतिगुरु को मन अपना दे कर, मन का मोल चुकाता जाए। ठीक उसी के काम हों सारे, जो चाहे सो पाता जाए।
- 4- फल को खड़ाहिण ३ दूरकरे, जो काम करे निशकाम ४ करे। आखर उस को रब मिल जाए, रब के जो सभ काम करे।
- 5- रब की किरपा जिस पर होगी, रहिम उस पर फरमाएगा ५। 'नानक' अपने गुरु से सेवक, आप हिदाइत ६ पाएगा। २।

"Who serve but care not for reward
Attain the blessings of the Lord."

- १. टिकाणा। २. जहरो। ३. इछा। ४. निरइछव।
५. उस ते किरपा करेगा। ६. सिखिया।

ਬੀਸ ਬਿਸਵੇ⁵⁹ ਗੁਰ ਕਾ
ਮਨੁ ਮਾਨੈ⁶⁰ ॥ ਸੋ⁶¹ ਸੇਵਕੁ
ਪਰਮੇਸੁਰ⁶² ਕੀ ਗਤਿ⁶³
ਜਾਨੈ ॥

ਸੋ ਸਤਿਗੁਰੁ ਜਿਸੁ ਰਿਦੈ⁶⁴
ਹਰਿ ਨਾਉ ॥

ਅਨਿਕ⁶⁵ ਬਾਰ⁶⁶ ਗੁਰ ਕਉ
ਬਲਿ ਜਾਉ⁶⁷ ॥

ਸਰਬ⁶⁸ ਨਿਧਾਨ⁶⁹ ਜੀਅ⁷⁰
ਕਾ ਦਾਤਾ⁷¹ ॥

ਆਠ⁷² ਪਹਰ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ⁷³
ਰੰਗਿ⁷⁴ ਰਾਤਾ⁷⁵ ॥

ਬ੍ਰਹਮ⁷⁶ ਮਹਿ⁷⁷ ਜਨੁ⁷⁸ ਜਨ
ਮਹਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ॥

ਏਕਹਿ⁷⁹ ਆਪਿ⁸⁰ ਨਹੀ
ਕਛੁ ਭਰਮੁ⁸¹ ॥

ਸਹਸ⁸² ਸਿਆਨਪ⁸³ ਲਇਆ
ਨ ਜਾਈਐ ॥

ਨਾਨਕ ਐਸਾ⁸⁴ ਗੁਰੁ
ਵਡਭਾਗੀ⁸⁵ ਪਾਈਐ ॥੩॥

The⁶¹ servant who fully⁵⁹ conciliates⁶⁰
Guru's mind, comes to know the
state⁶³ of the Supreme Being⁶²,

He is the True Guru within whose
mind⁶⁴ is God's Name.

Many⁶⁵ times⁶⁶ I am a sacrifice⁶⁷
unto my Guru.

The Guru is the treasure⁶⁹ of
everything⁶⁸ and the giver⁷¹ of life⁷⁰.
Throughout the eight watches⁷² of the
day, he remains dyed⁷⁵ with the
love⁷⁴ of the Transcendent Lord⁷³.

The saint⁷⁶ abides in⁷⁷ the Lord⁷⁸
and the Lord within the saint.

The Lord Himself⁸⁰ is but One⁷⁹, of
this there is no doubt⁸¹.

By thousands⁸² of clevernesses⁸³ the
Guru is not obtained.

Nanak, by the greatest⁸⁶ good
fortune the such⁸⁴ Guru is attained to.

- ੧ - بیس بسوے گور کا من مانے - سو سیوک پر میسر کی گت جانے
- ੨ - سو ست گور جس بر دے ہر ناء - اُنک بار گور کو بلِ جاء
- ੩ - سربِ ندرھان چیت کا داتا - آٹھ پیر پارِ برہم رنگ راتا
- ੪ - برہم مہرِ جن جن مہر پارِ برہم - ایکہ آپ نہیں کچھ بھرم
- ੫ - سہس سیانپ لپیائے جانیئے
- نانت ایسا گور بد بھاگی پائیئے

ਸਫਲ⁸⁶ ਦਰਸਨੁ⁸⁷ ਪੇਖਤ⁸⁸
ਪੁਨੀਤ⁸⁹ ॥

ਪਰਸਤ⁹⁰ ਚਰਨ⁹¹ ਗਤਿ⁹²
ਨਿਰਮਲ⁹³ ਰੀਤਿ⁹⁴ ॥

ਭੇਟਤ⁹⁵ ਸੰਗਿ⁹⁶ ਰਾਮ⁹⁷
ਗੁਨ⁹⁸ ਰਵੇ⁹⁹ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ¹⁰⁰
ਕੀ ਦਰਗਹ¹⁰¹ ਗਵੇ¹⁰² ॥

ਸੁਨਿ¹ ਕਰਿ ਬਚਨ² ਕਰਨ³
ਆਘਾਨੇ⁴ ॥ ਮਨਿ⁵ ਸੰਤੋਖੁ⁶
ਆਤਮ⁷ ਪਤੀਆਨੇ⁸ ॥

ਪੂਰਾ¹³ ਗੁਰੁ ਅਖਓ¹⁴
ਜਾਕਾ¹⁵ ਮੰਤ੍ਰ¹⁶ ॥

ਅੰਮ੍ਰਿਤ¹⁷ ਦ੍ਰਿਸਟਿ¹⁸ ਪੇਖੇ¹⁹
ਹੋਇ ਸੰਤ ॥

ਗੁਣ²⁰ ਬਿਅੰਤ²¹ ਕੀਮਤਿ²²
ਨਹੀ ਪਾਇ ॥

ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ²³ ਭਾਵੈ²⁴ ਤਿਸੁ
ਲਏ ਮਿਲਾਇ ॥੪॥

Accredited⁸⁶ is Guru's sight⁸⁷. By
beholding⁸⁸ it one is purified⁸⁹.

By touching⁹⁰ his feet⁹¹, man's
conduct⁹² and way of life⁹⁴ are
rendered blotless⁹³.

By moving⁹⁵ in his company⁹⁶ one
utters⁹⁹ Lord's⁹⁷ praise⁹⁸ and
reaches³ the court² of the supreme

On hearing⁴ Guru's words² the ears³
are sated², the mind⁵ gains
contentment⁶ and the soul¹⁰ is
propitiated¹².

Perfect¹³ is the Guru and eternally¹⁴
true is his¹⁵ instruction¹⁶.

He, whom he beholds¹⁹ with his
ambrosial¹⁷ glance¹⁸ becomes a saint.

Infinite²¹ are his virtues²⁰ His worth²²
cannot be appraised.

Nanak, who²³ so pleases²⁴ him, him
the Guru unites with himself.

۱۔ سچل درسن پیکھت پُئیت — پرست چرن کتب نرمل بریت ۱۸/۹

۲۔ بھیشت سنگ رام گن لکے — پاربرسم کی درگہ گوے

۳۔ سن کر بچن کرن آکھانے — من سنو کہ ہتم پیتیا نے

۴۔ پورا گور اکھراو جا کا منتر — انہرت درسٹ پیکھ ہر سنت

۵۔ گن بابت قیمت نہیں پاء

نانک جس بھلے تیں لکے ملے

-۴-

- ۱- گورو کا دیدار تمام پھل دینے والا ہے۔ دیدار کرنے والے سیوک پاک اور پوتر ہو جاتے ہیں۔ گورو کے چرن چھونے سے من کی اوسھتا اور روریت شہ ہو جاتی ہے۔
- ۲- گورو کی سنگت میں رہ کر پیر بھو کے گن گائے جاسکتے ہیں اور اس سے پیر بھو کی درگاہ میں رسائی ہو جاتی ہے۔
- ۳- گورو سے پیر بھ نام کے گیت سن کر کان سیر اور خوشحال ہو جاتے ہیں۔ اور من میں شانتی آجاتی ہے۔
- ۴- ستگورو ایک انسانِ کامل ہے۔ اُس کی نصیحت ہمیشہ کے لئے اُٹل ہے۔ اس کی امرت بھری نگاہ جس بشر پر پڑتی ہے وہ سنت بن جاتا ہے۔
- ۵- پیر بھو کے گن بے انت میں وہ بے بہا اور انمول ہیں۔ اُن کا اندازہ نہیں کیا جاسکتا ہے۔ نانات! جو انسان پیر بھو کو اچھا لگتا ہے اس کو گورو کے ساتھ ملاتا ہے۔

(18)
4

- 1- गुरु का दरशन फल देता है, मन को पाक बनाता है ।
छू कर उस के चरनों को, सम चालचलन धुल जाता है ।
- 2- रहि कर उस की संगत में, जो खालक के गुन गाता है ।
पाक खुदा की दरसह का, बुह बंधा रसता पाता है ।

*In his sangat sing praises of the Lord,
Entry into His court He will award .*

3. उस की बातें सुनने से, कानों को लज्जत मिलती है ।
मनको चैन मुयसर हो ३, और रुह ४ को राहत ५ मिलती है ।
4. कामिल सतिगुरु जिस का मंतर, लाफानी ६ कहिलाता है ।
अमृत उस की आखों का, मूरख को संत बनाता है ।
5. गुन उस के बेअंत हैं 'नानक', मोल न उन का पावेंगे ।
अपने साथ मिलाए उन को, जो जो उस को भावेंगे ॥४॥

ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਗੁਣ ਸੇ ਅੰਤ ਨਹੀਂ, ਮੁਲ ਨਹੀਂ ਪੈਸਰਦਾ ਹੈ,
ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣਾ ਹੈ

१. पवितर । २. आनंद । ३. मन नू छाती मिलदी है ।

ਜਿਹਥਾ²⁵ ਏਕ ਉਸਤਾਤ²⁶
ਅਨੇਕ²⁷ ॥
ਸਤਿਪੁਰਖ²⁸ ਪੂਰਨ²⁹
ਬਿਬੇਕ³⁰ ॥
ਕਾਹੂ ਬੋਲ³¹ ਨ ਪਹੁਚਤ³²
ਪੁਨੀ³³ ॥

Tongue²⁵ is one, but manifold²⁷ are
God's praises²⁶.

He is the True Lord²⁸ of perfect²⁹
discrimination³⁰.

Through no speech³¹ can mortal³²
reach³² the Master.

ਅਗਮ³⁴ ਅਗੋਚਰ³⁵ ਪ੍ਰਭ
ਨਿਰਬਾਨੀ³⁶ ॥
ਨਿਰਾਹਾਰ³⁷ ਨਿਰਵੈਰ³⁸
ਸੁਖਦਾਈ³⁹ ॥
ਤਾਕੀ ਕੀਮਤਿ⁴⁰ ਕਿਨੈ ਨ
ਪਾਈ⁴¹ ॥

The Lord is inaccessible³⁴,
incomprehensible³⁵ and immaculate³⁶.

He needs no food³⁷, is without
enmity³⁸ and the Giver of peace³⁹.

His worth⁴⁰ no one has found⁴¹.

ਅਨਿਕ⁴² ਭਗਤ⁴³ ਬੇਦਨ⁴⁴
ਨਿਤ⁴⁵ ਕਰਹਿ ॥
ਚਰਨ⁴⁶ ਕਮਲ⁴⁷ ਹਿਰਦੈ⁴⁸
ਸਿਮਰਹਿ⁴⁹ ॥

Many⁴² devotees⁴³ ever⁴⁵ make
obeisance⁴⁴ unto Him.

On His lotus⁴⁷ feet⁴⁶, they meditate⁴⁹
in their heart⁴⁸.

ਸਦ⁵⁰ ਬਲਿਹਾਰੀ⁵¹ ਸਤਿ
ਗੁਰ ਅਪਨੇ ॥ ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ
ਪੁਸਾਦਿ⁵² ਐਸਾ ਪ੍ਰਭ⁵³
ਜਪਨੇ⁵⁴ ॥੫॥

Nanak is ever⁵⁰ devoted⁵¹ unto his
True Guru, by whose grace⁵², he
meditates⁵⁴ upon the Name of such⁵³
Lord.

- ۱۵
- ۱۔ چہا ایک اُسْتِ اُنیک — سَت پُرکھ پُورن بیک
 - ۲۔ کاہوں بول نہ پُچھت پرائی — اگم اگوچر پرکھ نہ بانی
 - ۳۔ نہا ہار نہ دیر سُکھائی — تاں کی قیمت کئے نہ پائی
 - ۴۔ اُنک بھگت بدن نت گزہ — چرن کمں ہر دے سمر یہ
 - ۵۔ سدا بلواری ستگور اپنے
 - ناتک جس پر ساد ایسا پرکھ جینے

- ۱۔ انسان کی زبان ایک ہے اور وہ بھی نامکمل ہے۔ مگر پرہجو کی صفات بیشمار ہیں۔ زبان اس کی حمد کرنے سے قاصر ہے۔
- ۲۔ انسان کسی کلام یا اپنی چرب زبانی سے پرہجو کی صفات کاملہ تک نہیں پہنچ سکتا ہے۔ پرہجو ہماری رسائی سے پرے ہے اور دنیاوی لذتوں سے بالاتر ہے۔ انسانی اعصابی جسمانی اس تک نہیں پہنچتے۔
- ۳۔ اکال پرکھ کی ذات کسی خوراک کی محتاج نہیں۔ وہ ذات نیرو ہے۔ وہ ذات سکھائی ہے۔ کوئی شخص اس کی صفات کامل نہیں پاسکتا ہے۔
- ۴۔ بیشمار جھگٹ اس پرہجو کو ہمیدہ مسکار کرتے ہیں اور اس کے چرن مکلوں کو اپنے من میں سمہرتے ہیں۔
- ۵۔ اے نانک! جس گورو کی مہر سے ایسے پرہجو کو اپنے دل میں جب سکتا ہوں۔ یس اس گورو پر ہمیشہ قربان ہو جاؤں۔

18
5

- ۱۔ سےرے مۇھ مں اءك جءاں، وءسكوں كے وءء كے اءنء نھوںں ۱۔
كامل وءر اكمل ۲ سءوے هءءءے، وءء وءءا بههءءنء نھوںں ۱۔
لاكهءء اور اك زبان ناسپاس
وہ عیطر گل ہے بالائے قیاس
2. فانی۴ کی کیا طاقت ہے، لافانی۵ کی تاروف بتاؤ ۱۔
وہ عالی۶ وہ مصلیٰ۷ ہستی، ویتا وءءے وءس ن آءء ۱۔
3. پاک ہے خاںے وےنے سے، وءلانء ہے وہ سوبءاء ہے ۱۔
وہ انمول خوءا ہے، وءس کی، کیماء کس نے واء ہے ۱۔
4. سءنء انءك وءسے كے آءگے، هرءءن ساںء كوكاوءے هے ۱۔
پاك كءءل سے وءرنوںں وءر، وہ وءل سے وءمءان جماءے هے ۱۔
5. اءسے وءءے سءءءگور وءر، کءر آءان ن کءنء وءلهاوءے هوے ۱۔
مءهر سے وءس کی 'نءانك' رءب كا، نام جءاں وءر آءاوءے هوے ۱۵ ۱۔

ایسے مرشد پر نیچا اور قلب و جان
جس کی شفقت سے ہے نانک ملع جوان

۱. प्रभू से गुण अनंत हन, गुण गाउन लई मेरी जीभ इक

६. ओ शब्द ७. मुपद ८. अभिज्ञ ९. ओ शब्द

ਇਹੁ ਹਰਿ ਰਸੁ⁵⁵ ਪਾਵੈ
ਜਨੁ⁵⁶ ਕੋਇ⁵⁷ ॥

ਅਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਵੈ⁶⁰ ਅਮਰੁ⁵⁹
ਸੋ⁵⁹ ਹੋਇ ॥

ਉਸ⁶¹ ਪੁਰਖ⁶² ਕਾ ਨਾਹੀ
ਕਦੇ ਬਿਨਾਸ⁶³ ॥ ਜਾਕੈ
ਮਨਿ ਪ੍ਰਗਟੇ⁶⁴ ਗੁਨਤਾਸ⁶⁵ ॥

ਆਠ ਪਹਰ ਹਰਿ ਕਾ
ਨਾਮੁ ਲੇਇ⁶⁷ ॥ ਸਚੁ
ਉਪਦੇਸੁ⁶⁸ ਸੇਵਕ⁶⁹ ਕਉ
ਦੇਇ⁷⁰ ॥

ਮੋਹ⁷¹ ਮਾਇਆ⁷² ਕੈ ਸੰਗਿ⁷³
ਨ ਲੇਪੁ⁷⁴ ॥ ਮਨ ਮਹਿ⁷⁵
ਰਾਖੈ⁷⁶ ਹਰਿ ਹਰਿ⁷⁷ ਏਕੁ ॥
ਅੰਧਕਾਰ⁷⁸ ਦੀਪਕ⁷⁹
ਪਰਗਾਸੈ⁸⁰ ॥

ਨਾਨਕ ਭਰਮ⁸¹ ਮੋਹ⁸²
ਦੁਖ⁸³ ਤਹ⁸⁴ ਤੇ⁸⁵ ਨਾਸੈ⁸⁶
॥੬॥

This Divine ambrosia⁵⁵ some rare⁵⁷
person⁵⁶ obtains.

He⁵⁹ who quaffs⁶⁰ this Nectar
becomes immortal⁶⁰.

The⁶¹ man⁶², within his mind, the
treasure⁶⁶ of values⁶⁵ becomes
manifest⁶⁴, never perishes⁶³.

During the eight watches he takes⁶⁷
God's Name and gives⁷⁰ true
instruction⁶⁸ to his servant⁶⁹.

He is not polluted⁷⁴ with⁷³ worldly
love⁷¹ and mammon⁷² and keeps⁷⁶
in⁷⁵ his mind the One Lord God⁷⁷.
In pitch⁷⁸ darkness a lamp⁷⁹ shines⁸⁰
for him.

Nanak, superstition⁸¹, worldly
attachment⁸² and pain⁸³ flee away⁸⁶
from⁸⁵ him⁸⁴.

۱- اِه ہر رَس پافے جن کوہ — اَمَرَت پنی وے اَمَر سو ہوئے ۱۸

۲- اُس پُرکھ کا ناہی کہے بنس — جاں کے مَن پر گئے گن تاس

۳- آٹھ پُہر ہر کا نام لے — سچ اُپدیس سیکو کوئے

۴- موہ مایا کے سنگ نہ لیپ — مَن نہہ را کھ ہر ہر ایک

۵- اَندھکار دِپک پُرگاسے

نانک بھرم موہ دکھ تہ تے نلے

- ۱۔ شاذ ہی کوئی ایسا انسان ملتا ہے جو پرکھو کے نام کے کیف سے سرشار ہوتا ہے اور وہی نام کا امرت پی کر امر ہو جاتا ہے۔
- ۲۔ وہ اوصاف کا سرچشمہ پرکھو جس انسان کے من کو روشن کرتا ہے۔ اس کا کبھی بھی ستیاناس نہیں ہوتا ہے۔
- ۳۔ ستگورو آٹھ پہر پرکھو کا نام سہرتا ہے۔ وہ اپنے مُرید (سیوک) کو بھی یہی سچا اُپدیش دیتا ہے۔
- ۴۔ ایک سادھو حرص کے جال میں پھنسا ہوا نہیں رہتا ہے۔ وہ تو اپنے من میں ایک پرکھو کو ہی بسائے رکھتا ہے۔
- ۵۔ اے نالک! انام رُوب چرخ سے لاعلمی کا اندھیرا ہٹ کر جس انسان کا باطن روشن ہو جاتا ہے، اس کے بلیکھے (نا سچھی) اور طمع کے باعث پید ا شدہ دکھ درد دور ہو جاتے ہیں۔

- 1- कोई कोई बंदा है जो येह अमृत रस पीता है।
जो अमृत रस पीता है लाफानी हो कर जीता है।
- 2- बाकीर है लाफानी है वुह कब दुनीया में मरता है।
बसफों वाला मालिक जिस के सीने में घर करता है।
- 3- भाठ पहिर जो अपने दिल से नाम खुदा का लेता है।
सच्ची सच्ची पाक हिदायत वुह सेवक को देता है।

4. माइया से कुछ प्यार न रखे और न दिल ललचाये मुह।
एक खुदा की याद कर बस उस पर धिमान जमाए मुह।
5. जैसे दूर हो सज तारीकी४ जब दीपक पुरनूर५ रहे।
वैसे गुर मिलने से 'नानक' मोह भरम दुख दूर रहे ॥६॥

از عناد سے ہم ولا یاید فراغ

ਤਪਤਿ⁸⁷ ਮਾਹਿ ਠਾਢਿ⁸⁸
ਵਰਤਾਈ⁸⁹ । ਅਨਦੁ⁹⁰
ਭਇਆ⁹¹ ਦੁਖ⁹² ਨਾਨੁ⁹³
ਭਾਈ⁹⁴ ॥ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੇ
ਮਿਟੇ⁹⁵ ਅੰਦੇਸੇ⁹⁶ ॥ ਸਾਧੂ ਕੇ
ਪੂਰਨ⁹⁷ ਉਪਦੇਸੇ⁹⁸ ॥
ਭਉ⁹⁹ ਚੂਕਾ¹⁰⁰ ਨਿਰਭਉ¹
ਹੋਇ ਬਸੇ² ॥

ਸਗਲ⁴ ਬਿਆਧਿ⁵ ਮਨ ਤੇ
ਖੇ⁶ ਨਸੇ⁷ ॥

ਜਿਸ ਕਾ ਸਾ ਤਿਨਿਕਿਰਪਾ⁸
ਧਾਰੀ⁹ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਜਪਿ¹⁰
ਨਾਮੁ¹¹ ਮੁਰਾਰੀ¹² ॥

ਥਿਤਿ¹⁴ ਪਾਈ ਚੂਕੇ¹⁵
ਭ੍ਰਮ¹⁶ ਗਵਨ¹⁷ ॥ ਸੁਨਿ¹⁸
ਨਾਨਕ ਹਰਿ¹⁹ ਹਰਿ ਜਸੁ²⁰
ਸੁਵਨ²¹ ॥੨॥

O brother⁹¹, by the perfect⁸⁷
instruction⁹³ of the saint coolness⁸⁸
prevails⁸⁹ in the midst of heat⁸⁷,
happiness⁹⁰ ensues⁹¹, pain⁹² departs⁹³
and fear⁹⁶ of birth and death is
removed⁹⁵.

The fear⁹⁹ is annulled¹⁰⁰ and man
abides³ fearless².

All⁴ the evils⁵ are destroyed⁶ and
vanish⁷ from the mind.

He, to whom he belonged has shown⁸
mercy⁹ unto him and in the company
of saints, he repeats¹⁰ the Name of
God, the Enemy¹² of pride¹¹.

By listening²¹ with cars²⁰, the
praise¹⁹ of Lord God¹⁸, O Nanak,
stability¹⁴ is attained and doubt¹⁶
and wandering¹⁷ cease¹⁵.

੧- تَبَيَّنَتْ سَاهُ كُهَاذٍ وَرَتَائِي — اَنْزِدْ بَحْيَا دُكْهُ نَاظُهُ بَهَائِي ۱/۲

੨- جَنَّمُ مَرْنِ كَيْ مِطِّ اَنْدِيَسِي — سَادُ صُوهُ كَيْ پُورَن اُيْدِيَسِي

੩- بَهْوُ پُيُو كَا نَرِ بَهْوُ هُوَ بَسِي — سَكَلُ بِيَادِ مَن تِي كَلِي لَسِي

੪- جِس كَا سَاتِنِ كِرِپَا دِهَارِي — سَادِ سَنَكِ جِپِ نَا مُرَارِي

੫- تَهْتِ پَانِي پُيُو كَيْ بَهْرَمِ گُونِ

سُنِ نَانَكِ هَرِ بِرِ جِسُ سَرُونِ

- ۱- جس پر کھو نے اپنی قدرتِ کاملہ سے سارے جگ کو موہ لیا ہے۔
وہ خود مایا کے تین گنوں سے پاک ہے۔ وہ بذاتِ خود اس تین گنی سنسار کا روپ بھی خود ہی ہے۔
- ۲- پر کھو نے جلّتِ برچیا کے کھیل تماشے خود ہی بنائے ہیں۔ وہ اپنی بزرگی کا مول بھی خود ہی تعین کر سکتا ہے۔
- ۳- پر کھو سامے عالم امکان میں موجود ہے۔ اُس کے سوا یہاں کوئی اور نہیں ہے۔
- ۴- وہ تانے بانے کی طرح ہر روپ رنگ میں سرایت کئے ہوئے ہے۔ اُسکی سمجھ اور شناسائی سنگورو کی سنگت میں ہی ظاہر ہوتی ہے۔
- ۵- ساری کائنات بنا کر اُس نے اپنی شگفتی اس میں مدغم کر دی ہے۔
اے ناک! میں اس پر کھو پر بار بار صدقے جاؤں۔

(18/7)

- 1- भाग लगी हो सीने में, तो ठठक येह पहुंचाता है।
मन को सुख आनंद मिले, दुख दूर सभी हो जाता है। १
 - 2- साधू अपने सेवक से, उपदेश जो पूरा कहिता है।
कब फिर जीने मरन का, अंदेशा बाकी रहित है। २
 - 3- मन का सारा खोफ मिटे, बेखोफ हो तो बेबाक रहे।
दूर हो सभ तकलीफें मन को, मन हर दुख से वाक रहे। ३
 - 4- जब साधों की संगत में, तू नाम खुदा का याद करे।
अपना प्यारा करके तुझ को, रहिमत वाला याद करे। ४
 - 5- दूर तना सुख होता है, सुख पाता, भरम मिटाता है।
'नानक' बंदा वसफ खुदा का, दिल से जब सुन पाता है। ५
- 3- १ "Ugly conscience always fears".
- १. फिकर। २. निरभे, बे-डर। ३. बे-भरम। ४. प्रसन्न।
५. भावामवन, अनम-मरन। ६. सिफत।

ਨਿਰਗੁਨੁ ²² ਆਪਿ ²³ ਸਰਗੁਨੁ ²⁶ ਭੀ ²⁴ ਓਹੀ ²⁵ ॥ ਕਲਾ ²⁷ ਧਾਰਿ ²⁸ ਜਿਨਿ ²⁹ ਸਗਲੀ ³⁰ ਮੋਹੀ ³¹ ॥ ਅਪਨੇ ਚਰਿਤ ³² ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਿ ³⁴ ਬਨਾਏ ³³ ॥ ਅਪੁਨੀ ਕੀਮਤਿ ³⁵ ਆਪੇ ਪਾਏ ³⁶ ॥ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ³⁷ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥ ਸਰਬ ³⁸ ਨਿਰੰਤਰਿ ³⁹ ਏਕੋ ⁴⁰ ਸੋਇ ⁴¹ ॥ ਓਤਿ ⁴² ਪੋਤਿ ⁴³ ਰਵਿਆ ⁴⁴ ਰੂਪ ⁴⁵ ਰੰਗ ⁴⁶ ॥ ਭਏ ਪ੍ਰਗਾਸ ⁴⁷ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗ ⁴⁸ ॥ ੴ ਰਚਿ ⁴⁹ ਰਚਨਾ ⁵⁰ ਅਪਨੀ ਕਲਧਾਰੀ ⁵¹ ॥ ਅਨਿਕ ⁵² ਬਾਰ ⁵³ ਨਾਨਕ ਬਲਿਹਾਰੀ ⁵⁴ ॥੮॥੧੮॥	He Himself ²² is the Absolute ²² Lord and verily ²⁴ He ²⁵ is the Related ²⁶ One. Who ²⁹ by manifesting ²³ His power ²⁷ , has fascinated ³¹ the entire ³⁰ world. His plays ³² the Lord has Himself ³⁴ set afoot ³³ . His worth ³⁵ He Himself knows ³⁶ . There is no other ³⁷ than God. He ⁴¹ , the One Lord ⁴⁰ is amongst ³⁹ all ³⁸ . Like warp ⁴² and woof ⁴³ He is contained ⁴⁴ in all the forms ⁴⁵ and colours ⁴⁶ . He becomes manifest ⁴⁷ by associating ⁴⁸ with the saints. Having created ⁴⁹ the Creation ⁵⁰ , the Lord has infused ⁵² His might ⁵¹ into it. Nanak is many ⁵³ times ⁵⁴ a sacrifice ⁵² unto Him.
---	--

نرگن آپ سرگن بھی اوہی — کلا دھارجن سگلی موہی ۱۸
 اپنے پیرت پر پھر آپ بناء — اپنی قیمت آپے پاء
 ہر بن دوجا ناہی کوہ — سرب نرنتر ایکو سوہ
 اوت پوت رویا روپ رنگ — بھئے پرگاس سادھ کے سنگ

رچ رچنا اپنی کل دھاری
 آنک بار نانک بلبھاری

۱۔ اے بھائی! گورو کے پورے آپدیش کی بدولت غلط کاریوں سے پیدا شدہ
دل کی تپش کو ٹھنڈ پڑتی ہے اور من شانت ہو جاتا ہے۔

۲۔ رستگرو کے پورے آپدیش سے جسم مرن کی فکر دور ہو جاتی ہے۔ کیونکہ
اُس نے ابدی تسکین کا راستہ بتا دیا ہے۔

۳۔ ہمارے من سے خوف و ہراس کا فور ہو گیا ہے۔ ہم نڈر ہو گئے ہیں۔
ہمارے روحانی، ذہنی اور جسمانی امراض ہم سے دور بھاگ گئے ہیں۔

۴۔ ہم جس گورو کے ہو گئے ہیں، اُس نے ہم پر مہربانی کی ہے۔ ست سنگ
میں پر بٹھو کا نام جیتے رہو۔

۵۔ اے ناک! آپر بٹھو کی حمد و ثناء کے گیت کان سے سن کر ہم نے صبر و سکون
حاصل کر لیا ہے اور ہماری ساری ناسمجھی، غلط فہمی اور گمراہی کا خاتمہ ہو گیا ہے۔

(18/8)

हर गुन१ से बूह पाक भी है, और आप बूह हरगुन वाला है।
उस की निगारी कुदरत ने, हैरत२ में सब को डाला है।
अपने रंग बूह आप ही बाने, अपना खेल बनाए आप।
अपना रूतबा३ आप बूह समझे, अपना दाम४ लगाए आप॥

2-

اللَّهُ يُعَلِّمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝

3-

बे उस के रब कोई नहीं, बूह यकता५ है सासानी६ है।

रह७ बूही है सब के अन्दर सब जानों का जानी८ है।

4-

सकलें उस की, रंग उसी के, उस का ताना बाना है।

साधों की संगत में रहि कर, नूर९ उस का पहिचाना है।

5-

रचना खूब रचाई उस ने कुदरत उस की निगारी है।

सो सो बार खुदा अपने पर, खुद 'नानक' बलिहारी है। ८/१८॥

प्रभु वह सब जानता है जो तुम नहीं जानते ।

● १. सब, रज, तम-तिनां गुणा तों । २. हैरानी ।
३. पदवी । ४. मुल, कीमत । ५. मनोखा । ६. मदुती ।
७. आत्म । ८. प्राणा वा प्राण । ९. तेज, प्रकाश ।

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ

ਅਸਟਪਦੀ ੧੯

੧੯

ਸਲੋਕੁ ॥

ਸਾਥਿ ਨ ਚਲੈ ਬਿਨੁ ਭਜਨੁ ⁵⁸

ਬਿਖਿਆ ਸਗਲੀ ਛਾਰੁ ॥ ⁶⁰

ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਕਮਾਵਨਾ ⁶³

ਨਾਨਕ ਇਹੁ ਧਨੁ ਸਾਰੁ ॥ ੧ ॥ ⁶⁴

सलोक

साथ न चले बिनु भजन ⁵⁸
बिखिया सगली छारु ॥ ⁶⁰
हरि हरि नामु कमावना ⁶³
नानक इहु धनु सारु ॥ १ ॥ ⁶⁴

Slok.

Without Lord's meditation⁵⁸, nothing
shall go⁵⁷ with⁵⁶ thee, O man.
The deadly⁵⁹ sins are all⁶¹ ashes⁶⁰.
Practise⁶² thou the Name of Lord
Master⁶². This is the excellent⁶³
wealth⁶⁴.

असटपदी

19

संलोक

परिचुषुशल वसुवत अरु रूव रङ्ग से
मन्त्र अरु पाक है - वे माया के तिन गनु से बालर
अरु बे दरु है - अ नानक ! वे अंस अंस
कु अपने असुर से अगा कर्ता है, इस पर वे
खुश हुन है -

भजन के बिना और कोई चीज साथ नहीं जाती।
सारी माया राख की ठेरी है।
हरि के नाम का स्मरण करना,
हे नानक ! यह वास्तविक धन है।

"The pleasures of the flesh are ashes mere
Nothing but simran, lone with thee shall go
Says Nanak, make the fortune of the Name
A stream of wealth of everlasting flow".

ਅਸਟਪਦੀ ॥

Ashtpadi.

ਸੰਤ ਜਨਾ⁶⁶ ਮਿਸਿ⁶⁷ ਕਰਹੁ
ਬੀਚਾਰੁ⁶⁸ ॥
ਏਕੁ⁶⁹ ਸਿਮਰਿ⁷⁰ ਨਾਮ
ਆਧਾਰੁ⁷¹ ॥

Reflect⁶⁶ upon God in the company⁶⁷
of pious persons⁶⁶.

Remember⁷⁰ the One Lord⁶⁹ and
have the prop⁷¹ of the Name.

ਅਵਰਿ⁷² ਉਪਾਵ⁷³ ਸਭਿ
ਮੀਤ ਬਿਸਾਰਹੁ⁷⁴ ॥

Forget⁷⁴ all other⁷² efforts⁷³, O my
friend.

ਚਰਨ⁷⁵ ਕਮਲ⁷⁶ ਰਿਦ⁷⁷
ਮਹਿ⁷⁸ ਉਰਿਧਾਰਹੁ⁸⁰ ॥

Place⁸⁰ Lord's lotus⁷⁶ feet⁷⁶ into⁷⁸ thy
mind⁷⁷ and heart⁷⁹.

ਕਰਨ⁸¹ ਕਾਰਨ⁸² ਸੋ⁸³ ਪ੍ਰਭੁ
ਸਮਰਥੁ⁸⁴ ॥

That⁸³ Lord is potent⁸⁴ to do⁸¹ all
the works⁸².

ਦ੍ਰਿੜੁ⁸⁵ ਕਰਿ ਗਹੁ⁸⁷ ਨਾਮੁ
ਹਰਿ ਵਥੁ⁸⁸ ॥

Grasp⁸⁷ thou firmly⁸⁶ the article⁸⁸ of
God's Name.

ਇਹੁ ਧਨੁ⁸⁶ ਸੰਚਹੁ⁸⁹ ਹੋਵਹੁ
ਭਗਵੰਤੁ⁹⁰ ॥

Amass⁸⁹ this wealth⁸⁶ and become
fortunate⁹⁰.

ਸੰਤ ਜਨਾ⁹¹ ਕਾ ਨਿਰਮਲ⁹²
ਮੰਤ੍ਰ⁹³ ॥

Pure⁹² is the instruction⁹³ of the
saintly persons⁹¹.

ਏਕੁ⁹⁴ ਆਸ⁹⁵ ਰਾਖਹੁ⁹⁷ ਮਨ
ਮਾਹਿ⁹⁶ ॥

Keep⁹⁷ the hope⁹⁵ of One Lord⁹⁴ in⁹⁶
thy mind.

ਸਰਬ¹⁰⁰ ਰੋਗ⁹⁸ ਨਾਨਕ
ਮਿਟਿ ਜਾਹਿ⁹⁹ ॥੧॥

Nanak, all¹⁰⁰ thy maladies⁹⁸ shall be
dispelled⁹⁹.

- 1- سنت جنانِ بل کره یچار — ایک سمر نام آدھار ۱
- 2- اور اپاد سبھ میت پساره — چرن کل رد مہہ ابر دھارہ
- 3- کرن کارن سو پر سمر تھ — در دھ کر گہہ نام ہر و تھ
- 4- اہ دھن پنچہ ہو وہ بھگونت — سنت جنان کا نرمل منت
- 5- ایک آس را کھہ من مانہ

سرب روگ نانک مٹ جائہ

- ۱۔ سنّتوں کے ساتھ مل کر پیر بھجّو کے اوصاف بیان کرو اور اس پیر بھجّو کو ہی اپنا آسرا بناؤ۔
- ۲۔ اے دوست! سارے جیلے بہانے چھوڑ دو اور پیر بھجّو کے کنول رُوی پیر مَن میں رکھو۔
- ۳۔ پیر بھجّو جو کچھ کہتا ہے خود اپنی مرضی سے کرتا ہے۔ وہ انسانوں سے کرنے کی قدرت بھی رکھتا ہے۔ اُس کی "نام" سُرُپی نعمتِ ماتھے سے جانے نہ دو۔ بلکہ مضبوطی سے پکڑ لو۔
- ۴۔ اے بھائی! "نام" سُرُپی دھن "سمیٹ لو اور قسمت والے بنو۔ یہ سنّتوں کا اُپدیش ہے۔
- ۵۔ اپنے مَن میں ایک پیر بھجّو کی اُمید قائم رکھو۔ اے نانک! اس سے جملہ امراض شفا پائیں گے۔

19
1

- 1۔ سنتوں کی संगت میں مل کر، رب کا سچ بیچارہ کرو۔
एक खुदा को याद करो, हुक नाम १ का तुम आघार २ करो।
- 2۔ शीर जतन सभ छोड़ो बाबा, भूठे हैं सभ शीर उपायो ३।
पाक कंवल से चरनों को, तुम दिल में खूब बसाते जाओ।
- 3۔ वह दुनोआं का करता धरता, खालक है, करताय भी है।
नाम पे उसके काइम रहिना, सभ स अच्छा कार ४ भी है।
- 4۔ उस घन के अबाय ५ लगा लो, घन घन भाग तुमारे हों।
साफ हें येह संतों का कहिना, जिस से वारे निमारे हों।
*"Collect this weath and blessed live,
This sound advice the sages give."*
- 5۔ अपने मन में आस करो, तो एक खुदा को आस करो।
रोग मिटें सारे 'नानक', सभ रोगों का नास करो ॥१॥

در دل خویش بخدائے یکتا امیدوار باش
نانک گوید آنگاه ہمہ ریختہ تو پایا پیریز

۱. سچا نام | ۲. آسرا | ۳. یاتن | ۴. کَم | ۵. ڈےرا

ਜਿਸੁ ਧਨ ਕਉ ਚਾਰਿ
ਕੁੰਟ⁴ ਉਠਿ⁵ ਧਾਵਹਿ ॥
ਸੋ ਧਨੁ⁶ ਹਰਿ ਸੇਵਾ⁷ ਤੇ
ਪਾਵਹਿ ॥

By serving⁵ God, thou shalt obtain
the wealth⁴, the wealth after which
thou runnest³ in four directions².

ਜਿਸੁ ਸੁਖ ਕਉ ਨਿਤ⁸
ਬਾਛਹਿ⁹ ਮੀਤ¹⁰ ॥ ਸੋ ਸੁਖੁ
ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ¹¹ ਪਰੀਤਿ¹² ॥
ਜਿਸੁ ਸੋਭਾ¹³ ਕਉ¹⁴ ਕਰਹਿ
ਭਲੀ¹⁵ ਕਰਨੀ¹⁶ ॥ ਸਾ
ਸੋਭਾ ਭਜੁ¹⁷ ਹਰਿ ਕੀ
ਸਰਨੀ¹⁸ ॥

The peace which thou, ever⁶, desirest⁷,
O friend⁸ that peace thou shalt have
by loving¹⁰ the guild of saints⁹.

The glory¹², for which¹⁵ thou
performest good¹³ acts¹⁴, that glory
thou shalt find by hastening¹⁶ to
God for protection¹⁷.

ਅਨਿਕ¹⁹ ਉਪਾਵੀ²⁰ ਰੋਗੁ²¹
ਨ ਜਾਇ²² ॥ ਰੋਗੁ ਮਿਟੈ²³
ਹਰਿ ਅਵਖਧੁ²⁴ ਲਾਇ²⁵ ॥

The malady²⁰ which is not cured²¹ by
many¹⁸ remedies¹⁹, that malady is
healed²² by administering²⁴ the
medicine²³ of God's Name.

ਸਰਬ²⁶ ਨਿਧਾਨ²⁷ ਮਹਿ
ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧ ਨੁ ॥
ਜਪਿ²⁸ ਨਾਨਕ ਦਰਗਹਿ²⁹
ਪਰਵਾਨੁ³⁰ ॥੨॥

Of all²⁶ the treasures²⁶, God's Name
is the best treasure.

Utter²⁷ it, O Nanak and thou shalt
be acceptable²⁹ in God's court²⁸.

1. جس دهن کو چار کُنٹ اٹھ دھا — سو دهن ہر سیواتے پاؤ ۱۹
2. جس سکھ کو نت باچھہ میت — سو سکھ سادھو سنگ بہریت
3. جس سو بھا کو کرہ بھلی کرنی — سا سو بھا بھج ہر کی سرنی
4. انک اپاوی روگ نہ جائے — روگ مٹے ہر اوکھ لا
5. سرب ندھان نہہ ہر نام نہان
6. جب نانک درگہہ پروان

ਮਨੁ ਪਰਬੋਧਹੁ³⁰ ਹਰਿ ਕੈ
ਨਾਇ ॥

ਦਹ ਦਿਸਿ³¹ ਧਾਵਤ³² ਆਵੈ
ਠਾਇ³³ ॥

ਤਾਕਉ³⁵ ਬਿਘਨ³⁶ ਨ
ਲਾਗੈ³⁷ ਕੋਇ ॥ ਜਾਕੈ

ਰਿਦੈ³⁸ ਬਸੈ³⁹ ਹਰਿ ਸੋਇ⁴⁰ ॥
ਕਲਿ⁴¹ ਤਾਤੀ⁴² ਠਾਂਢਾ⁴³

ਹਰਿ ਨਾਉ ॥

ਸਿਮਰਿ⁴⁴ ਸਿਮਰਿ ਸਦਾ⁴⁵
ਸੁਖ⁴⁶ ਪਾਉ⁴⁷ ॥

ਭਉ⁴⁸ ਬਿਨਸੈ⁴⁹ ਪੂਰਨ⁵⁰
ਹੋਇ ਆਸ⁵¹ ॥

ਭਗਤਿ⁵² ਭਾਇ⁵³ ਆਤਮ⁵⁴
ਪਰਗਾਸ⁵⁵ ॥

ਤਿਤੁ⁵⁶ ਘਰਿ⁵⁷ ਜਾਇ⁵⁸
ਬਸੈ⁵⁹ ਅਬਿਨਾਸੀ⁶⁰ ॥

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਕਾਟੀ ਜਮ⁶¹
ਫਾਸੀ⁶² ॥੩॥

Instruct³⁰ thy mind with God's
Name³⁴.

Wandering³² in ten directions³¹ it
shall, thus, come home³³.

No harm³⁶ befalls³⁷ him³⁵, in whose
heart³⁸ that⁴⁰ God abides³⁹.

This Dark-age⁴¹ is hot⁴² and cool⁴³
is the God's Name.

Remember⁴⁴, remember it and
obtain⁴⁷ the ever-lasting⁴⁵ peace⁴⁶.

Thy fear⁴⁸ shall depart⁴⁹ and thy
hope⁵¹ shall be fulfilled⁵⁰.

By devotional service⁵² and Divine
love⁵³, thy soul⁵⁴ shall be
enlightened⁵⁵.

Thou shalt go⁵⁶ and dwell⁵⁸ in
that⁵⁶ imperishable⁶⁰ Home⁵⁷ and
says Nanak, the death's⁶¹ noose⁶²
shall be cut.

۱۔ مَنْ يَرْبُودَ صَهْبَ هَرِّ كَيْ نَاءٍ — دَه دِس دَهاوَتِ آوے ٹھاءِ ۱۹/۳

۲۔ نَا كُوْءُ بِكُفْنٍ نَه لَآگَے كُوْءُ — جَا كَے رَدَے لَیْے هَرِّ سَوْءِ

۳۔ كُلِّ تَاتِي تَهَانْدَا هَرِّ نَاءٍ — سَمَرِ سَمَرِ سَدَا كُھ پَاءِ

۴۔ بَھمَے بَنَسَے پُورَن هُوَ آس — بَھگَتِ بَھاءِ اَحْمَ پَر گَاس

۵۔ تَبَّتْ گُھر جَاوے لَیْے اَبِنَاسِي

کَہُ نَانِک کَاٹِي جَم پَھَاسِي ۳۲۔

- ۱۔ اے بھائی! تم اپنے من کو پر بھو کے نام سے بیدار کر۔ تاکہ دس اطراف
زدہ جہات میں بھٹکنے پھرنے والا من ٹھکانے لگے۔
- ۲۔ اس انسان کو کوئی رکاوٹ پیش نہیں آتی ہے جس کے من میں وہ
پر بھو بسا ہے۔
- ۳۔ کلجک گرم آگ جیسا ہے۔ یہ پاپوں (گنہگاروں) کو جلا دیتا ہے۔
پر بھو کا نام ٹھنڈا ہے۔ اُسے دائمی سُورت میں سہرنے سے سُکھ ملتا ہے۔
- ۴۔ پر بھو کا نام سہرنے سے خوف ختم ہو جاتا ہے اور سُکھ پانے کی امید بڑھ
آتی ہے۔ پھر پر بھو کی بھگتی کی روشنی سے آتما چمک اُٹھتی ہے۔
- ۵۔ پر بھو کے نام کی روحانی چمک سے وہ لامتناہی خواہش من میں بسا ہے۔
اے نازک! کہہ دے کہ نام سہرنے سے جنم مرن کی پھانسی کٹ جاتی ہے۔

(19/3)

۹. प्रकाश मई राखन । २. तबसी । ३. शीतो
1. नूर खुदा के नाम का ले कर, मन को जब पुरनूरप करे।
हासल हो तसकीनर तुम्हे, हक-नाम हो दुबिधा दूर करे।
 2. रोक रुकाकट दूर रहे, रसते में मुशकल कोई न आए।
जिस के दिल में नाम बसे, हक-नाम से बुह सुख पाता जाए।
 3. जलती है कलजुग की दुनीधा, नाम से ठंडक माएगी।
सिमरन कर लो, सिमरन कर लो, फिर राहत मिलजाएगी।
 4. खोफ खतर सब जाते हैं, हर भाषा पूरी होती है।
भयती भी हो, प्रेम भी हो, फिर रहू भी नूरो होती है।
 5. बुह घर जो साफानी है, इनसान वहां जा रहिता है।
मौत की फांसी कट जाती है, सुन जो 'नानक कहिता है ॥ ३॥

*"The Home Eternal man attains
And is released from yama's chains."*

४. भातमा । ५. प्रकाश वान । ६. यमर ।

ਤਤੁ ⁶³ ਬੀਚਾਰੁ ⁶⁴ ਕਰੈ ⁶⁵ ਜਨੁ ⁶⁶ ਸਾਚਾ ॥	He is the true man ⁶⁶ , who preaches ⁶⁵ the meditation ⁶⁴ of the Real Thing ⁶³ .
ਜਨਮਿ ਮਰੈ ⁶⁷ ਸੋ ⁶⁸ ਕਾਚੋ ਕਾਚਾ ⁶⁹ ॥	The falsest of the false ⁶⁹ is he ⁶⁸ , who suffers transmigration ⁶⁷ .
ਆਵਾ ⁷⁰ ਗਵਨੁ ⁷¹ ਮਿਟੈ ⁷² ਪ੍ਰਭ ਸੇਵ ⁷³ ॥	Coming ⁷⁰ and going ⁷¹ are ended ⁷² by Lord's service ⁷³ .
ਆਪੁ ⁷⁴ ਤਿਆਗਿ ⁷⁵ ਸਰਨਿ ⁷⁶ ਗੁਰਦੇਵ ⁷⁷ ॥	Shed ⁷⁵ thy self-conceit ⁷⁴ and seek the shelter ⁷⁶ of the Divine Guru ⁷⁷ .
ਇਉ ⁷⁸ ਰਤਨ ⁷⁹ ਜਨਮ ⁸⁰ ਕਾ ਹੋਇ ਉਧਾਰੁ ⁸¹ ॥	Like this ⁷⁸ thy invaluable ⁷⁹ life ⁸⁰ be saved ⁸¹ .
ਹਰਿ ਹਰਿ ⁸² ਸਿਮਰਿ ⁸³ ਪ੍ਰਾਨ ⁸⁴ ਆਧਾਰੁ ⁸⁴ ॥	Remember ⁸³ , thou the Lord Master ⁸² , who is the prop ⁸⁴ of thy life ⁸³ .
ਅਨਿਕ ⁸⁶ ਉਪਾਵ ⁸⁷ ਨ ਛੂਟਨ ⁸⁸ ਹਾਰੇ ॥ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ ਬੇਦ ਬੀਚਾਰੇ ⁸⁹ ॥	By many ⁸⁶ efforts ⁸⁷ and by studying ⁸⁹ Simirtis. Shashtras and Vedas, man cannot be saved ⁸⁸ .
ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਤਿ ⁹⁰ ਕਰਹੁ ਮਨੁ ⁹¹ ਲਾਇ ॥	Heartily ⁹¹ apply thyself to God's meditation ⁹⁰ .
ਮਨਿ ⁹² ਬੰਛਤ ⁹³ ਨਾਨਕ ਫਲ ⁹⁴ ਪਾਇ ⁹⁵ ॥੪॥	Thus shalt thou obtain ⁹⁵ thy heart ⁹² - desired ⁹³ fruit ⁹⁴ , O Nanak.

- ۱۔ تَتُ بچارُ کہے جنُ ساچا — جنم مَرے سو کاچو کاچا ۱۹
- ۲۔ آواگونُ مئے پر سہ سبو — آپ تیاگ سَن گور دیو
- ۳۔ ع رتن جنم کا ہوا اٹھار — ہر ہر سمر پیران آدھار
- ۴۔ انک اپاو نہ چھوٹنہاے — سمرت ساست بید بچاے
- ۵۔ ہر کی بھگت کرہ من لاء
- ۶۔ من پنچت نانک پھل پاء

- ۱- جو شخص برہم (پرہو) کے بارے میں وچار کرتا ہے، وہی ایک سچا انسان ہے جو شخص اپنی عمر میں مرکوزیت کے بغیر مر جائے وہ کچا انسان ہے۔
- ۲- غور چھوڑ کر تنگدلو کی پناہ میں پرہو کا سمرن کرنے سے ہی جنم مرن کا چکر ختم ہو جاتا ہے۔
- ۳- ایسا کرنے سے یہ انمول جسم بار آور ہوگا، اسی لئے سمرن کر۔ یہی تمہارے عمل تنفس کا سہارا ہے۔
- ۴- سمرتیاں رشاشر اور ویدوں کو پڑھنے اور مطالعہ کرنے سے نیز انگنت تدابیر کرنے سے انسان آواگوں سے بچ نہیں سکتا ہے۔
- ۵- پرہو کی بھگتی من لگا کر اور مرکوزیت کے ساتھ کر۔ اے ناناک! جو کوئی بھگتی کرتا ہے اُسے من چانا پھل ملتا ہے۔
 ”دل کو تڑپائے گی گر مالک کی یاد۔ پوری ہو جائے گی ناناک! بہر راو“

(19
4)

- 1- असल हकीकत१ बूह सोचेगा, जी सचों का सचा है।
 जीता है और मरता है, जो झूठा है, और कचा है। २
- 2- सब की सेवा करने से, सब दूर तनासुख२ होता है।
 जिस पर हो गुरदेव का साइआ, मान खुदी३ सब खोता है।
*Serve Him and go to come no more,
 Forget thy self and Guru adore*
- 3- हीरे जैसी जान है तेरी, जान तेरी बच जाएगी।
 याद खुदा की कर ले, उस से रहस सहारा पाएगी।
 मि-हिम आ बीमजी महेश नम मदल उज्जट ७,
 यजुतुं मिमर, हिजी यूट्टा टा अमर ७
- 4- कब छुटकारा होता है, तुम करते जाओ लाख उपायो।
 गो५ सब वेदों शासतरों, और सिमृतीओं को पढ़ते जाओ।
- 5- अपने सब की भगती में, जब मन को खूब लगाउने।
 'नानक' फल मिल जाएगा, तुम मन की आशा पाउगे ॥४॥

● १. सचाई । २. जनम मरन । ३. अहंकार । ४. आतमा । ५. भावें ।

ਸੰਗਿ⁹⁶ ਨ ਚਾਲਸਿ⁹⁷ ਤੇਰੈ
ਧਨਾ⁹⁸ ॥

ਤੂੰ ਕਿਆ⁹⁹ ਲਪਟਾਵਹਿ¹⁰⁰
ਮੂਰਖ² ਮਨਾ³ ॥

ਸੁਤ⁴ ਮੀਤ⁵ ਕੁਟੰਬ⁶ ਅਰੁ⁷
ਬਨਿਤਾ⁸ ॥ ਇਨ⁹ ਤੇ¹⁰
ਕਹਹੁ¹² ਤੁਮ¹³ ਕਵਨ
ਸਨਾਥਾ ॥

ਰਾਜ¹⁶ ਰੰਗ¹⁷ ਮਾਇਆ¹⁸
ਬਿਸਥਾਰ¹⁹ ॥ ਇਨ ਤੇ
ਕਹਹੁ ਕਵਨ ਛੁਟਕਾਰ²⁰ ॥
ਅਸੁ²¹ ਹਸਤੀ²² ਰਥ²³
ਅਸਵਾਰੀ²⁴ ॥ ਝੁਠਾ²⁵
ਡੰਢ²⁶ ਝੁਠ ਪਾਸਾਰੀ²⁷ ॥

ਜਿਨਿ ਦੀਏ ਤਿਸੁ²⁹ ਬੁਝੈ³⁰
ਨ ਬਿਗਾਨਾ³⁰ ॥

ਨਾਮੁ ਬਿਸਾਰਿ³¹ ਨਾਨਕ
ਪਛਤਾਨਾ³² ॥੫॥

Thy wealth⁹⁶ shall not go⁹⁷ with⁹⁸
thee.

Why⁹⁹ art thou clinging¹⁰⁰ to it, O
foolish² soul³ ?

Sons⁴, friends⁵, family⁶ and⁷ wife⁸,
say¹² thou¹³, who¹⁴ has ever been
benefitted¹⁵ by¹⁰ these⁹ ?

Dominion¹⁶, revelment¹⁷, and
extension¹⁹ of wealth¹⁸, from these,
say who has ever escaped²⁰.

Horses²¹, elephants²², carriages²³ and
equipages²⁴ are false²⁵ shows²⁶ and
false displays²⁷.

The ignorant²⁹ man knows²⁹ not
Him²⁸, who gave them.

By forgetting³¹ the Name, O Nanak,
the man, ultimately, repents³².

੧- سَنَگ نہ چالس تیر دھنا — توں کیا لپٹاؤہ مُورکھ منّا ۱۹/۵

੨- سَتِ مِیت کُٹب اُربیتا — اِن تے کہہئے تُم کُوں سَنّاٹھا

੩- راج رَنگ مایا بَستھار — اِن تے کہہئے کُوں چُھٹکار

੪- اَسے ہستی رتھ سوارِی — جُھوٹا ڈنڈ جُھوٹھ پَاساری

ੵ- جِن دِیئے تِس نہجے نہ بَگنا

نامُ بَसारِ ناکت پَچھانا ۵-

- ۱۔ اے نادان! دُھن تمہارے ساتھ نہیں جائے گا یہ جان کر بھی تم اس کے ساتھ کیوں لپٹ جاتے ہو؟
- ۲۔ بیٹا، دوست، اہل خانہ اور عورت --- سنا کہ یہ سب تمہارے ہیں مگر ان میں سے تمہارے ساتھ کون جائے گا۔
- ۳۔ اے نادان! مایا کا پھیلاؤ بھی کرتے ہو، اور رنگ رلیاں بھی مانتے ہو۔ مگر بتا ان میں سے کونسی چیز تمہیں خلاصی دے سکتی ہے۔
- ۴۔ گھوڑے ماتھی اور رکھوں کی سواری کرنا سب جھوٹا دکھا دلہے۔ مگر ایسا کرنے والا خود فانی ہے
- ۵۔ اے نادان! تم اس پر جھو کو نہیں پہچانتے ہو جس نے ساری نعمتیں تمہیں بخش دی ہیں۔ مگر تو نے اس کا نام بھلا دیا ہے۔ اے ناک! نام کو بھول کر تم آخر کچھتے ہو۔

(19/5)

जब दुनीया से जाएगा, धन बीलत साथ न जाएगी।
जिस से लिपटा फिरता है, मन मूरख ! काम न जाएगी।

۴۔ نے زود ہمراہ تو کہ مال و زر۔ پس چرا چپاں شوی یا بیخبر

- 2۔ कुनबा १ है, या बीबी २ है, या बेटा है या साथी है।
किउ बनता है मालक उन का, कोई न तेरा नाती ३ है।
- 3۔ राज भी हो और रंग भी हो धन बीलत का पुखता ४ हो।
और जब इतने मिलते हों, कब दुनीया से छुटकारा हो।
- 4۔ हाथी है या घोड़ा है, रथ गाड़ी सुतर ५ सवारी है।
झूठा ठोंग रचाइया है, येह झूठ नुमाइश सारी है।
- 5۔ जो मूरख उस बख्शिश वाले, दाता को बिसराइया।
भूल के उस के नाम को 'नानक', भाखिर को पछताइया॥३॥

For Him who gave you all if you don't care,
O fool, your portion shall be keen despair.

۱۔ دُھن، پرکار۔ ۲۔ پتنی۔ ۳۔ ریسرہ۔ ۴۔ رتھ، کھوک۔ ۵۔ کٹا۔

ਗੁਰ ਕੀ ਮਤਿ³³ ਤੂੰ ਲੇਹਿ³⁵
ਇਆਨੇ³⁴ ॥
ਭਗਤਿ³⁶ ਬਿਨਾ ਬਹੁ³⁷
ਭੂਬੇ³⁸ ਸਿਆਨੇ³⁹ ॥

Take³³ thou the advice³³ of the Guru,
O silly man³⁴.

Without Lord's meditation³⁶ good
many³⁷ wise³⁹ men have been
drowned³⁸.

ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਤਿ ਕਰਹੁ
ਮਨ⁴⁰ ਮੀਤ⁴¹ ॥ ਨਿਰਮਲ⁴²
ਹੋਇ ਤੁਮਾਰੇ ਚੀਤ⁴³ ॥
ਚਰਨ⁴⁴ ਕਮਲ⁴⁵ ਰਾਖਹੁ⁴⁶
ਮਨ⁴⁷ ਮਾਹਿ⁴⁸ ॥ ਜਨਮ
ਜਨਮ⁴⁹ ਕੇ ਕਿਲ ਬਿਖ⁵⁰
ਜਾਹਿ⁵¹ ॥

Perform God's service with thy
heart⁴⁰, O my friend⁴¹ and thy
mind⁴³ shall become pure⁴².

Place⁴⁶ Lord's lotus⁴⁵ feet⁴⁴ in⁴⁸ thy
mind⁴⁷ and thy sins⁵⁰ of many
births⁴⁹ shall depart⁵¹.

ਆਪਿ⁵² ਜਪਹੁ⁵³ ਅਵਰਾ⁵⁴
ਨਾਮੁ ਜਪਾਵਹੁ ॥
ਸੁਨਤ ਕਹਤ⁵⁵ ਰਹਤ⁵⁶
ਗਤਿ⁵⁷ ਪਾਵਹੁ ॥

Thy-self⁵² repeat⁵³ God's Name
and cause others⁵⁴ to repeat it.

By hearing, uttering⁵⁵ and abiding⁵⁶
by it, thou shalt obtain
emancipation⁵⁷.

ਸਾਰ⁵⁸ ਭੂਤ⁵⁹ ਸਤਿ⁶⁰ ਹਰਿ
ਕੋ ਨਾਉ ॥ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ⁶¹
ਨਾਨਕ ਗੁਨ⁶² ਗਾਉ⁶³ ॥
੬ ॥

The real⁵⁸ thing⁵⁹ is God's True⁶⁰
Name. With Natural ease⁶¹, O Nanak,
sing⁶³ Lord's praise⁶².

- 19/4 - 1. ਗੁਰ ਕੀ ਮਤਿ ਤੂੰ ਲੇਹਿ ਯਾਨੇ — ਭਗਤਿ ਬਿਨਾ ਭੂਬੇ ਸਿਆਨੇ
2. - 2. ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਤਿ ਕਰਹੁ ਮਨ ਮੀਤ — ਨਿਰਮਲ ਹੋਇ ਤੁਮਾਰੇ ਚੀਤ
3. - 3. ਚਰਨ ਕਮਲ ਰਾਖਹੁ ਮਨ ਮਾਹਿ — ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਕਿਲ ਬਿਖ ਜਾਹਿ
4. - 4. ਆਪਿ ਜਪਹੁ ਅਵਰਾ ਨਾਮੁ ਜਪਾਵਹੁ — ਸੁਨਤ ਕਹਤ ਰਹਤ ਗਤਿ ਪਾਵਹੁ
5. - 5. ਸਾਰ ਭੂਤ ਸਤਿ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਉ — ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ਨਾਨਕ ਗਾਉ
- 6. -

- ۱۔ اے میرے بھائی! پرہجو کے گن گانے سے تیرے وجود سے پاؤں اور گناہوں کی میل اتر جائے گی اور تمہارے من سے غرور کا زہر دور ہو جائے گا۔
- ۲۔ اے بھائی! تو لمحہ بہ لمحہ ہر سانس اور ہر لقمہ کے ساتھ پرہجو کا نام یاد رکھ۔ اس سے توبے فکر ہو کر اپنی عمر سکھ اور آرام سے بسر کرے گا۔
- ۳۔ اے بھائی! تو اپنی سب چیزائیاں، تدابیر اور بہانے ترک کر دے۔ سنّتوں کے ساتھ رہ کر اُن ہی سنّت کا خالص دھن حاصل کر۔
- ۴۔ اے بھائی! تو نام کی پونجی اکٹھی کر کے پرہجو کے ساتھ سودا کر۔ اس سے تمہیں زندگی میں آرام ملے گا، اور بارگاہ الہی میں باریابی ہوگی۔
- ۵۔ اے بھائی! تو سب انسانوں میں اکال پرکھ کو دیکھ۔ اے ناک! کہہ دے کہ ایسا صرف وہی انسان کر سکتا ہے جس کی قسمت بلند ہوگی۔

(19/6)

- 1- सुन नादान १ नसीहत २ गुरु की, बू तुम से फुरमाते हैं।
दाना ३ भी जब छोंड़ें भगती, सौ सौ गोते खाते हैं। ॥३॥
- 2- थारो ! ख की भगती कर लो, भगती हो से फल पाउमे।
साफ तुमारा सीना ४ होगा, मन को पाक बनाउगे।
- 3- पाक कंवल से चरनों का, जब मन में प्रेम बसाउमे।
पिछले सारे जनमों को तूम, पाप मिटाते जाउगे।
- 4- नाम का सिमरन थाप करो, और औरों को भी नाम जपाउ।
नाम को सुन कर, नाम सुनाकर, नाम पढ़रहिकर मुकती पाउ।
- 5- नाम ही असली सची सौ ५ है नाम बेह लेते जाउ तुम।
मन के इसमीनान ६ से 'नानक', मालक के नुन गाउ तुम ॥६॥

جس کو نہ معرفت ہے نہ علم و عرفان۔ اس کے لئے نہ تو یہ مادی دنیا ہے نہ روحانی
دُنیا۔ اُس کو نہ اس دُنیا میں سکھ ہے نہ اُس دُنیا میں سے نصیب کر الدنیا والاخرہ۔

हरि का नाम ही सच्चा और मूल तत्व है।

हे नानक ! सहज स्वभाव ही हरिके गुणगाओ।

१. मूरख । २. सिखिया । ३. सिमाणा । ४. हिरदा । ५. बसतु । ६. टिकाउ ।

ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਤੇਰੀ
ਉਤਰਸਿ⁶⁴ ਮੈਲੁ⁶⁵ ॥
ਬਿਨਸਿ⁶⁶ ਜਾਇ ਹਉਮੈ⁶⁷
ਬਿਖੁ⁶⁸ ਫੈਲੁ⁶⁹ ॥
ਹੋਹਿ ਅਚਿੰਤੁ⁷⁰ ਬਸੈ ਸੁਖ
ਨਾਲਿ ॥ ਸਾਸਿ⁷¹ ਗ੍ਰਾਸਿ⁷²
ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲਿ⁷³ ॥

By chanting God's glories thy filth⁶⁵
shall be washed away⁶⁴ and the all-
spreading⁶⁹ poison⁶⁸ of ego⁶⁷ shal
depart⁶⁶.

By remembering⁷³ God's Name
with every breath⁷¹ and morsel⁷²,
thou shalt become free from care⁷⁰
and abide in comfort.

ਛਾਡਿ⁷⁴ ਸਿਆਨਪ⁷⁵ ਸਗਲੀ
ਮਨਾ⁷⁶ ॥
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਪਾਵਹਿ ਸਚੁ
ਧਨਾ⁷⁷ ॥
ਹਰਿ ਪੁੰਜੀ⁷⁸ ਸੰਚਿ⁷⁹ ਕਰਹੁ
ਬਿਉਹਾਰੁ⁸⁰ ॥
ਈਹਾ⁸¹ ਸੁਖੁ ਦਰਗਹ⁸²
ਜੈਕਾਰੁ⁸³ ॥
ਸਰਬ⁸⁴ ਨਿਰੰਤਰਿ⁸⁵ ਏਕੋ⁸⁶
ਦੇਖੁ ॥ ਕਹੁ⁸⁹ ਨਾਨਕ ਜਾਕੈ
ਮਸਤਕਿ⁸⁷ ਲੇਖ⁸⁸ ॥੭॥

O man⁷⁶, lay aside⁷⁴ all the
cleverness⁷⁵.

In the company of saints, thou shalt
gain the true wealth⁷⁷.

Amass⁷⁹ God's Name as thy
capital⁷⁸ and have dealings⁸⁰ therein.

Thou shalt obtain peace here⁸¹ and
applause⁸³ in God's court⁸².

Says⁸⁹ Nanak, he on whose forehead⁸⁷
such destiny is recorded⁸⁸ sees the
one Lord⁸⁶ amongst⁸⁵ all⁸⁴.

1. گن گادت تیری اترس میل — ہنس جائے ہوئے بکھ پھیل^{۱۹}
2. ہووہ اچنت جسے سکھ نال — ساس گر اسہ ہر نام سمال
3. چھاڑ سیانپ سنگی منا — ساد سنگ پاوہ سیج دھنا^{۲۰}
4. ہر یونجی سیج کرہ یونمار — یہاں سکھ درگہ جے کار^{۲۱}
5. سرب نرنتر اکیو دیکھ
کہہ نانک جاکے مستک لیکھ^{۲۲}

- ۱۔ اسے نادان! تم گورو کی شکھشاؤ۔ کیونکہ اُس کے بغیر بہت سے نادان اور
رسیانے لوگ بُرائیوں میں ڈوب جاتے ہیں۔
- ۲۔ اے دوست! پرکھو کی بھگتی کر۔ اس سے تمہارا من شدھ اور پاک ہو جائیگا
پس اے دوست! نفس خویش فواہر عبادتِ خدا کن تا پاک شوی (گنج اسماء)
- ۳۔ اے دوست! تم پیالے پرکھو کے کنول جیسے پیر اپنے من میں پیوست کر۔ اس
سے تمہارے جھنڈل کے پاپ دُھل جائیں گے۔
- ۴۔ تم غور پرکھو کا نام جب اور دُوروں سے جپاؤ۔ پرکھ کا نام کہنے سننے
میں اپنی عمر صرف کر۔ ایسا کرنے سے تمہیں عظمت نصیب ہوگی۔
- ۵۔ پرکھو کا نام تمام نعمتوں میں سے ایک ہمہ گیر نعمت ہے۔ ناناک! پرکھو
کے نام میں رنگے رہنے سے سُکھ ملتا ہے۔ روحانی سکون میں قاسم رہ کر پرکھ کے گُن کا

(19/7)

- 1- गुन माने से तेरे मन का, मेल सभी छुट जाएगा।
अहिर गहर १ तकबर १ का, जो फंसा है मिट जाएगा।
- 2- मन से चिंता दूर रहे, सुख पाएगा सुख पाएगा।
हरदम नाम खुदा के, दुख जाएगा, दुख जाएगा।
اے دوست عبادتِ خدا کن تا پاک شوی

- 3- छोड़ दे ऐ दिल सभ चतुराई, चतुताई कुछ काम न आए।
साध को संगत मिल जाए, सची सुची दोलत पाए।
- 4- सच्चे रत्न को कर सरमाइया २ फिर सचा बिउहार भी हो।
दुनीया में सुख हासल हो, दरगाह ३ में जे जे कार भी हो।
- 5- एक का खलबा ४ देखे हरसू ५ सभ में रत्न को पाए बुह।
भाग हो 'नानक' माये पर फिर खुशकिसमत कहिलाए बुहा।

سب کے اندر پرستار و پاک سمجھ۔ گورو جی کہتے ہیں جس کے ساتھ کے
آپکے جگہ ہوں وہی ایسا کرتا ہے۔

- ۱. ہضمی اہنکار۔ ۲. پوجا۔ ۳. پرماتما کے دربار

1. हृदय। 2. पूजा। 3. परमात्मा के दरबार

ਏਕੋ ^{89*} ਜਪਿ ⁹⁰ ਏਕੋ ⁹¹ ਸਾਲਾਹਿ ⁹² ॥	Repeat ⁹⁰ thou the Name of One Lord ⁸⁹ and magnify ⁹² Him alone ⁹¹ .
ਏਕੁ ਸਿਮਰਿ ⁹³ ਏਕੋ ਮਨ ਆਹਿ ⁹⁴ ॥	Remember ⁹³ One God and yearn ⁹⁴ for Him alone in thy mind.
ਏਕਸ ਕੇ ਗੁਨ ⁹⁵ ਗਾਉ ਅਨੰਤ ⁹⁶ ॥	Sing the excellences ⁹⁵ of the infinite ⁹⁶ One Lord.
ਮਨਿ ⁹⁷ ਤਨਿ ⁹⁸ ਜਾਪਿ ⁹⁹ ਏਕ ਭਗਵੇਤ ¹⁰⁰ ॥	With mind ⁹⁷ and body ⁹⁸ think ⁹⁹ thou of the one fortunate Lord ¹⁰⁰ .
ਏਕੋ ¹ ਏਕੁ ਏਕੁ ਹਰਿ ਆਪਿ ² ॥	God Himself ³ is the only ² , only, only one.
ਪੂਰਨ ⁴ ਪੂਰਿ ⁵ ਰਹਿਓ ਪ੍ਰਭੁ ⁶ ਬਿਆਪਿ ⁷ ॥	The pervading ⁶ Lord ⁵ is fully ⁴ filling ⁷ every place.
ਅਨਿਕ ⁸ ਬਿਸਥਾਰ ⁹ ਏਕ ਤੋ ¹⁰ ਭਏ ¹¹ ॥	From ⁹ the One Lord, there have ¹⁰ been many ⁷ expansions ⁸ .
ਏਕੁ ¹² ਅਰਾਧਿ ¹³ ਪਰਾਛਤ ¹⁴ ਗਏ ¹⁵ ॥	By remembering ¹³ the Unique Being ¹² the sins ¹⁴ depart ¹⁵ .
ਮਨ ¹⁶ ਤਨ ¹⁷ ਅੰਤਰਿ ¹⁸ ਏਕੁ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਤਾ ¹⁹ ॥	My soul ¹⁶ and body ¹⁷ are imbued ¹⁸ in ¹⁹ One Lord.
ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ²⁰ ਨਾਨਕ ਇਕੁ ਜਾਤਾ ²¹ ॥੮॥੧੯॥	By Guru's favour ²⁰ , Nanak knows ²¹ but One God.

੧. - ايكو جب ايكو صلاح — ايك سمر ايكو من آ ۸
੨. - ايكس كے گن گاء ننت — من تن جاپ ايك بگونت
੩. - ايكو ايك ايك هر آپ — پورن پورن او پر بپياپ
- ੴ. - انك دستخار ايك تے بھئے — ايك ارادہ پر اچھت گئے
۵. - من تن انتر ايك پر بھ راتا
۸. - گور پر ساد نانك اك جاتا

- ۱- اے من! پرکھو کا نام جب! اُسی ایک کی صفت بیان کرتا جا۔
اُسی ایک کو یاد کر اور اُسی ایک کی چاہ اپنے میں پیوست کر۔
- ۲- اے من! ایک پرکھو کا نام جب۔ اُسی ایک کی حمد و ثنا کر اور
دل کی گہرائیوں سے اُس کے بشمار وصفوں کا کیرتن کر۔
- ۳- ساری کائنات میں پرکھو آپ ہی آپ ہے۔ وہ مکمل طور سے ہر جگہ
اور ہر دل میں سمایا ہوا ہے۔
- ۴- اُسی پرکھو نے اس کائنات کے انگنت پھیلاؤ کئے ہیں۔ اُسے یاد کرنے
سے گناہ دور ہو جاتے ہیں۔
*He's One, yet many forms
Our sins His worship expiates*
- ۵- جس انسان کے وجود (جسم و جان) میں اُس پرکھو کا رنگ چڑھا ہوا ہے
اے نام! اُس نے گورو کے کرم سے پرکھو کو پہچان لیا ہے۔

19
8

- ۱- एक खुदा का नाम लीए जा, हमद१ उसी की गाए जा।
एक खुदा की याद कीए जा, मन में नाम बसाए जा।
 - २- गाए जा गुन गाए जा, रब बाहदर है, बेधंत भी है।
तन मन से जप नाम उसी का, वुह मालक है, भगवंत भी है।
 - ३- एक वुही है, एक वुही है, एक भकेला भाइया है।
हर सूरे उस का जलवा है, हर शी में आप समाइया है।
 - ४- वहदत४ हो से कसरत५ निकली, एक से ही सभ भाते हैं।
रब बाहदर की पूजा कर ले, पाप सभी मिट जाते हैं।
- ساری سرسئی میں پرکھو آپ ہی آپ ہے۔ اس کے سوا کوئی اور نہیں۔ لا الہ الا اللہ
مگر پرتر نہایت کچھ سستی و صخب میں سرودہم پر روتہم سوتلوے مہنی گناؤ (شری گیت جی)
- 5- एक खुदा के प्रेम में जिस ने, तन मन रंगे सिमाना है।
'नानक' गुरु की रहिमत से, एक रब को उस ने जाना है॥

"He saturates our flesh and mind,
Through Guru's grace this one we find."

● ۱. उद्यततो । २. एक । ३. हरथा । ४. एकता । ५. अनेकता ।

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ

ਅਸਟਪਦੀ 20

੨੦

ਸਲੋਕੁ ॥

ਫਿਰਤ ਫਿਰਤ ਪ੍ਰਭ ਆਇਆ
ਪਰਿਆ²³ ਤਉ²⁴ ਸਰਨਾਇ²⁵ ॥
ਨਾਨਕ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਬੇਨਤੀ²⁶
ਅਪਨੀ ਭਗਤੀ ਲਾਇ ॥੧॥

سلوک

پھرت پھرت پر بھ آئیا
پر پیا تو سر نای
نانک کی پر بھ بینتی
اپنی بھکتی لا

Slok.

After wandering²³ and wandering
O Lord, I have come and entered²⁴
Thine²⁵ sanctuary²⁶.

Nanak's prayer²⁶, O Master is
"Attach²⁵ me to Thine devotional
service²⁷".

असटपदी

20

सलुक

ऐसे प्रिये! मैं हज़ारों सरगर्दानियों के बाद अब तیری पناه में
 आ हूँ - तम से नाक की भी मंदा है कि तुम मुझे अपनी बहकती के
 दहाके में प्रोले !
 दर्द भरे गतम भूतों लिस आदम - दर्द पनाह - तुम खा लिस आदम
 बंदे नदर खलत खुद बंदे कर्ज़िन - नदर लोतमालक बंदे कर्ज़िन
 (क्यानी عقیف)

१. हिप्रभु! मैं भटकता हुआ तुम्हारी शरण आ पड़ा हूँ।
 २. हिप्रभु! नानक की विनय है कि अपनी भक्ति में लग

*I roamed the earth bewildered Lord,
 But now in Thee have shelter found
 'Tis Namak's prayer that to thy feet
 By staunch devotion he has bow'd.
 (Pease & Teja Singh)*

१. पवित्र-धर । २. ईश्वर-भगती करन की समरपा होवे ।

Ashtpadi.

ਅਸਟਪਦੀ ॥
 ਜਾਚਕ²⁹ ਜਨੁ³⁰ ਜਾਚੈ³¹
 ਪ੍ਰਭ ਚਾਨੁ³² ॥
 ਕਰਿ³³ ਕਿਰਪਾ³⁴ ਦੇਵਹੁ³⁵
 ਹਰਿ ਨਾਮੁ ॥
 ਸਾਧ ਜਨਾ³⁶ ਕੀ ਮਾਗਉ³⁷
 ਧੂਰਿ³⁸ ॥
 ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ³⁹ ਮੇਰੀ ਸਰਧਾ⁴⁰
 ਪੂਰਿ⁴¹ ॥
 ਸਦਾ⁴² ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਕੇ
 ਗੁਨ⁴³ ਗਾਵਉ⁴⁴ ॥
 ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ⁴⁵ ਪ੍ਰਭ ਤੁਮਹਿ
 ਧਿਆਵਉ⁴⁶ ॥
 ਚਰਨ⁴⁷ ਕਮਲ⁴⁸ ਸਿਉ
 ਲਾਗੈ⁴⁹ ਪ੍ਰੀਤਿ⁵⁰ ॥
 ਭਗਤਿ^{50*} ਕਰਉ⁵¹ ਪ੍ਰਭ ਕੀ
 ਨਿਤ ਨੀਤਿ⁵² ॥
 ਏਕ⁵³ ਓਟ⁵⁴ ਏਕੋ ਆਧਾਰੁ⁵⁵ ॥
 ਨਾਨਕੁ ਮਾਗੈ⁵⁶ ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਭ
 ਸਾਰੁ⁵⁷ ॥੧॥

I, a beggarly²⁹ man³⁰ beg³¹ a gift³²
 of Thee, O Lord.
 Show³³ mercy³⁴ and grant³⁵ me Thy
 Name.
 I ask for³⁷ the dust³⁸ of pious
 persons³⁶ feet.
 My Supreme Lord³⁹, fulfill⁴¹ my
 desire⁴⁰.
 Ever⁴², ever, I celebrate⁴⁴ Lord's
 excellences⁴³.
 At every breath⁴⁵, I meditate⁴⁶ on
 Thee, O Lord.
 I have embraced⁴⁹ affection⁵⁰ for Thine
 lotus⁴⁸ feet⁴⁷.
 For ever and aye⁵² I perform⁵¹
 Lord's service^{50*}
 Thou, O Lord art my only⁵³ shelter⁵⁴,
 mine only prop⁵⁵.
 Nanak asks⁵⁶ for Thy excellent⁵⁷
 Name, my Master.

۱۔ جَاچَک جَنُ جَاچَے پَرِ بھ دانُ — کَرِ کَریا دیوہ ہرِ نامُ ۲
 ۲۔ سادھ جَنّا کی مانگو دھوہ — پارِ برہم میری سر دھا پوہ
 ۳۔ سدا سدا پرِ بھ کے گن کاؤ — ساس ساس پرِ بھ تہہ دھیاؤ
 ۴۔ پیرِ ن کمل سِرے لاگے پیرِ بیت — بھگتِ کرے پَرِ بھ کی نیت نیت
 ۵۔ ایک اوٹ ایکو آدھار
 نانک مانگے نام پرِ بھ سار

- ۱- اے پرکھو! میں طلبگار ہوں تیری خیرات کا۔ تو اپنی عنایت سے اپنے نام کا صدقہ دے۔
- ۲- اے پارہیم پرکھو! میری تمنا پوری کر۔ مجھے سادھوؤں سنتوں اور درویشوں کے پیروں کی خاک سے نواز۔
- ۳- پرکھو! میں اپنی زندگی میں تیرے ہی گت گادوں اور ہر سانس کے ساتھ تیرے نام کا سمرن کروں۔
- ۴- اے پرکھو! میری پریت تیرے کنول نما پیروں کے ساتھ لگی رہے۔ اور میں تیری بھگتی کرتا رہوں۔
- ۵- اے پرکھو! تیرا نام ہی میرا مکمل سہارا ہے۔ نانک! اسی نعمت کا طلبگار ہے۔ اسے کسی اور نعمت کی خواہش نہیں ہے۔

(20/1)

- ۱- तू दाता में एक भिखारी, लन आइया दान तेरा।
नाम तेरे का दान मिले, उस दान से हो ग्रहिसान तेरा।
- 2 साध तेरे प्यारे हैं उन कें दे चरनों की छाक१ मुझे।
पाक खुदा ! श्री पाक खुदा ! दे छाक दी चूटकी पाक जुझे।
- دم بدم تیری شناختی کروں۔ عارفوں کے سامنے پانی بھروں (پستل)
- 3- गाऊं में नेन गाऊं में हर वकत तेरे गुन गाऊं में।
नाम तेरा हर सांस में लं बस तुझ पर धिमान जमाऊं में।
- دم بدم تیری شناختی کروں
عارفوں کے سامنے پانی بھروں
- 4- पाक कंवल से चरनो से, श्री दाता प्रीत लगाऊं में।
तेरो भगती काद मेरा हो, भगत तेरा धन जाऊं में।
- 5- झोट२ में तेरो लेता हूं, है तू हो पुणतोबान३ मेरा।
पाक मुकदस४ नाम का या सब, 'नानक' पाए दान तेरा।१।

"Alone thou art my pillar, prop and stay
Grant me thy true Name, Lord, I, Nanak pray."

● ۱. چرن دھڑ۔ ۲. داسرا، دھرن۔ ۳. رخصت۔ ۴. پবিতر۔

ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ⁵⁸ ਮਹਾ⁵⁹
ਸੁਖੁ ਹੋਇ ॥

ਹਰਿ ਰਸੁ⁶⁰ ਪਾਵੈ ਬਿਰਲਾ⁶¹
ਕੋਇ ॥

ਜਿਨ⁶² ਚਾਖਿਆ⁶³ ਸੇ⁶⁴
ਜਨ⁶⁵ ਤ੍ਰਿਪਤਾਨੇ⁶⁶ ॥

ਪੂਰਨ⁶⁷ ਪੁਰਖ⁶⁸ ਨਹੀ
ਡੋਲਾਨੇ⁶⁹ ॥

ਸੁਭਰ⁷⁰ ਭਰੇ⁷¹ ਪ੍ਰੇਮ⁷² ਰਸ⁷³
ਰੰਗਿ⁷⁴ ॥

ਉਪਜੈ⁷⁵ ਚਾਉ⁷⁶ ਸਾਧ ਕੈ
ਸੰਗਿ ॥

ਪਰੇ⁷⁷ ਸਰਨਿ⁷⁸ ਆਨ⁷⁹
ਸਭ ਤਿਆਗਿ⁸⁰ ॥

ਅੰਤਰਿ⁸¹ ਪ੍ਰਗਾਸ⁸² ਅਨ
ਦਿਨੁ⁸³ ਲਿਵੇ⁸⁴ ਲਾਗਿ⁸⁵ ॥

ਬਡਭਾਗੀ⁸⁶ ਜਪਿਆ⁸⁷ ਪ੍ਰਭੁ
ਸੋਇ⁸⁸ ॥

ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ⁸⁹ ਸੁਖ
ਹੋਇ ॥੨॥

In Lord's kind look⁵⁸ there is great⁵⁹
comfort.

Rare⁶¹ is the person, who obtains
God's elixir⁶⁰.

The⁶⁴ mortals⁶⁵, who⁶³ partake⁶³ of
it, are satiated⁶⁶.

They become perfect⁶⁷ persons⁶⁸ and
waver⁶⁹ not.

They are completely⁷⁰ filled⁷¹ with the
sweetness⁷² and delight⁷⁴ of Lord's
love⁷².

In the society of saints, spiritual
delight⁷⁶ is produced⁷⁵ in their mind.

Forsaking⁸⁰ all⁷⁹ others, they enter⁷⁷
Lord's sanctuary⁷⁸.

Their heart⁸¹ is illumined⁸² and on
the Lord they fix⁸⁵ their attention⁸⁴
night and day⁸³.

Through the greatest good 'luck'⁸⁶,
He⁸⁸, the Lord is meditated⁸⁷ upon.

They, who are 'imbued'⁸⁹ with the
Name, O Nanak procure peace.

۱۔ پریم کی درسیں ہاں سکھ ہوئے — ہر رُس پاؤسے برلا کوئے

۲۔ جن چاکھیا سے جن ترپتیا نے — پُورن پرکھ نہیں ڈولانے

۳۔ سُبھر بھرے پریم رُس رنگ — اُپجے چاؤ سادھ کے سنگ

۴۔ پرے سرنِ آن سبھ تیاگ — اغتر پرگاس اندنِ لولاگ

۵۔ بڈ بھالکی جپیا پریم سوئے

نانت نام رتے سکھ ہوئے

- ۲ -

- ۱- پیر بھوکے نظر کرم سے ہی سارا سکھ ملتا ہے۔ مگر شاذ ہی انسان اُس کے نام کا مزا چکھتا ہے۔
- ۲- جو انسان نام کا انمیت روپی رُس پیتا ہے، وہ الطینان پاتا ہے۔ دراصل وہی ایک کامل انسان ہے جو بایا کی لغزشوں سے پاک ہے، اور اپنے اصول نہیں چھوڑتا۔
- ۳- وہ انسان پیر بھوکے پیار میں بھر پور ہے اور سادھ سُنکٹ میں رہتا ہے وہ پیر بھوکے سے واصل ہونے کا فیض جنتا ہے۔
- ۴- وہ پیر بھوکے سوا سارے آسرے چھوڑ کر سہی کی پناہ میں آجاتا ہے۔ اُس کے اندر نام کا جملوہ پڑتا ہے۔ وہ دن رات اُس کے دھیان میں مگن رہتا ہے۔
- ۵- وہ انسان بہت خوش قسمت ہے جو پیر بھوکا سمجھ کر رہتا ہے۔ اے ناناک! وہ پیر بھوکے نام کھل مل جاتا ہے۔
*Simran who do are fortunate
 Absorbed in Name their joy
 is great."*

(20/2)

- ۱- जिस पर रब की रहमत होगी खूब उने सुख आएगा ।
 लेकिन कोई कोई होगा, जो रब-रस को पाएगा ।
 भृष्ट की तरत त' इन्द्रा सुभुजं जै, धनेरै दिव्य भुष्ट
 भृष्टे त' भट्टा सुभाट सुभट्टा जै (मर्षि निधि)
- 2- जिस जिस ने यह रस चखा है, उस को इतमोनान २ हुआ ।
 अम कर पाउं न उखड़ें उसके वृह कामिल ३ इनसान हुआ ।
- 3- प्रेम के रस और रंग से उन का, जो दाइम ४ भरपूर रहे ।
 संतों की संगत में ऊँचा, उन को शोक जरूर रहे ।
- 4- सम का तकलीफ ५ छोड़ के जो, बस एक सहारा पाते हैं ।
 मन उन का नूरानी हो, वृह हरदम विमान जमाते हैं ।
- 5- नाम खुदा का जपने वाले, खुशकिसमत कहिलाएने ।
 नाम से जो रंगीन हुए हैं ६, 'नानक' वृह सुख पाएँगे । ॥

१. परम आनंद । २. तसलो, टिकाग्र । ३. पूरा । ४. हमेशा ।

५. आसरा ६. नाम रंग विच जो रंने गए हन ।

ਸੇਵਕ⁹⁰ ਕੀ ਮਨਸਾ⁹¹
ਪੂਰੀ⁹² ਭਈ ॥ ਸਤਿ ਗੁਰ
ਤੈ⁹³ ਨਿਰਮਲ⁹⁴ ਮਤਿ⁹⁵
ਲਈ⁹⁶ ॥

ਜਨ ਕਉ ਪ੍ਰਭੁ ਹੋਇਓ
ਦਇਆਲੂ⁹⁷ ॥

ਸੇਵਕੁ ਕੀਨੋ ਸਦਾ⁹⁸
ਨਿਹਾਲੂ⁹⁹ ॥

ਬੰਧਨ ਕਾਟਿ ਮੁਕਤਿ¹⁰⁰
ਜਨੁ ਭਇਆ ॥

ਜਨਮ¹ ਮਰਨ² ਦੂਖ³ ਭ੍ਰਮ⁴
ਗਇਆ⁵ ॥

ਇਛ⁷ ਪੁਨੀ⁸ ਸਰਧਾ⁹
ਸਭ¹⁰ ਪੂਰੀ¹² ॥

ਰਵਿ¹³ ਰਹਿਆ ਸਦਾ¹⁴
ਸੰਗਿ¹⁶ ਹਜ਼ੂਰੀ¹⁸ ॥

ਜਿਸ¹⁷ ਕਾ¹⁸ ਸਾ ਤਿਨਿ¹⁹
ਲੀਆ²⁰ ਮਿਲਾਇ ॥

ਨਾਨਕ ਭਗਤੀ²¹ ਨਾਮਿ
ਸਮਾਇ²² ॥੩॥

The Lord's slave's⁹⁰ desire⁹¹ is
fulfilled⁹² and from⁹³ the True Guru,
he has obtained⁹⁶ the pure⁹⁴
instruction.⁹⁵

Unto His slave the Lord has become
merciful⁹⁷.

His servant He has rendered ever⁹⁸
happy⁹⁹.

The Lord has cut his fetters and the
servant is emancipated¹⁰⁰.

Gone⁶ are his birth², death³, pain⁴
and doubt⁵.

His desire⁷ is satiated⁸ and faith⁹ is
all¹⁰ fulfilled¹².

He remains permeated¹³ in God and
ever¹⁴ remains with¹⁵ Him and in
His presence¹⁶.

He¹⁹, of whom¹⁷ he is¹⁸, has
blended²⁰ him with Himself.

Nanak is absorbed²² in Lord's
devotion²¹ and Name.

- ੧ - ਸਿਧਕ ਕੀ ਮਨਸਾ ਪੂਰੀ ਭਈ — ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਨਿਰਮਲ ਮਤਿ ਲਈ ॥੩॥
- ੨ - ਜਨ ਕਉ ਪ੍ਰਭੁ ਹੋਇਓ ਦਇਆਲੂ — ਸਿਧਕ ਕਿਨੋ ਸਦਾ ਨਿਹਾਲ
- ੩ - ਬੰਧਨ ਕਾਟਿ ਮੁਕਤਿ ਹੋਇਆ — ਸੇਵਕੁ ਕੀਨੋ ਸਦਾ ਨਿਹਾਲ
- ੪ - ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੂਖ ਭ੍ਰਮ ਗਇਆ — ਇਛ ਪੁਨੀ ਸਰਧਾ ਸਭ ਪੂਰੀ
- ੫ - ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਸਦਾ ਸੰਗਿ ਹਜ਼ੂਰੀ — ਜਿਸ ਕਾ ਸਾ ਤਿਨਿ ਲੀਆ ਮਿਲਾਇ
- ੬ - ਨਾਨਕ ਭਗਤੀ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇ ॥੩॥

- ۱- جب ایک سیوک اپنے گورو سے عرفان کا علم حاصل کرتا ہے۔ اس کے من کی خواہش پوری ہو جاتی ہے۔
- ۲- اس کا مطلب ہے کہ پرکھو نے اپنے سیوک پر مہر کی ہے اور وہ ہمیشہ کے لئے نہال ہو گیا۔
- ۳- سیوک سے مادیت کے بندھن ٹوٹ جاتے ہیں اور اس کے حنیم مرن کے چکروں کا دُکھ اور شبہات ختم ہو جاتے ہیں۔
- ۴- جب سیوک کا یقین کامل ہو جاتا ہے، اُس کی تمنائیں پوری ہو جاتی ہیں۔ وہ حاضر و ناظر پر بھوکا انگ سُنک ہو جاتا ہے۔
- ۵- اے نانک! وہ جب اپنے مالک کا ہو جاتا ہے تو وہ اُس کو اپنے ساتھ ملاتا ہے پھر وہ سیوک بھگتی کر کے نام میں ہمیشہ قائم رہتا ہے۔

(20/3)

9. दृष्टा । २. सुप्त सिद्धिमा । ३. सुख-मायाम्, शान्ति ।
- 1- जो जो स्वादिष्ट १ सेवक की हो, सब पूरी कर देता है। अपने प्यारे सतिगुरु से, वह पाक नसीन २ सेता है।
 - 2- जिन पर सब की रहिमत होगी, काम उन के हो जाएंगे। सब के सेवक खुश रहिते हैं, राहत ३ हरदम पावेंगे।
 - 3- सेवक के सब बंधन टूटें, दुनीमा से छुटकारा हो। जीना मरना छूटेगा, दुख दूर भरम का सारा हो।
 - 4- जो चाहे सो हो जाए, हर स्वादिष्ट दिल की पूरी हो। वासिल ४ हो वह जात से सब की, हासल प्राप्त हजरी ५ हो।
 - 5- जिस का वह कहिलाता था, उस माशिक से मिल जाएगा। भगती से वह नाम खुदा में, 'नानक' माय समाप्ता ॥३॥

بندہ خود را بخود دادہ وصال
محو کرد و چوں بہ یار ذوالجلال

'Back to the source whence he arose
Throug Bhagti into God he goes

۴. عین । ۵. مملو کی نہایتا प्राप्त ہندی ہے۔

ਸੋ ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ²³ ਜਿ
ਘਾਲ²⁴ ਨ ਭਾਨੈ²⁵ ॥

Why forget²³ Him, who disregards²³
not mortal's service²⁴?

ਸੋ ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ ਜਿ ਕੀਆ²⁶
ਜਾਨੈ²⁷ ॥

Why forget Him who acknowledges²⁷
what is done²⁶ for Him?

ਸੋ ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ ਜਿਨਿ ਸਭੁ
ਕਿਛੁ²⁸ ਦੀਆ²⁹ ॥

Why forget Him, who has given²⁹
us everything²⁸.

ਸੋ ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ ਜਿ
ਜੀਵਨ³⁰ ਜੀਆ³¹ ॥

Why forget Him, who is the life³⁰
of the sentient beings³¹?

ਸੋ ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ ਜਿ
ਅਗਨਿ³² ਮਹਿ³³ ਰਾਖੈ³⁴ ॥

Why forget Him who preserves³⁴ us
in³³ the womb fire³²?

ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ³⁵ ਕੋ ਬਿਰਲਾ³⁶
ਲਾਖੈ³⁷ ॥

By Guru's grace³⁵, some rare³⁶ one
sees³⁷ Him.

ਸੋ ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ ਜਿ ਬਿਖੁ³⁸
ਤੇ³⁹ ਕਾਢੈ⁴⁰ ॥ ਜਨਮ
ਜਨਮ⁴¹ ਕਾ ਟੂਟਾ⁴² ਗਾਢੈ⁴³ ॥

Why forget Him who extricates⁴⁰
man from³⁹ sin³⁸ and unites⁴³ with
Himself the souls, separated⁴² from
Him since many births⁴¹?

ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ⁴⁴ ਤਤੁ⁴⁵ ਇਹੈ⁴⁶
ਬੁਝਾਇਆ⁴⁷ ॥

The Perfect Guru⁴⁴ has taught⁴⁷ me
this⁴⁶ reality⁴⁵.

ਪ੍ਰਭੁ ਅਪਨਾ ਨਾਨਕ ਜਨ⁴⁸
ਧਿਆਇਆ⁴⁹ ॥੪॥

Serf⁴⁸ Nanak has meditated⁴⁹ on His
Lord.

੧- ਸੁਕੀਓਂ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜੇ ਕਹਾਨੇ ਜਾਣੇ — ਸੁਕੀਓਂ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜੇ ਕੀਆ ਜਾਣੇ

੨- ਸੁਕੀਓਂ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜੇ ਸਭੁ ਕੁਛ ਦਿਆ — ਸੁਕੀਓਂ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜੇ ਜੀਓਨ ਜੀਵਿਆ

੩- ਸੁਕੀਓਂ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜੇ ਅਗਨਿ ਮਹਿ ਰਾਖੇ — ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕੋ ਬਿਰਲਾ ਲਾਖੇ

੪- ਸੁਕੀਓਂ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜੇ ਕਾਢੇ ਤੇ ਕਾਢੇ — ਜਨਮ ਜਨਮ ਕਾ ਟੂਟਾ ਗਾਢੇ

੫- ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਤੇ ਤੇ ਅੰਤੁ ਜਾਣੇ — ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਤੇ ਤੇ ਅੰਤੁ ਜਾਣੇ

ਪ੍ਰਭੁ ਅਪਨਾ ਨਾਨਕ ਜਨ ਧਿਆਇਆ

- ۱- آدمی کو مالک کیوں بھول جائے جو اس کی انجام دی ہوئی محنت ضائع نہیں ہونے دیتا ہے، جو اس سے حاصل ہوئی کمائی کو یاد رکھتا ہے اور جانتا ہے۔
- ۲- وہ پرکھو کیسے فراموش کیا جاسکتا ہے جس نے ہمیں سب کچھ دیا ہے اور جس پر ہماری زندگی کا انحصار ہے۔
- ۳- وہ اکال پیر کھ کس طرح بھلایا جاسکے جس نے انسان کو شکم مادر کی گرمی سے بچا کر محفوظ رکھتا ہے۔ مگر شاذ ہی کوئی انسان گورو کی مہر سے یہ حقیقت سمجھ سکتا ہے۔
- ۴- وہ اکال پیر کھ کس طرح بھلایا جاسکے جو انسان کو مایا رُوپ زہر سے بچاتا ہے اور کئی جنموں کے پھڑے ہوئے جاندار اپنے ساتھ بلالیتا ہے۔
- ۵- جن سب کوں کو پورے گورو نے یہ بات ذہن نشین کرائی ہے۔ اُنک! انہوں نے اپنے پرستار کا نام سیرا ہے۔

(20/4)

- 1- उस को किउं कर भुलें हम, जो मिहनत का फल भूल नजाए।
उस को किउं कर भुलें हम, जो काम कीए पर फूल चड़ाए।
*"Him why forget who granteth everything
Him why forget who is Creations spring."*
- 2- उस को किउं कर भुलें हम, हर चीज का जिस से दान मिले।
उस को किउं कर भुलें हम, जियों कों जिस सै जान मिले।
- 3- उस को किउं कर फुलें हम, जो आग के अन्दर जान बचावे।
गुरु की जिह पर रहमत हो, वुह कोई उस के दरशन आए।
*"How can we forget Him who takes us out of the slough
of sin; And filling the breach of lives rewrites us with
himself."*
- 4- उस को किउं कर भुलें हम, जो सभ के पाप मिटाता है।
जनमों के सभ टुटे फूटे, अपने साथ मिलाता है।
- 5- मुरशिदर कासल ३ मेरा है येह गुरु४ उस ने समझाईया है।
'नानक' मैं ने अपने फब पर अपना धिआन जमाईया है।४।

● १. जनम जमात्रां दे पतितो नू। २. गुचू। ३. पूरा।

४. तरीका, मंत्र सापन।

ਸਾਜਨ⁵⁰ ਸੰਤ ਕਰਹੁ ਇਹੁ
ਕਾਮੁ ॥

ਆਨ⁵¹ ਤਿਆਗਿ⁵² ਜਪਹੁ⁵³
ਹਰਿ ਨਾਮੁ ॥

ਸਿਮਰਿ⁵⁴ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ
ਸੁਖ⁵⁵ ਪਾਵਹੁ ॥

ਆਪਿ⁵⁶ ਜਪਹੁ⁵⁷ ਅਵਰਹੁ⁵⁸
ਨਾਮੁ ਜਪਾਵਹੁ ॥

ਭਗਤਿ⁵⁹ ਭਾਇ⁶⁰ ਤਰੀਅੈ⁶¹
ਸੰਸਾਰੁ⁶² ॥

ਬਿਨੁ ਭਗਤੀ ਤਨੁ⁶³ ਹੋਸੀ⁶⁴
ਛਾਰੁ⁶⁵ ॥

ਸੋਰਬ⁶⁶ ਕਲਿਆਣ⁶⁷ ਸੁਖ⁶⁸
ਨਿਧਿ⁶⁹ ਨਾਮੁ ॥ ਬੂਡਤੁ⁷⁰
ਜਾਤ ਪਾਏ ਬਿਸਮੁ⁷¹ ॥

ਸਗਲ⁷² ਦੁਖ⁷³ ਕਾ ਹੋਵਤ
ਨਾਸੁ⁷⁴ ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ
ਜਪਹੁ⁷⁵ ਗੁਨ⁷⁶ ਤਾਸੁ⁷⁷ ॥੫॥

O friendly⁵⁰ saints, do this work;—

Abandon⁵² all else⁵¹ and repeat⁵³
God's Name.

Remember⁵⁴, remember, remember
the Name and obtain peace⁵⁵.

Thyself⁵⁶ repeat⁵⁷ the Name and
cause others⁵⁸ to repeat it.

By meditation⁵⁹ and Divine love⁶⁰,
thou shalt cross⁶¹ over the world⁶²
ocean.

Without meditation, the body⁶³ shall
become⁶⁴ as ies⁶⁵.

Lord's Name is the treasure⁶⁶ of all⁶⁸
the comforts⁶⁹ and joys⁶⁷ and even
the drowning⁷⁰ one obtains rest⁷¹.

O Nanak, utter⁷⁴ thou the Name of
the Lord⁷⁵ of excellences⁷⁶ and all⁷⁷
thy sorrows⁷² shall vanish⁷³.

੫. ਸਾਜਨ ਸੰਤ ਕਰਹੁ ਇਹੁ ਕਾਮੁ — ਅਨ ਤਿਆਗਿ ਜਪਹੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ॥

੨. ਸੋਰਬ ਕਲਿਆਣ ਸੁਖ ਨਿਧਿ ਨਾਮੁ ॥ ਬੂਡਤੁ ਜਾਤ ਪਾਏ ਬਿਸਮੁ ॥

੩. ਸਗਲ ਦੁਖ ਕਾ ਹੋਵਤ ਨਾਸੁ ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਗੁਨ ਤਾਸੁ ॥੫॥

੪. ਬਿਨੁ ਭਗਤੀ ਤਨੁ ਹੋਸੀ ਛਾਰੁ ॥

੫. ਸੋਰਬ ਕਲਿਆਣ ਸੁਖ ਨਿਧਿ ਨਾਮੁ ॥

੬. ਸਗਲ ਦੁਖ ਕਾ ਹੋਵਤ ਨਾਸੁ ॥

ਉਪਜੀ⁷⁸ ਪ੍ਰੀਤਿ⁷⁹ ਪ੍ਰੇਮ⁸⁰
ਰਸੁ⁸¹ ਚਾਉ⁸² ॥

The savour⁸¹ of love⁷⁹ and affection⁸⁰
and yearning⁸² for God have sprung⁷⁸
up in me.

ਮਨ⁸³ ਤਨ⁸⁴ ਅੰਤਰਿ⁸⁵
ਇਹੀ⁸⁶ ਸੁਆਉ⁸⁷ ॥
ਨੇਤ੍ਰਹੁ⁸⁸ ਪੇਖਿ⁸⁹ ਦਰਸੁ⁹⁰
ਸੁਖੁ ਹੋਇ ॥

This⁸⁶ is the very object⁷ (of) or
(within)⁸⁶ my mind⁸³ and body⁸⁴.
By beholding⁸⁸ Lord's sight⁸⁹ with
mine eyes⁸⁸, I procure peace.

ਮਨੁ ਬਗਸੈ⁹¹ ਸਾਧੋ ਚਰਨ⁹²
ਧੋਇ⁹³ ॥

My soul is gladdened⁹¹ by washing⁹²
saints' feet⁹³.

ਭਿਗਤ ਜਨਾ ਕੈ⁹⁴ ਮਨਿ⁹⁵
ਤਨਿ⁹⁶ ਰੇਗੁ⁹⁷ ॥

Within the mind⁹⁵ and body⁹⁶ of the
pious persons⁹⁴, is the love⁹⁷ of the
Lord.

ਬਿਰਲਾ⁹⁸ ਕੋਉ ਪਾਵੈ
ਸੰਗੁ⁹⁹ ॥

Rare⁹⁸ is the person, who attains
their association⁹⁹.

ਏਕ ਬਸਤ੍ਰ¹⁰⁰ ਦੀਜੈ ਕਰਿ
ਮਇਆ² ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ³
ਨਾਮੁ ਜਪਿ⁴ ਲਇਆ ॥
ਤਾਕੀ⁵ ਉਪਮਾ⁶ ਕਹੀ⁷ ਨ
ਜਾਇ ॥

Mercifully², O Lord, grant me one
thing¹⁰⁰, that by Guru's grace³ I may
repeat⁴ Thy Name.

His⁵ praise⁶ cannot be expressed⁷.

ਨਾਨਕ ਰਹਿਆ ਸਰਬ¹
ਸਮਾਇ⁹ ॥੬॥

Nanak, the Lord is contained¹
amongst all⁹.

۱۔ اچھی پریت پریم رس چاؤ — من تن انتر اپی سواؤ ۲/۴
۲۔ نیترو پیکھ درس سکھ ہوو — من یگسے سادھ چرن دھو
۳۔ بھگت جنال کے من تن رنگ — برلا کوؤ پاؤے سنگ
۴۔ ایک بست دیجے کر منیا — گور پر ساد نام جب لیا
۵۔ تان کی اپنا کہی نہ جوا
نانک رہیا سرب سما

- ۱- جس انسان کے من میں پرہجو کا پیار اور اشتیاق موجزن ہوتا ہے۔
اُس کے انگ انگ میں یہی خواہش ہوتی ہے کہ پرہجو کے نام کی بخشش ملے۔
- ۲- آنکھوں سے ستگورو کا دیدار کر کے انسان کو سکھ کی دولت ملتی ہے اور
ستگورو کے پیردھو کے اُس کا من شگفتہ ہو جاتا ہے۔
- ۳- بھگت کے من اور شریر میں پرہجو کا پیار قائم ہو جاتا ہے۔ لیکن شاذ ہی
کسی اقبالند کو سادگی سنگت نصیب ہوتی ہے۔ جہیں وہ سرفراز ہو جاتا ہے۔
- ۴- اے پرہجو! تو مجھ پر مہر کر کے نام لرو پی سوغات عطا کر تاکہ گورو کے طفیل
تمہارا نام جب سکوں۔
- ۵- اے ناک! وہ پرہجو ہر جگہ موجود ہے۔ اس کی عظمت بیان کرنا ناممکن
*None thy Name's praise on earth can sing,
O Lord Almighty, Cosmic King. (Peace & Teja Singh)*

20
6

- ب्रीت उगी धीर प्रेम का रस भी, विल में भाइयालीक येही ।
मन के मन्दर चाह येही है, तन के मन्दर जोक१ येही ।
- 1- , माँखों से दोवार कइं, दीवार कोए सुख पाऊं मैं ।
साँखों के चरनों को धो कर सुख मानंद मनाऊं मैं ।
 - 2- मन जिन के संगीन हुए हैं, रब को पाक मुहवत में ।
कोई किसमत वाला पहुँचे, उन भगतों की मुहवत में ।
 - 3- ब्रह्मचिख कर इक निधमत मुझ पर, इक ही शी का तालिब३ हूँ ।
मपने गुर की रहमत से, इक नाम जपूँ इक नाम जपूँ ।
 - 4- उसकी महिमा किउं कर हो, बुह फहिम४में किसके भाइया है ।
हाजर५ नाजर६ है रब नानक, सब में भाप समाइया है ।
 - 5-

"In man love for God is born,
To taste the same who eager fare."

جس پرش کے من میں پرہجو کا پریم پیدا ہوتا ہے۔ وہ ابدی آسند کا متوالا ہو جاتا ہے۔

● ۱. چاہ ڈھا । ۲. سہت । ۳. چاہوان ।

۸. سم ۶. سم یا مویور ۱. ۶. سم کوم دھون دھا ۱

ਪ੍ਰਭ ਬਖਸ਼ਿੰਦ¹⁰ ਦੀਨ¹²
ਦਇਆਲ¹³ ॥

ਭਗਤਿ ਵਛਲ¹⁴ ਸਦਾ¹⁵
ਕਿਰਪਾਲ¹⁵ ॥

¹⁷ਅਨਾਥ¹⁸ ਨਾਥ ¹⁹ਗੋਬਿੰਦ²⁰
²¹ਗੁਪਾਲ²² ॥

ਸਰਬ ਘਟਾ²³ ਕਰਤ
ਪਤਿਪਾਲ²⁴ ॥

ਆਦਿ ਪੁਰਖ²⁵ ਕਾਰਣ²⁶
ਕਰਤਾਰ²⁷ ॥

ਭਗਤ²⁸ ਜਨਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ²⁹
ਅਧਾਰ³⁰ ॥

ਜੋ ਜੋ³¹ ਜਪੈ³² ਸੁ³³ ਹੋਇ
ਪੁਨੀਤ³⁴ ॥

ਭਗਤਿ ਭਾਇ³⁵ ਲਾਵੈ³⁶
ਮਨ³⁷ ਹੀਤ³⁸ ॥

ਹਮ³⁹ ਨਿਰਗੁਨੀਆਰ⁴⁰
ਨੀਚ⁴¹ ਅਜਾਨ⁴² ॥

ਨਾਨਕ ਤੁਮਰੀ⁴³ ਸਰਨਿ⁴⁴
ਪੁਰਖ⁴⁵ ਭਗਵਾਨ⁴⁶ ॥੭॥

The Lord is the Pardon¹⁰ and
Merciful¹³ to the meek¹².

He is the lover of saints¹⁴ and ever¹⁵
compassionate¹⁵.

He is the Patron of the ¹⁸patronless¹⁷,
Preserver²⁰ of the Universe¹⁹ and the
Cherisher²² of the world²¹.

He nourishes²⁴ all the hearts²³.

He is the Primal Being²⁵ and the
world²⁶ Creator²⁷.

He is the prop³⁰ of the life²⁹ of
holy men²⁸.

Whosoever³¹ meditates³² on Him,
he³³ becomes pure³⁴.

He focuses³⁶ his hearty³⁷ affection³⁸
on the devotional service³⁵ of God.

I³⁹ am virtueless⁴⁰, low⁴¹ and
ignorant⁴².

Nanak has entered Thine⁴³
sanctuary⁴⁴, O the Omnipotent⁴⁵
Auspicious Master⁴⁶.

੧- پرہم بخشد دین دَیال — بھگتِ وَ چھل سدا کِپال ۲/

੨- انا تمہ ناتھ گوہند گُپال — سرب گھٹا کُرتِ پرتپال

੩- آدِ پُرکھ کارن کُرتار — بھگتِ جِنا کے پُرانِ اوصار

੪- جو جو چپے سہ ہوئے پُنیت — بھگتِ بھاءِ لافے مَن ہیت

ੵ- ہم نہ گُئی یادِ نیچِ اَجَن

ناتکِ تمہری سَرَنِ پُرکھ بھگوان

۔۔۔

- ۱۔ اے بخشن مار پر بھجو! اے غریبوں پر ترس کھانے والے پر بھجو۔ اے بھگتی سے پیار کرنے والے پر بھجو اور سحرِ حشمہ کرم پر بھجو!
- ۲۔ اے بے والیوں کے والے پر بھجو! اے پرتھوی کے مالک گو بند! اے تمام حیوانوں کے پالنے والے پر بھجو۔ بیکساں رمالک پروردگار۔ بندہ برہمی پرورد درہر دیار
- ۳۔ اے ذاتِ ازل پروردگار! اے کردگارِ عالم پر بھجو۔ اے بھگتوں کی زندگی کے سر پر بھجو!
- ۴۔ تمہیں جو بھی انسان پوری بھگتی کے ساتھ اپنے من میں پیارا رکھتا ہے اور تیرے نام کو چپتا ہے وہ پاک پوتر ہو جاتا ہے۔
- ۵۔ اے ناک! بیتی کر کہ اے کال پر کہ! اے بھگوان، ہم بیچ اور آنجان ہیں۔ اور بے وصف ہیں۔ جو کچھ بھی ہیں، مگر تیرے ہیں۔

20
7

۱۔ سب پر بکھش کرنے والا، غریب نواز، ۹۔ خدا! ۹۔ گریب-ریشمک،
 ۲۔ بھگتوں پر ہے رہیمت ۲۔ اس کی سب پر اس کا سرف سدا!
 ۳۔ بے والی ۳ کا والی ۴ ہے موبد ہے موباد ہے وہ!
 ۵۔ سب کا پالنے والا وہی ہے وہاں ریشم ۵ اور مال ہے وہ!

۳۔ سب سے اعلیٰ ہستی اس کی خالک ہے کرتار ہے وہ!
 ۴۔ بھگتوں کے من کا ہم اس سے رہوں ۴ کا आधार ہے وہ!

از ازل قائم کفیل و کردگار۔ قدسیا راتیکہ جاں پایدار

۴۔ جو جو اس کو جپتا جاے پاک وہ ہوتا جاتا ہے!
 ۵۔ بھگتی پر اس سے رہے من سے پرہیز لیا جاتا ہے!
 ۶۔ گون تو پاس نہیں کھڑے میرے نیچے ہوں میں آنجان ہوں میں!
 ۷۔ تیرے سا ۷ اور امان میں آدھما اب بھگوات ہوں میں! ۷!

بیچ اور آنجان ہیں بے وصف ہیں۔ ہم جو کچھ بھی ہیں پر تیرے ہی ہیں

۵۔ روہی ۵، امان ۵! ۶۔ آدھما ۶! ۷۔ ناہ، مال ۷، امان ۷! ۸۔ ناہ، مال ۸، امان ۸!

ਸਰਬ⁴⁷ ਬੈਕੁੰਠ⁴⁸ ਮੁਕਤਿ⁴⁹
ਮੋਖ⁵⁰ ਪਾਏ ॥ ਏਕ ਨਿਮਖ⁵¹
ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ⁵² ਗਾਏ⁵³ ॥

By singing⁵³ God's excellences⁵², even
for a moment⁵¹ I have obtained
everything⁴⁷;--heaven⁴⁸, emancipation⁴⁹
and salvation⁵⁰.

ਬਡਿਆਈ⁵⁷ ॥ ਹਰਿ ਕੇ
ਨਾਮ ਕੀ ਕਥਾ⁵⁸ ਮਨਿ⁵⁹
ਭਾਈ⁶⁰ ॥

discourse⁵⁹ is pleasing⁶⁰ enjoys
various⁵⁴ sovereignties⁵⁵, dainties⁵⁶
and honours⁵⁷.

ਬਹੁ⁶¹ ਭੋਜਨ⁶² ਕਾਪਰ⁶³
ਸੰਗੀਤ⁶⁴ ॥ ਰਸਨਾ⁶⁵
ਜਪਤੀ⁶⁶ ਹਰਿ ਹਰਿ⁶⁷
ਨੀਤ⁶⁸ ॥

He whose tongue⁶⁵ ever⁶⁸ utters⁶⁶
God's Name⁶⁷, enjoys plenteous⁶¹
food⁶², raiment⁶³ and music⁶⁴.

ਭਲੀ⁶⁹ ਸੁ⁷⁰ ਕਰਨੀ⁷¹
ਸੋਭਾ⁷² ਧਨਵੰਤ⁷³ ॥ ਹਿਰਦੈ⁷⁴
ਬਸੇ⁷⁵ ਪੂਰਨ⁷⁶ ਗੁਰ ਮੰਤ੍ਰ⁷⁷ ॥

Good⁶⁹ are his⁷⁰ deeds⁷¹ and
glorious⁷² and wealthy⁷³ is he within
whose mind⁷⁴ the instruction⁷⁷ of the
Perfect⁷⁶ Guru abides⁷⁵.

ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰਭ ਦੇਹੁ
ਨਿਵਾਸ⁷⁸ ॥ ਸਰਬ⁷⁹ ਸੂਖ⁸⁰
ਨਾਨਕ ਪਰਗਾਸ⁸¹ ॥੮॥
॥੨੦॥

Grant Nanak an abode⁷⁸ in the
society of saints, O Lord, whereby
all⁷⁹ the comforts⁸⁰ shall become
manifest⁸¹ unto him.

੧. - سَرَب بے کُنْھ مُکْتِ مَوکھ پاءِ - ایک نِمکھ ہر کے گُن گاءِ ۲
੨. - اُنک راج بھوگ بُڈیائی - ہر کے نام کی کُتھاسن بھائی
- ੳ. - بہہ بھوچن کا پیر سنگیت - رَسنا جیتی ہر ہر نیت
۴. - بھلی سہ کرنی سو بھادھنوت - ہر دے بسے پورن گور منت
۵. - سادھ سنگ پیر بھ دیہہ لواس
۸. - سَرَب سُوکھ نانت پر گاس

- ۱۔ جس بشر نے ایک لمحو کے لئے بھی پر بھوکے گن گائے ہیں، مانو کہ اُس نے سرگ اور مکتی سے بدلہ پایا۔
- ۲۔ جس بشر کے من کو پر بھوکے نام کا تذکرہ میٹھا لگتا ہے۔ سمجھو کہ اُس کو بیشمار راج، بھوگ، نعمتیں اور عظمتیں حاصل ہوئیں۔
- ۳۔ جس بشر کی زبان پر بھوکا نام ہمیشہ جھپتی ہے، مانو کہ اُس نے کئی قسم کے کھانے، کپڑے اور رنگ رنگ پائے۔
- ۴۔ جس بشر کے من میں کامل گورو کا اپدیش بستا ہے، وہی نیک اعمال والا، وہی صاحب عزت اور وہی صاحب دولت ہے۔
- ۵۔ اے پر بھوکو! تو ہمیں اپنے سنتوں میں جگہ دے۔ اے ناناک! سادھ سنگت میں رہنے سے تمام سکھوں کا پرلرگاش حاصل ہو جاتا ہے۔

(२०/८)

- पल भर भी जो अपने मन में, मालक के गन गाएगा ।
जनत१ पा कर, मुकती पा कर, वह छटकाश पाएगा ।
प्यारे रब के नाम की बानी, गर२ तेरे मन भाई है ।
१- शाही३ तू ने पाई है, और तेरी शान बढाई है ।
येह जो तेरे लब४ पर हरदम, नाम खुदा का आना है ।
२- भोजन है, पोशाक है येह, और मोठा मोठा गाना है ।
निमम५छी नीड मत्त५ पुरु५ ठा५ नप५छी५, तुम५ तुं५ (म५ते) रली
३- रिमम५छे५ छे५ र५छे५ उ५ र५ग५ र५ग५ म५ल५ गे५ ग५न५ । (म५ति५ म५य५)
४- काम सभ उस के मछ है, जीशान५ है वह धन वाला है ।
जिस के अपने मन के अन्दर, गुर का मंतर डाला है ।
५- देह संतों की संगत या रब, उन के साथ बसेरा हो ।
नानक को सुख हासल हो, और गम का दूर संघेरा हो ॥२०॥

Give me, O Lord, a place in the charmed circle
the Guru-touched saints, And all joy shall spring
up in me.

- १. सवरग । २. अकर । ३. पातशाही । ४. बुल हाँठ (बवान)

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ

ਅਸਟਪਦੀ ੨੧

੨੧

ਸਲੋਕੁ ॥

ਸਰਗੁਨ ਨਿਰਗੁਨ ਨਿਰੰਕਾਰ

ਸੁੰਨ ਸਮਾਧੀ ਆਪਿ ॥

ਆਪਨ ਕੀਆ ਨਾਨਕਾ

ਆਪੇ ਹੀ ਫਿਰਿ ਜਾਪਿ ॥ ੧ ॥

Slok.

The Formless⁸² Lord is Himself⁸⁴
related⁸⁵ and absolute⁸³ He is in
primordial⁸⁶ trance.

Nanak, through His own⁸⁷ creation⁸⁸,
He, again⁹⁰, meditates⁹¹ on Himself⁸⁹.

ਸਰਗੁਨ ਨਿਰਗੁਨ ਨਿਰੰਕਾਰ
ਸੁੰਨ ਸਮਾਧੀ ਆਪਿ
ਆਪਨ ਕੀਆ ਨਾਨਕਾ
ਆਪੇ ਹੀ ਫਿਰਿ ਜਾਪਿ

असटपदी

21

سلوک

وہ بے جسم و صورت پر کھو مایا کے تینوں صفات کے
 روپ والا خود ہی ہے۔ اور مایا کے تینوں صفات سے
 بالاتر خود ہی ہے۔ وہ اپنی توجہ کی برقراری میں خود ہی
 قائم ہے اور اپنی مکمل یکسوئی کے سوا اس میں اور کوئی
 اہنگ نہیں ہے۔ اے نانک! اس سارے جگت کا کھیل
 اس نے خود ہی رچا ہے اور اس کی مخلوقات میں سمو کر
 اپنی مرکزیت میں محو کر کر خود اپنی ذات کو چپ رہا ہے۔

सब स्वरूप वाला, रूपहीन और अकारहीन है।

स्वयं ही अफुर समाधि में है।

हे नानक ! उसने स्वयं किया है,

फिर स्वयं ही जाप जपाता है।

۱۔ سنگن ۲۔ رچن ۳۔ تنگن — یہ تین گن ہیں :
 سنگن = وہ ذات جو مایا کے تین گنوں سے ارفع اور اعلیٰ ہے۔
 رچنکار = وہ ذات جو شکل و صورت سے بے نیاز ہے۔
 نرگن = وہ ذات جو روپ، ریکھ اور رنگ سے بالاتر ہے۔

● ۹. प्रतीति ।

ਅਸਟਪਦੀ ॥

Ashtpadi.

ਜਬ⁹⁸ ਅਕਾਰੁ⁹² ਇਹੁ ਕਛੁ⁹³
ਨ ਦਿਸਟੇਤਾ⁹¹ ॥ ਪਾਪ⁹⁵
ਪੁੰਨ¹⁰⁶ ਤਬ¹⁰⁰ ਕਹ ਤੇ⁹⁷
ਹੋਤਾ⁹⁹ ॥

When⁹⁸ this world⁹² had not appear-
ed⁹⁴ in any form⁹³, then, by whom⁹⁷
were bad acts⁹⁵ and good ones⁹⁶
committed⁹⁹?

ਜਬ ਧਾਰੀ ਆਪਨ² ਸੁੰਨ
ਸਮਾਧਿ³ ॥ ਤਬ ਬੈਰ⁴
ਬਿਰੋਧ⁵ ਕਿਸੁ ਸੰਗਿ
ਕਮਾਤਿ⁶ ॥

When the Lord Himself² was in
profound³ concentration against
whom, then, were enmity⁴ and
jealousy⁵ harboured⁶?

ਜਬ ਇਸ⁷ ਕਾ ਬਰਨੁ⁸
ਚਿਹਨੁ⁹ ਨ ਜਾਪਤ¹⁰ ॥
ਤਬ ਹਰਖ¹² ਸੋਗ¹³ ਕਹੁ¹¹
ਕਿਸਹਿ ਬਿਆਪਤ¹⁴ ॥

When no colour⁸ or outline⁹ of this⁷
man was seen¹⁰, say¹⁴, who, then,
was affected¹⁵ by joy¹² and sorrow¹³?

ਜਬ ਆਪਨ¹⁶ ਆਪ ਆਪਿ¹⁷
ਪਾਰਬਰਮ¹⁸ ॥ ਤਬ ਮੋਹ¹⁹
ਕਹਾ²⁰ ਕਿਸੁ ਹੋਵਤ²¹
ਭਰਮ²² ॥

When the Supreme Lord¹⁸ Himself¹⁷
was all in all¹⁶, then, where²⁰ was
worldly love¹⁹ and who had²¹
superstition²²?

ਆਪਨ²³ ਖੇਲੁ²⁴ ਆਪਿ²⁵
ਵਰਤੀਜਾ²⁶ ॥

His²³ play²⁴, He Himself²⁵ has
spread²⁶ out.

ਨਾਨਕ ਕਰਨੈਹਾਰੁ²⁷ ਨ
ਦੂਜਾ²⁸ ॥੧॥

Nanak, there is no other²⁸ Creator²⁷.

੧. - جب اکاڑ پہنہ کچھ نہ درسیٹتا — پاپ پُئ تَب کہہ تے ہوتا ۲۱

۲. - جب دھاری آپن سُن سکا دھی — تَب بیر برودھ کس سنگ کات

۳. - جب اس کا بَرَن چمن نہ جاپت — تَب ہر کھ سوگ کہہ کہہ بیاپت

۴. - جب آپن آپ آپ پار برہم — تَب مودہ کہا کس ہووت بھرم

۵. - آپن کھیل آپ ورتیجا

نانک کہنہ ہار نہ موجد

-۱-

ਜਬ ਹੋਵਤ ਪ੍ਰਭ ਕੇਵਲ ²⁹ ਧਨੀ ³⁰ ॥ ਤਬ ਬੰਧ ³¹ ਮੁਕਤਿ ³² ਕਹੁ ³³ ਕਿਸ ਕਉ ਗਨੀ ³⁴ ॥	When the Lord was the sole ²⁹ Master ³⁰ , then, say ³³ who was accounted ³⁴ as bound ³¹ or delivered ³² ?
ਜਬ ਏਕਹਿ ਹਰਿ ਅਗਮ ³⁵ ਅਪਾਰ ³⁶ ॥ ਤਬ ਨਰਕ ³⁷ ਸੁਰਗ ³⁸ ਕਹੁ ਕਉਨ ਅਉਤਾਰ ³⁹ ॥	When there was the only One inaccessible ³⁵ and infinite ³⁶ Lord, then say, who did enter ³⁹ hell ³⁷ or paradise ³⁸ ?
ਜਬ ਨਿਰਗੁਨ ⁴⁰ ਪ੍ਰਭ ਸਹਜ ⁴¹ ਸੁਭਾਇ ॥ ਤਬ ਸਿਵ ⁴² ਸਕਤਿ ⁴³ ਕਹਹੁ ਕਿਤੁ ⁴⁴ ਠਾਇ ⁴⁵ ॥	When the unqualitative ⁴⁰ Lord was with His inherent nature ⁴¹ , then say, at what ⁴¹ place ⁴² , was mind ⁴³ and where the matter ⁴⁴ ?
ਜਬ ਆਪਹਿ ⁴⁶ ਆਪਿ ਅਪਨੀ ⁴⁷ ਜੋਤਿ ⁴⁸ ਧਰੈ ⁴⁹ ॥ ਤਬ ਕਵਨ ਨਿਡਰੁ ⁵⁰ ਕਵਨ ਕਤ ⁵¹ ਡਰੈ ⁵² ॥	When He Himself ⁴⁶ did hold ⁴⁹ His own ⁴⁷ light ⁴⁸ , who was, then fearless ⁵⁰ and who did fear ⁵² any one ⁵¹ ?
ਆਪਨ ਚਲਿਤ ⁵³ ਆਪਿ ਕਰਨੈਹਾਰ ⁵⁴ ॥	He Himself in the performer ⁵³ of His plays ⁵⁴ .
ਨਾਨਕ ਠਾਕੁਰ ਅਗਮ ⁵⁵ ਅਪਾਰ ⁵⁶ ॥੨॥	Nanak, the Lord is unapproachable ⁵⁵ and illimitable ⁵⁶ .

- ۱۔ جب ہووت پریم کیول دھنی — تب بندھ مکیت کہہ کس کو گنی ۲۱
- ۲۔ جب ایکہ ہیر اگم اپار — تب نرک سرگ کہہ کون اوتار
- ۳۔ جب نرگن پریم سبھ سبھاء — تب سوسکت کہہ کت ٹھاء
- ۴۔ جب آپہ آپ اپنی جوت دھرے — تب کون نڈر کون کت ڈرے
- ۵۔ اپن چلت آپ کر نے مار
- نانت ٹھا کر اگم اپار
- ۲-

- ۱۔ جب مالک پر کھڑے ہوئے آپ ہی تھا۔ بتاؤ تَب کس کو بندھنوں میں پھنسا ہوا اور کس کو آزاد سمجھیں۔
- ۲۔ اس عالم میں وہ بے انت پر کھڑے ایک ناقابلِ رسائی تنہا ذات تھی۔ کبر، جہتِ تم اور بخت میں آنے والے کون انسان تھے؟
- ۳۔ جب پر کھڑے نمایا کی رچنا ابھی نہیں کی تھی، اُس وقت جاندار کہاں تھے اور نمایا کہاں تھی۔
- ۴۔ پر کھڑے جب اپنی جوت آپ ہی جگائے، ملیٹھا تھا تو ایک دوسرے سے ڈرنے اور ڈرنے والا کون تھا۔
- ۵۔ اے ناک! وہ نارسا اور بے انت اکال پر کھے مارے کرتب اور کھیل خود ہی کرنے والا ہے۔

वाहद१ जात खुदाई थी, जब शान उस को यकताई२ थी।

"As only Lord when there was He,
Who could be held bound and free."

जनत में कौन आइमा था, और दोबारा किस ने पाइमा था।

3. सभ वसफों से बाला रब की, एक सकून में हसती थी।

शिव' किस घरमें रहिता था, सब सकती' किस जाँबसतीथी।

از کجا بوده همه ماوی منوں

4- आप ही अपनी आखों में, जब अपना नूर दिखाना था।

5. माप चलाए, माप चले, और कोई करतार नहीं।

‘ਭੇ ਨਾਨ ! ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅਗਮ ਤੇ ਬੇਮਤ ਹੈ

ਆਪਣੇ ਤਮਾਸ਼ੇ ਆਪ ਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥

● १. एक मात्र । २. अनूपम । ३. वधन । ४. अनंत ।

५. अथाह । ६. सुन । ७. जगा, यां । ८. प्रकाश ।

ਅਬਿਨਾਸੀ⁵⁷ ਸੁਖ⁵⁸ ਆਪਨ ਆਸਨ⁵⁹ ॥ ਤਹ⁶⁰ ਜਨਮ⁶¹ ਮਰਨ ਕਹੁ ਕਹਾ⁶² ਬਿਨਾਸਨ⁶³ ॥

When the Imperishable⁵⁷ Lord was seated on His comfortable⁵⁸ seat⁵⁹, say, where⁶² was then⁶⁰, transmigration⁶¹ and destruction⁶³?

ਜਬ ਪੂਰਨ⁶⁴ ਕਰਤਾ⁶⁵ ਪ੍ਰਭੂ⁶⁶ ਸੋਇ⁶⁷ ॥ ਤਬ ਜਮ⁶⁸ ਕੀ ਤਾਸ⁶⁹ ਕਹਹੁ ਕਿਸੁ ਹੋਇ⁷⁰ ॥

When there was that⁶⁶ Perfect⁶⁴ Lord⁷⁰, the Creator⁶⁵, say, who, then did entertain⁶⁹ the fear⁶⁸ of death⁷⁰?

ਜਬ ਅਬਿਗਤ⁷¹ ਅਗੋਚਰ⁷² ਪ੍ਰਭ ਏਕਾ ॥ ਤਬ ਚਿਤ੍ਰ ਗੁਪਤ⁷³ ਕਿਸੁ⁷⁴ ਪ੍ਰਛਤ⁷⁵ ਲੇਖਾ⁷⁶ ॥

When there was only the One Unmanifest⁷¹, and Incomprehensible⁷² Lord, whom⁷⁶ did the recording angels⁷³ call⁷⁴ on for account⁷⁵?

ਜਬ ਨਾਥ⁷⁷ ਨਿਰੋਜਨ⁷⁸ ਅਗੋਚਰ⁷⁹ ਅਗਾਧੇ⁸⁰ ॥ ਤਬ ਕਉਨ ਛੁਟੇ⁸¹ ਕਉਨ ਬੰਧਨ⁸² ਬਾਧੇ⁸³ ॥

When there was only the pure⁷⁷, unapprehensible⁷⁸ and unfathomable⁷⁹ Master⁸⁰, who was then emancipated⁸¹ and who was bound⁸² with fetters⁸³?

ਆਪਨ⁸⁴ ਆਪ ਆਪ ਹੀ ਅਚਰਜਾ⁸⁵ ॥

The Lord is all by Himself⁸⁴, He Himself is wonderful⁸⁵.

ਨਾਨਕ ਆਪਨ ਰੂਪ⁸⁶ ਆਪ ਹੀ ਉਪਰਜਾ⁸⁷ ॥੩॥

Nanak, His form⁸⁶, He Himself⁸⁶ has created⁸⁷.

੧. اِبْنِ اِسى مُسکھ آيْنِ آسَن — تہہ جہنم مرن کہہ کہا بناسن ۲۱
੨. جب پورن کرتا پرچہ سوع — تب جم کی تراس کہہ گئے سوع
੩. جب ابگت اگوچر پرچہ ایک — تب چتر گیت کس لوجھت لیکھا
- ੴ. جب ناتھ نرنجن اگوچر اکادے — تب کوئن چھٹے کوئن بندھن با

ੵ. آپن آپ آپ ہی اچر جبا

ناتک اپن رُوپ آپ ہی اچر جبا ۳۱

- ۱۔ جب اکال پُتر کچھ اپنے اُبدی کیف اور شانت سُروپ میں قائم ہو کر
مڑے لے رہا تھا۔ بتائیے اُس وقت پیدا ہونا، مرنے اور موت کہاں تھے؟
- ۲۔ جب اس کرتار کی مکمل ذات عرف آپ ہی آپ تھی تو کہو کہ موت کا
ڈر کس کو ہو سکتا تھا؟
- ۳۔ جب وہ ذات باری صرف ایک ہی اور آپ ہی تھی تب چتر اور گیت
کن جانداروں سے اُن کے اعمال کا حساب مانگتے تھے؟
- ۴۔ جب وہ ایک مالک مایا کی صورت سے مُنترہ اور پاک تھا۔ تب
کون مایا کے بندھن میں جکڑا ہوا تھا اور کون مایا کی گرفت سے آزاد تھا؟
- ۵۔ وہ حیران کن رُوپ پر چھو اپنی مثال آپ ہی ہے۔ اے نالک! اُس
نے اپنا روپ آپ ہی پیدا کیا ہے۔

(21/3)

- सुख के आसन पर जब काइम, वुह हसतो लाफानी १ बी।
मरना जीना कैसा था, कब दुनोआं आनी जानी थी।
- 1- कामिल २ आत खुदा की थी, बस खालिक एक अकेला था।
मौत का किस को खटका था, मरने का दूर भलेला था।
 - 2- फहिम ३ से बाला ४ बातिन ५ अब, वुह आप अकेलारहिता था।
चित्र ६ हिसाब न करता था, और लेखा गुप्त ६ न रबता था।
 - 3- तनहाई ७ में वाहिद ८ मालक, पाक निरंजन ९ प्यारा था।
किस को कौन जकड़ता था, और किस को कब छुटकारा था।
 - 4- आप ही आप अचंभा है, हैरानी, पर हैरानी है।
अपना रूप वुह आप ही घर, नानक' वुह सासानी १० है। ३।
 - 5-
 - 10 When there was only the one impersonal and
incomprehensible God,
whom did the scribes of heaven call on for
account? (Teja Singh M.A.)
१. अबिनाशी २. पूरन। ३. बुध-बिबेक। ४. सचा।

ਜਹਿ⁹⁸ ਨਿਰਮਲ⁹⁹ ਪੁਰਖ⁹⁹
ਪੁਰਖ⁹¹ ਪਤਿ⁹³ ਹੋਤਾ⁹³ ॥
ਤਹ⁹⁴ ਬਿਨੁ ਮੈਲੁ⁹⁵ ਕਹਹੁ⁹⁶
ਕਿਆ⁹⁷ ਧੋਤਾ⁹⁸ ॥

Where⁹⁸ there was⁹³ only the
Immaculate⁹⁹ Being⁹⁰, the Lord⁹² of
men⁹¹ and there being no filth⁹⁵
there⁹⁴, say⁹⁶ what⁹⁷ was then to be
washed⁹⁸?

ਜਹ ਨਿਰੰਜਨ⁹⁹ ਨਿਰੰਕਾਰ¹⁰⁰
ਨਿਰਬਾਨ⁹ ॥ ਤਹ ਕਉਨੁ
ਕਉ ਮਾਨ³ ਕਉਨ
ਅਭਿਮਾਨ⁴ ॥

When there was only the Bright⁹⁹,
Formless¹⁰⁰ and Detached² one,
there who was held in honour³ and
who in dishonour⁴?

ਜਹ ਸਰੂਪ⁵ ਕੇਵਲ¹⁴
'ਜਗਦੀਸ' ॥ ਤਹ⁶ ਛਲ⁷
ਛਿਦ¹⁰ ਲਗਤ¹² ਕਹੁ¹⁵
ਕੀਸ¹³ ॥

Where there was only¹⁴ the form⁵ of
the World⁶ Lord⁷, say¹⁵ who¹³ was
afflicted¹² there⁶ by fraud⁹ and
sin¹⁰?

ਜਹ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪੀ¹⁶ ਜੋਤਿ²¹
ਸੰਗਿ²⁰ ਸਮਾਵੈ¹⁷ ॥ ਤਹ
ਕਿਸਹਿ¹⁸ ਭੁਖ ਕਵਨੁ
ਤ੍ਰਿਪਤਾਵੈ¹⁹ ॥

When the Embodiment of Light¹⁶
was immersed¹⁷ with²⁰ His own
Light²¹, who¹⁸ did there, then feel
hungry and satiated¹⁹?

ਕਰਨ²² ਕਰਾਵਨ
ਕਰਨੈਹਾਰੁ²³ ॥
ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ²⁴ ਕਾ ਨਾਹਿ
ਸੁਮਾਰੁ²⁵ ॥੪॥

The cause of causes²² is the Creator²³.

Nanak, the Maker²⁴ is beyond
calculation²⁵.

- ੧- ਜੇਹੇ ਨਰਿ ਮਲ ਪ੍ਰਿਥੁ ਪ੍ਰਿਥੁ ਹੋਤਾ — ਤੇਹੇ ਬਿਨੁ ਮਿਲ ਕਹੂੰ ਕਿਆ ਦਹੋਤਾ ੨੧
- ੨- ਜੇਹੇ ਨਰਿ ਬਿਨੁ ਨਰਿ ਨਕਾਰਿ ਨਰਿ ਬਾਨ — ਤੇਹੇ ਕਉਨ ਮਾਨ ਕਉਨ ਅਭਿਮਾਨ
- ੩- ਜੇਹੇ ਸਰੂਪ ਕਿਉਲ ਜਗਦੀਸ — ਤੇਹੇ ਚਿਹਰੇ ਲਗਤ ਕਹੂੰ ਕਿਸ
- ੪- ਜੇਹੇ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪੀ ਜੋਤਿ ਸੰਗਿ — ਤੇਹੇ ਕਿਸੇ ਭੁਖ ਕਉਨ ਤ੍ਰਿਪਤਾਵੈ
- ੫- ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਕਰਨੈਹਾਰੁ — ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕਾ ਨਾਹਿ ਸੁਮਾਰੁ

- ۱- جس حالت میں انسانوں کا پاک پر بھجوا آپ ہی تھا وہاں وہ میل کی آلائشوں سے پاک تھا، تو بناؤ اُس نے کونسی میل دھونی تھی؟
- ۲- جہاں پایا سے پاک اور نرمل پر بھجوا، جہاں جسم و شکل سے منزہ نزدیک پر بھجوا۔ جہاں لاگ سے بالاتر نریمان پر بھجوا آپ ہی آپ تھا۔ وہاں تکبر اور غرور کس کو تھا؟
- ۳- جہاں تنہا جلّت کے مالک پر بھجوا کی ذات بھی وہاں غریب اور دھوکا کس کو لگ سکتے تھے؟
- ۴- جہاں شعلہ صفت پر بھجوا اپنی ہی جوت میں سہایا ہوا تھا، وہاں کس کو پایا کی بھوک تھی اور کون سیر سہرا تھا۔
- ۵- کرنے کرانے والا کرتار تو آپ ہی سب کچھ ہے۔ اے نانک! اس کرنے والے کا کوئی اندازہ نہیں کر سکتا ہے۔

(21/4)

- ۱- پاک खुदा, बेलाग१, खुदा, जब आप भकेला होता था। पाप कपट का मेल न था, कौन उन को मल मल धोता था,
- 2- जब बेलास२ निरंजन की, बेसूरत सूरत होती थी। किस को इज्जत होती थी, तब किस की ज़िलत३ होती थी।
- 3- इक मालक की हसती थी मौजूब ही कोई गैर न था। कौन किसी को छलता था, दम भासा धोखा बेर न था।
- 4- नूर४ था गुम नूयानी में, कुछ मेरी और न सेरी थी। भूख किसे फिर लगती थी, और किस को होती सेरी५ थी।

ہر جگہ جب ہے وہی ذاتِ کبیر
پھر وہاں ہے کون مغلّس یا امیر

- 5- जो कुछ होता रहिता है, सम करता है करता वही। करता है करता ही 'नानक', है बेअंत सुमार वही।४।

ਸਰਤਾਰ ਆਪ ਜੀ ਸਰਉਣ ਵਾਲਾ ਤੈ ਤੇ ਜੀਣੀਂ ਹੈਂ
ਉਮਦ ਅੰਦਾਜ਼ ਜੀਂ ਤੇ ਸਰਦਾਰੈ ॥

9. निरपेक्ष, निरवेस। २. पवित्र। ३. बेइज्जती। ४. जोती,

जोती-पूज विच, जोव ईशवर विच हो लीन सो। ५. प्रियती।

ਜਬ ਅਪਨੀ ਸੋਭਾ²⁶ ਆਪਨ²⁹
 ਸੰਗਿ²⁷ ਬਨਾਈ²⁸ ॥ ਤਬ
 ਕਵਨ ਮਾਇ³⁰ ਬਾਪ³¹
 ਮਿਤ੍ਰ³² ਸੁਤ³³ ਭਾਈ³⁴ ॥
 ਜਹ ਸਰਬ³⁵ ਕਲਾ³⁶
 ਆਪਹਿ³⁷ ਪਰਬੀਨ³⁷ ॥
 ਤਹ³⁸ ਬੇਦ ਕਤੇਬ³⁹ ਕਹਾ⁴⁰
 ਕੋਊ⁴¹ ਚੀਨ⁴² ॥
 ਜਬ ਆਪਨ⁴³ ਆਪੁ ਆਪਿ
 “ਉਰਿਧਾਰੈ” ॥ ਤਉ⁴⁶
 ਸਗਨ⁴⁷ ਅਪਸਗਨ⁴⁸ ਕਹਾ⁴⁹
 ਬੀਚਾਰੈ⁵⁰ ॥
 ਜਹ ਆਪਨ ਉਚ⁵¹ ਆਪਨ
 ਆਪਿ ਨੇਰਾ⁵² ॥ ਤਹ
 ਕਉਨ⁵³ ਠਾਕੁਰੁ⁵⁴ ਕਉਨੁ
 ਕਹੀਐ⁵⁵ ਚੇਰਾ⁵⁶ ॥
 ਬਿਸਮਨ⁵⁷ ਬਿਸਮ⁵⁸ ਰਹੇ
 ਬਿਸਮਾਦ⁵⁹ ॥
 ਨਾਨਕ ਅਪਨੀ ਗਤਿ⁶⁰
 ਜਾਨਹੁ ਆਪਿ ॥੫॥

When God's glory²⁶ lay²⁸ (in) or
 (with)²⁷ Himself²⁹ alone, who was,
 then, mother³⁰, father³¹, friend³²,
 son³³ and brother³⁴?
 Where He Himself³⁵ was well-versed³⁷
 in all³⁵ the powers³⁶, why⁴⁰ did,
 then, anyone⁴¹ see⁴² the Vedas and
 Muslim books³⁹ there³⁸?
 When the Lord kept⁴⁵ His ownself⁴³*
 to His own mind⁴⁴, then⁴⁶ who⁴⁹
 thought⁵⁰ of favourable⁴⁷ and
 unfavourable⁴⁸ omens?
 Where the Lord Himself was high⁵¹
 and Himself low⁵², there who⁵³
 could be called⁵⁵ a Master⁵⁴ and
 who a servant⁵⁶?
 I am astonished⁵⁹ at the wonderful⁵⁷
 mystery⁵⁸ of the Lord.
 Nanak, Thine condition⁶⁰, Thou
 Thyself knowest, O Lord.

۲۱/۵

۱- جب اپنی سوبھا آپن سَنگ بنائی تَب کوں ملو باپ مِتْرست بھائی
 ۲- جہ سَرَب کلا آپہ پَرہ دین تہہ بید کتیب کہاں کوں چین
 ۳- جب آپن آپ آپ اُردھلے تو سَنگن آپ سَنگن کہاں بیچائے
 ۴- جہ آپن اُوج آپن آپ نیرا تہہ کوں ٹھاکر کوں کھئے چیرا

۵- بِسْمَن بِسْم رہے بِسْماد
 نانک اپنی گت جَانہو آپ

-۵-

ਜਹ ਅਛਲ⁶¹ ਅਛੇਦ⁶²
ਅਭੇਦ⁶³ ਸਮਾਇਆ⁶⁴ ॥
ਉਹਾ⁶⁵ ਕਿਸਹਿ⁶⁶
ਬਿਆਪਤ⁶⁷ ਮਾਇਆ⁶⁸ ॥

Where the undeceivable⁶¹,
impenetrable⁶² and inscrutable⁶³
Lord was contained⁶⁴ in Himself
there⁶⁵ who⁶⁶ felt the influence⁶⁷ of
mammon⁶⁸.

ਆਪਸ⁶⁹ ਕਉ ਆਪਹਿ
ਆਦੇਸੁ⁷⁰ ॥ ਤਿਹੁ ਗੁਣ⁷¹
ਕਾ ਨਾਹੀ ਪਰਵੇਸੁ⁷² ॥
ਜਹ⁷³ ਏਕਹਿ ਏਕ⁷⁴ ਏਕ
ਭਗਵੰਤਾ⁷⁵ ॥ ਤਹ⁷⁶

When God Himself paid homage⁷⁰ to
His ownself⁶⁹, then the three qualities⁷¹
had not entered⁷² the world.
Where⁷³ there was but one⁷⁴ Unique
Lord⁷⁵, who was free from care⁷⁷

ਕਉਨੁ ਅਚਿਤੁ⁷⁷ ਕਿਸੁ
ਲਾਗੈ⁷⁸ ਚਿਤਾ⁷⁹ ॥

and who felt⁷⁸ care⁷⁹ there⁷⁸?

ਜਹ ਆਪਨ⁸⁰ ਆਪੁ ਆਪਿ⁸¹
ਪਤੀਆਰਾ⁸² ॥ ਤਹ ਕਉਨੁ⁸³
ਕਥੈ⁸⁴ ਕਉਨੁ ਸੁਨਨੈਹਾਰਾ⁸⁵ ॥

Where, the Lord with Himself⁸⁰ was
self⁸¹-satisfied⁸² then who⁸³ was the
utterer⁸⁴ and who the hearer⁸⁵,
there?

ਬਹੁ⁸⁶ ਬੇਅੰਤ⁸⁷ ਉਚ⁸⁸ ਤੇ
ਉਚਾ ॥
ਨਾਨਕ ਆਪਸ⁸⁹ ਕਉ
ਆਪਹਿ⁹⁰ ਪਹੁਚਾ⁹¹ ॥੬॥

The Lord is vastly⁸⁶ infinite⁸⁷ and
the highest of the high⁸⁸.

Nanak, He alone⁹⁰ reaches⁹¹
His ownself⁸⁹.

- ۲۱/۴ ۱- جہ اچھل اچھنید اچھید سَمایا — اوماں کسہہ بیایت مایا
۲- آپس کو آپہہ آدیس — تہہ گن کا ناہیں پرویس
۳- جہہ ایکہہ ایک ایک بھگوئتا — تہہ کوئن اچنت کس لاکے چنتا
۴- جہہ سپن سپ اپ پتیارا — تہہ کوئن کتھے کوئن سنے مارا
۵- بہہ بے انت اوج تے اوچا
نانک آپس کو آپہہ پھوچا

- ۱۔ جس حالت میں وہ دھوکے میں نہ آنے والا نہ لافانی پر بھوکا اپنے آپ میں
سکایا ہوا تھا اس وقت تک کس کو پایا موہ سکتی تھی۔
- ۲۔ جب مالک کامیاب پر بھوکا اپنے آپ کو خود ہی نمسکار کرتا تھا اس پر
مایا کے تین گنوں کا کوئی اثر نہ پڑا۔
- ۳۔ جب پر بھوکا (بھگوان) صرف آپ ہی آپ تھا۔ تب کون بے فکر
تھا اور کس کو فکر لگی ہوئی تھی۔^۱
- ۴۔ جب وہ مست پر بھوکا اپنے آپ میں مگن تھا تب کون بولنے والا یا
سننے والا تھا؟
- ۵۔ اے نانت! پر بھوکا ذات لا محدود ہے، سب سے اونچی ہے اور
اپنے آپ تک پہنچنے والی ہے۔

(21/6)

- ۱۔ مہدوں، خدوں، خل سے بالا، آپ میں آپ سما دیا یا۔
تو ماہی کے دھوئے میں، کون ماہی یا، کون ماہی یا
- ۲۔ آپ سے آدیش ہو اپنی، مہروں کا فرمان ۹ ن یا۔
سات گون، راج گون، تمل گون کا، اس دنیوی میں کچھ کام نہ یا
- ۳۔ آپ ہی یا بھگوان مہرے، مہروں کا کچھ جیکر نہ یا۔
کس کو چیتا لگتی ہو، اور کون باجیس کو فیکر نہ یا

When there was only He, all absolute and one
care freed or anxious then there could be none.

- ۴۔ اپنے آپ تالہ ہی، اور خود سے ہتھیار ۲ مہی یا۔
کون کھاؤں کرتا یا، اور کرتا کون بھانن ہی یا۔

نہیں آتے آپ نہ یاتیاں تھیں، پھر آپ جی مہی
تو تھیں تھیں، تو تھیں تھیں تھیں؟

- ۵۔ ہر درجہ بہشت ہے بھو، انہوں سے انہی بات اس کی۔
اپنی آپ نچوڑ ۳ بھو نانک، بہمتا ۴ ہے بات اس کی ۱۶۔
غفلت خلوں خلوں ازہ نیست۔ نانت کوید بھگس و بیچ چیز با خداوند
برابر ہی نہ تھیں۔

● ۱. حکم ۱. ۲. تالہ ۱. ۳. زہار، میساں ۱. ۴. انوپم،

ਜਹ ਆਪਿ⁹¹ ਰਚਿਓ⁹² 'When the Lord Himself⁹⁴ fashioned⁹²
ਪਰਪੰਚੁ⁹³ ਅਕਾਰੁ⁹⁵ ॥ the universe⁹³ and forms⁹⁵, He
ਤਿਹੁ ਗੁਣ⁹⁶ ਮਹਿ⁹⁷ ਕੀਨੋ⁹⁸ made⁹⁸ the world⁹⁹ (subject to) or
ਬਿਸਥਾਰੁ⁹⁹ ॥ (in)⁹⁷ three dispositions⁹⁶.

ਪਾਪੁ¹⁰⁰ ਪੁੰਨੁ¹⁰¹ ਤਹ ਭਈ Demerits¹⁰⁰ and merits¹⁰¹, then began
ਕਹਾਵਤੁ¹⁰² ॥ to be spoken of¹⁰².

ਕੋਉ¹⁰³ ਨਰਕ¹⁰⁴ ਕੋਉ ਸੁਰਗ¹⁰⁵ Some¹⁰⁴ work for hell¹⁰⁵ and some
ਬੰਛਾਵਤੁ¹⁰⁶ ॥ crave¹⁰⁷ for paradise¹⁰⁶.

ਆਲ¹⁰⁸ ਜਾਲ ਮਾਇਆ¹⁰⁹ God made the worldly snares¹⁰⁸,
ਜੰਜਾਲ¹¹⁰ ॥ ਹਉਮੈ¹¹¹ ਮੋਹ¹¹² entanglements¹¹⁰ of mammon¹⁰⁹, pride¹¹¹,
ਭਰਮ¹¹³ ਭੈ¹¹⁴ ਭਾਰ¹¹⁵ ॥ earthly affection¹¹³, doubt¹¹⁴ and
loads¹¹⁵ of fear¹¹⁵.

ਦੁਖ¹¹⁷ ਸੁਖ¹¹⁸ ਮਾਨ¹¹⁹ Pain¹¹⁷ and pleasure¹¹⁸, honour¹¹⁹ and
ਅਪਮਾਨ¹²⁰ ॥ ਅਨਿਕ¹²¹ dishonour¹²⁰ began to be described¹²¹
ਪ੍ਰਕਾਰ¹²² ਕੀਓ ਬਖਾਨ¹²³ ॥ in many¹²¹ ways¹²².

ਆਪਨ¹²⁴ ਖੇਲੁ¹²⁵ ਆਪਿ¹²⁶ His¹²⁴ own play¹²⁵, the Lord Himself¹²⁶
ਕਰਿ¹²⁷ ਦੇਖੈ¹²⁸ ॥ creates¹²⁷ and beholds¹²⁸.

ਖੇਲੁ ਸੰਕੋਚੈ¹²⁹ ਤਉ¹³⁰ When God winds up¹²⁹ the play,
ਨਾਨਕ ਏਕੈ¹³¹ ॥੨॥ then¹³⁰, O Nanak He alone¹³¹ is left.

- ੧- جہ آپ پر پیچ اکار۔ تہ گن مہہ کیلو بستھار ۲۱
- ੨- پاپ پن تہہ بھئی کہاوت۔ کو او نرک کو او سرگ بنچاوت
- ੩- آل جال مایا جنجال۔ ہوئے مہ مہ بھرم ہے بھار
- ੴ- دوکھ سوکھ مان اپمان۔ انک پرکار کی او بکھان
- ੵ- آپن کھیل آپ کر دیکھے
- ੬- کھیل سنکوپے تہ ناک ایکے

- ۱- جس وقت پر بھونے عالم موجودات (جسمیں تمام) متحرک اور غیر متحرک چیزیں دیکھنے میں آتی ہیں، پیدا کیا، اُس میں اپنی مایا کے تین گنوں کا پھیلاؤ کیا۔
- ۲- اُس وقت یہ ظاہر ہوا کہ گناہ کا کام کیا ہے اور ثواب کا کیا۔ تب کوئی انسان جہنم کا حقدار اور کوئی جنت کا حقدار خیال کرنے والا بنے۔
- ۳+۴- پھر گھروں کے دھندے، مایا کے بندھن، غرور، حرص، غلط ہمتیاں، خوف، دُکھ، سُکھ، احترام، بے حرمتی علیٰ اہل القیاس باتیں وجود میں آئیں۔
- ۵- اے ناک! پر بھو اپنا کھیل اور اپنے تماشے کر کے خود ہی ان کا حفظ اٹھا رہا ہے۔ وہ ان کھیل تماشوں کو خود ہی سمیٹتا بھی ہے اور پھر ایک کا ایک خود ہی رہ جاتا ہے۔

(21/7)

- ۱- یہہ رचना جو उस ने रचाई, झूठम झूठ पसारा है। सतगुन, रजगुन, तमगुन से, फैलाइया आलम१ सारा है।
- 2- गुन फैले तो पाप और पुन की, बातों का मजकूर हुआ। जिकर करे इक दोजक का, इक जनत से मसर ३ हुआ।
- 3- जाल दिखाइया माइया ने, धोखे के फैले तार कहों। मोह कहीं है, दुनीया का डर, खोफ कहीं, पिनदार ४ कहीं।
- 4- दुख भी भाइया, सुख भी भाइया जिलत ५ भाई, शान हुई। लाख तरह की हिकमत ६ भाई, सो सौ बात बिमान हुई।
- 5- आप ही नानक खेल को देखे आप ही उस से खेला है। जब बूह खेल ममटे अपना, रहिता आप अकेला है ॥७॥

یہاں اپنے خاص الخاص بنوں کی عظمت نمودار کرنے کے لئے ساری کائنات پیدا کرتا ہے۔ لَوْ لَاک لَمَّا خَلَقْتَ الْاَفْلاکَ (القرآن)۔ ترجمہ: اے میرے محبوب! اگر تو نہ ہوتا، تو سارا عالم وجود نہ ہوتا۔۔۔ آسمان نہ ہوتے۔

यदि तू न होता तो मैं ने यह सारे आकाश न बनाएं हूँ

- ۱. दुनीया । २. जिकर चरचा । ३. प्रसन । ४. महंकार ।
५. बेइजती, खबारी । ६. सिमाणप ।

ਜਹ³² ਅਬਿਗਤੁ³³ ਭਗਤੁ³⁴
ਤਹ³⁵ ਆਪਿ³⁶ ॥

Wherever³² is the saint³⁴ of the
Imprishable³³ Lord, there³⁵ He
Himself³⁶ is.

ਜਹ ਪਸਰੈ³⁷ ਪਾਸਾਰੁ³⁸ ਸੰਤ
ਪਰਤਾਪਿ³⁹ ॥

Wherever He spreads³⁷ out creation³⁸,
that is for the glory³⁹ of His saint.

ਦੁਹੂ⁴⁰ ਪਾਖ⁴¹ ਕਾ ਆਪਹਿ⁴²
ਧਨੀ⁴³ ॥

Of both⁴⁰ the sides⁴¹ He Himself⁴²
is the Master⁴³.

ਉਨ⁴⁴ ਕੀ ਸ਼ੋਭਾ⁴⁵ ਉਨਹੂ⁴⁶
ਬਨੀ⁴⁷ ॥

His⁴⁴ praise⁴⁵ becomes⁴⁷ Him
alone⁴⁶.

ਆਪਹਿ ਕਉਤਕ⁴⁸ ਕਰੈ
ਅਨਦ⁴⁹ ਚੋਜ⁵⁰ ॥

The Lord Himself performs plays⁴⁸,
recreations⁴⁹ and frolics⁵⁰.

ਆਪਹਿ ਰਸ⁵¹ ਭੋਗਨ⁵²
ਨਿਰਜੋਗ⁵³ ॥

He Himself enjoys⁵² pleasures⁵¹ and
yet remains uncontaminated⁵³.

ਜਿਸੁ⁵⁴ ਭਾਵੈ⁵⁵ ਤਿਸੁ⁵⁶
ਆਪਨ ਨਾਇ ਲਾਵੈ⁵⁷ ॥

Whomsoever⁵⁴ He pleases⁵⁵, him⁵⁶
He attaches⁵⁷ with His Name.

ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਖੇਲ⁵⁸
ਖਿਲਾਵੈ⁵⁹ ॥

Whomsoever He pleases, him He
causes to play⁵⁹ the play of the
world⁵⁸.

ਬੇਸਮਾਰ⁶⁰ ਅਥਾਹ⁶¹
ਅਗਨਤ⁶² ਅਤੋਲੈ⁶³ ॥

God is incalculable⁶⁰, unfathomable⁶¹,
uncountable⁶² and unmeasurable⁶³.

ਜਿਉ⁶⁴ ਬੁਲਾਵਹੁ ਤਿਉ⁶⁵
ਨਾਨਕ ਦਾਸ⁶⁶ ਬੋਲੈ⁶⁷ ॥੮॥

As⁶⁴ Thou, O Lord, causeth him
to speak, so⁶⁵ does servant⁶⁶ Nanak
speak⁶⁷.

੧ - ਜੇ ਅੰਗਤੁ ਭਗਤੁ ਤੇ ਆਪ — ਜੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪਾਸਾਰੁ ਸੰਤ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ॥੮॥

੨ - ਦੁਹੂ ਪਾਖ ਕਾ ਆਪਹਿ ਧਨੀ — ਅਨ ਕੀ ਸੋਭਾ ਅਨਹੂ ਬਨੀ

੩ - ਆਪਹਿ ਕਉਤਕ ਕਰੈ ਅਨਦ ਚੋਜ — ਆਪਹਿ ਰਸ ਭੋਗਨ ਨਿਰਜੋਗ

੪ - ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਖੇਲ ਖਿਲਾਵੈ — ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਖੇਲ ਖਿਲਾਵੈ

੫ - ਬੇ ਸਮਾਰ ਅਥਾਹ ਅਗਨਤ ਅਤੋਲੈ

੬ - ਜਿਉ ਬੁਲਾਵਹੁ ਤਿਉ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਬੋਲੈ ॥੮॥

- ۱۔ جہاں پر بھوک کی مخفی ذات ہے، وہیں بھگت ہے۔ اور جہاں بھگت ہے، وہیں پر بھوک ہے۔ ہر جگہ سنتوں کی صفت بیان کرانے کے لئے پر بھوکت کا پھیلاؤ کرتا ہے۔
- ۲۔ پر بھوکہ اپنی عظمت آپ ہی جانتا ہے، وہی سنتوں کی عظمت اور مایا کے اثرات کا خود ہی مالک ہے۔
- ۳۔ پر بھوکہ طرح طرح کے رنگ اور تماشے خود ہی کرتا ہے۔ آپ ان کا حفظ اٹھاتا ہے اور آپ ہی ان سے بے نیاز ہے۔
- ۴۔ اس پر بھوکہ کو جو بھاتا ہے اُسے اپنے نام کے ساتھ ملاتا ہے اور جسے چاہتا ہے مایا کے کھیل میں مصروف رکھتا ہے۔
- ۵۔ اے ناک، پر بھوکے انت ہے، اُتھا ہے، لا محذور ہے اور نہ دگمگاتے والا ہے۔ وہ خالق ہے اور اپنے بندوں کو جس طرح بلواتا ہے وہ ویسا ہی بولتے اور کرتے ہیں۔

(21/8)

- 1- मखफी १ रब के भगत जहां २ में, आप बुह उनमें प्यारा है। संतों के प्रताप की खातर, फंला मालम २ सारा है।
- 2- दोनों ३ का है आप ही मालक, दोनों, का है आप धनी ४। उन को सोभा होती है तो, समझे मेरी शान बनी।
- 3- आप ही खेले खेल तमाशे, खुशीयां आप मनाए बुह। आप मगर बेलाग ५ रहे, गो सारे लुतफ उठाए बुह।

خود تماشہ کرتا شہ ساز ہم
خود نشاط و زندگی پر قادر ہم

- 4- जिन को चाहे नाम से अपने, उन का प्रेम लगाए बुह। हुकम जिनें फुरमाए बुह, दुनीयां का खेल खिलाए बुह।
- 5- उस को चाह शुमार न कोई, कौन भिने या तोलेगा। जैसे आप बुलाए 'नानक' दास भी वैसे बोलेंगा ॥८॥२१॥

۴، مالک ۱ ۵، نیرپا مالک ۱

● ۱. छिपे होए गुप्त । २. दुनीयां संसार । ३. दो पक्ष-असतो ते ने सती

੨੨

ਸਲੋਕੁ ॥

ਜੀਅ ਜੰਤ ਕੇ ਠਾਕੁਰਾ⁶⁸
 ਆਪੇ ਵਰਤਣੁ ਹਾਰ ॥⁷¹
 ਨਾਨਕ ਏਕੋ ਪਸਰਿਆ⁷²
 ਦੂਜਾ ਕਹ ਦ੍ਰਿਸਟਾਰ ॥ ੧ ॥⁷³

سلوك

جی، جنت کے ٹھاکر آپے ورتنہار⁷¹
 نانک ایکو پسریا دو جا کہہ در سار⁷²

Slok.

O Lord⁷⁰ of men⁶⁸ and creatures,⁶⁹
 Thou Thyself⁷¹ art contained⁷²
 amongst all.
 Nanak. the One Lord⁷³ is all
 pervading⁷⁴, where⁷⁵ is there another⁷⁵
 seen⁷⁷?

असटपदी

22

सलोक ॥

सलोक

जھوٹے بڑے جانداروں کو پالنے والے پر جھو ! تو
ہر جگہ اور ہر چیز میں سمایا ہوا ہے اور مصروف عمل ہے۔
نانک ! اُس کے بغیر کوئی دوسرا نظر نہیں آتا ہے۔

हेजीवोंओरजंतुओंकेमालिक!तूस्वयं बरतरहाहैं
नानक!एकही पसराहै, दूसरा कहाँनजर आताहै

ਹੋਜੀਆਂ ਜੇਤਾਦੇ ਪਾਲਣਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭੂ ! ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਸਭ ਥਾਈਂ ਵਰਤ
ਰਿਹਾ ਹੈਂ । ਤੇ ਨਾਨਕ ! ਪ੍ਰਭੂ ਆਪਣੀ ਸਭ ਥਾਈਂ ਐਜੁਟ ਹੈ । ਉਸ ਤੋਂ
ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਦੂਜਾ ਕਿਥੇ ਵਖਰੇ ਢਿਚ ਆਇਆ ਹੈ (ਸਾਹਿਬਜੀ)

१. अश्वटी । २. प्रकाश । ३. दबत-भाव ।

१६मठिनमि ॥ गुर गुरगुरी ॥ बरत न जाति उग

ਅਸਟਪਦੀ ॥

ਆਪਿ⁷⁸ ਕਥੈ⁷⁹ ਆਪਿ
ਸੁਨਨੈਹਾਰੁ⁸⁰ ॥

ਆਪਹਿ ਏਕੁ⁸¹ ਆਪਿ
ਬਿਸਥਾਰੁ⁸² ॥

ਜਾ⁸³ ਤਿਸੁ⁸⁴ ਭਾਵੈ⁸⁵ ਤਾ⁸⁶
ਸਿਸਟਿ⁸⁷ ਉਪਾਏ⁸⁸ ॥

ਆਪਨੈ ਭਾਣੈ⁸⁹ ਲਏ
ਸਮਾਏ⁹⁰ ॥

ਤੁਮ ਤੇ ਭਿੰਨ⁹¹ ਨਹੀ ਕਿਛੁ
ਹੋਇ ॥

ਆਪਨ ਸੂਤਿ⁹² ਸਭ ਜਗਤੁ
ਪਰੋਇ⁹³ ॥

ਜਾ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਜੀਉ⁹⁴
ਆਪਿ⁹⁵ ਬੁਝਾਏ⁹⁶ ॥

ਸਚੁ⁹⁷ ਨਾਮੁ ਸੋਈ⁹⁸ ਜਨੁ⁹⁹
ਪਾਏ¹⁰⁰ ॥

ਸੋ ਸਮਦਰਸੀ³ ਤਤ⁴ ਕਾ
ਬੋਤਾ⁵ ॥

ਨਾਨਕ ਸਗਲ⁶ ਸਿਸਟਿ⁷ ਕਾ
ਜੇਤਾ⁸ ॥੧॥

He Himself⁷⁸ is the speaker⁷⁹ and
Himself the listener⁸⁰.

He Himself is One⁸¹ and Himself
many⁸².

When⁸³ it pleases⁸⁵ Him⁸⁴, then⁸⁶
does He create⁸⁸ the world⁸⁷.

By His pleasure⁸⁹, He absorbs⁹⁰ it in
Himself.

Without⁹¹ Thee, nothing can be done.

On Thy thread⁹², Thou hast strung⁹³
the whole world.

He whom the Venerable⁹⁴ Lord
Himself⁹⁵ instructs⁹⁶.

That⁹⁸ man⁹⁹ attains¹⁰⁰ the True
Name⁹⁷.

He³ is an impartial looker³ and
knower⁵ of reality⁴.

Nanak, he is the victor⁸ of the
whole⁶ world⁷.

੧- ਆਪਿ ਕਹੈ ਆਪਿ ਸੁਨੈਹਾਰੁ — ਆਪਿ ਇਕੁ ਆਪਿ ਬਿਸਥਾਰੁ ੨੨

੨- ਜਾਤਿਸੁ ਬਯਾਏ ਤਾਸਰੁ ਆਪਿ — ਆਪਿ ਬਯਾਨੈ ਲੈ ਸਮਾਇ

੩- ਜਿਸੁ ਤੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀ ਕਥੈ — ਆਪਿ ਸੋਭਿ ਜਗਤੁ ਪਰੋਇ

੪- ਜਾ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਜੀਉ ਆਪਿ ਬੁਝਾਏ — ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਸੋਭਿ ਜਨੁ ਪਾਏ

੫- ਸੋ ਸਮਦਰਸੀ ਤਤ ਕਾ ਬੋਤਾ

ਨਾਨਕ ਸਗਲ ਸਿਸਟਿ ਕਾ ਜੇਤਾ

੧-੧

- ۱۔ پر مجھ کو تمام جانداروں میں خود ہی بول رہا ہے، وہ خود ہی سننے والا ہے اور خود ہی ایک ہی ہے اور تمام دنیا کا خود ہی پھیلاؤ (پسار) ہے۔
- ۲۔ جب اُس کو منظور ہوتا ہے، جگت کو پیدا کرتا ہے۔ اور اپنی ہی رضا سے جگت کو اپنے میں سمیٹ لیتا ہے۔
- ۳۔ اے پر مجھ کو! تم سے الگ کوئی شے نہیں ہے۔ تو نے تمام کائنات کو اپنے حکم رُوپی دھاگے میں پرو کر رکھا ہے۔
- ۴۔ جس انسان کو پر مجھ کو سوجھ بوجھ بخشتا ہے۔ وہ اُس کا امر نام حاصل کرتا ہے۔
- ۵۔ مذکورہ صفات کا حامل انسان سب کو ایک نظر سے دیکھتا ہے۔ وہی انسان اکال پکھ کا محرم ہو جاتا ہے۔ اے ناک! وہی سارے عالم پر غالب آتا ہے۔

22
1

۱. کھانا ۲. پکوانا ۳. پرنکوانا ۴. پرنکوانا ۵. پرنکوانا

- 1- आप कहे और आप सुने, तू अपनी आप दिखाइत है। वहिदत २ में तू वहिदत २ है, और कसरत ३ में कसरत है।
 - 2- दुनीआं तू ने पैदा की है, जब खुद तुझ को भाइया है। फिर जब तुझ को भाइया है, जग तुझ मेंमान समाइया है।
 - 3- बे४ तेरे किया होता है, तू सब कुछ करने वाला है। जग की तू ने तार में, अपने, आप परोई माला ५ है।
 - 4- जिस को रख ने खुद समझाइया, सब से रखे काम बुही। पाए सचा नाम बुही, हां, पाए सचा नाम बुही।
- Himself to whom the Lord reveals
The true Names bliss alone he feels*
5. सब को इक नजर जो देखे, असल हकोकत ६ पाता है। सब दुनीआं को जीते 'नानक' फातह ७ बुह कहिमाता है ॥ १॥
- کشف کرد حق بدانکس بے گمان۔ بس مظهر گشت آنکس در جهان

۸. دھار ۹. پرم سति ۱۰. विवेता, जितण वासा वेतु।

ਜੀਅ⁹ ਜੰਤ੍¹⁰ ਸਭ ਤਾਕੈ
ਹਾਥ ॥

All the men⁹ and creatures¹⁰ are in
His hands.

ਦੀਨ¹² ਦਇਆਲ¹³
ਅਨਾਥ¹⁶ ਕੋ ਨਾਥ¹⁴ ॥

He is merciful¹³ to the meek¹² and
the Patron¹⁴ of the patronless¹⁵.

ਜਿਸ¹⁶ ਰਾਖੈ¹⁷ ਤਿਸੁ ਕੋਇ
ਨ ਮਾਰੈ ॥

None can kill him, whom¹⁶ God
preserves¹⁷.

ਸੋ¹⁸ ਮੁਆ ਜਿਸੁ ਮਨਹੁ¹⁹
ਬਿਸਾਰੈ²⁰ ॥

He¹⁸, whom the Lord forgets²⁰ in
His mind¹⁹, is already dead.

ਤਿਸੁ²¹ ਤਜਿ²² ਅਵਰ²³
ਕਹਾ²⁵ ਕੋ²⁶ ਜਾਇ²⁴ ॥

Leaving²² Him²¹ why²⁵ should any
one²⁶ go²⁴ to another²³.

ਸਭ ਸਿਰਿ²⁷ ਏਕੁ ਨਿਰੰਜਨ²⁸
ਰਾਇ²⁹ ॥

Over the heads²⁷ of all is the One
Pure²⁸ King²⁹.

ਜੀਅ³⁰ ਕੀ ਜੁਗਤਿ³¹
ਜਾਕੈ³² ਸਭ ਹਾਥਿ³⁷ ॥

Know³⁵ that He, in whose³² power³⁷
are all the plans³¹ of the mortals³⁰ is
with³⁶ thee within³³ and without³⁴.

ਅੰਤਰਿ³³ ਬਾਹਰਿ³⁴ ਜਾਨਹੁ³⁵
ਸਾਥਿ³⁶ ॥

ਗੁਨ³⁸ ਨਿਧਾਨ³⁹ ਬੇਅੰਤ⁴⁰
ਅਪਾਰ⁴¹ ॥

He is an ocean³⁹ of excellences³⁸,
infinite⁴⁰ and endless⁴¹.

ਨਾਨਕ ਦਾਸ⁴² ਸਦਾ⁴³
ਬਲਿਹਾਰ⁴⁴ ॥੨॥

Serf⁴² Nanak is ever⁴³ a sacrifice⁴⁴
unto Him.

੨- جب جنتِ سبھ تاکے ماتھ — دین دُپال انا تھ کو نا تھ ۲۲

۳- جس راکھے تس کوئے نہ مارے — سو مو آ جس منہ پہ پسا رہے

۴- تس تجھ اوڑ کہا کو جساء — سبھ ہر ایک زرخن راء

جی کی جگت جا کے سبھ ماتھ — انتر باہر جانہ سہ ساتھ

۵- گن ندھان بے انت اپار

نانت داس سدا بلہار ۲-

- ۱- چھوٹے بڑے جاندار سب اُس پر بھوکے بس میں ہیں۔ وہ دواروں کا وارث ہے اور غریبوں پر رحم کرنے والا ہے۔
- ۲- جس جاندار کو پر بھوکہ خود رکھنا چاہتا ہے، اُسے کوئی مار نہیں سکتا ہے دراصل مُردہ وہی جاندار ہے جسے پر بھوکہ بھلا دیتا ہے۔
- ۳- اُس پر بھوکہ چھوڑ کر کوئی اور کہاں جائے۔ سب جانداروں کے سر پر وہی ایک پر بھوکہ ہے جو مایا کے اثرات سے بالاتر ہے۔
- ۴- اُس پر بھوکہ کو اندر اور باہر ہر جگہ اپنے قریب تر جانو جہیں تمام جانداروں کا زندگی کا راز ہے۔
- ۵- اے نانک! پر بھوکے خادم اُس پر فدا میں جو تمام وصفوں کا خزانہ ہے۔ وہی لاحدود ہے اور اُنھا ہے۔

22
2

- 1- हाथ में उस के सारो खलकत १, मालक सभ जांदारों २ का । -
बेवाली ३ का वाली ४ है बुह, चारा है बेचारों का ।
2. मालक जिस को रखना चाहे, कोई न उस को मारेगा ।
मौत के मूंह में जा पहुँचगा, जिस को आप बिसारेगा ।
- 3- उस का दामन ५ छोड़ के हम गैरों के पीछ जाऐं किउं ।
सभ के सर पर एक निरंजन, गैर का साधमा पाऐं किउं ।
- 4- सभ की चाबी हाथ में उस के, जोता रखे मारे बुह ।
अन्दर बाहर, जाहर-बातन ६, हरदम साथ हमारे बुह ।
5. सभ बसफों का खाजोना ७ अंत न कोई पाएगा ।
'नानक' दास उमी का है, बुह उस के वारी ८ जाएगा ॥२॥

وہ کنوں کا خزانہ ہے، بے انت اور بے پایاں ہے۔ اُس کا یہ داس۔ نانک اُس پر قربان ہے

He is the store-house of all excellence infinite and
I, a humble slave, offer my life as an oblation to him.

● ۱. دونیاں । ۲. جیو ۔ ۳. نیما سارا ۔ ۴. مالک ۔

۵. فدا ۔ ۶. بھٹا بھٹا ۔ ۷. خزانہ ۔ ۸. بلیا دہی ۔

ਪੂਰਨਿ⁴⁵ ਪੂਰਿ ਰਹੇ⁴⁶
ਦਇਆਲ⁴⁷ ॥ ਸਭ ਉਪਰਿ
ਹੋਵਤ ਕਿਰਪਾਲ⁴⁸ ॥

The Perfect⁴⁵ compassionate⁴⁷ Lord
is fully pervading⁴⁶ every where and
is merciful⁴⁸ to all.

ਅਪਨੇ ਕਰਤਬ⁴⁹ ਜਾਨੈ
ਆਪਿ ॥

His affairs⁴⁹ He Himself knows.

ਅੰਤਰਜਾਮੀ⁵⁰ ਰਹਿਓ
ਬਿਆਪਿ⁵¹ ॥

The searcher of hearts⁵⁰ is contained⁵¹
in everything.

ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਲੈ⁵² ਜੀਅਨ⁵³
ਬਹੁ⁵⁴ ਭਾਤਿ⁵⁵ ॥

The Lord cherishes⁵² the beings⁵³ in
diverse⁵⁴ ways⁵⁵.

ਜੋ ਜੋ⁵⁶ ਰਚਿਓ⁵⁷ ਸੁ
ਤਿਸਹਿ⁵⁸ ਧਿਆਤਿ⁵⁹ ॥

Whomsoever⁵⁶ He has made⁵⁷, that⁵⁸
meditates⁵⁹ on Him⁵⁹.

ਜਿਸ⁶⁰ ਭਾਵੈ⁶¹ ਤਿਸੁ ਲਏ
ਮਿਲਾਇ⁶² ॥

Whosoever⁶¹ pleases⁶² Him, him He
blends⁶³ with Himself.

ਭਗਤਿ⁶⁴ ਕਰਹਿ⁶⁵ ਹਰਿ ਕੇ
ਗੁਣ⁶⁶ ਗਾਇ ॥

Such person performs⁶⁵ God's
service⁶⁴ and sings His praise⁶⁶.

ਮਨ ਅੰਤਰਿ⁶⁷ ਬਿਸੁਸੁ⁶⁸
ਕਰਿ ਮਾਨਿਆ⁶⁹ ॥

With faith⁶⁸ within⁶⁷ his mind he
worships⁶⁹ the Lord.

ਕਰਨਹਾਰੁ⁷⁰ ਨਾਨਕ ਇਕੁ⁷¹
ਜਾਨਿਆ⁷² ॥੩॥

The One Master⁷¹, Nanak recognises⁷²
as the Creator⁷⁰.

੧. ਪੂਰਨ ਪੂਰ ਰਹੇ ਦੁਆਲਾ — ਸਭ ਆਪਰਿ ਹੋਵਤ ਕਿਰਪਾਲ
੨. ਆਪਣੇ ਕਰਤਬ ਜਾਨੇ ਆਪ — ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਰਹਿਓ ਬਿਆਪ
੩. ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਲੈ ਜੀਅਨ ਭਾਤ — ਜੋ ਜੋ ਰਚਿਓ ਸੁ ਤਿਸਹਿ ਧਿਆਤ
੪. ਜਿਸ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਲਏ ਮਿਲਾਇ — ਜਿਸ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਲਏ ਮਿਲਾਇ
੫. ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਇ — ਮਨ ਅੰਤਰਿ ਬਿਸੁਸੁ ਕਰਿ ਮਾਨਿਆ
੬. ਕਰਨਹਾਰੁ ਨਾਨਕ ਇਕੁ ਜਾਨਿਆ — ਕਰਨਹਾਰੁ ਨਾਨਕ ਇਕੁ ਜਾਨਿਆ

- ۱۔ دیا تو پر بھوک کی کٹھن ذات ہر جگہ بھڑپ رہی ہے۔ تمام جانداروں کی زندگیوں پر اُسی کی مہر ہے۔ حاضر و ناظر ہر حالِ عظیم۔ برسرِ پرستہ باشند ہم لطیف
- ۲۔ پر بھو اپنے کھیل تماشے خود ہی جانتا ہے۔ اسے ہر جاندار کے دل (باطن) کا علم ہے۔ وہ ہر جگہ میں سمایا ہوا ہے۔
- ۳۔ وہ جانداروں کی پالنِ پوشن مختلف طریقوں سے کرتا ہے۔ جو جو ذی جان اُس نے پیدا کیا ہے، ہر ایک اُس کو سہرتا ہے اور یاد کرتا ہے۔
- ۴۔ جس انسان پر پر بھو مہربان ہوتا ہے، اُس کو اپنے ساتھ جڑ لیتا ہے۔ وہ شخص اُس کے گن گار اُس کی بھگتی کرتا ہے۔
- ۵۔ اے نائنات! جبرِ انسان نے مَن میں اعتقاد رکھ کر پر بھو پر ایمان لایا۔ اُس نے اُس کو تبار (قادرِ مطلق) کو پہچان لیا۔

(22)
3

- ۱۔ رہیمت ۹ والا بکھشیش والا، ہر جا ۲ اس کو ہسرتی ہے |
- ۲۔ بارش اس کی رہیمت کو، ہم سب پر خوب برساتی ہے |
- ۳۔ اپنے کام بڑھ آپ ہی جانے، کھ کھنا خود کامی ہے |
- ۴۔ سب مہدو، سے واکیف ہے بڑھ، آپ ہی اंतर کامی ہے |
- ۵۔ پالن ہار بڑھ سب کا ہے، ہر رن بڑھ روجی ہوتا ہے |
- ۶۔ جو جو پیدا ہوتا ہے، بڑھ نام اسی کا ہوتا ہے |
- ۷۔ جس کو بڑھ منجور کرے، خود اپنے ساہ میلاتا ہے |
- ۸۔ رب کی مگتی کرتا ہے بڑھ، مالک کے گن گاتا ہے |
- ۹۔ من جس کا ایمان سے پور ۳ ہے، خاس یکی ۴ سے مانے گا |
- ۱۰۔ 'نانک' کرتا ہر سب کا، اک خود کو جانے گا || ۳ ||

جس انسان نے اپنے مَن میں اعتقاد رکھ کر پر بھو پر ایمان لایا۔
اُس نے قادرِ مطلق کو پہچان لیا۔

● ۹. مہر | ۲. ہر جگا | ۳. پورن | ۴. विश्वास |

ਜਨੁ⁷³ ਲਾਗਾ⁷⁴ ਹਰਿ ਏਕੈ⁷⁵
ਨਾਇ⁷⁶ ॥

ਤਿਸ ਕੀ ਆਸ⁷⁷ ਨਾ
ਬਿਰਥੀ⁷⁸ ਜਾਇ ॥

ਸੇਵਕ⁷⁹ ਕਉ ਸੇਵਾ ਬਨਿ
ਆਈ⁸⁰ ॥

ਹੁਕਮੁ⁸¹ ਬੁਝਿ⁸² ਪਰਮਪਦੁ⁸³
ਪਾਈ ॥

ਇਸ ਤੇ ਉਪਰਿ⁸⁵ ਨਹੀ
ਬੀਚਾਰੁ⁸⁶ ॥ ਜਾਕੈ⁸⁷ ਮਨਿ

ਬਸਿਆ ਨਿਰੰਕਾਰੁ⁸⁸ ॥
ਬੰਧਨ⁸⁹ ਤੋਰਿ⁹⁰ ਭਏ

ਨਿਰਵੈਰ⁹¹ ॥ ਅਨਦਿਨੁ⁹²
ਪੂਜਹਿ⁹³ ਗੁਰ ਕੇ ਪੈਰ ॥

ਇਹ ਲੋਕ⁹⁴ ਸੁਖੀਏ⁹⁵
ਪਰਲੋਕ⁹⁶ ਸੁਹੇਲੇ⁹⁷ ॥

ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਪੁਝਿ⁹⁸
ਆਪਹਿ⁹⁹ ਮੇਲੇ¹⁰⁰ ॥੪॥

Lord's slave⁷³ is attached⁷⁴ with His
Name⁷⁵ alone⁷⁶.

His hope⁷⁷ goes not in vain⁷⁸.

It behoves⁸⁰ the servant⁷⁹ to perform
service.

By obeying⁸² God's order⁸¹ he
obtains the supreme⁸³ status⁸⁴.

He within whose⁸⁷ mind abides the
formless Lord⁸⁸;—Over and above⁸⁵
this, there is no other meditation⁸⁶.

He cuts⁹⁰ his fetters⁸⁹, becomes free
from enmity⁹¹ and night and day⁹²
adores⁹³ Guru's feet.

He is at ease⁹⁵ in this world⁹⁴ and
shall be happy⁹⁷ in the world⁹⁶
here after.

Nanak, the Lord⁹⁸ God unites¹⁰⁰
him with Himself⁹⁹.

۱۔ جَن لَآگَا ہر ایکے تاءِ — تس کی آس نہ برتھی جاء ۲۲

۲۔ سیوک کو میو این آئی — حکم بوجھ پریم پد پائی

۳۔ اس تے اوپر نہی بیچار — جا کے من بسیا نرنکار

۴۔ بندھن توڑ بھئے نرویر — اندن بچھ گور کے پیر

۵۔ راہ لوک سکھی پیر لوک سہیلے

نانت ہر پر بھ آپہ میلے -۶-

- ۱- جو سیوک ایک پربھو کے نام کا سمرن کرنے میں لگ جاتا ہے، اُس کی اس کبھی خالی نہیں جاتی ہے۔
- ۲- سیوک کو یہی نذیب دیتا ہے کہ وہ سب کی سیوا کرے۔ پربھو کی رضا سمجھ کر اُس کو اونچا درجہ مل جاتا ہے۔
- ۳- جن کے من میں اکال پربھو بستا ہے، اُن کو اُس نام سمرن سے بڑا اور کوئی وچار سوچتا ہی نہیں ہے۔
- ۴- وہاں انسان مایا کے بندھن توڑ کر دشمنی کرنے سے بالاتر ہو جاتے ہیں۔ اور ہر گھڑی تنگدرو کے چرن پو جتے ہیں اور نام بچتے ہیں۔
- ۵- ایسے ہی لوگ اس جنم میں سکھی رہتے ہیں اور عاقبت میں آرام پاتے ہیں۔ اسلئے کہ اے نانک! پربھو خود ہی اُن کو اپنے ساتھ ملاتا ہے۔

(22)
4

- 1- رتھ کا بندا یاد جیسے، ہر وقت خدا کا نام اڑھے
پوری ہوئی اُٹوے اس کا، جگ میں کب ناکام رہے
لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَتِ اللَّهِ (پربھو کی رحمت سے ناامید نہ ہو۔)
- 2- خادمۂ ۲ پر خیدمت ۳ ہے لاخدم ۴، سبک کرتا سہا ہے۔
ہر کم جو مانے رتھ ۵ پاؤ، سہا ہی سے سہا ہے۔
- 3- بے سُرر کو سُرر والا، جس کے من میں بساتا ہے۔
سب سے اُچی بکال ہے اس کی، بالی ۶ اس کا رتھ ۷ ہے۔
- 4- سارے بंधन توڑنا وہ بے ن رہے پیر سے۔
رات ہو، دین ہو پُرم اسے ہے، اپنے گور کے پیر سے۔
All fetters gone, all ill-will dead
At Guru's feet e'er bows his head (Dance)
- 5- اس دنیویاں میں سب پاؤ پیر مانے ہو پُرم مِلوے۔
نانک وہ مِل جاتا رتھ سے، بکال ۸ کا اُس کو جاسد مِلوے ۹۔

۱. بکال۔ ۲. سبک۔ ۳. سہا۔ ۴. بکال۔ ۵. اُچی۔ ۶. بالی۔ ۷. رتھ۔ ۸. بکال۔ ۹. پیر۔

ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਮਿਲਿ ਕਰਹੁ
ਅਨੰਦ² ॥

ਗੁਨ¹ ਗਾਵਹੁ⁴ ਪ੍ਰਭ
ਪਰਮਾਨੰਦ⁵ ॥

ਰਾਮ ਨਾਮ ਤਤੁ⁶ ਕਰਹੁ⁷
ਬੀਚਾਰੁ⁸ ॥

ਦੁਲਭ⁹ ਦੇਹ¹⁰ ਕਾ ਕਰਹੁ
ਉਧਾਰੁ¹² ॥

ਅੰਮ੍ਰਿਤ¹³ ਬਚਨ¹⁴ ਹਰਿ ਕੇ
ਗੁਨ¹⁵ ਗਾਉ¹⁶ ॥

ਪ੍ਰਾਨ¹⁷ ਤਰਨ¹⁸ ਕਾ ਇਹੈ¹⁹
ਸੁਆਉ²⁰ ॥

ਆਠ²¹ ਪਹਰ ਪ੍ਰਭ ਪੇਖਹੁ²²
ਨੇਰਾ²³ ॥

ਮਿਟੈ²⁴ ਅਗਿਆਨੁ²⁵ ਬਿਨਸੈ²⁶
ਅਧਰਾ²⁷ ॥

ਸੁਨਿ²⁸ ਉਪਦੇਸੁ²⁹ ਹਿਰਦੈ³⁰
ਬਸਾਵਹੁ³¹ ।

ਮਨ³² ਇਛੈ³³ ਨਾਨਕ
ਫਲ³⁴ ਪਾਵਹੁ³⁵ ॥੫॥

Make merry² in the congregation of
the saints.

Sing¹ thou the praise³ of Lord, the
embodiment of supreme bliss⁵.

Embrace⁷ thou the meditation⁸ of
God's Name the real thing⁶.

Like this save¹² thy scarcely
obtainable⁹ human body¹⁰.

Sing¹⁶ thou the ambrosial¹³ hymns¹⁴
of God's praise¹⁵.

This is the¹⁹ only way²⁰ to save¹⁸
thy soul¹⁷.

The whole day²¹ long, behold²² thou
the Lord just near²³ thee.

Thy ignorance²⁵ shall depart²⁴ and
darkness²⁷ be dispelled²⁶.

Hearken²⁸ thou Guru's instruction²⁹
and treasure³¹ it in thy heart³⁰.

So shalt thou, O Nanak, obtain³⁵
the fruit³⁴ of thy heart's³² desire³³.

੨੨
/੫

੧- سادھ سنگ مل کرۂ اُنند گن گاؤہ پر بھ پرمانند

੨- رام نام تت کرۂ بیچار دُر بھ دیہہ کا کرۂ اُدھار

੩- انمريت بچن هر کے گن گاؤہ پران ترن کا ہے سواؤ

੪- آٹھ پہر پر بھ پرمانند مٹے اگیان بنسے اندھیرا

੫- سن اپدیس ہر دے بساؤ

من اچھے نانک پھل پاؤہ

- ۱- سب سے اعلیٰ غشیوں والے پر بھوکے جسم و ثناء کرو اور ست سنگ میں مل کر ایک روحانی تکین کا کیف حاصل کرو۔
- ۲- پر بھوکے نام کا دھار کر کے اس کے بھید کا علم حاصل کرو۔ اپنے انسانی جسم کو برائیوں سے دور رکھو۔ ایسا پیکر بڑی مشکل سے ملتا ہے۔
- ۳- پر بھوکے گن گاؤ، ایسے گن جو اُس کرنے والے ارشادات ہیں۔ اس عمل سے تمہیں ملتی حاصل ہوگی۔
- ۴- اپنے پر بھوکے آٹھ پہر انگ سنگ دیکھو، اس سے جہالت کا اندھیرا مٹ جائے گا۔ اور مایا کے دھن میں چھائی ہوئی تاریکی کا فائدہ ہو جائے گی۔
- ۵- اے نانک! استگرو کا اپدیش سن اور اسے اپنے من میں بسا لے ایسا کرنے سے تجھے من چاہے پھل نصیب ہوں گے۔

(22)
5

- 1- संतों की संगत में मिल कर, जी१ अपना खुरसंद करो ।
मालक परमा नंद तुमारा गुन गाओ आनंद२ करो ।
- 2- नाम खुदा का हक है उस को, सोचो और विचारो तुम ।
किसमत से मिलता है जीना, जीवन खूब संवारो तुम ।
فکر کے لائق ہے ذکر کر دگار
جسم انساں کب ملے گا بار بار
(بیسمل دہلوی)
- 3- जिकर खुदा का अमृत हैं गुन गाना काम तुमारा है ।
रुह३ किनारे लग जावेगी, उस से पार उतारा है ।
*With nectar-hymns His praises Sing
This for you all shall mukti bring.*
- 4- देखो पास खुदा को हरदम, दिल पुरनूर४ तुमारा है ।
मिट जाए अगिमान तुमारा, दूर भंघेरा सारा है ।
- 5- उपदेशों को सुन सुन कर, जब मन में नाम बसाओगे ।
'नानक' जैसा दिल चाहेगा, वैसा ही फल पाओगे ॥ ५॥

● १. मन । २. प्रसन्न । ३. आतमा । ४. प्रकाशवान ।

ਹਲਤੁ³⁸ ਪਲਤੁ³⁷ ਦੁਇ³⁸
 ਲੇਹੁ ਸਵਾਰਿ³⁹ ॥ ਰਾਮ⁴⁰
 ਨਾਮੁ ਅੰਤਰਿ⁴¹
 ਉਰਿਧਾਰਿ⁴³ ॥
 ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕੀ ਪੂਰੀ⁴⁴
 ਦੀਖਿਆ⁴⁵ ॥
 ਜਿਸੁ ਮਨਿ ਬਸੈ⁴⁶ ਤਿਸੁ
 ਸਾਚੁ ਪਰੀਖਿਆ⁴⁷ ॥
 ਮਨਿ ਤਨਿ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ⁴⁸
 ਲਿਵ ਲਾਇ⁴⁹ ॥
 ਦੂਖੁ⁵⁰ ਦਰਦੁ⁵¹ ਮਨ ਤੇ
 ਭਉ⁵² ਜਾਇ ॥
 ਸਚੁ ਵਾਪਾਰੁ⁵³ ਕਰਹੁ⁵⁵
 ਵਾਪਾਰੀ⁵⁴ ॥
 ਦਰਗਹ⁵⁶ ਨਿਬਹੈ⁵⁷ ਖੇਪ⁵⁸
 ਤੁਮਾਰੀ ॥
 ਏਕਾ⁵⁹ ਏਕ⁶⁰ ਰਖਹੁ⁶² ਮਨ
 ਮਾਰਿ⁶¹ ॥
 ਨਾਨਕ ਬਹੁਰਿ⁶³ ਨ
 ਆਵਹਿ ਜਾਹਿ⁶⁴ ॥੬॥

Embellish³⁹ both³⁸ this world³⁸ and
 the next one³⁷, of thine, by
 enshrining⁴³ the Lord's⁴⁰ Name within⁴¹
 thy mind⁴².

Perfect⁴⁴ is the instruction⁴⁵ of the
 Perfect Guru.

He, in whose heart, it abides⁴⁶,
 he assays⁴⁷ the truth.

With thy mind and body, lovingly⁴⁹
 repeat⁴⁸ God's Name.

Thus shall sorrow⁵⁰ pain⁵¹ and fear⁵²
 depart from thy mind.

Deal⁵⁵ thou in true trade⁵³, O dealer⁵⁴.

Thy merchandise⁵³ shall safely⁵⁷
 reach God's court⁵⁶.

Put⁶² the prop⁶⁰ of One Lord⁵⁹
 within⁶¹ thy mind.

Nanak, thou shalt not. again⁶³ come
 and go⁶⁴.

੧. ਯੈਲਤੁ ਪਲਤੁ ਦੁਇ ਲਿਹੈ ਸੁਆਰ — ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਅੰਤਰਿ ਆਰਿ ਵਸਾਰ ੨੨
੨. ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕੀ ਪੂਰੀ ਡਿਕ੍ਹਿਆ — ਜਿਸੁ ਮਨਿ ਬਸੈ ਤਿਸੁ ਸਾਚੁ ਪਰੀਖਿਆ
੩. ਮਨ ਤਨਿ ਨਾਮੁ ਜਪੈ ਲੋਲਾ — ਦੂਖੁ ਦਰਦੁ ਮਨ ਤੇ ਭਉ ਜਾਇ
੪. ਸਿੰਘੁ ਵਾਪਾਰੁ ਕਰੋ ਵਾਪਾਰੀ — ਏਕੈ ਏਕੈ ਰਖੈ ਮਨ ਮਾਰੀ
੫. ਇਕਾ ਏਕੈ ਰਖੈ ਮਨ ਮਾਰ
੬. ਨਾਨਕ ਭੈਰਵ ਆਉ ਜਾਹ

- ۱- پر بھوکا نام اپنے من میں بٹھالو۔ ایسا کرنے سے دنیا اور عاقبت سب صبر جائیں گے۔
- ۲- کامل ستگورو کی تعلیم (اپدیش) بھی مکمل ہے۔ جس کے من میں یہ تعلیم گھر کر جاتی ہے، اُسے ہمیشہ زندہ رہنے والا (الایموت) پر بھوکا ادراک ہو جاتا ہے۔
- ۳- اپنے من میں اور اپنے شری کے انگ انگ میں نام کا سمرن رکھ۔ اس سے تمہارے دُکھ درد خوف و ہراس اور من کے خدشات دور ہو جائیں گے۔
- ۴- اے بیوپاری انسان! تو سچا بیوپار کر۔ اس نام لڑو پی بیوپار سے تمہارا سودا بارگاہ الہی میں ٹول پائے گا۔
- ۵- نانک! اپنے من میں ایک اکال پڑھ کر سراسر رکھ۔ اس سے تمہیں آواگون چلنے ہو گا۔

(22
6)

- 1- येह दुनीया भी खूब संवारो, भगनी दुनीयां घाप बसायो।
नाम खुदा का मनमें ले कर, भव की दुनीयां घाप बसायो।
“ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਅੰਤਰ ਫਿਰਦੇ ਹਿਰਦੇ, ਲੇਕੇਤਪਰਲੇਕ ਸੁਖਰ ਲਵੇ”
- 2- गुर कामल१ तालीम२ भी कामल३, पका उस का रसताहै।
येह तालीम२ जो हासल हो, फिर हिरदे में रब बसता है।
- 3- नाम जपो हक नाम जापो, तन मन में इस से प्रेम लगाओ।
नाम जपो हक नाम जपो, सभ खोफ कटे दुखदरद मिटाओ।
- 4- सब ही का बिउहार करो, गरबसतुम सबे बिउपारो हो।
फिर दरगाह में रब के प्यारे, सारी खेप५ तुमारी हो।
- 5- मन को टेकन६ दो हक रब की एक सहारा पाओ तुम।
मरना जीना खतम हो सारा, 'नानक' घाओ न जाओ तुम ६॥

*Thrust in the Lord, thy only stay,
Thy birth and deaths shall fade away.*

● १. पूरा । २. सिखिया । ३. पूरी । ४. जेकर ।

२. पूंजी । ६. घासरा ।

ਤਿਸ⁶⁵ ਤੇ ਦੂਰਿ⁶⁶ ਕਹਾ⁶⁷
ਕੋ ਜਾਇ⁶⁸ ॥

ਉਬਰੈ⁶⁹ ਰਾਖਨਹਾਰੁ⁷⁰
ਧਿਆਇ⁷¹ ॥

ਨਿਰਭਉ⁷² ਜਪੈ⁷³ ਸਗਲ
ਭਉ ਮਿਟੈ⁷⁴ ॥

ਪ੍ਰਭ ਕਿਰਪਾ⁷⁵ ਤੇ ਪ੍ਰਾਣੀ⁷⁶
ਛੁਟੈ⁷⁷ ॥

ਜਿਸੁ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਖੈ ਤਿਸੁ⁷⁸
ਨਾਹੀ ਦੁਖ⁷⁹ ॥

ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਮਨਿ ਹੋਵਤ
ਸੁਖ⁸⁰ ॥

ਚਿੰਤਾ⁸¹ ਜਾਇ ਮਿਟੈ
ਅਹੰਕਾਰੁ⁸² ॥

ਤਿਸੁ⁸³ ਜਨ⁸⁴ ਕਉ ਕੋਇ
ਨ ਪਹੁਚਨਹਾਰੁ⁸⁵ ॥

ਸਿਰ⁸⁶ ਉਪਰਿ ਠਾਢਾ⁸⁷
ਗੁਰੁ ਸੁਰਾ⁸⁸ ॥

ਨਾਨਕ ਤਾਕੇ⁸⁹ ਕਾਰਜ⁹⁰
ਪੁਰਾ⁹¹ ॥੨॥

Where⁶⁷ can anyone⁶⁸ go far⁶⁶ from
Him⁶⁵?

By remembering⁷¹ the Preserver⁷⁰
the man is saved⁶⁹.

By meditating⁷³ on the Fearless⁷²
Lord, all the fear departs⁷⁴.

By Lord's grace⁷⁵, the mortal⁷⁶ is
released⁷⁷.

He⁷⁸, whom the Lord preserves
suffers not trouble⁷⁹.

By remembering the Name, the
mind attains peace⁸⁰.

Anxiety⁸¹ departs and ego⁸² is
annulled.

No one can equal⁸⁵ that⁸³ slave⁸⁴ of
God.

Over his head⁸⁶ stands⁸⁷ the brave⁸⁸
Guru.

His⁸⁹ affairs⁹⁰ O Nanak, are all
adjusted⁹¹.

ੴ ਤਿਸ ਤੇ ਦੂਰਿ ਕਹਾ ਕੋ ਜਾਇ — ਅੰਤਰੇ ਰਾਕੁਨਹਾਰੁ ਧਿਆਇ ॥੨॥

੨- ਨਿਰਭਉ ਜਪੈ ਸਗਲ ਭਉ ਮਿਟੈ — ਉਬਰੈ ਰਾਖਨਹਾਰੁ ਧਿਆਇ ॥

੩- ਪ੍ਰਭ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਛੁਟੈ — ਜਿਸੁ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਖੈ ਤਿਸੁ ਨਾਹੀ ਦੁਖ ॥

੪- ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਮਨਿ ਹੋਵਤ ਸੁਖ — ਚਿੰਤਾ ਜਾਇ ਮਿਟੈ ਅਹੰਕਾਰੁ ॥

੫- ਤਿਸੁ ਜਨ ਕਉ ਕੋਇ ਨ ਪਹੁਚਨਹਾਰੁ — ਸਿਰ ਉਪਰਿ ਠਾਢਾ ਗੁਰੁ ਸੁਰਾ ॥

੬- ਨਾਨਕ ਤਾਕੇ ਕਾਰਜ ਪੁਰਾ ॥੨॥

- ۱- اُس محیطِ کل پر بھروسے دُور کوئی انسان کہاں جاسکتا ہے، کیونکہ زندگی تو اُسی بچانے والے کے سہمن سے ہی ٹھکانے لگتی ہے۔
- ۲- جو انسان بے خوف و ہراس پر بھروسہ کا نام جیتا ہے، اس کے خوف و ہراس کی ذاتی جبلت مٹ جاتی ہے۔ کیونکہ پر بھروسہ کی مہر سے ہی بندہ خوف سے خلاصی پاتا ہے۔
- ۳- پر بھروسہ جس بندے کو رکھتا ہے، اسے کوئی دُکھ مرعوب نہیں کرتا ہے۔ نام جینے سے مَن میں سُکھ پیدا ہو جاتا ہے۔
- ۴- نام سہمن کر کے ساری فکر دُور ہو جاتی ہے۔ غرور مٹ جاتا ہے۔ نام جینے والے کی ہمہ ساری کوئی نہیں کر سکتا ہے۔
- ۵- اے ناناک! جس انسان کے سر پر پوری قدرت رکھنے والا ست گورو جی اپنی کامل تسکین کامل کا ہاتھ رکھے، اس کے سامنے کام پورے ہو جاتے ہیں۔

(22
7)

- 1- तोड़ के उस से जोड़ो किस से, दूर किधर को जाओगे ।
उस वाली १ पर ध्यान जमाओ, नाम से मुकती पाओगे ।
- 2- नाम जपो बेखोफ २ खुदा का, डर सभ दूर तुमारा हो ।
तुम पर लुतफ ३ खुदा का हो, सभ रोग मिटे छुटकारा हो ।
- 3- जिस को मालक आप बचाए, वह किउं कर दुख पांता है ।
नाम जपो हक नाम जपो, दुख जाता है, सुख आता है ।
- 4- उस की चिता दूर हो सारी, खोफ न तुछ पंदार ४ रहे ।
रतवा उस का किस ने पाइआ, वह सभ का सरदार रहे ।
- 5- सर पर बीर बहादर गुर, जब अपना साइआ डालेगा ।
काम हों फिर सभ पूरे 'नानक', हरमकसद ५ को पाले गा ॥७॥

جس گدائے حق پہ بے لطف جیب
ناناک اُس کو فتح مندی ہے نصیب

● ۱. مالک । ۲. نیڈر । ۳. آونہد । ۴. ہڈمہی । ۵. ودیش، دھڑا !

ਮਤਿ⁹² ਪੂਰੀ⁹³ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ⁹⁴
ਜਾਕੀ⁹⁵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ⁹⁶ ॥
ਦਰਸਨੁ⁹⁷ ਪੇਖਤ⁹⁸ ਉਧਰਤ⁹⁹
ਸ੍ਰਿਸ਼ਟਿ¹⁰⁰ ॥
ਚਰਨ¹ ਕਮਲ² ਜਾਕੇ
ਅਨੂਪ⁴ ॥

The world¹⁰⁰ is delivered⁹⁹ by behold-
ing⁹⁸ the sight⁹⁷ of the Guru, whose
understanding⁹² is perfect⁹³ and
whose⁹⁵ glance⁹⁶ is ambrosial⁹⁴.
His lotus³ feet² are beautiful beyond
description⁴.

ਸਫਲ⁵ ਦਰਸਨੁ⁶ ਸੁੰਦਰ⁷
ਹਰਿ⁸ ਰੂਪ⁹ ॥
ਧੰਨੁ¹⁰ ਸੇਵਾ¹² ਸੇਵਕੁ¹³
ਪਰਵਾਨੁ¹⁴ ॥
ਅੰਤਰਜਾਮੀ¹⁵ ਪੁਰਖੁ¹⁶
ਪ੍ਰਧਾਨੁ¹⁷ ॥
ਜਿਸੁ ਮਨਿ ਬਸੈ¹⁸ ਸੁ¹⁹ ਹੋਤ
ਨਿਹਾਲੁ²⁰ ॥
ਤਾਕੈ²¹ ਨਿਕਟਿ²² ਨ
ਅਵਤ²³ ਕਾਲੁ²⁴ ॥
ਅਮਰ²⁵ ਭਏ ਅਮਰਾਪਦੁ²⁶
ਪਾਇਆ ॥ ਸਾਧ²⁸ ਸੰਗਿ
ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਧਿਆਇਆ²⁷ ॥
੮॥੨੨॥

Accredited⁵ is his sight⁶ and God-
like fascinating⁷ is his form.
Blessed¹⁰ is his service¹² and
acceptable¹⁴ his servant¹³.
The Guru is the knower of hearts¹⁵
and the most exalted¹⁷ person¹⁶.
He¹⁹, within whose mind, the Guru
dwells¹⁸, becomes happy²⁰.
Death²⁴ draws²³ not near²² him²¹.
Meditating²⁷ on God in the guild of
saints²⁸ O Nanak, I have become
immortal²⁵ and obtained the immortal
tank²⁶.

- ੧- مَتِّ پُورِی اَمَرِتِ جَالِی دَرِٹ — دَرِسنِ پِکِھَت اُدھرتِ بَرِٹ ۲۲/۸
- ੨- چَرَنِ کَمَلِ جاکِ اَلُوب — سَپَھَلِ دَرِسنِ سُنَدِ رِہِ رُوب
- ੩- دَھنِ سِوِا سِوِکِ پَرِوَان — اَنُتَرِ جَامِی پَرِکُھ پَرِ دَھان
- ੪- جِسُ مَنِ بَسِے سَہِ ہُتِ نِہال — تَاکِے نِکِٹِ نہ اَوْتِ کَال
- ੵ- اَمَرِ بَھَئے اَمَرِ پَدِ پَائِیا
- سادھِ نَنگِ نَانکِ ہَرِ دِھِیا ئِیا

- ۱- جس پر بھوک دانست بھول چوک سے مُبرّ ہے اور جس کی نظر سے انریت برستا ہے، اُس کا دیدار کرنے سے جگت کا بھلا ہو جاتا ہے۔
- ۲- جس پر بھوک کے چرن کنول نما ہیں اور اُس کی ذات حسین و جمیل ہے اُسی کے درشن سے مُرادیں پوری ہو جاتی ہیں۔
- ۳- وہ اکال پر کچھ علام الغیوب ہے۔ وہ ہر ایک کے دل کی دھڑکن سے خوب واقف ہے، اُس کا سینوگ ایک عظیم انسان بھی ہوتا ہے اور اس کا منظورِ نظر بھی جس انسان کے دل میں وہ پر بھوک بنا ہے، وہ پھول کی طرح شگفتہ ہو جاتا ہے۔ جس سے وہ موت کے خوف سے بے نیاز ہو جاتا ہے۔
- ۵- جن لوگوں نے ست سنگ میں پر بھوک کی عبادت کی وہ جہنم مرن سے خلاصی پاتے ہیں۔ وہی ہمیشہ قائم رہتے ہیں اور اعلیٰ مرتبہ حاصل کرتے ہیں۔

(22/8)

- ۱- کامل ۹ کامل ۲ جات ہے उसकी नैन में अमृत निभारा है। उस का दरशन करने से, दुनीया का पार उतारा है।
- 2- जात उस की लासानी ३ है, और पाठ कमल से प्यारे हैं। सुंदर उस का दरशन है, दरशन ने काम संवारे हैं।
- 3- सेवा भी बा-बरकत ४ है, सभ उस की खास गुलामी है। सभ में वह प्रधान भी है वह सभ का अंतरजामी है।
- 4- जिस के मन में रब बसता है, वह आनंद मनाएगा। मौत भी उस के पास न फटके, जग जग जीता जाएगा।
- 5- साधकी संगत में जो 'नानक', रब में घिघान लगाता है। है। लाफानी ५ हो जाता है, लाफानी-स्तबा ६ पाता है। ॥ २२ ॥

اُس مرد کامل کی عقل مکمل ہے، اُس کی نظر حیات افروز ہے۔
جس کا درشن کر کے ساری بُرستی کا ادھار ہو جاتا ہے

نانات گوید آنا کہ در صحبت مردانِ خدا یاد کردہ از حیا تجاوزید
یافتہ اند۔

● ۱. دانشامد ۲. پورن ۳. بامیسا ۴. برکات

کامی، کامی، کامی ۱. ۲. بامیسا ۳. ۴. برکات

ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁ ਗੁਰਿ ਦੀਆ
ਅਗਿਆਨ ਅੰਧੇਰ ਬਿਨਾਸੁ ॥
ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਸੰਤ ਭੋਟਿਆ
ਨਾਨਕ ਮਨਿ ਪਰਗਾਸੁ ॥੧॥

Slok.

The Guru has given me the
collyrium³⁰ of divine knowledge,²⁹ by
which the darkness³² of ignorance³¹ is
dispelled³³.

By God's grace³⁴, I have met³⁶ the
saint Guru and my mind, O Nanak,
is enlightened³⁵.

ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁ ਗੁਰਿ ਦੀਆ
ਅਗਿਆਨ ਅੰਧੇਰ ਬਿਨਾਸੁ ॥
ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਸੰਤ ਭੋਟਿਆ
ਨਾਨਕ ਮਨਿ ਪਰਗਾਸੁ ॥੧॥

- ਮੁੱਖ ਕਾਮਲ = (ਗੁਰ) ਗੁਰਿ 2. ਅੰਜਨ = (ਅੰਜਨ) 1.
ਗਿਆਨ (ਅੰਜਨ) 3. ਅਗਿਆਨ 4. ਭੋਟਿਆ (ਭੋਟਿਆ)
5. ਪਰਗਾਸੁ (ਪਰਗਾਸੁ) 6. ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ (ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ)
7. ਮਨਿ (ਮਨਿ) 8. ਪਰਗਾਸੁ (ਪਰਗਾਸੁ)

असटपदी

23

सलुक

स्तुङ्गुरो ने जसु इलन कुगलन कल सुर्मल नुनल
 अल कु लललु कल अललल कल लुललललल - लल नलनल ! कु कुल
 अलल लुलल कु ललल कु ललल कु ललल ललल ललल ललल ललल
 कल अललल लुलल -

गुर ने बखशा गलललन कल,
 बुह सुरलल गुरनूर१ ।
 जलल से सल अललललन कल,
 हलल अलललल हूर ।
 रल कल जलल लल लुललल२ हु ।
 संल कु लुलललल३ ललल ।
 'नलनक' लन लें नूर४ हु,
 ललल रूलन४ हु अलल ॥१॥

"मुरललल कलल ने लु सुर्मल लल - जल से लल सुलललल लललललल
 ललल ललल से लु सुर्मल लललल - लललल ललल नलनल लललललल
 लललललल

१. ललललललल । २. कलललल । ३. संललल । ४. ललललल ललल ।

ਅਸਟਪਦੀ ॥
 ਸੰਤ ਸੰਗਿ ਅੰਤਰਿ³⁷ ਪ੍ਰਭੁ
 ਡੀਠਾ³⁸ ॥
 ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਭੁ ਕਾ ਲਾਗਾ
 ਮੀਠਾ³⁹ ॥
 ਸਗਲ⁴⁰ ਸਮਿਗੀ⁴¹ ਏਕਸੁ⁴²
 ਘਟ⁴³ ਮਾਹਿ⁴⁴ ॥ ਅਨਿਕ⁴⁵
 ਰੰਗ⁴⁶ ਨਾਨਾ⁴⁷ ਦਿਸਟਾਹਿ⁴⁸ ॥
 ਨਉ ਨਿਧਿ⁴⁹ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ⁵⁰
 ਪ੍ਰਭੁ ਕਾ ਨਾਮੁ ॥
 ਦੋਹੀ⁵¹ ਮਹਿ⁵² ਇਸ ਕਾ
 ਬਿਸਾਮ⁵³ ॥
 ਸੁੰਨ ਸਮਾਧਿ⁵⁴ ਅਨਹਤ⁵⁵
 ਤਹ⁵⁶ ਨਾਦ⁵⁷ ॥

In the society of saints, I have
 seen³⁸ the Lord within³⁷ me.
 Lord's Name has become sweet³⁹
 unto me.
 All⁴⁰ the things⁴¹, which appear⁴²
 in⁴⁴ many⁴⁵ and diverse⁴⁷ colours⁴⁶ are
 in the mind⁴³ of One Lord⁴².
 The nine treasures⁴⁹ and the Nectar⁵⁰
 are Lord's Name.
 Within⁵² the human body⁵¹ itself is
 its seat⁵³.
 There is deep meditation⁵⁴ and
 melody⁵⁷ of celestial music⁵⁵
 there⁵⁶.

ਕਹਨੁ⁵⁸ ਨ ਜਾਈ ਅਚਰਜ⁵⁹
 ਬਿਸਮਾਦ⁶⁰ ॥
 ਤਿਨਿ⁶¹ ਦੇਖਿਆ⁶² ਜਿਸੁ⁶³
 ਆਪਿ⁶⁴ ਦਿਖਾਏ ॥
 ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਜਨ ਸੋਝੀ
 ਪਾਏ ॥੧॥

The wonder⁵⁹ and marvel⁶⁰ of it can
 not be narrated⁵⁸.
 He⁶¹ to whom⁶³ God Himself⁶⁴
 shows, beholds⁶² it.
 Nanak such a man obtains
 understanding.

- 1- سَنَتِ سَنَگِ اَنْتَرِ پَرِ پُجِ دِیٹھا۔ نامُ پَرِ پُجُو کا لاگا، میٹھا ۲۳
- 2- سَکَلِ سَمِگِری اِیکسُ گھٹِ مَہ۔ اِنکِ رَنگِ نانا دِرسٹاہ
- 3- نَنُہِ نَدِہِ اَنْمَرِ پَرِ پُجِ کا نامُ۔ دیہی مہہ اس کا بَسرامُ
- 4- سُنِ سَمادِہِ اَنہِتِ تہہ نَاد۔ کہنُ نہ جائی اچَرِجِ بَسماَد
- 5- تَنِ دیکھیا جَنِ آپِ دِکھائے
- نانک تِسُ جَنِ سو جی پائے
- 1-

- ۱- گورکھ سنگت میں رہ کر جس انسان نے اپنے اندر اکال پرکھ کو دیکھا ہے۔
اُسے اس کا نام پیارا لگنے لگتا ہے۔
- ۲- اُسے جگ کی ساری نعمتیں ایک پرکھو ہی موجود نظر آتی ہیں۔ اُسے ایک پرکھو ہی سے قسم قسم کے رنگ تما سے نکلے ہوئے نظر آتے ہیں۔
- ۳- اُس انسان کے شریں میں پرکھو کے ایسے نام کا قیام ہوتا ہے جو جگت کے نو خزانوں کے برابر ہے اور جو آب حیات (اُمرت اُرس) کے مترادف ہے۔
- ۴- مذکورہ بالا اوصاف کا مجسم انسان عالم شانت میں پیوست رہتا ہے۔
اور ایسا حیران کن رُس راگ (مکمل سکون) بنا رہتا ہے جو بیان نہیں ہو سکتا ہے۔
- ۵- مکمل سکون آئیہ مکمل سکون اُس شخص نے محسوس کیا جس کو پرکھو نے خود محسوس کرایا ہے۔ کیونکہ پرکھو اسے اس کا شعور بخشتا ہے۔

23
1

- 1- संतों की संगत में रहि कर, रब को मन में पाइया है।
मीठा मीठा नाम खुदा का, उस से लुतफ१ उठाइया है।
- 2- रंग बरंगी दुनियां जिस को, सूरत निआरी निआरो है।
एक खुदा बस एक खुदा के, मन में देखो सारी है।
- 3- नाम खुदा का नौ गंजीने२, खालस अमृत रब का नाम।
उस के तन में नाम बसेरा, उस के मन में हो आशाम।
- 4- उस खामोश समाधी में, अनहद भंकार समाती है।
वुह कैफीअत३ कीन बताए, खुद हैरत४ गुंम हो जाती है।
- 5- उस के दरशन पाएगा वुह, जिस को आप दिखाएगा।
जिस को खुद समझाए 'नानक' सूझ वुही कुझ पाएगा ॥१॥

"Through Saints within me God I meet
His name is sweet - superbly sweet."

● १. आनंद । २. खजान, नौ निघा । ३. समाचार,

वेरमा । ४. हैरानी ।

ਸੋ⁶⁵ ਅੰਤਰਿ⁶⁶ ਸੋ ਬਾਹਰਿ
ਅਨੰਤ⁶⁷ ॥

The⁶⁵ Infinite Lord⁶⁷ is equally within⁶⁶
and without.

ਘਟਿ ਘਟਿ⁶⁸ ਬਿਆਪਿ⁶⁹
ਰਹਿਆ ਭਗਵੰਤ⁷⁰ ॥

The Auspicious Master⁷⁰ is contained⁶⁹
in every heart⁶⁸.

ਧਰਨਿ⁷¹ ਮਾਹਿ⁷² ਆਕਾਸ⁷³
ਪਇਆਲ⁷⁴ ॥

He is in⁷² earth⁷¹, sky⁷³ and the
under-world⁷⁴.

ਸਰਬ⁷⁵ ਲੋਕ⁷⁶ ਪੂਰਨ⁷⁷
ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ⁷⁸ ॥

Of all⁷⁵ the worlds⁷⁶, he is the perfect⁷⁷
cherisher⁷⁸.

ਬਨਿ⁷⁹ ਤਿਨਿ⁸⁰ ਪਰਬਤਿ⁸¹
ਹੈ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ⁸² ॥

In forests⁷⁹, grass blades⁸⁰ and
mountains⁸¹, the Supreme Lord⁸² is
contained.

ਜੈਸੀ⁸³ ਆਗਿਆ⁸⁴ ਤੈਸਾ⁸⁵
ਕਰਮ⁸⁶ ॥

As⁸³ is His will⁸⁴ so⁸⁵ are His creatures'
acts⁸⁶.

ਪਉਣ⁸⁷ ਪਾਣੀ⁸⁸ ਬੈਸੰਤਰ⁸⁹
ਮਾਹਿ⁹⁰ ॥

The Lord is in⁸⁹ wind⁸⁷, water⁹⁰ and
fire⁸⁸.

ਚਾਰਿ ਕੁੰਟ⁹¹ ਦਹ ਦਿਸੈ⁹²
ਸਮਾਹਿ⁹³ ॥

He is permeating⁹³ the four quarters⁹¹
and the ten directions⁹².

ਤਿਸ⁹⁴ ਤੇ ਭਿੰਨ⁹⁵ ਨਹੀ ਕੋ
ਠਾਉ⁹⁶ ॥

There is no place⁹⁶ without⁹⁵ Him⁹⁴.

ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ⁹⁷ ਨਾਨਕ
ਸੁਖ⁹⁸ ਪਾਉ ॥੨॥

By Guru's grace⁹⁷ Nanak has obtained
peace⁹⁸.

- ۴۳
۲
- ۱۔ سو انتر سو باہر انت — گھٹ گھٹ پیپ رہیا بھکوت
 - ۲۔ دھرن ماہ آکاس پیال — سرب لوک پورن پر تپال
 - ۳۔ بنہ تنہ پر بربتہ ہے پابہریم — جیسی آگیا تیساکرم
 - ۴۔ یوں پانی بینسنتر مانہ — چار کنت دہ دے سماہ
 - ۵۔ تس تے بھن نہیں کوٹھاء
 - گور پرساد نامک سکھ پاء

- ۱- وہ بے انت فِصَامِ اَزَلِ اندر باہر (ہر جگہ) اور ہر ایک جسم میں موجود ہے۔
- ۲- وہ دھرتی، آکاش اور پاتال میں ہے۔ وہی کائنات کے تمام سطحوں میں موجود ہے۔ وہی تمام مخلوقات کی پالت کرتا ہے۔
- ۳- وہ پارِ برہم (لامحدود ذات) جنگل میں ہے۔ گھاس پھوس کے تنکوں میں ہے اور پریت میں ہے۔ وہ جس طرح کا حکم کرتا ہے، مخلوقات اسی طرح تعمیل کرتے ہیں۔
- ۴- وہ ہوا میں ہے۔ پانی میں ہے اور آگ میں ہے۔ وہی اطرافِ عالم یعنی دہ جہات میں سمایا ہوا ہے۔
- ۵- کوئی ایسی جگہ نہیں جہاں وہ موجود نہیں۔ لیکن اے ناک! ان تمام چیزوں کا لطف گورو کی مہربانی سے حاصل ہوتا ہے۔

(23)
2

- 1- अन्दर भी बेअंत वुही है, बाहर भी बेअंत वुही।
सभ के दिल में आप समाइआ, मन में है भगवंत वुही।
- 2- उस का जलवा १ धरती में, आकाश में है, पाताल में है।
सारे जग को पाल रहा है, जो जो जिस जिस हाल में है।
- 3- वन में वुह, परबत में वुह, तिनके में वुह सब आली है।
जो जो होता रहिता है, कब हुकम से उस के खाली है।
- 4- पानी, आग, हवा इन सभ में, अपना आप रचाता है।
चारों कूट २ में उस का जलवा १, हर सू ३ आप समाता है।
५७८ हिउ, ५८९ हिउ, ५९० हिउ ५९१ हिउ ,
५९२ हिउ ५९३ हिउ ५९४ हिउ ५९५ हिउ ,
- 5- हर जा ३ है वुह हाजर नाजर, उस को सभ में पाओगे।
'नावक' गुरु की रहमत हो, सब आप सुखी हो जाओगे ॥२॥

*Bereft of Him there is no place
Enjoy this faith through Gurus grace.*

● १. तेज, श्रंतो । २. चौहीं पासीं । ३. हर था ।

ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ
ਮਹਿ^{੧੧} ਦੇਖੁ^{੧੦} ॥
ਸਸੀਅਰ^੧ ਸੂਰ^੨ ਨਖੁਤ^੩
ਮਹਿ ਏਕੁ^੪ ॥

Behold¹⁰⁰ Him in^{੧੧} Vedas, Puranas
and Simirtis.

In the moon^੨, the sun^੩ and the
stars^੪, He, the one Lord^੫ is.

ਬਾਣੀ^੫ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਭੁ ਕੋ
ਬੋਲੈ^੬ ॥

Lord's Gurbani,^੬ every one repeats^੬.

ਆਪਿ^੭ ਅਡੋਲੁ^੮ ਨ ਕਬਹੂ^੯
ਡੋਲੈ^{੧੦} ॥

He^੭ is unwavering^੮ and wavers^{੧੦} not
ever^੯.

ਸਰਬ^{੧੨} ਕਲਾ^{੧੩} ਕਰਿ^{੧੪}
ਖੇਲੈ ਖੇਲ^{੧੫} ॥

With^{੧੪} all^{੧੨} the skill^{੧੩} He plays His
plays^{੧੫}.

ਮੋਲਿ^{੧੬} ਨ ਪਾਈਐ^{੧੭}
ਗੁਣਹ^{੧੮} ਅਮੋਲ^{੧੯} ॥

His worth^{੧੬} cannot be appraised^{੧੭}.
Priceless^{੧੮} are His merits.^{੧੯}

ਸਰਬ ਜੋਤਿ ਮਹਿ ਜਾਕੀ^{੨੦}
ਜੋਤਿ^{੨੧} ॥

Amongst all the light is His^{੨੦} Light^{੨੧}.

ਧਾਰਿ ਰਹਿਓ^{੨੨} ਸੁਆਮੀ
ਓਤਿ^{੨੩} ਪੋਤਿ^{੨੪} ॥

The Lord is holding^{੨੨} the warp^{੨੩} and
woof^{੨੪} of the world.

ਗੁਰ ਪਰਸਾਦਿ^{੨੫} ਭਰਮ^{੨੬}
ਕਾ ਨਾਸੁ^{੨੭} ॥ ਨਾਨਕ
ਤਿਨ^{੨੮} ਮਹਿ^{੨੯} ਏਹੁ
ਬਿਸਾਸੁ^{੩੦} ॥੩॥

Whose doubt^{੨੬} is dispelled^{੨੭} by
Guru's grace^{੨੫} ;—In^{੨੯} them^{੨੮}, O
Nanak, is this firm faith^{੩੦}.

੧ - ਬਿਦ ਪੁਰਾਨ ਸਮਰਤ ਮੇਰੇ ਏਕੁ — ਸਮੇਸੇ ਸੋ ਨਿਕਟ ਮੇਰੇ ਇਕੁ ੧੩

੨ - ਬਾਨੀ ਪ੍ਰਸੰਗੇ ਕੀ ਸੰਭੇ ਕੋ ਬੋਲੈ — ਆਪਿ ਆਦੁਲੁ ਨ ਕਬਹੂ ਡੋਲੈ

੩ - ਸਰਬ ਕਲਾ ਕਰਿ ਖੇਲੈ ਖੇਲ — ਮੋਲੁ ਨ ਪਾਈਐ ਗੁਣਹ ਅਮੋਲ

੪ - ਸਰਬ ਜੋਤਿ ਮੇਰੇ ਜਾਨੀ ਜੋਤ — ਧਵਾਰੁ ਰਹਿ ਆਸੁ ਮਹਿ ਓਤਿ ਪੋਤਿ

੫ - ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਭਰਮ ਕਾ ਨਾਸੁ

ਨਾਨਕ ਤਨ ਮੇਰੇ ਏਹੇ ਬਿਸਾਸੁ
-੩-

- ۱- ویدوں، پراڑوں اور سمرتیوں میں اُسی پر بھوکو دیکھو۔ چاند، سورج اور ستاروں میں وہی ایک ہے۔
- ۲- ہر ایک جاندار اسی پر بھوکے بولی بولتا ہے، لیکن وہ بذاتِ خود اپنے سبھاو میں یکساں رہتا ہے۔ اڈول رہتا ہے اور ایک رس رہتا ہے۔
- ۳- پر بھوکہ اپنی ساری قدرت کام میں لا کر جلالت کے سب کھیل تماشے کرتا ہے۔ وہ کسی مول سے نہیں ملتا ہے، کیونکہ وہ امولک گنوں اور صفوں والا ہے۔
- ۴- پر بھوکے روشنی تمام قسم کی روشنیوں میں نمودار ہے۔ وہ پر بھوکہ ہر شے کا تانا بانا ہے۔ اسی ایک پر سب کا انحصار ہے۔
- ۵- اے ناک! پر بھوکے ذات کا یقین اُن ہی انسانوں میں بس رہا ہے، جن کا مادی بھرم گورو کی مہربانی سے ٹوٹ جاتا ہے۔

(23)
3

- 1- वेद, पुरान सिमृतीओं को, हम ने देखा भाला है।
सूरज, चांद, सितारों में, उस रब का नूर उजाला है।
- 2- दुनीयां में जो बोलेगा, सो उस की बोली बोलेगा।
काहम है, बूह दाहम है, ना डोला है, ना डोलेगा।
- 3- खेल बूह खेले हर सूरत में, खेल भी उस का निभारा है।
उस के गुन अनमोल हैं सारे, मोल का किस को यारा १ है।
- 4- नूर उस का हर नूर में है, बूह भाप है नूर जमाने का।
ताना उस का, बाना उस का, मालक ताने बाने का।
- 5- गुर की रहमत जिस दम होगी, शक बाए, ईकान २ मिले।
गुर की रहमत जिस दम होगी नानक' येह ईमान ३ मिले। ३।

ہر درخشندگی درخششِ جمالیِ اوست و او ہمہ آفریدہ گانِ خود چوں

تار ویدی در آہنختہ است۔

● ۱. समरथा । २, ब्रिह विस्ववाथ । ३, यकोन ।

ਸੰਤ ਜਨਾ ਕਾ ਪੇਖੁਨ ³¹ ਸਭੁ ਬ੍ਰਹਮ ॥	In the sight ³¹ of the holy man, the Lord is in every-thing.
ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੈ ਹਿਰਦੈ ਸਭਿ ਧਰਮ ³² ॥	In the mind of the holy man, there is all faith. ³²
ਸੰਤ ਜਨਾ ਸੁਨਹਿ ਸੁਭ ³³ ਬਚਨ ॥	The holy man hears good ³³ words.
ਸਰਬ ³⁴ ਬਿਆਪੀ ³⁵ ਰਾਮ ³⁶ ਸੰਗਿ ³⁷ ਰਚਨ ³⁸ ॥	He merges ³⁶ with ³⁷ the All ³⁴ -pervad- ing ³⁵ Lord ³⁶ .
ਜਿਨਿ ³⁹ ਜਾਤਾ ⁴⁰ ਤਿਸ ⁴¹ ਕੀ ਇਹ ਰਹਤ ⁴² ॥	This is the way of life ⁴² of him ⁴¹ who ³⁹ knows ⁴⁰ the Lord.
ਸਤਿ ⁴³ ਬਚਨ ⁴⁴ ਸਾਧੂ ਸਭਿ ਕਹਤ ⁴⁵ ॥	True ⁴³ are all the words, ⁴⁴ which the saint utters. ⁴⁵
ਜੋ ਜੋ ⁴⁶ ਹੋਇ ਸੋਈ ⁴⁷ ਜੁਖ ⁴⁸ ਮਾਨੈ ⁴⁹ ॥	What ever ⁴⁶ happens, he takes ⁴⁹ that for the best. ⁴⁸
ਕਰਨ ⁵⁰ ਕਰਾਵਨਹਾਰੁ ⁵¹ ਪਭੁ ਜਾਨੈ ⁵² ॥	He deems ⁵² that the Lord is the doer ⁵¹ of deeds. ⁵⁰
ਅੰਤਰਿ ⁵³ ਬਸੈ ⁵⁴ ਬਾਹਰਿ ਭੀ ਓਹੀ ॥	He abides ⁵⁴ within ⁵³ and He is also abroad.
ਨਾਨਕ ਦਰਸਨੁ ⁵⁵ ਦੇਖਿ ਸਭ ⁵⁶ ਮੋਹੀ ⁵⁷ ॥੪॥	Nanak, on beholding His sight, ⁵⁵ every one ⁵⁶ is bewitched ⁵⁷ .

੧. - ਸੰਤ ਜਨਾ ਕਾ ਪੇਖਿਨੁ ਸੰਭੁ ਰਾਮ — ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੇ ਹਿਰਦੈ ਸੰਭੁ ਰਾਮ
੨. - ਸੰਤ ਜਨਾ ਸੰਭੁ ਰਾਮ — ਸੰਭੁ ਰਾਮ ਸੰਗਿ ਰਚਨ
੩. - ਜਨ ਜਾਤਾ ਤਿਸ ਕੀ ਰਹਤ — ਸੰਤ ਜਨਾ ਸਾਧੂ ਸਭਿ ਕਹਤ
੪. - ਜੋ ਜੋ ਹੋਇ ਸੋਈ ਜੁਖ ਮਾਨੈ — ਕਰਨ ਕਰਾਵਨਹਾਰੁ ਪਭੁ ਜਾਨੈ
੫. - ਅੰਤਰਿ ਬਸੈ ਬਾਹਰਿ ਓਹੀ — ਨਾਨਕ ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਿ ਸਭ ਮੋਹੀ

- ۱۔ سنت لوگوں کو اکال پرکھ کا جلوہ ہر طرف اور ہر جاندار میں نظر آتا ہے۔
اُن کے من میں صرف دھرم کے خیالات موجزن ہوتے ہیں۔
- ۲۔ سنت لوگ ہمیشہ اچھا کلام سُنتے ہیں، کیونکہ وہ خود اچھا کلام کرتے ہیں وہ ہر لمحہ اکال پرکھ سے وابستہ رہتے ہیں۔
- ۳۔ سنت لوگ ہمیشہ سچے وچن کرتے ہیں، کیونکہ انہوں نے سچے پرچھو کو پہچان لیا ہوتا ہے۔
- ۴۔ سنت لوگ اُس تمام کو عینِ رحمت سمجھتے ہیں، جو کچھ پرچھو کی طرف سے ہوتا ہے۔
- ۵۔ سادھو لوگوں کے اندر باہر وہی ایک پرچھو لیس رہتا ہے۔ ۱۔
نانک اُن کے درشن کر کے ساری مخلوقات مست ہو جاتی ہے۔

(23
4)

- 1- संतों की आंखों से देखो, सभ में रब का नूर मिले।
संतों के हिरदे में देखो, धरम का नूर जहूर मिले।
- 2- संतों के कानों में हरफ, जो आइया मछा आइया है।
संत रचे हैं रब में जो, सभ जग में आप समाइया है।

می نماید ہر سخن در گوش نیک
می شود بر او بہر جائے لبیک

- 3- जिस ने रब को पहिचाना, वुह सब में रहिता सहिता है।
सचे बोल सभ उस के हैं, जो कहिता है सब कहिता है।
- 4- दुनीया में जो होता है, वुह उस को मछा जानेगा।
हर कारज का करने वाला अपने रब को मानेगा।

*Whatever happens he takes in good part,
As he knows that God is at the bottom of all happening.*

- 5- अन्दर जलवा, बाहर जलवा, उस के सभ नबारे २ हैं।
मनमोहन का दरशन पा कर, 'नानक' सभ मन हारे ३ हैं ॥४॥

● १. प्रतख । २. दिश । ३. बलिहारे गए हुन।

ਆਪਿ⁵⁸ ਸਤਿ⁵⁹ ਕੀਆ
ਸਭੁ ਸਤਿ ॥
ਤਿਸੁ⁶⁰ ਪ੍ਰਭ ਤੇ⁶¹ ਸਗਲੀ⁶²
ਉਤਪਤਿ⁶³ ॥
ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ^{63*} ਤਾ⁶⁴ ਕਰੇ
ਬਿਸਥਾਰੁ⁶⁵ ॥
ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਏਕੰਕਾਰੁ⁶⁶ ॥

ਅਨਿਕ⁶⁷ ਕਲਾ⁶⁸ ਲਖੀ⁶⁹
ਨਹ ਜਾਇ ॥
ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ⁷⁰ ਤਿਸੁ ਲਏ
ਮਿਲਾਇ ॥
ਕਵਨ ਨਿਕਟਿ⁷¹ ਕਵਨ
ਕਹੀਐ⁷² ਦੂਰਿ⁷³ ॥
ਆਪੋ⁷⁴ ਆਪਿ ਆਪੁ⁷⁵
ਭਰਪੂਰਿ⁷⁶ ॥
ਅੰਤਰ ਗਤਿ⁷⁷ ਜਿਸੁ ਆਪਿ⁷⁸
ਜਨਾਏ⁷⁹ ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ⁸⁰
ਜਨ⁸¹ ਆਪਿ⁸² ਬੁਝਾਏ⁸³
॥੫॥

He Himself⁵⁸ is true⁵⁹ and true is all
that He has made.

From⁶¹ that⁶⁰ Lord has originated
the entire⁶² creation⁶³.

When it pleases⁶³ Him, then⁶⁴ does
He make the expanse⁶⁵.

If it please Him He becomes One
alone⁶⁶, then.

Manifold⁶⁷ are His powers⁶⁸, which
cannot be known⁶⁹.

He unites with Himself whomsoever
He pleases⁷⁰.

Who is near⁷¹ and who can be said⁷²
as distant⁷³ from Him ?

All by⁷⁴ Himself⁷⁴, He⁷⁵ is fully
pervading⁷⁶ everywhere.

Nanak, God causes that⁸⁰ man⁸¹ to
understand⁸³ Him⁸², whom He
instructs⁷⁹ that He Himself⁷⁸ is within⁷⁷
Him.

۱۔ آپ ستنہ کیا سبھ ست — تیں پر سبھ تے سگلی اتپت ۱/۵
۲۔ تیں بھاؤے تا کر بھٹھاؤ — تیں بھاؤے تا ایکنکار
۳۔ اُنک کلا لکھی نہہ جاع — جس بھاؤے تیں لے ملا
۴۔ کون نکٹ کون کچھ دور — آپے آپ آپ بھر پور
۵۔ انتر گت جس آپ جنائے
۵۔ نانک تیں جن آپ بھجائے

- ۱۔ پیر بھوک کی ذات فنا ہونے والی نہیں۔ جو کچھ اُس نے پیدا کیا ہے وہ بھی ہستی والا ہے۔ ماری کائنات اس پیر بھوک سے ہی نکلی ہے۔
- ۲۔ اگر پیر بھوک کی مرضی ہو تو وہ جلّت کا پھیلاؤ کر دیتا ہے اور اگر چاہے تو خود ہی تنہا رہ جاتا ہے۔
- ۳۔ پیر بھوک کی قدرت الٰہی ہے۔ اتنی الٰہی کہ جس کا بیان نہیں ہو سکتا ہے۔ وہ اپنی قدرت سے جسے چاہتا ہے اپنے ساتھ ملاتا ہے۔
- ۴۔ پیر بھوک کو کس کے نزدیک اور کس سے دُور کہا جاسکتا ہے۔ وہ ہر طرف موجود ہے۔
- ۵۔ پیر بھوک جس بشر کو خود شناسائی اور باطنی سجاو بخشتا ہے۔ اے ناک! اس بشر کو پیر بھوک سرو ویاپک کی روشنی سے نوازتا ہے۔

(23
5)

- 1- सचा है रब सचा है जो करता है सभ सचा है।
दुनीयां पैदा करने वाला आप वही रब सचा है।
- 2- जब तक उस की मरजी हो फैला येह संसार रहे।
फिर जब उसकी मरजी होगी बस खाली एक झोंकार रहे।

*As oft He wills He can expand
Or shrink to oneness on demand.*

- 3- ताकत सामहिदूद ۹ है उस की कब लिखने में आए वुह।
जिस को उस का मन चाहे खुद अपने साथ मिलाए वुह।
- 4- किस को समझे पास है येह और किस को जाने दूर है वुह।
अपने में वुह आप समाइया हर शी में भरपूर है वुह।

اُس صنم سے کون ہے نزدیک و دُور
ذَرّے ذَرّے میں اُسی کا ہے ظہور

- 5- जिस को मन के अम्बर अपनी हसती २ आप जताएगा।
राज ३ वुही समझेगा 'नानक' भेद वुही कुछ पाएगा ॥५॥

● १. बे-हद, असौम । २. होंद । ३. भेद ।

ਸਰਬ ਭੂਤ ^{83*} ਆਪਿ	Amongst all the forms ^{83*} , the Lord
ਵਰਤਾਰਾ ⁸⁴ ॥	Himself is contained ⁸⁴ .
ਸਰਬ ਨੈਨ ⁸⁵ ਆਪਿ	Through all the eyes ⁸⁵ , He Himself
ਪੇਖਨਹਾਰਾ ⁸⁶ ॥	is the beholder ⁸⁶ .
ਸਗਲ ਸਮਗ੍ਰੀ ⁸⁷ ਜਾਕਾ	The whole creation ⁸⁷ is His body ⁸⁸ .
ਤਨਾ ⁸⁸ ॥	
ਆਪਨ ਜਸ ⁸⁹ ਆਪ ਹੀ	His praise ⁸⁹ He Himself hears.
ਸੁਨਾ ॥	
ਆਵਨ ⁹⁰ ਜਾਨੁ ਇਕੁ ਖੇਲੁ ⁹¹	He has made coming and going ⁹⁰ as
ਬਨਾਇਆ ॥	a play ⁹¹ .
ਆਗਿਆਕਾਰੀ ⁹² ਕੀਨੀ	He has, rendered mammon ⁹³
ਮਾਇਆ ⁹⁴ ॥.	subservient ⁹² to Him.
ਸਭ ਕੈ ਮਧਿ ⁹⁴ ਅਲਿਪਤੋ ⁹⁵	Though midst ⁹⁴ everything He
ਰਹੈ ॥	remains unattached ⁹⁵ .
ਜੋ ਕਿਛੁ ⁹⁶ ਕਹਣਾ ਸੁ ਆਪੇ	What ever ⁹⁶ is to be said, He Himself
ਕਹੈ ॥	says.
ਆਗਿਆ ⁹⁷ ਆਵੈ ਆਗਿਆ	By His order ⁹⁷ man comes and by His
ਜਾਇ ॥	order he goes.
ਨਾਨਕ ਜਾ ⁹⁸ ਭਾਵੈ ⁹⁹ ਤਾ ¹⁰⁰	Nanak, when ⁹⁸ it pleases ⁹⁹ Him, He
ਲਏ ਸਮਾਇ ² ॥੬॥	blends ² the mortal with Himself,
	then ¹⁰⁰ .

- ੧- سَرَبِ بَهْوَتِ اَپِ وَرَتَارَا — سَرَبِ نَيْنِ اَپِ يَكْنِ نَارَا ۲۳
- ੨- سَکَلِ سَمْگَرِي جَا کَا تَنَّا — اَپِنِ جُسُ اَپِ هِي سَنَا
- ੩- اَوْنِ جَانُ اِکُ کھیلِ بُنَايَا — اَکْگِيَارِي کِينِي مَسَايَا
- ੴ- سَبْھِ کَي مَدِھِ اَلِيْتُو رَہِي — جُو کُچھ کھَنّا سَ اَپِي کَہِي
- ੵ- اَکْگِيَا اَوِي اَکْگِيَا جَاءِ
- ੶- نَانِکَ جَا بَھَاوِي تَالِي سَمَاءِ

- ۱- پیر پھو خود ہی تمام جانداروں میں بس رہا ہے۔ اُن تمام جانداروں کی آنکھوں سے خود ہی دیکھنے والا ہے۔
- ۲- جلّت کا سارا وجود پیر پھو کا شریعہ جیسا ہے۔ وہ اس کے انگ سنگ میں سمایا ہوا ہے۔ وہ اس میں اپنے آپ کی عظمت و حشمت آپ ہی سن رہا ہے۔
- ۳- پیر پھو نے جانداروں کا فرما جیسا ایک کھیل بنا رکھا ہے اور مایا کو اپنے حکم کے تابع کر دیا ہے۔
- ۴- پیر پھو سب کے درمیان بھی ہے اور سب سے علاحدہ بھی اور جو بھی حکم کرنا ہوتا ہے وہ خود ہی کرتا ہے۔
- ۵- اتنے نازک پیر پھو کے حکم جو شخص چھین لیتا ہے وہ اُس کے حکم سے مرتا بھی ہے، اگر اس کی رضا ہو تو اسے اپنی ذات میں سمیٹ لیتا ہے۔

(23/6)

- 1- जो फ़ितरत १ के अनसर २ हैं, हर अनसर में वुह आपसमाए।
सम को वुह आंखों से भांके, आप ही देखे, आप दिखाए।
- 2- सारी दुनियां उस का तन ३ है, उस का रूप निराला है।
आप करे तारोफ वुह अपनी, आप ही सुनने वाला है।
- 3- जग में आना, जग से जाना, उस ने खेल बनाइया है।
उस के एक इशारे पर, येह चलती सारी माइया है।
- 4- सम में वुह मौजूद भी है, ओर दूर भी सम से रहिता है।
जो कुछ हम तुम कहिते हैं, खुद कहिता है, खुद कहिता है।

ਆਪਣੇ ਗੁਰਮ ਵਿਚ ਤੁਹਨ ਵਾਲੀ ਮਾਇਆ ਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਹੈ ॥

- 5- आपें उस की मरजी से हम, जाएं उस की मरजी से।
जात में उस की 'नानक', आन समाए उसकी मरजी से ॥६॥

از رضایش زندگانی و ممات۔ محاذ ہر کس کی می خواہد نجات

● ۱. کورس، پرفیکٹی۔ ۲. تات (پنج مہا بھوت)۔ ۳. سرور

ਇਸ ਤੇ ਹੋਇ³ ਸੁ ਨਾਹੀ
ਬੁਰਾ⁴ ॥

ਓਰੈ⁵ ਕਹਹੁ⁶ ਕਿਨੈ ਕਛੁ
ਕਰਾ ॥

ਆਪਿ⁷ ਭਲਾ⁸ ਕਰਤੂਤਿ⁹
ਅਤਿ¹⁰ ਨੀਕੀ¹² ॥

ਆਪੇ ਜਾਨੈ ਅਪਣੇ ਜੀ¹³
ਕੀ ।

ਆਪਿ ਸਾਚੁ ਧਾਰੀ¹⁴ ਸਭ
ਸਾਚੁ ॥

ਓਤਿ¹⁵ ਪੋਤਿ¹⁶ ਆਪਨ
ਸੰਗਿ¹⁸ ਰਾਚੁ¹⁷ ॥

ਤਾਕੀ¹⁹ ਗਤਿ²⁰ ਮਿਤਿ²¹
ਕਹੀ²² ਨ ਜਾਇ ॥

ਦੂਸਰ²³ ਹੋਇ ਤ²⁴ ਸੋਝੀ²⁵
ਪਾਇ ॥

ਤਿਸ²⁶ ਕਾ ਕੀਆ³⁰ ਸਭੁ
ਪਰਵਾਨੁ²⁸ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ²⁷
ਨਾਨਕ ਇਹੁ ਜਾਨੁ²⁸ ॥੨॥

Whatever comes from Him, that³
cannot be bad⁴.

Without⁵ Him, say⁶, has any one
done anything ?

He Himself⁷ is good⁸ and very¹⁰
good¹² are His acts⁹.

He alone knows what is in His
mind¹³.

He Himself is true and true is
everything which He has stationed¹⁴.

Like warp¹⁵ and woof¹⁶, He is
merged¹⁷ with¹⁸ Himself.

His¹⁹ condition²⁰ and extent²¹ cannot
be told²².

If there were another²³ like Him,
then²⁴ he could understand²⁵ Him.

Through Guru's grace²⁷, Nanak has
come to know²⁸ this that all that He²⁹
does³⁰ must be accepted²⁸.

੧ - اِس تے ہوئے سہ ناہی بُرا — اوسے کہہ کئے کچھ کُرا ۲۳

੨ - آپ بھلا کر توت ات نیکی — آپے جانے اپنے جی کی

੩ - آپ ساچ دھاری سبھ سلج — اوت پوت آپن سنگ راج

੪ - تاکی گت مت کہی نہ جاء — دوسر ہوئے تہ سوچھی پاء

੫ - تِس کا کیا سبھ پروان

گور پر سادِ ناکت اہُ جان

- ۱۔ پرہجو کی طرف سے جو کچھ ہوتا ہے، وہ مخلوق کے لئے بُرا نہیں ہوتا ہے۔
کہو! کیا پرہجو کے بغیر کسی غیر نے کچھ کیا ہے؟
- ۲۔ پرہجو اپنی ذات میں غویہوں کا سرچشمہ ہے۔ اس کا ہر ایک کام نیک اور قابل قبول ہوتا ہے۔ وہ اپنے اسرار سے آپ ہی واقف ہے۔
- ۳۔ وہ سچا ہے۔ سُن ہے ساری موجودات، جو اس کے آسرے پر ہے، سچے ہیں۔ وہ اس میں تانے بانے کی طرح بیجوں سے سایا ہوا ہے۔
- ۴۔ وہ پرہجو کس شکل و صورت کا ہے، کتنا بڑا ہے۔ اس کا اندازہ کون کر سکتا ہے۔ اگر کوئی غیر اس کی مانند ہوتا تو شاید سمجھ میں آتا۔ مگر ایسا نہیں ہے۔
- ۵۔ پرہجو کا کیا ہوا کام تمام مخلوق کو مرغوب ہونا لازمی ہے۔ اے ناک! اُس کی پہچان تو گورو کی مہر سے ہی ہوتی ہے۔

- ۱۔ جو کُछ उस से होता है, वुह काम बुरा कब होता है।
बोचो और कीमा है किस ने, आप करे तब होता है।
*From Him no evil e'er proceeds,
He lone performeth all the deeds.*
- 2- अच्छा है रब अच्छा है, काम अच्छे हैं जो करता है।
अपने मन की आप ही जाने जो चाहे सो करता है।
- 3- सचा आप वुह सचा सब कुछ देता आप सहारा है।
जात में अपनी आप रचाइमा, ताना बाना सारा है।
- 4 - उस की हालत कौन बताए, उस का अंत न सूझेगा।
उस से बाहर कोई अगर हो, फिर वुह उस की बूझेगा।
- 5- जो कुछ भी वुह करता है, मनजूर१ समझ मकबूल१ समझ।
'नानक' गुरु की रहिमत से, तू बात येही माकूल१ समझ। ७॥

*We can only know - if the Guru were to impart the knowledge
That whatever He does is acceptable.*

● १. प्रवान । २. ठीक ।

ਜੋ ਜਾਨੈ ਤਿਸੁ ਸਦਾ^{29*}
ਸੁਖੁ ਹੋਇ ॥

He, who knows Him obtains eternal^{29*}
peace.

ਆਪਿ³⁰ ਮਿਲਾਇ³¹ ਲਏ
ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ³² ॥

The³² Lord blends³¹ him with
Himself³⁰.

ਓਹੁ ਧਨਵੰਤੁ³³ ਕੁਲਵੰਤੁ³⁴
ਪਤਿਵੰਤੁ³⁵ ॥ ਜੀਵਨ³⁶

He, in whose mind³³ the Illustrious
Lord³³ abides is wealthy³³, of high

ਮੁਕਤਿ³⁷ ਜਿਸ ਰਿਦੈ³⁸
ਭਗਵੰਤੁ³⁹ ॥

family³⁴ and honourable³⁵ and
obtains salvation³⁷ while alive³⁶.

ਧੰਨੁ⁴⁰ ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਜਨੁ⁴¹
ਆਇਆ⁴² ॥ ਜਿਸੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ⁴³
ਸਭੁ ਜਗਤੁ ਤਰਾਇਆ⁴⁴ ॥
ਜਨ ਆਵਨ ਕਾ ਇਉ⁴⁵
ਸੁਆਉ⁴⁶ ॥ ਜਨ ਕੈ ਸੰਗਿ⁴⁷
ਚਿਤਿ⁴⁸ ਆਵੈ ਨਾਉ ॥

Blessed⁴⁰, blessed, blessed is the
advent⁴² of Lord's serf⁴¹ by whose
grace⁴³, the entire world is saved⁴⁴.
The object⁴⁶ of the advent of Lord's
serf is this⁴⁵, that in the company⁴⁷
of Lord's serf the Name is
remembered⁴⁸.

ਆਪਿ⁴⁹ ਮੁਕਤੁ⁵¹ ਮੁਕਤੁ
ਕਰੈ ਸੰਸਾਰੁ⁵⁰ ॥

He Himself⁴⁹ is emancipated⁵¹ and
emancipates the world⁵⁰.

ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ⁵² ਜਨ ਕਉ
ਸਦਾ⁵³ ਨਮਸਕਾਰੁ⁵⁴ ॥੮॥

Unto that⁵² slave of the Lord, Nanak
ever⁵³, makes an obeisance⁵⁴.

॥੨੩॥

- ੨੩
੧- جو جانے تیس سدا سکھ ہوئے — آپ ملائے لئے پر بھ سوئے
੨- اوہ دھنوت کھنوت پھنوت — چوں مکت جس لئے بھگوت
੩- دھن دھن دھن جن آئیا — جس پر ساد بھ جگت تر آئیا
ੴ- جن آون کا یہی سوائے — جن کے سنگ چت آئے نائے
۵- آپ مکت مکت کرے سنسار
۸- نانک تیس جن کو سدا نمسکار

- ۱- جو بشر! پر بھوکا رضا کے آگے تسلیم خم کرتا ہے، اُسے دائمی سکھ ملتا ہے۔
پر بھوکا اسے اپنے ساتھ ملاتا ہے۔
- ۲- جس بشر کے دل میں بھگوان کا ٹھکانہ ہے، وہ جیتے جی مُکیت ہو جاتا ہے۔
وہی حقیقت میں اصلی دھن والا ہے۔ وہی اچھی فطرت اور با عزت بھی ہے۔
- ۳- جس انسان کی مہر سے سارا جگت پار ہو جاتا ہے، اُس کا اس دُنیا میں اتنا مبارک ہے۔
- ۴- ایسے ہی مردان خدا انسان کے جہنم لینے کا صحیح مقصد یہ ہے کہ سنگت میں رہ کر مخلوق پر بھوکا نام لیں۔
- ۵- وہ بندہ خدا خود مایا سے مُبرا ہوتا ہے اور وہی اپنے فیضان سے تمام عالم کو سزا دے کرتا ہے۔ ایسے مُرد کا سب کو ہمارا نمسکار ہے۔

(23/8)

- 1- जिस ने उस को जाना है, सुख सैन उसी ने पाइया है।
आप खुदा ने उस प्यारे को, अपने साथ मिलाइया है।
जिस दिल में भगवान बसे, बस जीते जी वह मुकती पाए।
ऊंचे घर का-धन वाला हो, इज्जत शान बढ़ाई पाए।
- 2- धन धन भाग २ वह आइया है, लो धन भाग वह आइया है।
जिसकी बख्शिष रहिमत ने, कुल जग को पार लगाइया है।
नाम खुदा का रोशन करने, इस दुनोआ में आइया है।
जिस ने उस को संगत पाई, दिल में नाम बसाइया है।
- 3- मुक्त है खुद भी, मुकती पाएँ, उस से खास और आम सदा।
'नानक' उस रब वाले को, प्रनाम ३ सदा, प्रनाम ३ सदा ॥८॥२३॥
- 4-
- 5- $\text{ਉਤਮਨੁਖ ਆਪ ਮਾਇਆ ਭੰਮਾ ਜਾਇ, ਜਗਤ ਨੂੰ ਭੀ ਮੁਕਤ ਕਰਾਇ,}$
 $\text{ਤੇ ਨਾਨਕ ਐਸੇ ਉਤਮਨੁਖ ਨੂੰ ਸਾਭੀ ਸਦਾ ਪ੍ਰਣਾਮੈ ॥}$

● १. बडिआई । २. खुशकिसमत । ३. नमशकारा

੨੪

ਸਲੋਕੁ ॥

⁵⁵ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਆਰਾਧਿਆ ⁵⁶
⁵⁷ ਪੂਰਾ ਜਾ ਕਾ ਨਾਉ ॥
⁵⁸ ਨਾਨਕ ਪੂਰਾ ਪਾਇਆ
⁵⁹ ਪੂਰੇ ਕੇ ਗੁਨੰ ਗਾਉ ॥੧॥

سلوک

⁵⁷ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਆਰਾਧਿਆ ⁵⁵
⁵⁹ ਨਾਨਕ ਪੂਰਾ ਪਾਇਆ ⁵⁶
⁵⁸ ਪੂਰੇ ਕੇ ਗੁਨੰ ਗਾਉ ॥੧॥

Slok.

I have meditated⁵⁶ on the Perfect⁵⁶
 Lord, perfect is whose⁵⁷ Name.

By singing⁶¹ the praise⁶⁰ of the
 perfect one⁵⁹, Nanak has obtained
 the Perfect Master⁵⁸.

असटपदी

24

सलोक्त ॥

५१६

سلوک

جس انسان نے اعلیٰ صفت والی ذات اکمل
پر جھوٹا سم کو سیر لیا، اُس کو مل گیا۔ اے ناکت !
تو بھی اُس کے گن گا۔

पूरा प्रभु स्मर, जिसका नाम पूरा है ।
द्विनानक। पूरा प्रभुपाया है, उस पूरेके गुन गाओ।

ورد کردیم از خدائے ذی کمال - نام آنکه اکمل و ہم لایزال
دایماں باشیم در ورد خدا - از طغیانش قلب را کور جلال

Let me adore the perfect one
Whose Name is perfect too;
This perfect one I have attained
His praise I must do (Peace & Teja)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ

प्रभु के बिना और कोई प्रभु नहीं, हम केवल उसी की उपासना करते हैं।

१६ मडिगार यमटि ॥ दद वरु न चरु उग ॥ गह दं उग

ਅਸਟਪਦੀ ॥

Ashtpadi.

ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕਾ ਸੁਨਿ
ਉਪਦੇਸੁ⁶² ॥Listen to the instruction⁶² of the
Perfect Guru.ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ⁶³ ਨਿਕਟਿ⁶⁴
ਕਰਿ⁶⁵ ਪੇਖੁ⁶⁶ ॥See⁶⁵ the Supreme Lord⁶³ as⁶⁶ near⁶⁴
thee.ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ⁶⁷ ਸਿਮਰਹੁ⁶⁸
ਗੋਬਿੰਦ⁷⁰ ॥At every breath⁶⁷ meditate⁶⁸ upon
the World⁶⁹ Lord⁷⁰.ਮਨ⁷¹ ਅੰਤਰ⁷² ਕੀ ਉਤਰੈ⁷³
ਚਿੰਦ⁷⁴ ॥The anxiety⁷⁴ of thy mind⁷¹ and
heart⁷² small depart⁷³.ਆਸ⁷⁵ ਅਨਿਤ⁷⁶ ਤਿਆਗਹੁ⁷⁷
ਤਰੰਗ⁷⁸ ॥ ਸੰਤ ਜਨਾ⁷⁹ ਕੀ
ਧੂਰਿ⁸⁰ ਮਨ⁸¹ ਮੰਗ⁸² ॥Abandon⁷⁷ the waves⁷⁸ of the
transient⁷⁶ desires⁷⁵ and heartily⁸¹
pray⁸² for the dust⁸⁰ of saints⁷⁹
feet.ਆਪੁ⁸³ ਛੋਡਿ⁸⁴ ਬੇਨਤੀ⁸⁵Renounce⁸⁴ thy pride⁸³, makeਕਰਹੁ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ
ਅਗਨਿ⁸⁶ ਸਾਗਰੁ⁸⁷ ਤਰਹੁ⁸⁸ ॥supplication⁸⁵ and in the saints'
society cross⁸⁸ the ocean⁸⁷ of fire⁸⁶.ਹਰਿ ਧਨ⁸⁹ ਕੇ ਭਰਿ⁹⁰
ਲੇਹੁ ਭੰਡਾਰ⁹¹ ॥With Gods' wealth⁸⁹, fill⁹⁰ thine
treasures⁹¹.ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਪੂਰੈ⁹²
ਨਮਸਕਾਰ⁹³ ॥੧॥Nanak makes obeisance⁹³ unto the
perfect⁹² Guru.

- ੧ ਪ੍ਰੇ ਕੋਰ ਕਾ ਸੁਨ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਕਟ ਕਰਿ ਪਿਕ੍ਹ
 ੨ ਸਾਸ ਸਾਸ ਸਮਰੇ ਗੋਬਿੰਦ — ਮਨ ਅੰਤਰ ਕੀ ਅਸਰੈ ਚੰਦ
 ੩ ਅਸ ਅੰਤ ਤਿਆਗੈ ਤਰੰਗ — ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੀ ਦੁਹਰੈ ਮਨ ਮੰਗ
 ੪ ਆਪ ਚੜ੍ਹੇ ਬਿਨਤੀ ਕਰੇ — ਸਾਧ ਸੰਗ ਅਗਨਿ ਸਾਗਰੇ ਤਰੇ

੫. ਨੈਰੋ ਦੁਹਰੈ ਕੇ ਬਹਰਿ ਲੈਏ ਬਿਨਤਾਰ

ਨਾਨਕ ਕੋਰ ਪ੍ਰੇ ਨਮਸਕਾਰ

- ۱- اے میرے من! پوئے اور کامل سنگورو کی تعلیمات سن اور اکال بُرکھ کو ہر جگہ نزدیک دیکھ۔
- ۲- اے بھائی! پیر بھو کو لحظ بہ لحظ یاد کر۔ اس سے تیرے من کے اندر کی فکر برٹ جائے گی۔
- ۳- اے من! ہمیشہ نہ رہنے والی چیزوں کی آتش کی لہروں کو چھوڑ اور سنتوں کے پاؤں کی خاک تلاش کر۔
- ۴- اے بھائی! غرور چھوڑ دے۔ پیر بھو سے الٹماس کر اور سادھ کے سنگ ہو کر پیر ایہوں اور بدیلوں سے آتشکدے کو عبور کر۔
- ۵- اے ناک! پیر بھو کے نام کے سمبرن سے اپنے خزانے بھر لے اور سنگورو کو نمسکار کر۔

24
1

- ۱- कामल१ गुर की बात सुणो, उपदेश बूढ़ तुम से कहिता है।
पाक खुदा परमेश्वर हरदम, पास तुमारे रहिता है।
(उपनिषद्: 'युगे मतिगुप्ति मिथिम्। सृष्ट, उभारल युम्भ हुं, उर सं' तेरे जल रे देख। "
- 2- हरदम सब को, याद करो, हक नाम से दिल मसरुकर करो।
मन की चिंता दूर करो, यूँ मन की चिंता दूर करो।
- 3- मौजें तेज हवस३ की छोड़ो, करती हैं दिलगोर४ येही।
संतों के कदमों की मांगो, भूल, कि हे भक्तसीर५ येही।
- 4- सब से अपनी हाजत६ मांगो, दूर अपना पिदार७ करो।
साधों की संगत में तैरो, भाग का दरया पार करो।
- 5- ले ले कर रहानी दोलत८, माल खजाने भरते जाओ।
'नानक' कामल गुर को तुम, प्रनाम९ हमेशा करते जाओ। १॥

سہو زبیر سایہ لطف تمام - مرشد حق کو کرو نانک سلا

१. पूरा, पूरन। २. प्रफुलत। ३. लालसा। ४. उदास, दुखी

ਖੇਮ⁹¹ ਕੁਸਲ⁹⁵ ਸਹਜ⁹⁶
ਆਨੰਦ⁹⁷ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ
ਭਜੁ⁹⁸ ਪਰਮਾਨੰਦ¹⁰⁰ ॥

By meditating⁹⁸ on God, the Supreme
Joy¹⁰⁰, in the company of saints thou
shalt have salvation⁹⁵, happiness⁹⁶,
calmness⁹⁶ and bliss⁹⁷.

ਨਰਕ¹ ਨਿਵਾਰਿ²
ਉਧਾਰਹੁ³ ਜੀਉ⁴ ॥ ਗੁਨ⁵
ਗੋਬਿੰਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤ⁶ ਰਸੁ⁷
ਪੀਉ⁸ ॥

Quaff⁹ the ambrosial⁷ essence⁸ of
Lord's praise⁵ and thou shalt avoid¹
hell² and save⁴ thy soul³.

ਚਿਤਿ¹⁰ ਚਤਵਹੁ¹¹
ਨਾਰਾਇਣ¹³ ਏਕ ॥ ਏਕ
ਰੂਪ¹⁴ ਜਾਕੇ¹⁵ ਰੰਗ¹⁶
ਅਨੇਕ¹⁷ ॥

In thy mind¹⁰ remember¹² the One
Pervading Lord¹³, who¹⁵ has one
form¹⁴ and many¹⁷ manifestations¹⁶.

ਗੋਪਾਲ¹⁸ ਦਾਮੋਦਰ²⁰
ਦੀਨ²¹ ਦਇਆਲ²² ॥
ਦੁਖ²³ ਭੰਜਨ²⁴ ਪੂਰਨ²⁵
ਕਿਰਪਾਲ²⁶ ॥

He is the World¹⁷ Cherisher¹⁸, the
Holder of universe¹⁹ in His belly²⁰,
Kind²² to the poor²¹, Destroyer²⁴ of
pain²³ and perfectly²⁵ merciful²⁶.

ਸਿਮਰਿ²⁸ ਸਿਮਰਿ ਨਾਮੁ
ਬਾਰੰਬਾਰ²⁷ ॥

Remember²⁸, remember the Name
over and over again²⁷.

ਨਾਨਕ ਜੀਅ²⁹ ਕਾ ਇਹੈ
ਅਧਾਰ³⁰ ॥੨॥

Nanak, it is the only support³⁰ of
the soul²⁹.

੧ - ਕਹਿਮ ਕੁਲ ਸੋਚ ਅਨੰਦ - ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਭੋਜ ਪ੍ਰਿਯਾਨੰਦ ੨੯

੨ - ਨਰਕ ਨਾਰਾਇਣ ਭੰਜਨ - ਗੁਨ ਗੋਬਿੰਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸ ਪੀਉ

੩ - ਚਿਤ ਚਤਵਹੁ ਕਿਰਪਾਲ - ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਪੂਰਨ

੪ - ਗੋਪਾਲ ਦਾਮੋਦਰ ਦੀਨ - ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਪੂਰਨ

੫ - ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਨਾਮੁ ਬਾਰੰਬਾਰ

੬ - ਨਾਨਕ ਜੀਅ ਕਾ ਇਹੈ ਅਧਾਰ

- ۱۔ اے بجائی! سادہ سنگت میں دائمی سکھ کے خزان پر سچو کا نام چپ۔ اس سے دائمی سکھ، آرام زندگی اور اطمینان قلب حاصل ہوگا۔
- ۲۔ اے بجائی! گوہند کے گن گا اور گوہند نام امرت کا درس پی لے۔ اس سے دلی عزت و قدر کے اپنی زندگی بچا لے۔
- ۳۔ جس ذات واحد نالین کے بیشمار رنگ ہیں اُس میں محو ہو کر اس کا نام سہر۔
جس سے اُس کو یاد کرو۔ نالین ایک تہا رہے۔ روپ ہے اُس کا ایک فقط۔ گورنگارنگ پسار ہے۔
- ۴۔ مفلسوں پر رحم کرنے والا کوپال دامودر دکھوں کا ناس کرنے والا سب میں حاضر و ناظر ہے۔ وہ مہر کا سر شپہ ہے۔
- ۵۔ اس کا نام بار بار یاد کر۔ اے ناکت! بندوں کی زندگی کا سہارا ہی نام ہے۔
دروکن نام خدا بار بار۔ ناکتا تا زندگی یابد قرار (گیانی نہال سنگھ عقیق)

$$\left(\frac{24}{2}\right)$$

- 1- چن کرو تو م ایش منامو، سوب پامو اماند رھو ।
سنتوں کی संगत में रह का, नाम जपो खुसंद रहो ।
 - 2- अमृत रस है हमद खुदा को, येह अमृत तुम पीते जाओ ।
मुक्ती पाए रह २ तुमारी, दोख ३ के नखदीक न भापी ।
 - 3- दिल से उस की याद करो, नाराइन एक तुमारा है ।
रुप है उस का एक फकत ५, जो रंगा रंग पसारा ६ है ।
 - 4- उस की मेहर ७ गरीबों पर दमोदर बूह, गोपाल है बूह ।
सब के दुख बूह दूर करे, रहिमत में अैन कमाल है बूह ।
- گوپال اور دامودر پر سچو کے صفتی نام ہیں۔

- 5- सिमरन कर लो, सिमरन कर लो, नाम जपो हर बार येही ।
ओ ८ का है असाय येह 'नानक' जी का है असाय येही ॥२॥

اور کن نام خدا بار بار۔ ناکتا تا زندگی یابد قرار (عقیق دہلوی)

● ۱. खुश । २. आतमा । ३. नरक । ४. उसतती । ५. इह आतर ।

६. कैलाश । ७. वसुधा । ८. मन ।

ਉਤਮ³¹ ਸਲੋਕ³² ਸਾਧ ਕੇ
ਬਚਨ³³ ॥

ਅਮੁਲੀਕ³⁴ ਲਾਲ³⁵ ਏਹਿ
ਰਤਨ³⁶ ॥

ਸੁਨਤ ਕਮਾਵਤ³⁷ ਹੋਤ
ਉਧਾਰ³⁸ ॥

ਆਪਿ³⁹ ਤਰੈ⁴⁰ ਲੋਕਹ⁴¹
ਨਿਸਤਾਰ⁴² ॥

The saints' words³³ are the sublime³¹
hymns³².

Invaluable³⁴ are these rubies³⁵ and
gems³⁶.

He who hears them and acts³⁷
thereon, is saved³⁸.

He swims⁴⁰ himself³⁹ and floats⁴³
other people⁴¹.

ਸਫਲ⁴³ ਜੀਵਨੁ⁴⁴ ਸਫਲੁ
ਤਾਕਾ ਸੰਗੁ⁴⁵ ॥ ਜਾਕੈ ਮਨਿ

ਲਾਗਾ⁴⁶ ਹਰਿ ਰੰਗੁ⁴⁷ ॥

ਜੇ ਜੈ⁴⁸ ਸਬਦੁ ਅਨਾਹਦੁ⁴⁹
ਵਾਜੈ⁵¹ ॥

ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ⁵² ਅਨਦ ਕਰੈ⁵³
ਪ੍ਰਭੁ ਗਾਜੈ⁵⁴ ॥

ਪ੍ਰਗਟੈ⁵⁵ ਗੁਪਾਲ ਮਹਾਂਤ⁵⁶
ਕੈ ਮਾਥੇ⁵⁸ ॥

ਨਾਨਕ ਉਧਰੈ⁵⁷ ਤਿਨ ਕੈ⁶⁰
ਸਾਥੇ⁵⁹ ॥੩॥

Fruitful⁴³ is his life⁴⁴ and profitable
his company⁴⁵, whose heart is
imbued⁴⁶ with God's love⁴⁷.

Hail⁴⁸, hail unto him for whom the
celestial music⁴⁹ plays⁵¹.

He continually hears⁵² it, makes
merry⁵³ and proclaims⁵⁴ Lord's praise.

The Lord manifests⁵⁵ Himself on the
brow⁵⁶ of the pious persons⁵⁸.

Nanak is saved⁵⁷ in their⁶⁰
company⁵⁹.

੧. اُتم سلوک سادہ کے بچن اُمَلِیک لال ایہہ رتن ۲۲

੨. سنت کماوت ہوت اُدھار آپ ترے لوکہ نِسْتار

੩. سچل چوں سچل تانگ سچل جاکے من لاگا ہر رنگ

ੴ. جے جے سب اُنابد واجے سُن سُن اُنند کرے پر بھجے

ੵ. پر گئے گُوپال مہانت کے ماثے

نَانک اُدھرے تِن کے ساتھ

੧-)

- ۱۔ سادھ (گورو) کے ارشادات حمد و ثناء کی سبب سے اچھی باغی ہیں۔ یہ انمول لعل اور بیش بہا رتن ہیں۔
- ۲۔ گورو کے انمول اقوال سنکر اور انہیں ہمزو ذہن بنائے کلیان نصیب ہوتا ہے۔ اور وہ لوگوں کو پار اُتارا کرتے ہیں۔
- ۳۔ جس بشر کے من میں پر بھوکا پریم گھر کر لیتا ہے۔ اُس کی زندگی با مقصد بن جاتی ہے۔ اُس کی سنگت میں دوسرے لوگوں کی سڑا دیں پوری ہو جاتی ہیں۔
- ۴۔ اُس کے اندر انتہائی یکسوئی کا عالم پیدا ہوتا ہے جس میں فتح کی صدا (چڑھ دی کلاں کی رور) چلتی ہے۔ جسے محسوس کر کے خوشی حاصل ہوتی ہے۔
- ۵۔ گوبال (پر بھوکا جی) اونچی عظمت والے بندے کے ماتھے پر ظاہر ہوتے ہیں۔ اے ناکہ ایسے بندے کے ساتھ اور کئی انسانوں کا بیڑا پار ہو جاتا ہے۔

24
3

- 1- پاک शलोकों जैसे मंतर, तू साधों के बोल समझ।
बेश बहा१ येह हीरे हैं, तू लाल उन्हें मनमोह समझ। ५
"The word of saints are hymns on earth
The purest gems of priceless worth."
- 2- सुन सुन कर जो लाएँ ममल में, साखर मुक्ती पाएगा। २
पार बुह खुद भी जाएगा, श्रीरों की पार लगाएगा।
- 3- मछा उस का जोना है, श्रीर मछी उस की संगत है।
बे यकरंग२ हो मेसा जिस के मन पर रब की रंगत है।
- 4- जे जे की सावाज हों गैबी३, नगमे४ सुनता जाए बुह।
सुन सुन कर खुश हो कर, उस दाता के गुन गाए बुह।
- 5- बाहिर५ जिस के माथे रबका, नूरानी चमकारा हो।
उस का साथी हो जा 'नानक', फिर तेरा छुटकारा हो। ३॥

*God radiates from the brow of the saint;
and all who follow him are saved.*

● १. ममुस। २. शक रंग। ३. गुपत। ४. मधुर संगीत। ५. प्रवट।

ਸਰਨਿ ਜੋਗੁ⁶⁰ ਸੁਨਿ ਸਰਨੀ ਆਏ ॥ Hearing that God is able to give shelter⁶⁰, I have come to seek His shelter.
 ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ⁶¹ ਪ੍ਰਭ ਆਪ⁶² ਮਿਲਾਏ⁶³ ॥ Showing His mercy⁶¹, the Lord has united⁶² me with Himself⁶³.
 ਮਿਟਿ ਗਏ ਬੈਰ⁶⁴ ਭਏ ਸਭ ਰੇਨ⁶⁵ ॥ My enmity⁶⁴ is gone and I have become the dust⁶⁵ of all.
 ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਲੇਨ⁶⁶ ॥ In the saints company I have obtained⁶⁶ the Nectareous Name.
 ਸੁਪ੍ਰਸੰਨ⁶⁷ ਭਏ ਗੁਰਦੇਵ⁶⁸ ॥ The Divine⁶⁸ Guru is well-pleased⁶⁷ with me and the service⁷⁰ of the servant has borne fruit⁶⁹.
 ਪੂਰਨ⁶⁹ ਹੋਈ ਸੇਵਕ ਕੀ ਸੇਵ⁷⁰ ॥ By hearing Lord's⁷⁶ Name and repeating⁷⁵ it with my tongue⁷⁴, I have become freed⁷³ from worldly entanglements⁷¹ and sins⁷².
 ਆਲ ਜੰਜਾਲ⁷¹ ਬਿਕਾਰ⁷² ਤੇ ਰਹਤੇ⁷³ ॥ ਰਾਮ⁷⁶ ਨਾਮ ਸੁਨਿ ਰਸਨਾ⁷⁴ ਕਹਤੇ⁷⁵ ॥ By⁷⁷ His grace⁷⁸, the Lord has shown⁸⁰ mercy⁷⁹ unto me.
 ਕਰਿ⁷⁷ ਪ੍ਰਸਾਦੁ⁷⁸ ਦਇਆ⁷⁹ ਪ੍ਰਭਿ ਧਾਰੀ⁸⁰ ॥ Nanak, my merchandise⁸² has safely arrived⁸¹.
 ਨਾਨਕ ਨਿਬਹੀ⁸¹ ਖੇਪ⁸² ਹਮਾਰੀ ॥੪॥

੧. ਸਰਨ ਜੋਗੁ ਸੁਨਿ ਸਰਨੀ ਆਏ — ਕਰਿ ਕਰਪਾ ਪਰਿਭ ਸਪ ਆਏ
 ੨. ਮਿਲ ਗਏ ਮਿਰਜੇ ਬਿਰਧਿਨ — ਅਮਰਿਤ ਸਾਧ ਸੰਗ ਲਿਨ
 ੩. ਸੁਪ੍ਰਸੰਨ ਬਯੋ ਗੁਰਦੇਵ — ਪੂਰਨ ਹੋਈ ਸੇਵਕ ਕੀ ਸੇਵ
 ੪. ਆਲ ਜੰਜਾਲ ਬਿਕਾਰੇ ਰਹਿੰਦੇ — ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੁਨਿ ਰਸਨਾ ਕਹਿੰਦੇ
 ੫. ਕਰਿ ਪ੍ਰਸਾਦੁ ਦਇਆ ਪ੍ਰਭਿ ਧਾਰੀ
 ਨਾਨਕ ਨਿਬਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਮਾਰੀ
 -੪-

- ۱۔ اے پرہنجو! یہ جان کر کہ تم اپنے در پر آئے ہوئے لوگوں کی دستگیری کرتے ہو۔ ہم تمہارے در پر حاضر ہوئے تھے۔ تم نے مہر کی اور اپنے ساتھ ملایا۔
- ۲۔ اے پرہنجو! اب ہمارا احساسِ غیریت اور جذبہٴ مخلصیت (دشمنی) دور ہو گیا۔ ہم سب لوگوں کے خاکِ پا بن گئے۔ اب ہم سادہ سنگت میں شامل ہو کر امر نام چیتے ہیں۔
- ۳۔ ستگی ہو جی ہم پر غوش ہیں۔ اب ہم محسوس کر رہے ہیں کہ ہم سب سیوکوں کی سیوا پر روان چڑھ گئی ہے۔
- ۴۔ اے پرہنجو! اب ہم گھر کے دھندوں اور بُرائیوں کے پنجال سے آزاد ہو گئے ہیں۔ تیر نام سُنے ہیں اور زبان سے بیان کرتے ہیں۔
- ۵۔ اے نانک! پرہنجو نے اپنا کرم کر کے ہم پر مہر کی ہے اور ہمارا کیا ہوا سودا (بیوپار) بارگاہِ الہی میں قبول ہو گیا ہے۔

(24
4)

- 1- सुन कर पुणतीवान१ खुदा को, पुणतीवान१ बनाइमा है ।
उस ने फबल२ कीमा है श्रीसा अपने साथ मिलाइमा है ।
- 2- बेर भदावत३ छूटे सारे खाक में हो कर जीता हूँ ।
संतों की संगत में रहि कर नाम का अमृत पीता हूँ ।
- 3- देख के मेरी सेवा को गुरदेव मेरे खुरसंद४ हुए ।
सेवा मेरी पूरी उतरी सेवक को आनंद हुए ।

The Gurus now with pleasure moved

The servant's Service is APPROVED

- 4- नाम खुदा का सुनने से श्रीर नाम खुदा का कहिने से ।
छूटे सभ अंजालों से श्रीर पाप कपट में रहिने से ।
- 5- अपने गुर की रहमत से येह बखशिश खास जरूर हुई ।
'नानक' खेप५ हमारी सारी पहुंची पर मनजूर हुई । ४।

لطفِ خدا برستی شاملِ مائتہ۔ ناناک گوید، مابد گاہ او پذیرفتہ شدہ ایم۔
I was able to complete my journey and bring my cargo to haven.

۴. پرسنن ।

۳. کھلی، پُجی ।

ਪਭ ਕੀ ਉਸਤਤਿ⁸⁸ ਕਰਹੁ
ਸੰਤ ਮੀਤ⁸⁹ ॥ ਸਾਵਧਾਨ⁹⁰
ਏਕਾਗਰ ਚੀਤ⁹¹ ॥
ਸੁਖਮਨੀ ਸਹਜ⁹² ਗੋਬਿੰਦ⁹³
ਗੁਨ⁹⁴ ਨਾਮ ॥

Sing the praise⁸⁸ of the Lord, O
friendly⁸⁹ saints, with altness⁹⁰ and
single-mindedness⁹¹.

In the Sukhmani are peace⁹², Lord's⁹³
praise⁹⁴ and Name.

ਜਿਸੁ ਮਨਿ ਬਸੈ⁹⁵ ਸੁ⁹⁶ ਹੋਤ
ਨਿਧਾਨ⁹⁷ ॥
ਸਰਬ ਇਛਾ⁹⁸ ਤਾਕੀ⁹⁹
ਪੂਰਨ¹⁰⁰ ਹੋਇ ॥
ਪ੍ਰਧਾਨ¹⁰¹ ਪੁਰਖ¹⁰² ਪ੍ਰਗਟ¹⁰³
ਸਭ¹⁰⁴ ਲੋਇ¹⁰⁵ ॥

He⁹⁵, within whose mind it abides⁹⁶
becomes wealthy⁹⁷.

All his⁹⁸ desires⁹⁹ are fulfilled¹⁰⁰.

He becomes the most¹⁰¹ distinguished
man¹⁰² and gets renowned¹⁰³ in the
entire¹⁰⁴ world¹⁰⁵.

ਸਭ ਤੇ ਉਚ¹⁰⁶ ਪਾਏ
ਅਸਥਾਨ¹⁰⁷ ॥

He obtains the highest¹⁰⁶ place¹⁰⁷ of all.

ਬਹੁਰਿ¹⁰⁸ ਨ ਹੋਵੇ ਆਵਨ
ਜਾਨ¹⁰⁹ ॥

He does not, again¹⁰⁸, come and go¹⁰⁹.

ਹਰਿ ਧਨੁ¹¹⁰ ਖਾਟਿ¹¹¹ ਚਲੈ¹¹²
ਜਨੁ¹¹³ ਸੋਇ¹¹⁴ ॥ ਨਾਨਕ
ਜਿਸਹਿ¹¹⁵ ਪਰਾਪਤਿ¹¹⁶
ਹੋਇ ॥੫॥

Nanak, the¹¹⁰ man¹¹¹ who¹¹² obtains¹¹³
the Sukhmani, departs¹¹⁴ after earning¹¹⁵
the wealth¹¹⁶ of God's Name.

- ۲۴/۵ - ۱۔ پیر کی اُستتِ کَرہُ سُنّتِ مِیت — ساودھان ایکاگر چیت
- ۲۔ سُکھنِی سہج گوبند گُن نام — جسُ مَن بے سہ ہوتِ ندھان
- ۳۔ سَرَب اچھا تاکی پورن ہوئے — پُر دھان پُر کھ پُر گٹ سبھ لوء
- ۴۔ سبھ تے اوچ پاءِ اُستھان — بھرنہ ہوئے آون جان
- ۵۔ ہر دھن کھاٹ چلے جن سوع
- ۵۔ نانک چسہہ پراپت ہوئے

- ۱۔ اے سنت دوستو! تم اپنے من کو بڑی مرکزیت اور یکسوئی کے ساتھ ایک نشان پر قائم کر کے اکال پر سکھ کی حمد و ثناء کرو۔
- ۲۔ پر سکھ کی صفت و صلاح اور اس کا نام یکسوئی کا باعث ہے، اور سکھوں کی مٹی ہے۔ جس کے من میں نام نہ بستا ہے۔ وہ اوصاف کا خزانہ ہو جاتا ہے۔
- ۳۔ اُس انسان کی تمام اُمیدیں پوری ہو جاتی ہیں، اور وہ سب سے بڑا پردھان ہو جاتا ہے۔ اور سارے عالم میں مشہور ہو جاتا ہے۔
- ۴۔ اُس انسان کو اونچے سے اونچا درجہ ملتا ہے اور اُس کے آواگون کا پیکر ختم ہوتا ہے۔
- ۵۔ اے نانا! جس انسان کو درگاؤ الہی سے یہ بخشش (دات) ملتی ہے۔ وہ پر سکھ کا نام روپی دھن کہا کر اس جگت سے چلا جاتا ہے۔

(24/5)

- आओ प्यारे संतो आओ, मालक के गुन गाएँ हम ।
 एक खुदा को याद करें, और उस पर ध्यान जमाएँ हम ।
- 1- 'सुखमनी' जिस में धीरज हमद, और नाम खुदा का आश्मा है ।
 जिस के मन में बस जाए, गंजीना उस ने पाश्मा है ।
 - 2- जो जो मन की खाहिश है, वह हासल करता जाता है ।
 बनता है प्रधान वही, और जग में सुहरत पाता है ।
 - 3- सभ से आली, सभ से ऊंचा, औस रुखा पाता है ।
 जिस में काश्म रहिता है, वह माता और न जाता है ।
 - 4- 'सुखमनी' औसी निग्रामत है, जो 'नानक' उस को पाएगा ।
 बोलत रब के नाम की ले कर, वह दुनियां से जाएगा ॥५॥

5-

वह सेवक हरि धन कमाकर छे चले हैं ।
 सुखमनी में शान्ति गोबिन्द के नाम के गुण हैं ।

५. उत्तम वस्तु ।

● १. खजाना (नाम दा खजाना) । २. कीरती, प्रसिधता । ३. पदवी ।

ਖੇਮ¹⁴ ਸਾਂਤਿ¹⁵ ਰਿਧਿ¹⁶
ਨਵਨਿਧਿ¹⁷ ॥ ਬੁਧਿ¹⁸
ਗਿਆਨੁ¹⁹ ਸਰਬ²⁰ ਤਹ²¹
ਸਿਧਿ²² ॥

ਬਿਦਿਆ²³ ਤਪੁ²⁴ ਜੋਗੁ²⁵
ਪ੍ਰਭ ਧਿਆਨੁ²⁶ ॥
ਗਿਆਨੁ²⁷ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ²⁸ ਉਤਮ²⁹
ਦਿਸਨਾਨੁ³⁰ ॥

ਚਾਰਿ ਪਦਾਰਥ³¹ ਕਮਲ³²
ਪ੍ਰਗਾਸ³³ ॥
ਸਭ³⁴ ਕੈ ਮਧਿ³⁵ ਸਗਲ³⁶
ਤੇ ਉਦਾਸ³⁷ ॥
ਸੰਦਰੁ³⁸ ਚਤੁਰੁ³⁹ ਤਤ⁴⁰ ਕਾ
ਬੋਤਾ⁴¹ ॥

ਸਮਦਰਸੀ⁴² ਏਕ⁴³
ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੇਤਾ⁴⁴ ॥
ਦਿਹ ਫਲ⁴⁵ ਤਿਸੁ⁴⁶ ਜਨ⁴⁷
ਕੈ ਮੁਖਿ⁴⁸ ਭਨੇ⁴⁹ ॥ ਗਰ
ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਬਚਨ⁵⁰
ਮਨਿ⁵¹ ਸੁਨੇ⁵² ॥੬॥

Repose¹⁴, peace¹⁵, wealth¹⁶, nine
treasures¹⁷, understanding¹⁸, divine
knowledge¹⁹, all²⁰ the immediate²¹
occult powers²²;

Learning²³, penance²⁴, union²⁵ with
and meditation²⁶ on the Master,
the exquisite²⁷ divine. Insight²⁷, the
excellent²⁹ ablutions³⁰;

The four cardinal boons³¹, the
blossoming³² of the heart lotus³²;
Detachment³⁴ from all³⁵ things thou
in the midst³⁴ of them all³⁷;

Beauty³⁸, shrewdness³⁹, knower⁴¹ of
reality⁴⁰;

Impartial looker⁴² and the beholder⁴⁴,
of one God⁴³.

These gifts⁴⁵ are obtained by the⁴⁶
man⁴⁷, who with his mouth⁴⁸ recites⁴⁹
the Sukhmani and heartily⁵¹ hears⁵²
Guru Nanak's hymns⁵⁰ in praise of
God's Name.

- ੴ
੧- ਕਹਿਮ ਸਾਨੰਤ ਰੋਦ ਨੋ ਨਿਰੋ — ਬੁਧ ਗਿਆਨੁ ਸਰਬ ਤਹ ਸਿਧਿ
੨- ਬਿਦਿਆ ਤਪੁ ਜੋਗੁ ਪ੍ਰਭ ਧਿਆਨੁ — ਗਿਆਨੁ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਅਤਮ ਅਨਾਨੁ
੩- ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ ਕਮਲ ਪ੍ਰਗਾਸ — ਸਭ ਕੈ ਮਧਿ ਸਗਲ ਤੇ ਉਦਾਸ
੪- ਸੰਦਰੁ ਚਤੁਰੁ ਤਤ ਕਾ ਬੋਤਾ — ਸਮਦਰਸੀ ਏਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੇਤਾ
੫- ਦਿਹ ਫਲ ਤਿਸੁ ਜਨ ਕੈ ਮੁਖਿ ਭਨੇ — ਗਰ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਬਚਨ ਮਨਿ ਸੁਨੇ
੬- ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਪਨ ਮਨੁ

اَللّٰهُمَّ سَكِّنْ قَلْبَہٗ قُوَّتِ اعْجَازِہٖ نُوْخِ زَانِہٖ عَقْلِہٖ عِرْفَانِہٖ
اور تمام کرامات اس بشر میں آجاتی ہیں۔

۲۔ علم، تپسیا، قُربِ الہی، پرکھبو کا دھیان، گیان اور پوتر تیرتھوں کا اُتھان

۳۔ چار نعمتیں ۷۷ درجہ، اُرتھ، کام، موکھش، دل کے کتول کا کھلنا، سب
میں پہنچے ہوئے سب سے اگت تھلگ رہنا۔

۴۔ خوبصورت، دانشمند اور جگت کے حقیقی مالک کا محرم، سب کو ایک
جیسا جاننا، سب کو ایک نظر سے دیکھنا۔

۵۔ مذکورہ بالا تمام پھل، اے نانت! اُس بشر کے اندر آسیتے ہیں۔ جو رہے
گورو (مرشد) کے ارشادات پر عمل کرتا ہے اور پرکھبو کا نام مہنہ سے بولتا ہے اور دل بگاڑتا ہے۔

24
6

- 1- उस को सुख आनंद मिले, नौ गंजीने १ दीलत भी ।
अकल २ बड़े और इलम ३ बड़े, बुह पाए जोर करामत ४ भी ।
- 2- गिआन मिले, और बुह ५ कमाएँ, योग भी, रब का ध्यान भी हो ।
हासल हो इरफान ३ भी उस को पाकीजा इशानान ६ भी हो ।
- 3- चार मुरादे ७ हासल हों और नूर से मन भरपूर रहे ।
सम के अन्दर रहि कर भी बुह लाग लपट से दूर रहे ।
- 4- हुसन मिले चतुराई भी, और असल हुकीकत जाने बुह ।
सम को एक नजर से देखे, सम को यकसाँ माने बुह ।
- 5- 'सुखमनी' दिन से पढ़ने वाला, येह सारे फल पाएगा ।
गुरु 'नानक' से नाम की महिमा, सुन कर धिमान जमाएगा ६ ।

ملاحظہ کیجئے، سری گورو ارجن دیو جی مہاراج نے اس بند میں اپنے اختیار کردہ
تخلص کی بجائے گورو نانتک (गुरु नानक) سے ان بچنوں کو منسوب کیا ہے۔

۱. نئی نیما۔ ۲. بوہی۔ ۳. گیان۔ ۴. بھمتکار۔ ۵. سنجم،
تپ۔ ۶. پবیتار ایشانان۔ ۷. چار پدارتھ۔ ۸. ایک سمان۔

ਇਹੁ ਨਿਧਾਨੁ⁵³ ਜਪੈ⁵⁴
ਮਨਿ⁵⁵ ਕੋਇ⁵⁶ ॥

ਸਭ ਜੁਗ⁵⁷ ਮਹਿ⁵⁸ ਤਾਕੀ
ਗਤਿ⁵⁹ ਹੋਇ ॥

ਗੁਣ⁶⁰ ਗੋਬਿੰਦ⁶¹ ਨਾਮ
ਧੁਨਿ⁶² ਬਾਣੀ⁶³ ॥ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ
ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਬਖਾਣੀ⁶⁴ ॥

Let any one⁵⁶ meditate⁵⁴ heartily⁵⁵
on this Name treasure⁵³.

In⁵⁸ all the ages⁵⁷ he shall obtain
salvation⁵⁹.

This composition⁶⁴ is the praise⁶⁰ of
the world⁶¹ Lord⁶² and the
recitation⁶³ the Name of which the
Simirtis, Shashtras and Vedas
speak⁶⁵.

ਸਗਲ⁶⁶ ਮਤਾਂਤ⁶⁷ ਕੇਵਲ⁶⁸
ਹਰਿ ਨਾਮ ॥

ਗੋਬਿੰਦ⁶⁹ ਭਗਤ⁷⁰ ਕੈ ਮਨਿ
ਬਿਜ੍ਯਮ⁷¹ ॥

ਕੋਟਿ⁷² ਅਪ੍ਰਾਧ⁷³ ਸਾਧ
ਸੰਗਿ⁷⁴ ਮਿਟੈ⁷⁵ ॥

The essence of ali⁶⁶ the religions⁶⁷ is
the God's Name, alone⁶⁸.

It abides⁷¹ in the mind of Lord's⁶⁹
devotee⁷⁰.

Millions⁷² of sins⁷³ are effaced⁷⁴ in
the saints guild⁷⁵.

ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ⁷⁶ ਤੇ ਜਮ⁷⁷ ਤੇ
ਛੁਟੈ⁷⁸ ॥

ਜਾ ਕੈ ਮਸਤਕਿ⁷⁹ ਕਰਮ⁸⁰
ਪ੍ਰਭਿ ਪਾਏ ॥ ਸਾਧ ਸਰਣਿ⁸⁰
ਨਾਨਕ ਤੇ ਆਏ ॥੨॥

By saint's mercy⁷⁶, man escapes⁷⁸
the death's courier⁷⁷.

They, on whose brow⁷⁹, the Lord
has recorded such destiny⁸⁰, have, O
Nanak entered the saints sanctuary⁸⁰.

੧ - اِهْ نِدَھَانُ جَپَے مَنِ کُوے — سَبحِ جَگِ مَہِ تَاکِی گَٹِ ہُوے

੨ - گُنِ گوبِندِ نامِ دُھنِ بَانِی — سِمرِتِ سَاسِترِ بُیدِ بَکھَانِی

੩ - سَکَلِ مَتَانِٹِ کِیولِ ہِرِ نامِ — گوبِندِ جَگَٹِ کَے مَنِ بِسَرم

੪ - کوٹِ اِپِرادھِ سَنگِ سَنگِ مِٹے — سَنٹِ کِریا تے جَم تے چھٹے

੫ - جَا کَے مَسْتِکِ کِرمِ پِربھِ پائے

سادھ سَرَنِ نَانک تے آئے

- ੨ -

- ۱۔ جو کوئی بشر اس نام کو جو اوصاف کا خزانہ ہے، چیتا ہے۔ ساری عمر میں اُس کی اونچی رُوحوانی حالت بنی رہتی ہے۔
- ۲۔ اُس انسان کے معمول کے اقوال بھی گوہر کے اوصاف اور نام کی رُو ہی ہوتے ہیں۔ سیرتوں، شامستروں اور ویدوں نے بھی یہی بات کہی ہے۔
- ۳۔ تمام مثنویوں، فرقوں اور مذہبوں کا لُب لباب پر بھوکا نام ہی ہے۔ اس نام کا قیام (نواس) پر بھوکے بھگت کے من میں ہوتا ہے۔
- ۴۔ جو بشر نام کا سمرن کرتا ہے اُس کے کروڑوں گناہ ست سنگ میں رہ کر بہت جاتے ہیں۔ گورو کی بخشش سے وہ بشر ملک الموت سے بچ جاتے ہیں۔
- ۵۔ اے نانا! مگر جن کے ماتھے پر پر بھوکے نام کی بخشش کے ٹیکہ لکھ دیئے ہیں۔ یہی لوگ گورو کی پناہ میں آجاتے ہیں۔

(24)
7

- 1- सुखमनी एक खजाना है, जो हाथ में उस को लाएगा ।
जिस जुग में भी जाएगा, संसार से मुक्ती पाएगा ।
- 2- उस में नाम खुदा का है, तुम हमद१ उसीका गाओगे ।
शासतरोँ, सिमृतीओँ, वेदों, सब में नाम येह पाओगे ।
- 3- असल हकीकत२ नाम है रबका, हर मजहब येह कहिता है ।
सब भगतों के मन अश्वर, नाम खुदा का रहिता है ।
- 4- पाप करोड़ों लाखों हों, सब साध की संगत दूर हटाए ।
संतों की जब किरपा होगी, भीत से भी छुटकारा पाए ।
- 5- भाग हैं जिन के माथे पर, वुह खुश किसमत कहिलाते हैं ।
साधों की किरपा से 'नानक' उनके साए३ में आते हैं । ७।

صحبت عارف بہ بخشندہ خطا
ہم ز عزرائیل باشد اور را

● १उसतती । २असलं सिधांत । ३शरण ।

ਜਿਸੁ ਮਨਿ⁸¹ ਬਸੈ⁸² ਸੁਨੈ
ਲਾਇ ਪ੍ਰੀਤਿ⁸³ ॥ ਤਿਸੁ⁸⁴
ਜਨ⁸⁵ ਆਵੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ⁸⁶
ਚੀਤਿ⁸⁷ ॥
ਜਨਮ ਮਰਨ ਤਾਕਾ⁸⁸
ਦੂਖ⁸⁹ ਨਿਵਾਰੈ⁹⁰ ॥
ਦੁਲਭ⁹¹ ਦੇਹ⁹² ਤਤਕਾਲ⁹³
ਉਧਾਰੈ⁹⁴ ॥
ਨਿਰਮਲ⁹⁵ ਸੋਭਾ⁹⁶ ਅੰਮ੍ਰਿਤ⁹⁷
ਤਾਕੀ⁹⁸ ਬਾਨੀ⁹⁹ ॥
ਏਕੁ¹⁰⁰ ਨਾਮੁ ਮਨ¹ ਮਾਹਿ²
ਸਮਾਨੀ³ ॥ ਦੂਖ⁴ ਰੋਗ⁵
ਬਿਨਸੈ⁶ ਭੈ⁷ ਭਰਮ⁸ ॥
ਸਾਧ ਨਾਮ ਨਿਰਮਲ¹²
ਤਾਕੈ¹³ ਕਰਮ¹⁴ ॥
ਸਭ ਤੇ ਉਚ¹⁰ ਤਾਕੀ ਸੋਭਾ¹⁵
ਬਾਨੀ¹⁶ ॥
ਨਾਨਕ ਇਹ ਗੁਣਿ¹⁷ ਨਾਮੁ¹⁸
ਸੁਖਮਨੀ¹⁹ ॥੮॥੨੪॥

He, within whose mind⁸¹ the
Sukhmani abides⁸² and who listens
to it with love⁸³; That⁸⁴ mortal⁸⁵
remembers⁸⁷ the Lord Master⁸⁶.
His⁸⁸ pangs⁸⁹ of birth and death are
destroyed⁹⁰.
His (life) or (body)⁹², so difficult to
obtain⁹¹, is forthwith⁹³ exonerated⁹⁴.
Spotless⁹⁵ is his repute⁹⁶ and sweet⁹⁷
his⁹⁸ speech⁹⁹.
The Name alone¹⁰⁰ is contained¹ in²
his mind³, Sorrow⁴, sickness⁵, dread⁶,
and doubt⁷ depart⁸ from him.
He goes by the Name of a saint and
His¹² acts¹⁴ are pure¹³.
The highest¹⁰ of all becomes¹⁶ his
glory¹⁵.
Because of these virtues¹⁷, O Nanak,
this is called¹⁸ the hymn of peace¹⁹.

- ੧- جس من بسے سنے لاء پریت — تس جن آفے ہر پرچہ چیت ۲/۸
- ੲ- جہنم مرن تانکا دوکھ نوائے — دلجہ دیہہ تشکال اُدھائے
- ੳ- نرمل سو بھا انمرت تالی بانی — ایک نام من ماہ سمانی
- ۴- دوکھ روگ پسنے بچے بھرم — سادھ نام نرمل تاکے کرم
- ۵- سبھ تے اوج تالی سو بھا بنی
- ۶- نانک اہ گن نام سکھمنی
- ۸-

१- جس بشر کے من میں نام لکھا ہے جو محبت سے ناکستا ہے۔ اے
 پرچھو یاد کرتا ہے۔
 ۲- اُس بشر کے پیدا ہونے اور مرنے کا دکھ ختم ہو جاتا ہے۔ وہ
 حاصل ہوئے اپنے انسانی جسم کو بُرائیوں سے بچا لیتا ہے۔
 ۳- اُس کی بے داغ شہرت اور اُس کی بانی (نام) آجیات
 سے بھر لو ہو جاتی ہے۔ کیونکہ اُس کے من میں پرچھو کا نام ہے۔
 ۴- دکھ، امراض، خوف اور ستم اس کے دل سے مٹ جاتے ہیں۔
 اس کا نام سادھ پڑتا ہے۔ اُس کے کام شدھ ہو جاتے ہیں۔
 ۵- وہ بشر شہرت پاتا ہے۔ اے ناک، اسی بناء پر پرچھو کا
 نام سکھوں کا منکا ہے جس سے ہمہ گیر سکھ اور آدم بنائے۔
 ६- ॥ ४४ ॥ ममो मी योगि निमित्तमात्मन उनेत्र
 ॥ ४५ ॥ ममो मी योगि निमित्तमात्मन उनेत्र
 ॥ ४६ ॥ ममो मी योगि निमित्तमात्मन उनेत्र
 ॥ ४७ ॥ ममो मी योगि निमित्तमात्मन उनेत्र
 ॥ ४८ ॥ ममो मी योगि निमित्तमात्मन उनेत्र
 ॥ ४९ ॥ ममो मी योगि निमित्तमात्मन उनेत्र
 ॥ ५० ॥ ममो मी योगि निमित्तमात्मन उनेत्र
 ॥ ५१ ॥ ममो मी योगि निमित्तमात्मन उनेत्र
 ॥ ५२ ॥ ममो मी योगि निमित्तमात्मन उनेत्र
 ॥ ५३ ॥ ममो मी योगि निमित्तमात्मन उनेत्र
 ॥ ५४ ॥ ममो मी योगि निमित्तमात्मन उनेत्र
 ॥ ५५ ॥ ममो मी योगि निमित्तमात्मन उनेत्र
 ॥ ५६ ॥ ममो मी योगि निमित्तमात्मन उनेत्र
 ॥ ५७ ॥ ममो मी योगि निमित्तमात्मन उनेत्र
 ॥ ५८ ॥ ममो मी योगि निमित्तमात्मन उनेत्र
 ॥ ५९ ॥ ममो मी योगि निमित्तमात्मन उनेत्र
 ॥ ६० ॥ ममो मी योगि निमित्तमात्मन उनेत्र

- 1- परम से उसको सुन सुन कर, जो मन उससे आबाद करे ।
मन में रब को याद करे, वहु मन में रब को याद करे ।
- 2- मरने का नाम दूर हो उस से, जनमों का दुख जाएगा ।
येह जीवन नायाब है उस का, पल में मुकती पाएगा ।
- 3- जिस के मन में एक खुदा का प्याग नाम समाता है ।
उस की बोली अमृत है, वहु खालम सोभा पाता है ।
- 4- दुख जाएँ, सभ रोग मिटें, शक दूर हों, खुदबेबाक रहें ।
उस का साधू नाम पड़े, हर काम में साफ और पाक रहें ।
- 5- सभ से ऊँची शान है उसकी, रतबा उस का आली है ।
'सुखमनो' उसका नाम है 'नानक', येह सौगुनवाली है । ८ २४

—इती—

Thus shall his life be crowned with the highest
 glory.
 Wherefore this Hymn has been called 'The Psalm of
 Peace'.

—o—

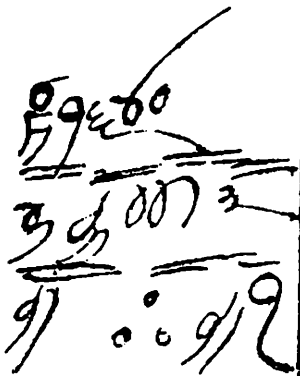
१. दुरलभ, २. अलग ।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਯਾਦਗਾਰ . ਪੋਥੀ ਸਾਹਿਬ

ਸਰਵਰਕ ਜਿਸ ਪਰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ
ਮਹਾਰਾਜ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਪੰਜਵੀਂ ਦੇ ਸੰ: 1640
ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਦੇ ਸੁਭ ਕਰ ਕਮਲਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ

ਸੂਬੇਦਾਰ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਸੁਸਾਇਟੀ
ਗੰਥੀ ਬਾਗ ਰੋਪੜ ਵੱਲੋਂ ਭੇਟਾ

ਕ. ੨੬੩ ਨਿੰਬ

یہ دستخط مبارک گوروارجن دیو جی مہاراج نے
 1640ء بکرمی میں رام سر کے کنارے بیٹھ کر شری سکھینی صاحب
 کے آٹھری صفحہ پر ثبت کئے ہیں۔

اظہارِ تشکر

میں

جناب ایس ایس بجرال

کا تہہ دل سے مشکور ہوں

جنہوں نے سکھ منی صاحب کے

اس ایڈیشن کے لیے اپنا دستِ تعاون پیش کیا۔

I am grateful to

Shri S.S. Bijral

who cooperated by his helping hand
and made the printing of this volume of

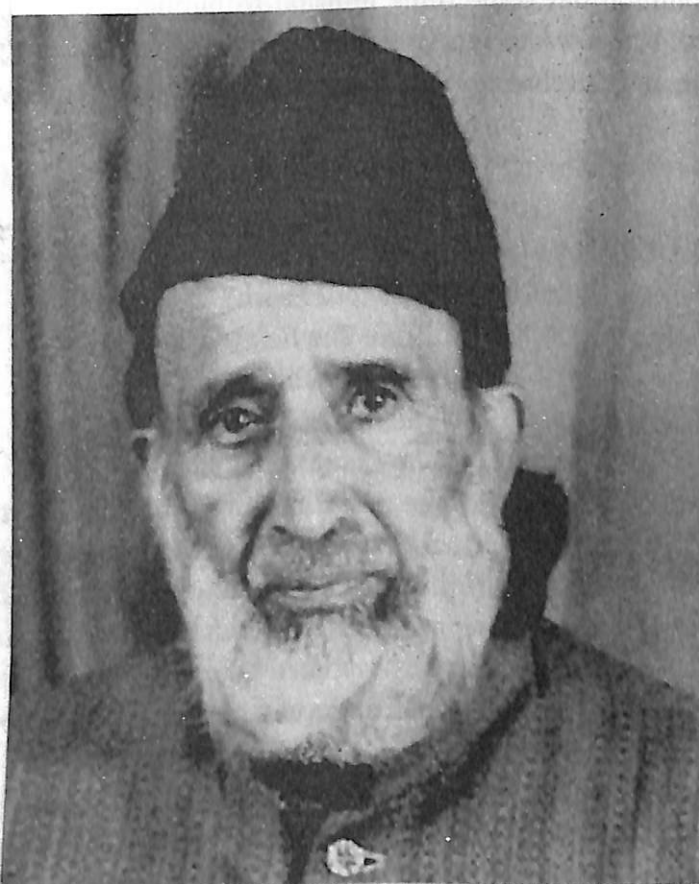
Shri Sukhmani Sahib

possible.

May vahayguru satguru bless him with his kindness

Syed Zeeshan Fazil

(Publisher)

ALHAJ FAZIL KASHMIRI

3rd Aug. 1916 - 11th JULY 2004

The Moments Unforgettable

S S Bijral IPS (Retd)

narrates his encounter with Fazil Kashmiri, one of the most celebrated poets of Kashmiri Language

Common but some thing unusual to happen. A sikh, forty six years old in a warm merging embrace of eighty years old capped Muslim and the chant.

By the grace of the supreme

Being:

The All Pervading Pursha

The Creator

Without Fear

Without Hate. The Being beyond

Time, Not Incarnated.

Self Existent.

The Enlightener

"The Mool Mantra" the opening lines of "Holy Guru Granth Sahib" as recited by Guru Nanak Dev ji the first Sikh Guru so reverberated that in no time both were being heard and recited in one voice. Men and women of the pious saint and most noble Al-Haj Fazil Kashmiri family watched this all as if in trance. The recitation repeated five times in succession outside the entrance of the house in evening hours. It was then that I was led into the house with his blessing hand on my shoulder.

Strange and mysterious are ways of God Almighty. How beautifully may lead to the doorstep of Fazil Kashmiri Sahib was chalked out, I lived with no inklings what so ever until the day I found my self being received so warmly.

Extreme winter chill with whiteness all around and with the populace largely forced indoors in Kargil where I was posted as District Superintendent of Police (May 1989 to Aug. 1991), alone by

myself passing time was itself a heavy burden. S. Hassan Beigh, the Lines Officer as directed, got two English novels for me from District Library. Along with her referred to another book, which for reason of my being a Sikh he thought would interest me, was the one titled "SUKHMANI". I fell for his choice and returned back the English novels unread there and then.

Born in a religious Sikh family, I lived under persistent goading of my illiterate mother during school days for paying daily obeisance at Gurudwara and forced to listen her recitations of religious hymns. But for the simple words of devotional prayer of hers, I hardly understood the hymns. However the charged atmosphere, granting immense solace, spread around her did influence my growing child-mind. Obeying and following fully the motherly dictates thus I grew as a sikh following the tenants with comprehension "SUKHMANI SAHIB" is the 'GURBANI' recited by 'GURU' Arjan Dev ji' the fifth Guru of Sikh Faith and is part of Adi Granth' compiled by him and later granted status of Guru by tenth 'Guru Gobind Singh ji'. I was then reciting 'SUKHMANI' SAHIB' daily but it remained only a mechanical exercise, until the unforgettable occasion when Hassan Beigh as if ordained by God Almighty facilitated my reading of it from its translated version by Jenab Fazil Kashmiri, a beacon of light for eternal peace, for universal brotherhood and for realization of one and only one remembered by human world over through varied names, the names they derived the love most.

*I salute One Prmeval Lord
He Who was through the Ages he
Who is the True One. Yea He who is
The God of Gods*

(Guru Granth Sahib)

*Thou, O man, hast given up thy
Benefactor*

*And taken to other deeds
But nothing avails thee;
Without the Name , thy Honour is lost* (Guru Granth Sahib)

*He whose mind and mouth are filled
with truth, He who see-eth no other
But the One Lord, such, Nank be
The qualities of the Wise of the Lord* (Guru Granth Sahib)

*He who keep-eth the Name in his Heart.
And see-eth the Lord in all
And saluted the Master for ever and
Every more
He, Nank, is the Aparsa himself
Who saveth all*

(Guru Granth Sahib)

*True in the Beginning, true in
Primeaval age. True he is, and true
He shall be.*

(Guru Granth Sahib)--

The reading of the book led me to understand the religion I happened to be born in for the first time. What a thought; what a service; rendered by Fazil Kashmiri Sahib that he translated the Holy Hymn's in Gurnnukhi to Urdu, English, Kashmiri and Hindi in true sprit of service to the Lord, so that the massage of universal truth of God, as enshrined in 'SUKHMANI' for all mankind without any worldly distinctions, was received by one and all through the medium of their language. He excellently thus held him self out as an apostle of all pervading truth.

Speaking for myself with a heart full of pleasure and pride. I acclaim that I had the trust ever understanding of my religious faith as enunciated by Guru Nanak Dev ji, first "Sikh Guru through Jenab Fazil Kashmiri a staunch Muslim, the one who unmistakably and in full comprehension well understood the sprit of Islam and

that of Sikhism.

Having read the book titled SUKHMANI the translated version, my appetite grew fast and far more limitlessly. No sooner I joined as district superintendent of Police Pulwama, in 1991. I facilitated by Ghulam Jeelani Bakshi, Deputy Superintendent of Police, Pulwama found myself on the propitious day at the door setp of my "Rehbar" I am not inclined to touching feet of the elders, followed as a custom in Indian society. But as unintentional, I found my self bowing down to touch has feet. But before I could actually touch him with unimagined power of his aged arms had flung my arms apart and taken me in embrace. But with the desire generated remaining unfinished upon first meeting. I in reverence always touched his feet thereafter on all numerous meeting that followed until his last. That surely must have been somewhat discomforting for him but to not deny me the pleasure of doing what my heart cherished and desired he allowed me have my way thereafter.

Once led into the room he disappeared for a while. He brought along and old' Pashimina Shawl, with its age apparent and spread that on my legs declaring that the shawl was the one in which his mother had wrapped and comforted him when he was born. The word spoken, the motherly affection he had received and showered on me do ever spread the warmth to not only to me but also my dear ones and shall do so even after me. He hardly failed to repeat this gesture on all my visits undertaken, of course, during winter.

Our meeting then were a regular feature in spite of militancy when people police relations were suspect, I restrained, hesitatingly myself from strengthening publicity the relationship even when all such meeting were urged and blessing of God in reverence and remembrance of Him. Talking politics or situation prevailing was belittling the great and generous opportunity granted by God Almighty Having been privileged to have got those opportunities with his blessing I always availed them to groom myself as worthy

creation of His one Jenab Fazil Kashmiri Sahib with reference to preaching of Islam gleefully accorded that grooming. His gleaming eyes cast on me in the course of meeting revealed absolute faith and trust that I shall be in life one as per his expectations. That strengthened my resolve further in the life course that appeared being chalked out by unseen forces with growing faith in teachings of Gurus (Shabad word) revealed through Holy Granth Sahib as message of none but God (Wahe Guru, Allah) alone.

☆☆☆

Over the period when I availed some of his literary exemplary gifts as translations of Japji Sahib recited by Guru Nank, Slok, Mahala 9 recited by Guru Teg Bahadurji, the ninth Sikh Guru, which form part of Holy Granth Sahib, besides Anwari Muhammadi, the eleven Horizons etc.

Shalokas M.9.

If thou hast not sung the lord praise.

Thy life has been in vain

Saveth Nanak Love thou thy lord

O mind, as fish coveth the water

Why are thou engrossed in vice and

Become not detached even for a while.

Sayeth Nanak. Dwell thou on thy

Lord, that thou art caught in the Namas Noose.

He whose affected neither by joy nor by sorrow and

Looketh upon friend and foe alike.

He sayeth, Nanak is the emancipated,

The released one

He who frightens no one, nor is of any one afraid,

He alone is wise, O Mind, he alone knoweth his God..

A man of unmatched rich qualities of culture, heritage believing avowedly in theory and practice in message of Guru Nanak.

*I see no one that is bad though I am not good
Sayeth Nanak, He who slayeth his eggo, is himself like
The True God
(Guru Granth Sahib)*

*Thou are the only unwise one,
O Nanak, the rest of the world is not
For a body like thine out of which
Weleith not the Name is sure to be wasted away*

(Guru Granth Sahib)

My desire was to have him visit my family. He did oblige us firstly in the year 1999 when we were staying in Shivpora, Shahdad Mansion and then in 2000 at Pari Mahal huts when I was posted as DIG SSG. CM Security. Having him with us was a wonderful loving experience beyond word. To recall, once he complained of heaviness in his head on one of his visits, I took to applying Raiki on him. He was not aware of orientally, popular faith healing and as coming from his loved one he readily agreed and cherished the relief got which he mentioned frequently thereafter. I for my loving and respectful regards for him also experienced something different and self-charging while applying cosmic energy, the Reiki heating system rests on, the beauty of which cannot be explained.

It was during my posting as District, Superintendent of Police, Pulwama that I was required by the librarian of District Library Kargil to return the book titled SUKHMANI translated by Jenab Fazil Kashmiri as it was outstanding against me. How could I lose a rich treasure so laboriously prepared by him. I had the cost of book deposited in treasury and then receipt sent to District Library for record. I learnt that when Jenab Fazil Kashmiri Sahib had got this book printed, he with his wife had presented it to Delhi gurdwara Parbandakh Committee at Gurdwara Shis Ganj Chandni Chowk. They then were profusely garlanded, had received adulations of sangat the large number of people who were paying obeisance at

Gurdwara.

During later years of his life his movement had much restricted and even hearing vision and memory also, as natural to happen, got impaired. But whenever I happen to ring him up, he would desiringly make it and communicate: visiting him personally I never sensed any impairment in him which his family members confirmed but he revealed so in case of other visitors.

He lived ever, for long years, well prepared to face the only truth the truth of death for which the holy verses say that saints never die, they only leave the body to be back home. The Home of God Almighty, Allah, Ram, Wahe Guru, any Name you call Him with and that no one to weep or very over for them. He had in his courtyard, had his grave dug but, well kept ready for use any time and was regularly cleaning and tending it, may be the readers have learnt. Of such cases before, but I had no and I reverently bow my head to the supreme lord for having lessed me with opportunity to avail of his literary gifts of unmatched value to the mankind, to be in his company on numerous occasions and be blessed by him and now to gather reminiscence as above. He passed away in July 2004, His first death anniversary was observed at Tagore Hall when numerous state luminaries paid Rich tributes to him.

I have grown with love for Gur Bani bestowed upon through Sikh Gurus Hindu saints as Ravidas, Namdev and Muslim Sufi Saints Kabir, Baba Farid, Mardana many others and forming part of Guru granth Sahib to which we reverently bow our head which has beyond words been strengthened through influence of Holy and Pious Alhaj Fazil Kashmiri. The wonderfully blessed life thus lived had so far given me rich experience of religion which I have now come to define as:

*"Religion is accepting,
believing in the existence of God,
The Creator,*

the Ultimate of all creations and to ever live in love with Him
For Guru Granth Sahib says.

*For they sake. O lord,
The whole universe is imbued with thee.
For myriads are thy names and myriads Are the forms.
And myriads yea, thy Merits.*

*I have befriended only the one God
Yee, I love only the one Lord.
Yee, the one alone is my constant Companion and Friend.
Through contention and strife He is found not,
And thy mind and body are valueless if torn by duality
So through the Gurus world sattune thyself to the Lords Truth.*

*See thou of each the light within
And ask not his caste.
For hereafter the case is of no avail*

*He whose nature is of an animal
The case of man and
He goes about Hum bugging with this and that*

*I see the Lord where ever I see.
But the false world fights without knowing (The truth)*

The noble and holy Jenab Fazil Kashmiri is not being seen by
world, but shall ever lie in the hearts of those who are belessed
on ec heppened to growo under his shade

A man may die,
Nations may rise and fall,
But an idea lives on
....John F. Kennedy

courtesy: **Greater Kashmir**

الحاج فاضل کاشمیری کی

گورو بانی سے متعلق دیگر تصانیف:

- (۱) شری چپ جی صاحب (کشمیری ترجمہ)
- (۲) ورنجات (ترجمہ بانی گورو تیغ بہادر جی)
- (۳) سکھمنی صاحب (گورو ارجن دیو جی) کشمیری منظوم ترجمہ
- (۴) ست گورو (منظوم کشمیری نظم بابا گورو نانک دیو جی)
- (۵) گورو رام داس جی (منظوم اُردو نظم)

Handwritten red text in the top left corner, possibly a library or collection stamp.

SHRI SUKHMANI SAHIB

Handwritten signature and date: 27.9.2018

By:

Guru Arjun Dev Ji
(1563-1606 A.D)

Translation in
Urdu, Hindi & English

By:

Alhaj Fazil Kashmiri
(1916- 2004)

Supervision:
S.S Bijral

Publisher:
Alhaj Zeeshan Fazil

© **Fazil Memorial**
Gulshan Nagar By Pass Srinagar Kashmir 190019

